



T.C.
ÇANKIRI KARATEKİN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANABİLİM DALI

YEMEN VAZAT-LUHYE MINTIKA KUMANDANLIĞI
HARP CERİDESİNİN TRANSKRİPSİYON VE
DEĞERLENDİRMESİ
(II. Defter, Sayfa: 237-523, Rumi:01.01.1332-30.09.1332)
(Miladi: 14 Mart 1916-13 Aralık 1916)

Hazırlayan
Recep SEZER

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Danışman
Prof. Dr. Mehmet BEŞİRLİ

Çankırı – 2015



T.C.
ÇANKIRI KARATEKİN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANABİLİM DALI

YEMEN VAZAT-LUHYE MINTIKA KUMANDANLIĞI
HARP CERİDESİNİN TRANSKRİPSİYON VE
DEĞERLENDİRMESİ
(II. Defter, Sayfa: 237-523, Rumi:01.01.1332-30.09.1332)
(Miladi: 14 Mart 1916-13 Aralık 1916)

Hazırlayan
Recep SEZER

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Danışman
Prof. Dr. Mehmet BEŞİRLİ

Çankırı – 2015

İÇİNDEKİLER

İçindekiler:.....	I
Bilimsel Etik Bildirimi.....	II
Tez Kabul ve Onay.....	III
Önsöz.....	IV
Özet.....	VI
Summary.....	VII
Kısaltmalar.....	VIII
1. GİRİŞ.....	1
2.YEMEN'İN KONUMU.....	2
2.1.Coğrafi Konum Olarak Yemen.....	2
2.2. Tarihsel Süreçte Yemen.....	3
2.3. I. Dünya Savaşı'nda Kuzey Yemen'deki Osmanlı Birlikleri.....	7
3 -HARP CERİDELERİ.....	8
3.1. Yemen Va'zat-Luhye Mıntıka Kumandanlığı Harp Ceridesi.....	9
3.2.Yemen Va'zat-Luhye Mıntıka Kumandanlığı Harp Ceridesi Transkripsiyon Metninin Şekil ve Muhteva Özellikleri	10
3.3- Yemen Va'zat-Luhye Mıntıka Kumandanlığı Harp Ceridesi'nin Günümüze Ulaşmasını Sağlayan Mustafa Galip Deniz Paşa'nın Hayatı	12
4. DEĞERLENDİRME.....	13
5. METİN.....	21
SONUÇ.....	311
KAYNAKÇA	313
EKLER.....	317
ÖZGEÇMİŞ.....	326

BİLİMSEL ETİK BİLDİRİMİ

Yüksek Lisans tezi olarak hazırladığım [*Yemen Vazat-Luhye Mintika Kumandanlığı Harp Ceridesinin Transkripsiyon ve Değerlendirmesi (II. Defter, Sayfa: 237-523, 01.01.1332-30.09.1332)*] adlı çalışmanın öneri aşamasından sonuçlanmasına kadar geçen süreçte bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle uyduğumu, tez içindeki tüm bilgileri bilimsel ahlâk ve gelenek çerçevesinde elde ettiğimi, tez yazım kurallarına uygun olarak hazırladığım bu çalışmamda doğrudan veya dolaylı olarak yaptığım her alıntıya kaynak gösterdiğimi ve yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu beyan ederim.

01 / 07 / 2015

Recep SEZER

TEZ KABUL VE ONAY
ÇANKIRI KARATEKİN ÜNİVERSİTESİ

[Recep SEZER] tarafından hazırlanan *[Yemen Vazat-Luhye Mıntıka Kumandanlığı Harp Ceridesinin Transkripsiyon ve Değerlendirmesi (II. Defter, Sayfa: 237-523, 01.01.1332-30.09.1332)]* başlıklı bu çalışma, *[30/07/2015]* tarihinde yapılan tez savunma sınavı sonucunda *[oybirliğiyle]* başarılı bulunarak jürimiz tarafından *[Tarih]* Anabilim Dalı'nda Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

TEZ JÜRİSİ ÜYELERİ (Unvanı, Adı ve Soyadı)

Danışman	: Prof. Dr. Mehmet BEŞİRLİ	İmza:
Üye	: Doç.Dr. Rahman ADEMİ	İmza:
Üye	: Doç.Dr. Ahmet ÖZCAN	İmza:

ONAY

Bu Tez, Çankırı Karatekin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yönetim Kurulunun 20/07/2015 tarih ve 2015/15 sayılı oturumunda belirlenen jüri tarafından kabul edilmiştir.

Prof. Dr. Hasan AKÇA
Enstitü Müdürü

ÖNSÖZ

Osmanlı Devleti 20. yüzyılın ilk çeyreğine savaşlarla gözünü açmış, başlangıçta Trablusgarp Savaşı, Balkan Savaşları ve nihayetinde I. Dünya Savaşı olmak üzere büyük bir varlık mücadelesi göstermiştir. Tezimize konu olan 1916 tarihli Yemen Harp Cephesi cerideleri, Osmanlı Devleti'nin pâ-yi tahtı İstanbul'dan binlerce kilometre uzaklıkta olan toprağına sahip olma ve bu toprakları elinde tutma çabasını anlatır. Yemen Cephesi hakkında bir Batı Cephesi, bir Çanakkale Cephesi, bir Kafkas Cephesi kadar ayrıntılı bilgilere sahip değiliz. Yemen'i Türk halkı " Ah o Yemen'dir, gülü çemendir, giden gelmiyor, acep nedendir? " Türküsüyle anar, gidilen ama gelinmeyen çok uzaklarda bir yer olarak hatırlar.

Yemen Cephesi'ne yönelik ceride inceleme çalışmaları henüz yeni yeni yapılmakta olup ilki Hakan BAŞER tarafından, diğeri de Cihangir COŞKUNOĞLU tarafından yapılan Yemen Va'zat-Luhye Ceridesi çalışmalarıdır. Üzerinde çalıştığımız Yemen Cephesi ceride çalışması bu çalışmaların devamı niteliğinde olup Yemen Va'zat-Luhye ceridesinde 2. defterin 2. kısmını oluşturmaktadır. Yemen cephesi bağlamında yapılan bu ceride çalışmaları ile 1914 - 1916 yılları arasında tutulan Yemen Harp Cerideleri'nin transkripsiyon ve değerlendirme çalışmaları yapılarak araştırmacıların hizmetine sunulmuştur.

Yemen Harp Cerideleri'nde 2. defterin 2. kısmını oluşturan Vazat-Luhye Mıntıka Kumandanlığı Harp Ceridesi çalışması beş ana bölümden oluşmaktadır. Giriş bölümü olan I. Bölümde, Osmanlı Devleti'nin I. Dünya Savaşı'nda çarpıştığı cephelere kısaca değinilmiştir. Yine bu bölümde ceridelerin içeriği, savaş tarihi açısından önemi belirtilmiştir. II. bölümde Yemen'in coğrafi ve tarihsel süreç içerisindeki yerine değinilmiştir. I. Dünya Savaşı yıllarında Osmanlı Devleti'nin Yemen cephesindeki askeri ve siyasi konumu üzerinde durulmuştur. III. bölümde harp ceridesinin tanımı ve bu çerçevede Yemen Va'zat-Luhye Harp Ceridesi'nin önemi, şekil ve nuhteva özellikleri üzerinde durulmuştur. Yemen Va'zat-Luhye Harp Cerideleri'nin günümüze ulaşmasını sağlayan Va'zat-Luhye mıntıka kumandanı Mustafa Galip Paşa'nın hayatına değinilmiştir. IV. bölümde Transkripsiyon çalışması yapılan ceride metninin değerlendirilmesi yapılmıştır. V. bölümde Va'zat-Luhye Mıntıka Kumandanlığı tarafından tutulan ve Yemen cerideleri olarak bilinen ceridelerin 2. defterin 2. kısmını oluşturan, 237-523 sayfalarını kapsayan toplam 286 sayfalık metnin transkripsiyonu yer almaktadır. Bahsi geçen 286 sayfalık ceride metni dokuz aylık bir süreyi içermekte olup, Rumi tatvime göre 01.01.1332-30.09.1332 tarihler arasındadır. Bu tarihler Miladi olarak 14 Mart 1916 ile 13 Aralık 1916 tarihlerine karşılık gelmektedir. Yemen Vazat-Luhye Mıntıka Kumandanlığı Harp Ceridesi çalışması sonuç kısmıyla neticelenmiştir. Çalışmamızın son kısmını kaynakça ve ekler oluşturmaktadır. Ekler kısmında ceridenin orjinal Osmanlıca

metninin ilk ve son sayfaları yer almıştır. Aynı zamanda bölge hakkında fikir vermesi bakımından Yemen Asir bölgesine ait haritalarla birlikte Yemen'de ve Yemen Cephesi'nde çekilen fotoğraflara yer verilmiştir. 30 Ekim 1918 Mondros Mütârekesi'nden sonra Yemen'den İstanbul'a İngilizlerin gözetimi altında sevk edilirken zor şartlar altında cerideleri de bir sandık içinde getiren, böylece ceridelerin korunmasını ve araştırma sahasına çıkmasını sağlayan Yemen Va'zat-Luhye 40. Tümen Mıntıka Kumandan'ı Mustafa Galib Deniz'in askeri üniforma ile çekilen bir fotoğrafı da ekler kısmında bulunmaktadır.

Bu çalışmanın ortaya çıkması sürecinde yardımlarını esirgemeyen ve her zaman yararlı ve yapıcı yönlendirmeleriyle beni cesaretlendiren danışman hocam Prof. Dr. Mehmet BEŞİRLİ 'ye teşekkürlerimi sunarım. Bu çalışmanın ortaya çıkmasında birinci derecede etkili rol oynayan ve özel arşivindeki Yemen Va'zat-Luhye Harp Cerîdeleri'nin dijital sûretlerini istifademize sunarak tarihimizde önemli bir yere sahip Yemen Cephesi'nin 1.Dünya Savaşı'ndaki durumu hakkında bilgi sahibi olmamıza olanak sağlayan Mehmet KUNTMAN'a, bu ceride çalışmasını tarafımıza öneren ve Yemen Ceridesi çalışmalarına katkımızın olmasını sağlayan Doç. Dr. İsmet ÜZEN'e, harp ceridesi içinde yer alan Arapça yazışmaların Türkçe'ye çevirilmesi sürecinde yardımını aldığım Muhammed Halaf ABDULKERİM'e, ve Yeşim ÖZLÜ'ye, teşekkür ederim.

01/07/ 2015

Recep SEZER

**Çankırı Karatekin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans
Tez Özeti**

Tezin Başlığı: Yemen Vazat-Luhye Mıntıka Kumandanlığı Harp Ceridesi'nin Transkripsiyon ve Değerlendirmesi (II. Defter, Sayfa: 237-523 , 01.01.1332-30.09.1332)
Tezin Yazarı: Recep SEZER
Danışman : Prof. Dr. Mehmet BEŞİRLİ
Anabilim Dalı: Tarih
Bilim Dalı : -
Kabul Tarihi : 30/07/2015
Sayfa Sayısı : 8 (ön kısım) + 321 (tez) + 9 sf. (ekler)
<p>Harp cerideleri Osmanlı Devleti'nde düzenli olarak 1877-1878 Osmanlı Rus Savaşı'ndan itibaren tutulmaya başlanmış tarihe tanıklık eden önemli kaynaklardan birisidir. Harp cerideleri yalnızca karargâhlar arasındaki yazışmaları içermez, aynı zamanda bulunduğu tarihsel dönemin siyasi, ekonomik, edebi, sosyal vb. pek çok alanlarında kendinden sonraki yıllara ışık tutar. Ceridelerin tarafsız bir gözle yazılması zorunludur. Çünkü her ceride kendinden sonra nöbeti devralacak komutan için önemli bir stratejik kaynak özelliğini taşır.</p> <p>Çalışmamızın asıl konusun teşkil eden Yemen Vazat-Luhye Mıntıka Kumandanlığı Harp Ceridesi, 1. Dünya Savaşı'nda Yemen Cephesi'nde neler yaşandığı ile ilgili bilgileri ilk elden bizlere ulaştırır. Yemen Vazat-Luhye Mıntıka Kumandanlığı Harp Ceridesi toplamda 6 defter olup bizim çevirisini yaptığımız ceride 2. defterin, 237-523 sayfalarını kapsamaktadır. Bu sayfalar 01.01.1332 ile 30.09.1332 tarih dilimi oluşturmaktadır. 2. defteri kapsayan harp ceridesinin 1. kısmı, 08. 09. 1331 tarihinden (21 Kasım 1915' ten) 01.01.1332 tarihi arasındadır. Ceridenin birinci kısmı başka bir tez çalışmasının konusu olmuştur. Bizim çalışmamız ise 01. 01. 1332 (14 Mart 1916) tarihinden başlayıp dokuz aylık bir süreci kapsamakta ve 30.09.1332 tarihinde son bulmaktadır. Üzerinde çalıştığımız harp ceridesi Va'zat-Luhye Mıntıka Komutanı Galib Bey'in (1881 – 1953) Komutanlığı sırasında tutulan harp cerideleridir. Bu ceridelerin günümüze ulaşip Yemen Cephesi hakkında bizlere malumat vermesini, bu bölgede Va'zat-Luhye Mıntıka Komutanı olarak görev yapan Galip Bey'e borçluyuz. Galip Bey'in kardeşinin torunu Sayın Mehmet Kuntman aracılığı ile bu belgeler üzerinde çalışmalar yapılabilmiştir.</p> <p>Yemen Va'zat-Luhye Mıntıka Kumandanlığı Harp Cerideleri genel olarak kabile reisleri arasındaki görüşmeleri, kumandanlıklar arasındaki askeri yazışmaları, kumandanların yerel halk unsurlarından olan şeyhlerle ve toplum önderleriyle yaptıkları yazışmaları konu edinmektedir.</p>
Anahtar Kelimeler: Harp ceridesi, 1. Dünya Savaşı, Yemen Cephesi, Galip Deniz, Mehmet Kuntman, Mıntıka Komutanlığı

**Cankırı Karatekin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans
Tez Özeti**

The Title of the Thesis: The Transcription and Review of the War Journal of Yemen Vazat-Luhye Regional Commandary (II. Book, Pages 237-523, 01.01.1332-30.09.1332)
The Writer: Recep SEZER
Advisor : Prof. Dr. Mehmet BEŞİRLİ
Department: History
Field: -
Date of Ratification : 30 /07 /2015
Pages : 8 (leading part) + 321 (thesis) + 9 (appendix)
<p>War journals are one of the important sources that had been started to diarize since 1877-1878 Russian – Ottoman war. They are vital not only because they included the correspondences between quarters, but also they shed light upon the period’s economic, social, and literal character. It is a must that war journals had to be diarized neutrally because of their particularity that the latter commanders benefited from them as strategical sources.</p> <p>The main object of this thesis belongs to the war journal of Yemen Vazat- Luhye Regional Commandary; and it is a primary source to understand the events at the Yemen Commandary during the I. World War. The war journal of Yemen Vazat-Luhye Commandary consists of 6 books, and we translated the second book’s pages of 237-523. These pages refer to the dates between 01.01.1332 and 30.09.1332. The second book’s first part starts from 08.06.1331 (21st November 1915), and ends on 30.08.1332. The first part of the war journal has been another thesis’s main object. Our study contains the nine-month period between 01.01.1332 (14th March 1916) and 30.09.1332. The journal that we focused on was diarized in Vazat-Luhye Regional Commandary, especially under the commandary of Galip Bey. We own Galip Bey very much since he made these war journals reach to today, and therefore, we have learnt too much about those days., We are able to study on these war journals thanks to Mehmet Kuntman, the grandchild of Galip Bey.</p> <p>The war journals of Yemen Vazat-Luhye Regional Commandary include the correspondences between tribal leaders, martial correspondences between Commandaries, and the Commanders’ correspondences with the local opinion leaders such as sheiks.</p>
Key Words: War journal, I. World War, Yemen Battlefield, Galib Deniz, Mehmet Kuntman, Regional Commandary

KISALTALAR

a.g.e.	Adı geçen eser
a.g.m.	Adı geçen makale
a.g.t.	Adı geçen tez
ATASE:	Genelkurmay Askeri Tarih ve Stratejik Etüt Başkanlığı
Bkz.	Bakınız
B. C:	Beni Cami'
ev.	Ceviren
C.	Cilt
Haz.	Yayına Hazırlayan
H.N.:	Hazırlayanın Notu
İA:	İslâm Ansiklopedisi
K.	Kumandanlığı
K.'1:	Kumandanı
L.	Luhye
Luh:	Luhye
M.:	Mıntıka
Mın:	Mıntıka
MEB:	Milli Eğitim Bakanlığı
s.	Sayfa
ss.	Sayfa sayısı
T.:	Tehâme
T.C:	Türkiye Cumhuriyeti
TDVİA:	Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi
T.M.K.'1:	Tehame Mıntıka Kumandan'ı
S.	Sayı
Va'.:	Va'zât
V.'li:	Vekil

1. GİRİŞ

Osmanlı Devleti I. Dünya Savaşı'nda pek çok cephede savaşmıştır. Bu cepheler doğrudan Osmanlı Devleti'nin kendi sınırlarını korumak amacıyla kurduğu cepheler olduğu gibi kendi sınırlarının dışında müttefiklerine yardım amacıyla kurduğu cepheler de vardır. Kendi sınırlarında kurulan cepheler; Çanakkale, Irak, Kafkas, Filistin-Suriye, Hicaz-Yemen, Libya ve İran Cepheleri'dir. Müttefiklerine yardım amacıyla kurduğu cepheler ise Romanya, Makedonya ve Galiçya Cepheleri'dir.¹

Çalışmamızın temelini oluşturan harp ceridesinin yazıldığı cephe ise Yemen Cephesi'dir. Yemen Cephesi geniş bir alanı kapsamakta olup transkripsiyon çalışmasını yaptığımız cephe Yemen'in kuzeyinde yer alan Asîr Bölgesi'dir. Bu cephe Osmanlı Devleti'nin savaşmak zorunda kaldığı uç cephelerden birisidir. Asir Bölgesi'nin merkeze uzak olması, bölgenin dağlık ve Osmanlı askerinin donanımının yetersiz olması, askerlerin bölgenin iklim şartlarına uyum sağlayamaması sonucu karşılaşılan hastalıklar, bu cephenin mücadele edilmesi zor bir alan olmasına yol açmıştır. Osmanlı Devleti bu cephede VII. Kolordu marifetiyle İngilizler ve İngilizler'in desteklediği yerel unsurlardan öne çıkan Seyyid İdrîsî'ye karşı mücadele etmiştir. I. Dünya Savaşı'nda yerel unsurlardan İmam Yahya, I. Dünya Savaşı'nın başlangıcından bitişine kadar ortak düşmana karşı Osmanlı Devleti'nin yanında mücadele etmiştir.² Tehame Bölgesi'nde ise Seyyid İdrîsî Osmanlı askerinin sürekli zayıf bir duruma düşmesini bekliyordu.³

Yemen'de meydana gelen ayaklanmaların temelinde Fransa, İtalya, İngiltere gibi dönemin sömürgeci güçlerinin payı vardır. Yemen İngiltere'nin sömürgelerine giden güzergâh üzerinde bulunmasından dolayı jeopolitik bir öneme sahipti. Bundan dolayı, 19. yüzyılda Avrupa sömürgeciliğinin hedeflerinden birisi durumuna gelmiştir. Fransa, İtalya ve özellikle İngiltere, Yemen'e gönderdikleri casus ve misyonerler vasıtasıyla Arap halkı Osmanlı Devleti aleyhine kışkırtmışlardır.⁴ Propaganda olarak Arapları birliğe, kurtuluşa çağıran söylemlerde bulunuyorlardı. Bu amaçla özellikle İngilizler büyük paralar harcamaktaydılar. Bunun için Arapçayı ve bölge kültürünü çok iyi bilen İngiliz casuslarını kullanıyorlardı. Bu casuslar halkın arasına girerek kendilerini çok iyi gizliyorlar, para ve ikna yoluyla bölgedeki Arap

¹ Hakan Türkkân, *Askeri Mecmua'da Birinci Dünya Savaşı Türk Cepheleri (1-45. Sayılar)*, Kırıkkale Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Kırıkkale 2007, s. 2.

² Mahmud Nedim Bey, *Arabistan'da Bir Ömür*, (Der: Ali Birinci), İsis Yayınları, İstanbul 2001, s. 1.

³ Mim Kemal Öke, Lütfullah Karaman, *Adı Yemendir*, Ufuk Yayınları, İstanbul 2002, s.22,23; Zeki Ehiloğlu, *Yemende Türkler*, Kardeş Matbaası, İstanbul 1952, s.33.

⁴ İhsan Süreyya Sırma, "Yemen", *İslam Ansiklopedisi*, C. XXIII., Milli Eğitim Yay., İstanbul 1993, s.196.

kabileleri Osmanlı'ya karşı isyana teşvik ediyorlardı.⁵İngilizler Yemen'in sahil kısmında casus bulundurmakla kalmıyor Yemen'in iç kısımlarında da müslümanlığı kabul etmiş İngilizler'den bazılarını kendi çıkarları için kullanıyorlardı.⁶

Osmanlı Devleti ümmetçilik anlayışı içinde müslümanları bir arada tutabileceğini düşünmüştü. Ancak bu düşünce Afrika'da yerel halktan Senûsiler'in ve Yemen'de İmam Yahya'nın dışında beklenen desteği görememiştir.⁷ Hicaz'da Şerif Hüseyin ve Asir'de Seyyid İdrîsî isyanlarını devam ettirmişlerdir.⁸ Bu isyana 1911'de İmam Yahya'nın giderek büyüyen isyanı da eklenince Yemen sorunu acilen tedbir alınmasını gerektiren ciddi bir kriz haline dönüşmüştür.⁹ İmam Yahyâ o sıralarda ve Seyyid İdrîsî ile birlikte hareket ediyordu. Osmanlı hükümeti Yemen'deki krizin daha da büyümemesi için bölgeyi iyi tanıyan Ahmet İzzet Paşa'yı Yemen'e gönderdi. İtalyanlar Asir'de Seyyid İdrîsî'ye para ve silah yardımı yaparken, diğer taraftan da İmam Yahyâ'yı yanlarına çekmeyi planlıyorlardı. İtalyanlar İmam Yahyâ ile görüşerek kendisine bir çok sözler verdiler. Ancak Ahmet İzzet Paşa onlardan daha erken davranarak İmam Yahya'nın İtalyanlar'ın kontrolü altına girmesini engelledi. İmam Yahya ile anlaşarak bölgede daha büyük huzursuzlukların önünü kesti.¹⁰ Ahmet İzzet Paşa, İmam Yahya ile 13 Ekim 1911'de bir anlaşma imzalayarak isyanlara son verdi.¹¹ Bu tarihten itibaren İmam Yahya'nın Osmanlı Devleti'nin müttefiki olduğunu görmekteyiz. İmam Yahya kendisine tehdit olarak gördüğü İngilizler'e karşı Osmanlı Devleti ile ittifak içinde olmuştur. İmam Yahya'nın ve Arabistan'ın Kuzeyi'nde etkili olan İbn-i Reşid ile Afrika'da Senûsiler'in ümmetçilik anlayışı içinde Osmanlı Devleti'ne bağlı kaldıkları görülmektedir.¹²

2-YEMEN'İN KONUMU

2.1.Coğrafi Konum Olarak Yemen

Yemen, Arabistan Yarımadası'nın güneybatı ucunda 12–30'' kuzey enlemleri, 47- 30'' doğu boylamları arasında yer alan bir coğrafi konumdadır. Arap Yarımadası'nda 250.000 kilometrekarelik bir alanı kaplamaktadır. Kuzeyden güneye 755 km uzunluğunda, 350 km

⁵ Esat K. Ertur, *Tamu Yelleri (Emekli Yargıç Hüseyin Kâmil Ertur'un Anıları)*, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara 1994, s. 97.

⁶ Süleyman Kani İrtem, *Osmanlı Devleti'nin Mısır Yemen Hicaz Meselesi*, Temel Yayınları, İstanbul 1999, s.141.

⁷ *Birinci Dünya Harbinde Türk Harbi, Hicaz Asir Yemen Cepheleleri ve Libya Harekâtı 1914- 1918*, C.IV, Genelkurmay Basımevi, Ankara 1978 s.13.

⁸ İsa Blumi, "İmam Olmak: I. Dünya Savaşı sırasında Osmanlı Hakimiyeti Altındaki Yemen'de İmparatorluk ve İktidar Macerası", *Osmanlı Ansiklopedisi*, C. II , Ankara 1999, s. 610.

⁹ Metin Ayıışıği, *Mareşal Ahmet İzzet Paşa (Askerî ve Siyasî Hayatı)*, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara 1997, s. 37.

¹⁰ Ayıışıği, *a. g. e.*, s. 44.

¹¹ Ayıışıği, *a. g. e.*, s. 44

¹² , İsmet Üzen, *Osmanlı'nın Çöl Yürüyüşü (Kanal Seferleri)*, Paraf Yayınları, İstanbul 2011., s. 518.

genişliğindedir.¹³ Doğudan Hadramut ve çöller bölgesini içine alarak Dehna'ya kadar uzanır. Batısında Kızıldeniz, güneyinde Aden Körfezi ve Hint Okyanusu vardır.¹⁴

Transkript çalışması yaptığımız harp ceridesi, Kuzey Yemen'de Tehâme Harekât Bölgesi'nde 40. Tümen'e bağlı Vazat-Luhye Mıntika Kumandanlığı'na ait olup bu birliğin 01.01.1332 tarihinden 30.09.1332 tarihine kadar geçen dokuz aylık faaliyetlerini kapsamaktadır. Bu açıdan bölgenin yapısı ile ilgili bilgiler konunun daha iyi anlaşılmasını sağlayacaktır. Yemen arazisi esas olarak Sera ve Tehame adlarıyla iki kısma ayrılır.¹⁵ Tehâme kesimi, Sera Dağları ile Kızıldeniz kıyıları arasında kumsal, taşlık, ufak tefek tepeciklerle örtülü bir çöl görünümü arz etmektedir. Bu çöl, dik meyilli tepeler topluluğundan oluşan sıra tepeleriyle kesilmiştir. Arazinin bu durumu bölgeye ayrı bir özellik katar.¹⁶ Tehâme'de gündüz yolculuk yapmak imkansızdır. Kış günlerinde ise güneş yakıcı olduğundan hava ve dayanılmayacak derecede sıcaktır.¹⁷ Bu bölgede Şeyh İdrisi'ye karşı yürütülen askeri harekâta, Osmanlı birliklerini en çok zorlayan faktör, bu zor iklim ve tabiat şartları olmuştur. Sera ve Tehâme olarak iki kısma ayrılan Yemen arazisinde¹⁸ Sera (Sera dağları), Yemen'de kuzeyden güneye uzanan dağlık kısmı oluşturmaktadır. Bu kısmın iki tarafına uzanan çöllere de Tehame denilmektedir. Tehame, Kızıldeniz ve Sera dağları arasında çekilmiş bir denizden kalan kumluk alan olup kuzeyden güneye doğru genişler.¹⁹ San'a, Taiz ve Hudeyde Yemen'e bağlı bulunan sancaklardır.²⁰

Yemen, Akdeniz'i Hint Okyanusu'na bağlayan Süveyş-Kızıldeniz ve Mendep Boğazı güzergâhı üzerinde olması dolayısıyla stratejik bir öneme sahiptir. Bu stratejik konumu dolayısıyla bölgeye sahip olmak isteyen devletlerin öncelikle sahip olmaları gerekli yerlerden birisi olmuştur.²¹

2.2. Tarihsel Süreçte Yemen

Yemen tarihsel süreç içerisinde Himyeriler, Mina, Sebe, Romalılar, Bizans ve Sasaniler gibi pek çok medeniyetin etkisi altında kalmıştır. Bölgede Arap kabîlevî özelliğine sahip, Arapça'dan farklı bir dil kullanan ve çok tanrılı bir dine inanan topluluklar hayatlarını sürdürmüştür. Hz. Muhammed (S.A.V.) 'in davetiyle İslamı kabul etmeye başlayan

¹³ *Hicaz Asir Yemen Cepheleri*, s. 39.

¹⁴ İhsan Süreyya Sırma, *Osmanlı Devleti'nin Yıkılışında Yemen İsyancıları*, İstanbul 1994, s. 21

¹⁵ Ali Emiri, *Yemen Hatıratı*, Yayına Haz: Yusuf Turan Günaydın, Hece Yay., Ankara 2007, s.91.

¹⁶ *Hicaz Asir Yemen Cepheleri*, s. 40.

¹⁷ Zeki Ehiloğlu, *Yemende Türkler*, Kardeş Matbaası, İstanbul 1952, s.45.

¹⁸ Emiri, *a.g.e.*, s. 91.

¹⁹ Hasan Kadri, *Yemen ve Hayatı*, Kader Matbaası, İstanbul 1902. s. 6.

²⁰ Murathan Keha, *Salnamelere Göre Yemen Tarihi*, Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Erzurum 2002, s. 1.

²¹ Hulusi Yavuz, *Kâbe ve Haremeyn İçin Yemen'de Osmanlı Hâkimiyeti*, Serbest Matbaası, İstanbul 1984, s.40.

Yemenliler,²² sırasıyla Râşit Halifeler, Abbasiler, Eyyûbiler ve Memlûklüler'in yönetimi altında kalmışlardır.²³ Yemen, Hz. Muhammed (S.A.V.) ve dört halife döneminde valiler tarafından yönetilmiştir. Bu dönemlerde Yemen'de zaman zaman görülen isyan hareketleri, Emevi ve Abbasi yönetiminde de sürmüştür. Abbasiler zamanında bölge ileri gelenlerinin davetiyle Zeydî imâmetini kurmak üzere İmam Hâdî ile'l-Hakk Yahyâ b. Hüseyin'in 897'de Sade'ye gelmesi, Yemen tarihinde yeni bir dönemin başlangıcı olmuştur.²⁴ Osmanlı Devleti'nin 1517 tarihinde Mısır'ı ele geçirmesiyle, Yemen'de bulunan Memlûk ordusu Osmanlı hakimiyetini kabul etmek zorunda kalmıştır.²⁵ Yavuz Sultan Selim aracılığı ile hilafetin Osmanlı Devleti'ne geçmesiyle, Yemen'e daha çok ilgi duyulmuş ve Yemen Osmanlı Devleti'nin bir parçası haline gelmiştir.²⁶ Osmanlı Devleti'nin Yemen'i elinde tutmak istemesinin önemli sebepleri vardı. Bunlar arasında, Osmanlı Devleti'nin Yemen, Hindistan ve özellikle de Mekke'deki Müslüman ahaliyi Portekiz'e karşı korumak istemesidir. Ayrıca Osmanlı Devleti'nin Kızıldeniz ticaret yollarını ele geçiren Portekizliler'in burada ilerlemesini durdurmak istemesi de Osmanlı'nın bu coğrafyada söz sahibi olmasını gerektiren sebeplerdendir.²⁷ 1839 yılında Aden'in İngilizler tarafından işgal edilmesiyle Yemen ve Aden bölgesi, Osmanlı Devleti ile İngiltere arasında da bir mücadele sahası haline gelmiş²⁸ ve stratejik konumunu sürdürmeye devam etmiştir.

Yemen'de hüküm süren devletlere karşı ayaklanmalar hiç eksik olmamıştır.²⁹ Osmanlı yönetimine karşı da zaman zaman çıkan isyanlar kontrol altına alınmasına karşın Mahmut Paşa'nın beylerbeyliği zamanında (1560-1565) bir takım istenmeyen uygulamalar sebebiyle Zeydiler dağlardan inip eşkıyalığa başlamışlardır. 1565'ten sonra ikiye ayrılan Yemen Eyaleti'nde ayaklanmalar devam etmiştir.³⁰

Yemen'de İmam Hâdî ile'l-Hakk Yahyâ b. Hüseyin'in 897'de Yemen'in Sa'de şehrine gelmesi ile başlayan Zeydîlik hareketi siyasi ve dini bir görüş haline gelmiştir.³¹ İmam Hâdî ile'l-Hakk, Kitâb fihi ma'rifetu'llâh isimli eserinde Zeydiyye mezhebinin bu görüşlerine yer vermiştir. Kitabında genel olarak tevhid, adalet, el-va'd ve'l-va'îd, nübüvvet ve imâmet

²²Öke, a.g.e.,s.22,23; Ehiloğlu,a.g.e., s.55,56.

²³Sırma,a.g.m., s. 374.

²⁴ Cengiz Tomar, "Yemen", C.XXXIII., *İslam Ansiklopedisi*, TDV. Yay., İstanbul 2013, s. 44.

²⁵ Rıza Kurtuluş, "Hudeyde", *İslam Ansiklopedisi*, C.XVIII.,Diyanet VakfıYay., İstanbul 1998, s. 299;Sırma, a. g. e., s.195.

²⁶ Metin Ayıışı, "Osmanlı'nın Son Vilayeti Yemen", *XIII. Türk Tarih Kongresi*, Türk Tarih Kurumu Yay. Ankara 2002, s. 1985.

²⁷ Sırma, a. g. m., s.375, 376; Ziya Enver Karal, *Osmanlı Tarihi*, 9, Ankara, Türk Tarih Kurumu, C. IX, s. 234.

²⁸ Veysi Karabulut, *Meşihât Müsteşârî Hüseyin Kâmil Efendi'nin Yemen Hatıraları (1912-1913)*, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2006, s. 2.

²⁹ Tomar a.g.e.,s.44

³⁰Bostan, a.g.m., s. 407.

³¹ Tomar a.g.e, s. 44.

esaslarını konu edinmiştir. İmam Hâdî'nin yaşadığı dönemde, Mu'tezile ve İmâmiyye Şiası gibi grupların mezhep ilkelerini belirlemeye çalıştıklarını görmekteyiz.³²

Zeydîlik, Ali b. Hüseyin b. Zeynelâbidîn (712)'in oğlu Zeyd (740)'e ve ondan sonra da oğlu Yahya (743)'ya bağlı kalarak onların imametini ileri sürenlerin mezhebidir. Zeydîlik, Şîî mezhepler arasında en ılımlı ve Ehl-i Sünnet'e en yakın olarak bilinmektedir.³³ 897 yılında Yemen halkından biat alan Yahyâ b. Hüseyin, ilk Zeydî imâmetini Yemen'de kurmuştur.³⁴ İmamet meselesini belli bir sistem dahilinde işleyenlerden ilki olan Yahyâ b. Hüseyin, Hz. Ali'nin imametine inanmanın peygambere inanmaktan sonra geldiğini belirterek imamet anlayışını peygamberlik ile ilişkilendirmeye çalışmıştır.³⁵ Zeyd'e intisab edenler anlamına gelen Zeydîlik, ismini Emeviler'e karşı mücadele ederken hayatını kaybeden Zeynelâbidîn (712)'in oğlu yani Hz. Hüseyin'in torunu İmam Zeyd'den almıştır. İmam Zeyd'in ölümünden sonra, oğlu İmam Yahya Horasan'a kaçmıştır. Zeydîler uzunca bir süre dağılmış halde yaşamışlardır. İkiye ayrılan Zeydîler'den bir kısmı Taberistan'da, diğer bir kısmı da Yemen'de hayatlarını sürdürmüşlerdir. Zeydî sülalesi 917 yılına kadar Taberistan'da varlıklarını devam ettirmişlerdir.³⁶ Günümüzde nüfusu 12 milyonu bulan Yemen'de hakim kültür olarak yaşantılarına devam eden Zeydîler, Yemen'in Sa'da merkezli kuzey kısımlarında yoğun olarak bulunmaktadır. Yemen'in dışında Ürdün ilk sırada olmak üzere diğer arap ülkelerinde varlıklarını devam ettirmektedirler. Bunun yanında, Almanya ve Amerika gibi batı ülkelerinde de Zeydîlerin yaşadığı bilinmektedir.³⁷

20. yüzyılın başlarında Yemen'de iki Zeydî imamı; İmam Yahya ile Seyyid Muhammed bin Ali el-İdrîsî Osmanlı'nın Yemen'deki hâkimiyetini tanımayarak isyan hareketinde bulunmuşlardır. 1902 yılında İmam Yahya'nın isyanından sonra 1909'da Asir'de Şeyh İdrîsî'nin başlattığı isyan, Osmanlı Devleti için Yemen'in yönetimini daha da sıkıntılı bir hale getirmiştir. Seyyid Muhammed bin Ali el-İdrîsî, Ahmediye tarikatının kurucusu Ahmed bin İdrîsî'nin torunlarından. 1876'da Yemen'in Sabya şehrinde doğmuştur. Mekke ve Mısır'da eğitimini tamamlamıştır. Fas, Tarblusgarb ve Sudan'ı kapsayan bir seyahatte bulunmuş, bu seyahati sırasında dini ve siyasi görüşleri şekillenmiştir. 1906'da döndüğü

³² Mehmet Ümit, " *Usûlü'd-dîne* İlişkin İlk Zeydî Metinler", *Hitit Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, Çorum 2007/1, c. 6, sayı: 11.s.101.

³³ Ethem Ruhi Fırlı, *Çağımızda İtikadî İslam Mezhepleri*, Birleşik Yay., İstanbul 1999, s. 139.

³⁴ İlyas Üzümlü, "Zeydîler", *İslam Ansiklopedisi*, C. XXXXIV, TDV Yay., İstanbul 2013, s. 326.

³⁵ Yusuf Gökbalp, *Zeydîlik ve Yemen'de Yayılışı*, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, (Basılmamış Doktora Tezi), Ankara, 2006, s.102

³⁶ Muhammed Ebu Zehra, *İslam'da İtikadî, Siyasî ve Fıkîhî Mezhepler Tarihi*, Yeni Şafak Gazetesi, İstanbul, s. 52.

³⁷ Yusuf Gökbalp, "Zeydiye Mezhebinin doğuşu, Teşekkül süreci ve tarihçesi", *Çukurova Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, C.7., Sayı:2., Adana-Temmuz-Aralık 2007, s.91

Asir'de şekillenen bu görüşlerini uygulamaya koymuştur.³⁸ Osmanlı kuvvetlerinin çeşitli sebeplerle Yemen'de meşgul olmasını fırsat bilerek kendi bölgesi olan Sabya ile Ebu Arîş'te Osmanlı'ya isyan hareketini başlatmıştır.³⁹ Osmanlı'ya İsyân hareketini başlatan İdrîsî'nin⁴⁰ isyanının gerekçesinde Osmanlı'nın 1908 yılında meşrutiyeti kabul ettiğini belirtmesi ve Osmanlı'nın meşrutiyeti kabul ederek dinden uzaklaştığını, böylece Fransızlar'ın dinini aldığını söylemesi halk üzerinde etkili olmuştur. İdrîsî bundan sonra asıl hilafet merkezinin Yemen olduğunu kendisinin de gerçek halife olduğunu söyleyerek halkı isyana teşvik etmiştir.⁴¹ Yemen'de halk isyanlarının sebebi yalnızca İdrîsî isyanları değildi. Bölgede uzun süre görev yapan ve halk ile iyi iletişim halinde olmuş Ahmet İzzet Paşa Yemen ile ilgili hatıralarını anlattığı Feyadım isimli kitabında İttihat ve Terakki yönetiminin Yemen'de şiddet ve zorbalıkla bazı tedbirlerde bulunduğunu belirtmektedir.⁴² Bunun yanında halkın vergi borçlarını ödemesine rağmen sahte makbuz düzenlenmesi, yine bazı memurların halkın örf ve adetlerine ters, küçük düşürücü, tavır ve tutumları halkta Osmanlı yönetimine karşı isyan hareketlerinin oluşmasında etkili olmuştur.⁴³ Görünen o ki İdrîsî halkı yanına çekmek ve Osmanlı'ya karşı isyana kışkırtmak için, Osmanlı Devleti'nin bazı memurlarının yönetim anlayışındaki yanlış uygulamalarını da kullanarak kendisine taraftar toplamıştır.

Hilafet konusu, Yemen'de çıkan isyanların temelini teşkil etmektedir. Osmanlı Devleti'ne karşı ayaklanan Zeydî imamlar kendilerinin Hz Peygamber'e mensubiyetleri temelinden halife olmaya ehil olduklarını iddia etmişlerdir. Ayaklanmalarını cihat anlayışıyla temellendirmişlerdir. Osmanlı Devleti ise imamların bu hilafet ve cihâd şeklinde beliren çıkışları karşısında her defasında halifeliğin merkezinin İstanbul olduğunu ve bu cihad çağrılarının islam ümmeti içinde karışıklık çıkartmak amacı taşıdığını belirtmiştir.⁴⁴ Ancak görünen o ki Seyyid İdrîsî halkın hilafet konusundaki fikirlerini etkilemekte oldukça başarılı olmuştur. İngilizler'in İdrîsî'yi Osmanlı aleyhine kışkırtarak desteklemesi de bu başarıda etkin bir rol oynamış ve İdrîsî bulunduğu Asir Bölgesi'nde Osmanlı'nın başına büyük sıkıntılar açmıştır.

³⁸ Cabir Duysak, *Osmanlı Belgelerine Göre Asir Bölgesinde Seyyid İdrîsî İsyânları ve Sonuçları (1908-1918)*, Marmara Üniversitesi, Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2005, s.20.

³⁹ Yusuf Halaçoğlu, "Asir", *TDVİA*, C.III., İstanbul 1991, s. 483;

⁴⁰ *Hicaz Asir Yemen Cepheleri*, s.26.

⁴¹ Ertur, *a. g. e.*, s. 103.

⁴² Ahmet İzzet Paşa, *Feyadım*, C. I, Nehir Yayınları, İstanbul 1992, s. 101

⁴³ Asaf Tanrıku, *Yemen Notları*, Güzel Sanatlar Matbası, Ankara 1965, s.164.

⁴⁴ Sırma, *a. g. e.*, s. 196.

2.3. I. Dünya Savaşı'nda Kuzey Yemen'deki Osmanlı Birlikleri

Osmanlı arşiv belgelerinin verdiği bilgiye göre son dönemde Osmanlı idaresi altındaki Yemen nüfusu iki buçuk milyondur.⁴⁵ I. Dünya Savaşı'nda Yemen'de 7. Kolordu görev yapmıştır. 7. Kolordu, Selanik'te bulunan 2. Ordu Komutanlığı'na bağlı olarak kurulmuştur.⁴⁶ I. Balkan Savaşı'ndan sonra kaldırılan 7. Kolordu, I. Dünya Savaşı ile birlikte yeniden teşkilatlandırılmış, 6 Ocak 1914 tarihinde⁴⁷ Yemen'de bulunan 14. Kolordu'nun yerini alarak başlangıçta doğrudan doğruya harbiye nezaretine bağlanmıştır. Ardından San'a merkezli görev yapmıştır. Yeni teşekkül ettirilen kolordunun komutanı da Ahmet Tevfik Paşa'dır. 7 Kasım 1914'te Kolordunun seferberlik ilan etmesiyle güneyde Aden'e karşı 39. Tümenle Taiz Harekât Bölgesi Komutanlığı ve kuzeyde de İdrîsî'ye karşı 40. Tümenle Tehâme Harekât Bölgesi Komutanlığı oluşturulmuştur.⁴⁸ Yemen'deki Osmanlı Devleti birliklerinden 7. Kolordu, 39. Tümen ve 40. Tümen Sana'da ve Bağımsız 21. Tümen ise Ebha merkezinde bulunmakta idi.⁴⁹ Bu birliklerin yanında Yemen harekâtında, yerli Arap halktan yararlanılmıştır. Oluşturulan yerel birlikler milli tabur ve bölükler olarak isimlendirilmiştir. Bölge güvenliğinin sağlanmasında bölgeyi iyi tanıyan bu yerel milli unsurlardan da yararlanılma yoluna gidilmiştir.

Bölgede görev yapan 7. Kolordunun asker sayısı şu şekildedir: Nizamiye ve yardımcı gönüllü olarak çıkarabileceği kuvvetler: 39. Piyade Tümeni 3.600 kişi, 40. Piyade Tümeni 3.400 kişi, Numûne Taburu 500 kişi ve Milis birlikleri 930 kişiden oluşturulmuştur.⁵⁰ Bu askeri birlikler içerisinde 40. Tümen, San'a'daki VII. Kolorduya bağlı olarak Tehâme Mıntıkâtü'l-Harekât Komutanlığı bünyesinde, İdrîsî kuvvetlerine karşı mücadele vermiştir.⁵¹ 40. Tümenin komutanı olan Binbaşı Galip Bey, bölgenin Osmanlı Devleti'ne bağlı kalması için ciddi mücadele veren komutanların başında gelmektedir. Cerideden elde ettiğimiz bilgiler ışığında, Galip Bey hem askeri yönden hem de siyasi yönden bölgede önemli hizmetlerde bulunmuştur. "Büyük Harpte 40. Tümen'in Asir'deki Harekâtı", isimli çalışmasında⁵² Galip Bey, burada yapılan faaliyetleri geniş bir şekilde ele almaktadır.

⁴⁵ *Osmanlı Arşiv Belgelerinde Yemen*, T.C. B. D. A. Genel Müdürlüğü, İstanbul 2008, s.24.)

⁴⁶ *Türk Silahlı Kuvvetleri Tarihi, Balkan Harbi, Garp Ordusu Karadağ Cephesi*, C.III/3. Kısım, Genelkurmay Basımevi, Ankara 1984, s. 25.

⁴⁷ *Balkan Savaşı'na Katılan Komutanların Yaşam Öyküleri (Alay ve Daha Üst Birlik Komutanları)*, Genelkurmay Basımevi, Ankara 2004, s.46.

⁴⁸ *Hicaz Asir Yemen Cepheleri*, s. 87, 88.

⁴⁹ *Hicaz Asir Yemen Cepheleri*, s. 81.

⁵⁰ *Hicaz Asir Yemen Cepheleri*, s. 127.

⁵¹ *Hicaz Asir Yemen Cepheleri*, s. 28.

⁵² Galip Deniz, "Büyük Harpte 40'ıncı Tümenin Asir'deki Harekâtı", *Askerî Mecmua*, S. 98, Askerî Matbaa, İstanbul, 1935.

3.HARP CERİDELERİ

Harp cerîdeleri, askeri birlikler tarafından tutulması zorunlu olan günlüklerdir. Bu günlüklerde askerin yiyecek ve içecek bakımından durumu, savaş sırasındaki düzenlemeler, savaşın seyri, kararhğahlar arasındaki yazışmalar ve emirler şehit ve yaralılar olmak üzere askeri kayıplar kronolojik bir sıra takip edilerek kaydedilmiştir.⁵³ Günümüzde harp ceridelerinin tanımı biraz daha genişletilmiş olup, askeri birlikler tarafından olağanüstü hal ve sıkıyönetim zamanlarında ordu ve kolordu derecesinde planlanan ve uygulamaya konulan tatbikatlarda, harekâtın seyrini zaman sırasına göre belirten belgelere de harp ceridesi ismi verilmektedir⁵⁴. Harp cerîdeleri, Kara Kuvvetleri Karargâhı'ndan başlayarak tabûr seviyesine kadar sıralı birlik komutanlıkları tarafından tutulur. Cerîdelerin tutulmasının iki önemli sebebi vardır: Birincisi gerçekleştirilen askerî harekâtın, daha sonraki dönemlerde tarafsız olarak incelenmesine ve değerlendirilmesine olanak sağlamak, diğeri ise yapılan hataların tekrarlanmasını önlemek ve yeni stratejiler üretmektir. Cerideler, ciltli bir defter veya müstakil sayfalar halinde olabilmektedir. Cerîdede tarih, ikamet yerleri, raporlar, emirler vs. yer alan bütün konuların yazılacağı vukuat bölümleri ve yine bir kısım açıklamaların yapılabileceği mülâhazât alanları yer almaktadır.⁵⁵ Harp ceridesinin tutulmasının gizli olmasına büyük önem verilir. Askerî tarih bakımından önemli kabul edilen bu belgelerin yazımı ile ilgili olarak bilgilerin doğruluğu olayların tarafsız olarak yazılması cerideyi tutan komutanın asli görevlerindedir.⁵⁶ Harp cerideleri aynı zamanda barış zamanlarında da tutulmaktadır. Barış zamanında tutulan cerideye de barış ceridesi denilmektedir.⁵⁷

Harp cerideleri askeri harekât süresince tutulmak zorundadır. Harekâtın bitiminde veya belli bir vukûatın ortaya çıkmadığı zamanlarda her üç ayda bir yani Mart, Haziran, Eylül ve Aralık ayları sonunda kapatılmalıdır. Buna göre ceridenin nerede ve ne zaman kapatıldığı alt kısma yazılarak ilgili komutan tarafından imzalanır. Kapatılan Harp cerideleri, ilgili belgelerle birlikte Kara Kuvvetleri Komutanlığı'na gönderilir. Birlikler kendileleri ile ilgili ceride ve

⁵³ *Kara Kuvvetleri Tarihçe Yönergesi*, T.C. Genelkurmay Başkanlığı Kara Kuvvetleri Komutanlığı Yay., Ankara 2003, s. 1–2; *Kara Kuvvetleri Komutanlığı Harp Ceridelerinin Yazılması ve Harp Belgeleri Dosyalarının Tutulması Özel Yönergesi*, T.C. Genelkurmay Başkanlığı Kara Kuvvetleri Komutanlığı Yayınevi, Ankara, 1987, s. 1.

⁵⁴ Mehmet Mercan, *Tarih Kaynağı Olarak Harp Cerideleri*, Tarih Dergisi, Sayı, 46, İstanbul, 2009 sf.275.

⁵⁵ Hatice Yalçın, *Harb Ceridesi (Birinci Dünya Savaşında Kafkas Cephesi)*, Gazi Osman Paşa Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Tokat 2008, s. 11.

⁵⁶ *Türk Silahlı Kuvvetleri Tarihi (1908–1920)*, C. II,1. Kitap, T.C. Genelkurmay Başkanlığı Kara Kuvvetleri Komutanlığı Yayınevi, Ankara 1971.s. 328

⁵⁷ *Kara Kuvvetleri Tarihçe Yönergesi*, s.1-2

Osmanlı Devleti'nde modern anlamda ilk harp ceridesi 1877–1878 Osmanlı-Rus Savaşı sırasında tutulmuştur. Bu tarihten itibaren ve özellikle Osmanlı Devleti ile Almanya arasındaki ilişkilerin artmasından ve Alman subaylarının Osmanlı Ordusu'nda görev almaya başlamasından sonra ceride tutma anlayışı sürekli hale gelmiş ve yaygınlaşmıştır.⁵⁹ Mehmet Mercan'ın " *İtalya ve Osmanlı muharebesi 1328, Balkan Harbi Harp ceridesi 1328*" ceride çalışması⁶⁰ ile Hatice Yalçın'ın " *Kafkas Cephesi Harp Ceridesi* " ⁶¹çalışmaları ceride çalışması örnekleri arasındadır. Her iki çalışma da yüksek lisans çalışması olarak yapılmıştır. I. Dünya Savaşı'nda tutulan harp ceridelerine bakıldığı zaman en iyi tutulan ceridelerin Çanakkale, Kafkasya ve Irak Cepheleri'ne ait cerideler olduğu görülmektedir. Bu dönemde tutulan harp cerideleri günümüz Genelkurmay Askeri Tarih ve Stratejik Etüt Başkanlığı (ATASE) arşivi'nin temelini teşkil etmiştir. Bu cerideler Harp Tarihi Arşivi'nde bulunmaktadır.⁶² Harp cerideleri tutulduğu zaman itibarı ile dönemin askeri, siyasi, ekonomik özelliklerini, günlük hayatın akışı içinde anlatması bakımından bir yalınlık ve nesnellik içerdiğinden tarihsel değeri olan belgeler arasında yer almaktadır.

3.1 Yemen Va'zat-Luhye Mıntıka Komutanlığı Harp Ceridesi

Çalışmamıza konu olan Yemen Va'zat-Luhye harp cerideleri 7. Kolordu'ya bağlı olarak Tehâme Mıntıkâtü'l-Harekât Komutanlığı bünyesinde İdrîsî kuvvetlerine karşı mücadele veren 40.Tümen komutanı Binbaşı Galip Bey'in kardeşinin torunu Mehmet Kuntman Beyefendi tarafından gün yüzüne çıkartılmıştır. Kuntman Beyefendi elinde bulunan 3 defterin dijital kopyasını bilimsel bir kıstasla değerlendirilmesi için Çankırı Karatekin Üniversitesi Tarih Bölümü Başkanlığı'na göndermiştir. Bu cerideler Mehmet Kuntman Beyefendi'nin talep ve teşebbüsüyle ilk defa tarih araştırmacılarının hizmetine sunulmuş ve değerlendirilme imkânına kavuşmuştur. Mehmet Kuntman Bey, özel arşivinde yer alan ceridelerin transkripsiyonunun yapılarak, özellikle Yemen Cephesi gibi üzerinde fazlaca bilgi sahibi olmadığımız bir cephe hakkında bilgi sahibi olmamızı sağlamış ve I.Dünya Savaşı'nı bütün cepheler bağlamında daha doğru değerlendirme sürecine önemli bir katkıda

⁵⁸ *Kara Kuvvetleri Komutanlığı Harp Ceridelerinin Yazılması ve Harp Belgeleri Dosyalarının Tutulması Özel Yönergesi*, s. 9.

⁵⁹ *a. g. e.*, s. 325, 326.

⁶⁰ Mehmet Mercan, *Harp Ceridesi (1- İtalya ve Osmanlı Muharebesi1328 2-Balkan Harbi 1328)* Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 1993.

⁶¹ Hatice Yalçın, *Harb Ceridesi (Birinci Dünya Savaşında Kafkas Cephesi)*, Gazi Osman Paşa Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Tokat 2008

⁶² *a. g. e.*, s. 329.

bulunmuştur. Buna göre transkripsiyonu ve değerlendirilmesi yapılmak üzere gönderilen ve üzerinde çalışılan defterlerin tarih aralıkları ve sayfa sayıları şu şekildedir:

1. Defter (28 Nisan 1331/11 Mayıs 1915 – 7 Eylül 1331/20 Eylül 1915 tarihli ve 175 sayfa), Yrd. Doç. Dr. Erhan METİN'in danışmanlığında Cihangir COŞKUNOĞLU tarafından yüksek lisans tezi olarak hazırlanmıştır.⁶³

2. Defterin 1.Kısmı (08.07.1331/21 Eylül 1915 – 29.12.1331/13 Mart 1916 tarihli ve 235 sayfa) Yrd. Doç. Mustafa GENÇOĞLU danışmanlığında Hakan BAŞER tarafından yüksek lisans tezi olarak hazırlanmıştır.⁶⁴

2. Defterin 2. Kısmı (01.01.1332/14 Mart 1916 – 30.09.1332/13 Aralık 1916 tarihli ve 286 sayfa), Prof. Dr. Mehmet BEŞİRLİ danışmanlığında tarafımızca yüksek lisans tezi olarak hazırlanan şu an özelliklerini sıraladığımız metindir. İncelediğimiz 2. defterin 2. kısmı 237. sayfadan başlayarak 523. sayfa aralığını kapsamaktadır. Toplam 286 sayfadan oluşan ceride metni Osmalica el yazısı ile yazılmıştır.

3.2. Yemen Va'zat-Luhye Mıntıka Komutanlığı Harp Ceridesi Transkripsiyon Metninin Şekil ve Muhteva Özellikleri

1- Transkripsiyonu yapılan harp ceridesi, rika ile kaleme alınmış Osmanlıca bir metindir.

2- Metin. 01.01.1332/14 Mart 1916 tarihinden 30.09.1332/13 Aralık 1916 tarihine kadar 9 aylık bir dönemi kapsamaktadır. Toplam orjinal metin 286 sayfadan oluşmaktadır.

3-Metin, dijital ortamda, 1915-1918 yılları arasında Vazat-Luhye Mıntıka Kumandanlığı yapan Galib Deniz'in kardeşinin torunu Mehmet KUNTMAN tarafından Çankırı Karatekin Üniversitesi Tarih Bölümü Başkanlığında görev yapan Doç.Dr. İsmet ÜZEN'e ulaştırılmıştır. Dijital metnin bazı sayfalarının üst ve alt kısımları tam çıkmadığından okunamayan kısımlar olmuştur.

4-Vazat-Luhye Mıntıka Kumandanlığı'na ait metinler muhteva olarak, askeri harekâta dair üst komutanlıklar ve civardaki birlik komutanlıkları ile günü gününe saati saatine yapılan yazışmaları emirleri ayrıntılara yer vererek anlatmaktadır.

5-Metinlerde yalnızca komutanlar arasındaki yazışmalar değil aynı zamanda Va'zat-Luhye Mıntıka Komutanı olan Binbaşı Galip Bey'in görev bölgesindeki kabile reisleriyle yapmış olduğu yazışmalar da yer almaktadır.

⁶³ Cihangir Coşkunoğlu, *Yemen Va'zat-Luhye Mıntıka Kumandanlığı Harp Ceridesinin Transkripsiyon ve Değerlendirilmesi*. Karatekin Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Çankırı , (1. Defter)

⁶⁴ Hakan Başer, *Yemen Va'zat-Luhye Mıntıka Kumandanlığı Harp Ceridesinin Transkripsiyon ve Değerlendirilmesi*. Karatekin Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Çankırı, (2. Defter 1. Kısım)

- 6-Ceridelerde söz konusu döneme ait Osmanlı Devleti ve Yemen'de bulunan yerel güçlere ait asker, mühimmat vb.stratejik bilgilere yer verilmiştir.
- 7-Ceridelerde İngiltere'nin Yemen'deki yerel unsurları kullanarak Osmanlı Devleti aleyhine faaliyetlerde bulunduğu açık bir şekilde görülmektedir.
- 8- Kabile reislerinin kendi aralarında ve Tehame Mıntıka Kumandanlığı'nın şeyhlerle olan yazışmaları zaman zaman Arapça olarak ceridelerde yer almaktadır. Arapça olan bu kısımlar Türkçeye çevrilmiş ve dip notlarda metnin aslının Arapça olduğu belirtilmiştir.
- 9- Defterin transkripsiyon çalışmasında; Uzatmalar, Arapça ve Farsça tamlama işaretleri ile ayın ve hemze harflerinin Türkçedeki okunuş karşılıkları ses sembolleri aracılığı ile verilmiştir.
- 10-Transkripsiyonunu yaptığımız harp ceridesi metninde, sayfa numaraları bulunmamaktadır. Kronolojik sıraya göre tarafımızdan sayfa numarası ile numaralandırılmıştır. Metin biçimsel olarak orijinalindeki gibi sütunlar halinde yazılmıştır.
- 11- Çalışmış olduğumuz ceridede çoğu yerde saat, dakika, hitap cümleleri ve imza kısımlarında makam, yer isimleri ve mıntıka bölgeleri kısaltılarak yazılmıştır. Bu kısaltmalar, orjinaline bağlı kalınarak korunmuştur.
- 12-Ceridede geçen yer ve şahıs isimleri ile bazı askerî terimlerin tespitinde Galip Deniz'in yazdığı, *Büyük Harpte 40. Tümen'in Asir'deki Harekâtı*, Nuri Akbayar'ın *Osmanlı Yer Adları Sözlüğü*, Tahir Sezen'in *Osmanlı Yer Adları sözlüğü* ve Dâhiliye Vekâleti Mahalli İdareler Umum Müdürlüğü tarafından hazırlanan *Köylerimiz* adlı eserlerden yararlanılmıştır.
- 13- Doğru okunması hususunda şüpheye düşülen yer isimlerinin ve kelimelerin sonuna soru işareti konulmuş ve parantez içerisine dijital sûretten kopyalanan Osmanlıcası yapıştirilmiştir. Okunması muhtemel şekli ise parentez içinde yazılmıştır.
- 14-Metinlerin transkripsiyonu sırasında Şemsettin Sami'nin *Kâmus-ı Türkî*, Ali Nazîmâ ve Fâik Reşâd'ın *Mükemmel Osmanlıca Lügati* ve Ferîd Devellioğlu'nun *Devellioğlu Sözlüğü*'ne başvurulmuştur.
- 15-Cerîde içerisinde şeyhler arasında veya kumandanlıklar ile şeyhler arasında Arapça yazışmalar da mevcuttur. Türkçeye tercüme edilen bu yazışmalar ile asıl metin arasında ifade farklılığı olması kaçınılmazdır. Bundan dolayı bazı çevirilerde cümle düşüklükleri ve imla hataları mevcuttur. Metinlerin transkripsiyonları yapılırken orjinaline sadık kalma anlayışından dolayı bu kısımlardaki cümle düşüklükleri ve imla hataları herhangi bir düzeltmeye tabi tutulmamıştır.
- 16- Metinde bazı yazışmaların başlangıcında selam ifedesinden sonra üç nokta (...) konulmuş olup transkripsiyon metninde de selam ifadesinden sonra üç nokta aynı şekilde verilmiştir.

Yaptığımız bu çalışmanın Yemen Cephesi araştırmacılarına ışık tutacağı kanaatindeyiz.

3.3- Yemen Va'zat-Luhye Mıntıka Komutanlığı Harp Ceridesi'nin Günümüze Ulaşmasını Sağlayan Mustafa Galip Deniz Paşa'nın Hayatı

Mustafa Galip (Deniz) Paşa İnebolu'da doğmuştur. (1881 -1953) 13 Mart 1899'da Harp Okuluna girmiştir. 9 Ocak 1902'de Teğmen rütbesiyle okuldan mezun olmuştur. Harp Akademisi birinci sınıfını tamamlayarak 23 Kasım 1902'de üsteğmenliğe yükselmiştir. Ardından sırasıyla Manastır Harp Okulu'nda matematik öğretmenliği, Kara Harp Okulunda Topoğrafya öğretmenliği yapmıştır. 14 Mart 1911'de Kıdemli Yüzbaşılığa terfi etmiştir. Balkan Savaşı'nda 18 Eylül 1912'de Selimiye'de kurulan depo taburunda görevlendirilmiş, 11 Şubat 1914'te 7. Kolordu açığına tayin edilmiştir. Daha sonra 40. Tümen Kurmay Başkanlığı görevinde bulunmuş Galip Deniz Paşa Temmuz 1914'te genel seferberlik ilan edilince sorumlu olduğu tümenin eksikliklerinin tamamlanmasında hizmet vermiştir. 4 Kasım 1914'te 117'nci Alay 2'nci Tabur Komutanı olarak tayin edilmiş ve Yemen'in İngiliz ve Şeyh İdris Kuvvetleri tarafından işgali sırasında önemli hizmetler görmüştür. 27 Temmuz 1915'te 40. Tümen komutanlığına verilmiştir. Ardından 21 Ağustos 1915'te Yemen'de Luhye Mıntıkası Komutanı olmuştur.⁶⁵ Yemen Cephesi'deki yararlılıkları nedeniyle 15 Eylül 1916'da Harp Madalyası, 30 Kasım 1917'de Muharebe Gümüş liyakat Madalyası ile ödüllendirilmiştir. 21-22 Şubat 1917'de Yemen'de Abis Cephesi'nde görev yaparken Tehâme Harekât Bölge Kumandanı olarak tayin edilmiştir. 4 Mart 1918'de mütareke hükümleri gereği aldığı emir üzerine İngilizler'e teslim olmuştur. 1918'de Muharebe Gümüş İmtiyaz Madalyası ile ödüllendirilmiştir.

Galip Deniz Paşa Cumhuriyet döneminde de çeşitli ordu hizmetlerinde bulunmuş ve rütbesi orgeneralliğe kadar yükseltilmiştir. Galip Deniz Paşa sivil hizmetlerde de bulunmuştur. 25 Kasım 1941'de Milli Savunma Bakanı olmuş ve bu görevini 13 Kasım 1946'ya kadar devam ettirmiştir. Kastamonu milletvekili olarak 1950'de parlamentoya girmiş ve bu görevindeyken 6 Ekim 1953'te şeker hastalığından dolayı vefat etmiştir.⁶⁶

⁶⁵ *Birinci Dünya Savaşı'na Katılan Alay ve Daha Üst Kademedeki Komutanların Biyografileri*, C. III., Genel Kurmay Yayınları, Ankara 2009, s. 212.

⁶⁶ *Birinci Dünya Savaşı'na Katılan Alay ve Daha Üst Kademedeki Komutanların Biyografileri*, s. 214.

4. DEĞERLENDİRME

Va'zat-Luhye Mıntıka Kumandanlığı Harp Ceridesi, 40. tümenin sorumluluğu altında bulunan bölgedeki askeri faaliyetleri, mücadeleleri rapor halinde bizlere sunmaktadır. Bu değerlendirme bölümünde ceridede tespit edilen bazı mühim noktalar incelenmeye çalışılacaktır. Bu mühim noktalardan birisi de İngiltere'nin Yemen üzerindeki emelleri ve yerel bir işbirlikçi olarak Seyyit İdrîsî'yi kullanma isteğidir. Bölgede daha fazla etkin rol üstlenmek isteyen İngiltere kuzeye doğru genişleme gayreti içine girmişti. Bu amaçla kuzeyde bulunan Asir Bölgesi'nden Şeyh İdrisi'yi kendi çıkarları için kullanarak Osmanlı Devleti aleyhine kışkırtmıştır.⁶⁷ Osmanlı Devleti Şeyh İdrisi örneğinden hareketle özellikle sorunlu bölgelerin şeyhleriyle iyi geçinmeye çalışmış ve onlarla irtibatı kesmemiştir. Ancak sonradan problem çıkarabileceğini düşündüğü şeyhlerin çocuklarını, şeyhlerin zararından emin olmak için güvenli bir yerde rehin olarak tutmuştur. Böylece kabilenin ileri gelen şeyhlerinin her fırsatta isyan etmelerinin önüne az da olsa geçmiştir. Osmanlı Devleti'nin aşiretlere karşı kendisini korumak amaçlı uyguladığı diğer bir politikası ise şöyledir: Zaman zaman Osmanlı Devleti Yemen içerisinde kendisine yakın hissettiği kabilelere gerek çevre kabileler üzerinden Osmanlı'ya yakınlıklarından dolayı avantajlı konumda olsun diye, gerekse de bir savaş durumunda bölgede konuşlanan Osmanlı askerine yardımcı olsun diye silah ve mühimmat yardımı yapmıştır. Ancak Osmanlı Devleti silah yardımı yaptığı bu kabilelere karşı ihtiyatla yaklaşmış verdiği silahların ve cephanelerin günün birinde kendisi aleyhine kullanılmaması için bazı önlemler almıştır. Osmanlı Devleti silah ve mühimmat yardımında bulunduğu kabilenin ileride Osmanlı'ya isyan etme ihtimaline karşı kabile reisinin oğullarından birini ya da ikisini rehine olarak almıştır. Zaten şeyhler de bu durumu bilerek silah ve mühimmattan yararlanmışlardır.⁶⁸ Ceridelerde karşımıza çıkan yazışmalar daha çok Tehame Mıntıka Komutanlığı'nın merkezi Hudeyde'den; Hacur, Va'zat, Cerb, Luhye gibi alt komutanlıklara yapılmakta ve bu şekilde komutanlıklar arasındaki yazışmalar, emirler ceridenin tamamında görülmektedir.⁶⁹ Bunun yanında kumandanlıklardan kabile şeyhlerine, kabile şeyhlerinden kumandanlıklara yapılan yazışmalar da ceride de yer almaktadır.⁷⁰

Osmanlı Devleti Yemen'de yalnızca siyasi bir güç olarak kalmamış aynı zamanda kabileler arasında çıkan kan davaları sunucu oluşan çatışmaları önleyici bir unsur olmuştur. Kabileler

⁶⁷ *Metin*, s. 379, 380. (Dip notta verilen sayfa numaraları, transkripsiyonlu metinde de belirtilmiş olan ceridenin orijinal sayfalarını işaret etmektedir.)

⁶⁸ *Metin*, s. 459.

⁶⁹ *Metin*, s. 237.(Merkez Kumandanlığından yapılan bu yazışmalarla ilgili pek çok örnek olduğundan ayrıca diğer sayfa numaraları verilmemiştir.)

⁷⁰ *Metin*, s. 239 (Kabilelerden kumandanlıklara gönderilen yazılara dair çok örnek olduğundan burada yalnızca " Benî Neşir " kabilesinden gönderilen yazı örneği belirtilmiştir.)

arası kan davalarında uzlaştırıcı rol oynayarak kabileleri barıştırma yoluna gidilmiştir. Uzlaşmanın gerçekleşmediği durumlarda komutanlık vasıtasıyla görevlendirilen askeri mülkiye memurları çıkan anlaşmazlıkları inceleyip karara bağlama yoluna gitmişlerdir. Böylece Osmanlı devleti bölge halkına karşı tarafsız bir konumda olduğunu göstermiştir.⁷¹ Osmanlı Devleti Yemen'de kontrolü elinde bulundurabilmek gayesine matuf olarak her ilçeye bir kaymakam ve bir de ordu komutanı atamıştır.⁷² Şeyh İdrîsî'nin Asir bölgesinden isyan hareketine başlaması nedeniyle Osmanlı Devleti özellikle Asir kabilesi ve şeyhlerine karşı ayrı bir hassasiyet göstermiştir. Asir bölgesi şeyhleriyle diğer bölge şeyhlerinden daha fazla görüşmeler olmuştur.⁷³ Kumandanlıklar arasında yapılan yazışmalarda Abis, Benî Neşir, Mihlaf, Beni Eslem gibi kabilelerin bağlılıkları süreki kontrol edilmiş, muhtemel bir ihanet karşısında teyakkuz halinde olunması tenbihinde bulunulmuştur.⁷⁴ Seyyid İdrisi'nin İngilizler'le işbirliği içinde oluşu diğer kabilelerin nazar-ı dikkatlerine verilerek küffarla işbirliğine gidilmemesi gerektiği vurgulanmıştır.⁷⁵ Aynı zamanda komutanlıklar kendi aralarındaki yazışmalarında İngiliz işbirlikçisi Seyyid İdrisi'ye karşı nasıl bir strateji belirleyeceklerini yazışmalarında ortaya koymuşlardır.⁷⁶ Mekke Şerifi Hüseyin'in de İngilizler'le iş birliği içinde oluşu ve bu durumun bütün mıntıkada bilinmesi için gerekli yazışmaların yapılması gereği belirtilmiştir.⁷⁷ Harp cerideleri tutulma sebepleri gereği düşman askerleri hakkında günlük malumatlar da vermektedirler. Bu bilgilerin başında düşmanın konumu, gücü, hareket kabiliyeti gibi stratejik bilgiler yer almaktadır. Bu stratejik değeri olan bilgi unsurlarının incelediğimiz Yemen Va'zat-Luhye Ceridesi'nde de olduğu görülmektedir.⁷⁸ Askeri ihtiyaçların bildirilmesi ve bir üst komutanlık tarafından tedbir alınması da ceridelerin konusunu oluşturmuştur. Ceridenin 308. sayfasında bu durum açık bir şekilde görülmektedir. Cerb'den Tehame Mıntıka Kumandanlığı'na yazılan yazıda sıralanan ihtiyaçların bir an önce karşılanması gerektiği belirtilmektedir.⁷⁹ Merkezi komutanlıklardan yazılan emirlerde bölgenin iklim koşullarının göz önüne alınarak asker naklinin nasıl ve ne şekilde yapılacağı belirtilmektedir.⁸⁰ Taburların nakli meselesi özellikle Anadolu'dan gelen ve bölgenin iklim şartlarına tam olarak alışamayan mehmetçik için çok önemli bir durumdur. Bu nakiller sırasında eğer gerekli önlemler alınmazsa bazen bir baskınla, bazen çöl ikliminden kaynaklanan şartlar dolayısıyla asker zâiyatı yaşanabilmektedir. İşte hareket kumandanlıkları

⁷¹ *Metin*, s.305, 458.

⁷² *Metin*, s. 244.

⁷³ *Metin*, s. 244.

⁷⁴ *Metin*, s. 248.

⁷⁵ *Metin*, s. 322.

⁷⁶ *Metin*, s. 344.

⁷⁷ *Metin*, s.347.

⁷⁸ *Metin*, s.299, 306,307.

⁷⁹ *Metin*, s. 308,309,351.

⁸⁰ *Metin*, s. 315,316.

bu zâiyatın önüne geçmek için sık sık birliklere uyarılarda bulunmaktadır.⁸¹Yemen'de Osmanlı Devleti için 1911 yılında Ahmet İzzet Paşa ile yapılan anlaşmaya kadar kadar sorun olan ancak daha sonra Osmanlı askerinin yanında yer alan İmam Yahya, bölgede en önemli güç unsurlarından birisidir. Va'zat- Luhye Mıntıka kumandanı Galib Deniz, İmam Yahya ile ikili ilişkilerini sıkı tumaya çalışmış, Seyyid İdrîsî gâilesinin yanında İmam Yahya'nın da bir sorun olarak tekrar ortaya çıkmasını engellemiştir.⁸²Osmanlı Devleti zaman zaman bölgenin ileri gelenlerini kendi yanına çekmek için onlara orduda ve yönetimde görevler vermiştir. Bu görev genel olarak kaymakamlık gibi idari görevler olmaktadır. Yörenin ileri gelenlerinden Yahya Ali Sevab'ın Yemen Valisi tarafından Hacur Kaymakamlığı ile görevlendirilmesi bu duruma bir örnektir.⁸³Yine Osmanlı'ya bağlı kalacaklarına söz veren şeyhlere ve kabile ileri gelenlerine de yörenin veya kazanın yönetiminde söz hakkı verilmiştir.⁸⁴ Ali Kahim Paşa da yörenin ileri gelen kabile reislerinden olması hasebiyle yerel kuvvetlerin komutasında görevlendirilmiştir. Bu yerel güçlere milliler denilmektedir. İşte bu yerel unsurlara komuta eden kişi de genel olarak bölgenin ileri gelen bir reysidir.⁸⁵Yemen'de bulunan Osmanlı komutanları, kabile şeyhlerine Arapça olarak mektup yazarak Osmanlı'ya bağlı kalmaları yönünde telkinlerde bulunmuşlar ve yörenin huzurunun sağlanmasında kendilerine yardımcı olunmasını şeyhlerden istemişlerdir.⁸⁶

Ceride genel itibarı ile Osmanlı'nın Yemen'de bütün zorluk ve sıkıntılara, askerinin pek çok açıdan yoksunluğuna rağmen tutunma ve Yemen'i Osmanlı Devleti'nin kontrolünden çıkarmamaya matuf yazışmaları içermektedir. Bu meyanda Binbaşı Galib Bey'in İdrîsî güçlerine karşı mücadelesinden söz edilmektedir. Bunun için Va'zat-Luhye mıntıka kumandanı olarak gerek Galib Bey'in gerekse de diğer komutanların İngilizler'le işbirliği içinde olan İdrîsî'ye karşı tedbir aldıkları görülmektedir. Bu tedbirler arasında Osmanlı'nın hilafet merkezi ve İslam dininin koruyucusu olma konumu aşiret ve kabilelerin nazar-ı dikkatlerine verilmiş, İngiliz kontrolündeki İdrîsî'nin desteklenmesinin İslâm'a ve müslümanlara karşı yapılan bir ihanet olduğu vurgulanmıştır. Nitekim İmam Yahya 1902 yılında Osmanlı'ya baş kaldırmış, Sana'yı ele geçirmiş ve Osmanlı güçlerini bir hayli uğraştırmıştır.⁸⁷ Kendisi yerel bir güç unsuru olmasına rağmen İngilizler'in bölgedeki emellerini fark ederek 1911 yılında Ahmet İzzet Paşa ile yapılan anlaşmadan⁸⁸ sonra Osmanlı'nın yanında yer almıştır. Hatta İdrîsî'ye ve İngiltere'ye karşı Osmanlı Devleti'ni

⁸¹ *Metin*, s. 311,316

⁸² *Metin*, s. 455,456.

⁸³ *Metin*, s. 457.

⁸⁴ *Metin*, s. 449.

⁸⁵ *Metin*, s. 481.

⁸⁶ *Metin*, s. 472.

⁸⁷ İdris Bostan, a.g.m.,s.410.

⁸⁸ *Metin Ayışığı*,a.g.e., s.41

desteklemiştir. Osmanlı Devleti ile İmam Yahya arasında sağlanan barış 1. Dünya Savaşı sonuna kadar devam etmiştir.⁸⁹ Binbaşı Galib Bey, İdrîsî'nin bölge şeyhleri üzerinde etkisini kırmak için bölgenin şeyhleri ve ileri gelenleriyle yazışmalar yapmış ve onları İdrîsî tehlikesine karşı uyarmıştır. Şeyhlerden İdrîsî'ye karşı tavır almalarını istemiştir.⁹⁰ Mıntıka kumandanı Galib Bey kumandalıklara gönderdiği yazılarda şeyhler ve kabile reisleriyle yaptığı görüşmelerin neticesinde hangi kabilenin veya şeyhin İdrîsî ile ne şekilde mücadele edeceğini belirtmiştir.⁹¹ Osmanlı Devleti kendi kuvvetleri yanında milliler diye tanımlanan yörenin kuvvetlerinden de yararlanmıştı. Ancak eğitimsiz ve disiplinsiz olmaları sebebiyle bu birliklerden istenen verim alınamamıştır.⁹²

Ceridelere askerin yiyecek sıkıntısı çektiği, bölgedeki yerel esnafa borçlandığı, özellikle temizlik malzemesinin olmaması neticesinde hastalıkların baş gösterdiği belirtilmektedir.⁹³ Askerin Yemen ellerinde yaşadığı bu sıkıntılar mıntıka kumandanı Galib Bey tarafından merkezi kumandanlık olan Tehâme mıntikatü'l-harekâtı Kumândânlığı'na şu şekilde bildirilmektedir:

" Tehâme mıntikatü'l-harekâtı Kumândânlığı'na

Luhye'den Cerb'e kadar kıta 'ât ve efrâdında görülen mevâd ber-vech-i zîrdir:

1-Umûmiyetle vecihlerde kân eseri yerine bâl mumu sarısı gibi mer'î eser-i sefâlet bulundu.

2-Kıyâfet-i askeriye kalmamış. Elbîseler yâmâ tutmayacak hâle gelerek delikler açılmış.

3-Âyâklarda mevcût ve üzeri eskî kâpût ve çâdır parçasından ma'mûl eskimiş çâriklar yürüyüşe kâbiliyeti bırakmamış.

4-Arkâsı gelmeyen parasızlıktan idâre ve i'âşeler efrâda ne ile ve ne verebileceğini şaşırılmış.

5-. Borcu vaktinde ödeyemeyenlerin kredisi bozulmuş olduğundan kredisini düşünmekte.

6-Adem-i takviyeden dûcâr zayıf olan Luhye mıntıkası efrâdının Dâhire ve Vâ'zât mıntıkasından da Cebel-i Sûb i'zâmına teşebbüs olunmuş ise de bunlar da yine ihtiyâç göstermekte ve bi'ttabi' temin olunamamakta.

7- Sabunsuzluktan yırtık elbîse ve çamaşırlar kararub kaşındırtan vücûd ve bi'l-hassa bacak ve ayaklar çibanlardan kurtulamamakta.

8- Sigaraya mübtelâ efrâd zâbitândan ve hattâ köylülerden es'el itmekte ve izmârît toplamakta.

9- 2/119 bakıyyesi ve 2/120 el-ân 'abâ kâlin elbîseler içinde yanub kavrulmakta ve bi'ttabi' harekete gayr-i kâbil bir hâlde bulunulmakta.

10-Zâbitanın zâbit kıyâfeti kalmamış, hele müte 'ehhel ve küçük rütbeli olanlar

⁸⁹ Tomar, a.g.m., s.41

⁹⁰ Metin, s. 405,406,407.


⁹¹ Metin, s. 343,344.

⁹² Hicaz Asir Yemen Cepheleri, s.107.

⁹³ Metin, s. 308,309.

acınacak bir hâlde olub son verilen gaz tenekesini de ihtiyâç için satarak karanlıkta oturmakta.

11-İhtiyâç ve sefâlet muti' efrâdı bile İdrîsi gibi bir şâkiye firâr ve ilticâyâ mecbûr etmekte.

12-Hacûr muntikasını henüz göremediğimden ne hâlde oldukları ma'lûm değilse de herhâlde mezkûr muntikanın husûsi idâresi i'tibârıyla daha  (dayyık-zor) bir hâlde olduklarına şübhe götürmemekte

13-Mıntika Kumândânı bulunmaklığım dolayısıyla gözümle gördüğüm şu ahvâle tahammül pek müşkil bulunmakta kimseden vazîfe taleb edememekde olduğum berâ-yı ma'lûmât ma'ruzdur.

Vâ'zât Luhye Min. Kumândân'ı
Gâlib " ⁹⁴

Yemen Cephesi'nde askerlerin kumanyalarında arpa ekmeği yerine besin değeri oldukça az olan olan dura ⁹⁵ bulunmaktadır. Askerin bu şekilde sıkıntı içinde olmasının nedeni yeterli paranın olmaması ve Yemen Cephesi'nin hem İstanbul'a uzak olması ve hem de yol güvenliğinin bulunmamasından dolayı erzakın ulaşmaması idi. Aynı zamanda bölgede öteden beri süregelen istikrarsızlık ve bölgenin şeyh ve kabile liderlerinin anlayışına bağlı güvenlik yapısı, bölgeyi emniyetsiz kılmakta idi. Yol güvenliğinin olmaması ile ilgili diğer ve belki de en önemli sebep Vazat–Luhye Mıntikası'na sevkedilecek ihtiyaç maddelerinin, İdrîsî'nin etkin olduğu bölge olan Meydî Bölgesi'nden geçmek zorunda olması idi. ⁹⁶

Kolordu ihtiyacı olan parayı İstanbul'dan ve bölgede topladığı vergilerden karşılmaktaydı. ⁹⁷ Ancak 1.Dünya Savaşı'nın Osmanlı Devleti üzerindeki ağır ekonomik ve toplumsal etkileri öncelikle anavatandan binlerce kilometre uzaklıktaki Yemen Cephesi'ni vahim bir şekilde etkilemişti. Metnin genelinden anlaşıldığı vecihle Osmanlı askeri bir taraftan İngiltere desteğindeki yerel İdrîsî güçleriyle ve 1902 yılından 1911 yılına kadar İmam Yahya'nın olumsuz etkileri ile mücadele etmekte ve tanımadığı bir iklimde zor ve sıkıntılı bir coğrafyada yaşam mücadelesi vermekteydi. Bütün bu sıkıntılar içinde bir taraftan da Yemen'in Osmanlı Devleti'nden kopmasına sebep olacak unsurları ortadan kaldırmak için yoğun gayret göstermesi gerekmektedir.

Galip Bey'in görev yaptığı Yemen'in Tehame ve dağlık kesimlerinde, bir takım arazi engellerinin yanında; şiddetli sıcak, susuzluk ve hastalık faktörleri de yapılacak harekâtı

⁹⁴ Metin, s. 308,309.

⁹⁵ Dura: Darı ile mısır arası Yemen'de ve kısmen Orta Afrika'da yetişen bir bitkidir. (Ehiloğlu, a. g. e., s.67

⁹⁶ Hakan Başer, *Yemen Va'zat-Luhye Mıntika Kumandanlığı Harp Ceridesinin Transkrisyon ve değerlendirilmesi*. Karatekin Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Çankırı , s. 127.

⁹⁷ *Hicaz Asir Yemen Cepheleeri*, s. 138.

oldukça olumsuz yönde etkilemekteydi. Yemen'in doğusundaki Denha çölleri ile Büyük ve Küçük Nüfud çölleri askeri harekât için ciddi birer engel durumundaydılar.⁹⁸

Yemen Va'zat-Luhye Mıntıkası'nda görev yapan komutan, kaymakam ve diğer görevlilerin isimleri rütbeleriyle birlikte aşağıdaki tabloda belirtilmiştir. 2. defterde ismi geçen komutanlar bir arada verilmek istendiğinden 2. defterin 1. kısım tamskripsiyon çalışmasından da yararlanılmıştır.⁹⁹ 2. defterin tutulmaya başlanması tarihi olan 08/09/1331 tarihinden 2. defterin bitiş tarihi olan 30/09/1332 tarihine kadar geçen sürede, Yemen Valisi'nin Nedim Bey olduğu ¹⁰⁰Vazat-Luhye bölgesinde Halil Bey'in ve ardından Yusuf Hasan Bey'in Luhye Kaymakam'ı olduğu ¹⁰¹, Hasan Bey'in Hacur Kaymakam'ı ve Reşad Efendi'nin de Cerb Nahiyesi Müdür'ü oldukları görülmektedir. Aşağıda verilen tabloda Ceridede ismi geçen Tehame Bölgesi'nde görev yapan subayların görevleri ve bağlı oldukları birlikler belirtilmiştir.

⁹⁸ Ehiloğlu, *a. g. e.*, s. 29.

⁹⁹ Başer, *a. g. e.*, s. 45, 46.

¹⁰⁰ Metin, s. 325.

¹⁰¹ Metin, s. 310

Tablo I: 2. Defterde (1. kısım ve 2. kısım bir arada) ismi geçen subaylar ve görev yerleri:

Rütbesi	İsmi	Görevi	Görev Yeri
Mirlivâ	Ahmet Tevfik Paşa*** ¹⁰²	VII. Kolordu Komutanı	Hudeyde
Miralay	Râgıb Bey***	T. M.K.'sı Harekât Bölge K.'ı	Hudeyde
Miralay	Mihâlettin** ¹⁰³	Asir Mutasarrıfı ve Kumandanı	Cerb
Binbaşı	Refik * ¹⁰⁴	Tehâme Mıntıkası Harekât Bölge Komutan Vekîli	? ¹⁰⁵
? ¹⁰⁶	Asıf *	Tehâme Mıntikatü'l-Harekâtı Komutan Vekîli, 119. Alay 2. Tabur Komutanı	Zühre
Binbaşı	Galip (Deniz)***	Vazat-Luhye Mıntıkası Komutanı	Cerb-Şehare
Binbaşı	İsmail**	Va'zât Mıntıkası Komutan Vekili, 120. Alay Komutan Vekîli	?
Binbaşı	Nâzım**	Şâbire Komutan Vekîli, Şahel'de Binbaşı, 120. Alay 3. Tabur Komutanı, Hacûr Mıntıka Komutanı	Medîha
Binbaşı	Şevket**	Luhye Komutanlığı, 120. Alay K.'ı	?
Binbaşı	Hasan İzzet*	Luhye Komutanı	?
Binbaşı	Mahmut Sami*	120. Alay 1. Taburun Kumandan Vekîli	?
Binbaşı	Fethi*	Luhye ve Benî Câmî' mıntıkaları da ser-tabîbi	?
Binbaşı	Ahmet Ali *	Va'zât - Hacûr mıntıkaları ser- tabîbi	?
Binbaşı	Şükrü *	Luhye Mıntıkası Komutanı, 120. Alay 1. Tabur Komutanı, 118. Alay 3. Tabur Komutanı	?
Binbaşı	Hidayet *	Vazat Luhye Mıntıka Komutanlığı	?
Baytar Binbaşı	Rıfkı*	Vazat Mıntıka Komutanlığı	?
Yüzbaşı	Faik *	Luhye Mıntıka Komutanı, 115. Alay 1. Tabur Komutan Vekîli, 118. Alay 3. Tabur Komutan V.	?
Yüzbaşı	Arif **	Luhye Kumandanı, 118. Alay, 2. Tabur	Luhye
Yüzbaşı	Behçet **	Benî Câmî Mıntıka Komutanı, 119. Alay, 2. Tabur	Zeydiye
Yüzbaşı	Mehmet Ali *	120. Alay 1. Tabur Komutanı	?
Yüzbaşı	Rasim *	118. Alay 2. Tabur	?

¹⁰² İsimlerinin sonunda üç yıldız (***) işareti olanlar 2. defterin hem 1.kısımında hem de 2. kısmında ismi geçen komutanlardır.

¹⁰³ İsimlerinin sonunda iki yıldız (**) işareti olanlar 2. defterin yalnızca 2. kısmında ismi geçen komutanlardır.

¹⁰⁴ İsimlerinin sonunda bir yıldız (*) işareti olanlar 2. defterin yalnızca 1. kısmında ismi geçen komutanlardır

¹⁰⁵ Bazı komutanların görev yerleri metinde belirtilmediğinden yazılamamıştır. Bu yüzden soru işareti (?) ile gösterilmiştir.

¹⁰⁶ Bazı komutanların rütbeleri metinde belirtilmediğinden yazılamamıştır. Bu yüzden soru işareti (?) ile gösterilmiştir.

Yüzbaşı	Şahab *	120. Alay 1. Tabur 1. Bölük Komutanı	?
Yüzbaşı	Tevfik**	115. Alay 1. Tabur	Safâ
Yüzbaşı	İbrahim*	Luhye Mübâliât Komisyon Reisi	?
?	Mahmut Efendi **	Vazat-Luhye Mıntıka Komutanlığı Alay Kâtibi	Cerb
Mülâzım	Rüşdü *	Zühre Ambar ve Nakliyeye Memuru	?
Mülâzım	Celal *	Vazat Mıntıka Komutanlığı	?
?	Süreyya Efendi*	115. Alay, 1. Tabur	?
Mülâzım-1 sâni	Mustafa **	115. Alay, 1. Tabur-Hudeyde Mutasarrıfı	Hudeyde
Topçu Mülâzım	Ali *	Hacûr Kalesi	?
Mülâzım	Hamdi*	Vazat Luhye Mıntıka Komutanlığı	?
Topçu Mülâzım-1 sâni	İbrahim*	118. Alay 2. Tabur	?
Mülâzım	Sadık*	Beni Cami Mıntıka Komutanlığı	?
Mülâzım	Hilmi *	Alevî Müfrezesi Komutanı	?
?	Asım Efendi*	Şahel Hastanesi Ser-tabîbi	?
?	İsmâil***	Va'zat Kumandan Vekili	Cerb
Yüzbaşı	Cezmi**	Luhye Topçu Grup Kumandanı	Luhye
Yüzbaşı	Tahir**	2/121 Kumandan Vekili	Zühre
?	Nâsır**	2/121 Kumanda Vekili	Zeydiye
Binbaşı	Şevket***	Hacürü's-sülüs kumandanı -Va'zat Kumandan Vekili	Cebel-i harık-Cerb
Yüzbaşı	Cemal*	2/119 Kumandan vekili	Zühre
Yüzbaşı	Abdurrezzak*	Luhye Mıntıka Kumandanı	Cerb

5. METİN

237.sf. ../1/332	Hudeyde' den	332 SENE Vâ'. Luh. M. K. lığı'na 1-Re'si 'Abis'de düşman nakliye vapurlarının beş 'adede kadar tezâyüdünden ve dâima Re'si 'Abis Karyesi'nin arka cihetlerinde dolaşmalarından bir maksadı olduğu istidlâl ediliyorsa da her ihtimâle karşı Salîf kuvvetinin merkezden kırka kadar ve iki âdi cebel topuyla muvakkaten takviye edilmek üzere bir müfreze-i askeriye tahrîk ettirileceği. 2- Tûba'daki 2/118'den iki bölüğün her ihtimâle karşı hâzır ve âmâde bulundurulması.
1/332	Zühre'den	Râgıb Vâ'zât, Luhye ¹⁰⁷ Mıntıka Kumândânlığı'na El-yevm sa'ât on ikide (191) piyâde nakliye (9) topçu (1) top (90) atım şerâpnel (10) atım dâne (11) top ve cephâne esteri (8) makârî (14) deve ile Kınavuz'e müteveccihen hareket ve hasta, za'fen olmak üzere elli dokuz nefer terk idildiği ma'ruzdur.
1/1/32	Cerb' den	Kumândân 2/119 Âsıf Luhye Mıntıka Kumândânlığı'na 1- Salîf için her ihtimâle karşı 3/118'den iki bölükte hâzır ve âmâde bulundurulması emrolunur. 2- Tebliğât îfâsı
1/1/32	Cerb'den	T.M.K.'ı Gâlib Tehâme ¹⁰⁸ Mıntikatü'l-harekât-ı Kumândânlığı'na C. 1/1/32 şifre: 3/118'den iki bölüğün hâzır bulunması husûsu mahalline tebliğ edilmiş ise de 2-119/1/32'de Zühre'den Zeydiye'ye hareket ettiğinden: 1- Düşmanın Salîf'te bir nümâyîş yaparak Luhye'ye ta'arruzu hâlinde mıntıkanın alacağı şekil ve vaziyet-i vahîmiyyesi

¹⁰⁷Luhye: "Lohayye" şeklinde kullanımı için bkz: *Birinci Dünya Harbinde Türk Harbi C.IV Hicaz Asir Yemen Cepheleeri ve Libya Harekâtı 1914- 1918*, Genelkurmay Basımevi, Ankara 1978, s.41; "Loheia" şeklindeki kullanımı için bakınız: Mehmet Arif Seyhun, *Katıldığım Dört Savaş ve Yaşam Öyküm*, Kültür Bakanlığı Yay., Ankara, 2000, s. 27.

¹⁰⁸ Kızıldeniz'in doğu kıyılarına paralel olarak uzanan Sera Dağları ile kıyı arasındaki çöl kesimine Tehâme adı verilmektedir. (*Birinci Dünya Harbinde Türk Harbi C.IV Hicaz Asir Yemen Cepheleeri ve Libya Harekâtı 1914- 1918*, Genelkurmay Basımevi, Ankara 1978, s. 39)

238.sf.		<p>2- Re'si 'Abis'e çıkacak fazlaca bir kuvvetin o kısm-ı arâzîyi ve Salîf garbındaki müfreze Cebel'i işgâli hâlinde Salîf'de bulunacak kuvvetin çölden ibâret gerisi ile olan irtibatını kat' ile mahsûr kalacağını.</p> <p>3- Salîf 'deki su ve erzâk tedârîki müşkilâtını.</p> <p>4-Kumdan ibâret Bişr-i cezîr'e berzâhında kuvvet ve erzâk sevki adem-i imkânını.</p> <p>5-Hülâsa: Salîf'de Kamrân gibi hemân imdâddan ve erzâktan mahrûm ve âdetâ bir âdadan ibâret demek olduğundan bulunacak fazla kuvvetin teslim-i nefse mahkûm olduğunu nazar-ı dikkate alarak mıntıkadan ona göre kuvvet talep ve Salîf'e sevkinin te'emmül ve nazar-ı i'tibâra alınması ma'ruzdur.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'.Luh.M.K.'ı Gâlib</p>
1/1/32	Cerb'den	<p style="text-align: center;">Tehâme Mıntıkatu'l- harekât Kumândânlığı'na</p> <p>2/119 Tâburu (191) piyâde (9) Topçu (1) Top (90) atım şarâpnel (10) âtım dâne (11) top cephâne esteri (8) makârî (14) deve ile 1/33' de Kınavüz'e harekât etmiş ve Rahve'de hasta ve zu'afâ olmak üzere (59) nefer terk itmiştir.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'.Luh.M.K.'ı Gâlib</p>
1/1/32	Cerb'den	<p style="text-align: center;">Luhye Mıntıkası Kumândânlığı'na</p> <p>1-Cerb'den Zühre'ye sevk olunan (16) rehine Luhye kazâsına teslim olunacaktır.</p> <p>2-2/118 den bir zâbit kumândasında (20) neferlik bir müfreze gönderilerek firârlarına ve bir vukû'ata meydan vermeden gündüz gözüyle Subaşı'na ve oradan da 2/118 vâsıtasıyla Luhye'ye celbî ve teslîmî inbâsı.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'.Luh.M.K.'ı Gâlib</p>
1/1/32	Cerb'den	<p style="text-align: center;">Tehâme Mıntikatü'l harekât-ı Kumândânlığı'na</p> <p>1-18/12/31 iki bâcâlı Luhye önündeki Bavârid âdası yakınında demirleyerek ve ba'zı nümâyişler yapıldığı.</p> <p>2-20-21 /12/31'den mezkûr vâpurun gitdiği.</p> <p>3-23/12/31'den 25/12/31'e kadar Bâvarid adası yakınında iki bâcâlı ile bir gâmbot bulunduğu ve 26/12/31' de gitdikleri.</p> <p>4-28/12/31'de dört nakliye gemisinin Kamrân garbında Re'si 'Abis'i dolaşarak sâhilden uzakta demirledikleri ve sâ'at onbirde Kamrân'dan bir gâmbotun bu gemilere iltihâk itdiği haber alındığı.</p>

239.sf.		<p>5-29/12/31 de Salîf 'le Kamrân arasından geçtikleri ve bunlardan yalnız birisi Kamrân önünde demirlediği diğerleri semt-i meçhûle gitdikleri ve sâ'at altıda iki bâcâlı nakliye gemisinin Bâvârid âdası garbindan dolaşarak şimâle geçmiş buradan nakliye gemisinden birisi olduğuna şübhe bırakmadığı.</p> <p style="text-align: right;">Tehâme Mıntıkası kumândân'ı Gâlib</p>
1/32	Benî Neşir'den	<p style="text-align: center;">Kûmândân Gâlib Bey Efendi'ye</p> <p>Cerb'in garb cihetinde âkil âdamların fikirlerini hayretde bırakacak sûrette iki neferin katledildiği istihbâr kılındı. Cenâb-ı Allâh zâlimin ef'âlinden gâfil değildir. Evvelce efendimi lekelemek için ma'lûm adamın çalıştığı 'arz olunmuştu. Yine bu kerre de Hacûr'daki müfreze için bir vak'anın icbârıyla iştigâl idiyor. Bu âdamın asla bizde bir tâli'i kalmamıştır. Ve kezâ Benî Neşir düşmanıya mükâtebede bulunarak para ile teşvikâtta bulunduğu ve kendileriyle bir mev'id-i mülâkât talep itdiği aldığımız haber üzerine bu mesâîsinin ekserîsinin bozmak üzere mütekayyızâne davranmalarını ve kat'iyen ânın hiçbir hâline müsâ'ade edilmemesini tenbih ettik. Fakat devletten gördüğü müsâ'adelere karşı bu gün ve devletin başına bir gâ'ile açmak teşebbüsünde bulunuyor. Bunu siz de anladınız ve kezâlik size 'arz etmek üzere Yahya Sevab'tan mektûp aldım. Diyor ki yanında ordudan terk-i nefer bir câriye ile bir mâvzer alarak Hâdi Beğ'in yanına gittiği ve onun tarafından Ahmed Sâlih'in yanına gönderilerek yanında bulunduruyor. Ve diyor ki sizin emrinizi talep ediyor. Ve her şeyin vakti olacağını söylüyor. Bu âdem bu bâbdaki sâ'y ve amelî ve bâ-husus kendisinden hâdis ve ma'lûm olan ahvâle karşı gerek sizden ve gerek hükûmete niyetine mükâbil bir mükâfat ve bir insiyâh görmezse diğer bir hâdisenin de vukû'u lâbüddür. Bu havâlîde pek çok muhâberât sebkât itdiği hâlde bu havâliye gerek 'Abis ve gerek Benî Neşir ahâlisinden tecâvüz vukû' bulduğu gibi bu âdemden başka te'addî idecek hiçbir ferdin iktidârı yoktur. Buradaki müfreze teyakkuzâne davransın efendim.</p>

240.sf. 2/1/32	Cerb'den	<p style="text-align: center;">Es-Seyyid Ali Kahim Paşa'ya</p> <p>Ba'de's-selâm vesselavât¹⁰⁹ Mektubunuzla müşerref olmazdan evvel ma'lûmunuz olan mes'eleye dâ'ir bahs itmiş olduğum mektûbu takdîm etmiş idim. Leffinde mektûb muhâberelerini aldım. İş bu cevâbı da yazarak takdîm ediyorum. Vukû' bulan ikâz ve irşâdâtınızdan memnûn oldum. Nitekim evvelce Cemâterlîler'le bir fesâd yaptırmak hususundaki tecessüs ve irşâdınıza pek müteyakkız ve bârikar bulunduğunuzu işte; ancak böylelikle yâni yekdiğerlerini ikâz ve haberdâr iderek maksad-ı salâha nâ'il olacağınızı anlıyor ve memnûn oluyorum. İnsân dünyâda ne ekerse onu biçer. Hak hiçbir zaman yerde kalmaz. Ahmak intikâmını Allah'a bırakmaz. Haberimin kalmadığına ve çevrilen dolaplara dâ'ir yazdığım telgrâflara ordudan aldığım cevâblarda Seyyid Ahmed Âmir gelip mes'ele bir daha görüşüldükten sonraya kadar sükûnet ve sabır tavsiye idiliyor. Elbette bunda da bir hikmet vardır. Onun için şimdilik sabır lazım. Bu gibi vukû'ât-ı cinâ'iyye ve âdiyye onun da âdiliğini daha ziyâde meydân-ı isbâta koyar ve koyuyor. Ve emin olunuz ki bu hâlden ne hükûmet ve ne de bendeniz gâfil değiliz. Bu kurduğu dolâbların bir gün olup başına döneceğine emin olup müsterih olmak lâzım gelir. Bizce kurulan dolâbların maksadı ve hakîkati mekşuftur. Siz bu hususta kat'iyen müte'essif olmayınız. Metin olunuz. 'Azminizi elden bırakmayınız. Tâ ki külli şey'in reside-i hadd-i hitâm olsun. Hesab sorma zamanı o zaman gelir. Şimdi ise sabır ve Allâh'a havâle zamânıdır. Mümeyyiz Yahya Ali Sevâb'a da bu hususta tekrar mektup yazdım. Beşâne'de esâsen kimse yoktur. Cebel-i Sûb'a da tenbîhât-ı lâzime verilmiştir. Pek çok selâm ve ihtirâmlar.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'.M.K.'ı Gâlib</p>
-------------------	----------	--

¹⁰⁹ Metnin aslında " selam " ifadesinden sonra noktalar halinde boşluk bırakılmıştır.

Hacûr Mıntıka Kumândânlığı'na

Ali Kahim'dan alınan ma'lûmâta nazaran Hâdi'nin Benî Neşir'i pâra ile teşvik ettiği ve Cebel-i Sûb'a müteyakkızâne davranılması ve Misne'deki müfreze de 27-28/12/31'de celb ile Merâbi' arasında katl ve silâhı alınan iki nefer gibi bir vak'anın icbârıyla iştigâl itdiği anlaşılıyor. Teyakkuzu azdırûb mûcib-i 'âr olacak vukû'ata meydan verilmemesi ve bu bâb-ı tahkîkât ve ta'kîbât-ı lâzime de bulunması.

Vâ' .Luh.M.K.'ı

Gâlib

Vâ' .M.K.lığı'na

Bu gün Ali Kahim'dan alınan ma'lûmatda Hâdi'nin Benî Neşir'i pâra ile teşvîk ettiği ve Cebel-i Sûb mıntıkasına müteyakkızâne dâvrânılmâsı bildiriliyor. Tenbîhât-ı şedîdede bulunuluyor arabı öldürmeden silah veren veya kapdıran veya hazerde ölen neferin silâhını kânını bölüğünden başka kimseden talep itmeme ona göre efrâdın gözü açılsun.

Vâ' .Luh.M.K.'ı

Gâlib

Vâ' .Luh.M.K.lığı'na

Ahmed Yahya Kâsım Âmir'den şimdi aldığım mektûbunda bu gün Medîha'ya geleceğini yazıyor Şeyh Zerkan ile birlikte istikbâle gidiyorum. Medîha'ya teşriflerini 'arz ederim.

Hacûr K.'ı

Nâzım

Vâ' .Luh.M.K.lığı'na

1-Yârın sabah inşâallâh Ahmed Yahya Kâsım Âmir'le Cerb'e inilecektir.
2-Yahya Âmir'i Ali Hârib kendisi evine misâfir etmek için vâki' olan harekâtı şiddetle red iderek Kuşeyle'den yolcu itdim.
3-Ahmed Kâsım Âmir'in Hâdi Heyç'e yazmış olduğu mektûba cevâben fikrimi 'arz eyliyorum. Şifâhen bildirileceği yolda sizi emniyetle getirmek için mü'min olan Ali Harib ile Yahya Heyç size mülâkî olacaktır. Ben ve kardeşim İstikbâliniz için Hacûru's-sülüs'e göndereceğim cümlelerini gözümle gördüm.
4-Cereyân-ı mu'âmeleye nazaran Hâdi Heyç'in Âmir'i kendi hânesinde misâfir etmek teşebbüsünde bulunacaktır.

242.sf.		Abdullâh Şu'ayb'da bizzât istikbâle muvâfik olacağı mütala'asında bulunduğum ma'ruzdur.	Hacûr M.K.'ı Nâzım
4-5/1/32	Cerb'den	Tehâme Mıntikatü'l- harekât-ı K.lığı'na Ahmed Âmir 5/1/32 sabâhı Medîha'dan Cerb'e müteveccihen hareket idecektir. Berâ-yı istikbabâl Abdullâh Şa'ib'e kadar gitmek îcâb ittiğinden 5/1/32 sabâhı mahall-i mezkûra hareket olunacağı ma'rûzdur.	Vâ'.Luh.M.K.'ı Gâlib
4-5/1/32	Cerb'den	Hacûr Mın.K.lığı'na Gâyet müsta'cel: Bir bölükle 'Abdullâh Şa'ib'e istikbâle gelinecektir.	Vâ'.Luh.M.K.'ı Gâlib
5/1/32	Hudeyde'den	Vâ'.Luh. M.K.lığı'na C. 18/12/31 Zühre'den 'avdetde katl idilen iki neferin vukû'âtı kolorduya 'arz idilmişdi. Cevâben mıntikanızda şimdiye kadar böyle bir vukû'atın olmadığı ve bundan pek ziyâde müteessir olduğunu ve ba'demâ kolların gerisinde efrâd bırakılmaması ve seyr-ü sefer idecek postaların hüsn-i tertîb ile bu gibi hâlâta meydân virilmemesi ve pek ziyâde câlib-i nazar-ı dikkat olan bu katlin fâ'illeri hakkında tahkîkât-ı amîkada bulunulması tenbihinin inbâsı emr olunmakla ba'demâ bu gibi hâlâtın tekerrüründen men'î için kıtâ'ata îcâb iden ta'lîmâtın virilmesi lâzımdır.	Tehâme K.'ı Râgıb

5/1/32	Hudeyde 'den	Vâ'.Luh.M.K.lığı'na Şeyh 'Abdu'l-vurûd Eefendi'nin Katâ' oğullarıyla bir yerde hapis idildiği bildiriliyor. Esbâbın beyânı hukûmete 'â'id vezâ'ifden ise tarafınızdan müdâhale olunmalı ve bu hususta îcâb idenlere teblîğatda bulunulması. T.M.K.'ı Râgıb
243.sf. 5-6/1/32	Cerb'den	Tehâme Mintıkâtü'l-harekât-ı Kumadâlığı'na 1- Ahmed Âmir'le 'Abdullâh Şa'ib'den sâ'at dokuzda hareketle Hâdî Paşa'nın da gönlünü yapmış olmak için Dîrşübâ'ya uğrayub akşam yemeğini yedikten sonra sâ'at dörtde Cerb ordugâhına muvâsalat idildiği. Vâ'.Luh. M.K.'ı Gâlib
6/1/32	Cerb'den	Ta'mîm 1- Efrâda zılle iksâsı kolorduca kabul edilmiştir . 2- Gündüz sâ'at birden akşam on bire kadar efrâda mutlaka zılle giydirilecektir. Bu iki sâ'at arasında zıllersiz nefer kat'iyen görülmeyecektir. Ta'mîm olunur. Vâ'.Luh.M.K.'ı Gâlib
6/1/32	Cerb'den	Ta'mîm 1-Yürüyüşlerde kollar gerisinde ordugâh ve kışlalardan hârice münferit nefer bırakılmayacak yâni döküntüye ve bu sûretle bir vukû'âta meydân verilmemiş bulunacaktır. 2- Mevâkî'dan çıkan kol veya kâfileler merfu' kumandânîlerinin mâ'lûmât-ı müsâ'adesinde çıkacaktır. Buna dikkat olunması ve mümkün meretebe yürüyüş zamânının karânlık ve bir de pek sıcak zamâna tesâdüf itdirilmeyecek sûretde tertîbi lâ-büddür. Vâ'.Luh. M.K.'ı Gâlib



6/1/32	Cerb'den	<p style="text-align: center;">Luh.M.K.lığı'na</p> <p>Abdu'l-vurûd'un makâ'ı tarîkleriyle bir yerde hapis idildiği bildirildiğinden esbâbının beyânı hukûmete â'id ise tarafınızdan müdâhale olunmaması ve bu hususta icâb idenlere de teblîğâtta bulunulması firkadandan tebliğ olunur. Bu bâbda hey'et-i askeriyece bir mu'âmele veyâ mudâhale mesbûk ise iş'ârı ve tafsîlât i'tâsı.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'.Luh.M.K.'ı Gâlib</p>
6/1/322	Cerb'den	<p style="text-align: center;">Luh.M.K.lığı'na</p> <p>Şifre:</p> <p>Müte'addit 'arz ittiğinden dolâyı Zühreli Ali Abd ve Kuşra'da hukûmetin (450) lirâyı mütecâviz te'mînât parası vârdır. Muâmeleli evrâkı kâim-i kâmlık vâsıtasıyla müdiriyete gönderilmişdi. Alâ hâle kâldı. Kâim-i kâma söyleyiniz. Şu parasızlıkta ya nakden veya dûra¹¹⁰ virmesi sûretiyle tahsîli fâ'ideden hâlî değildir.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'.Luh.M.K.'ı Gâlib</p>
244.sf.		
6/1/32	Luhye'den	<p style="text-align: center;">Vâ'.Luh.M.K.lığı'na</p> <p>Abdül-vurûd'un habsi, istikrâzdan hissesine icâb iden parayı virmek istemediği gibi diğerlerine de virmemek için propaganda yapmak istediğinden ileri gelmiş ve bu mu'âmele hükûmetin teşebbüs ve kararıyla olmuştur. Cihet-i askeriyenin bir günâ müdâhalesi yoktur ve merkûm iki gün evvel tahliye edilmiş olduğu ma'rûzdur.</p> <p style="text-align: right;">Luhye Kumândân'ı Ârif</p>
6/1/32	Luhye'den	<p style="text-align: center;">Vâ'.Luh.M.K.lığı'na</p> <p>C:6/1/32</p> <p>Hâdi Pâşâ'nın ma'âşâtı muntazaman virilememesinden ve matlûbâtı çok terâkiminden dolâyı nakti 'arz iden Ali Abdi ve Kâsır'dan tahsîlî icâb iden meblâğın şimdilik tahsîlinden sarf-ı nazar olunarak âtiye terk olunması hakkındaki vilâyetin emrini üç gün evvel Hudeyde mutasarrıflığı telgrâfiyla kâim-ı makâma tebliğ idildiği ma'rûzdur.</p>
		<p>¹¹⁰ Dura: Darı ile mısır arası Yemen'de ve kısmen Orta Afrika'da yetişen bir bitkidir. (Zeki Ehiloğlu, Yemen'de Türkler, Kardeş Matbası, İstanbul 1952, s. 47)</p>
6/1/32		29

6/1/32	Cerb'den	<p style="text-align: right;">Luhye Kumândân'ı Ârif</p> <p style="text-align: center;">Eşşeyh Yahya Ali Sevâb</p> <p>Ba'desselâm Seyyid Yahya Âmir bu gece ordugâha muvâsalat itdi. Vilâyetle ordudan nâmlarınıza mevrûd cevâbî telgrafı mûcebince mülâkât itmek üzere diğêr rûfekâyı muhabbeti celb ve cem' iderek ârzu olunan mahalde mülâkât emrinize muntazırım. Cerb'e teşrifleriniz veyâhud da bizim Batarya'ya veyâhud da Mernâk'a kadar gelmemiz re'y ve arzûnuza tâbi'dir. Bu bâbdâki re'y ve karârı size havâle iderek sizi sıkâmamak ve arzûnuz hilâfi bir teklifte bulunmamak isterim. Pek çok selam ve ihtirâmlar.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'.Luh.M.K.'ı Gâlib</p>
245.sf. 7/1/32	Cerb'den	<p style="text-align: center;">Vâ'.Luh.M.K.lığı'na</p> <p>1-Mintıkamızda sukûnet vardır.</p> <p>2-Ordugâh etrâfına âvcı hendekleri hafriyâtına bed'e idilmiştir.</p> <p>3-Zühre inşâ'âtı için Hasan Efendi kumandasında 20 nefer i'zâm kılınmıştır.</p> <p>4-Me'mûren Hudeyde'ye gönderilen Rızâ Efendi'yle Zeydiye'ye giden Sıdkı Efendiler 'avdet eylemişlerdir.</p> <p>5-Fırka Yâveri Tevfik Efendi muvâsalat itmiştir.</p> <p>6-Îmâm Hazretleri'nin bilâd-ı maşrık âmilî Cerb'e teşrif itmişlerdir.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'.M.K.Vekili İsmail</p>
7/1/32	Cerb'den	<p style="text-align: center;">Tehâme M.K.lığı'na</p> <p>C:3/1/32 vusûlü 6/1/32</p> <p>Abdü'l-vürûd'un hapsi istikrâzından hissesine isâbet iden pârâyı virmek istemediği gibi diğêrlerine de virmemek için propaganda yapmak istediğinden ileri gelmiş bu mu'âmele hükümetin teşebbüs ve karârıyla olub cihet-i askeriyenin bir gûnâ mudâhalesi olmadığı ve merkûm üç gün mukaddem tahliye edilmiş olduğu Luhye komutanlığı'ndan bi't-tahkîk anlaşılmıştır.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'.Luh.M.K.'ı Gâlib</p>

7/1/32	Abis' den	<p style="text-align: center;">Luh.Vâ'.M.K.'ı Gâlib Bey Efendi'ye</p> <p style="text-align: center;">“ Mektûb Tercümesidir ”</p> <p>SelâmSonra mükerrem emirlerinizle muhterem Es-Seyyid Ahmed Abbas Âmir'in mektûbları geldi. Mülâkât hakkındaki emriniz bâşım üzerinedir. Bu gün Ali Kahim ile Hâdi Talhâ'nın buraya gelmeleri için haber gönderdim. Ya Sâlı günü Bâtarya'da birleşiriz ve yâhûd teşrifleriniz için Ali Kahim'e göndeririz burada görüşürüz efendim.</p> <p style="text-align: right;">Yahyâ Ali Sevâb</p>
246.sf. 8/1/32	Cerb' den	<p style="text-align: center;">Tehâme Mıntıkâtü'l harekât-ı Kumândânlığı'na</p> <p>1-1-2/1/32 de 2/119 bir ay tahsîlât Kınâvuz'e muvâsalat itdi.</p> <p>2-2/1/32 'de duhûl ve hurûca mâni'a teşkîl ve icâbında müstahkem ordugâh vazîfesini îfâ ve dâhilen tehârik ve inzibâtı muhâfaza ve idâme maksadıyla Cerb ordugâhı muhîtime sâ'at 2:15 metre 'arîz ve 'amîkinde bir hendek hârici ile bir de boy siperi vücûda getirilmeye başlatdırıldı.</p> <p>3-3/1/32 2-119' den bir nefer Cerb Hastahânesi'nde vefât itdi.</p> <p>4-3-4/1/32 Zühre inşa'âtını dûçâr-ı ta'tîl etmemek için Cerb'den yirmi kişilik bir yârdımcı müfrezesi gönderildi.</p> <p>5-5/1/32 Bavarîd âdâsı garbına bir gâmbot demirlediyse de akşâm hareket idûb gitti.</p> <p>6-7/32 Zühre kışlası garbında ve cenûb cihetleri ikinci kat duvarları da kâmilen bitti sakîfe için Zeydiye'ye gönderilecek direklere muntazırım.</p> <p>7-Başka bir hâdise yoktur.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'.Luh.M.K.'ı Gâlib</p>

8/1/32	Cerb'den	<p style="text-align: center;">Luhye M.K.lığı'na</p> <p>‘Abis, Eslem, Benî Neşir, Mihlâf kabâilinin hukûmete olan râbitalarını te'yid ve tevsîki hakkında imâm hazretleri tarafından gönderilen Seyyid Ali Ahmed Âmir'e verilmek üzere 250 ‘aded küçük çaplı mavzer ve cephânesinin ilk vâsıtâ zuhûrunda Cerb'e irsâli ve iş bu emrin vesîka makâmında hıfzı.</p> <p style="text-align: right;">Vâ‘.Luh.M.K.’ı Gâlib</p>
247.sf. 8/1/32	Cerb'den	<p style="text-align: center;">Eşşeyh Yahyâ Ali Sevâb</p> <p>Ba'desselâm.....Mektûb-u mukerremelerini aldım. Batârya'yı teşrifinizden memnûn olduk. Seyyit Ahmed Âmir hazretleriyle zâbit Mahmud ve hizmette müstahdem Tevfik Efendilerle birlikte inşâallâh ve tevekkeltü ‘al-Allâh yarınki yevmi’r-rebi‘ sabâhı güneşle berâber ordugâhdan kalkarak Hîyn-i Şâbi‘ keşfine geleceklerinden münhaber Ali Kahim ve arzu buyuran zevâtla oraya kadar ihtiyâr-ı zahmed buyurarak oradan mahall-i mulâkâta gidileceği ‘arz ile selâm ve senâ duâlar olunur efendim.</p> <p style="text-align: right;">Vâ‘.Luh.K.’ı Gâlib</p>
8-9/1/32	Cerb'den	<p style="text-align: center;">Tehâme Mintikatü'l harekâtı Kumândânlığı'na</p> <p>Müstakbel şifre:</p> <p>8/1/325 günü Yahya Ali Sevâb rüfekâsı Batârya'da Beyt-i Hüseyin Şâli‘a'ya gelerek ictimâ‘ itdirildi. 9/1/32 sabâhı Hâcî Seyyid Ahmed Âmir tercümân kâtib Mahmut Tevfik Efendilerle birlikde mahall-i mülâkâta ‘azîmet idilecektir. Mülâkât hakkında peyderpey ve îcâb itdikce ‘arz-ı ma‘lûmât olunacağı.</p> <p style="text-align: right;">Vâ‘.Luh.M.K.’ı Gâlib</p>

9/1/32	Benî Neşir'den	<p style="text-align: center;">Vâ'.M.K.lığı'na</p> <p>Mes'ele hüsn-i hitâma irmiştir. Akşam sâ'at sekiz buçukda buradan 'avdet olunacağından Beyt-i Hüseyin Şâli'a'da ba'dehû bölüğün bulundurulması.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'.Luh.K.'ı Gâlib</p>
9/1/32	Benî Neşir'den	<p style="text-align: center;">Tehâme Mintikatü'l harekât-ı Kumândânlığı'na</p> <p>Müstâkbel şifre:</p> <p>Bu sabâh sâ'at on ikide Cerb'den hareketle Beyt-i Hüseyin Şâli'a'ya ve oradan da Benî Miştâ'ya muvâsalat idildi. Mes'elenin hüsn-i niyete makrûn olduğundan Seyyid Ahmed Âmir hazretlerine de kanâ'at-i kat'iyye ve kâmile hâsıl idilerek onunla da meşâyih 'ahd ve misâk eylemiş olduklarından akşam sâ'at sekiz buçukda Cerb'e müteveccih olunacağı berâ-yı ma'lûmât ma'ruzdur.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'.Luh.K.'ı Gâlib</p>
248.sf. 9-10/1/32	Cerb'den	<p style="text-align: center;">Tehâme Mintikatü'l harekât-ı kumândânlığı'na</p> <p>9/1/32 şifreye zeyldir.</p> <p>3/12/32 şifresiyle 'arz olunulduğu üzere 'Abis, Benî Neşir, Mihlâf ve Benî Eslem'in Hukûmet-i Osmaniye'nin taht-ı itâ'at ve her bir emrine âmâde ve mal ve canlarını fedâyâ hâzır olduklarına dâ'ir Seyyid Yahyâ Âmirle de 'ahd ve mîsâk ve bu mûmâ ileyhce de kanâat-ı kâmile husûle geldiğine dâir olub vilâyet ve kolordu makâmına keşide eylediği telgrâf sûreti size naklen 'arz ve bi'avnillâhi ta'âla fimâ ba'd Benî Hasan'da dâhil olduğu hâlde hudûd-ı Osmânî şimâlen Meydî-Sarhan hattına garîb ilerletilmiş ve İdrîsî başsız bir tâbûr hâlinde kalmış demek olduğundan taht-ı itâ'ate girmiş olan iş bu mintikatü'l-vâsi'anın her noktasına tek ve silahsız bir neferimizin dahî 'alenen ve emnen gidebileceği ve binâ'en 'aleyh 20-21/8/31 madde 6'da ma'rûz Hacûr'un, Benî Neşir Kîsa Mervâdi yolunda küşâde ve Hâdî'nin ef'âl ve harekât-ı bâğiyânesine sed çekilmiş denilse lehu'l-hamd istiğnâ hâsıl idilmiş berâ-yı ma'lûmât ve tebşîri 'arz olunur.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'.Luh.K.'ı Gâlib</p>

		<p style="text-align: center;">‘‘ Sûret ’’¹¹¹</p> <p style="text-align: center;">Ordu Kumandânı ve Vilâyet-i celîle'ye</p> <p>Bu gün 334 yılı cemaziye'l-evvelinin 18'i. Bu sabah kumandân Gâlib Beyle görüşmeye gittik. Görüşmede Yahyâ Ali Sevâb ,Şeyh Abbas ve Muhammed El-Hafizî ,Şeyh bin Nashir ,Ali Kahim ve oğulları Şeyh Yahyâ Ali Tevvâb ve Muhaccep Huseyin arasında yapıldı. Müzâkerelerden sonra hukûmet yanlılarının müslüman kardeşlerimize düşmanlık besledikleri.kararına vardık. Bir zamanda El hudâi'de hukûmet onların isteklerine boyun eğmelerini ve hiç bir şeye karşı çıkmamalarını istemişti. Bize karşı samimiyetleri apaçıkortadadır. Bundan sonra onlarla anlaşmaya vardık.</p> <p style="text-align: right;">Ahmed Yahya Kâsım Âmir</p>
249.sf. 9-10/1/32	Hudeyde'den	<p style="text-align: center;">Vâ' .Luh.M.K.lığı'na</p> <p>C: 9/1/32 şifre.</p> <p>Mülâkât ve 'ahd-i mîsâk'a dâir tafsilat i'tâsı keyfiyet-i kumandâniliğe de hemân 'arz olunmuştur.</p> <p style="text-align: right;">Tehâme M.K.'ı Râğıb</p>
9-10/1/32	Cerb'den	<p style="text-align: center;">Luhye Kınâvuzü 2/119 Vâ' .Hacûr Mın. Kumândânlıkları'na</p> <p>1-1/12/32 de Şeâbiye Deyrû'l-vâdîde 'Abis şeyhu'l-meşâyıfı Yahya Ali Sevâb ve Benî Neşir'den Ali Kahim, Mihlâf ve Benî Eslem meşâyihıyla bi'l-ictimâ' hukûmete 'arz ve dehâlet itdiklerine dâir 'ahd ve mîsâk eyleyerek mıntıkaca mes'eleninin hall-i kat'ine itmi'nân hâsıl idilmiş ise de vilâyet ve imâm hazretlerince de mezkûr ahdin tevsîkı zımmında Seyyid Yahya Ahmed bin Âmir'in de vurûduna intizâr idilmesi emr olunmuştu. Mûmâ ileyh bir müddet intizâr idildi. Vürûdu tehhur ittiğinden âlây kâtibi Mahmûd Efendi vasıtasıyla celbi 9/1/32 sabâhı birlikde Benî Müştâ'ya kadar gidilerek işin hakikat olduğuna Seyyid mûmâ ileyhce de kanâ'at-ı kâmile ve kalbiye hâsıl idilmiş ve bu da ancak şimdiye kadar   (...?...) gösterdiği eser-i gayret ve müzâkârî ile hayr-ı husûl bularak sudûr-u osmânî Hâsık- Meydî hattına kadar ilerlenilmiş ve mıntika-i mezkûrede tek neferimizin bile serbesti-i hareketi bi- 'avnillâhi ta'âlâ te'mîn ve Hacûr'un Benî Neşir ve İdrîsî kısa yolu küşâde idilmiş olduğundan tebşîr ve mıntıkada hâlen harb ve darb yerine vezâ'if-i asliyemizden olan ta'lîm ve terbiye devrine girmiş olduğumuzu der-</p>



¹¹¹ Arapça aslından çevrilmiştir.

250. sf. 9-10/32	Cerb 'den	<p>hât itdirmekle berâber fî mâ ba'de şimâle ve dâimâ şimâle atf-ı nazarla kâbetullâh ile aramızda ve dâr mıntkâda sıkışub her cihetin kuvve-i ma'neviyesi kırılmış İdrisî'nin de vucûdunu kaldırmağa maksad-ı aslîyi isti'mâle el birliğiyle çalışmağımızı temennî iderim.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'.LuhK.'ı Gâlib</p> <p style="text-align: center;">Vâ'.Luh. M.K.lığı'na</p> <p>Benî Neşir vesâire hükûmete 'arz ve dehâlet ve sadâkat iderek el-yevm Cebel-i Sûb'un işgâlindeki maksad kalmamış olduğundan orada mevcûd müfreze ile Cebel topunun 10 /1/32 sabâhı Cerb ordugâhına celbi matlûbdur.</p>
10/1/32	Hudeyde 'den	<p style="text-align: right;">Vâ'.Luh.M.K.'ı Gâlib</p> <p style="text-align: center;">Vâ'.Luh. M.K.lığı'na</p> <p>5/1/32 telgrâfına zeyl:</p> <p>Zühre civârındaki vukû'atta kâtilerin Benî Neşir ahâlîsinden olup 'Abdullâh Rîhânî, Himâ Ali Bakâş nâmeşhâs bulunduğu Hâdi Paşa'nın vilâyet-i celîle'ye olan iş'ârı üzerine kol ordudan bildiriliyor. Evvelce yazıldığı vecihle tahkîkât ve tâ'kîbâtın tesrîh icrâsıyla inbâsı.</p>
10/1/32	Cerb' den	<p style="text-align: right;">T.M.K.'nı. Râgıb</p> <p style="text-align: center;">Tehâme Mıntıkâtü'l harekât-ı kumândânlığı'na</p> <p>9/1/32 Luhye telgrâfına Meydî ticârâtının Cîyzân'a nakl etmelerine İdrîs'in emir verdiği ve fî-mâ ba'dehu vapurla Meydî'ye uğramayub Cîyzan'a gideceği istihbar edildiği 10/1/32 telgrâfta ise Meydî ticârâtı bir hey'et vâsıtasıyla Cîyzan'ın iskele olmasına râzı olmadıkları ve Zeyli'a, Benî Mervân, İsnâ kabâilî'nin dahî aynı fikirde buldukları ve şâyed Meydî kabâyiresine silâhla mukâbele ideceklerini İdrîs'e kat'iyetle bildirmiş oldukları Meydî'den gelen bir sanbukçunun ifâdesinden anlaşıldığı ve böylece 9/1/32 de Benî Mesnâ'da Yahya Ali tarafından söylenen ifâdeyi tamâmen te'yîd itdiği berâ-yı ma'lûmât 'arz olunur.</p>

<p>251.sf. 11/1/32</p>	<p>Cerb' den</p>	<p style="text-align: right;">Vâ' .Luhye M.K.'ı</p> <p style="text-align: right;">Gâlib</p> <p style="text-align: center;">Tehâme Mıntıkâtü'l harekât-ı kumândânlığı'na</p> <p>C:10/1/32</p> <p>Kâtiller hakkında ta'kîbât yapılıyor. Eğer bunlar Benî Neşir'den iseler gerek Yahya Ali ve gerek Âli Kâsım ve Şeyh Mehmet Hafız'ı hükümete teslîme hazırkırlar Pâşânın yalancı şâhit aramak ve gezip hıfzen ispât-ı müddeâya kalkışmak ve çalışmak husûsundaki telâş ve ondan yapılan ta'kîbâta lâzım geldiği ve inşallâh bahr-i hâl bu ma'lûm kâtillerin mesûk ve fâ'illerini meydâna çıkarmak husûsunda kat'iyen musâmaha edilmeyeceği ve bulduklarında kabâili ahvâli kurşuna dizilecekleri ma'ruzdur.</p> <p style="text-align: right;">Vâ' .M.K.'ı</p> <p style="text-align: right;">Gâlib</p>
<p>11- 12/2/32</p>	<p>Safâ' dan</p>	<p style="text-align: center;">Vâ' . Luh. M.K.lığı'na</p> <p>Asîr'den akşâm üzeri 'avdet ittikten sonra muhbirle berâber Sûb ve Keşâne'deki kuvvetler bir esbâba mebnî tahliye idildi.</p> <p style="text-align: right;">Kolordû Kûmândânı</p> <p style="text-align: right;">Tevfik</p>

11-12/1/32	Cerb'den	<p style="text-align: center;">Kolordu Kûmândânlığı'na</p> <p>C:11-12/1/32 makine başında</p> <p>Esâsen 'Abis ve sâirenin evvelce vukû' bulan 'ahd ve mîsâkları mûcibince devletin her bir emrine âmâde olduklarına dâ'ir imânım kader-i îtikâdı hâsıl itmiştim. Benî Mesnâ'da Seyyid Ahmed'le dahî zâhiren veyâ zannen hükûmete 'arz-ı dahâlet ittiklerine kanâ'at itmiş ve hattâ bunu tahsis etmekte olan Seyyidî Mesâ'ili ile Benî Mervân 'ın Seydî'yi açmak husûsundaki ısrârı artık şek ve şüpheye mahâl bırakmamış ve esâsen Yahya Ali'nin şimdiye kadar hükûmete itfirâdı esbâbı yanî hastalığı hakkında sabr iderek bunun öteden beri devletle olan ayrılığı sırf ve şahsî aralarında mevcûd zıddiyetten münba'is bulunduğu anlaşılmiş olduğundan bu kadar 'ahd-ı mîsâk yapıldıktan ve seyidî hazretlerinin de bu hususda kudret-i ma'nevisinin i'lan ve ispât-ı vâcibeden bulunmuş olduğundan ve el-ân karakol ikâmesi hükûmetin kendilerine karşı i'tâ-i dîniyyesi ile ve el-ân teşvîşden hâlî kalamayan Ezhâî teskîn itmek de lâzımeden bûlunmuş olduğundan Sûbâ' daki otuz neferden ibâret olan asker sabâh serinlikde Cerb'e aldırılmış ise de Seyyid hazretleri Cerb'e gelirken kendisine sû-i kast vukû'u bulacağını ifhâm idenler bulunduğu Sûb'da asker olmazsa 'avdetle muhâtara vukû'unu zan ile havf ittiği his idilince o ânda yerine i'âde idilmiş ve esâsen şahsânde ötedenberi asker mevcûd olduğu ma'rûzdur.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'.Luh.M.K.'ı Gâlib</p>
252.sf.	Safâ'dan	<p style="text-align: center;">Vâ'.Luh.M.K.lığı'na</p> <p>C: Makine bâşında:</p> <p>İşin hitâmına kadar va'zıl- ceş sâbıkî muhâfaza itmek muvâfık-ı hikmettir şâyet îcâb îdecek olursa bî tarâf olan Seyyid Yahyâ Âmir ile müzâkere iderek yapılması ve bu işin bir hüsn-i neticeye 'îsâli ru'yetinizden muntazırdır.</p> <p style="text-align: right;">Kolordu Kûmândân'ı Tevfik</p>

<p>11-12/1/32</p> <p>253.sf.</p>	<p>Cerb'den</p>	<p style="text-align: center;">Tehâme mıntıkâtü'l harek Kumândânlığı'na</p> <p>C:9-10/1/32</p> <p>9-10/1/32 Telgrâfla tafsilât 'arz idildi. 11-12/1/32 de mâkine bâşında vâki' muhâberât sûretleri berâ-yı ma'lûmât zîde naklen 'arz olunur.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'.Luh.M.K.'ı</p> <p style="text-align: right;">Gâlib</p> <p>Muhâberâtı bâlâda yazılmış olmakla sûreti tekrâr dercinden sarf-ı nazar olunmuştur.</p>
<p>11-12/1/32</p>	<p>Cerb'den</p>	<p style="text-align: center;">Vilâyet-i celîle ve Kolordu Kumândânlığı'na</p> <p>Seyyid Hadî ile aralarında akd-ü sulh için Yahya Ali Sevâb'tan bir mahalli mulâkât talep edilmişdi. Alınan cevâbta: Mûmâ ileyhle de sulha âmâde olduğunu ve eğer Ali Kahim ve Hâdî Talhâ'da mulâkâta râzı olmazsa Ali Hadî'nin hânesine de geleceğini ve sulh üzerine her bir emrinize âmâde olduğunu bildirdiğinden bu üç mâhâlden birine ihtiyaç ile inşâallâh mes'eleye tamâmen nihâyet verilecektir. Şu kadar var ki Yahya Ali Sevâb ve rüfekâsının şu sadâkat ve dehâlet-i mutlakalarına karşı hükûmet-i osmaniye'nin diğer evlâdına ibrâz edegelmekte olduğu lutuf ve atûfetin bunlar hakkında da tatbîkının hâlen ve istikbâlen İdrisî'nin vücûdunu ortadan kaldırmaya en büyük ve birinci âmil olacağına bu 'afv-ı mühimmelerde derîğ buyrulması lâzimedenden bulunmakla hükûmet-i osmâniye'ye karşı ısrârının eser-i sadâkât-kârîsine ebediyyen iktifâ eylesesini te'mîniyle Yahya Ali Sevâb 'a pâşalık rutbesiyle Mor kâimkâmlığı'nın ve mahdûmu Muhammed Sevâb'a 'Abis Nâhiyesi Müdîrîyeti'nin bu kâbîl ve Hacûrussülüs şeyhi 'Abdullâh Şî'a muhassa'ı iki bin kurûşdan bin beş yüzünün tevfiğiyle beşer yüz kuruşunun Mihlâf Şeyhi Yahya Hâdi Talhâ ve Benî Eslem Şeyhi Ali Kundî ve Benî Neşîr şeyhi Yahya Muhammed Hâfızı'ye tefrîk ve tahsîsi sûretiyle taltîf idildiklerini mahalli mulâkâtta kendilerine teblîğ ve tebşîr eylemek üzere emr-u irâdelerine intizâr iden ve garîben İdrîs ile aralarında vukû'ı muhakkâk inkitâ' münâsebâtta istifâde olunmak için mıntika kumândânı'nın göstereceği lüzûm ve miktâr üzerine bir de millî bölüğünün hemân teşkîline müsâ'ade buyrulması musaddak ve müterassımdır.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'.Luh.M.K.'ı</p> <p style="text-align: right;">Gâlip</p>

254.sf	12/1/32 Hudeyde 'den	<p>‘Aynı sûret Arapça olarak Ahmed Yahyâ Âmir tarafından Makâm-ı vilâyet-i celîle'ye ve orduya yazılmıştır.</p> <p>‘Aynı sûret firkaya da kûmândanlık tarafından Yâzıldığından tekrar derce lüzûm kalmamıştır.</p> <p style="text-align: center;">Luh.M.K.lığı'na</p> <p>Elli neferlik bir müfreze-i ‘askerîyenin bir top ile birlikte Cebel-i Rime'ye bir tahsîlât ‘izâmı hâlinde kırk ellibin riyâlin tahsîli kâbil olacağını ve bundan bir kısmının da idâre-i ‘askerîyeye tahsîs idileceği mutasarrıflığın vilâyete vâki‘ mürâca‘ât ve kolordunun iş‘ârı üzerine mümkün olup olmadığı sorulmağla esâsen mekezdeki kuvvetin şu sırada Salîf ta‘ziye idilmesinden ve tâbûrun müfrezede bulunmasından buraca tefrîki mümkün olmamakta olduğundan mıntikanızdan 2-119 tâburu gâfilâne aldandığı için mıntikanız kuvveti bir an</p> <p style="text-align: center;"> (tenâfi‘î)</p> <p>itmîş ise de ahvâlin gösterdiği müşkilâta rağmen idâre-i askerîyeyi bir müddetcik olsun te‘mini elzem olduğundan mıntikanızdan başkaca şol mikdâr kuvvetin tefrîk idilüb idilmeyeceğinin inbâsı.</p> <p style="text-align: right;">T.M.K.'ı Râgıb</p>
12/1/32	Cerb' den	<p style="text-align: center;">Eş-şeyh Yahyâ Ali Sevâb</p> <p>Ba‘de'sselâm.....Salâh uğrındaki ‘azminizden pek memnûn oldum esâsen şu âna kadar hükûmete kalbî olan sadâkât ve merbûtiyetlerini anlayacak me‘mur bulamamaklığınız ve sizi her gün bir türlü tezvîrâtla hükûmetten teb‘id iderek celb-i menfa‘at idenlerin ve her biri sizin gibi ısrârından mevrûs Şeyh Çabûr'u şerefli kabâilinin mevcûdiyetinden ma‘atteessüf istifâdeye mâni‘ ve engel olmuş ise de hakîkat dâimâ hakîkattır. Elmâsı ne kadar çamura elvana boyasalar o yine elmas ve güneştir bir gün olur yine öyle olanca parlaklığıyla meydâna çıkar onu hiçbir kuvvet gizleyemez nitekim de şimdiye kadar bu hakîkati gizlemeye çalışan şahsı Cenab-ı Hak olanca fa‘âciyla ortaya çıkararak ve onu bugün hakîr ve zelîl itmîş ve sizlerin de sadâkatine hükûmet kana‘ât-ı kat‘iyye ve kâmile hasıla etmiş bu âna kadar geçen bütün  (fezâyi‘)</p>

255. sf.

ve nâ-merdâ ahvâlin sebebini görmüş anlamış olduğundan dolâyı Cenâb-ı Allah'a hamd ve şükür eder gâib olan şereflerinin i'âdesine ve telâfisine çalışmakla beraber heder olan kânların yakılân yıkılan evlerin sarf olunan cephâne ve pârâların müsebbib-i asliyesinden dünyâda ve âhirette tazmîni ve müstehâk olduğu cezâsını virmesini Allâh'dan dilerim. Burada bi'nnihâye siz büyük bir ecir kazandınız. Sizin hukûmete dehâletinize â'id olmak hususunda bir çok tarâflardan vukû' bulan menâfi' ve müşkilâta ehemmiyet virmeyerek her bir raporu evvelen Allâh'a ve sâniyen el âleme virerek sâlâh-ı hâle fikrinizden dolâyı Allâh sizden hoşnût ve râzî olduğu gibi hakîkâti daha evvel ve uzakdan anlayarak sizi hukûmete yaklaştırmağa, dertlerinizi anlatmağa elhamdulillah vesîle ve vâsita olduğumdan dolâyı Cenab-ı Hakk'a hamd iderim. Sizi Ali Hâdi'nin hânesine kadar gitmeye râzî salâh uğrunda her fedâkârlığa âmâde olduğu halde en aziz dostu olan Ali Hâdi'nin hânesine dahî korkusundan giremeyeceğini ve hukûmet mahallinde görüşülmesini teklifden dahî utanmadı. Çünkü: El- hâinü hâifün (Hain korkaktır) kalbi hasedle fesâdla mâlîdir. Nihâyet orduya yazdım ve dedim ki: Hâdi bin Ahmed en sâdık-ı bâri olan Ali Hâdi'nin evine dahî gitmekden imtinâ eyledi hukûmet mahallinde ictimâ' itmedikçe ben korkarım diyor. Hakîkatte kat'iyen sulhu sevmiyor. Her ân müşkilât çıkarmak istiyor. Bunun için Seyyit Ahmed Âmir Hâdi bin Ahmed'le berâber Pazar günü Şehar'e çıkacağız. Hâdî, Ali Hârib'in evine inerse ne âlâ, inmezse devletin hakîki ve siddik evlâdı Yahya Ali Sevâb'ı Şehar'e kadar çıkarmak için Ali Hârib'e ineceğiz. Eğer çıkmak istemezse bir şey demeğe hakkımız yoktur. Çünkü: Hâdî'nin yanına gitmek gibi bir fikir hâsıl olarak şerefînin kırıldığını da istemeyiz onun için vilâyet tarafından kendisine eğer sulh ve salâh istiyor isen Ali Hâdi'ye git denilsin icâb etmezse esâsen mutlak esâs hâsıl olduğundan Hâdî ister sulhu kabul etsin isterse etmesin meseleye nihâyet verilmiş olacaktır.


256.sf

Şu hâlde biz inşallâh Pazar günü Şehar'e çıkacağız. Siz de Pazartesi günü nihâyet vakt-i zuhra kadar Ali Hâdî'de bulunursunuz. Oraya gelirse ne a'lâ gelmezse Seyyid Ahmed'le beraber oraya geliriz. Arzu ve muvafâkat iderseniz yukarı çıkarsınız istemez iseniz mes'eleyi bu kadarla bırakınız. Seyyid Ahmed Âmir Hâdi'yi alıb imâm nezdine götüreceğinden 'avdetine kadar çoluğuna çocuğuna bir ta'arruz olmaması askerin başka tarafa gitmesi için Âmir vâsıtasıyla vece istedi. Ben de virdim şu hâl mûmâ ileyhî fevkal'âde korkaklığına bir alâmettir. Ya'ni korktuğu düşündüğü başına geldi demektir. Bakınız şimdîye kadar size haber tevcih etmiştim. Cenab-ı Allâh neler gösterdi

<p>12- 13/1//32</p>	<p>Cerb 'den Şifre</p>	<p>ve daha gösterecek de. Hukûmete karşı gösterdiğiniz sadâkât ve itâ'at ve dehâletten dolayı pâşâlık rütbesiyle Hacûr kâim-i makâmılığı'nın ve mahdûmunuz Muhammed Sevâb'a da 'Abis nahîyesi müdürîyeti'nin ve diğer rüfekânıza da meâhibe lâzım gelen muhâfâzâtın tahsîsi ve ayrıca da millî teşkîli sûretiyle tatbikleriniz müstakbelen ve telgrâfla yazılmıştır. Yarına kadar cevâb gelirse mahall-i mülâkâtta teblîğ ve tebşîr ile sizleri de memnûn itmiş ve bizler de iftihâr itmiş oluruz.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'.Luh.M.K.'ı Gâlib</p> <p style="text-align: center;">Tehâme mıntikatü'l harekât-ı kumândânlığı'na</p> <p>Burada vucûduna kat'iyen ihtiyâç kalmayan Vâ'zât kuvveti Zühre'ye alınmadıkça Luhye ve Benî Câmî' mıntikasından kuvvet tefrîkı ve i'zâmı muvâfık değildir. Ma' mâ fih Kınavuze'deki 2-119 'nun 191 mevcûdunun bir bölüğünün barâ-yı tahsîlât âlınmâsı mümkün ve tâbûr-ı mezkûr Cebel-i Rime 'yi bildiği için dâhâ ziyâde işe yarar fikrinde bulunduğum ma'rûzdur.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'.Luh.M.K.'ı Gâlib</p>
<p>12- 13/1/32</p>	<p>Luhye' den</p>	<p style="text-align: center;">Vâ'.Luh.M.K.lığı'na</p> <p>1- 11/32 günü Luhye'den Sûbâşî'na 'avdet iden iki sakâ arabasına Sûbâşî'na yakın bir mahâlde akşam sâ'at on iki de musallah üç arab ta'arruz itmiş dört öküzü alarak firâr itmişlerdir.</p> <p>2- Askere bir şey olmamıştır. İzlerî ta'kîben kıt'a istikâmetine doğru gitdikleri anlaşıldı. Ta'kîb edilmektedir. Netice iderse 'arz edilecektir.</p> <p style="text-align: right;">T.M.K.'ı Ârif</p>

257.sf. 12- 13/32	Safâ' dan	<p style="text-align: center;">Vâ' .Luh. M.K.lığı'na</p> <p>C:12/1/32 şifre:</p> <p>İcâb sırrıyla vilâyete yazılmıştır. Ancak Hâdî Pâşâ ile aranızdaki münâferattan dolayı sû-i tefehhum ve telakkıye meydân vermemek üzere bu gibi husûsâtın bî-taraf bulunan Ahmed Yahya Amir tarafından bildirilmesi sûr'at-i husûsunda gayret eylemekte bulunduğunuz maksad-ı itilâf için elzemdır. Hâdî Pâşâ tarafından vukû'a gelecek ta'alluk mûma ileyh Ahmed Yahya Âmir vâsıtasıyla yazdırılarak bildirilmesi lâzımdır.</p> <p style="text-align: right;">Kolordu Kumândân'ı Tevfik</p>
13/1/32	Hudeyde' den	<p style="text-align: center;">Vâ' .Luh. M. K.lığı'na</p> <p>C: 11-12-/1/32 Şifreye:</p> <p>Müsta'ciliyetine binâ'en doğruca kolorduya verildiği bildirilmiş telgrâfdan ma'lûmât hâsıl olmuş ise de esâsen fırka geceli ve gündüzlü yevmiyen iş çıkardığından müfreze vâsıtasıyla edilen muhâbere te'hire uğramayacaktır. Bunun için intizâm altına alınmış olan mu'âmelatının bozulmaması ve kolordu ile re'sen muhâbere edildiği takdirde ba'zı mes'eleden haberdâr olunmamak ihtimâli olduğundan ve bi'l-âhire kolorduca geçen def'a olduğu gibi buradan sorulan es'ileye cevâb virmek müşkil olacağından ba'de mâ her ne kadar müsta'cel olursa olsun evvelki verilmiş emir mûcibince fırka vâsıtasıyla muhâbere edilmesi ve kolordu ile makine başı muhâbere ve mutâ'alasının fırka ile yapılmasının daha muvâfık olduğu ilâveten kumândanlığa da 'arz idildiği cihetle ol vecihle i'tâsı daha münâsib olduğu.</p> <p style="text-align: right;">Tehâme Kumândân'ı Râğıb</p>
258.sf. 14/1/32	Cerb'de n	<p style="text-align: center;">Vâ' .Luh.M.K.lığı'na</p> <p>1-7/1/32 tarihinden beri mıntıkada sukûnet berdevâmdır.</p> <p>2-13/1/32 de 14-120.K.lığı'na ta'yin edilen Yüzbaşı Mehmet Ali Efendi bölüğüne iltihâk eylemiştir.</p> <p>3-13/1/32 de 1-121 K.'ı Binbâşı Şükrü Efendi vefât eylemiştir.</p> <p>4-Başka şâyân-ı 'arz vukû'ât olmadığı ma'ruzdur.</p> <p style="text-align: right;">Vâ' .Luh.M.K.Vekili İsmâil</p>

14/1/32	Luhye'den	<p style="text-align: center;">Vâ'.Luh.M.K.lığı'na</p> <p>08:09 Vazî'atte tebeddül yoktur. 9-10 gecesi fırka bir vazîfeyle kıt'ânın ahvâl-i hakîkiyye karşısında sür'at hareketi ile teyakkuz ve basîreti anlamak için bir tecrübe yapıldı. 10/11 bir gemi Merk Âdâs'ı yakınında demirledi. 12 .13 de iki bâcâlı bir vapur Merk ile Bâvârid arasında demirledi. 14' de vazî'atte tebeddül yoktur. İki bâcâlı gemi Kemâl sâhilini ve Âlûsî karakol ve civârını on beş dakika kadar projektöriyle tarassut itdi.</p> <p style="text-align: right;">Luhye K.'ı Ârif</p>
259. sf. 14/1/32	Mihlâf 'da	<p style="text-align: center;">Umum Mıntıka umandâni Galib Bey'e¹¹²</p> <p>İzzetli Efendim Hazretleri</p> <p>Mektubunuzu aldım. İnşâ'allah sizinle beraberim. Beni Neşir, Benî Abis, Ali Kahim, Seyyid Yahya ve ben Seyyid Ahmet size verdiğimiz söz üzerineyiz.</p> <p style="text-align: right;">Ahmed Talhâ</p>
14/1/32	Şehare' den	<p style="text-align: center;">Eş-şeyhi'l Mihlâf Hâdî Talha</p> <p>Ba'desselâm.....mektûbunuzu Şehare'den aldım. Memnûn oldum. Seyyid Âmir'e mektubûnuzu gönderdim. Okumuş, Hâdi Çârşamba günü geleceklerini haber alınca fırsatı ganîmet bilerek bunların maksadı te'allüldür. Burada oturmaklığım beyhudedir. Ya ben bu gün Vâ'zât'a dönerim ve yâhud da imâmın yanına giderim deyince Seyyid Ahmed de bir ân evvel memlekete gitmek istediğinden her ne kadar sabır itmesini tavsiye itdim ise de kalamadı ve berâber giddiler. Ve size de mektûbunu gönderdi. Hülâsa: Gönül 'arzu ederdi ki mesele bu sûretle kat' idilmeyerek hüsn-i hitâma irsün. Kim bilir bunda da bir hikmet-i ilâhî vardır. Şimdi Ali Kahim inşâllâh himmetiniz i'âde idildi gelebilecek iseniz siz de teşrîf idiniz. Eğer Benî Mihlâf Benî Neşir ve 'Abis tarîkıyla Cerb'e gitmekliğimde bir be'is yoksa berâber döneriz. Vurûdunuza veyahud da cevâbınıza yarın sabâha kadar muntazırım.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'.Luh.M.K.'ı Gâlib</p>
		<p>¹¹² Arapça aslından çevrilmiştir.</p>

<p>260.sf. 14- 15/1/32</p>	<p>Mihlâf 'dan</p>	<p style="text-align: center;">Kumandan Galib Bey'e¹¹³</p> <p>Kumandan Galib Bey, Seyyid Ali Kahim ve oğulları Allah sizi korusun. Size bir mektup gönderdik. Şeyh Yahya Ali Sevak bize geldi. Hükümet tarafından görevlendirilmeniz ve Şehar'a gitmek istemeniz biz memnun eder. Bize biraz kağıt, üç tane zarf ve biraz mürekkep getiriniz.</p> <p style="text-align: right;">Hadî Talha</p>
<p>14- 15/1/32</p>	<p>Şehare' den</p>	<p style="text-align: center;">Tehâme Mıntıkatu'l- harekât-ı K.lığı'na</p> <p>Müsta'cel şifre:</p> <p>12/1/23 sabâhı Cerb'den hareketle sâ'at dokuzda Şehare'ye müdâhalet idildi. Hâdî Heyç kendisini tevkîf ideriz zannıyla Şehare karakoluna gelmek istemediğini Seyyid Ahmed'le Tûf denilen karyede Hâdî'nin muhibbi tüccâr Hasan Zamîr'in hânesinde kaldılar. Biz de karakola geldik. İhsâr ittirilen yemeklerini gönderdik. 14/1/32 sabahı Şehare'ye teşrifini kâim-i makâma haber gönderdim geldi. Azıcık oturduktan sonra Hâdî'nin bahâne ideceğini anladığım için kâim-i makâmla beraber Muhammed Efendiye mektûbu yalnız Seyyid Ahmed'e okutturub bu hususda görüşmek üzere alıb getirmelerini tenbih ettim. Giderler mektûbu okuturlar o da Hâdî'yi dışarıya çağırub mektûbu okutur okutmaz ne konuştularsa konuşmuşlar içeri girer girmez gitmeğe karâr vermişler. Hadî işleri bağlâyub gidiyoruz dilerler. Hâdî Seyyit Ahmed siz ister iseniz ve eğer oturur iseniz ben Vâ'zât'a dönerim kat'iyen burada durmam oturmazsanız berâber imâm hazretleri nezdine giderim der. Harekete hâzırlandıktan sonra hattâ Seyyid Ahmed görüşmek üzere yanıma girerken benimle konuşub fikrinden  (...?...?) kalmamasını te'kîd ider.</p>

¹¹³ Arapça aslında tercüme edilmiştir.

Geceden karâr virmiş olmalılar ki kalması için ricâ ve isrâr etmekle kalmadı. Hâdî'ye yâ Seyyiddinâ biz gidiyoruz diye bâğırды ve ileri yürüyüşle devam etti. Artık bu vazî'at karşısında Seyyid Ahmed'le de çalışmak fikrinden döndürülmesi mümkün olmadı ve olamazdı. Hâdi Talhâ mektûbunda cevâbını yazıb verdikten sonra vedâlaşarak hareket itdi. Mezkûr mektûb sûreti Zeyd'e naklen 'arz olundu. Hâdi Cerb'den harekete evvelce çıkmak için 'avdetine kadar Cebel-i Sûb'dan 'askerle izin verilmemiş ve i'kâdan alınmaması şartını koştı. Ve vece istedi. Bendeniz de belki buluşmalarını te'mîn ideriz fikriyle tahrîren vece verdim. Hâdi Talhâ mektûbunu fırsat ve nimet bilüb hemân azimrâh olarak Seyyid Ahmed'i de emr-i vâki' karşısında bulundurdu ve ber veche bâlâ askerinin Va'zât 'tan kaldırılması şartı şâyân-ı taktirdir. Fikir ve karârım:

- 1-Vâ'zât kuvvetini Hâdi'nin 'avdetinden evvel Zühre'ye almak. Bu muvâfık görülmüyorsa,
- 2-Hâdî'nin bir daha Vâ'zât'a dönmemesi vilâyet-i celîlece te'mîn olunmak bu da muvâfık görülmüyorsa,
- 3-Emsâli mesbûk olduğu üzere Benî Neşir'le veya 'Abis'le bir münâsebetsizlik çıkarırsa artık asker fesâda âlet ve kuvveti zahr olmamak için tamâmiyle bî- taraf kalarak kabâil işini kaşımamak bu da muvâfık görülmüyorsa,
- 4-Hemân Safâ'ya izzetimce müsâ'ade olunarak ahvâl hakkında arîz ve amîk 'arz-ı ma'lûmât itmek lâzım geldiği ma'rûzdur.

Vâ'.Luh.M.K.'ı

Gâlib

<p>15-16/1/32</p> <p>262.sf.</p>	<p>Mediha'dan</p>	<p style="text-align: center;">Tehâme Mıntıkatu'l- harekât-ı K.lığı'na</p> <p>14-15 /1/32 şifreye zeyldir.</p> <p>15/1/32 sabâhı Ali Kahim ve Mihlâf Şeyhi Hâdî Talhâ'nın iki oğlu ile berâber Muhammed Sağır Şehar'e muvâsalat ittiler. Ba'de'zzuhr Hâdî Talhâ'ya gelen mektûbda Yahyâ Ali Sevâb ve birâderi Muhacceb ve Benî Neşir şeyhi Muhammed Hâfız'ın Mihlâf'a muvâsalat ve emre istikrâz ittikleri bildiriliyor.</p> <p>16/1/32 Sabâhı El-hafa veya Şehar'e celb ile Hacûr meşâyihıyla görüşdükten ve te'yd ettirdikten sonra Mihlâf Benî Neşir ve 'Abis tarîkıyla ve yahud da Mernâk'dan Zühre'ye temdîdi telgrâf hatt-ı gûzergâhı görmek üzere Mernâk'dan doğruca Zühre'ye hareket olunacağı ber ma'lûmât ma'rûzdur.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'.Luh.M.K.'ı</p> <p style="text-align: right;">Gâlib</p>
<p>16/1/32</p> <p>263. sf.</p>	<p>El-Hafâ Şarkın'dan</p>	<p>'Abis'den: Şeyhü'l-meşâyih Yahya Ali Sevâb ve birâderi Muhacceb, birâderinin oğlu Yahya bin Hasan'ın Âkil Muhammed Kabûl, Ahmed Muhammed, Ali Kabûl, Benî Neşir'den: Eşşeyhu'l meşâyih Mehmet Hâfız Âli Fehmi Paşa Benî Eslem'den: Ali Kundî el- Bedri, Âkil Seyyid Süleyman, Ahmed Ali Ferce Hacûr'dan: Medîne Şeyhi, Yahya Hasan Tehâmi, oğlu Hâdî Cifr, oğlu Yahya bin Ahmed, Âkil Benî Amir. Meşâyih-ı kirâm ve zül' ikrâm ve îkâl olduğum Elhamdulillâh Müslümanız. Allâh mü'minlerin bir arada kardeş gibi geçinmesini istediği için sizi bu gün burada yüz yüze, ilallâh kalb kalbe kavuşturdu. Birbirinize komşu olduğunuz hâlde senelerden beri birbirinizden uzak durdunuz. Geldiniz. Ba'zen aranızda mudârebe musâraka, mukâtele vukû'a geldi. Bunların müsebbib ve fâ'il-i 'asliyesi kimler olduğunu elbette hepimiz bilirsiniz. Allâh onların cezâsını verecektir. Bu gün hâlffe-i müslimîn sizlerin mâzide aranızda geçen dargınlıkları birbirinize bağışlayıp ilallâh'a vermenizi aranızda fesâd tohumu ekmeğe çalışanları bilüb tanıyub aranızdan çıkararak fi-mâ ba'dehû ebediyen sulh ve selâmet içinde emin ve sâlim olarak iş ve güçle zirâ'at ve ticâretinizle meşkûl olmanızı ve kardeş gibi geçinmenizi istiyor.</p>

264.sf

Bu gün hukûmet Allâh'ın emrini size söylüyor ya'nî mülûmanların kardeş olduğunu dâimâ yekdiğerlerine mu'âvenet müzâharet itmesini vekîl-i peygâmbere pâdişâhımız efendimiz hazretlerine taht-ı itâ'at ve inkiyâdımızdan çıkmamanızı ya'nî bâbânız hâkiminiz olan hülefâ-i müslimînin emrine kânununa nizâmına mutâva'at itmenizi tebliğ ve tenbîh idiyor. Siz Allâh'ın itâ'at emrine bağılı hilâfete mermût ve mutâ' bulundukça ve kaldıkça her vakit sizi cenâh-ı himâye ve itâ'ate almış ve alacaktır. Hukûmet hiçbir diğeri ni diğeri nden tefrik itmez. Eğer fî-mâ ba'de itâ'ate devâm îcâbında olursanız hukûmetin mukâfâtı mekâcî, himâyesi mebzuldür. Emre mutâ' olmayanı bâbâsını tanımayanı ne Allâh ve ne de peygâmbere-i zîşân efendimiz sever. O dünyâ ve âhirette makhûr ve dûçâr-ı mücâzât olur. Ben bu muntika kumandânı olmak dolayısıyla sizlerden sulh ve salâh içinde olmanızı bir dahâ müslümân kânı dökülmemesini hattâ hiç birinizin ne husûmete ve ne de birbirinizden incindiğini istemiyorum. Elhamdulillah müslim ordu her yerde muzaffer ve düşmân-ı küffârı her noktada mağlûb ve mahsûr ve inşâallah dermânı mecâli kalmayan küffârı bizimle sulh itmeğe, şimdiye kadar kazandıığımız yerleri bize terke ve sarf olunan paraları tazmine mecbur olarak müslümânlar hristiyânlık boyunduruğundan kurtulacak. Ehl-i islâm huzur ve râhat ve kazânç yüzü görecek. İnşâallah sulh karîbdir. Ehl-i fesât müte'ellimdir. Şuradaki salah ve Devlet-i Âliyye-i Osmâniyye'ye sıdk ve sadâkâtle hizmet ve mütebâ'is ve mutâvâ'at maksâdıyla şu anda Allâh ve peygâmbere-i zîşân-ı pâdişâh-ı muazzam ve mufahhar ve cümlemiz de memnûnen toplandık. Binâ'en'aleyh: Fî-mâ ba'd Devlet-i Aliyye-i Osmâniyye'ye ebediyyen ahd-ı mutâva'at ve sadâkat ideceğiz. Emr-i kânûna kat'iyyen ittihaz itmeyeceğinize cümle nizin müslim kalbiyle birbirinize merbût ve mutesamim olduğunuzdan ve eğer içinizden biri veya bir kâçı devletin emrine muhâlefet itmek isterse devletle beraber terbiyesine hâzır olduğunuzda ve dininizin muhâfazası uğrunda kânlarını, mallarını, evlâdlarını fedâ edeceklerin gerek 'Abis, Benî eslem, Benî Neşir, Mihlâf, ve gerekse Bilâd-ı Hacûr'da fakîr ve zengin, kuvvetli ve za'ifin emnen ve sâlimen ta'arruzundan mâsûn bulunduğundan ve bu mevâdda ri'âyet ve sadâkat ideceklerine ahd ve mîsâk idiyorsunuz.

Vâ'. Luh.M.K.'ı

Gâlib

İş bu merâsim-i tahlifiyede Hacûr Kumândân'ı ve Kofâ Kâim-i makâm Vekili Sinâ Beyler de bulunmuş ve imzâ etmişlerdir.

<p>16- 17/1/32</p>	<p>Beyt-i Hâdî Talhâ'dan</p>	<p style="text-align: center;">Tehâme Mıntıkatu'l- Harekât-ı K.lığı'na</p> <p>Müsta'cel, 15-16/1/32 telgâfına zeyldir.</p> <p>1-'Abis Şeyhu'l- meşâyihü Yahyâ Ali Sevâb birâderi Muhacceb meşâyih ve ukkâlden on nefer Benî Eslem Şeyh'ül-meşâyihü Ali Kundî el- Bedevî ve iki âkil ve Benî Neşîr Şeyhi Muhammed Hâfiz ve Ali Kahim Pâşâ ve hasta olduğu hâlde icâbet iden Mihlâf Şeyhi Hâdî bin Ahmed Talha birâderi iki oğlu ve Âkil Benî Âmir 16/1/32 sâbâhı sâ'at dörtte el-Hafa ile Şehare arasında Hacûr Kâim-i makâm vekili ve kûmândân olduğu hâlde ictimâ' ittirildi. Bir müddet müsâhebeden sonra yemek yenildi. Hacûr meşâyihünca Ali Hâdî'ye gönderilen tahrîri mektûb حاضر بن محمد بن دره (...?...). hakîkatte yalan olan hasta olduğu haberi geldi. Bundan sarf-ı nazarla Medîha Şeyhi Yahyâ Hasan Tehâmî, Kağâliye Şeyhi Yahyâ Heyç ,Şehr-i a'lâ Şeyhi Ahmed Zürkân Hacûrî'ssülüs ve ve Menâzır nâmına Şeyh Ali Menâzır ile mezkûr meşâyih hükûmete ebediyyen itâ'at ve sadâkat ideceklerine emir ve kânunlara kat'iyen i'tirâz itmeyeceklerine cümlesinin sâlim kalb ile birbirlerine rubût ve mutehammid olduğundan ve eğer içlerinden biri veyâ bir kâçı devletin emrine muhâlefet ilkâyı fesât idecek olursa devletle berâber terbiyesine hâzır olduklarına ve dîmizin muhâfazası uğrunda kân mâl ve evlâtlarını fedâ edeceklerine gerek Hacûr ve gerekse bilâd-ı 'Abis ve sâire de fakîr ve zengin kuvvetli ve za'ifin ta'arruzundan mâsun bulunacağından ve sâ'ireye dâ'ir tarafımdan söylenilen ifâdât-ı rızâ'iyeye ri'âyet ve sadâkat idileceğinden ahd ve mîsâk ittirilsin ve aralarında yazdıkları ahd varakası temhîr ve tasdîk ittirilsin ve fakat Hâdî Heyç'in Ali Hâdî ile berâber yâzı ve hem ibârî olan Kağâliye Şeyhi Yahyâ Heyç iş bu varakayı imzâlamakdan istinkâf itmek sûretiyle sulh ve salâhı arzû itmediğini ispât itmiş ve sâ'at on buçukda meşâyihle birlikte mahall-i mülâkâttan hareketle şeyhi beyt-i Hâdî Talhâ'ya gelinmiş olduğu ve mülâkattan evvel âlınân mektûb sûretleri yerine naklen 'arz olunduğu.</p> <p>2- 17/1/32 sâbâhı sâ'at üçde Benî Neşîr'e hareket olunacağı.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'. Luh.M.K.'ı Gâlib</p>
<p>265. sf</p>		

17/1/32	Beyt-i Hâdî Talhâ'dan	<p style="text-align: center;">Vâ' .Luh.M.K.lığı'na</p> <p>1- 16-17/1/32 gecesini Mihlâf Şeyhi Hâdî Talhâ'nın hânesinde geçirdik.</p> <p>2- 17/1/32 sâ'at üçde Benî Neşir'e hareket olunacağı ve akşâma 'avdet idebilirsem 'Abis- Benî Mesnâ tarîkıyla Cerb'e geleceğim.</p> <p>3- Dünkü ceryân-ı hâli kesb- i itlak için mıntıka K.lığı'na 'arz olunan ma'lûmât telgrâfinin ba'de'l-karâ'i keşîde ittirilmesi.</p> <p style="text-align: right;">Vâ' .Luh.M.K.'ı Gâlib</p>
17/1/32	Medîha'dan	<p style="text-align: center;">İctimâ' hakkında Hacûr Kâim-i makâmlığı taraf-ı vilâyete ve Hudeyde mutasarrıflığı'na yazılan telgrâf 14 Mart 32 târîhli şifreli telgrâfa zeylidir:</p> <p>Dünkü Çarşamba günü sâ'at dördte 'Abis meşâyihından Yahya Ali Sevâb birâderi Muhacceb Yahya bin Hasan, Muhammed Kabûl, Benî Eslem'den Ali Kundî el- Bedevî Mihlâf'dan Hâdî Talhâ, Benî Neşir'den Ali Kahim Pâşâ Muhammed Hâfız nâm meşâyih ukkâl ve cemâ'atlarıyla şehr-i 'alâ Mihlâf'dan El- hasen karyesine geldiler. Buradan dâhi âcizleri de mevcûd olduğu hâlde binbâşı Gâlib ve Nâzım Beylerle alay kâtibi Muhammed Râ'if ve Hacûru'ssülûs meşâyihı nâmına Şehr-i'alâ Şeyhi Ahmed Zürkân Medîhâ Şeyhi Yahya Hasan Tehâmî Kağâliye Şeyhi Yahya Heyç birlikte olarak El-Hunsa karyesine gidildi. Mûmâ ileyh Gâlib Bey tarafından keşîde edilen ziyâfetin hitâmıyla berâber hâzirûna hitâben mûmâ ileyh Gâlib Bey tarafından tertîb idilüp Abîsiye'ye mûmâ ileyh Mahmûd Efendi tarafından kırâ'at olunan nutkun hitâmını bi'l-'umûm ukkâl ve meşâyih yekdiğerleriyle Musâfaha ve bundan böyle hukûmetin her emrine itâ'at ve inkıyâd ideceklerine dâir ahd-ı mîsâk ittiler ve sâ'at on birde mûmâ ileyh Gâlib Bey Benî Neşir tarîkıyla Cerb'e azîmet ve muhâcirleriyle Nâzım Bey de bi'l-âhire merkeze 'avded edildiği ve miyânelerinde tanzîm edilip mahz-ı varaka-yı 'arziyenin bir kıt'a sûreti musaddıkası da posta ile takdîm kılınacağı ma'ruzdur.</p>
266. sf		

" Sûret "¹¹⁴

İmam Seyyid Ahmed Bin Yahya, Kasım bin Amir ve Va‘zat kumandanı Galib Bey'den oluşan komisyonun isteği üzerine görüşme, Şeyh Yahya Ali Sevab ve kardeşi Muhacceb Ali Sevab, Şeyh Muhammed ve Seyyid Ali Kahim, Şeyh'l-Mihlaf Hadi bin Ahmed Talha ile yapıldı. Hepsi de güvenilir insanlardır. Bu şeyhlerin evleri birbirinden uzaktır. Bu yüzden ortak biryer belirlendi. El-Kuta‘ kasabasında karar kılındı. Şeyhler görüşme için el-Kuta‘a geldiler. burası askeri merkeze ve hükumete on dakika uzaklıktaydı. Onlar Seyyid Ahmed bin Amir ile seyahat ettiler. Ve anlaştığımız gün Çarşamba'ya kadar beklediler. Galib Bey ve Seyyid Ahmed Yahya Amir 'in emirleri doğrultusunda kabileler arasında mevcut duruma uygun olarak uzlaşmaya varıldı. Uzlaşmayı imzalayanların isimleri aşağıda mevcuttur. Kumandan Galib Bey, Necib Bey ve biz hükumetin emirlerine uyma konusunda hemfikiriz. Seyyid Ahmed bin Amir ve Seyyid Hadi Heyyeç ile aynı fikirde olan tüm şeyhler görüşülen konularla ilgili garanti verdiler. Geri çekilmeyeceklerini belirterek onlara kalpten bağlı olduklarını söylediler. Bütün konularda anlaşmaya vardık. Biz Allah'a ve hükumete itâat ederiz. Biz müslümanların iyiliği için çalışırız. Biz birlikte bir bütün olamak istedik. Aramıza nifak girsin istemedik. Allah Şeyh Yahya Ali'yi ve dostlarını yaptıkları iyilikleri görüyor. Onlar hükumetin yanında. Allah'tan başka kimseden korkmazlar. Onlar hiç bir müslüman kardeşimizin kanı dökülsün istemezler. Her türlü sorunun meselenin Galib Bey'in yardımı ile çözülebileceğini belirttik. Allah söylediğimiz her şeye şahittir.

Muhammed Hâfız Ali Kahim Hâdi Ahmed Talhâ
Muhacceb Ali Sevâb Yahyâ Ali Sevâb Hasan Tehâmî Ali Kâvsî
Ahmed Rezkân Ali Kundî El -Bedevî

İş bu meşâyih huzurunda vaz‘ı imza ettikleri tasdîk olunur.


Kumandan-ı Hacur

Kâim-i makâm-ı Hacur

¹¹⁴ Arapça aslından tercüme edilmiştir.

<p>268. sf. 17/1/32</p>	<p>Mihlâf beyt-i Hâdî' den</p>	<p>Saygıdeğer Kumandan Galib Bey¹¹⁵</p> <p>Size Perşembe günü geleceğimiz gizli tutuldu. Bizim gelişim aslında Cuma günü idi. Gelen haberlerden sonra Muhammed Şeyh Kahim'in de cesaretlendirmesiyle Muhammed Zamir, Ali Abdullah, Abdulla Seyyid Ali İdrîsi'den ayrıldılar. Babası ile uzun tartışmalardan sonra bizden önce Er-Ruba'a vardılar. Onlar aramıza nifak sokmak istediler. Bizim gücümüzü yok etmek istediler. Böyle olsaydı bu bizi gerçekten yorardı. Biz biliyoruz ki aşiret adamlarının aklı gözündedir. Negörürlerse ona inanırlar. Vesselam.</p> <p style="text-align: right;">Kardeşin Ali Kahim</p>
<p>269. sf.</p>		<p>İctimâ'an meşâyih tarafından imâma yazılan telgrâf sûretidir ¹¹⁶</p> <p>Galib Bey ve diğer kumandanlar bizim görüşmelerimizin tamalanmasını beklemediler. Galib Bey, Şeyhler ve Hâdi Heyç gittiler. Görüşmelerimiz müslümanlar açısından olumlu sonuçlarla tamamlandı. Kardeşlerimizi ve oğullarımızı Seyyid Ali Kahim ile tanıştırdık. Sadece bir araç olduğu için bizim El-Hazra'da kalmamızı istediler. Biz de hükümetle bazı konuları görüşmeleri için Ali Hadi, Yahya Heyç, Ahmed Zerkan, Yahya bin Ahmed, Ali bin Ahmed Farisî ve Şeyh el-Şahil'in toplantıda bulunmasını talep ettik. Onlar El -Vara'da Şeyh Ali Hadî ve akrabaları ile bir görüşme yaptılar.</p> <p style="text-align: center;">Ali Kundî Hadî Talha Muhacceb Sevâb Yahyâ Ali Sevab</p>
<p>¹¹⁵ Arapça aslından</p>	<p>tercüme edilmiştir</p>	<p>¹¹⁶ Arapça aslından</p>

270. sf. 18/1/32	Hudeyde 'den	<p style="text-align: center;">Vâ' .Luh. M.K.lığı'na</p> <p>Zühre'den Luhye'ye celbedilen rehâ'inin görülen lüzûm üzerine Zühre'ye i'âde ve mahalli müdiriyyetin nezâret ve mesûliyeti altında ora hâpishânesinde tevkîf edilmiş vilâyet-i celileden mutasarrıflığa bildirilmekle rehâ'in-i mezkûreye bir müfreze-yi askeriye terfiki sûretiyle Zühre'ye sevklerinin te'mîni ve inbâsı</p> <p style="text-align: right;">T.M.K.'ı Râgıb</p>
18/1/32	Hudeyde'den	<p style="text-align: center;">Vâ' .Luh. M.K.lığı'na</p> <p>C: 14-15/1/32 şifre:</p> <p>1-Seyyid Ahmed bin Yahyâ Âmir'den dahi bu bâbda gelecek iş'âra göre keyfiyet buraca bi'tte'emmül icâbı emrinize bildirilinceye kadar ve Vâ'zât'ça hâl-i sâbıkın muhâfazası lâzım olduğu.</p> <p>2-Ahvâli hakkında arîz ve amîk ma'lûmât i'tâ etmek üzere Safâ'ya gidileceği hâlinde yerinize kim ta'yîn olunacağını ve şu sırada istifânızda mahzûr olup olmadığı cevâben kol ordudan sorulub buraya bildirilmesi beyânı.</p> <p style="text-align: right;">T.M.K.'ı Râgıb</p>
185/1/32	Cerb'den	<p style="text-align: center;">Tehâme Mintikatü'l-harekâtı K.lığı'na</p> <p>16-17/1/32 telgrâfa zeyldir.</p> <p>1- 17/1/32 sâbâhı sâ'at üçde Mihlâf'dan hareketle Benî Âmir'den geçerek sâ'at altıda Ali Kahim hânesine gelindi. 17-18/1/32 burada geçirildi. Benî Neşir'in Kâfe-i ukkâlî ziyârete gelerek sulh ve selâmetten memnûn oldukları görüldü.</p> <p>2- 18/1/32 sabâhı ba'dettâ'am Ali Kahim hânesinden Yahya Ali ve ukkâlî Benî Neşir şeyhi Muhammed hâfız ve ukkâlî birlikte hareketle ve Cebel-i Tılân şarkından ve Benî Neşir'in ortasından geçilerek 'Abis hududunda Benî Neşiriler geriye döndürüldü ve 'Abis tarîkıyla Benî Müştâ'da Yahya Ali geri döndürüldükten sonra Kıbta ve Batarya'dan geçilerek terfîk olunan 'Abis evlâtlarıyla Cerb ordugâhına muvâsalat idildi.</p>

271. sf		3- Bu seyâhati yapmaktan maksat dehâlet mes'elesinde ordunun daha henüz sönmemiş cüz'i bir ümîdi varsa onu da büsbütün kat' ve kal' etmiş olmamak esâsına müstenid bulunduğu ma'rûzdur.
19/1/32	Cerb'den	<p style="text-align: right;">Vâ'zât L.M.K.'ı Gâlib</p> <p style="text-align: center;">Tehâme Mıntıkatu'l -harekâtı Kumândânlığı'na</p> <p>C:18/1/32 şifre:</p> <p>Mıntıkada sükûnet ber-devâm bulunduğundan yerime bir diğerrinin ta'yinine lüzûmu olmayub 'avdetime değin mu'âmele ve muhâbere firkaca deruhde olunmazsa bulunduğu mahallerden emr-i kûmândâya devâm olunabileceği ve infikâkında bir mahzûr olmadığı ma'rûzdur.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'zât.L.M.K.'ı Gâlib</p>
19/1/32	Cerb'den	<p style="text-align: center;">Luh.M.K.lığı'na</p> <p>Vâ'zât rehâ'inin vilâyetçe görülen lüzûm üzerine Zühre'ye i'âde ve mahallî müdürîyetinin nezâret ve mes'ûliyeti altında hapishanede tevkîfi emr olunduğundan bir müfreze ile Mahziye'ye ve oradan da Zühre'ye sevkleri ve firarlarına meydân virilmemesi.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'zât .Luh.M.K.'ı Gâlib</p>
19/1/32	Cerb'den	<p style="text-align: center;">Tehâme Mıntıkatu'l -harekâtı Kumândânlığı'na</p> <p>C: 13/1/32</p> <p>Mâkine bâşı mûhâberesi kolordunun emriyle vuku'a geldiği.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'zât .LuhM.K.'ı Gâlib</p>
19/1/32	Cerb'den	<p style="text-align: center;">Luh.M.K.lığı'na</p> <p>C:12-13/1/32</p> <p>Öküzlerin izi hükûmetle beraber ta'kîb olunmalı. Hâbeş ve Benî 'Âdiyye Şeyhine şiddetle yazılmalı. Bulunmayacak olursa dört yerine on dört öküz almak hiç birşey olmadığı anlatılmalı.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'zât Luh.M.K.'ı Gâlib</p> <p style="text-align: center;">Tehâme Mıntıkatu'l -harekâtı Kumândânlığı'na</p> <p>1- Binbâşı Şükrü Bey 11/5/31 târihinde Kutbe'de  (..?..) Gavrân'dan</p>

19/1/32 272.sf.	Cerb' den	<p>Beşâşa iderek aldığı emir ve rehînelerle tebdîl olunmak üzere batâryaya getirilmiş ve fakat ba'zı esbâb dolayısıyla Hâdî Pâşâ'nın mersûmu sekiz Fûtalı arab çocuğuna fedâ ve tebdîline muvâfakat itmemesi yüzünden esîren Meydî'ye sevk ve orada 23/11/31 târihine kadar zincîr-i bend ve kışla bend olarak gelmiştir.</p> <p>2- Vûkû' bulan Eslâf ve 'Abis, Benî Eslem, Mihlâf, Benî Neşir'in dehâletleri sırasında merhûm mûmâ ileyh ve refiki mülâzım sâni Hamdi Efendi ve Sakıyye efrâdı 'Abis'e celb ve 31-1/12/31 târihinde esâretten tahlîsî edilmişse de mahrûmiyet-i gıdâ ve hevâ bir şakî elinde esir olması dolayısıyla istikbâlinin mahv olduğu tefekkürâtı ahvâli huccesini muhtemel kılmış ve evvelce Mezrağ-ı cerb muhîtinde mûmâ-ileyhin de hâsıl ettiği za'af-ı bedenî ve asabî mûcîb-ı müddeti olmuştur.</p> <p>3- Merhûm gâyet cesûr olduğu nisbette de müteyeyyin ve müstakîm idi. Şimdiye kadar Vâ'zât'ın yediği evlâd-ı vatan arasında düşmanla pençeleşerek dûçâr-ı esâret ve sefâlet olmaması sebab-i mevtâ olmak dolayısıyla geriye bıraktığı evlâd-ı 'ıyâl ve vâlidesinin hukûmet-i osmâniyenin fedâkarlık uğrunda te'ayyün ettiği şuhedâlar mertebesi muhassasâtıyla dûçâr-ı sefâlet idilmemeleri istihâmıyla 'arz ve takdîm.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'zât Luh.M. K.'ı Gâlib</p> <p style="text-align: center;">Vâ'. Luh. .M.K.lığı'na</p> <p>C: 19/1/32</p>
19- 20/1/32	Luhye' den	<p>Öküzlerin izlerini ta'kîb ve Cebel cihetine gittikleri anlaşılmiş ise de bu dört öküz Benî Adıyye Şeyhi'nden tazmiye idileceği ve yarın 'aynen Sûbâşî'na teslim idileceği.</p> <p style="text-align: right;">Luh. Mı. K.'ı Yüzbâşî Ârif</p> <p style="text-align: center;">Vâ'. Luh. .M. K.lığı'na</p> <p>C: 19/1/32</p>
19- 20/1/32	Luhye' den	<p>Rehâin dün bir müfreze ile Kahriye'ye ve oradan dahî Zühre'ye mahfûzaten sevk olundukları ma'rûzdur.</p> <p style="text-align: right;">Luh. M. K.'ı Yüzbâşî -Ârif</p>

20/1/32	Cerb' den	<p style="text-align: center;">Tehâme Mıntıkatu'l -harekâtı Kumândânlığı'na</p> <p>C: 17/1/32</p> <p>Vâ'zât rehâini mahfûzaten Zühre'ye sevk idildi.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'zât Luh. Mı.K.'ı -Gâlib</p>
273. sf. 20/1/32	Cerb' den	<p style="text-align: center;">Tezkire: Hacûr K.lığı'na</p>
		<p>1-'Abdullâh Şu'ayb'ın bir ân evvel mahalline i'âdesi husûsunda Şeyh Ali nezdinde teşebbüsâtda bulunulması.</p> <p>2- Yerine i'âde edildikten sonra Cebel-i Mesnâ'a daki kuvvetin Hacûr'a celbi ve îcâb iderse 'Abdullâh Şuayb'a millîler vâsıtasıyla zabt ve rabt te'min idinceye kadar mu'âvenet edilmesi.</p> <p>3-Ahâliyi sevk, dilgîr itmek hususundaki harekâtın ta'kîbi ve kimseyi ızrâr itmeğe meydân virilmemesinin nazar-ı dikkate alınması.</p> <p>4-Ali Hâdi'ye mukaddemâ rehîne mukabilinde verilen eslihanın hukûmet ma'rifetiyle istirdâdı vermediği sûretle de oğlunun rehîne olarak ahzı ve buna da muvâfakat itmediği sûrette sadâkatinden şübheli demek olduğundan yine kâim-i makâmlık vâsıtasıyla hakkında ta'kîbât -ı kanûniyye îfâsı.</p> <p>5-16-17/1/32 Mihlâf 'da 17-18/1/32 Ali Kahim'da geçirilmiş ve 18/1/32 sabahı Ali Kahim'dan hareketle Cebel-i tellân şarkından 'Abis ve oradan da Benî Mesnâ -Kutbe - Batariye tarîkı ve 'Abis evlâdlarıyla Cerb'e kadar gelindiği ve Benî Neşir- Cerb tarîkının serbest bulunduğu.</p> <p>6- 12/1/32 de Luhye'ye mahfûzen Cerb'den hareket ideceğim oradan Zuhre'ye 'avdetle muvakkaten Hudeyde'ye ve oradan Safâ'ya kadar çıkacağım. Oraya ahvâl-i câri'a hakkında şifâhen 'arz-ı ma'lûmât ideceğim.</p> <p>7- Hâdi Heyç ve Seyyid Ahmet'le Safâ'ya celb idilecekleri 19/1/32 târihli telgrâfdan anlaşılmaqda berâ-yı ma'lûmât bildiriliyor.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'zât Luh.M. K.'ı Gâlib</p>
20/1/32	Cerb' den	<p style="text-align: center;">Tehâme Mıntıkatu'l -harekâtı Kumândânlığı'na</p> <p>İ'lâmen:</p> <p>1-Kâhire ve dahâ muvâfıkı Cebel-i harîk kuvvetiyle Celb'e iki bölüğün ve iki Cebel topundan ibâret iş bu kuvvetin Benî Neşir'in umûmî olmamak şartıyla vukû'u muhtemel ufâk tefek mütemerridâne ve sirkatlerini Hacûru'ssülüs'e karşı men' ve bu vesîle ile Cerb-Hacûr tarîkını taht-ı te'minde bulundurmak</p>

274. sf

maksadına müstenid olabiliyor. Esâsen bu kuvvet fi'î bir ta'arruz ve tazyîkla Benî Neşir'i te'dîb etmek kudretini haiz olmayub ancak Tâhire'den Cebel topu menzilerindeki karayı ta'ciz etmekden ve mühimmât sârfından başka bir şey te'mîn idemediği gibi yine bu te'sîr sırf Ali Kâhim'in muntaka-i nufûzuna



(mahzar) kalmış olur.

Binâ'en 'aleyh bu kısım iki de bir top âtışı ile müte'essir olmamak ve orada bulunan askere öte beri satub infikâh için Ali Kahim vâsıtasıyla Hâdî'ye bir kaç rehîne virerek umum Benî Neşir'e dehâlet itdi ma'nâsında kabul olunursa şu hâlde bu kuvvetin görebileceği Hacûr tarîkı muhâfaza vazîfesini bırakub daha ilerüdeki Cebel-i Kavâ'id'e giderek birleşürse vazî'atin tebeddülü hâlinde tehlikeli bir vazî'atte kalmış olur.

2-Esâsen 'Abis dehâlet itmedükçe Benî Neşir'in dehâlet itmesi zan olunan bu kısım-ı cüzîsinden fâ'ide me'mûl olamaz. Çünkü: Benî Neşir'in mıntıkası yani denizle esâs ittisâlî 'Abis tarîkıyladır. Hattâ Mihlâf ve Benî Eslem'in şimdiye kadar hükûmete karşı uzak kalmaları da 'Abis'in uzak kalmasından ileri gelmiştir. Bu sebepten bunlar lazım-ı gayr-ı müfârik kabîlinden birbirine bağlanmağa mecbûrdur.

3-Vakti ile bu mülâhazanın Vâ'zât kumandânlığınca nazar-ı dikkate alındığını zannetmiyorum. Çünkü: Müfrezenin ileri sürülmesi hâlinde yukarıda 'arz olunan mahzur gayr-i vârid hatâ dahi olsa belki Benî Neşir'in tamâmının dehâletini ve dolâyısıyla 'Abis'de mecbûr-ı dehâlet ider mülâhazasını Hâdî Pâşâ'nın müfrezesini ileri sürmek için kat'iyen işine gelmezdi. Ma'mâfih: Bu bâbdaki bir vazî'at ve farîza verilerek Vâ'.K. sâbıkı Binbâşı Hidâyet Efendi'den sorulursa o zamân için müfrezenin ilerü sürülüb sürülmemesi hususunda başka esbâb da bulunmuş olabilsün.

4- 2/31 târihinde Tâhire müfrezesinin Hacûr'u alarak 3/117 müfreze sevki emri virildiği zamân fırkaca Vâ'.Ku.lığı'na Tâhire müfrezesi Hacûr'a çıkarılacağından vazî'at-ı hâzıra dûçâr halli olmamak için eğer îcâb ediyorsa Cerb kuvvetimize mahalli mezkûra bir müfreze ikâmesi lüzûmuna dâir bir tebliğat yapılmıştı. Hâlbû ki Vâ'zât K.lığı'nca her ne esbâba mebnî ise kuvvet gönderilmemesi, ordunun hattan alınan kuvvetlerin alınmasından ve İngilizin muâvenetinden istifâde ile ceys sevkinden ve harekâta ibtidâr eylemesi dehâlet ittîzan olunân Benî Neşir ve Tağliye arasında kalan Hacûru'ssülüs'ü dahî sîle kâpdırarak Hacûr yolunu kapamıştır.

5- Hülâsa: Kâhire kuvvetinin Cebel-i Kâhire'ye sürülmesinde - 'Abis dehâlet itmedikçe - bir menfe'at yoktur. Bi'l-'akis tehlike vâdir. Maddî ve ma'nevî asıl muzırrat Hacûr'a çıkarılân Kâhire müfrezesi yerine Cerb'den müfreze gönderilmemesindedir.

O zamânlar ise Cerb'deki Hâdî heyûlâsının elinden bir nefer almak canavârın elinden lokma kapmağa benzediğinden Vâ'zât muhîtinde görüleni eksik

<p>20/1/32</p> <p>Cerb'den</p> <p>276.sf.</p>	<p>olmayarak millî, siyâsî, ma'âşını te'mîn, bu çetin günlerimizde karşımızdâkileri düşmân göstererek hükûmetin dışlerini gıcırdatub yolların açıldığında Vâ'zât'a celb ile hazinelerini lirâ, depolarını cebhâne ile doldurub muhîtin de askeri bekleterek devleti milleti yemekedir. Binâ'en 'aleyh şimdiye kadar bu mntıkada yapılmak istenilen devlet içün fâ'idesi mucîb olan en küçük ve ehemmiyetsiz bir şey Hâdî'nin menfa'atine dokunmak demek olduğundan şerrinden kimsede kumândâya mecâl kalmâmış. Saffet-i hukûmet ve ve emniyet kâlmış olduğunu gördüğümden dolâyı bütün mesâ'inin bu cihete sarfı El-hamdü nüfûz-ı şeytâniyyeyi bu gün ismi gibi hiçe indirerek ehemmiyetini bırakmadım ve müleffetine sed çektim. Binâen'aleyh: Bu mes'elede velev hatâ dahî vâki' olsa kimseye bir şey demek hakkımız olmadığından her fenâlığın müsebbibini fâ'ilini Hâdî tanımak ve eğer yapılması lâzım gelen bir mu'âmele varsa merkûm hakkında tatbîk itmek lâzım geldiği ma'rûzdur.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'zât Luh. Mı. K.'ı</p> <p style="text-align: right;">Gâlib</p> <p style="text-align: center;">Eşşeyh Yahyâ Ali Sevâb</p> <p>Ba'de'sselâmharb-i umûmî hakkında tafsîlât.</p> <p>Benî Mesnâ'dan ayırdıktan sonra evlâdlarımızla ordugâha geldim. Onlara bir mikdâr cebhâne virdim. Geri gönderdim. Ordunun dünkü telgrâfında Hadî bin Ahmed'le Seyyid Yahyâ Âmir'in vilâyet tarafına Safâ'ya celb olunacağı bildiriliyor. Bu hususda vilâyetten Hâdî'ye uzun bir de şifre vârdır. Bu şifrenin hemân Sûde'ye yetiştirilmesini telgrafcı birâderi Mehmet Heyç'e bildirilmiş. Bu telgrâf Safâ'ya celb hakkında olsa gerekdir. Bir defâ Safâ'ya ref' olsun bakalım da inşâllâh taburunuzda korkulan bu topraklara bir daha âyâğını basdırmayarak fesâdına meydân bırakmamış olurum Ma'amâ fih; bir tarafınızda Cerb'deki topçu ve piyâde cephânesini Zühre'ye nakl etmeye başlatıyorum inşâllâh ordugâhda çöp dahi bırakmayacağım hepsini nakl idib kalacak ve işe yarâmayacak umum yerleri dahi ateşe verib askeri öyle çekeceğim. Bir taraftan yine Safâ'ya gitmek ordu ile uzun uzadıya ve yüz yüze görüşmek istiyorum. Bir iki defâ yazdım pek muvâfakat itmiyorlarsa da yine gitmek için ısrar ideceğim. İnşâllâh gidersem her hâlde bin kat hayırlı olacak. Ve şer sizlerden de kimsenin Safâ'ya gelmesi azûsunu vilâyet ve ordu izhâr iderse birâderiniz Mehmet Beyle Ali Kahim ve Hâdî Talhâ'nın gönderilmesi kâ'ide-i mücebdir. Bunlar her vecihle benim ve hükûmetin vebâli ve emâneti</p>
---	---

		<p>tahtındadır. Kâtib Mahmûd Efendi onlara refâkat ider. Onun için eğer Safâ'ya gidecek olursam icâb iderse vilâyet ve orduya karşı ' isterseniz şimdi yazayım dirlir.' diyebilmek içüm gelebileceklerse ve muvakkaten mahallerine infikâklarında bir mahzûr yoksa biz de ona göre sûret-i kat'îyetle vilâyet ve orduya söyleyelim. Şimdiye kadar beni hiç bir hususda mahcûb itmemiş olmak için gelüb gelmeyeceklerini bileyim ki ona göre idâre-i kelâm ideyim. Ma'mâ fih düçâr-ı ta'kîb itmek için celb edilmeyecekleri hususunda elimden geleni deriğ ettim. Bil'akis nâçâr kalırsam o zaman " isterseniz getirteyim "derim. İnşâllâh yarın sabâh Zühre'ye öbür gün Luhye'ye kadar gidüb aşağı taraflarını bir görmek istiyorum. Selâm...</p> <p style="text-align: right;">Vâ'.Luh.K.'ı Gâlib</p> <p style="text-align: center;">Tehâme M.K.lığı'na</p> <p>21/1/32 sabâhı Cerb'den hareketle Zühre 'ye geldim. Ba'de'zzuhur sâ'at onda bir aydır yakından Luhye'ye müteveccihen hareket olduğu ma'ruzdur.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'. Luh. K.'ı Gâlib</p>
21/1/32	Zühre'den	
277.sf.		
21/1/32	Cerb'den	<p style="text-align: center;">Vâ'. Luh. M.K.lığı'na</p> <p>1-31/1/32 tarihinden beri mıntıkamızda kemâl-i fi'l-bâki sukûnet berdevâmdır. 2-19/1/32 2-130 kumândanıyla tâbur kâtibi Ahmed Hamdi Efendi bir ay yakında Hacûr'a gitmişlerdir. 3-Başka bir vukû'ât olmadığı ma'ruzdur.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'.K.Vekili İsmâil</p>
21/1/32	Medîha'dan	<p style="text-align: center;">Vâ'.Luh. M.K.lığı'na</p> <p>Bir hafta zarfında vukû'ât olmadığı ma'ruzdur.</p> <p style="text-align: right;">Hacûr mıntika Kumândân'ı Nâzım</p>
31/1/32	Zeydiye Kanâvürün'den	<p style="text-align: center;">Vâ'. Luh. M. K.lığı'na</p> <p>1-Yedi gün zarfında dört nefer Cerb ve Luhye Hastahânesi'nden geldi. 2-Efrâdın ahvâl-i cevviyyesi yerinde olduğu tabîb raporundan anlaşıldı. 3-Başka bir vuku'ât olmadığı.</p> <p style="text-align: right;">2/119 K.'ı</p>

31/1/32	Cerb'den	Vâ'.Luh. M.K.lığı'na Hâdi Paşâ'nın Safâ'ya vâsıl olduğu istimşâr kılınmağla ma'ruzdur. Vâ'.K.Vekîli İsmâil
22/1/32	Luhye'den	Vâ'.Luh. M.K.lığı'na 16 vazî'atında sukûnet 18' de iki bâcâlı bir gemi Alûbi'nin şimâl-i garbında bir gâmbot şimâl sâhilini tarassut ve tehdidde bulundu ve şimâlde yakaladığı bir sanbûğu gâmbota Kamrân'a götürdü. 19/1 de gemiler gitmiştir. 22:22 vazî'atte tebeddül olmadığı ma'ruzdur. Luh.K.'1. Ârif Temdid
278. sf. 22/1/32	Safâ'dan	Suret ¹¹⁷ Cerb vasıtasıyla Abis şeyhu'l-meşâyihî Yahya Ali Sevâb, Mahlâf şeyhi Hadî Talha, Şeyhu'l-benî Neşir Ali Kahim, Muhacceb Ali Sevâb, Şeyhu'l-benî Eslem Ali Kundî el-Bedevî, Şeyh beni Neşir Muhammed Mazîr'e Telgrafınızı 18/1/32'de aldık. Telgrafınız hükumete ulaştı. Seyyid Yahyâ Amir seyid Hâdi Paşa telgrafi inceledi. Sizi de bilgilendirdiğimiz gibi şehir merkezinde hükumet ile anlaşma tam olarak sağlanamadı. Siz Galib Bey aracılığı ile diğer şeyhlerle bize karşı işbirliği içindesiniz. Bizimle olmazsanız Alluce bölgesinde hükumetin elinde rehine olacaksınız. Kaza komutanı tarafından durumunuz değerlendirmeye alınacak. Eğer bize gelir bizimle işbirliği içinde olursanız size farklı tekliflerimiz olacak. (Hediye, maaş gibi) Gerçek dostluğunuzu bize ispatlayın. Kararınızda acele edin. Bu tekliflerimizi diğer kardeşlerimize de iletin. Seyyid Hadî Paşa sizi rehinelere arasına alacak. Allah'ın verdiği akli kullanın. Cevabınızı bekliyoruz. Ordu Kumandanı Tevfik Luhye Vilayeti Vali'si Mahmud Nedim
22- 23/1/32	Cerb'den	Kolordu Kumândânlığı'na Gâyet müsta'cel: Cevâben meşâyihâ yazılan telgrâfi okudum. Hâdi'nin bu işi bırakmak için can alacak noktasını bulub telgrâfi keşide ittirmeğe merfû olduğunu yani vâli bey Efendinin geçen seneki muvaffâkıyetini bozmağa muvaffâk olduğu gibi bu def'a da bozacağına imân getirdim.
		¹¹⁷ Arapça aslından tercüme edilmiştir.

279. sf		<p>Şehare'den bahâne ile kaçub bir gün sonra toplanan meşâyıha oyun ettik de şimdi de Safâ'ya gelub tâ ayağına kadar bu meşâyıhı celbe veyâhud da rehîne talebinden muvaffak olduğunu ihsâs ettirdikten sonra bu işin bozulmaması mümkün değildir. Hâdî bütün evlâtlarını rehîne verse ehemmiyeti yoktur. Çünkü: O meşâyıh indinde devecidir. Deveci ile bunlar kâbil-i kıyâs olursa izzet-i kanlarına dokunur. Hukûmetin kendilerine el-ân i'timâtları olmadığından Hâdî'nin sözüyle icrâ-yı amel ittiğine kendilerince kanâ'at hâsıl olur. Biâ'en'aleyh: Hâdî orada buldukça bunların celbleri muvâfık değildir. Uzâk duran bu mühim afurları birbirinden ürkütmek bi'l-âhire Hâdî'nin çevirdiği dolablarla şu sırada buralarını yine âl kânlara boyamak rızâ-i ilâhiye muğayyerdir. Bunları rehine ile tevsîk zamânı değildir. Belki çıkmayan ve çıkmayacak mâ'aş ve rutbe ile oyalamak dahâ evlâdır. Evet Safâ'ya da gelirler. Şol şartlâ ki ya Hâdî oradan Hudeyde'ye gönderilmeli ve evve'l-emirde tevkîf olunmalı, veyahud da en iyisi Vâ'zât kuvveti kaldırılmalıdır ki onlara emniyet hâsıl itmeyen hukûmete emniyet hâsıl idebilsinler. Vaktiyle birisine Hacûr, Safâ ve Hudeyde'de zindânda tevkîf olunan ve bi'l-vâsita Hâdî Heyç'i ester yükü altun ile Seyyid Ahmed ve mıntika kumandânını Şehar'e götürdü. Onları para ile kandırdı. Seni orâya celb ile geleni aldiracak diye bir propaganda olunan Yahya Ali gelmezse haklıdır. Binâ'en 'aleyh: Evve'l-emirde Safâ'ya celbe kadar da keşide buyurulan telgrafda te'hîrine müsâ'ade buyurulmasını Allâh ve resûl-i kibriyâ hakkına istihâm iderim.</p>
23- 24/1/32	Cerb' den	<p style="text-align: right;">Vâ'zât Luhye Kumândân'ı Gâlib</p> <p style="text-align: center;">Tehâme Mıntikatü'l - harekâtı Kumândanlığı'na</p> <p>1- 'Abis ve Şâ'ire meşâyıhı tarafından Hâdî'nin Şehare'de beklemeyüb gittiklerinden ve kendilerinin el-Hafa'ya kadar gelub ictimâ' ettiklerinden bahisle vilâyet ve orduya bir telgrâf keşide idilmişdi. Cevabî gelen telgrâf sûreti size 'arz edildi.</p> <p>2- İş bu telgrâf Hâdî'nin emel ve 'arzûsunu yerine getirmek ona mıntikada âl kânlar akıtmak fırsatını bahş itmek için iyi bir vesiledir. Bu telgrâf sırf onun söz ve ictihâdıdır.</p> <p>3- Bu bâbda orduya yazılan ma'rûzât dahî zîre naklolundu. Milletın selâmeti</p>

280.sf.		<p>burada. Hâdî uğruna müslüman kânının dökülmemesi için taraf-ı âlîlerinin teşebbüsât-ı kat'îyye ve cebrîye de bulunulmamasını istirhâm iderim.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'zât Luhye Kumândân'ı Gâlib</p>
22- 23/1/32	Luhye' den	<p>Sûretleri yukarıda yazılı bulunmasından burada kaydında sarf-ı nazar idilmiştir.</p> <p>1-7,8,9,/1/32 vazî'atte tebeddül yoktur.</p> <p>2-10/1/32 de bir gemi Rağ Adası yakınında demirledi.</p> <p>3-13/1/32 de iki bâcâlı dahî Mevârimî ile Merta' âdaları aralarında demirledi.</p> <p>4-14/15/ de iki bâcâlı Alûbî şimâlini on beş dakika kadar projöktörüyle tenvîr itti.</p> <p>5-18/1/32 de iki bâcâlı bir gemi Alûbî şimâl-i garbında tarassudda bulunarak yakaladığı bir sanbuğu Kamaran'a götürdü.</p> <p>6-18/1/32' de Luhye önündeki gemiler gitdi.</p> <p>7-22/1/32' ye kadar başka hâdise yoktur. Sâ'at dokuzda Luhye'ye muvâsalat idildiği.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'zât Luhye Kumândân'ı Gâlib</p>
22- 23/1/32	Luhye' den	<p style="text-align: center;">Kınâvuz'e 3/119 Kumândânlığı'na</p> <p>1-Kınâvuze tahsîlâtı sefer edilerek mevcudunuzun yüz elli neferiyle Cebel-i Rime tahsîlâtına me'mur idildiği.</p> <p>2- Bu mevcûddan mütebâkî ve cebel topunu Zühre'ye i'âde edeceğiniz.</p> <p>3- Berâberinizde tabîb ile Safâ'dan hareket iden yüzbâşı Rıf'at iki mülâzım-ı evvel ve iki tâkımı bulunacaktır.</p> <p>4-İş bu müfreze taht-ı kumândânızda olarak evve'l-emirde hemân Hudeyde'ye hareket idecek.</p>

Eczâ-yı tıbbiyye merkezden verileceğinden gönderilmeyecek. Bir Cebel topu Hudeyde'den terfik olunacaktır.

5- Müfreze tahsilatda bulunduğu müddetçe i'âşesi cihet-i milliyeden te'mîn idilecek tahsîlâtın nısfı cihet-i askeriyyeye verilecek nihâyet iki ay tahsilatta bulunacaktır.

6- Müfreze sekbân giderek fazla nakliye vermeyecek. Zühre'ye i'âde olunması lâzım gelenler hemân yola çıkarılarak geçen def'âki gibi harekette te'ehhür vâki' olmayacaktır.

7- Zühre'de kalacak tabur bakıyyesine Yüzbâşı Cemâl Efendi kumanda ile i'âşe ve istirâhâtlarına dikkat olumasını tebliği ve vakti hareketlerini iş'ârı.

Vâ'zât, Luhye Kumândân'ı

Gâlib

" Sûret "

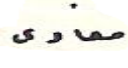
Înâyetle müsta'meldir: 19/1/32 telgrafa zeyldir.

Dehâlet müzâkerâtı derecât-ı mevâddı mûcibince icrâ idilecektir.

1-Mihlâf Şeyhi Hâdi Talhâ'nın bütün meşâyih nâmına Şehare'deki Ahmed bin İsa Âmir'le Mıntıka Kumândânlığı'na gönderdiği mektûbda müzâkerâtın ancak buraya veya Safâ'ya itmam edileceğini zikr ettiğinden Yahyâ Ali Sevâb ve istediği meşâyihda Mıntıka Kumândânıyla birlikde Safâ'ya gelmesi buraya muvâsalat etmiş olan Ahmed bin Yahya Amir ve Hâdi Paşa ile birlikde ve vâli bey ile müştereken nezâretimiz tahtında müzâkerâtı ikmâl ve şerâ'iti kararlaştırılacaktır.

2-Yahya Ali Sevab buraya gelmezse Seyyid Ahmed bin Yahya Âmir'in mıntıka kumândânlığı şifresiyle 9/10 /1/32 târihinde çekdiği telgrâfa mukâbil meşâyihın va'dettikleri vecihle, cümle Luhye hükûmetine müzâkerâta mıntıka Kumândân'ı ve Luhye kâim-i makâm-ı cedidi muvâcehesinde icrâ idilmesi.

3-İş bu müzâkerede Seyyid Ahmed bin Yahya Âmir'in mıntıka kumândânlığı şifresiyle 11/12/1/32 târihinde keşide eylediği telgrâfına mıntıkada mezkûr Yahyâ Ali Sevab'a pašalık ve kâim-i makâmlık vekâleti ve ma'âşât gibi taltiflerine vilâyetin vereceği salâhiyeti dâhilindeki kısımları ve Benî 'Abis'deki milli teşkîli ta'arruz olunacak ve buna mukâbil emniyet hâsıl olmak verilecek ma'âşâtla salâhın mukâbilindeki hizmet ve sadâkati te'yîd etmek üzere Ali Sevâb oğlunu ve taltîf istirhâmında bulunan diğer meşâyihın da evlâtlarını rehîne vermeleri lâzımdır.

282.sf.		<p>Rehîne vermelerinden dolayı mezkûr meşâyihın şübhelerine mahâl kalmamak üzere sadâkat ve hükûmete hizmeti bi'l-fi'l sâbit olan Hadî Paşa'nın da oğullarından birisi rehîne olarak mezkûr rehâ'inle birlikte icâb iden mahalle hükûmetin taht-ı muhâfazasına mütevecih olunacaktır. Bunu Hâdî Paşa burada ta'ahhüd itmiştir.</p> <p>4-Keyfiyet ayrıca taraf-ı vilâyetten ve kolordudan bu sûretle Yahya Ali Sevâb ve rufekâsının son telgrâflarına cevâb bu gün yazılacaktır.</p>
23/1/32	Hudey de'den	<p>Vâ'zât Luh. M.K.lığı'na</p> <p>1-Kolordu Kumândânlığı'ndan mevrûd 22/1/32 telgrâfı 'aynen bâlâyâ çıkarılmıştır.</p> <p>2-22-23/1/32 vusûlü gece sâ'at on buçuktaki telgrâfınızın mühim ve müstakbel olmasına nazaran yalnız telgrâhâneye verilüb de bırakılmayub herhalde ta'kîben ânında çekdirilmesi.</p> <p>3- Kolorduya çektiğiniz istirhâmnamenin sûret-i  (müzâremi) mucib ve muvâfık görülerek herhâlde meşâyihın ictimâ'ından evvel sizin Safâ'ya aldırılarak mutâla'a ve fikrinizin istimâ' idilmesi bi'n-nihâye müsta'cilen istirhâm olundu. Milletın selâmeti ve vatanın te'âlîsi buradaki teşebbüsâtın tertîbine çalışmakta olduğu berâ-yı ma'lûmât bildiriliyor.</p> <p style="text-align: right;">Tehâme Mıntikatü'l- harekâtı Kumândân'ı</p> <p style="text-align: right;">Râğıb</p> <p style="text-align: center;">" Sûret "</p> <p>Vilâyette müştereken mukâbil taraf-ı meşâyihına çekilen telgrafnâmeı görmesi üzerine Luhye ve Vâ'zât Kumândân'ı tarafından re'sen çekilen 22/23/1/23 târihli şifreli telgrâfnâme üzerine âtîdeki mevâddı emrederim.</p> <p>1- Hukûmete dehâlet edecek kabâ'ili yapılmayacak va'adlerle oyalamak siyâset ve şeref-i hukûmete muhaliftir. Meşâyihın mıntika kumândânlığı şifresiyle ve Seyyid Yahya Âmir vâsıtasıyla taltifi hakkındaki mürâca'atları üzerine mümkün'l-icrâ olanı ta'riz olunacak ve bu ta'riz ittihâz idilecektir. Söz virüb oyalamak doğru değildir.</p>

283.sf.		<p>2-Mıntıka Kumândânı yalnız muhîtin vazî'atine vâkıftır. Mûmâ-ileyh vazî'at-i umûmiyye den ma'lûmâtât olamayacaktır. Vilâyet ve kolordunun siyâset-i umûmiyye hakkındaki kanâ'at ve vukufları mûcibince hareket etmeleri.</p> <p>3-Meşâyıha keşîde edilen müşterek telgrâf sahiblerine gönderilmelidir. İş bu telgrâf murâca'atları üzerine vilâyetle müştereken ittihâz olunan ma'rûzurât dâiresinden çekilmiştir. Mıntıka Kumândânı mümkün olduğu kadar Yahya Ali Sevâb'ı buraya beraber getirmeğe gayret itmelidir. Bunun için Yahya Ali Sevâb'a " vece " verilebilir ve îcâb idiyorsa Vâli Beyefendi'yle birlikte vece vereceğiz.</p>
23/1/32	Hudeyde 'den	<p style="text-align: center;">Vâ'zât Luhye Mıntıka Kumândânlığı'na</p> <p>32/1/32 ' ye zeyldir:</p> <p>Bahisle buradan kolorduya yazdığım telgrâfa cevâb gelmedi. Şimdi sâ'at 6.15' de alınan şifre 'aynen bâlâya çıkarılmıştır. Ber mûcib emr'i îfa-yı mu'âmele olunması lâzımdır.</p> <p style="text-align: right;">Tehâme Mıntıkatü'l-harekâtı Kumândân'ı Râğıb</p>
23/1/32	Luhye' den	<p style="text-align: center;">Tehâme Mıntıkatü'l- harekâtı Kumândânlığı'na</p> <p>C: 23/1/32</p> <p>Bu bâbda Yahyâ Ali Sevâb ve rufekâsına çekilen telgrâf hakkında mutâla'a-i âcizî 'arz edildi. Şimdiye kadar bu hukûmet-i osmaniyeye değil fâidesi milyonlarla zararı dokunan Hâdî Heyç'in ilân-ı fikrine ve maksadına hâdim siyâset ta'kîb idildikçe ne mıntıka sukûnet bulabilir ne ordunun vücûdu kalabilir ve ne de mahallinde lüzûmu hâlinde isti'mâli ve istimdâmı lâzımgelen bu Osmanlı yavrucuklarına hiç bir vakit fikr-i fedâkârî hissi ve vazîfe perveri aramamak lâzımgelir. Asker ancak devletin şeref ve haysiyetini muhâfazaya hâdim bir kuvvettir. Bu kuvveti fütürlu bu pâşaya dahâ dün âmâl-i siyâseti tervîç için kurbân olan iki mehmetçiğin âhını yerde bırakub haysiyet-i hukûmeti zîr-ü zeber iden bu câniye aldanarak bencillik etmek rızâ-yı bâriye muğayyir ve bi'l-'akis onun lâ ba'du menâfî'i hubs-ı şahsiyyesini te'mîne hizmet etmek değil midir?</p>

Esâsen siyâsi me'mûr değilim. Ma' mâfih: Bi'l -fi'l ef'âl ve harekât ve icra'atını ve bir devr-i ibtidâ'î âdemî olduğunu gördüğüm Seyyid Ahmed'den daha tecrübeli olduğumu zan ve tahmin ediyorum. Devlet me'mûru, onun hâdimi-i hakîkî ve muhâfaza-i şeref ve haysiyeti uğrunda her tehlikeyi göze almış bir ferdi olmak dolayısıyla Safâ'ya çağrılıb ifâdem alınmadıkça hakâyık-ı nazar-ı vilâyet ve orduda tekeşşüf olmadıkça ve hâlen Hâdî'nin rehinesi bir mâl bir şikar zannolunarak bu hâlim afüvlerle kıyâs olundukça ne müzâkere ve de birlikde Hâdî'nin âyâğına götürmekte ma'zurum. Hâdî salâhı seviyormuş da niçün deniyor. Bir gece daha olsun Şehare'de kalmamış hemân Megâbiş'e yolunu tutmuştur. 14/1/32 de Şehare'den kalkub Sûde tarîkıyla 20/1/32' de Safâ'ya yetişmek ve oradan maksadını isti'mâle çalışmağa muvaffak olduğundan hayret itmek elden gelmiyor. Günlerce intizâr olunduğu ve ancak kâtib Mahmut Efendi İmâm Hazretleri nezdine kadar gönderildiği halde bin müşkilâtla ve maksad-ı salah için Cerb'e getirilebilmiş Seyyid Ahmed'in de bu teyyâre sür'atinden ziyâde olan seyâhati ihtiyâr etmesi de şayân-ı dikkattir. Bin'â'en-'aleyh evve'l- emirde sözünde durmayan bu iki zâttan sorulsun ve mesele mâdem ki nihâyet bulmamıştır. Vâli Bey Efendi'nin haber virüb de ikâmet-i telgrâflarına ehemmiyet virmeyerek neden dört na'l gitmişlerdir. Şu hâl salâhı istemediklerine en büyük bir delil olduğundan evve'l emir'de bunlarla muhâkeme edilmekliğimle ve illâ bendenizin bu gibi mesâ'ilden kusurlu bulunduğum maksadıyla geceki telgrâfıma cevâb ittihâzında bulunduğum ma'ruzdur.

Vâ'zât, Luhye Mintıka Kumândân'ı

Gâlib

285.sf.		<p style="text-align: center;">" Sûret "</p> <p>C: 23/1/32 şifreye: Defâ'atle bildirdiğim vecihle henüz sadâkati bi'l-fi'l sâbit olmayan tarafı iltizâm idüb hukûmete sadâkat ve hizmeti maddeten sâbit olan tarafı kırmak doğru değildir. Mes'eleye sathî bir nazarla bakmak ve rehine almak sûretiyle sağlam bir esâsa rabt itmemek için pek muzırdır. Binâ'en-'aleyh bu gün tebliğ ittiğim mevâd mûcibince hareket etmek icâb ider. Yahya Ali Sevâ ve rufekâsı hakîkaten sâdik ve dehâleti zâhir ise buraya gelebilirler. Kumândân her hâlde onları ikna' edüb buraya getirmeğe gayret itmelidir. Orada hal edilemeyen bu mes'ele-i dehâlet bi'z-zarûri burada hal olunacaktır.</p>
23- 24/1/32	Hudeyde' den	<p style="text-align: center;">Vâ'zât Luh. M. K.lığı'na</p> <p>23/1/32 târihli ve sâ'at on iki de mevrûd açık telgrâfınızın kolorduya 'arzından mukaddem sâ'at dokuz buçuk da ma'ruz birinci şifrenize mevrûd kolordu emri-i cevâbîsi bâlâya naklen tebliğ olunur.</p> <p style="text-align: right;">Tehâme Mıntıkâtü'l-harekâtı Kumândân'ı Râğıb</p>
23- 24/1/32	Luhye' den	<p style="text-align: center;">Tehâme Mıntıkâtü'l- harekâtı Kumândânlığı'na</p> <p>C: 23/1/32 şifre: 1-Kabâile bir va'adde bulunulmadı. Hukûmetten istiğnâ'ı şeref 'addeden kabâile lutfun dirîğ edilmemesi tevsîk ve te'yîd râbıtalarına birdenbire rehîne talep iderek öğünmekden dahâ ziyâde fâ'ide te'mîn ideceğini aksi takdirde yine Hâdî'nin ekmeğine yağ sürülmüş olacağını tahmin ediyorum. Mâdem ki Seyyid Âmir'le müştereken telgrâfları hakkında olunan mürâca'âtınızdan kâbi-i is'âf olanları vardır. Evve'l- emirde buradan başlayarak tedricen 'aleyhime dolu bunları zabt itmek şübhe ve tereddütleri varsa izâle ve emniyet kazandırdıktan onları artık geri dönemeyecek bir vazî'ate soktuktan sonra hukûmetin istediği gibi arzusunu yapturmaması daha evlâ değil midir? 2-İdrîsi cebhesinde: Vazî'at-ı 'umumumuz için en nâfi' unsurlar bunlardır. Elden kaçırılmaları hâlinde mıntıkanın düşeceği girdâb ve cahîm zindânında Hâdî acabâ hukûmete âmân mı verecek nefes mi aldıracak? Onu bu gün rehînesini verdirmeğe sevk iden sâik Yahya Ali'nin hukûmete cidden sadâkat ittiğine ve ideceğine Hâdî'nin kanâ'at getirmesidir.</p>

286. sf.		<p>Acabâ bundan üç hele beş ay evvelisi rehînesi taleb olunaydı hukûmetin başına ne gâ'ile açardı. Lehu'l- hamd bu gün bunun gâilesi mıntıkadan gitmiştir. Buna fazla yüz virmek istikbâlen mahvımız dimektir. Bu sözleri vazî'at-i 'umûmiyye-i müstakbele içinde vazî'at-i husûsamızın bu cihette taht-ı te'mîne hamân alınabilmesi imkânını isti'mâl idebilmek ve hakîkati îfâ için söylüyorum. Yahya Ali'nin sözü özü gibi bir va'dinden olur da dönmez olduğu tezevvüdü zat-i penâhide ma'lûm olsa gerektir. Bunda şek ve şubhe görmek âti için vatana pek masraflı Hâdî için pek kârlı bir şey olur. Bundan hukûmete sadâkati dolayısıyla ki üç âydir mıntıkada ses yoktur. Dahâ ne istiyoruz. Rehîne talebi Hâdî'nin fikrine hizmet etmek demek olduğunu bir dahâ tekrâr etmeği vatanın selâmeti emr ediyor.</p> <p>3- Telgrâfın sâhiblerine telgrâfımız vâsıtasıyla irsâli husûsunda Vâ'zât Kumândânlığı'na bildirilmiştir. Rehîne talebi sûretiyle vukû' bulan istikbâl teşebbüsâtı âfîmi kırmış kesretmiş olduğundan Yahya Ali'yle beraber girtmekliğimi teklif etmemek hususunda ma'zûr tutulmaklığımı istirhâm ile 'arz-ı hâl eylerim.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'. Luh. Mın. Kumândân'ı Gâlib</p>
23-24/1/32	Luhye'den	<p style="text-align: center;">Tehâme Mıntikatü'l -harekâtı Kumândânlığı'na</p> <p>Şifre: C: 23-24/1/32</p> <p>Aklımın erdiği ve dilimin döndüğü kalemimin yazdığı mertebe çabaladım. Başka bir diyeceğim kalmadığından ikâmet itmek üzere 24/1/32 Cemaziye'l -âhirde Zühre'ye hareket ideceğim. Ma'ruzdur.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'.Luh. M.Kumândân'ı Gâlib</p>
24/1/32	Zeydiye-Kanâvûz'den	<p style="text-align: center;">Vâ'. Luh. M.Kumândânlığı'na</p> <p>Tâbûr Kumândân'ı dün sâ'at sekiz buçukta hastalandığı ve tâbûr tabibinin mu'âyesinde böbrek iltihâbindan muzdarib olub âcilen Hudeyde Hastahânesi'ne sevk-ı luzûmu bildirdiği.</p> <p>3-Reyme müfrezesi bir tabîb dört zâbit ve 150 neferle sâ'at on birde Kınavûze'den Zeydiye'ye hareket ittiği. 2/119 Kumândân'ı emriyye</p> <p style="text-align: right;">Mülâzım evvel Âdil</p>

Vâ' . M.K.'ı Erkân-ı harb Gâlib Bey'e

" Mektûb Zeciyyesidir "

Selâm ve ihtirâm Zât-ı kumândânileriyle ordugâha kadar giden Benî Misnâ kabâiline ihsân buyurulan fişenk ve paradan kemâl-i mesrûriyetle vatanlarına 'avdetleri âcizleri için mûcib-i memnûniyet olmuştur. Luhye ve oradan Safâ'ya gitmelerinde beis yoktur. Bizden bölüğe uzak olsanız bendenizce çok yakın görünürsünüz. Biz elinizdeyiz ve sizinle berâberiz ve devletin emrine tâbî'iz. Şâyed siz Safâ'ya gidüb birimizin de Safâ'ya gitmesini teklif vukû'u hâlinde cümlemiz size bâtinî ve zâhirî 'ahd ve mîsâk vererek ve bu sûrette hulûs-i kalble hukûmete muhabbet ve irtibâtımız vardır. Mesâlih-i zatiye ve menâfi'-i şahsiye ve bu vesile ile hukûmetin zanniyetlerini kendilerine nakl idenler gibi değildir. Safâ'ya gitmek meselesi ma'lûmâliniz 'Abis ahâlîsi Kâmilen vazî'atleri terekkümle bilâd'üş-şam'da te'min-i mâ'îşet için orada bulduklarından ve meşkalemiz olmamış olsaydı bendeniz bâşım ile berâber sizinle arzû ittiğiniz mahalle gitmeğe hazırım. Gidişim âleme şuyû' bulduğu takdirde ahvâl bizim emirlerimiz üzerine tebeddül ider. Cenâb-ı hakk bize merhamet ider rahmet yağarsa halli izzette olanların hepsi 'avdet iderse olur. Yoksa cümleminiz makamına kâim olmak üzere tedbîriniz üzerine Ali Kahim Safâ'ya gider. Yoksa rahmet yakında olursa bendeniz kardeşlerimle arzu ittiğiniz yere gideriz.


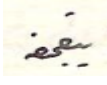
Yahya Ali Sevâb.

" Sûret "

23/1/32 şifre ve açık telgrâfınıza cevaptır:

Dahâlet meselesinde oraca hal olunacağı anlaşıldığı için her iki tarafı burada cem' iderek işe bir netice vermek ciheti muvâfık görüldü. İmam hazretleri nezdine giden Hâdî Heyç ve Seyyid Ahmed bin Yahyâ Âmir buraya celb idildi. İşte telâş ve haddinden ziyâde dûr endişelik ve teennî lâzımdır. Hâdî Heyç buraya gelmekle maksadına nâil olmuş 'adedilmemek icâb eder. Luzumsuz ve vakitsiz infi'âlâta fazla sözler söylemeğe mahâl yoktur. Mıntıka Kumândân'ın bî-tarafâne ma'kûl olan fikr ve iş'ârını kolordu her vakit hüsn-i telakkî ider.

288.sf.		<p>Ve bittabi‘ şân-ı hukûmet-i askeriyeyi muhâfaza ile hiç bir me’uru luzumsuz yere fedâ itmez. Ancak Re’s-i hubırla hareket itmek isteyenleri akıl ve mantık dâiresinde harekete icbâr ider. Yahyâ Ali Sevâb ve rufekâsına vilâyetle müştereken çekilen telgrâf mahalline ‘îsâl edilmeli ve ânlardan cevâbı isti’hsâl idilmelidir. Mıntıka Kumândânı ve mukâbil taraf Hâdî Heyç’in yanına değil vilâyet ve kolordu makâmlarına geleceklerdir. İş başka sûretle teğayyür edilmemelidir. Evvelce de bildirildiği vecihle mukâbil tarafın buraya gelmesine sa’y edilmelidir. Mesele ancak bu sûretle tavzih ider. Ve sağlam esâsâta rabt edilerek müstakbelde hukûmet ve ‘aşâyir mutî’ içindeistirâhati mûcib olur. Yahyâ Ali Sevâb ve rufekâsı buraya ve Luhye’ye gelmezse işte bir sû-i niyyet olduğu tezâhür idecektir. Onlardan alınacak cevâba göre îcâb iden mevâddi bildirmek ve lâzımgelen ma’lûmât verilmek üzere mıntıka kumândânı buraya celb edilecektir.</p>
24/1/32	Hudey de'den	<p style="text-align: center;">Vâ‘zât Luhye Mıntıka Kumândânlığı’na</p> <p>23/1/32 vusûlü sâ‘at 9/05 telgrâf zeyli ve 23/1/32 açık telgrâfına cevâbtır: Kolordudan leffinden alınan cevâbî şifre bâlâya nakl edilmiştir. Me’âlinden anlaşıldığına nazaran vilâyetle müştereken çekilen telgrâfın bir an evvel mahalline ‘îsâline gayret edilerek isti‘mâl edilecek cevâb üzerine işin neticelenmek üzere Safâ’ya aldırılacağından âna göre ta‘mîl idilmesi mukayyedir.</p> <p style="text-align: right;">Tehame mıntıkatü'l-harekâtı Kumândân’ı Râğıb</p>


<p>24- 25/1/32</p> <p>289.sf.</p>	<p>Zühre' den</p>	<p style="text-align: center;">Münebbih Şeyh 'Îsa Ali Sevaab Sülehâsı'na</p> <p>1- Cemâziye'l-âhir târihli mektûbunuzu şimdi Zühre'ye geldiğimde aldım. Pek memnûn ve müteşekkir oldum. Mihlâf'da iken makam-ı vilâyet ve orduya çektiğiniz telgrâfa gelen cevâbı Cerb'den haber aldım. Bunda rizâ-i bâriye muğayyir olduğu ibrâz edilmekte olduğunuz sadâkat ile gayr-i kâbil te'lif ve vazî'ât-ı hâzıra ile zannolunduğu hakkında re'sen kolorduya yazdım. Bu hususda aramızda bir çok muhâbere cereyân itdi.</p> <p>Neticede Safâ'ya yalnız gitmeme râzı olmuyorlar. Sizinle gitmemi arzû idiyorlar. Fakat sizin bu sırada oradan ayrılmanız muvâfik olmadığı için birâderiniz Muhacceb ile Ali Kahim ve Hâdî Talhâ'nın Safâ'ya gitmeleri salahdan kaçan Hâdî'nin cigerine hançer saplamış gibi olacak</p> <p> (....?....) dahâ Safâ'dan üzerine  (....?....) foyâsını meydâna çıkârmağa sebep olacâktır. Hattâ ben Ahmed Hebân Paşâ'yı da berâber götürüb Hâdî'nin fezâleti hakkında şehâdette bulunduracağım. Siz arzûnuz ve fikriniz vechiyle vilâyet ve kolourdudan cevâb viriniz. Haklarını bildirmekten, hakîkati anlatmaktan çekinmeyiniz. Nezdinize Mahmût Efendi'yi gönderdim. O size ta'kîlât virecektir. Onunla berâber Zühre'ye geliniz. Ben Zühredeyim. Teslim aldığım gibi yine sâlimen ve emnen teslim ideceğime size söz, vece ve kasev veriyorum. Her türlü esbâb-ı isrtirâhâleri tarafımdan te'mîn olunacaktır. Uzun ve ârızalı Cebel yolunu kat' itmek ve yorulmaktansa Tehâme düzlüğünden gitmek dahâ râhat olacaktır. Esâsen görüşülecek konuşulacak bir şey yoktur. Onun için Luhye'ye gitmekten ise hepimiz yüz yüze gelüb hâlimizi ânlatmak sâdık ve fâsıkın kim olduğunu öğrenmek dahâ münâsib olacak. Artık Mahmût Efendi'yle bu bâbda ve îcâb iderse meşâyıhla ictima' iderek görüşünüz. Yalnız şunu iyi biliniz ki ben bu Tehâme'de oldukça ne asker ve ne de top kat'ıyyen patlamayacak ve patlatmayacağım. Hadî'yi kahr ideceğim sizin için tarafımdân hâtıra olmak üzere 121 fişenkle bir 'adet küçük çaplı sol mavzer tüfengi göndereceğim. Yarın Luhye'den gelecektir. Mektûbum üç gün sonra İsmâ'il Beğ'e göndereceğiniz kimseye teslîm olunacaktır. Yanlışlık olmamak için eline bir de mektûb veriniz ki yabancı bir kimse almasın.</p>
---------------------------------------	-----------------------	--

<p>290.sf 24- 25/1/32</p>	<p>Zühre' den</p>	<p>Metîn ve sabırlı olunuz. Her umûrumuzu Allâh'a havâle ile Cenâb-ı Hakkımız'dan dilerim. Rahmet-i rahmâ'nın nezdinde evlatlarınızın yerlerinde istirahat-ı kalble yaşamalarını Cenâb-ı Hakk'dan temennâ ederim. Selâmlar...</p> <p style="text-align: right;">Vâ'zât Luh. M.K.'ı Gâlib</p> <p style="text-align: center;">Tehâme Mıntıkâtü'l harekât-ı Kumândânlığı'na</p> <p>1-Zühre'ye muvâsalatımda 1 -Cemâziye'l âhir - 334 târihli bâlâda muharrer mektûbu aldım.</p> <p>2- Mezkûr mektûb Cerb'den Hîyn'e hareketimde Sâfa'ya gidecek olursam bunların vilâyet ve orduca gelmeleri ârzû olunduğu hâlde gelebilsun gelemeyecekleri hakkında kendilerinden bir lisân-ı münâsible istimsâr olunan mektûma cevâbdır berâ-yı ma'lûmât 'arz olundu.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'zât Luh.M.K.'ı Gâlib</p>
<p>27/1/32</p>	<p>Zühre' den</p>	<p style="text-align: center;">Tehâme Mıntıkâtü'l harekât-ı Kumândânlığı'na</p> <p>2/119 matlûb mevcûdla 24/1/32 sâ'at on birde Hudeyde'ye müteveccihen Kınâvuze'den Zeydiye'ye hareket itdirilmiştir.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'zât .Luh.M.K.'ı Gâlib</p>
<p>28/1/32</p>	<p>Hudeyde 'den</p>	<p style="text-align: center;">Vâ'zât Luhye Mıntıka Kumândânlığı'na</p> <p>24/1/32 şifreyle Safâ'ya aldırılacağınız bildirilmişti. Bu def'a hemân Safâ'ya tahrik olunmaklığınız bildirilmekte. Berâberinizde mukâbil taraftan Ali Kahim'ı berâberce alarak ta'lîmât almak üzere hemân Safâ'ya hareket idiniz. Târîh-i hareketinizle ta'kîb olunacak tarafın inbâsı ve yerinize muvakkaten Vâ'zât Kumândânı'nın vekâleten ta'yîn olunduğu kolordudan leffinde 27/1/32 şifresi emr-i selâsiyle bildiriliyor.</p> <p style="text-align: right;">T. Mıntıkâtü'l- harekâtı K.'ı Râğıb</p>

24-28/1/32	Zühre'den	<p>Muhibbâ el-azîzüşşeyh Yahyâ Alî Sevâb</p> <p>1 Cemâziye'l- evvel târihli kolorduya 'arz itmiş ve ma'zeretimi beyân itmiştim. Cevâben ber-vech te'ellüfâtı aldım. Takdîm idiyorum. Fakat benim arzûm maksad-ı salâhın vilâyet ve orduya hakikatiyle anlaşılması için birâderiniz Muhacceb ve Hâdî Talhâ'nın da birlikde gitmeklerini dâhâ fâ'ideli ve hayırlı buluyorum. Kendilerini Zühre'de beklerim. Buradan inşallâh sâlimen gider mütehavveten 'avdet ideriz.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'zât .Luh.M.K.'ı Gâlib</p>
291.sf. 26-27/1/32	Hudeyde'den	<p>Luhye Vâ'.M. K.lığı'na</p> <p>Ba'zı Vâ'zât meşâyihından vilâyete gelen telgrâfda mantelli toplarının yerlerinden alındığı bildirilmekte ve şâyed vâki' ise yerlerine i'âde idilmesi ve evvelce de emrolunduğu üzere mes'ele-i dehâlet halledilinceye kadar vâki' kuvvetin tertîbâtında lüzümsüz yere ta'dîlât yapılmaması kolordudan leffinde 28/1/32 şifresiyle iş'âr buyurulmakla ol vecihle ifâ ve inbâsı.</p> <p style="text-align: right;">Tehâme mıntikatü'l -harekâtı K.'ı Râgıb</p>
27-28/1/32	Zühre'den	<p>Tehâme Mıntikatü'l harekât-ı Kumândânlığı'na</p> <p>C:27-28/1/32 şifre:</p> <p>1- Mântelli ve âbûsi meksinde yani yerindedir. Keyfiyet-i mürâcâ'at üç aydan beri top patlamadığından dolayı sarf olunanmayub açıkda ve ahvâl-i havâ'iyeye ma'ruz kalmış fazla mühimmattınızın altmış sanbuğun muhâfız zımmetinde Zühre anbârına naklinden ğalat olsa gerekdir.</p> <p>2- Ba'zı Vâ'zât meşâyihı denilen ise Hâdî'nin oğlu Zeyd ile kardâşı Muhammed Heyç'dir.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'zât .Luh.M.K.'ı Gâlib</p>
27-28/1/32	Zühre'den	<p>Tehâme Mıntikatü'l harekât-ı Kumândânlığı'na</p> <p>Ali Kahim ve Hâdî Talhâ bu gece sâ'at altıda Zühre kışlasına muvâsalat ittikleri berâ-yı ma'lûmât ma'rûzdur.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'zât Luh.M.K.'ı Gâlib</p>

292. sf. 30/1/32	Luhye' den	<p>Vâ'zât .Luh.M.K. Lıĝı'na</p> <p>Suyun acılığınan Sûb'daki müfrezenin ahvâl-i cevvisî bozulmaktadır. Yerkân'dan gelen iki neferden birisi vefât itti. Diğeri de vahim durumdadır. Sûb'a ahâlisinden kısm-ı a'zamı başka mahallere gitmiştir vesâ'it ta'yîn olmadığından ihrâcât yoktur. İdhâlâttan gümrük rusûmu kaldırıldığından münâsib görülürse müfrezenin aldırılmasına musâ'ade buyurulması.</p> <p style="text-align: right;">Luhye M.K.'ı Ârif</p>
30/1/32	Zühre' den	<p style="text-align: center;">Luhye M.K.lıĝı'na</p> <p>H: 30/1/32</p> <p>Oradaki müfrezenin hâlen vazîfesi Kamrân'a me'kûlât sevkini men'den ibâret kaldığından bu cihetten oradâki gümrük me'murûnun .inzâr-ı tebessümü altında bulundurulmak ve bu gibi bir hareketin his olunmasıyla beraber fâ'illeri hemân derdest ve kânûna çarpılmak husûsunda ta'kîbâttan hâlî kâlmâmak şartıyla şeyhe tenbîhât-ı kat'iyede bulunularak Haviyye müfrezesinin hayatını muhâfazaten Luhye'ye aldırılması muvâfıktır.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'zât Luhye. M.K.'ı Gâlib</p>
30/1/32	Zühre' den	<p style="text-align: center;">Tehâme Mıntıkâtü'l harekât-ı Kumândânlıĝı'na</p> <p>C:29/1/32</p> <p>1-28-29 /1/32 de Zühre'ye vurûdları ma'rûz meşâyıhla 31// ba'de'zzuhr 1/32 Zeydiye'ye hareket olunacak. Hudeyde'ye târih-i muvâsalat Zeydiye'den 'arz olunacaktır.</p> <p>2- İki şeyh ve iki de hademeleri içün münâsib futa ve yelek ile iki adet sarık tedârik ve Cebâne'ye kadar Mevlûd Efendi'yle irsâline müsâ'ade ve emr buyurulması ma'rûzdur.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'. zât Luhye M.K.'ı Gâlib</p>

30/1/32 293. sf. 30/1/32	Zühre' den Zühre 'den	<p style="text-align: center;">Tehâme Mıntikatü'l harekât-ı Kumândânlığı'na</p> <p>1/120 Alay kâtibi Mahmûd Efendi tercümânlık vâzîfesini îfâ ittiğinden berâber getirileceği ve 'avdetine değin muvakkaten kâtib Hamdî Efendi'nin îfâ-i vazîfe itmesine emr virildiği ma'rûzdur.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'zât Luhye M.K.'ı Gâlib</p>
30/1/32	Zühre' den	<p style="text-align: center;">Luhye M.K.lığı'na</p> <p>1-31/1/32 Günü hukûmete 'arz ve dehâlet ve sadâkat iden kabâ'ilin murâca'atlarını müstahsiben Hudeyde tarîkıyla Safâ'ya hareket idiyorum.</p> <p>2-Müddet-i guyûbumuzda vazîfe-i vekâlet orduca Vâ'zât K.Vekili Binbâşı İsmâ'il Efendiye tevzî' olduğundan muhâberât ve muâmelâtın mûmâ ileyh ile icrâsı.</p> <p>3-Şimdiye kadar meşhûr gayret ve fa'âliyetlerin ke-mâkân ibdâliyle guyûbetin hissettirilmemesini temennâ ile rufekâ-i muhtereme takdîm-i teşekkürât iderim.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'zât Luhye M.K.'ı Gâlib</p>
30/1/32	Zühre' den	<p style="text-align: center;">Vâ'zât Luhye M.K.lığı'na</p> <p>1-31/1/32 de Hudeyde tarîkıyla ve meşâyıhla ma'an Safâ'ya müteveccihen hareket olunacaktır.</p> <p>2- Mezkûr günden i'tibâren vekâlet tarafınızdan, Vâ'zât Ku.' lığı vekâleti vazîfesi de 2/120 Binbâşı Şevket Beğ tarafından deruhde ve îfâ olunacaktır.</p> <p>3- Keyfiyet Luhye ve Mor Kumândânlıkları'na da teblîğ olduğundan dosya ma'lûmâtının muntazaman tutularak mıntika dosyasında boşlûk bırakılmaması içûn 'avdetinde devr idilmiş olunacaktır.</p> <p>4- 'Avdetime veya bir emr-i vurûduma kadar Vâ'zât ve Kîys muhâsarası muhâfaza olunacak yalnız evvelce şifâhen söylenildiği üzere fazla ve açıkda ve ahvâl-i hevâiyye te'sîrâtına ma'rûz topçu mühimmâtı hayvânâtın kudreti ve imkân dâiresinde tedricen Zühre'ye nakl ve muhâfaza altına aldırılacaktır.</p> <p>5- Vâ'zât'da yine bir nefer katli gibi fi'l vukû'a getirilürse Muhammed Heyç ve Zeydî hemân celb ile salıverilmemelidir.</p>

294. sf.		<p>6-Yahyâ Ali Sevâb veyâ Benî Neşir'li Mihlâf 'dan gelmiş ve gelecek mekâtib ve sâ'irenin hüsn-i muhâfaza ve tarafımıza bildirilmesi îcâb idenlerin iş'ârı veyâ Cerb telgrafhânesince Safâ'daki meşâyıha keşîdesi lâzım gelenlerin keşîde itdirilmesi.</p> <p>7-Zühre'de hayvânât için inşa'ası lâzımgelen hayvânât âhurlârının müfreze kumândânlıklarına bırakılan şekline ve irâde olunân mahalline topçu takımı efrâdı tarafından inşa'asına gayret.</p> <p>8-Mahziye-Luhye taraf-ı Hudeydiye'sinde Kaviyye tarabyasını ta'kîb.</p> <p>9-Kınâvuze'deki 3/119 (150) mevcûdla 24/1/32 Cebel-i Rime tahsîlâtından me'mûren Hudeyde'ye hareket ve mütebâkı kuvveti Zühre'de terk edilmiştir.</p> <p>10-Ahvâl-i havâiyyesi efrâdın himmetlerini mutehammil kıldığından Sûb'a müfrezesinin ilgâsına bu gün emir virilmiştir.</p> <p>11-El-yevm mıntıkamızda Luhye sâhilinde vukû' bulacak bir ta'arruzdan başka hâdise zuhûru ğayr-i me'mûl bulunduğundan nazar-ı dikkatin dâ'ima sâhile atfı.</p> <p>12-Mıntıkada sukûnetin muhâfazasına ihtimâm ve muvaffakiyeti temennâ ile rufekâ-yı muhteremeye takdîm-i selâm iderim.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'Luh. M.K.'ı Gâlib</p>
30/1/32	Zühre'den	<p style="text-align: center;">Tehâme Mıntikatü'l - harekâtı Kumândânlığı'na</p> <p>1-Gerek resmî  (...?...) ve ahvâl-i hevâ'iyye ve meşrûbâtının iyi olmamasından dolâyı efrâdının sıtmadan hüsn-i muhâfaza olunamayan Haviiye müfrezesinin Luhye'ye celbi emri 20/1/32 de verilmiştir.</p> <p>2-1/1/32 ve 27/1/32' de 2/119 hakkında verilen ma'lûmâtta gayri mıntıkanın vaz'ul- çeyşinde bir tebeddül yoktur.</p> <p>3-31-30/1/32' ye kadar mıntıkada hâdise ve hareket vukû'a gelmediği ve sukûn-ı tâm içinde bulunduğu yalnız idâre hususu müşkil bir hâle gelmiş ve her kıt'a köy köy dûra tedârikinden çıkış bulamayarak ba'zı günler ekmezsiz kaldığı da vâki' ve hele hayvanât durasızlıktan acurla kuvvetini muhâfazaya çabaladığı ve duranın semenesi bir riyâle kadar terfi'ittiği berâ-yı ma'lûmât ma'ruzdur.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'zât Luhye Kumândân'ı Gâlib</p>

<p>31/1/32</p> <p>Zühre' den</p> <p>295.sf.</p>		<p style="text-align: center;">Luhye Vâ'zât Kumândânlığı'na</p> <p>1-Fırkaya bir miktâr harb madalyası gelmiştir. Bi'l-fi'l musâdemâta bulunarak en ziyâde ibrâz -ı şecâat ve fedâkâri etmiş efrâdın künyesini hâvî bir defter yâpılacak ve künyeleri bâlâsı musâdeme, târih ve hizmet-i mesbûkası yazılacaktır.</p> <p>2-Nişânın maksad-ı i'tâ ve ta'lîkını ve müstehak olmayana i'tâsı hâlinde kıymet ve ehemmiyetini tenzîl edeceğini nazar-ı dikkate alarak ve defterin ona göre tanzîm ve hatta kimseler hizmetâta derecesine rütbe ve sıraya bakılmaksızın müstehak olanlar derece sırasıyla yazılacaktır.</p> <p>3-İş bu kimseler 15/2/32 târihine kadar Hudeyde'de bulunmak şartıyla ve doğruca Şam'a gönderilecektir.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'.Luhye. mın . Kumândân'ı Gâlib</p>
<p>31/1/32</p> <p>Zühre' den</p>		<p style="text-align: center;">Vâ'. Luhye. M. Kumandalığı'na</p> <p>C: 30/1/32</p> <p>Meselenin hal idilinceye kadar vaz'ul-çeyşin tebdîl idilmemesi kolordu kumândânlığının emriyle teblîğât yapılmıştı. Ehemmiyet-i mahsûsasından dolayı tebdîl edilecek Sûb'a müfrezesinin tekrâr i'âdesi ve sık sık değiştirilmesi sûret-i kat'iyede talep olunur.</p> <p style="text-align: right;">Tehâme mintikatü'l - harekâtı kumândanı Râğıb</p>
<p>31/1/32</p> <p>Zühre' den</p>		<p style="text-align: center;">Zeydiye Kâim-i makâmılığı'na</p> <p>Bu gün ba'de'zzuhr Benî Neşir şeyhi Ali Kahim Mihlâf şeyhi Hâdi Talha ile Safâ'ya gitmek üzere Zeydiye'ye müteveccihen hareket ediyoruz. 1/2/32 sabâhı inşaallâh müşerref olacağımızı 'arz ve beyân -ı ma'lûmât eylerim efendim.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'zât Luhye Mın. Kumândân'ı. Gâlib</p>

1-2/2/32	Cerb' den	<p style="text-align: center;">Tehâme Mıntıkâtü'l - harekâtı Kumândânlığı'na</p> <p>1- Bu gün sâ'at beşte Luhye'nin şimâl cihetinden gelen mâhûd iki bacalı düşman gemisi Alevî karakoluna bir mermi indihât etmişse de mermi denize düşmüştür.</p> <p>2- Başka hiç bir vukû'ât olmamakla berâber mezkûr vupûr yine Alvî'nin şimâlinde durmakta olduğu Luhye kumândânlığının iş'ârından atfen ma'rûzdur.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'zât Luhye M.Kumândân Vekili İsmâil</p>
296.sf. /32	Cerb' den	<p style="text-align: center;">Tehâme Mıntıkâtü'l-harekâtı Kumândânlığı'na</p> <p>Dün Luhye'nin şimâlindeki vâpûrun indihât ettiği mermi karakola atılıb geminin sanbuğuna indihât eylediği bi'l-âhire anlaşılmıştır. Vâpur gece sâ'at dört buçuğa kadar fâsıllı tenvir tabancası ile sâhili tarassut etmiştir bu gün Kamrân istikâmetine hareketle el -yevm başka bir gemi bulunduğu ma'rûzdur.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'zât Luhye Mın . Kumândân'ı Vekili İsmâil</p>
/32	Cerb' den	<p style="text-align: center;">Tehâme Mıntıkâtü'l-harekâtı Kumândânlığı'na</p> <p>1-8/2/32 den beri mıntıkamızda kemâ-fi'ssâbık sukûnet berdevâmıdır.</p> <p>2-Haftada bir kaç def'a mâhûd düşman gambotları Luhye önünde 'arz-ı endâm iderek 'avdet itmektedirler.</p> <p>3-Kafâliye millîlerinin açlıktan şikayetle hânelerine gittikleri Hacûr Kumândânlığı'nın iş'ârına atfen ma'rûzdur.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'zât Luhye Mın. Kumândân Vekili İsmâil</p>

297. sf 23- 24/2/32	Cerb'den	<p>Vâ' . Luhye M.K.Vekâletin'e</p> <p>C: 23/2/32</p> <p>Obûsî topu bir zâbit kumândâsında kırk piyâde muhâfızıyla sâ'at bire çeyrek kala hareket ettirildiği ma'rûzdur.</p> <p style="text-align: right;">Vâ' .Ku. Vekili Şevket</p>
23- 24/2/32	Cerb'den	<p>Vâ' . Luhye M.K.Vekâleti'ne</p> <p>Top ve efrâd hazır olduktan sonra Muhammed Heyç ve kâfe-i Vâ'zât meşâyıhı imzâsıyla bir tezkere aldım. Bunda topun yola çıkarılmaması aksi takdirde mesûliyet kabûl edemeyeceğini yazıyorlardı. Cevâben askerim aldığım emri îfâ mecburiyetindeyim mesûliyet şeyhu'l-meşâyıh olmak i'tibârıyla kendisine 'âid olduğunu bildirdiğim top hareket etti. Bir çârik sonra tekrâran bir tezkere geldi. Bunda da şimdi topun te'hîrini ba'de'l-müzâkere icâbına bakılacağını yazıyorlardı. Artık cevâb virmedim berâ-yı ma'lûmât ma'rûzdur.</p> <p style="text-align: right;">Vâ' .Ku. Vekili Şevket</p>
24/2/32	Zühre'den	<p>Vâ' . Luhye M.K.Vekâletin'e</p> <p>1-Fırantalılar gelecek obüse mâni' olacakları Vâ'zât Kumândânlığı'nın telgrâfindan anlaşılmıştır.</p> <p>2-Otuz neferle Mülâzım evvel Ziya Efendi sâ'at onbirde Fırantaya kadar top karşılamak üzere gönderildi. Ve Fırantâ Şeyhi'ne icâb iden tenbîhât ve maksadı anlattım. Ve müfreze ile aramızı terfîk itdi.</p> <p style="text-align: right;">2/119 Kumândân vekili Yüzbâşı Behiç</p>
24/2/32	Zühre'den	<p>Vâ' . Luhye M.K.Vekâletin'e</p> <p>Top sâ'at on buçukta bilâ vukû'ât muvâsalat ve yolda muhâlefet iden olmâmıştır. Yalnız top küşânelerinin top çekmeğe kuvvetleri kalmâmıştır. Tebdil edildiği ma'rûzdur.</p> <p style="text-align: right;">2/119 kumândân vekili Behiç</p>

		Sûret
298 .sf.		<p>C: 23/2/32:</p> <p>Askerin telefâta dūçâr olmadan düşman gemilerinin makhûran çekilmesi mûcib-i şukrândır.</p> <p>2-Ahvâl-i fevkal'âde Şâhil mintikasına yardım itmek üzere Vâ'zât'dan bir kısım piyâde kuvvetinin bilâ istîzân tefrik ve i'zâmına bir şey denilemez ise de Luhye ve Benî Câmî' mintikasında mikdâr-ı kâfi top mevcûd olduğu hâlde Vâ'zât'ta mühim bir tesîr bırakacak olan obüsi topunun hemân Zühre'ye sevk olunması câlib-i dikkattir. Bu gibi hâlâtın kat'iiyen men' edilmesini talep iderim.</p> <p>3-Zühre'ye sevk idilen top ile kuvvetin el- Cerb'e i'âdesi ve inbâsı lâzımdır.</p> <p>4-Vâ'zât mintikasında hâsıl olan emniyet ve sukûnet kayd-ı kat'iiyet edinceye kadar Vâ'zât kuvvetinden bir kısım kuvvetin takviye edilerek Şâhil mintikasına sevk için ancak ahvâl-i fevka'l'âdede ve fırka ve kolordunun müsâ'adesi tahtında olmalıdır. Keyfiyetin bu sûretle îcâb idenlere tebliği mütekayyiddır.</p>
24/2/32	Hudeyde' den	Vâ'zât Luhye Kumândân Vekâletin'e
		Luhye'nin Alvî'yi bombârdımânı hakkındaki telgrâflara cevaben kolordudan mevrût emr-i telgrâfi sûreti bâlâya çıkarılmakla îcâbında icrâ ve netîcenin inbâsı ile berâber ba'demâ buraya sorulmadan hiç bir teşebbüsâtın yapılmaması sûret-i kat'iyede beyân olunur.
		Tehâme Mintikatü'l-harekâtı kumândanı Râğıb
27- 28/2/32	Medîha' dan	Sûb'dan Vâ'. Luhye Kumândânlığı'na
		Ali Kahim Pâşâ ile Hâdî Talhâ bu akşam sâ'at 12' de Medîha'ya muvâsalat itdikleri ma'rûzdur.
		Hacûr Kumândân'ı Nâzım
2-3/3/32	Luhye' den	Vâ'zât Luhye Kumândân Vekâletin'e
		Kınâvuze'de 19 top olduğu ve mürettebâtı meyânında 15 Somalî arap ve Suriyeli yanında Mısırlı Faslı bir tercümân bulunduğundan istimbotta ise aslı Luhye'li olup on sene evvel Kamrân'a nakl-i hâta iden ve orada karantinada makinada müstahdem Sa'id Kardân isminde bir arap ve yine Kamrân'da koruculuk iden Alûna isminde bir hıristiyân bulunduğu Bağâlat'tan bir sanbukçunun bizzât müşâhedeyle anlaşılma ile ma'rûzdur.
		Luhye Kumândân'ı Ârif

299. sf. 2-3/1/32	Luhye' den	<p style="text-align: center;">Vâ'zât Luhye Kumândân Vekâletin'e</p> <p>Üç gündən beri 'Alevî'nin garbında duran İngiliz kuruvazörü bu gün sâ'at beşde Meydî'ye giden ahâlî ile dolu bir sanbûğu yakalayûb askerin miktârıyla vasfını ve toplârin adediyle mevzîlerini çaplarını tahkîk etmiştir. Ba'dehû cümlesini serbest bırakarak Luhye'ye 'avdetlerine musâ'ade etmiştir. Sâ'at dokuzda kuruvazör bir istinbotla şib-i cezîrenin aksâm-ı mustahkemi garbına gelerek demirledi. Sâ'at on ikide indirdiği çift yelkenli bir sandâlı onbeş kadar mürettebâtla şib-i cezîrenin garb sâhiline sokulduysa da piyâdemiz ateşiyle def' edildi. İstinbota 'Alevî'nin şimâlinde ufak bir sanbuğu yakalayarak yakdı ve sâhibini Luhye'ye i'âde etti. Kuruvazörde şimdilik bir hareket yoktur. Düşman ayrı fa'âliyete koyulmuştur. Maksadı sanbûkları tahrîb muhâsarayı teşdîd vazî'ati müşkîl bir şekilde koymak yalnız nümâyîşle âtışımızı celb iderek mevzîlerimizi anlamak istediklerine kanî'im. İcâb iden tertîbât alınmıştır.</p> <p style="text-align: right;">Luhye Kumândân'ı Ârif</p>
4-5/3/32	Luhye' den	<p style="text-align: center;">Vâ'zât Luhye Kumândân Vekâleti'ne</p> <p>1- Düşman kuruvazörü dahi botuyla gündüz sâ'at onu kırk dakîka geçerek bede'e ile biş-i cezîrenin aksâm-ı müstahkemine ve lîmân dâ'iresiyle top mevzî'i olan (Cebel yeri) tâm bir sâ'at müddetle şiddetli bir sûrette bombardıman itti.</p> <p>2-Kîysa'yı yangından muhâfaza için Cebel-i Sîr'deki mântelli ateşini üzerine alarak son mesâfesiyle bir mermi indihât ettiyse de gemiler eslihamız nenzili hâricinde buldukları anlaşıldı. Sukût-ı hâl ve maksad da o ân için pek müvâfık geldi.</p> <p>3- Gemiler bütün eslihasıyla ve gurûb ateşiyle bombârdıman icrâ ettikleri halde ancak lîmân dâ'iresinde bir kısmıyla yanındaki bir birliği tahrîb etmişlerdir.</p> <p>4-Birinci derecede Cebel-i Sîr ikinci derecede cezîre bombârdımân idildi.</p> <p>5- Gemiler ateş püskürürken hakkın inâyeti sâyesinde ne asker ve ne de ahâlîden bir havf ve heycân olmadığı gibi lehu'l hamd bir zâyî'atta yoktur.</p>

300. sf		<p>6-Topçu gurûb kumândânı Yüzbâşı Hayri Efendi'yle mülâzım evvel Ali Ağa (Cebel-i Sîr'de) müzâkarâtları sâyesinde şiddetli ateşi üzerlerine alarak Kîyse'de bir yangın zuhûruna mâni' oldular ve bin'nihâye 2/118 /3 mülâzım-ı üla İsmâil Hakkı Efendi emir beklemeden en şiddetli ve te'sirli şarapneller altında kendisini denize atarak yüzmekle cezireyi geçmek isteyen bir neferi boğulmadan tahlis ettiği ve neferle beraber ateş altında istihkârı-ı hayat iderek bilâ pervâ beş yüz metrelik düz bir arâzîde yürümekle cezirede mevzi'a girdiği ve emsâli arasında şâyân-ı takdîr bir asâlet ve şecâ'at göstermişlerdir.</p> <p>7-Düşman 200 kadar mermi indihât etmiştir.</p> <p>8- Gemiler Luhye'nin garbında bulunmaktadır.</p> <p>9- Sukûnet ber-devamdır.</p> <p style="text-align: right;">Luhye Kumândân'ı Ârif</p>
4-5/2/32	Hudeyde'den	<p style="text-align: center;">Vâ'zât Luhye Kumândân Vekâlet'in'e</p> <p>1-Luhye bombârdımân idildi. Düşman bir sâ'atte ikiyüz mermi attı. İki vapûru el-ân Kıysa'nın garbında bulunmaktadır.</p> <p>2-Bombârdımânların bu sırada tevâlîsi bir maksad için olduğuna şübhe götürmüyor. Mentalli menzili kifâyet itmediğinden obüsün bizzât kumândânıyla miktâr-ı kâfi cebhâne ve muhâfaza ile hemân Luhye'ye teharrükü.</p> <p>3-Vapurlara icrâ-yı te'sir idecek ve kat'î bir netice hâsıl idecek vazî'ati kaçırmayarak ânî ve şedîd bir harb ittirmek lazımdır.</p> <p>4- Hareket ve muvâsalât sâ'atlerinin cephâne ve muhâfız sadâretiyle inbâsı.</p> <p style="text-align: right;">Tehâme Mintıkatü'l- harekâtı Kumândân'ı Rağîb</p>
7/3/32	Cerb'den	<p style="text-align: center;">Vâ'zât Luhye Kumândân Vekâlet'in'e</p> <p>C: Top ma'a muhâfaza sâ'at dokuz buçukta hareket ettirildiği ma'ruzdur.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'zât kumândân vekili Binbâşı-Şevket</p>

301. sf

BOŞ SAYFA

Öteden beri Va'zât ile karşı kabâ'il beynindeki münâferâtın ref-'ü izâlesiyle kabâ'ili (yarım çıkmış) mıntıkanın istirâhat ve sükûnet-i hâzırasını istihsâle muvaffakiyetiniz dolayısıyla ve bu bâbdaki sa'yü gayretiniz himmetiniz tarafımızdan bi-hakkın takdîr idildiği ve kolordudan leffinde 19/2/32 târîh ve şifre-1/245 numaralı sûret-i merbût sekiz maddeli emr-ü ta'limâtı mücebince ba'demâ da bu hâlin idâme ve sükûnetin te'mînî gayret-i fa'âliyet ve himmetinizden beklenmekdedir efendim.

Tehâme mıntikat'l- harekâtı Kumândân'ı

Râğıb

" SÛRET "

1-) Va'zât Luhye Mıntıkası Kumândân'ı nın gayret ve fa'âliyeti ile ihzâr idilen 'Abis,Mihlâf, Benî Eslem ve Benî Neşir kabâ'ilinin ricâlini ve iş bu kabâ'il ile Va'zât arasındaki i'tilâf hakkında kumandân mûmâ ileyhın mezkûr kabâ'ilin vekil-i mutlakı olarak beraberinde Safâ'ya getirdiği Ali Kahim ve Hâdî Talhâ ile Va'zât şeyh'ül-meşâyihî Hâdî Paşa dahi beraber olduğu halde Vâlî-i vilâyet Bey Efendi'nin de huzûrunda ictimâ' idilerek aralarının bulunmasına teşebbüs idilmiş ve hükûmetin tekâlifi ve metâlîbi kendilerine tebliğ idilmiş. Ba'dehü meşâyih kendi aralarında görüşerek hükûmetin tekâlifini kabul eylediler ve barışdıklarını aralarında ki münâza'a ve ihtilâfı 'avdetlerinde münâsib bir mahâlde ve kabâ'il usûlüyle sûret-i kat'iyede hal ideceklerini mübeyyen Yahyâ Ali Sevâb ve rüfekâsına müştereken telgrâf keşide eylemişlerdir.

2-)Kabul idilen hükûmetin tekâlifi ber-vechi âtidedir. Ali Kahim ve Hâdî Talhâ mükâbil taraf-ı kabâ'il nâmına Hâdî Paşa ise Va'zât kabâ'ili nâmına artık silâh patlatmamayı kat'î olarak taahhüd itmişlerdir.

3-) Ta'ahhüdleri hilâfına olarak şâyed silâh patlatdıracak olursa askere karşı olmadığı ve vaz'ıyyet-i askeriyeyi tehlikeye düşürmediği halde asker hiçbir tarafa mu'âvenet ve müdâfa'â itmeyecektir.

4-) Tarafeyn arasında tahaddüs edecek olan bir müsâdemede olan kabâ'il usûlü ile tahkîkât yapılarak müsebbibler der-dest idilecek ve tecziye olunacaktır.

Şâyed kabâ'il tarafından mesele hal idilemez ise mülkiye ve askeriyeden müteşekkil bir hey'et gönderilerek tedkîk idilecek ve ancak bu hey'etin vireceği netîce-i tedkîkâta göre îcâb iderse asker müdâhale idecektir.

5-) Kuvve-i nizâmiyye ne Hâdî Paşa ne de mukâbil tarafın taleplerine göre hareket itmeyeceği gibi her iki tarafa da lüzûm-ı kat'î görülmedikçe ve buradan emir virilmedikçe esliha ve cephâne virilmeyecektir.

6-)Va'zât'daki kuvvet Cerb ordugâhında toplu bulundurulacaktır. Yalnız Cebel-i Sûb ve Mûkhafe Karakolları nizâmiye tarafından işgâl idilecektir.

7-) Akdimce silâh mukâbilinde Benî Neşir ve 'Abis'den alunup el-yevm Hâdî Paşa'nın nezdinde bulunan bi'l-cümle rehâ'in Zühre kal'asında ve yâhud diğer mahalde muhâfaza idilmek üzere cihet-i hükûmete teslim olunacaktır.

8-) İş bu şerâ'it ve esâsât dâhilinde muhâfaza-i âsâyîşe gayrete ve dühhâlinin takviye ve tahkîmine himmet ve meşâyihın mahallerine 'avdetiyle takarrur idecek kısımlarının sulh-ü salâhı te'min idecek hüsn-i muvaffâkiyetle netîcelenmesine ibrâz-ı dikkat olunmasını sizden ve Va'zât Luhye mıntıkası kumândânlığından talep iderim. Bu hususdaki fa'âliyet ve fedâkârlığınızı takdîr ve tebşîr ideceğim.

Va'zât'daki kuvvet Cerb ordugâhında toplu olarak bulundurulacaktır. Yalnız Cebel-i Sûb ve Mûkhafe Karakolları nizâmiye tarafından işgâl idilecektir. Akdimce silâh metâlibinde Benî Neşir ve 'Abis'den alunub el-yevm Hâdî Paşa'nın nezdinde bulunan bi'l-cümle rehâ'in Zühre kal'asında veyahud diğer mahalde muhâfaza idilmek üzere cihet-i hükûmete teslîm olunacaktır. Umûr-ı idâre-i siyâsiye münhasıran hükûmet ve me'mûriyyet-i mülkiye tarafından ru'yet olunacaktır. İş bu şerâ'it ve esâsât dâhilinde muhâfaza-i âsâyîşe gayrete ve dühhâlinin takviye ve tahkîmine himmet ve meşâyihın mahallerine 'avdet ve müvâsalatlarında takdîr idilecek kısımlarının de sulh ve salâhı te'mîn idecek sûret-i hasenede netîcelenmesine i'tinâ ve himmet buyurulması ve iş bu telgrafnâmemizin Luhye ve Hacûr Kâ'im-i makâmlıkları'na da tebliği mütemennâdır.

Tehâme M. K.lığı'na

Sa 'âdetlû Efendim Hazretleri:

Vilâyet-i celîleden alınan emr-i telgrâfî sûreti bâlâyaya naklen 'arz olunur. Ol bâbda irâdedir.

Hudeyde Mutasarrıf'ı

Mustafa Nâdir

Târih sırasına dikkat buyrulması

Va'zât ile karşı kabâ'il beyninde münâferâtın ref-'ü izâlesiyle (tam çıkmamış) mutasarrıflığa sûret-i telgrâfın bir sûreti rabt edilmiştir. Kolordu kumandânlığından beliğ sekiz maddelik emr ile 'aynı mes'ele hakkında vilâyetin iş'ârı beyninde (yarım çıkmış) gelen telgrâfın sûretinde " rehîneler cihet-i hükûmete teslim olunacaktır. İbâresinden sonra " me'mûr-ı idâre-i siyâsiyyeye münhasıran hükûmet ve me'mûriyet-i mülkiye tarafından olunacaktır." Diye muharrer bulunmasında bir mübâyenet görülmediği ve halbûki Cerb'de me'mûriyet-i mülkiyeden kimse bulunmamasından âtî bir hâlin vukû'unda ne vecihle hareket olunacağını ve bir de Vâlî Beyefendi Hazretleri Gâlib Bey'le görüştükleri vakit taraf-ı devletlerinden vekil olduklarını da irâde buyurdıklarından şu hâl ne vecihle hareket olunacağında şüphe hâsıl olmakla bir yanlışlığa mahal kalmamak üzere keyfiyyet Kolordu K.lığı'ndan istîzân olunmuşdu.

Cevâben sûret-i telgrafnâme sûreti 'aynen rabt idilmekle ol vecihle ifâ-i mu'âmele olunması matlûbdur.

Tehâme mıntıka tü'l- harekâtı Kumândân'ı

Rağıb

SÛRET

C: 7/13/32 Şifreye

Vâlî Beyefendi Hazretleri Binbaşı Gâlib Bey'e tarafımdan vekilsiniz dimeleri mûmâ ileyhe karşı biraz teveccüh ve i'timâtları olup bi'ttabi' ve hâlet-i (silik çıkmış) hitâmıyla zâten Cerb'e me'mûriyet-i mülkiyenin lüzûmunu hissitiyecek bir mes'ele olmayacağı kaviyyen me'mûldür. Olsa dahî kazâ ka'im-i makâmıyla muhâbere iderek ve yâhud mûmâ ileyhi Cerb'e veya Zühre'ye celb itdirerek âtî ve gayri âtî mesâ'il-i siyâsiye-i idâriyyeyi hal itmek kâbildir.

SÛRET

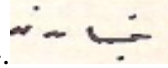
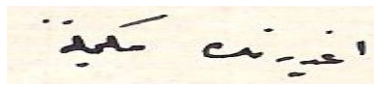


Bir müddetden beri vâki' olan teşebbüsât-ı nâfi'a 'Abis, Mihlâf, Benî Eslem, Benî Neşir kabâ'ilinin dehâleti te'mîn olunmuş kabâ'il-i mezkûre tarafından 'arz ve dehâlet ve sadâkat maksadıyla Luhye-Vâ'zât mıntıkası kumândân'ı refâkatiyle vekil olarak Safâ'ya gönderilen Ali Kahim ve Hâdî Talhâ bi'l-müvâsala müşâverleri ve kumândân paşa hazretleri huzurlarında harekât-ı sâbık-i câhilânelerine nedâmet ve şimdi sûret-i kat'iyede zîr-cenâh-ı şefkât ve âtufet-i devlete kabul ve halleri ve hükûmet her türlü evâmir ve tekâlîfe itâ'at eylemeleri ile ve dehâletleri kabûl idilmiş ve kendileriden evvel Safâ'ya gelmiş olan Vâ'zât şeyh'ül-meşâyihî Hâdî Paşa ile de yarışarak ve aralarındaki münâza'ât ve ihtilâfât kabâ'il usûlüyle sûret-i kat'iyede hal ve kat' itmek üzere iki gün evvel cümlesi münferiden memleketlerine i'âde kılınmıştır. Kabul eyledikleri tekâlîf ve evâmir ber-vech-i âtîdedir:

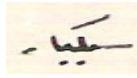
Ali Kahim ve Hâdî Talhâ mukâbil kabâ'il nâmına Hâdî Paşa ise Vâ'zât kabâ'ili nâmına artık silâh patlatmamayı kat'î olarak ta'ahhüd eylemişlerdir. Ta'ahhüdleri hilâfına olarak şâyed silâh patladılacak olursa askere karşı olmadığı ve vaz'iyet-i askeriyeyi tehlikeye düşürmediği halde asker hiçbir tarafa mu'âvenet-i müdâfa'a itmeyecektir. Tarafeyn arasında tahaddüs idecek bir müsâdemede evvelâ usûl-i kabâ'il vechiyle tahkîkât yapılarak müsebbibleri der-dest idilüp ve tecziye olunacaktır. Şâyed kabâ'il tarafından mes'ele hal idilemez ise me'mûriyyet-i mülkiye-i askeriyeden müteşekkil bir hey'et gönderilerek tedkîk idilecek ve ancak hey'etin vireceği netîce-i tedkîkâta göre îcâb iderse asker müdâhale idecektir. Kuvve-i nizâmiyye ne Hâdî Paşa'nın ve ne de mukâbil tarafın taleplerine göre hareket itmeyeceği gibi her iki tarafa da lüzûm-ı kat'î görülmedikçe ve buradan emir virilmedikçe esliha ve cephâne virilmeyecektir.

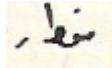
305.sf 9/3/32	Mediha 'dan	<p>Vâ'zât Luhye Kumândân Vekâletin'e</p> <p>1-Nisân'ın otuzuncu günü 'Alâşail Karyesi'nde irâhı üzerine Yahya Heyç ile karye-i mezkûra ahâlîsi arasında zuhur iden ihtilâfin bildirilmesi üzerine ta'kîbât için hukûmete mürâca'at idilmiştir.</p> <p>2- Bir haftadan beri başkaca vukû'ât olmadığı ma'rûzdur.</p> <p style="text-align: right;">Hacûr Kumândân'ı Nâzım</p>
11/3/32	Zühre 'den	<p>Vâ'zât Luhye Kumândân Vekâletin'e</p> <p>Askerin sekiz buçukta karavanaları verildi. Muhâfiz efrâdı ihzâr idildi. Top önde hareket itdi. Topun ancak üç günde Luhye'ye gidebileceğini me'murâtları ifâde idüb muhâfiz efrâdı bu gün Busra'da kalma paraları olmadığından idarelerinden te'mînî gayr-i mümkündür. Binâ'en 'aleyh münâsib bir mahalle icâb ider ise El-vahid'e kadar gitmek için beraberce hareket ettiğim ma'rûzdur.</p> <p style="text-align: right;">2/119 kumândân vekîli</p>
11/3/32	Hudeyde 'den	<p>Tehâme Mıntıkatu'l-harekâtı Kumândânlığı'na</p> <p>21/3/32 akşamı Mîze tarîkıyla Luhye'ye müteveccihen hareket ve 15/2/32'den itibâren vazîfeye başlanılacağına vekâlete de o yolda teblîğat ifâ kılındığına dair ma'lûmât ma'rûzdur.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'.Lu . M.K.'ı Gâlib</p>
11/3/32	Hudeyde 'den	<p>Vâ'zât Luhye Kumândân Vekâletin'e</p> <p>12/3/32 akşâmı Luhye'ye hareket idiyorum. 15/3/32'den i'tibâren vazîfeye başlayacağımdan mürâca'atları luzûmunda menâtika ta'yinim ve fîmâ ba'de yalnız topçu kumândânlıklarında der-'arz ve ifâ edilmesi.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'.Luh. M.K.'ı Gâlib</p>
11/3/32	Hudeyde 'den	<p>Tehâme Mıntikatü'l- harekâtı Kumândânlığı'na</p> <p>Vekîlim topçu Binbâşı İsmâil Sehâvî, Vâ'.M.K. Vekâleti'nde bulunuyordu. Mıntıkadan infikâkim üzerine Vâ'. K. lıg'ı Vekâlet'i 2/131 K.'ı Binbâşı Şevket Efendi'ye verilmiş idi. Vazîfenin tümüne der- arz olunacağı 15/2/32 tarihinden i'tibâren Binbâşı İsmâil Efendi'ye yalnız mıntika topçu kumândânlığı vazîfesi ifâ ettirileyeceği ve Vâ'zât kumândânlığı vekâletinde ifâ olunacağı berâ-yı ma'lûmât ma'rûzdur.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'.Luh. M.K.'ı- Gâlib</p>
306. sf.		


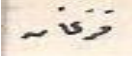
12/3/32	Zühre' den	Vâ'zât Luhye Kumândân Vekâletin'e Hamâsiye tarîkını ta'kîben sâ'at gece üçde bilâ vukû'ât Ed-dâhire yetişdikde topu teslîm ile 'avdet olunacağı ma'ruzdur. 2/119 kumândâna Vekâleti
12- 13/3/32	Luhye' den	Vâ'.Luh. Topçu Kumândânlığı'na Top Subaşı'na muvâsalat itdi. 12/3/32 sabâhı Luhye'de bulunacağı ma'ruzdur. Luhye topçu gurub Kumândân'ı Yüzbâşı Cezmi
15/3/32	Luhye' den	Vâ'.Luh. Kumândânlığı'na 85/3/32 Gambot şimâl istikâmetine hareket itmîşti. Diğer iki bâcâlî eski yerinde duruyor. 9:12/3/32 vazî'atte tebeddül yoktur. 14/3/32 gündüz sâ'at beşden dokuza kadar şimâl istikâmetinden derinden top sadâları işitilmiş ise de netice tamâmen ma'lûm olmamakla berâber sanbuklar üzerine indihât idildiği muhtemeldir. 15/3/32 vazî'atte tebeddül yoktur. Luh. M.K.'ı Ârif
14/3/32	Luhye' den	14/3/32 sabâhı sâ'at birde Luhye'ye muvâsalat idildiği. Vâ'.Luh. M.K.'ı Gâlib
16/3/32	Luhye' den	Tehâme Mıntıkâtü'l- harekâtı Kumândânlığı'na 17/3/32 sabahı Zühre'ye müteveccihen Luhye'den hareket olunacağı. Vâ'.Luh. M.K.'ı Gâlib

307.sf. 17/3/32	Hudeyde 'den	<p>Vâ' .Luh. M.K.' lığı'na</p> <p>Rime tahsilâtının takviyesi için Vâ'zât'dan kuvvet takviyesi hakkında kolordu iknâ' idilemediğinden Hacûr'dan yüz mevcutlu bir bölüğün El-Ceriye'ye oradan Binbâşı Şevket'in ikfâ bölüklerinden alınması imkânı olup olmadığı soruluyor. Bu bâbdaki mutâla'anızın sürat-i beyânı.</p> <p style="text-align: right;">Tehâme mintikatü'l-harekâtı Kumândân'ı Rağıb</p>
19- 20/3/32	Zühre' den	<p style="text-align: center;">Tehâme Mintikatü'l-harekâtı Kumândânlığı'na</p> <p>C: 17/3/32 şifre</p> <p>Hacûr'dan bölük almak muvâfık değildir. Buradan alınacak bölük teşkilât-ı erhıyye ve kabâilin vazî'ati i-tibârıyla Cerb'den alınacak kuvveti telâfiye daha ziyâde müsâ'iddir.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'zât Luh. Mın. K.'ı Gâlib</p>
23/3/32	Cerb'den	<p style="text-align: center;">Tehâme Mintikatü'l-harekâtı Kumândânlığı'na</p> <p>22/3/32 ba'de'zzuhr Zühre'den hareketle Cerb'e muvâsalat idildi.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'zât .Luh.M. K.'ı Gâlib</p>
24/3/32	Şâhile' den	<p style="text-align: center;">Vâ' .Luh. M.K.lığı'na</p> <p>1-Bundan bir ay evvel Mihlâftan Şû'î Allân ile Âli Yahyâ Kâhâbir İdrisî tarafından üç sandık cepâne ile dört çuvâl dûra ve İbrahim Kuzkuz'a 'aynı miktârda ve Benî Neşir'den ba'zılarına bir miktâr cepâne ve dûranın gönderildiği istihbâr kılınmış idi. Himmetine kanâ'at edilemediğinden târihi mezkûrdan beri icrâ edilememekte olan ta'kîbât neticesinde ve geçen gün buraya gelmiş olan Mihlâf Şeyhi'nin ifâdesinden fi'l- hakîka ispâtı mezkûr eşhâsı merkûmaya geldiği tahakkuk itmiş ve Benî Neşir hakkında tahkîkât icrâ edilmekte olduğu.</p> <p>2-Ali Kundî'ye ve Mihlâf Şeyhi'ne ve Muhammed'e berâ-yı müzâkerete vürûd iden küçük çâplı tüfengleri tevzî' etmek için İdrîs'in âmili Hâzimî tarafından dâvetnâme yazılmış ise de üçüncüsü râ'iyetindekinden muvakkaten haber alınmasından ve ta'kîbât neticesinden ayrıca 'arz olunacaktır.</p> <p style="text-align: right;">Hacûr Mın. K.'ı. Nâzım</p>
308. sf.		

24/3/32	Cerb'den	<p style="text-align: center;">Tehâme mıntıkâtü'l-harekâti Kumândânlığı'na</p> <p>Luhye'den Cerb'e kadar kıta'ât ve efrâdında görülen mevâd ber-vech-i zîrdir.</p> <p>1-Umûmiyetle vecihlerde kân eseri yerine bâl mumu sarısı gibi mer'î eseri sefâlet bulundu.</p> <p>2-Kıyâfet-i askeriye kalmâmış. Elbîseler yâmâ tutmayacak hâle gelerek delikler açılmış.</p> <p>3-Âyâklarda mevcût ve üzeri eskî kâpût ve çadır parçasından ma'mûl eskimiş çarıklar yürüyüşe kâbiliyeti bırakmamış.</p> <p>4-Arkâsı gelmeyen parasızlıktan idâre ve i'âşeler efrâda ne ile ve ne verebileceğini şaşırılmış.</p> <p>5-  (...?...) yapılan borcu vaktinde ödeyemeyenlerin kredisiz bozulmuş olduğundan kredisini düşünmekte.</p> <p>6-Adem-i takviyeden dûçâr zayıf olan Luhye mıntıkası efrâdının Dâhire ve Vâ'zât mıntikasından da Cebel-i Sûb i'zâmına teşebbüs olunmuş ise de bunlar da yine  (...?...) ihtiyâç göstermekte ve bura  (...?...) bittabi' temin olunamamakta.</p> <p>7- Sabunsuzluktan yırtık elbîse ve çamaşırlar kararub kaşındırtan vücûd ve bi'hasa bacak ve ayaklar çibanlardan kurtulamamakta.</p> <p>8- Sigaraya mübtelâ efrâd zâbitândan ve hattâ köylülerden es'el itmekte ve izmârît toplamakta.</p> <p>9- 2/119 bakıyyesi ve 2/120 el-ân 'abâ kâlîn elbîseler içinde yanub kavrulmakta ve bittabi' harekete gayr-i kâbil bir hâlde bulunulmakta.</p> <p>10-Zâbitanın zâbit kıyâfeti kalmamış, hele müte'ehhel ve küçük rütbeli olanlar acınacak bir hâlde olup son verilen gaz tenekesini de ihtiyâç için satarak karanlıkta oturmakta.</p> <p>11-İhtiyâç ve sefâlet muti' efrâdı bile idrîsi gibi bir şâkiye firâr ve ilticâya mecbûr etmekte.</p> <p>12- Hacûr mıntikasını henüz göremediğimden ne hâlde oldukları ma'lûm değilse de herhâlde mezkûr mıntikanın husûsi idâresi i'tibârıyla daha  (dayyık-zor)bir hâlde oldukları şübhe götürmemekte</p>
309.sf		


24/3/32	Hudeyde den	<p>13-Mıntıka Kumândân'ı bulunmaktığımla gözümlle gördüğüm şu ahvâle tahammül pek müşkil bulunmakta kimseden vazîfe taleb edememekde olduğum berâ-yı ma'lûmât ma'ruzdur.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'zât Luhye Mın. Kumândân'ı Gâlib</p> <p style="text-align: center;">Vâ'zât Luhye Mın. Kumândânlığı'na</p> <p>C:19-20/3/32 şifre:</p> <p>1-Hacûr'dan bir bölük alınması muvâfık olmadığına göre şimdilik Cerb'deki 2/120 taburunda dolgun mevcûdlu Cebel topuyla birlikte tahsîlât müfrezesini takviye etmek üzere Rîme'ye sevk edilmesi ve tahsîlâtan şimdiye kadar bir şey elde edilemediği cihetle müfrezede bulunan jandârma kumândanı Binbâşı Ahmed Beğ'in Hudeyde'ye aldırılarak yerine 2/120 kumândanı Şevket Efendi'nin ya'ni münâsib görülür ise de mûmâ ileyhın Vâ'zât ve 'aynı zâmânda âlay kûmândân vekîli olması dolayısıyla Cerb'den infikâkında mahzûr yoksa tahsîlât müfrezesine kumânda itmek üzere bölükle berâber i'zâm edilmesi. Mahzûr var ise muktedir bir yüzbâşı kumandasında sevki.</p> <p>2- Merkezde topçu zâbiti olmadığından ve mıntıkânızdan gidecek topa bir de topçu zâbitinin ta'yîn idilerek tahsîlâtındaki her iki topa kumanda idecektir.</p> <p>3-Bâcil'de kalmadığı için gidecek topa yalnız otuz iki 'adet şarapnel verilecek ve asıl Cebel'de lüzûmu olan dâneden Bâcil'den geçerken yüz 'adet dâne verilecek. Bu hususda Bâcil menzili nokta K.lığı'na emri verilmiştir. Müfrezenin nakliye parası için kolorduya yazılmıştır. Alınacak cevâb bildirilecektir. Ma'hâze (Bununla birlikte) mümkün olduğu kadar  (seykbâr)olarak temlîkine çalışılması matlûbtur.</p> <p style="text-align: right;">Tehâme mıntikatü'l- harekâtı K.'ı Râğıb</p>
---------	----------------	---

<p>310. sf. 25/3/32</p>	<p>Luhye' den</p>	<p style="text-align: center;">Vâ'zât Luhye M. Kumândânlığı'na</p> <p>Hâdî Paşa'nın ifâdesine göre ictima'a vâki' olan da'vete zirâ'at işlerinden fâriğ oldukları zaman ictima'a âmâde bulduklarına dâ'ir Yahya Ali ve rüfekâsından kendilerine cevâb gelmiştir. Ve henüz zaman-ı ictima' takarrür itmedi. Hallerine bırakılırsa her iki tarafın emr-i ictimâ'da terâhâ gösterecekleri tabi'i bulunduğundan râh-ı âliniz tarafından her iki cihete sür'atle toplanmaları lüzumunun ihzâr ve ta'ayyün idecek zamanda âcizlerine ıstâr buyurulması.</p> <p style="text-align: right;">Luhye Kâim-ı makâmı Yusuf Hasan</p>
<p>25- 26/32</p>	<p>Medîha' dan</p>	<p style="text-align: center;">Vâ'zât Luhye Min. Kumândânlığı'na</p> <p>1- Ali Hârib ile Yahya Heyç dün sabâh Benî Neşir tarîkiyle Hâdî Heyç'in yanına gitdiler.</p> <p>2- Şû'i 'Allân Ali 'Abdullâh Tîrî dahi bu gün Hâdî'nin yanına gideceklerini Mihlâf şeyhi dün gönderdiği mektubta bilirdiği berâ-yı ma'lûmât ma'rûzdur.</p> <p style="text-align: right;">Hâcûr Kumândân'ı Nâzım</p>
<p>26/3/32</p>	<p>Cerb' den</p>	<p style="text-align: center;">Tehâme Mıntıkâtü'l-harekâtı Kumândânlığı'na</p> <p>C: 24/3/32 :</p> <p>1-2/120 mevcûdî (126)'dır. Bunlardan (25) za'fen sıra hâricî çıkârsa kuvve-i muhârebesi (100) nefer kalır. Esâsen tâbur Hacce'den geldiğinden zu'âfâsının da birlikte sevkıyla Rîme'de hayatlarının kazânılması fâ'ideden hâli kalmayacağından zaten iki bölükden ibâret taburun parçalanarak hey'et-i mecmuâ'asıyla ve Yüzbaşı Tâhir Efendi kumâdasıyla sevki mutâla'asındayım. Cerb'e kadar mıntıkada Binbâşı Şevket Efendi'den başka mıntıkada ümerâdân kimse olmadığı gibi âlây ve Vâ'zât kumândânlığı vekâletini de bıraktırmak câiz değildir.</p> <p>2-Mıntıkadan infikâki câiz topçu zâbiti yoktur. Müddet-i me'zûniyeti hitâm bulân Safâ'da ki Hurşîd emniyetinde doğruca Rîme'ye celbi  (meftûr) re'-yi âlî-i kumândânlarıdır.</p>

311.sf.		<p>3  (seykbâr) olarak hareketleri emr olunuyor .Zâten çadırları yoktur. Efrâd umûmiyetle kalîn elbiselidir. Rime'ye gittiklerine nazaran beis yoksa da yolda arkalarında ceket tâşiyamazlar. Rîme'ye muvâsalatlarında kaputa ve battaniyeye muhtâç oldukları gibi  (...?...) ve karavanasız göndermek muvâfik olmadığı ve Rime'ye kadar da ekmeğini ve çorbalıklarını olsun tedârik edecek pâra bu eşyâyı erzâkı sevk edebilecek dura tedârik olunmadıkça tahrîkleri imkânı olmadığı ma'rûzdur.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'zât.Luhye. Mın. Kumândân'ı Gâlib</p>
26/3/32	Cerb'den	<p style="text-align: center;">Tehâme Mintikatü'l-harekâtı Kumândânlığı'na</p> <p>C: 26/3/32 şifre</p> <p>Mukâbil tarafın ictimâ'ını haber alarak Dîr-i şümâ'dan Luhye'ye savuşub Benî Adiyye'den Ali Kahim'i Habbâş 'aleyhine tahrîk ve hattâ Dâhir'e vürudum gecesini yaktırıp köye kurşun attıran ve 22/3/32'den bu güne kadar ordugâha kadar gelmeyerek Dîr-i şümâ'da başına topladığı Ali Hâdî, Şû'î 'Allân, Yahya Heyç ve sâir ile konferansı yapıp fesâd-ı temennâ hazırlamakta vakit geçiren Hadî Heyç'tir. Luhye'de iken Kâim-i makâm Beğ'e söyledim. Yahya Ali Hâdî'ye ayrı ayrı ictimâ' hakkında telgrâf çektirdim. Henüz cevâp gelmemişti. Hareket ettim. Buradan da cevab geldiyse teşrifini yazdım. Yahya Ali'ye yazdığım 23/3/32 târihli mektûba da henüz cevâb almadığımdan ahvâl ve meşâyihca bendeniz de muntazır bulunduğum ma'rûzdur.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'zât.Luhye. Mın. Kumândân'ı Gâlib</p>
26/3/32	Hudeyde'den	<p style="text-align: center;">Vâ'zât Luhye Mın. Kumândanlığı'na</p> <p>Takrîben yirmi gün evvel Mihlâf'dan Şû'î 'Allân ile Yahya Kâdî ve Hâcûr karyesinden İbrâhim İdrisî tarafından üç sandık cephâne ve dört çuvâl dûra ve Benî Neşir'den ba'zılarına bu gibi şeyler göndermesi üzerine yapılan ta'kîbatta Ahmed Hâdî Talha'nın ifâdesinde bu gibi eşya gönderildiği tahkîk ettiği Benî Neşir hakkında henüz ta'kîbât yapılmakta olduğu Hâcûr Kâim-i makâmı'nın iş'ârâtına atfen vilâyet-i celîleden bildirildiği kolordudan iş'âr olunur. Tebliğiyle neticesinin iş'ârı.</p> <p style="text-align: right;">Tehâme Mintikatü'l- harekâtı K.'ı Râğîb</p>

312.sf. 27/3/32	'Abis' den	<p>İlâ Cenâb-ı âli Va'zât ve Luhye Kumândanı Galib Bey Hazretleri'ne¹¹⁸</p> <p>Size selam ettikten sonra mektubunuzun bize ulaştığını söylemek isterim. Mektubu okuduk. Anladık ve muhafaza ettik. Sizin Cerb'e gelmenizden memnun olduk. Sizin sayenizde mesajlar bize ulaştı. Efendimiz sizinle olan görüşmelerini hızlandırdı. Bu sayede çok kısa süre içinde görüşebildik. Tesâdüfen karşılaştığımız kişilerden Hadî Heyç'in mektup gönderdiğini duyduk. Sizi bilgilendirdik.</p>
27/3/32	Cerb' den	<p style="text-align: right;">Yahya Ali Sevab</p> <p style="text-align: center;">Ba'desselâmü- t'tâmmü ¹¹⁹</p> <p style="text-align: center;">Yahya Ali Sevâb'a Allah onu korusun. Amin</p> <p>Cerb'e ulaştığımızı söylemek isterim. Bu bizim dostluğumuzun göstergesidir. Sizin sağlığınız ve içerisinde bulunduğunuz durum ile ilgili size gönderdiğimiz mesajın cevâbını sürekli bekliyorduk. Neccab geldiğinde endişelendik. Çünkü cevabımız çok gecikmişti. Cevap Arapça olarak geldi. Okuduktan sonra şartları anladık. Ayrıca Eşşeyh Hadî Talha'nın Şev'i 'Allan'ın Mihlaf'daki dağılan bozulan birliklerinden faydalandığı mesajını aldık. Buna göre Hadi'ye her iki taraftan da zarar verebilecek bir olayda bulunmamamsı gerektiğini belirten bir cevap verdik. Şeyh Ali Kahim bize Maşrah civarından gelen Hazimi'nin mesajını da içeren bir mesaj gönderdi. Hazimi Şeyh Ali Kahim ile sizin şartlarla ilgili düşüncelerrinizi öğrenmek için görüşmek istiyor. Cevabınızın gerçekleri içermesini isteriz. Lütfen araştırmalarınızı dikkatli yapın. Durum ile ilgili tüm gerçekleir açıklayın. Çünkü diğerlerinden etkilenen bozguncular için sonuçlar pek de iyi olmayacak.</p>
		<p>¹¹⁸ Arapça aslından tercüme edilmiştir.</p> <p>¹¹⁹ Arapça aslından tercüme edilmiştir.</p>

313.sf.		<p>Görüşmenin şimdiye kadar gerçekleşmesine engel olan sebepleri de açıklayın. Bu gün Luhye sorumlusundan bir telgraf aldık. Sorumlu Hadi Paşa'ya tanıklık etmemizi istedi. Sorumlu sizin Hadi'ye olan cevabınızdan dolayı görüşmenin ertlendiğinden bahsetti. Mevsimin hasat mevsimin olmasından dolayı insanların yoğun olduğunu söyledi. Yahya Heyç, Ali Hadi ve Şev'i Allan'ın Hadi'nin evinde olan görüşmelerinden bahset. Bu görüşme niçin yapıldı. Mihlaf halkını kim ayaklanmaya zorladı. Niçin acilen Ali İdrisi ile görüşülüp yardım istendi. Hepsini öğren. Derinlemesine bir araştırma yap. Şeyh Muhacceb'e selamlarımı ilet.</p>
27-28/3/32	Hudey de'den	<p style="text-align: right;">Kûmândânü'l-Luhye ve'l-Vâ'zât Gâlib</p> <p style="text-align: center;">Vâ'zât Luhye M. Kumândânlığı'na</p> <p>26/3/32 gündüz sâ'at sekiz de Merâvi'a'da câmi'deki hıyânetin henüz anlaşılamayan ve bilinemeyen esbâbdan dolayı kâmilen müteharrik olduğundan mıntikanızdaki cephâneliklerde teyakkuzun son derece arttırılması ve böyle vukû'âta meydân verilmemesi esbâbı anlaşıldığında ayrıca bildirileceği.</p>
29/3/32	Cerb'den	<p style="text-align: right;">Tehâme Mıntikatü'l-harekâtı Kumândân'ı Râğıb</p> <p style="text-align: center;">Vâ'.Luhye ,Zühre,Hacûr M. Kumândânlıkları'na</p> <p>1- Merâvi'a'daki cephânenin henüz anlaşılamayan ve bilinemeyen sebepten dolayı ma'ate'esüf mührik olmuştur.</p> <p>2- Tekerrürüne meydân kalmamak üzere (ordugâhide-Cerb-Subâ Luhyesi'nde ve Luhye'de Zühre Kışlası'nda Medîha-Hacûr ve sâir kara kollarda) mevcût piyâde ve topçu mühimmatında sıkı ve ehmmiyetli bir sûrette taht-ı muhâfaza ve intizâma alınması.</p> <p>3- Cîrân'da dahî bir baskîn zuhûru hâlinde müteessir olmayacak tedâb ihtiyâtkârâne ve teyakkuzun arttırılması.</p> <p>4- Mezkûr musâlahanın ziyâ'ıyla bir kât dahâ kesb-i ehmmiyet iden cephâne meselesine ehmmiyet vermeyerek sirkatine veya ihrâkına sebep verecek mıntika kumândânlıklarında derece-i mesûliyeti nazar-ı dikkate alarak ona gören tedâbir-i tafziye ve te'diyye ittihazı ehmmiyetle matlubtur.</p>
314. sf.		<p style="text-align: right;">Vâ'zât Luhye Mıntika Kumândân'ı Gâlib</p>

32	Cerb' den	<p style="text-align: center;">Vâ'. M. K. Vekâleti'ne</p> <p>1- 2/120 taburu Cerb'den verilecek bir âdi Cebel topu Zühre'de ihzâr olunan 28 şarapneli oradan ve (100) 'adet dâne Bâci'lden alacaktır. Yüzbâşı Nâsır Efendi kumândâsında 21/2/32 akşâmı Cerb'den hareketle Zühre- Zeydiye - Bâcil -İcâl tarîkıyla berâ-yı ta'cilât Cebel-i Rîme'ye hareket idecektir.</p> <p>2- Cerb'de mevcûd altı deveyle ve topçudan yirmi ve 1/120 den verdirilecek on esirle Zühre'ye kadar tâburun nakliyesi te'mîn olunacak. Orada Zühre kumândânlığı tarafından ihzâr olunacak on âhâlî ve altı mirhâke cem'an (16) deve ile Zeydiye'ye kadar nakliye te'mîn olunarak mîri develeri Zeydiye'den i'âde,</p> <p>3- Mıntıka on beş deve için hey'et-i mîriyeden te'mîn olunanlardan mâ'ade iki kısmını nakliye i'âşesi gönderilidiği bildirilmiş i'âşe akçesinden tesviye ve itâ tâburunun Rîme'ye kadar i'âşesi te'minine tabur her vakit muhtâç bulunduğu esterlerine teblîğât-ı sâbite dâiresinde iyi bakacak ve da'vâtı mûcib  (mütedayik) bir hâle meydân vermeyecektir.</p> <p>4- Tâburun sâka fuçûsu ma'a deve bâ mazbata topçu taburuna devr ve teslim olunacaktır.</p> <p>5- Efrâdın Cebel'de muhtaç olduğu kaput ve binekleriyle beraber bulunacak ve sakâ esterlerine fuçû veya tenekeleri memlû olarak mahmûl olacak.</p> <p>6-Gündüz yürüyüşü sûret-i katî'ada muhavveştir. Teşehüdden taburun kumândân vekîli mes'uldür. Ona göre dikkat idünüz.</p> <p>7- Zühre'den sonra sırayla Zeydiye ve bin'ninihâye Zeydiye Bâcil arasında emniyet tedâbirinin ittihâzı ve arttırılması lâzımdır.</p> <p>8- Yürüyüşlerde hiç bir neferin mângasından infikâkına firârîne veyâ silahının kapdırılmasına meydân verilmeyecek manga Kumândân'ından i'tibâren alâ merâbîtihim bu hususda hâssaten dikkat idecek.</p>
----	--------------	---

9- Sık sık kısa molalar verilmesi efrâdın yürüyüş kolu hâricinden çıkmamasına en iyi bir vâsıta ve tedbirdir.


10- Efrâd pek yorgun düşse ve geceleri havalarda durgunluk olur ve deve bulmak müşkilatına ma'rûz kalırsa Zeydiye ve Bâcil'de birer gün mola verilebilir.

11- Kumluk mahallerde kol başı yürüyüşünü kısaltmalı ve bin'nihâye yaya bir zâbit kol başında yürüyüş karârını dâimâ muhâfaza itmeli döküntüye vurgunluğa meydân verilmemeli

12- Kûtâ kumândânlık mahallerinde efrâd hemân arîş ve ya sakife altına alınmalı güneşte kimse bırakılmamalı.

13- Yürüyüş ve konaklarda muntazaman yemek verilmesine dikkat olunmalı bu sûretle efrâdın kuvve-i bedeniye ve mukâvemetlerine hâlel vermeyerek döküntüsüz ve vurgunsuz mahall-i maksûda yetişmeli iktisâd itmek veya i'âşaya mahsûs pârayı zâbitâna vermek gibi harekete cesâret edilmemeli.

14- Konak mahallerine varır varmaz evve'l-emirde askeri yerleştirmeyenistirâhâtini i'âşesini te'mîn itmeyenistirâhât-ı zâtiyyetini tercih eden zâbit

cezâ-i sârî ve makbûlünü  (...?...) hâl görür bu hususa da dikkat.

15- Tabur Zeydiye'den Bâcil'e vakt-i hareketini Tehâme M. K.'lığına bildirecek ve oradan i'tibâren mezkûr kumândânlık emrine tâbi' bulunacak.

16- İntizâma ve zabt-u rabta son derece muhâfaza verilecek vezâifenin hüsn-i in'ibâsına gayretle mûcib-i âr ve hicâb olacak bir hâle meydân virmeden 'avdet ve Hacûr hareketinde ümîd olunmayan fedâkârlıklar göstererek mazhar-ı i'timât olân tabûrun şerefini muhâfaza zâbitânın gayret ve faâliyetinden muntazırdır.



17-Top ve yirmi ester için topçu tâbûr kumândânlığı vekâletine ve on devenin 1/3/32 akşamı ihzârı Zühre kumândânlığı vekâletine yazılmıştır. Husûsâtı sâire ve tâburun hareketini te'mîn ile inbâ ve tâbur-ı mezkûr K.lığı'na mevâdd-ı muharrerâtın tefehhüm ve teblîği.

Vâ'. Luh. M.K.'ı

Gâlib

<p>317. sf 31- 1/3/32</p>	<p>Cerb' den</p>	<p style="text-align: center;">Tehâme Mıntıkâtü'l- harekâtı K.lığı'na</p> <p>C: 30/3/32 şifre:</p> <p>1- 2/120 tâbûru (150) piyâde beş ester bir merkeb bir âdî Cebel topu (28) şarepnel on iki neferi yedi esteri olduğu halde 31/1/4/32 sâ'at ikide Zeydiye - Bâcil tarıkıyla Rîme'ye gitmek üzere Zühre'ye tahrik edilmiştir.</p> <p>2- Mülâzım Hurşid Efendi takımına iltihâk etmiş olmâğla Mülâzım İbrâhim Efendi Zühre'den tâbura iltihâk ideceğinden Cerb'e ve Luhye'de bulunan mântelli ve âbûsi çâvuşları elinde kalacaktır.</p> <p>3- Tâburun Zeydiye'ye kadar nakliyesine âltı mîri devesi ve Zühre'ye kadar da yirmi topçu ve on 1/120 esteriyile mu'âvenet etdirilmiş mütebâkıyeti içinde i'âşeden (1800) kuruş nakliye ve (6320) i'âşe ki cem'an (8520) verilmiştir.</p> <p>4- Tabûra yürüyüş ve emniyet-i sâire hakkında ta'limât-ı lâzıme verilmiş ve Zeydiye'den i'tibâren makâm-ı âlflerine muracâ'atı tebliğ kılınmış olduğu 'arz olunur.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'. Luhye. Mın. Kumândân'ı Gâlib</p>
<p>31- 1/3/32</p>	<p>Cerb' den</p>	<p style="text-align: center;">Tehâme Mıntılatü'l - harekâtı kumândanlığı'na</p> <p>Mıntıka Va'zu'l- ceşince husûle gelen tebeddülât berveche zîrdir:</p> <p>1- 7/3/32'de Abûsi meksinden Luhye'ye tahrik idilmiş.</p> <p>2- Hacûr'ü-sülüs şeyhi Abdullah yerine i'âde ve ikâme ve evvelce rehîne verdiği birâderzâdesi Yahyâ Mehmet Şu'ayb Tahlî'i ve Hasan Tâhir ile araları tel'if idildiğinden Cebeli Muzî'a'da bulunan 2/120 bölüğü ile Cebel topu 28- 29 /3/ 32'de Hacûr'a aldırılmış.</p> <p>3- 31 /3 /32 2/120 taburuyla bir âdi Cebel topu berâ-yı ta'cilât Rîme'ye tahrik olunmuş.</p> <p>4- Başkaca tebeddulat olmadığı.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'.Luh. M.K.'ı Gâlib</p>

31- 1/3/32	Cerb'den	<p>Zühre 2/119 K.lığı'na</p> <p>1- 2/120.- 21/1 /2/32 sâ'at iki de Zühre'ye tahrîk idilmiştir.</p> <p>2- Zeydiye'ye kadar altı mîrî devesi terfîk olunduğundan develerin Zeydiye'den 'avdetinde orada mevcûd demir direklerin celbî için Zeydiye'ye yazılması bu develerin boş döndürülmemesi.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'.Luh.M.K.'ı Galib</p>
318. sf. 1/4/32	Zühre'den	<p>Vâ'. Luh. M. K.lığı'na</p> <p>Bilâ vukû'ât sabahleyin sâ'at yarımında Zühre'ye muvâsalat olunduğu ma'rûzdur.</p> <p style="text-align: right;">2/120 K. Vekili Yüzbaşı Tâhir</p>
1-2/4/32	Zühre'den	<p>Vâ'. Luh. M.K.lığı'na</p> <p>Tâbur-ı sâbıkla sâ'at iki buçukta Zühre'den hareket olunduğu ma'rûzdur.</p> <p style="text-align: right;">2/120 K. Vekili Nâsır</p>
2/4/32	Hudeyde'den	<p>Vâ'. Luh. M.K.lığı'na</p> <p>Kolordu K.lığı'ndan mevrûd telgrâf sûreti Zîre çıkarılmıştır. İcâbına göre mu'âmele ifâsı ve neticenin inbâsı.</p> <p style="text-align: right;">Tehâme mıntikatü'l-harekâtı Kumândân'ı Râğib</p> <p style="text-align: center;">Sûretle</p> <p>Hacûr kâim-i makâmının âhiren icrâ eylediği devr esnâsında Hacûr kabâili nezdinde icrâ eylemiş olduğu ta'kîbâta 'atfen vilâyete gelen iş'âratta: İdrîsî'den aldığı emir üzerine Mısır ve Cidde'deki mukaddemâ ilhâzmâtı müzâkere etmek üzere Ali Kahim ve Hâdi Talha'ya mektûb gönderdiği ve Ali Kahim'in dehâlet müfekkirâtından evvel İdrîsî'ye giderek mukâbil taraf meşâyılı nâmına Hacûr ve Vâ'zât mıntikasını istilâ ideceğini ve kuvvet gönderilmesini talep ettiği ve meşâyıhdan rehine alınıncaya kadar Hâdi Talha ile birlikte hukûmete dehâlet ve icâbında İdrîsî Ali'nin de idâre-i kelâm ideceklerini teklif itmiş ve bu iki şeyden hangisi kabûl olunursa icrâsını deruhde ideceğini ve buna mukâbil İdrîsî'nin istikbâl-i siyâseti daha muvâfık olarak dehâlet süsü vermek sûretiyle teşebbüsâtta bulunulması daha muvâfık görüldüğü lede'l-hâce talep vukû'unda para vereceğini ayrıca Ali Kahim'in yedine bir kıt'a nâme virdiği bildiriliyor.</p>

319. sf.		Mukabil taraf meşâyihinin dehâlet müzâkerâtı esnâsında sanbukları tahliye ve Vâ'zat'taki kuvveti tenkîs itmek rehîneleri sâlivermek husundaki teklîf ve ısrârlârı ile 'alâka ve ibrâ ile bu ihbârât hususunda lâyük-ı veçhiyle tedkîkât yapılarak bütün ve icrâ'atte son dereceye kadar müteyakkız davranılması ve neticenin inbâsı lâzımdır.
2/4/32	Hudey de'den	<p style="text-align: right;">Kolordu Kumândân'ı Tevfik</p> <p style="text-align: center;">Vâ'. Luh. M.K.lığı'na</p> <p>Vilâyet-i celîleden âlınan ve Cerb'den Luhye Kâim-i makâmı'na tebliğ edilen 1/4/32 târihli iki kıt'a telgrâfnâmenin ahz ve mute'âlasıyla birlikte lâzım gelen tahkîkâtın icrâ ve emr-i mesâlihanın bir ân evvel neticelendirilerek iş'ârına himmetle müsennâdır.</p> <p style="text-align: right;">Hudeyde Mutasarrıf'ı Mustafa</p>
3/4/32	Zühre'den	<p style="text-align: center;">Vâ'. Luh. M.K.lığı'na</p> <p>Bu akşâm Zühre'ye geldim. Haberle berâber Cerb'e hareket ideceğim efendim.</p> <p style="text-align: right;">Luhye kâim-i makâmı Yûsuf</p>
3/4/32	Zeydiye'den	<p>3/4/32 sabâhı bilâ hâdise Zeydiye'ye sâ'at on birde muvâsalat olunduğu ma'rûzdur.</p> <p style="text-align: right;">2/121 K.Vekili Nâsır</p>
3/4/32	Medîha'dan	<p style="text-align: center;">Vâ'. Luh. M.K.lığı'na</p> <p>Cebel-i mesğâ'dan müfreze Medîha'ya geldikten sonra vaz'ıl çeyşiyede yapılan tebeddülât:</p> <p>1- 2/1 Merkezi şehrin bir takımı (30) nefer naklinde, bir çâvuş kumandasında (15) nefer Yûfûs'da ikâmet ettirilmiştir. Beğ, paşa beyte'l-vâdi karakollarında altışar millî efrâdıyla tutulmuştur. Mantelli Yûfus'da bir havân topu Şehare'dedir. 2-'Umûm mevcuduyla bir tâkım Meydiye'ye alınmıştır. Beşinci karakolun ilerisinde altıncı karakolun inkâhını beklemek için ikişer millî konulmuştur. Mütebâkî millî efrâdı Meydiye'de Kûş karakolunda ikâmet ediyor. İki âdi Cebel bir havân bir gurup topları Meydiye'dedir.</p> <p>3-  (...?...) Merkezi Şahil bir  (...?...) gönderildiği ma'rûzdur.</p> <p style="text-align: right;">Hâcûr mıntıka K.'ı- Nâzım</p>

320. sf. 3/4/32	Cerb' den	<p style="text-align: center;">Tehâme Mıntıkâtü'l- harekât-ı Kumândânlığı'na</p> <p>3/4/32 günü Yahya Ali Sevâb'a Ali Kahim ile Hâdi Talhâ'yı Cerb Ordugâhı'na göndermesini yazmışım. 3/4/32 sabâhı Luhye Kâim-i makâmı geldi. İki sâ'at sonra da şeyhler geldi. Hâdi celb idildi. Bu gece mahalli mülâkâtı beyyinelerinde yakîn itdirilerek bir iki güne kadar Yahya Ali ile bir araya getirilecekleri ma'rûzdur.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'.Luh. M.K.'ı Gâlib</p>
4/4/32	Cerb' den	<p style="text-align: center;">Tehâme mıntıkâtü'l- harekât-ı Kumândânlığı'na</p> <p>Bu gün olunan müzâkere neticesinde 6/4/32 Pazartesi günü behemahâl Benî Mesnâ'da ictimâ' edileceği tarafeyn meşâhınca taht-ı karâra alındığı.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'.Luh. M.K.'ı Gâlib</p>
6-7/4/32	Cerb' den	<p style="text-align: center;">Vilâyet-i Celîleye, OrduKumândânlığı'na, Tehâme Kumândânlığı'na</p> <p>6/4/32 'de Vâ'zât ümerâ ve zâbitân tarafeyn meşâyihı kablez'zuhr Benî Mesnâ'da ictimâ' idildi. Beyne'l- kabâil sulh ve musâlahât taht-ı temîn ve ta'ahhüde alındığı gibi hukûmete karşı ifâsına mecbûr tutulmaları lâzım gelen mev'âd dâhî mütehayyite olarak tanzîm ve târifine gayri ve cümlesine lisân-ı münâsible te'âyi' ve irşâdât-ı lâzımede bulunularak cümlesi memnûnen ve mesrûren meseleye hüsn-i hâtime verilüb sâ'at on buçukda mahall-i mezkûrdan Cerb'e 'avdet olunduğu ve mevâdd-ı mezkûra sûreti takdîm kılınacağı ma'rûzdur.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'.Luh. M.K.'ı Gâlib</p>
		<p>Luhye Kâim-i makâm Yûsuf Hasan</p>

321. sf	<p style="text-align: center;">Sûrete ilâveten rabt idilmiştir.</p> <p>12- Dâ'imâ yekdiğerlerinizle iyi geçinerek beyne'l- kabâil vukû'a gelen sirkat, katl, cerâ'im-i âdiyeden dolayı tüfenk patlamadan vukû'âtın tevsî'ine meydân virmeyüb sukûnet-i hâzırây-ı dâimâ idâmeye çalışacaktır.</p> <p>13-Beyyinenizde te'âtî olunan 'ahd ve hilâfında hareket iden hakkında mukâbel-i bi'l-misile kalkışmayarak hukûmete mürâca'atla ihkâk-ı hakk talebinde bulunacağız.</p> <p>14- Bi'l-'umûm yollar gece ve gündüz zengin ve fukarâ için emin ve her türlü ta'arruzdan ma'sûn ve her kabîle kendi hudûdu dâhilindeki yolları muhâfaza ve taht-ı te'mîne almağa ve gurebâyı 'iyânete mecbûrdur.</p> <p>-Berveche bilâ şerâ'itle birisine içerde muhâlefette bulunan olursa hukûmet-i âdilemizin tertîb edeceği cezâyâ râzı ve bundan mütevellid zararları iddi'âya hakkımız yoktur.</p> <p>- Bâlâdaki mevâd dâ'iresinde hareket ideceğimize Cenâb-ı kibriyâ ve Risâlet penâhi Efendimiz Hazretlerini işhâd iderek Kur'ân-ı 'azîmü'shân'a ve nâmus-ı (Silinmiş) ider ve söz veririz.</p> <p style="text-align: center;">Vâ'. Mın. K. 'ı Gâlib</p> <p style="text-align: right;">Luhye Kâim-i makâm'ı Yusuf Hasan</p>
322. sf.	<p>6/3/32 Pazartesi günü Benî Meştâ'da beyn'el-kabâ'il sulh-ü salâhın te'mini ve beyyinelerinde yek-diğerine karşı ba'zı ta'ahhüdâtın (tam çıkmamış) vesîle-i hasenesiyle müctemi' 'Îsâ, Benî Eslem Benî Neşir, Mihlâf , Va'zât 'dan Rub'u'ş-şâm ,Şu'âbiye,Mügâbeşe, Fırânta kabâ'ili meşâyihinin hükûmet-i osmâniyyeye karşı ma'al-kasem îfâsına mecbûr ve hâzir buldukları mevâdı ber-veche zîrdir.</p> <p>1-)Hükûmet-i osmâniye'nin İslâmiyeti, Hristiyânlık mezâliminden tahlîs için hristiyânlığa karşı açtığı bu cihâd-ı mukaddesede düşmanlarından birisi Yemen sevâhilinden herhangi bir nokda veya mahalle ta'arruz idecek veya ta'arruza yeltenecek olur ve hükûmet tarafından da'vet vâki' olursa emr-i ilâhiye teb'an hemân müdafa'a-i dîn ve (silinmiş) uğrunda o düşmana karşı mukâbeleye ve emre âmâdedirler.</p> <p>2-) Hükûmet-i osmâniye'nin düşmanı olan ingilizle el ele virerek müslümanları şimdiye kadar iğfâl ile birbirine boğduran binlerce kıtâle ve sefk-i dermâye ve kahta sebep olan İdrîsî bu kabâ'ilden herhangi birisi 'aleyhine hareket idecek olursa cümlemiz birlikde İdrîsî'ye karşı isti'mâl-i silâha ve hiçbir ferdini bu</p>

topraklardan bir karışına ayak basdırmamağa azim ve hükûmetin emrine âmâde ve hükûmet İdrîsî'nin Yemen'de muzır olan vücûdunu kaldırmak istediği anda selâmet-i âtîmize en büyük hizmet vesîlesi olan bu emr-i hayra mâlen, cânen her vechiyle ve sûretle hükûmetle beraber harekete hâzırız.

3-) İçimizden bir veya bir kaç hükûmetin emr-i müsâ'adesi hilâfî hareket iderek gerek muhârib düşmanlara ve gerekse İdrîsî'ye temâyül ile hükûmete karşı hareket idecek olursa bunlardan ma'adâsı hükûmetle berâber mütehammiden bunlar 'aleyhine harekete ve emre âmâde dirler.

4-) Hükûmetce kabâ'ilden birisi te'dîb olunmak lâzım gelürse diğerlerinin hiçbir hakk-ı müdâhale veyahut bu te'dîbi arzû ittigi şeyle veya kabâ'ile mu'âvenet vukû' bulmayacaktır. Ya'nî karışmayacaklardır. Eğer ki hükûmet bunun veya bunların diğer kabâ'il ile mütehammiden te'dîbini arzû iderse o zaman hükûmetin emrine âmâdedirler. Fakat bundan dolayı vukû'a gelecek zarar ve ziyân hususunda kabâ'ilin yek-diğerine karşı bir diyeceği yoktur. Çünkü emir hükûmetindir.

5-)Kabâ'il içerisinde icrâ-i fesâd ve mel'anet yapmak isteyen veya yapan münferid veyahûd müctemi' maznûnları hemân hükûmete teslîme mecbûrdurlar.

6-) Kabâ'il efrâdından fesâda meyl iden olursa bunu hemân hükûmete haber virmeğe ve haberini isbâta ve hükûmet onu talep iderse der-dest ve teslîme veya hükûmetin bunlar hakkında vireceği emri îfâya mecbûrdur.



7-)Hükûmet me'mûrunu ümerâ zâbitân ve efrâdını bütün bu kabâ'il arasında her türlü ta'arruzdan masûn her hukûku mahfûz ve her türlü mu'âvenet ve teshîlât haklarında mebzûl ve vazîfelerine müdâhale memnû'dur.

8-)Asker firârisi kabâ'il tarafından kabûl olunamaz. Sevilmez hemân en yakın asker mevki'ine i'âde ve teslîm olunur.

9-)Asker elinden silâh almak , katl itmek beyn'el-kabâil en ayıb ve şâyân-ı nefret bir hal telakkî olup hangi mıntıkada olursa olsun fâ'ili ve izi hemân ta'kîb ve taharri olunarak behemâhal bulunur. Hükûmete teslîm olunur. Bunlar ihsân-ı hükûmete karşı 'isyân ve itâ'atsizlik dimekdir.

10-)Hükûmet tarafından talep olunan mücrimîn-i âdiyye hiçbir kabâ'il tarafından kabûl olunamaz ve hükûmete teslîm olunur.

11-)Me'mûriyet-i devletden birisi hatâ'en veya kasden sû-i mu'âmele görececek olursa onun şahsına bir ta'arruz veya kasd vâki' olmayup onun me'fûk (sayfa sonunda kelime çıkmamış)

323.sf.	Cerb' den	<p style="text-align: center;">Vâ' . Luh. M.K.lığı'na</p> <p>Vâ'zât mıntıkasında son bir hafta zarfında mahalli âsâyiş bir vukû'ât olmadığı ma'rûzdur.</p> <p style="text-align: right;">Vâ' . Ku.Vekili Şevket</p> <p style="text-align: center;">Kumandân-ı mıntika Gâlib Beğ Efendi'ye</p> <p>Mektûb tercümesidir.</p> <p>Efendim sizinle müzâkere ittiğimiz veçhile umûrumuz hâlinde</p> <p> (mutekayyızâtına) tâbi' evlâdımızın Mediyede'den Cîzân'a nakillerinin esbâbıyla bu bâbda sâ'yi Şû'î 'Allân ve Benî Neşir âkıllarından</p> <p>Ahmed birlikde mazbata yapmışlar  (itdiler) ve İdrîsî'yi Sa'id Talhâ ile göndermişlerdir. Efendim.</p> <p style="text-align: right;">Ali Kahim</p> <p style="text-align: center;">Ali Kahim Pâşâ'ya ¹²⁰</p> <p>Ba'de's-selâm (Selam dan sonra) Sizin mektubunuz ve mesajınız bize ulaştı. Biz sizin ilginize ve alakanıza teşekkür ederiz. Ben size söylemek isterim ki Hacur Kaymakam'ı Nazım Bey, şimdi bizimledir. Bizim isteğimiz önümüzdeki Cuma günü Luhye Kaymakam'ı ile müzâkere için bir araya gelmektir. Bunda herhangi bir risk yoksa bize yolu gösterecek birilerini gönderin. Cevabınızı bekliyoruz.</p> <p style="text-align: right;">Kumândân -ı Vâ'zât Luhye Gâlib</p> <p style="text-align: center;">Cerb Mutasarrıflığı'na, Tehâmet Mıntikatü'l- harekât-ı Kumândânlığı'na</p> <p>Luhye Kâim-i makamlığı'yla birlikde 18/4/32 gûnü Benî Eslem Şeyhi Ali Kundi nezdinden gidilerek meşâyıhla ictimâ' akd idüb takviye-i salâha çalışılacağı berâ-yı ma'lûmât ma'rûzdur.</p> <p style="text-align: right;">Vâ' . Luh. M.K. 'ı Gâlib</p> <p style="text-align: center;">Tehâme mıntikatü'l- harekât-ı Kumândânlığı'na</p> <p>Öteden beri Mihlâf'da berdevâm ve orduya jurnalcilik iderek Ali Kahim'ın çocuklarını Meydiye'den Cîzân'a nakle sebep olan Sa'id Talha Habeşî Yahya Ali Sevâb ve Ali Kahim vâsıtasıyla Benî Neşir'de derdest ve 'Abdullâh Şu'ayb 'a teslîm ittirildiği ma'rûzdur.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'zât Luh. Mın.</p>
	Benî Neşir' den	<p style="text-align: center;">Cerb' den</p> <p style="text-align: center;">Medîha 'dan</p> <p style="text-align: center;">Medîha 'dan</p>
	120 Arapça aslından	<p>terçime edilmiştir.</p> <p style="text-align: center;">K 1</p> <p style="text-align: right;">106</p> <p style="text-align: center;">Gâlib</p>

324.sf. 16- 17/4/32	Luhye' den	<p>Vâ'. Luh. M.K.lığı'na</p> <p>1-Bu gün akşam onbirde iki bacalı bir kruvazör Kamrân istikâmetinden gelerek demirledi.</p> <p>2- Şimdilik hiçbir hareket bulunmamaktadır.</p> <p style="text-align: right;">Luh.K.'1 Ârif</p>
17/4/32	Luhye' den	<p>Vâ'. Luh. M.K.lığı'na</p> <p>1-Kruvazör dünkü yerindedir bir hareket görülüyor.</p> <p style="text-align: right;">Luh.K.'1 Ârif</p>
18/4/32	Luhye' den	<p>Vâ'. Luh. M.K.lığı'na</p> <p>1-Kruvazör 'ala'ssabâh meçhul bir semte hareket etmiştir.</p> <p style="text-align: right;">Luhye Mın. K.'1 Ârif</p>
18/4/32	Hudey de'den	<p>Vâ'. Luh. M.K.lığı'na</p> <p>Hacûr mıntikasını esnâ-yı ta'kîbinde Şehr-i esfel Şeyhi Ali Hâdî'ye uğranılmadığından müte'esiran merkûmun vilâyetine telgrâf keşide eylediği ve bu sırada da meşâyihın da hâtırları mûcib-i fâ'ide olacağı kolordudan iş'âr olunmakta bulunduğundan ona göre hareket olunması ve henüz Hacûr'dan 'avdet olunmadığı ve ba'zı mesâ'il-i sâlimenin halline uğraşılmakta bulunduğu cihetle hareket ve muvâsalatlarının iş'ârı.</p> <p style="text-align: right;">T.M.K.'1 Râğıb</p>
20/3/32	Cerb' den	<p>Vâ'. Luh. M.K.lığı'na</p> <p>Hudeyde mutasarrıflığından gelub sûret-i zânn-ı âlilerine teblîği emr buyurulan vilâyet-i celilenin 12/4/32 târihli telgrâfnâme ile mutasarrıfıyeti mûmâ ileyhimânın zeylen tebliğ ittiği Hâdî Heyç Paşa'nın 12/4/32 târihli telgrâfnâmesinin sûretleri zîre naklen 'arz olunur.</p> <p style="text-align: right;">Luyhye kâim-i makâm'ı Yusuf Hasan</p>

Suret

Hâdî Paşa'dan alınan 10/4/32 târihli telgrâfnâme sûretleri zîre nakl olundu. Evvel ve âhir kendisinden gelen telgrâf nâmeleri aynen taraf-ı vâlâlarına tebliğ itmiş idim. Bu telgrafnâmeler üzerine cereyân-ı mu'âmelenin kâim-i makâmılığından zât-ı vâlâlarına yazıldığı sûret-i iş'ara nazaran bir netîce-i kat'iyeye istihsâl olunmayarak mes'elenin hâl-i ibtidâ'ide kaldığı anlaşılır. Bu bâbda Luhye Kâim-i makâmılığa teblîgât-ı kat'iyeye ve serî'an îfâsı ve Hâdî Paşa'nın bu mes'elede bî-tarâf kalması bi'l-âhire nâ-hoş ahvâlinin tavrını intâc ideceğinden mütebessirâne hareketle tesrîh-i îfâsı ve îcâbî ve evvelce Luhye Vâ'zât kumândânlığından iş'ar olunan müsâlaha da Hâdî Paşa ile görüşülerek ne demek istediğini ve ahvâl ve vazî'atin lâykıyla tahkîk ve inbâsı lüzumunun ilâveten tebliğ ve iş'ar ı mütemennâdır.

Vâli
Nedîm

Sûret¹²¹

Aslında bütün şartlar açıktı. Şimdi sizler ve diğer şeyhler vaat ettiğimiz bütün ödülleri hak ettiniz. Toprakların azaldığını gördüğümde sağıma ve soluma baktım. Ama buna sebep olan önemli bir kişi göremedim. Ortada açıklanabilecek bir durum yok. Ben de bu yüzden size gelmeye karar verdim. Çünkü efendimizi hayal kırıklığına uğratmak istemedim. Biz sizin gönlünüzü hoş tutmak istedik. Siz hangi çocuğu ve ailesini uygun görürseniz biz de onu kabul ederiz. İnsanlara söz verdiğim her ne varsa onları gerçekleştireceğim konusunda onları cesaretlendirdim. Yine de bana tekrar güvenmeleri zor. Ali İdrisî asice davrandı ve kafirlerle birlikte hareket etti. Onların yalanlarına inandı.

Hadi Heyç

¹²¹ Arapça aslından tercüme edilmiştir.

326.sf. 21/3/32	Medîha 'dan	<p style="text-align: center;">Vâ'. Luh. M.K.lığı'na</p> <p>1-Millîler ma'âş almadıklarından 'Abdullâh Şu'ayb'dakiler kâmilen dağıldı. Merkeze gelmemesi için emir verdim.</p>
21/3/32	Cerb' den	<p style="text-align: center;">Tehâme Mıntıkâtü'l-harekâtı kumândânlığı'na</p> <p>C. 18/3/32 şifre:</p> <p>Ali Hadî'nin köyü yol üzerinde değildir. Diğer meşâyih Medîha'ya sonradan geldikleri hâlde mûmâ ileyhâ ancak da'vetten sonra 25/ ... kişi ile sâlimen gelmesi cây-ı istikrâbdır. İdrîsî'ye giderek imdâd taleb iden Şû'î 'Allân 'Abdullâh Tîr gibi fesede ile ile iki def'a Şehare'de üçüncüsünü Dîrşumâ'da görüşerek sonra da sadâkat perdesi altında felâket oyunu oynamaya cesâret iden merkûmdan evve'l- emirde niçün onlarla görüştüğü istîzâh ve ba'dehu da şüpheli olân bu adamın rehinesini almak ve vermediği sûretle de sadakatinden şüphe hâsıl olacağından meşîhatten 'azli iktizâ ider.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'. Luh. M.K.'ı Gâlib</p>
21/3/32	Cerb' den	<p style="text-align: center;">Tehâme Mıntıkâtü'l-harekâtı Kumândânlığı'na</p> <p>Mihlâf'dan: Kuvârî 'azlesi Meâflı Âbdullah Tîr Benî Amir'den:..... Şû'î Allân ,Hüseyin Yahya Basar. Benî Neşir'den: El mücâ'abe Amr Ahmed. El-vâ'd'den:.....Mehmet Zâmir Hacûr 'ussülüs'den: Talâce Sâ'id Talhâ Ali Kahim, Hâdi Talha'nın Safâ'ya gitmesiyle hukûmete takarrub keyfiyetinin kat'iyeye-i delâlet ettiğini gören ve Ali Kahim'in öğdüğünü çekemeyen Benî Neşir'den Amr Ahmed Mehmet Zâmir,</p>

Hâdî Talha'nın dehâlet ve taltîfini çekemeyen Mihlâf dan Şû'î 'Allân Ali 'Abdullâh Tîrî, ve 'Abdullâh Şu'ayb'ın 'arz-ı dehâletle eski meşihatine kavuştuğunu istemeyen Hacûrüs'sülüs'den ve el-ân vâre-i kararda bulunan Sa'id Talhâ ve bunlardan başka yine bu meşâyihın Safâ'ya gidûb müreffehen ve memnûnen 'avdet ve Hadî Paşa'nın da pek de memnûnen 'avdet itmediğini ve bi'l-hâssa mıntika kumândânlığından tekrâr mıntıkaya döndüğünü gören şerfk mesâ'ibesi Ali Harib Yahyâ Heyç, Ahmed Salih gibi ve salâhdan memnûn olmayanlar için yeni bir devr-i fesâd açılmak lâzım geldi. Bunlardan Yahyâ Heyç Şû'î 'Allân, Ali Abdullâh Tîr, Hasan Yahyâ Basır, Şehr-i eslef'de Ali Hâdî'nin hânesinde takrîben 14/3/32' de ictima' 'akd ittiler. Bu Esadullâh 'aynen ve tafsîlen İdrisî'ye 'arzen neferle Şû'î, Ali 'Abdullâh, Benî Neşir'e indiler. Amr Esat , Muhammed Zamir, Sa'id Talhâ ile de müzâkere iderek " Salâh uğrunda pervâ olân Hâdî Talhâ ve Ali Kahim'in Safâ'ya gidûb devletle akd-ü sulh ve itilâf iderek mazhar-ı mükâfât oldukları, 'Abdullâh Şu'ayb 'ın rehînesi Muhammed Yahya'yı kefâletleriyle Yahyâ Ali nezdinden kutardıkları, hulâsâ: Yahyâ Ali'nin elden kaçırıldığı ve bin'â'en 'aleyh metâh-ı mu'âvenette buldukları eğer inâyet bulursa hânesini bir ây keşfen tahkîk taraflarına i'zâmını ve Ali Kahim'in Meydiye'de bulunân evlâtlarının orâda oturlarsa kaçırılacaklarından bahisle mûmâ ileyhi ta'kîb için çocuklarının Sîyâ'ya nakli talebini hâvî yâzılân mektûb Sa'id Talhâ yed'î ve Muhammed Talhâ Zâmir'in oğlu Muhammed Şû'î refâketiyle İdrîs'e gönderildi. Medîha üzerine bilâd-ı Bestâ'dan kâlkân mukaddemâ Hâzemî berây-ı keşfen gûyâ Mesrûh ile Eslem arasında mevcûd kân da'vâsını hal için bilâd-ı Mesruh'dan Ahmed Şâyi'in hânesine geldi. Burada Ali Kahim - sûret-i merbût- Muhammed Şeyh, Hâdî Talhâ, Amr Ahmed ile Şû'î 'Allân'a hitâben birer mektûb göndererek bunları bilâd-ı Mesrûh'a da'vet itti. Bunlardan Şû'î 'Allân, Ali 'Abdullâh Tîr, Hasan Yahya Basir, Amr Ahmed, bilâd-ı mesruhta Hazemî nezdine gittiler ve Hazemî'yi alarak takrîben 23/3/32' de Ali Kundî hânesine geldiler. Burada Hazemî, vâsıtasıyla Şû'î 'Allân, Ali 'Abdullâh Tîr, Hasan Yahyâ Basır'ın şeyh olarak Ali Kundî'yi tanımak istediklerini söylediler. Bundan maksad Mihlâf'a 'â'id olân bu ukkâli Hadî Talhâ'dan ayırarak onu küçültmek ve bu sûretle dehâletinden dolayı cezâ çekdirmek ve Ali Kundî'yi mûmâ ileyh üzerine tasallut itmek. Ali Kundî evvelâ kabûl itmedi.

Bunda Ali Bedevî'nin de muvâfakatı olmak lâzım gelür idi. Gelmesi için mektûp yazıldı. Hasta olduğundan kardâşı Şeyh Sultân geldi. Görüşdüler. Mâdem ki himâye taleb oluyor kabâ'il usûlünce red olunmamak lâzım geldiğinden eğer sizin Benî Eslem'e ilhâk olduğınızı musaddak İdrîsî'den bir mazbata getirirseniz sizi kabûl ider ve sizi himâye için vece viririz dirler. Bu ukkâlin evvelce İdrîsî ile münâsebetleri yokdı. Ancak vaktiyle Mihlâf Şeyhi Hâdî Talhâ'nın İdrîsî'yle münâsebeti olurdu. Benî Eslem zan itti ki eğer bunlara bu yolda bir teklîf yaparsak alışmadıkları için İdrîsî'e gidenler mazbata getiremeyince ve cevaz virilmemiş ve binâ'en 'aleyh himâyetleri husûsunda ki mürâca'atları bu vesileyle (ile) red edilmiş olacaktı. Halbûki merkûmun İdrîsî nezdine gitmeye havâ-hişkar oldukları için merhaben: Mazbatayı getiririz didiklerinden bu sûretle Benî Eslem'in vechine girmiş oldılar. Bu esnâda Hâzemî edenebildiği ma'lûmât ve hakâyıkı İdrîsî'e bildirdi. Ahvâli iyi görmüyor ve rağbet bulamıyordu. Bu da 'avdete mecbûr oldu. Hânelerine 'avdet iden ukkâlden Ömer Ahmed 24/3/32' de Hâzemi'nin ikinci mektûbunu - Sûret-i merbût - Ali Kahim'a getirdi. Ali Kahim 25/3/32 târîhli mektûbunda önce varsa çocuklarımın hâtırı ve kurtarılması için Hâzemî yanına gideyim mi diye mıntıkadan sordu. Cevâben: Onunla görüşmekliğiniz bir takım kîl-ü kâli mucîb olur. Eğer çocuklar için barakasında me'mûl ise evvelâ Yahyâ Ali Sevâb ile görüşüp ba'dehü gidebilirsin denildi ise artık ta'ayyün iden bu ahvâl içinde çocuklarına fâ'ide olmadığını anlar ki gitmemeği muvâfık bulub evvelce Meydeb'de mevkût iken Mu'ârefe peydâ idüp berâ yi ziyâret nezdinde bulunan Benî Mervân meşâyihından birisiyle zirâ'at meşgûliyetinden bahs iderek çocuklarının tahliyesi iltimâsını hâvî lisân-ı münâsible yazdığı bir mektûbı Hâzemî'ye gönderir. 24/13/32' de Hâdî Talhâ'dan alınan mektûbda sûret-i merbût bu iki ukkâlin

Dirşûmâ' da der-desti taleb olunuyordu. Hâzemî yanından gelen geçenlerin ictimâ' olunan mahalle haber için gelmeyecekleri tabî'î bulunduğundan der-destleri teklîfi bir teklîf-i nâma'kûl idi. Cevâben: Muvâfık ve mümkün olmadığı ve işi cereyan-ı tabî'isine bırakmak lâzımgeldiği anlaşılabilirdi. 6/3/32 ve alınan 23/3/32 târîhli Tehâme K.'lığı telgrâfına 26/3/32 târîhli cevâb - sûreti merbûtdur - virildi. Ahvâle ve Hâzemî'ye dâ'ir 27/3/32 târîhiyle mıntuka K.lığı'nca Yahyâ Ali Sevâb' dan istîzâh-ı mâdde ve 'ayn zamânda mülâkât talep idildi. Yahyâ Ali Sevâb 'ın 29/3/32 târîhli cevâb-ı mektûbı sûreti merbûtdur geldi. 30/3/32 târîhli Luhye kâ'im-i makâmlığı'na yazılan Yahyâ Ali ile görüşüleceğine dâ'ir telgrâf - sûreti merbûtdur - 31/3/32 akşamı hareket olunacağına cevâb gelmesi üzerine Yahyâ Ali' ye yazılan 30/3/32 târîhli mektûbla - sûreti merbûtdur -Luhye kâim-i makâmı hareket itdiğinden ictimâ'ın mûmâ ileyhın vürûdına ta'lik idildiği bildirilmiş ve buna gelen 1/4/32 târîhli cevâba merbût Ali Kahim mektûb - sûretleri merbûtdur - üzerine meşâyihın evve'l- emirde Cerb'e gönderilmeleri 3/4/32 mektûbuyla - sûreti merbûtdur - Yahyâ Ali Sevâb' dan talep edilmişdi. Meşâyih ve kâ'im-i makâm Bey'in vurûdı 3/4/32 târîhli telgrafla - sûreti merbûtdur - 'arz idildi. Kâim-i makâmlıkda Cerb'e vurûdını Dirşûmâ'ya ihbâr itti. O zamâna kadar 'alâ dergâha gelmeyen Hâdî Paşa gündüzün harâretinden bahisle sâ'at onda geleceğini yazmış ve gelmişdi. Biraz oturuldu. Vakit geçirilmemek için tarafından ictimâ' mahalli yakînî taleb idildi. Bunun üzerine Hâdî namâza kalkarak müzâkereyi yemekden sonraya ta'lik itdi. Ba'det'ta'âm Hâdî meşâyihla evve'l-emirde yalnız görüşmeyi istedi. Görüşüp geldiler.Hâdî'nin talebini söylediler [Evvelen Batarya'da Yahyâ Ali ile görüşükden sonra irtesi gün umûmun ictimâ'ını meşrût kılmış] hükûmetin tuğrası altında olmayan bu sûret-i taleb bizce nazar-ı hoşnûdı görölmediyse de pek iyi kabûl denildi.

Meşâyihından gizlice Hâdî'nin Yahyâ Ali ile münferid görüşmesinin sebebi soruldu. Vâ'zat kabâ'iline karşı: Hükûmetden evvel gitdi. Yahyâ Ali ile hafî murâ'bit yaptı. Fikrini didirtmek için olsa gerekdir dinildi ki bu fikir doğrudur. 4/4/32 de Hâdî şeyhleriyle Batarya'ya gitdi. O sabâh oraya gelmesi yazılan Yahyâ Ali'ye teklîfi: İdrîsî veya hükûmet ikisinden birisine tecâvüz iderse müttefikan üzerlerine hareket Yahyâ Ali' den aldığı cevâbdır. İdrîs'in tecâvüzünden korkmayız, biz hükûmetin evlâdıyız. Ona sadâkat itmek istiyoruz, onunla zorumuz yoktur. Zorumuz seninledir, nâm-ı feyziyle perverde olduğın halde fâ'iden olmazsa bu hisle bize hiç fâ'iden olmaz. Bu gibi sakîm meslekden vazgeç de şurada iyi geçinme yolını tutalım sana ve bana devlete sadakat yakışır. Ba'dehü ifâdeyi tebdil iderek 6/4/32 de Benî El-Meştâ'de umûmî ictimâ'ı akdi karar-gîr olur. Burada çocuklarının Meydeb'den Cîzân'e nakil olduğunu heber alan Ali Kahim ve Hâdî Talha ile birlikte tekrar ordugâha 'avdet iderler. Hâdî Dirşumâ'sına gider 6/4/32 günü Vâ'. zat emir ve zâbitini Ali Kahim, Hâdî Talha'dan irken hâzırladı. Hâdî'den biz arkadan biraz lokma yiyüp geleceğiz. Kendilerine intizâr idilmemisi haberi geldi. Biz kalkdık hareketle Benî El-Meştâde Yahyâ Ali ve meşâyihî tarafından istikbâl olunarak Arîş'e girdik Ali Kahim'in çocuklarının hakîkaten Cîzân'a ve oradan Sîbâ' ya nakl olduğunu te'yid itdi. Ali Kahim bundan dolayı müte'esir idi. Üç sâ'at sonra yüz elli kadar müsallah ve merkebli ile Hâdî Paşa'ya geldi. Yahyâ Ali elinde asâsı yanında rüfekâsı olduğu hâlde istikbâl ile ihzâr eylediği Arîşlileri de yerleşdirdi. İstirâhatden sonra yemekler yenildi. Hâdî, ictimâ'ın Arîş'de olmasını talep itmişken bi'l-âhare nezdimize geldi ve tarafeyn meşâyihî cem' ve mesâyih-ı lâzım bi'l-îfâ merbût ve sûreti musaddak murâd-ı tarafeyn meşâyihî tarafından temhir ve imzâ Hâdî ise mührini kâtibi getirmediğinden bahisle mühri sonraya ta'lîk ve orada imzâ ile iktifâ ve

‘avdetin irtesi günü celble temhîr itdirildi. Hâdî'nin Bedâye'de Yahyâ Ali'ye lâ-müttefikân İdrîsî veya hükûmet ‘aleyhine hareket teklîfi mes’lesini hikâye ile onları tecrübe kasdıyla söylediğini ifâde itdi. 7/3/32 günü Şû’î Allân Abdullâh Tîr, Hasan Yahyâ Masîr’in mukaddemâ Benî Eslem’deki sözleri mücebince Hâzemî'ye mülâki olmak üzere Havz’a gitdikleri haber alındı. 8/4/32 târîhli Ali Kahim mektûbında çocuklarının Sıbyâ'ya gönderilmesine sebep olan Sa’îd Talhâ'dan ve artık emr-i ilâhînin böyle olduğundan bahs idiyordu. Yukarıda ma’rûz Hâzemî ile görüşmeler, Dirşûmâ'da ictimâ’lar, sonra da İdrîsî nezdine gitmeleri lâzımdı. 9/4/32 târîhli cevâbla Ali Kahim'e 30/4/32'de birlikde Benî Neşîr'e geleceğimiz yazıldı. Yevm-i mezkûrda Sa’id Talha ve Ömer Ahmed’in zabtı için berâ yı müzâkere Abîs'e gideceği haberi geldiğinden biz de 10/4//32' de Medîha'ya çıktık. [Hacûr Kâ'im-i makâmı'nın virdiği şifre ma'lûmâtını tahkîk için] 10/4/32 târîhli Ali Kahim ve Abdullâh Şu'ayb mektûblarıyla - Sûretleri merbûtdur - Sa’îd Talhâ'nın der-destle Abdullâh Şu'ayb'a teslimi haberi geldi. Bu hâl salâhın gitdikce takviyesine ‘azm-i kat’ide hâmil olduğuna alâmet ve burhân idi. Ali Kahim çocukların Sıbyâ'ya nakli İdrîsî'ye mektûp götüren Sa’îd Talhâ'nın der-destle demir-bend olarak Abdullâh Şu'ayb'a teslimi, muhâlifinin Hâzemî'ye gitmiş ve gelmiş Dirşûmâ'da ictimâ’ları Şû’î ‘Allân vesâ’irenin bu def’ada İdrîsî yanına gitmeleri husûsâtı Hacûr kâ'im-i makâmı'nın Ali Kahim ve Hâdî Talhâ'nın desîse yaptıklarına dâ’ir yalnız Şeyh Muhammed Cîrân'dan olan ve kabâ’ilden yaptığı ve tahkîkât didiği duygusunu tamamen nefy idiyordu. Mes’elenin ba’zı fesâd dolabının birini Ali Hâribi-Hâdî Talhâ ile öteden beri araları iyi olmayup hükûmete dühhâlini çekemez ve Mihlâf ukkâlini mûmâ ileyhden ayırarak onu ezmek ister olduğundan şüphe kalmamış ve silâh mukâbili rehîne olarak alınan oğlu ise Hacûr Kâim-i makâm’ı tarafından onu hemşiresinin oğluyla değiştirilerek i’timâd câ’iz olmadığı anlaşılmiş olduğundan yerine bağlamak ve bu sûretle İdrîsî'ye giden Şû’î ‘Allân vesâ’ireyi te’dîb veya der-dest için Ali Hârib’i yerinde oturtmak lâzım idi. Hacûr Kâim-i makâm’ıyla müzâkere idildi. Kendisinin celbiyle oğlunun talebi muvâfık bulundu. 11/4/32 günü yazıldı. 12/4/32 günü yirmi beş müsallah ve muhyî Yahyâ Heyçle berâber Medîha'ya geldi. Haklarında husn-i mu’âmele idildikten sonra Ali Hârib’e oğlunu getirüp rehînesini tebdîl teklîf olındı. Merhaban yarın didi. Bu gün getir dinildi. Haber gönderelim diyerek odadan berâber müsallihalarını alub kaçdıkları anlaşıldı. Hükûmete sâdık olanın kaçmaması ve oğlunu esîrgememesi lâzım geldiğinden

13/4/32 sa'ât dördüne kadar getirmesse netîce iyi olmayacağı topların ateşle hânesini tahrîb ideceği hakkında tehdît mektûbu gönderildi. Cevâbı 12/4/32 tarihli mektubuna cevâp verilerek 14/4/32 tarihli cevâbsız bırakıldı. Sa'îd Talha'nın tevkîfi üzerine Şû'î 'Allân vesâ'ire hakkında Hacûr meşâyihıyla beraber ittihâz tedâbir etmek üzere Hâdî Talha ve Ali Kahim talep olunmuş idi. 13/4/32 akşamı Medîha'ya geldiler. Ali Hâdî'nin kararı ve rehinesini vermekte ta'dini Medîhaca yapılacak iş bırakmamış daha ileri varmağa da lüzum kalmamış. Ve hayrı anlaşılmış olduğundan işi esasından tutmak lâzımgeldi. Ali Kundi ile yâ hânesinde yâ Hâdî Talha ve yâhud da Ali Kahim'dan mülâkat talep idildi. Bedevi âdem pek gezmeyi sevdiğinden köyünde ictimâ'ını talep itdi ki bizim için daha muvâfık idi. Yani Benî Eslem'den vece aldık denilerek vece tersine dönmüş olacaktı. 9/3/32 Perşembe günü 'Abis ictimâ'ında Sa'îd Talhâ gibi 'aynı zamanda Amr Ahmed'in de tevkîfi mukarrar iken şeyh Ahmed Ali'nin ricâsı üzerine merkûma çocuğuna rehine olarak getirmek için bir hafta müddet verilmiş ve 16/4/32' de Benî Neşir ukkâli ve Meşâyihî'nin Âbis'de ve Amr Ahmed'in de yevm-i mezkûrda oraya gelmesini taht-ı karara almış olduklarından Ali Kahim 15/4/32' de Medîha'dan hareketle 16/4/32' de Yahya Ali nezdinde ictimâ' itdiler. Fakat Amr Ahmed bu ictimâ'a icâbet etmediğinden Benî Neşir meşâyihî ve ukkâli " eğer Amr Ahmed'i tutup getirmes isen ölmesine ve fesâdına meydân virmeyiz ve eğer Muhammed Zâmir'den bir daha iblislik idecek veya Amr Ahmed'le teşrîk-i mesâ'i idecek olursa onun da üzerinden kaldırırız." dirler. Benî Neşir bu sûretle zapt-u rapt altına alınarak Amr Ahmed' ten Muhammed Zamir hânesinden çıkmayacak hâle getiriliyor. 18/4/32' de Medîha'dan hareketle Mihlâf tarîkıyla Ali Kundi hanesine müvasalat idildi. O gün 'Abis'den kalkan Ali Kahim Muhammed Şeyh ukkâli de Beyt-i Ali Kundiye gelmiş idiler. Ali Bedevi hasta olduğundan kardaşı Şeyh Sultan da celb olundu. Lede'l - müzâkere bâlâda ma'rûz Mihlâf 'tan Kuvâri ve Benî Amir'in Benî Eslem Şeyhine ilhâkı sûretiyle bedeviyet zâyıkından istifâde ederek çıban başı koparmak dolabının döndürölmek istenildiği ifâdeleriyle tahakkuk ve te'yit etdi.

“Benî Eslem’in salâh uğrunda piştârlık vâzifesini gördüğü şimdiye kadar hükümete karşı mahâlefette buldukları hatta geçen sene vukû’a gelen musâdemâta bile iştirâk etmemek sûretiyle ibrâz-ı sadâkat ve hamîyyet ettikleri cehtlerinin sağlm olduğunu bildiklerinden vece aldıktan sonra İdrîsî yanına gittiklerini iğfâl ile şerre âlet etmek istedikleri ve bu iğfâl keyfiyeti salâhı istemediğinden çekemediklerinden delil olduğu ve binâ’en ‘aleyh hükümete karşı şimdiye kadar sükûneti muhâfaza etmiş irtibâtın sadâkatini gâib etmemiş Benî Eslem’in bu gibi fesedenin sözlerine ittîbâ-ı ri’âyet lâzım geldiği sûretlerinde olunan nesâyih ve irşadât tenvîr fikirlerine hizmet idilerek Şû’î ‘Allân, Hasan Yahya Basir, Ali ‘Abdullâh Tîri eğer İdrîsî nezdinden ‘avdet iderlerse Mîhlâf , Benî Neşir ve Eslem meşâyihî birleşerek lede’l - müzâkere bervece âtî mevâddan birini tatbik edeceklerine dâ’ir Benî Eslem meşâyihî vece virerek çöp âlmışlardır:

1-Bu ukkâl kabûl ve müvafakât iderlerse evve'l-emirde Mîhlâf şeyhiyle beyyineleri ıslah ve te’lîfe çalışarak bir daha İdrîsî gidememelerini te’mîn için rehînelerini şeyhlerine virdirmek.

2-Kabul etmezlerse bunları yakalayıp Mîhlâf Şeyhi Hâdi Talha’ya teslim ve eğer râzı olmazlarsa hükümete teslim etmek.

3-Hükümet kendisi bunları tutmak ve terbiye etmek isterse Benî Neşir’e Mîhlâf mu’âvenet idecek. Yalnız Benî Eslem hududundan sokarak bunları kabul etmeyüp vece verdiği için bî- taraf kalacak. Bu sûretle mesele esâsından ve can alacak noktasından tutularak şekl-i basite irca’ edilmiş olduğundan hâlen bu ukkâlin İdrîs’e tezevvünden ‘avdetine ve bu mevâtan birisinin tatbîkine intizâr olunacaktır. Benî Eslem’ de çocukların bile esas fikri yolun açıldığı gün İdrîs’in ‘aleyhte tutulduğu gün değildir. Hâlen İdrîs’e karşı göz yummak uyumak Meydiye mahzan idhâlât ve ihrâcât mâni’ olmaması menâfi’in gâib zıtt-ı mâ’îşetin artmaması hâtırı ve esâsına müsteniddir. İdrîsî’nin küffâr para ve durasıyla islâmları birbirine boğdurduğuna kâni olmamış kimse kalmamıştır. Benî Mervân rehâ’inde altı ve Eslem’de bir rehinenin geçende firârı onda kudret kalmadığına delildir. İdrîsî yanına rehinesi olmayan Ali Kundî ve Ali Bedevî için korku yoktur.

Hülasa: İdrîsî'nin her ma'nâsıyla mâhiyetini anlayan meşâyihın artık başka bir melce' ve bâb-ı mu'âdalet aramak ve bulmak hissi tamamen uyanmış olduğu anlaşılmıştır. Lehü'l hamd her tarafta yarân-ı bereket ve salâh-ı sükûnet bir mükâfât-ı ma'nevîsi olarak tezevvül ve o geniş sâhâları mahsûlât ile doldurarak kabâili memnun ve mesrûr bir hâle koyduğundan salâhın hukûmete karşı itâ'atin in'âmını fi'len görmekle daha mü'andırlar 18/4/32 Benî Eslem'den hareketle Benî Neşir meşâyihıyla Ali Kahim hânesine ve 19/4/32 günü de Ahmed Ali İbrahim ve Luhye ve oradan da Cerb ordugâhına 'avdet idildi. Meşâyihın Safâ'da bulunduğu müddetçe 'işâ'a olunan birçok bed hevâhâte sözler 'avdetten sonra da ber vece ma'rûz- mutâla'atta sukûnu ihlâl ve hükümeti ifrâr idecek ve sâil-i fesâdiyeye mürâca'ât hususunda tarafiye-i kimlerde sadâkât itâ'ât olduğunu ve Ali Kahim ile Hâdî Talhânın bir dehâlette bir desîse kullanub kullanmadıklarını ispâta kâfi mevâd bulunmakla beraber mukâbil taraf ya zannen İdrîsî'ye merbût dahî olsalar sekiz aydır sükûneti muhâfaza etmeleri hükümetin şu sırada vazî'at-i siyâsiye arzusuna pek muvâfik bulunmuş ve bu hâlin idâmesi ile silâhın patlamasıyla gâib edilecek zararlara karşı fedâsı lâzım gelen cüz'î bir menfa'at gösterilmesi ile kâbil bulunmuş olduğundan bu bâbda tarafıma icâp edenler hakkında ne yapılmak lâzım olduğu hatt-ı hareket ta'kîb ile ittihaz-ı tedâbir ve ihtiyât etmek ve şu ahvâl-i fesâdiyeye göz yumulması bi'l-âhire sadveti muhtemel vekâyı' ile hükûmete düçâr-ı zarar ve hasar olmaktan ve kâbeten meyyilleri hakkında şimdiden hükümetin nazar-ı dikkatini celp ve keyfiyet hakîkiyetiyle 'arz edildiğinden bu bâbda ki emirlerine muntazır iş bu müşterek raporumuz 'arz ve takdim kılındı.

Vâ'.Luh.M.K.'ı

Gâlip

Luhye Kâim-i makâmı

Yusuf

335.Sf. 22/4/32	Luhye' den	<p>Vâ‘.Luh.M.K.lıĝı’na</p> <p>16/4/32 iki bacalı bir kruvazör Bişr-i cezire’nin garbında demirledi.</p> <p>17/4/32 Vazî‘atte tebeddül yoktur.</p> <p>18/4/32 Mezkûr gemi ‘alassabâh Meçhûl istikâmete hareket etti.</p> <p>19/4/32:22/4/32 Vazî‘atte tebeddül yoktur.</p>
22/4/32	Hudey de’den	<p>Luh.K.’ı.</p> <p>Ârif</p> <p>Vâ‘.Luh.M.Kumândânlıĝı’na</p> <p>Ali Hârib’in maksadı hakkında şimdiye kadar bir iş‘ârda bulunulmadı. Bu içtimâ’ların yeni vukû‘ bulunmadığı ne’şet etmiştir. Merkûm hakkında yapılacak tahkikât-ı serî‘anın inbâsı.</p>
22/4/32	Cerb’ den	<p>Tehâme mıntıkâtü’l- harekâtı</p> <p>Kumândân’ı</p> <p>Râgıb</p> <p>Tehâme Mıntıkâtü’l- harekâtı Kumândânlıĝı’na</p> <p>Hâdi Paşa tarafından hükûmete teslim olunacak rehâ’inin Benî Neşir ve ‘Abis’den uzak olan Zühre veya Luhye’ye nakli hâlinde evlatlarımızın uzaĝa gönderilerek sefâletlerine sebep oldun diye Ali Kahim’in ta‘yininin mûcib olacaĝından Safâ’da iken Vâli Bey Efendi’ye ‘arz olunmuş ve Cerb ordugâhında ibkâ’en muhâfazalarına müsâ‘ade ve muvâfakat buyurmuşlardı. Bu def‘a Luhye Kâim-i makamlıĝı’ndan mevrut emr-i vilâyet penâhide Zühre veya Luhye’ye nakilleri emrolunduklarından keyfiyetin derhâtır buyrulmayarak rehâinin Cerb’e bırakılmalarına delâlet buyurulması ma‘rûzdur.</p>
23/4/32	Hudey de’den	<p>Vâ‘.Luh.M. Kumândân’ı</p> <p>Gâlip</p> <p>Sûret</p> <p>Luhye kâim-i makâmının talebi üzerine Hâdi Paşa nezdinde bulunan Benî ‘Abis,Benî Neşir Benî Müştâ rehâ’inin hükûmete teslimi hususunda paşay-ı müşarun ileyh emir vermedikçe tahliye edilmemeleri hakkında mezkûr kâim-i makâmliĝ’a taraf-ı vilâyetten emir verildiĝi berâ-yı ma‘lûmât bildiriliyor.</p>

<p>336.Sf. 23- 24/4/32</p>	<p>Cerb'd en</p>	<p style="text-align: center;">Vâ' .Luh.M.K.Kumândânlığı'na</p> <p>Kolordu kumândânlığının 22/4/32 telgrâf sûreti Bâlâ'ya nakl olunduğu ve rehîneler hakkındaki 23/4/32 şifremiz kolorduya 'arzedileceğinden cevâbın ayrıca bildirileceği.</p> <p style="text-align: right;">Tehâme Mıntikatü'l- harekâtı</p> <p>Kumândân'ı</p> <p>Râgıb</p> <p style="text-align: center;">Tehâme Mıntikatü'l- harekâtı Kumândânlığı'na</p> <p>C: 23/4/32</p> <p>Meşâbere müfrezesinde iken Ali Hâdî'nin umum meşâyıh nâmına yazdığı mektublar dosyası sûreti 31/11/32 târihiyle takdîm kılındığı gibi merhûm Şükrü Bey müfrezesinin tahlî'i günlerinde Cerb telgrafhânesinde müştereken Hâdi ile ortalığı veleveleye vermesi Seyyid Ahmed Âmir'in vürudunda i'lâf-ı eşkâli husûsunda Hâdi'ye mu'âveneti 16/17/1/32 telgrâfiyla Ma'rûzu'l-Hafa'daki ictimâ'a adem-i icâbeti vaktiyle şâhil'den kâfile nakl olunan topun nakline muhâlefeti ma'lumdur. Bu def'aki tahkîkât râporu ise 24/4/32 günü yola çıkarılacağından merkûm hakkında dahâ ziyâde tenvîr-i fikre hizmet edeceği ma'rûzudur.</p> <p style="text-align: right;">Vâ' .Luh. Mın.</p>
<p>23- 247/32</p>	<p>Cerb'd den</p>	<p>K.'ı-</p> <p>Gâlib</p> <p style="text-align: center;">Tehâme Mıntikatü'l- harekâtı Kumândânlığı'na</p> <p>C:2/4/32 şifre:</p> <p>1-Sekiz aydır mıntıkada sukûnet ve emniyetin devâmı.</p> <p>2-'Abdullâh Şu'ayb rehinesi Muhammed Yahyâ'nın Yahya Ali Sevâb tarafından salıverilmesi.</p> <p>3- Ali Kahim'in Seydiye'deki çocuklarının cezâ'en Seydiye'den Cîrân ve oradan da Sıbya'ya nakli.</p> <p>4- İdrîs'e mektub götüren Sa'id Talha'nın 'avdetinde Benî Neşir'de derdestiyle teslimi.</p> <p>5-Hâzemî'nin adamı Benî Neşir'li Amr Ahmed'in köyünden çıkamayacak bir derecede zabt altına alınması.</p>

- 6- Ali Hâdî'de toplanan Hâdî Talhâ'ya muhâlif Şû'î 'Allân Amr Ahmed,Huseyin Yahya Basar'ın evve'l-emirde Mişbâ'daki Hâzemi ve 6/4/321 Benî meştâ' ictimâ'ı köyünde İdrîsî nezdine gitmeleri.
- 7-Benî Eslem'e iltihakla ortalığı fesâda vermek istenilen dolabın muhavvereti tahrik için Hâdi Talha'nın Benî Eslem'e yüz riyâl vermek fedâkâlığıyla teskîn-ı fesâda hizmeti, Ali Kahim'in Cerb kıta'âtına ilerüde alacağından mahsûben yedi bin kusûr kuruşluk ve bu def'ada Zühre'ye dûra virmesi.
- 8-Yine Ali Kahim'in küçük birâderi 'Abûsi'nin Berâ-yı Aliyye 23/4/32 günü Cerb'den Hudeyde'ye gönderilmesi.
- 9-Bunlara mukâbil Hacûr Kâim-i makâmı'nın kabâil nezdinde tahkîkâtı yaptım didiği ma'lûmâtının Ahmed,Huseyin Yahya Basar'ın evve'l-emirde Mişbâ'daki Hâzemi ve 6/4/321 Benî meştâ' ictimâ'ı köyünde İdrîsî nezdine gitmeleri.

7-Benî Eslem'e iltihakla ortalığı fesâda vermek istenilen dolabın muhavvereti tahrik için Hâdi Talha'nın Benî Eslem'e yüz riyâl vermek fedâkâlığıyla teskîn-i fesâda hizmeti, Ali Kahim'in Cerb kıta'âtına ilerüde alacağından mahsûben yedi bin kusûr kuruşluk ve bu def'ada Zühre'ye dûra virmesi.

8-Yine Ali Kahim'in küçük birâderi 'Abesi'nin Berâ-yı Aliyye 23/4/32 günü Cerb'den Hudeyde'ye gönderilmesi.

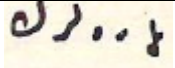

9-Bunlara mukâbil Hacûr Kâim-i makâmı'nın kabâ'il nezdinde tahkîkâtı yaptım didiği ma'lûmâtının yalnız Şeyh-i Cirân'ın ağzından işitilmesiyle Ali Kahim ve Hâdi Talha'nın siyâseten tefevvüz mıntikasını tevsi' etmek istedikleri fikrinin kat'iyetine delâlet idemeyeceği.

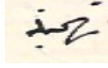
10- Hâdi Paşa'nın kalben ciddiyet ve sıhhatine kâni' olduğu Benî Mesnâ ictimâ'ı ve 'ilâfindan sonra vilâyette vukû' bulan murâca'âtından bir ma'nâ istihrâc olunmaması ve aynı fikrin mumâ ileyh tarafından evvelki gün Luhye Kâim-i makamı'na söylenilmesi mebnî ve ya mürettebin neresi olduğuna kanâ'at hâsıl ve takdîm kılınacak râporda keyfiyeti te'yîd ideceği ma'rûzdur.

Va'Luh. M.K.'ı-Gâlib

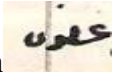
Sûret

Muhtelif menâbi'den gelen ma'lûmâta göre Şerif-i Mekke'nin tebdîli münâsebetiyle Sıyâne mıntikasında icra olunduğu husûsu iğtişâşından mâhiyeti henüz ma'lûm olmayan esbâbdan dolayı kolordunun merkez saltanat ile yegâne tarîk-ı îâşesi ve muvâsalası olan Kamrân yolu da kapanmış üç haftadan beri beklenen dersa'âdet postası alınamamıştır. Hukûmetimizin yolu yakın zamanda açacağı tabî'i bulunmakla berâber hâiz-i tesir bir müddet için bu yolun kapanmış bulunacağı ihtimâli de mevcuttur. İş bu küçük müddet zarfında şerâ'it-i siyâsiyye ve mâliyyesi pek müstesna bulunan 'Ayn mıntikasında şimdiye kadar düçâr olduğumuz müzâyaka ve sıkıntıdan daha büyük müşkilâta uğrayacağımızı ma'a teessüf beyân iderim. Fakat bunca müşkilât ve müzâhameye göğüs gelecek şân-ı osmânîyeye lâyük bir sûrette hamiyet ve fedâkarlık ibrâzıyla ve mezâbika-i hâzıra'ya ihtimâm düşmanı makhûr itmekte bulunan asker arkadaşlarımın bundan sonra da numune-i misâl olacak bir sûrette azimlerinde sebât ve metânet göstereceklerine eminim vazî'at-i siyâsiyye ve iktisâdiyesi ma'lûm olan bu mıntıkada bundan sonra tamâmıyla mahsur kalınacağı ve ekmek parasının tedârikinde bile büyük müşkilâta uğranılacağına göre esâsen pek büyük fâsılalarda ve ma'aş nâmıyla şimdiye

338. Sf.		<p>kadar verilmekte bulunan ve hakikatten pek az olan  (...?...) kara yolu açılıb pâra vurud idinceye kadar verilemeyeceği kemâl-i teessürle zâbit arkadaşlarıma beyân ma' hâzâ ekmek, yâğ ve ete münhasır kalan erzâkın eskisi gibi te'min-i tedâriki için vesâ'it-i mümkineye müraca'ât idileceğini va'ât iderim. İşte bâladaki izâhât ve beyânata göre ümerâ ve zâbitânın her vakitten ziyâde askerın iktisât ve i'âşesine son verinceye kadar dikkat iderek hamden lillâhi müte'addid düşmanlarımıza karşı istihsâl ettiğimiz muzafferiyetin te'min-i devâmına gayret eylemelerini hamiyet-i vataniyelerinden beklediğim ve muhît i'tibârıyla bu emrin mahremiyetine dikkat edilmesini ta'mimen tebliğ olunur.</p> <p style="text-align: center;">Diğer sûret</p> <p>Vazî'at-i hâliyemiz artık bütün vuzûhuyla ma'lûmunuz olmuştur. Pek müşkil şerâ'it-i hayatiyye içinde yaşayan Tehâme kıta'âtının temin-i i'âşesi için elden geldiği kadar mu'âmele idilecektir. Ancak bulunduğumuz muhitin vazî'at-i istisnâ'iyesi nazare-ı i'tibâra alınarak ekmek parasının tedârikâtında büyük müşkilâta tesâdüf olunacağı ve ba'zen pek az para göndermek mecbûriyetinde kalınacağı nazar-ı te'ammüle alınmalıdır. Binâen 'aleyh bundan böyle son dereceye kadar iktisat ve tasarrufa ri'âyet olunarak ve hâsseten Rime tahsîlâtına  (kemiyyet) verilerek kuvvet nokta-i vurûdunun teshîriyetine gayret ve ahâlî ve kabâ'ile muhtaç olacağından muzâlika günlerinde pek riâyetkarânede bulunularak rü'esânın celb-i kalplerine haps olunması icâb eder. Kıta'âtın bir kısmını hiç olmazsa tahsîlât ile giyindirmek üzere 3/118 taburunun bir cebel tâkımıyla birlikte Zeydiye Kınâvüz mıntikasının yapacağı tahsîlât ile başka mıntikalarda yapabilecek tahsîlât hakkındaki mutâlâ'anızın enbâsı.</p>
24/4/32	Hudey de'den	<p style="text-align: center;">Va'.Luh.M.K.lığı'na</p> <p>Kolordu Kumandanlığı'ndan şifre sûretleri 'aynen bâlâya çıkarılmıştır. Bizzat mıntikanıza ta'yin edilerek mahrem olarak zâbitâna tebliğ olunması ve 3/118 tâburu hakkındaki mutâlâ'anızın sur'at-i enbâsı ve bu bâbda âsâr-ı gayret ve hamiyet gösterilmesi bilhâssa müsennâdır.</p> <p style="text-align: right;">Tehâme Mıntika K.'ı Râgıb</p>

339.sf.		<p style="text-align: center;">Sûret</p> <p>C.20/4/32 Sa'îd Talha meselesi esâsen hükûmete 'âid olduğundan vilâyete yazıldı. Vürûd eden cevabda merkûmun Hacûr Kâim-i makâmlığı'na teslim edilmesi ve mezkûr kâim-i makâmlıkça hakkında îcâbı yapılacağı bildirilmektedir.</p>
28/4/32	Hudey de'den	<p style="text-align: center;">Diğer Sûret</p> <p>C.25/4/32 19/20/32 târihli ve 245 numaralı telgrâfi kabâ'il arasındaki i'tilâf sonraki vukû'âta âittir. Sa'îd Talha hakkında bildirilen vukû'ât bu târihten evvel olmakla halli hamiyet-i hükûmete âittir. Târih-i mezkûrdan sonra merkûmun yaptığı bir vukû'ât varsa mezkûr ta'lîmât mûcibince hal olunabilir.</p> <p style="text-align: center;">Vâ'. Luh.M.K.lığı'na</p> <p>Sa'îd Talhâ hakkındaki iş'âr kolorduya 'arz idilmiş ve bâlâda mevrûd cevâbda mes'elenin kabâ'il usulü ile halli hakkındaki tâ'lîmâtı hatırlatılarak intizâh ve inbizâh-ı madde olunmuş idi. Mevrûd cevâbda ikinci bir sûret olarak bâlâyâ çıkarılmış olmakla icrâ-yı mu'âmele olunması.</p> <p style="text-align: right;">Tehâme Mintikatü'l -harekâtı Kumândanı Râgıb</p>
28/29/4 /32	Cerb' den	<p style="text-align: center;">Tehâme Mintikatü'l-harekâtı Kumândânlığı'na</p> <p>C:28/4/32 teli</p> <p>Sa'îd Talha İdrîsî'ye mektub götürmek ahvâlimize dâ'ir ma'lûmâtı vermek  (...?...) ya'nî câsuslukla maznûndur. Seferberlik dolayısıyla bunda Cerb'e teşekkül edecek divân-ı harbe tevrîhi ve muhâkemesinin sür'at-i icrâsıyla hemen tecziyesi ve kabâile ibret-i mü'essire olmak üzere ibrâzı elzemdir. Aksi halde İdris'e gidecekler çoğalır. Aklı gözünde olan kabâ'ilin imdâdına 331 harekât-ı ihtilâliyyesinin şekl-i diğerde tekrârına hizmet edilmiş olur.</p>
340. sf.	Medîha 'dan	<p>Mutekaddim raporun mütâla'asıyla merkûm hakkında yapılabilecek mu'âmelenin tesrî'i ve ihmâli hâlinde mesûliyyet kabul olunmayacağı 'arz olunur.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'. Luh. Gâlib</p> <p style="text-align: center;">Vâ'.Luh.M.Kumândânlığı'na</p> <p>Bir hafta zarfında vukû'ât olmadığı ma'ruzdur.</p> <p style="text-align: right;">Hacûr Kumândân'ı- Nâzım</p>

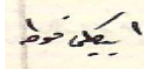
30/4/32	Luhye'den	<p>Vâ'.Luh.M.K.'lîğî'na</p> <p>23:30/4/32 vazî'atte tebeddül olmadığı ma'ruzdur.</p> <p style="text-align: right;">Luhye Kumândân'ı Ârif</p>
30/4/32	Cerb'den	<p>Tehâme Mintikatü'l-harekâtı Kumândânlığı'na</p> <p>4/32 zarfında mıntıka vaz'ul-çeyşinde tebeddülât olmadığı.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'.Luh.M. K'ı Gâlib</p>
30/4/32	Cerb'den	<p>Tehâme Mintikatü'l - harekât Kumândânlığı'na</p> <p>1-19:25/4/32 mıntıkada hâdîse yoktur.</p> <p>2-26/4/32 Yüzbaşı Şehap ve Mehmet Ali Efendiler Sadide'ye gönderilmişlerdir.</p> <p>3-29/4/32 sabahı iki direkli ve iki bacalı bir vapur Bavarid adası şarkında bir müddet durduktan sonra şimâle hareket etmiştir.</p> <p>4-30/4/32 akşâmına kadar şayan-ı 'arz vukû'ât yoktur.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'.Luh.M.K.'ı Gâlib</p>
30/4/32	Cerb'den	<p>Zühre:2/118 Kumândânlığı'na</p> <p>Za'liyeliler'le Azezeliler arasında muhârebe oluyor da mıntıkaya ma'lûmât verilmiyor bu gibi vukû'âtlâ alâkanız yok mu mıntıkaya haber virmeniz usulden değil midir? Bu def'âlık ihtâr olunur.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'.Luh.M.K.'ı Gâlib</p>
341.Sf. 32..	Zühre'den	<p>Vâ'.Luh.M.K.lîğî'na</p> <p>C. Za'liyelilerle Azezeliler arasında muhârebeler vâki' olduğundan kat'iyen haberdâr değilim. Yalnız 28/29/4/32 gecesi dura sirkât etmek üzere kabîlesi ma'lûm olmayan bir arabın Zühre'nin civârında yarım sa'âtlık bir mesâfedeki tarlaların içerisine girip tarla bekçisi tarafından katledildiği ve bu ise ehemmiyetsiz hudûsâttan ma'dûr bulunduğu hasebiyle Kumândânımdan 'arz-ı malûmât isdemedim. Bundan böyle her günâ vukû'âtın hudusâtında malûmâtı i'tâ kılınacağı ma'ruzdur.</p> <p style="text-align: right;">2/119 kumândan Vekili Yüzbaşı Cemal</p>

3/5/32	Cerb'den	<p style="text-align: center;">‘Asir Müfreze Kumândânlığı’na</p> <p>1-330 senesi Mart evâhinde 39. fırka Kumândân’ı Miralay Ali Sa‘id Bey el-yevm nefer mıntika harekâtı Kumândân’ı Miralay Sa‘id Paşa fî Haziranda kuvvâ-i muhteşemde nâmı olan Va‘zât - Luhye mıntikasına me‘mûren Yemen Vâlisi Mehmet Zeydullah ile berâber gelmişlerdi. Maksad-ı vilâyet: İdrîs’in</p> <p>Yedinci Kolorduya karşı en sâlim  (afüvvü) ve bâşkumândân’ı olan ‘Abis şeyhu'l meşâyihî Yahya Ali Sevâb’ı dâ’ire-i itâ‘ate alarak İdrîs’in nüfûzîyetini kırmak idi. Sene-i mezkûra tehavvüzü ibdallerine kadar devam iden teşebbüsâtı ba‘zı esbâb dolayısıyla netice-i haseneye iktirân edemeyerek Vâli Bey’in ‘avdet ve mâh-ı mezkûr evâsıtında Ali Sa‘id bey de Safâ’da fırkası başına geçmiş ve fakat mıntıkada siyâseten ta‘kib olunacak hat ve hareket gittikçe fırsat zuhûrundan salâhın yapılması esâsını hazırlamış olduğundan 25/8/30 da kolordumuzun seferberliği ingilizin ilan-ı harbi ve ba‘zı kuvvetlerin de Ta‘iz’e nakliyle para ve müzâharat bulan İdrîsî harekâtı his olduğundan 26/4/31’ de “ Tehâme mıntikatü’l -harekâtı erkân-ı harbiye vazifesini bırakarak kesb-i ehemmiyet eden iş bu mıntıkaya hareket ve ta‘kîbinin kumandasına memur idildim. ”</p> <p>2- Yapılan harekât, müsâdemât ve teşebbüsât-ı siyâsiyye ile Mihlâf, Benî Neşir, Benî Eslem, Benî ‘Abis, Benî Hasan, Kıyta Bitâriye kabâilenin inâyet-i Bâri ile Hükûmet-i Osmaniye'nin cenâh-ı âtufetine bilâ kayd-ü şart dehâletleri te‘mîn olduğu halde- vilâyetçe 330 senesi teşebbüsâtı akîm kaldığından rûy-i kabul görünmek hususunda bir haylı müşkülata maruz kaldıysa da sabrı, ‘azmi elden bırakmayarak nihâyet meşâyihî Safâ’ya götürmek sûretiyle artık bir diyecek kalmamış olduğundan bi’l-firûz dehâletleri kabûl olundu vukû‘ât-ı hülâsası ber merbûttur.</p> <p>3-Kar ve kış melfuf ve icra-ı seyahatle gördüğüm berâhiyyenin fi’len işkâli: Meydî’ye çıkarılan emvâl-i ticâriyyenin hakkında ittikâ’ını ve bu da Yemen’in ma‘îşetini Kabâil menâkî’ında kesrini mûcip olmayacağı cihetle bunlardan sarf-ı nazar olduğu hâlde keyfiyeti işti‘al evve’l- emirde paranın vücuduna sâniyen ordunun mesâ‘isine men‘uttur. Bu kabâ’il mıntıkaya son derece merbuttur. Tarih-i senin irâhilerinden mahsûlât alamadıkları halde dehâletten sonra gördükleri feyz ve bereketi yumnünde adıyla du‘a hıvândırlar.</p> <p>4-Kıta‘ât bir çok senedir duruyor. Haddi hududu aşmış erzâk tedârîki</p>
342.sf.		

343.sf.	<p>mubâya'ası imkânı kalmamıştır. Merbutu bulunduğum Tehame Mıntıkâtü'l-harekâtı K. Vekili Miralay Râğıb Bey Safâ'dan medet umuyor. Hülâsa idâre-i vazî'at ve halli vahim.</p> <p>5-Ordu ahvâlinin umumiyyesine dâ'ir Nisan 332 evâsıtında dersa'âdete hareket iden erkân-ı harbiye reisi Ali Fıtrî Bey'den tafsilât-ı lâzıme alınmıştır.</p> <p>6-Nefer-i mıntıka ve vazî'atımız de lehu'l- hamd iyidir. Lahiç irâhaseti işkâl olunarak Aden'e çıkmış olan İngilizler Şeyh Osman'ı tutarak tahkim ile iddeti setr ve müdafa'aya çalışıyor. Bir kaç aydır tarafımıza bir hareket yoktur. Yalnız ba'zan tek tük keşif kolu mu'âdemesi vâki' oluyor.</p> <p>7-Yemen'de kısmî ceyâliş-i i'tilâf sebebiyle sükûneti muhâfaza etmektedir.</p> <p>8- Bahr-i ahmer suğası İngiliz gemileriyle taht-ı tarassutta bulunarak Konfide yolunu ta'cîz ve sanbukları avlamakta ikişer defa Ciyân'ı, Salîfi, Luhye'yi bombardımandan başka ma'rifet irâdından âciz bir vazî'attedir.</p> <p>9-İdrîsîye gelince: Kabâili elinden kaçırdığından dolayı bu cihetten ümidi münker olmuş me'yûs düşmüş bir haldedir. Alınan ma'lûmâta nazaran Mekke Şerifinin vazî'at-i hâzırısından dolayı ihtimâl ki civâr meşâyıhı toplayarak 'Asir cihetine sevk itmek üzere kendilerinden çeyş istiyorsa da reddi muvâfakat bulamıyor. Cîran önüne gelen gemilerinden Aden Vâlisiyle on nefer rüfekâsının gerisiyle mahalli mezkûra çıktıkları sâde Sıbyâ'dan Cîyzân'a gelen ordudan haber alarak yoldan geri döndüğü. İdrîsî mıntıkasında adem-i emniyet gittikçe artmakta ve yollar inkıtâ'a uğramakta olduğu. İngilizin sevâkine kuvvet topladığı Cîyzan'a istenilen İdrîsî beyân-ı ma'zeretle gitmediği görüşmek üzere Cibây'a gitmek isteyen İngilizleri müslümanlardan muhâfaza edemeyeceği cevâbını verdiği. İngilizler Cîyzan-ı abîli işkâl etmeleri teklifine bu Cebel-i hukûmetin câlibinden ma'dûr bulunduğundan muhâfazasına me'mûrum viremem ve eğer Luhye, Sub'da ve diğer savâhili zabt arzûsunda iseniz yapabilirsiniz. Ciyân'ı cümlesinden sonra teslim ederim. Cevabını verdiği gibi haberler gelmekte ve kendi gidince kabâ'il kendisinden teneffür etmekte olduğundan şaşırılmış ve kızgındır. 10-25/1/332' den sonra ordu aslâ menfa'atlerimizin mevkîfâtına da'ir hiç bir şeyden ma'lûmâtımız yoktur. Bu ma'lûmâtsizlik içinde Şerif-i Mekke meselesinin hâdîsesiyle tarîk ve muvâsalamızın inkıtâ'ı, üzerine üç haftâdır postanın gelmemesi kabâ'ilin dehâletiyle 'Abis üzerinden geçecek tarîkım açılmasından dolayı bulunan neccâbı zât-ı âlilerine göndererek vazî'at ve ahvâl-ı hâzırınıza ve ordu</p>
---------	--

344.sf.		<p>ahâlisine İstanbul'dan para ile geleceği mesmu' müddetinde tek redde olduğundan para hususunda mu'âvenet imkânı olup olmadığına ve sâ'ireye dâ'ir ma'lûmât kabilinden 'arz -ı ma'lûmât itmek isterim.</p> <p>12- Şimdiye kadar mıntıkamıza â'id son iki mu'âdeme eliyle kabâ'ilin dehâletleri hakkındaki tek bir tahammîden başka bir şey gelmemesine nazaran makâm-ı 'âlilerinden gelecek ma'lûmât hiç olmazsa mantîken hem cevâbını almak dolayısıyla - mıntıkamıza verilmemesi keyfiyeti - mıntıkamız hakkında ki ma'lûmâtımızın da bittabi' noksan olduğu fikrini hâsıl ettirmiş ve bu neccâbı göndermek luzûmu hâsıl olmuştur.</p> <p>13-Lutfen ahvâl-i vazî'at-ı umumiyemize dâ'ir, İdrîsî hakkındaki ahvâle dâ'ir ma'lûmâta mukâbele-i i'ta buyurulması ve mersûk neccâbın hemân i'âde ve uzun yolda soyulması muhtemel merkûma on riyâl ücret-i kadîme buraca verilmiş olmağla berâber nakden mu'âvenet ibrâz buyurulması.</p> <p>14-Zâbitân ve efrâdın idâresi hâli vâreste-i 'arz ve izâh bulunmakla beraber ordu-yı osmanîmizin şan ve şerefle netice-i kat'ıyyeyi isti'mâli inâyeten emel bilerek ve her türlü mihne ve müşâka tahammül ve göğüs gerdikleri.</p> <p>15-Muvaffâkıyet-i aliyyeye mazhariyetlerine du'âhân bulunduğumuzu ta'zîmât ve tekrîmâtımla berâber 'arz eylerim efendim.</p> <p style="text-align: right;">Vâ' . Luh.Kı.M.Kumândân'ı Gâlib</p>
3/5/32	Cerb'den	<p style="text-align: center;">Tehâme Mıntıkâtü'l-harekâtı Ku.lığı'na</p> <p>1- İdrîsî ile bir çarpışma vukû'unda tarafeyne cevalângâh olacak Benî Hasan Kabîle'si mıntıkasıdır.</p> <p>2- İdrîsî üzerine bir hareket yapılmak lâzım geldiği halde pişdâr olacak Benî Hasan kabilesidir.</p> <p>3- İdrîsî'nin peydây-ı kuvvet idûb Hüseyin cihetine bir ta'ârûfû olduğu halde ilk dûçâr-ı tecâvüz olacak ve tarafımızdan mukâbelede bulunacak, hülâsa bize bekçilik edecek bu kabîledir.</p> <p>4- Bâlâda ma'rûz esbâbtan dolayı Benî 'Abis kabâ'iline mensub ve mühim bir parçası demek olan Benî Hasan kabilesi şeyhi Musa Hasan'ın taltîfi lâzım gelür.</p> <p>5- 15/3/32 târih ve 14 ma'ruzlu tezkire-i âcize ma'ruz ve siyasi jândârma listesinde şimdilik ma'âşları mevkuf bırakılmaması talep olunan esâmiyyeden merbût (3) numaralı listede muharrer duran Sehân Şeyhi mûmâ ileyh tahvîlen tahsîsî menfa'at-i devlet icâbât- musallahatten</p>

		<p>bulunmuş olduğundan makâm-ı âli-i vilâyet penâhîden müsâ‘ade istihsâline delâlet.</p> <p>6- Mütেকaddim 8/3/32 târih ve 114 mevzûlu tezkire-i âcizeye henüz cevâb gelmediğinden mu‘âmel-i menfî‘iyyesinin tesrî‘ine vesâtat buyurulması ma‘ruzdur.</p> <p style="text-align: right;">Vâ‘. Luh.K.'1 Gâlib</p>
345.sf 3/5/32	Cerb' den	<p style="text-align: center;">Tehâme mıntıkatu'l- harekâtı Kumândânlığı'na</p> <p>‘Arz-ı dehâlet iden Hacûru'ssülüs şeyhi Abdullâh Şefik hakkında 3/130 tâburuna el-ân emr-i vurûd etmemiş olduğundan bu bâbda ki emrinin i‘tâ buyurulmâsı.</p> <p style="text-align: right;">Vâ‘. Luh.K.'1-Gâlib</p>
6/5/32	Cerb' den	<p style="text-align: center;">Tehâme Mıntıkatu'l - harekâtı Kumândânlığı'na</p> <p>Yahyâ Ali Sevab'dan sonra hududun şimâlen tezvî‘i için evve'l-emirde ele geçirilmesi lâzım gelen Benî Mervân şeyhu'l-meşâyihî Haydar Muhacceb idi. Benî Mesnâ ictimâ‘ında mûmâ ileyhâ da dâhil dâire-i işfâka alınmasının te‘mîni husûsunda Yahyâ Ali ile beynimizde takarrur etmişti. Ma‘rûz ve ma‘lûm haberlerin ihbârât ve ifâdâtıyla Yahyâ Ali Sevâb ve rufekâsı hakkında emniyeti mütesellim olan İdrîsî'nin gözü önünde Haydar Muhacceb'in ‘Abis'e gelebilmesi için bir vesile bulmak lâzım idi. İngilizler Ciyzân'a çıkdıktan sonra Ciyzân cebeline bayrâklarının reksine kıyâm etmeleri üzerine Tehmûr'a gelen Ciyzân ahâlîsi hemân Cibâ'ye saldırdıkları bürhânıyla eğer Ciyzân cebeline dikilen . kâfir bayrağı indirilmezse biz senin zimmetinde değiliz. Kendimiz hallederiz. Sûretindeki taleb ve mürâca‘atları üzerine Cibâ'dan İdrîsî tarafından o gün gönderilen Yahyâ ma‘rifetiyle bayrâğın tekrâr indirilmesi ve mezkûr cebeldeki topları İngiliz'e teslim olunacak korkusuyla başda bulunân İdrîsî âdamları topların bâtaryaya ahâli vâsıtasıyla alarak topların Ciyzân kasabası ortasına getirilmesi ve şimâle sevki için toplamak istediği çeyş nâmına yalnız Cibâ ve Beşir'den yüz elli kadar hanzelenin toplanılmasıyla şaşırın İdrîsî sâbıkı misüllü taltîfinden sâhib-i Mekke'nin kendisiyle kelâm-ı vâhid olduğundan bahisle biraz da tehdîkârâne yazılıub Tebâriye keyfiyetinde harb açmağı teklif iden mektubuyla Haydar Müheccib'i Benî Hısn'a gönderen Yahya Ali ile mülâkât taleb ider. O da gider. 3/5/32' de Benî Mervân meşâyihından ‘Abdullâh Bin Bekrî ve Muhammed Bekrî Ve Muhammed Sağır' de berâber oldukları halde Benî Hasan şeyhi Musa Hısn'ın.</p>

<p>346.sf.</p> <p>8/5/32</p>	<p>Medîha 'dan</p>	<p>hânesinde görüşürler. Seyyid'le mektûbuna cevâb isteyen Ali Kahim ve 'Abis evlatları gelmedikçe ne cevâb ne mektûb ve ne de keşfâ hakkında bir şey dimem der.</p> <p>Sîdar evve'l-emirde Yahya Ali'yi iyice tartar. Hukûmetin evlâdı ve hakikaten sâdığı olduğunu anlatınca o da dest-i ittifâkı uzâtır. Ekmek ve tuz üzerine ellerini koyarak yekdiğerlerinden ayrılmayacaklarına İdrîsî'ye muhâlefet-i mahz bulduklarına dâir 'ahd ve mîsâk iderek âyrılırlâr. Bizzât Benî Hıns'a gidüb bu 'ahdî hukûmetçe de tevsik etmek isterim. Fakat: Parasızlığım ma'a teessüf buna mani'dir. Yahya Ali ma'rifetiyle şimdilik şu sûret vesilesi ile rabtı İdrîsî'nin ölümüne büyük bir çukur daha açılmış demek olduğundan Mekke Şerifi'nin ayaklandığı 'Asir vazî'at-i hâli ve istikbâli gayr-i ma'lûm bulunduğu bir sırada İngiliz parasıyla habrât ve kût alarak Asir'i teyakkuz itmek isteyecek İdrîs'in harekâtına mâni' olmak için bit-te'sir Asir'e mu'âveneti lâzımgelen mıntıkamızın hâlen borç içinde açlığa mahkûm kita'ât ve otlarla müte'ayyiş hayvanâtın yerinden kıvıldaması imkânı olmadığından mu'âvenete muhtâç olacağımız Yahyâ Ali Sevâb'ı daha ziyâde gayrete getirmek hukûmet nezdinde i'âde-i şeref eylediği fikrini verdirmek, yağmurlar dolayısıyla kabâ'il tarafından yerlerine gelerek asıl maksadı hâsıl olduğundan dolayı cür'eti artan mûmâ ileyhimânın teşebbisâtını artırmak için paşalık rütbesinin makâm-ı âlî-yi vilâyet penâhîden kendisine tevcih-i mütebbeşşiran iblâğına müsâ'ade ve mütekarrib'ül- halûl olan bayrâmda bir kâ da  (...?...) sadriye ve sârığın tedârik ve irsâli hâlinde kalbî tamâmen temeyyüz ve te'mîn edileceklerinden icrâ-yı îcâbı menâfî'i devlet ve millet nâmına ma'rûz ve müsterhamdır.</p> <p style="text-align: center;">Vâ' .Luh.M.K.lığı'na</p> <p>1- Bir hafta zarfında vukû'ât olmadığı.</p> <p style="text-align: right;">Hacûr Kumândanı Nâzım</p>
------------------------------	------------------------	---

347.sf.		
11/8/32	Cerb' den Müsta' cel Şifre	<p style="text-align: center;">Tehâme Mıntıkâtü'l-Harekât-ı Kumândânlığı'na Luhye, Zühre, Vâ'zat, Hacûr, Kumândânlıkları'na</p> <p>Yahyâ Ali Sevâb'ın birâderi Abdullâh Sevâb bu sabah Cerb ordugâhına geldi. Yahyâ Ali tarafından istihsâl ve irsâl olunan mevâd berveche Zîrdir.</p> <p>1-Osmânlı kuvvetinin Mekke'de'den çıkmâsı hakkında şerîf-i Mekke'nin vukû'bulân teklîfine Mekke Kumândân'ı tarafından merkûmun akrabâ ve tevâbi'ini katl ve hânelerinin kâmilen tahrîb sûretiyle mukâbele ve mu'âmele edildiği.</p> <p>2- Şerif'in firârla İngiliz gemisine ilticâ ve Cidde'nin bombardıman idildiği</p> <p>3- Cidde'den olunan mukâbelede mermiyâtımızın bir İngiliz gemisini dûçâr-ı hıtâz iderek Aden'e çekilmeğe mecbûr idildiği.</p> <p>4- El-yevm Cidde önünde altı, Kınfüze önünde üç, Cîyzân önünde bir İngiliz gemisi bulunduğu.</p> <p>5- 400 Hind askeri İdrîsî mukaddimiyyesi ile birlikte Kınfüze'ye ihrâc ve ahâlîsi geriye çekildiği.</p> <p>6- İş bu kuvvet ciyâd-ı sâireden beşer lirâ mukâbilinde toplanacak İdrîsi hanzelesine intizâr etmişlerse de idrîsî hanzele bulamadığı ve rağbet göremediğinden İngiliz kuvvetini tekrar vapura irkâba mecbur kaldığı.</p> <p>7- Cîzân kal'asında kırk İngiliz askeri tertîb ve Cebel-i Cîyzân'da bir telsiz telgrâf makinası te'sîsi ve Cîyzân'dan Cibâ'ya telgrâf hattı tahdîd edilmekte olduğu.</p> <p>8- İngilizler'den yedi büyük me'mûrun merkepleriyle Cibâ'ya gittikleri.</p>

9- Bütün kabâ'il ve meşâyih İdrîsi'nin kâfirlere mu'âvenet ve muzâharet ve müslümân vatanını bu küffâra çiğnetmekte fikr-i telakkîsinde bulunduğu sûret-i kat'iyede anladıklarından teyakkuz-ı fesâdın Cibâ muhîtinde zuhuru melhûz bulunduğu.

10- Yahya Ali tarafından gönderilen Ali Hâdî ile Cebelli Sa'îd'in Muhammed Yahya bizzât ben hukûmetin adamıyım vâlî ve kumândâna yazınız. Burada İdrîsi hiçbir sûretle muvaffak olamayacaktır dediği.

11- Muhammed Yahya Kınfüze âsâyîşi istikrâr bulunca hukûmete virmek üzere Yahyâ Ali Sevab'a istedikleri kadar para vireceğini ve mukâbilinde Cevdet'ten âlınmak üzere sened-i mahsûsu kabul edeceğini söyledi.


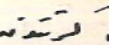
2- Ba'de'l-'iyd hukûmete sâdık Asîr kabâ'ili kûmândânlarıyla birlikde İdrîsi üzerine hareket edecekleri muhakkak bulunduğu ve fi'l-hakîkada Asîr'den böyle bir hareket vukû'û hâlinde mezkûr harekete teshîl ve tevsîd harekâtı için yalnız mıntıkanın hâlen düçâr olduğu duyûn-u tesviye ve iki aylık ihtiyâcâtını te'mîni maksad-ı istihsâle kâfi bulunduğu ma'rûz ve müsterhamdır.

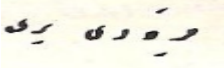
Luhye Kumândânlığı'na 'ilâve

İş bu telgrâf sûretlerinin kâim-i makâmılığa da tevdi'i: Son maddedeki altı çizili kısmı yalnız firkaya yazılacaktır.





Vâ'. Luh.K.'ı

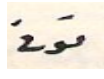

Gâlib

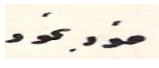
349.sf.		
10/5/32	Hudey de'den	<p>Vâ'. Luh.M.K.lığı'na</p> <p>C. 6/5/32 : Şifre:</p> <p>Kolorduya 'aynen keyfiyet 'arz olunarak bu husustaki talebinizin tertibi istirhâmında bulunulduğu.</p> <p style="text-align: right;">Tehâme Mıntıkâtü'l-Harekât-ı Kumândân'ı Râğıb</p>
10/5/32	Hudey de'den	<p>Vâ'. Luh. M.K.lığı'na</p> <p>İdrîsî'nin  (siyâbe) ve adamlarından Muhammed Yahyâ 'Avzın Sıyl'e hareketleri câlib-i nazar-ı dikkat olduğundan gerek bunların ve gerek Şerif Hasan Paşa ve cebâne, 'Asir hakkında ma'lûmât -ı sahiha istihsâli vilâyetten mutasarrıflık vâsıtasıyla talep ve ricâ olunmakta olduğundan bu bâbda alınacak ma'lûmâtın sûret-i muharremâta da sûret-i iş'ârı mutevassâdır.</p> <p style="text-align: right;">Tehâme Mıntıkâtü'l-Harekât-ı Kumândân'ı Râğıb</p>
10/5/32	Cerb'den	<p style="text-align: center;">Tehâme Mıntıkâtü'l-Harekât-ı Kumândânlığı'na</p> <p>Cerb-i mübâli'a komisyonunun 11/5/32 teğayyüründe efrâdın mevcûd üç günlük i'âşesinden sonra burçak  (kestirmesinden) dolâyı erzâk tedârîki mümkün olamayacağı ve efrâdın aç kalacağı ve Vâ'zât K.lığı derkenârında fırka kumândanlığından defâ'atle 'arz ve bu def'âda yazıldığı ve şu sefâlet ve müşkilâta nihâyet verilmesi talep olunuyor. Fi'l-hakîka üç gündür ve bundan sonra da Cerb askeri aşsızdır. Bu gün de yağ bitmiş ve seyyah çorbası yağsız verilmiştir. kıtâ'ata müte'addid mürâca'atla hakâyık-ı ahvâli 'arz ve bu bâbda her türlü fedâkâlık ve vesâ'ite mürâca'at ettikleri hâlde nâsıl olsa idâre-i ma'îşet ediyorlar zan ve ümidiyle ba'zılarını tekdîr ve ba'zılarını tedvîr-i umûr edemediklerinden makâmca te'emmül olduğundan pâra gelirse gönderileceğinden bahisle sükûna da'vet olunuyor. Hülâsa te'mîninden evvel pârasız beş paralık bir şey âlamayân Cerb, nihâyetinde 82 bin kuruş fazla borca birdenbire tahammül edemediklerinden işte gittikçe üstüne konan borçla askerin i'âşesi te'mîn olunamayacak hal ve vazî'at bâş gösterdi. Askerin aşsız ve yağsız karavanası fakirliğinden solmuş benizlerini, yama kabul etmeyerek ma'dûriyeti setr edemeyecek hale gelen elbisesiz dûrasız acûrsuz civânâtı görmemek için değil mıntıkayı gezmek hattâ arişimden çıkmak artık mümkün olamıyor.</p>


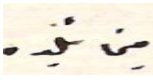
350.sf.		<p>Gönderilen cüz'î ve hem de kıymet gözetilerek tevzî'olunan paraların alacaklılara kat'iiyen verilmemesi tedbîri firkadan defâ'atle tebliğ olunduğu hâlde Luhye'nin mübâyı'a ettiği ve bir şefek alacağı seksen çûvâl dūra ittihânına müttehel mezkûr alacaklılarına bayramlık birkaç rîyâl vererek bir kaç gün daha olsun idâresini te'mîn tedbîri teemmül olunmayarak yeniden 1400 riyâlin merkûma teslîmi ile verilen emr-i rehâsîden bozularak 2/118 açlığa mahkûm ediliyor. Rime'den gelmesine ittihâz olunan tahkîkât parası jandarmaya meshû'âta nazaran 2/119 zâbitân ve matlûbuna veriyor. Tüccârı</p> <p>çok parası yok hukûmet merkezi  (...?...) Hudeyde dururken Safâ'dan gönderilen bin cüz' i paradan evve'l-emirde Hudeyde hususi tefrîk olunur da mıntikanın i'âşesi sermâyesiz oldukları için dîni îmânı pâra olan kabâ'ilin kîse-i huccetine tevzî'i emânet olunuyor. Hülâsâ bu hâlde kabâ'ile yapılan kıymetli borçlarla mıntıkada idare imkânı kalmadığından eğer bir çâre-i âcil ve tedbir yok para gönderilmesi kâbil değilse başlarının çâresine bakmaları husûsunda katî'aten tebliğât yapılmak üzere emr-i irâdelerine muntazır bulunduğum ma'ruzdur.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'Luh. M.K.'ı</p> <p style="text-align: right;">Gâlib</p>
15/15/32	Hudey de'den	<p style="text-align: center;">Vâ'.Luh.M.K.lığı'na</p> <p>Kolordu kumândânlığından 13/5/32 târihli sûretleri zire çıkarıldı. Yahyâ Ali Sevâb vâsıtasıyla ma'rûz işârâtınız bu sûretle te'yîd itmekde ve bu vazî'ate kârşu bittabi' Luhye bir ehemmiyet-i mahsûsa iktisâb eylemekte bûlunmasına nazaran îcâbı bi'teemmül bu hususda vâki' olacak icrâ'âtlardan peyderpey mıntikanın haberdâr ve ma'lûmâtâr edilmesi kemâl-i ehemmiyetle matlûbdur.</p> <p style="text-align: right;">Tehâme M.K.'ı</p> <p style="text-align: right;">Râğıb</p>

		- Sûret -
351.sf.		<p>Vilâyet-i celîle'ye gelen ma'lûmâtta İngilizlerin Sayd'a ve Kınfûze'ye ta'arruz iderek Kınfûze'yi işkâl itdikleri ve istilâlarını tevsi' için İdrîsî'den asker taleb eyledikleri ve İdrîsî'nin cuyûsu cem' etmekde bulunduğu bildiriliyor. İngilizlerin Şerif ile birlikte yaptıkları anlaşılan bu hareketleri İdrîsî'nin de kuvvet ve tehâyelinden istifâde ederek Luhye'ye ta'arruzları mümkündür. 'Abis, Benî Câmi', Vâ'zât ve sâir gibi kabâ'il ve meşâyihli bir kat dahâ te'yîd-i sadâkatleriyle celb-i kulûblerine çalışılmâsı husûsunda vilâyetten Luhye Kâim-i makâmı'ından îcâbı yazılmıştır. Mıntıkânızca da her türlü ihtimâle karşı hazır ve teyakkuzda bulunulması matlûbdur.</p>
15/15/32	Cerb'den	Luhye Kâim-i makâmı'ına
		<p>Mıntıka efrâdı ve hayvanâtı açtır. Hukûmetçe bir çâre vârsa sür'atle tevessülü ve eğer yoksa asker ekmeğini süngüsü ucunda aramak üzere hemân enbâ buyurulması.</p>
		Vâ'.Luh. M.K.'ı Gâlib
15/15/32	Cerb'den	Tehâme Mıntikatü'l-Harekât-ı Kumândânı'ına
		<p>Asker aç hayvânât dahî 'amûbersizdir eğer firakaca çâre yoksa hemân bi'l-yevm topçu hayvânâtlarının berâber 'i'âşına ve Mervî'den Vekâti'ye Sadîde'ye uğramaları topçu kumândânı'ına verilmiştir. Efrâd ise elinde silâhı olduğundan ekmeğini süngüsü ucunda aramak üzere bulunduğu ma'rûzdur.</p>
		Vâ'.Luh. M.K.'ı Gâlib
16/5/32	Hudeyde'den	Vâ'.Luh.M.K.lı'ına
		<p>C: 6/5/32 ve 11/5/32 telgrâfına zeyldir.</p> <p>1-Bir ikili kut ve sadriye çârik bu gün hiyyosta mülâzımı Sâlih Efendiyle yola çıkârılacaktır.</p> <p>2-Paşalık tevcîhi için hem vilâyete ve hem de yân kumândânlık vekâletine yazıldığı 3/5/32 kolordu şifresiyle bildirilmekte ve şimdiden tebşîri ilave olunmakta mûmâ ileyhe tebşîri.</p>
		T.M.K.'ı Râğıb
16/5/32	Cerb'den	Hacûr Kumândânı'ına


<p>352.Sf 16/5/32</p>	<p>şifre</p> <p>Hudey de'den</p>	<p>En mühim olan müfreze meselesini ta'kîb lâzımdır. Vazifenize müdâhale demek olacağından bir adam gönderiniz de hakikati anlayınız demegi zâ'id görürüm.</p> <p>2- Mıntikanızda vukû'a gelecek siyâsi, harbî mesâ'ili ciddiyetle ve vaktiyle mufassalen ma'lûmât 'itâsı lâzım iken 'Abdullâh Sekîb ve Ciyzân meselesini iki satır hiyyosta ile iktifâ ittiniz.</p> <p>3- Ali Hâdî'nin oğlunu getirdiği Medîha'ya çıkdığı söyleniyorsa da bu bâbda bir ma'lûmât yok. Merkûmun Medîha'ya çıkması câiz değildir. Kendisine yazdığım mektub mekâziye muğâyirdir. Emri ta'kîb size â'ittir.  (...?...) Cerb'e getirmedikçe merkûm kabul olunmayacaktır.</p> <p style="text-align: center;">Vâ'.Luh.M.K.'1- Gâlib</p> <p style="text-align: center;">Vâ'.Luh.M. Kumândânlığı'na</p> <p>C: 12/5/32 şifre:</p> <p>Size kîtâ'ât Kumândânlıkları'na defâ'atle çekilen mu'âlece yazılıb anlaşıldı. Son def'a olarak kolordunun 25/4/32 târihli şifresinde sûret olarak tebliğ olundu. Hâl böyle. Yevmen kaviyyen ahvâl-i kesb ve dehâlet eylemekte ve bir mahsûr mevku'ûnda bulunarak kuvvet-i lâ yemût te'yidi idâreye çalışılmakta iken açlık parasızlık hilâfetten bahsetmek bir fâ'ide vermeyeceği sizce de ma'lumdur. Kolordudan mevrud i'âşe ve hubûbât pârâları mâhiye ihtiyacınızın menfe'ati için kapanabiliyor. Bu hâle karşı yapabileceğiniz şey tazmin diğerini borç ile te'mindir. Bu da mıntıkaya  (yalnış) taksim olunur. Gönderilen miktârdân borca ve aynıyle bir miktâr pâra verilmedikçe ihtiyâc dahâ ziyâde kabarcacağı tabi'dir. Paranın vuruduna ve ihtiyâcın şühûtuna kadar borçluları oyalamak mecbûriyetindeyiz. Bu hakikat karşısında kabûl edebileceğim hiç bir nazariye kalmıyor. Muhâsara icâbı kadar  (bizimle)  (...?...) mütahammil olanacaktır. Mıntikanız dâ'ima buraya tercih olumuş ve gözden uzak tutulmamıştır. Buna rağmen Luhye Kumândân'ı kîtâ'atın i'âşe parasından güya zâbitânın şerefının muhâfaza edeceği ifadesiyle (23) bin kuruş bir pârâyı ma'âşa sarf ederek efrâdın boğazını ve açlığını düşünmemiştir. Sadîde'ye verdiği havâliyeyi telgrâf mucibince 1400 riyâl buradaki dâ'ie verilmiştir. Sûb'da ve Luhye ve mevâkî' borç husûsunda mâddi ve hâlî işbâ'dadır evvel ve âhir dediğim ve diyeceğim tesviye ümidiyle</p>
---------------------------	--------------------------------------	---


353.sf		<p>borç etmek ve paranın vurûduna ta'lik eylemektir. Acı hakikatlerimizi i'tibâra alarak eldeki ile te'mîn-i idâre ve i'âşeye ğayretten başka çâremiz kalmamıştır. 16/5/32 de hiyyosta mülâzımı Salih Efendi'yle i'âşa ve hubûbât pârâsı gönderildi. Dediğim gibi borçluları oyalamak ve nakdi elden çıkarmamak eslem tariktir. Anlatabildiğimi zan eylediğim hâli siz de kitâ'ât kumândânlarına ta'ayyüne çalışırsanız inşaallâh sâhil-i selâmate kavuşuruz.</p> <p style="text-align: right;">Tehâme M.K.'ı. Râğıb</p> <p style="text-align: center;">Sûret</p> <p>Mahrûmiyet ve müşkilât-ı fevka'l'âdeye rağmen imâm hazretlerine gidilerek hayli tevessüllerden sonra şehri te'mîn edilen mübelliğ mıtıkanızda i'âşa parası olarak 3000 lirâ i'tâsı ta'riz ettiği ahvâl ve sâire aġnâsıyla ve defâ'atle tarafınıza bildirilen ve geçende para gönderildiği gibi maksûr i'âşe pârâsı da derdest irsâl bulunmuş kolordunun bulunduğu mevki-'ı müşkile karşısında Vâ'. Luh.M.K.lığı'na iki de bir de ifâdât-ı mefrûta ile ızdırâb ve tehassürü tahfif edecek işâratta bulunması câlib-i dikkat olub buralarına meydân vermemekle berâber mûmâ ileyhimâ bundan  (kuvvetti) eylemesinin ihzârı.</p>
6/5/32	Hudeyde'den	<p style="text-align: center;">Vâ'. Luh. M.K. lığı'na</p> <p>C: 15/15/32 ve 17/5/32 telgrâfına Zeyldir.</p> <p>Civânatın Hudeyde'ye böyle çıkarıldığı ve askerın karnını şekûsiyle doyuracağı hakkındaki telgrâfınız kolorduya 'aynen 'arz olunmuştu. Bunda mevrûd cevâb sûretî bâlâya nakl olundu. Son def'a mevrûd ve i'âşe cedvelleri Zâhiren irâ'e ediyor ki i'âşeden ma'âşa para sarf olmuştur. İcâbı derdest -i icrâdır. 17/5/32 târihli şifremde yazdığım vecihle i'âşe husûsunda kolorduya lâzım-ı vecihle ve hatta fazlasıyla yazılmakta ve ta'kîb olunmakta ise de kitâ'atı müdafa'a ve onların  (...?...) sirkatini efrâd ve civânâtı aç bırakarak mâ'aş almalarını kat'iyen tavzîh edemediğim i'âşa husûsunda vas-ı hâlin yettiği mertebe çalışılarak tevsîd-i mesâ'ı ile kitâ'ât nazar-ı i'tibârınızdan dûr tutulmazsa asker ve civânâtın daha fazla karnı doyacağı tabi'dir.</p> <p style="text-align: right;">Tehâme mıntıka Kumândân'ı Râğıb</p>
21/5/32	Hudeyde'den	<p style="text-align: center;">Vâ'. Luh.kı.lığı'na</p> <p>Me'âli-i tezkere ile Kolordu Kumândânlığı'nın ilâve mütâla'asına nazaran mu'âmele-i ifâ ve mucib-i şikâyet ve ba'zı suâl-i ahvâle meydân verilmemesi</p>

354.sf		<p>ilcâ'ât-ı ahvâl ve nezâket-i zamân dolayısıyla ehem ve elzem olduğundan ol sûretle müte'enniyâne hareket olunması zarûrî olduğu.</p> <p style="text-align: center;">Tehâme Mintikatü'l -hatakâtı Kumândân'ı</p> <p style="text-align: right;">Râgıb</p> <p>'Abis, Benî Eslem, Benî Neşir ve Mahlef kabâilinin dehâletleri hasebiyle siyâsî ma'âşları hakkında tanzîm olunân liste mûcibince ba'zılarının ma'âşlarının sarfı ve ba'zıların mevku'f-ı usûliyyesi ve ba'zıların kat'ı hakkında Vâ'. ve Luhye mintika Kumândân'ı Gâlib Bey'in tahrîratıyla merbû'fî listeler mütâla'a ve tetkik olundu mâ'lûm-ı âliye-i kumândânileri olduğu üzere Gâlib Bey burada iken vâki' te'kî't ve ısrârına binâ'en bu kerre 'arz ve dehâlet eden ve hükümet-i seniyyeye bi'l-fi'il ibrâz-ı sadâkat iden kabâ'il misullü rehine vermekten kat'iyen imtina eden ve henüz ne gibi makâsıt-ı âlî ta'kip ettikleri inkişâf etmeyen kabâ'ilden siyâsi ma'âşları olup bi'l-âhire tevkîf edilenlerin tekrar sarf ve tasviyesi 'Abis Şeyhü'l meşâyihî Yahya Ali Sevâb 'ın mahdûmuna rehîne ve diğerk müdürler gibi kefil virmediği halde 'Abis müdüretiyile ta'kîbinin neticeten kararlaştırılmış ve bu sûretle Gâlib Bey'e tebliğ olunarak lâzım gelen emr verilmiştir. Gâlib Bey'in bu tahrîrâtta ise kabâ'il-i mezkûradan esbâb-ı ma'âşâtı hakkında kendilerine takdimen tanzim olunan liste mûcibince ma'âşâtının sarfı bildiriliyor. Kabâ'il-i mezkûradan muharrer es-esâmî eşhâstan sâdıkınız Ali Kahim ve Hâdi Talha Safâ'ya gelüp bâlânızda köylerine 'avdet ettikleri ve eşhâs-ı sâireden rehine almadığı gibi idâre haricinde buldukları ve tereşşuh iden rivâyât Hacûr Kâim-i makâmlığı'ndan ve sâ'ireden var olan iş'âr-ı resmîyeye nazaran henüz ne gibi bir emele ve maksada hizmet etdikleri ta'ayyün etmediğinden bunların ma'âşlarının sarf etdirilmesi dahî Gâlib Bey'in fikr ve mütâla'asına müstenid ve bunda esâbiyet ümidine mütegayyirdir. Yoksa vilâyet cereyân eden ahvâl-i ma'ruzaya ve nezâret kâ'idesince 'ale'l-asl tahfil kılınân bir ma'âşın  (...?...) kat' ve âhirinde tahsiliyle tehlikeli hâdisâta bârî olâbilecek bir hâle bir şey sarf ve bu gibi ta'dîlâta dâ'ir bir mu'âmele yapamayacağını 'arz eylerim. Ol bâbda emr-ü irâde efendim hazretlerindedir.</p> <p style="text-align: right;">Valî Mahmûd Nedîm</p>
355. sf. 21/5/32	Medîha 'dan	<p style="text-align: center;">Vâ'. Luh.M.K.lığı'na</p> <p>C:16/5/32 Şifre</p> <p>Rekâh-ı hâlimize sebep olacak müfreze hakkında ma'lûmât-ı mühimme almak</p>

<p>31/5/32</p> <p>Asir'den</p> <p>356. sf.</p>	<p>arzû idenlerden isem de vâri tafyâni sebebiyle murûr-ı aburun müşkilleşmesi arzûma mâni' oluyor. Bir hafta akdem Sabe Kumândânlığı'ndan tafsîlât talep olunmuş ise de el'an cevâp alamadım.</p> <p>2-'Abis ahâlisinden el- hûri birisinin iki kölesi evvelce firâr idüb Yebrân'ın amucası 'Akâş evlâdından Şev'i Veli'nin yanında olduğu iddi'âsıyla köleleri istidrât için Ali Sevâb El-Hûriye bir mektûb ile 'Abdullâh Şefik'in yanına gönderilen merkûmu Cîran'dan talep etmiş ise de Şû'i es-Sevâ' ahâlîsinden olmayıp serseri guruhundan Benî Kıys'a mensûb olduğu ve köleleri Sevâh'a girmedigini bildirmesi üzerine 'Abdullâh Şa'ib Hayt-ı bevâzın'da bir adam iki tüfenk 50 riyâl gasb itmesi dolayısıyla aralarında gerginlik husûle gelmişti. Her iki tarafın aldıkları i'âde ettirilerek araları bulundu. Kölelerini kayda almayub savaş da çıkacak olursa değil köleler Cîran  (...?...) dahî râzî olmaması üzerine ispât-ı müdde'a itmek için kölelerin mâhiyeti Medihâ'ya gönderilmesi için hükûmet tarafından Ali Sevâb'a mektup yazıldı. Cevâbı el-ân gelmedi. Tafsîlâtın te'ehhürü cevâbın da vürûduna intizârdân ileri gelmiştir.</p> <p>3-Buradan teşrîfinizden sonra değil Ali Harib ismini taşıyânlar bile Medihâ'ya girememiştir. Oğlunu rehîne verdiği havâdisi doğru değildir. Merkûma söz 'îsâl idenlere beğendiğim 'akîdesiyle Kaşili'ye diye kesrârân söylüyorum Őayet gelirse merkûma karşı yalancı olmamak için akidesine zımmiyyeten müsâ'ade buyurulması.</p> <p style="text-align: right;">Hacûr Kumândânı Nâzım</p> <p style="text-align: center;">Vâ'. Luh.M.K.lığı'na</p> <p>1-Orduy-ı asliyenin hareket ve mevkişatı hakkında en son mevrûd-ı tebliğ birliklerin hülâsası ilkâ' idildi. Pek çabuk bir zamanda ordu ve mıntıklarınızın muvaffakiyâtı nihâ'iyeye mazhâriyetlerini tebşir ideceğim kaviyyen me'mûldür.</p> <p>2-Hebâne vukû'âtı ve ordunun Şerif Hüseyin ile teşrîk-i fikr etmesi sebebiyle 'Asir kesb-i nezâket ve ehemmiyet itdi. İngilizler 25/4/32 de Konfide'yi bombârdımân ittiler. 3/21 taburunda 2 bölük kumândânlarının ihânetiyle bilâ müdâfa'a teslîm olmuş. Denâetini kabûl ettilerse de diğer bölüğü müretteb müfreze ile Konfide'ye iki sa'ât mesâfede düşman ile temâsta bulunuyor. İdrîsî bu lâfta ve ihânetten cür'et alarak ta'aruz ettirmiş ise de mütehazzimen ric'ate mecbur oldu. Evvelce Salin, Benî Cûne, Benî Zeyd'de ve bi'lâhire </p>
--	---

31/5/32	Cerb'den	<p>(...?...) ettirilen harbe ‘Asir kabâ’ilinden beklediği mu‘âvenete sed geldi.</p> <p>3-Yedinci kolorduya ‘â’id müfreze Mediha’ya muvâsalat iderek harekete başlamış iken Hebâne ahvâlinin zuhûru üzerine hareket-i tevakku‘a uğradı. İstihbârât-ı mevsûkama nazaran Şerif’in muttasıl kuvvetinin Medine civârında ve Şerif-i ‘Abdullâh kuvvetinin Ta’iz’de inhizâma uğraması üzerine emir-i cedit Ali Seyyit Paşa ile kuvve-i te‘diyemizden hareket etmiş ve Sarb kabîlesinden dehâlet ile Mekke’ye tegarrup etmiştir. Mekke Ta’iz kuvvetleri el-yevm vazife-i mevdûdalarını îfâ etmek zorunda olduklarından kuvve-i te‘diyelerinde Mekke ve Tâ’if’e duhûlu ile ‘Asir ve yedinci kolorduya â’id müfreze ve pârânın Mekke’den hurûcu ikinci neccâbınızın vürudundan evvel çıkaracağım neccâp ile tebşîr ideceğimi ümît ediyorum.</p> <p>4-Kolordu ile muhâbere ettiğiniz şifrenin miftâhı bizde de bulunduğundan mahrem-i mahsûsât için bu şifrenin isti‘mâli.</p> <p>5-Neccâbınız 15/5/32’de gurûb vakti geldi. 24 sâ‘at istirahat ettirildikten sonra 16/17/5/32’de yola çıkarıldı ve para cihetiyle de mu‘âvenet edildi.</p> <p>6-Fırkanıza ve müfresenize selâmlar iderim.</p> <p style="text-align: right;">‘Asir fırkası Kumândân’ı Mîralay Mehmet Bedihi</p> <p style="text-align: center;">Tehâme Mıntıkâtü'l- harekâtı Kumândânlığı’na</p> <p>C:15/5/32 Şifre</p> <p>Ordunun Luhye’ye ta’arruzu ve bu hususta İngilizler’e mu‘âveneti ihtimâli yoktur. İngiliz Mısır’dan çekilmeye mecbûr olmadıkça ve Kınfüze’de meşkûl buldukça Luhye’ye ta’arruzu fâ’ide vermez. Eğer 1/12/31 de Tebâriye’de ve el-Vârib’de Yahya Ali ile kesilen söz ve alınan ‘ahd bu husustaki müte‘addid mürâcâ‘at ve alınan tedâbire havâle-i sem‘a ve i‘tibâr idilerek sekiz ây i‘tilâf işi sürüncemecede bırakılmamış olsaydı şimdiye kadar İdrîsî üzerine Benî Mervân ve sâ’ireyi teslît ve merkûmu bu sûretle te iskat fırsatı bulunur ve bu te’essürle İdrîsî’nin ümidi munkatı’ olacak. İngilizler’in Kınfüde’ye ta’arruz ihtimâli kalmamış olurdu. bir ta’arruz-u muhtemele karşı devletin doyuramadığı ve el’ân hizmet ümit ettiği Hâdi ile beş on ve Dirşumâlî’den gayrı bütün kabâ’ilin mıntıkanın işâretine bakacağından ve arkasına takılacağından emin olabilirsiniz. Yalnız askeri doyuracak alcaklılarından kutararak kıta‘âtı yerinden oynatabilecek para dura olmadıkça yapılacak her türlü tedâbür çürük ve boştur. Ona göre hâlen evve'l-emirde bu cihetin te’mîni ve aksi halde aç asker ve kudeyr hâle gelmeye yüz tutmuş hayvânâtla hareket</p>
357. sf.		

21/5/32	Cerb'den	<p>ve bereket kâbiliyeti olmadığı ma'ruzdur.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'.Luh.M.K.'ı Gâlib</p> <p style="text-align: center;">Tehâme Mıntıkâtü'l-harekâtı Kumândânlığı'na</p> <p>C:8/5/32</p> <p>İdrîsî esâsen Cibâ'dadır öteden beri orada oturuyor. Bura adem-i emniyettedir. Mehmet Yahya Avz'ın Sıyle hareketi sûret-i zâhirede İdrîs'e kârşî hizmet ediyorum şeklinde görülmesini istmektedir. Hakîkatte tûl-i müddet Seydiye'de oturduğu halde oradan 30 riyâle ancak 28/50 kadar Cebelli vâsıl oldukdan aç kimseleri sanbûkla Cizân'a ve oradan vâpûra bindirmiştir.</p> <p>Meşâyih tek nefer vermemişlerdir</p> <p style="text-align: right;">Vâ'.Luh.M.K.'ı Gâlib</p>
25/5/32	Cerb'den	<p style="text-align: center;">Tehâme Mıntıkâtü'l-harekâtı Kumândânlığı'na</p> <p>Yahya Ali Sevâb'ın birâderi Muhacceb Sevâb 25/5/32 sabâhı Cerb ordugâhına geldi. Ali Kahim, Hâdi Talha, 'Abdullâh Şu'ayb da berâberdir.</p> <p>2- Cebellili Şeyh Sa'id 24/5/32 günü Mernak'a gelecekti. Ta'ahhur vâki' olduğundan bahisle 26/5/32 veya 26/5/32 behemahal geleceğini bildiriyor.</p> <p>3-Cebel Şeyhi Mehmet Sâdî Ahmed Hebân Paşa vâsıtasıyla Mernak'a Celb olunarak Yahya Ali'nin hükümete dahâletini haberini alan mûmâ ileyh Benî Mervân meşâyihini veya  (ve yâğurlarını) alıp 20/5/32'de Mernâk'a gelecekler ve buradan cümlesi Yahya Aliyle birlikte ya Cerb ordugâhına gelecekler veya zarûraten bendeniz Mernak'a gelerek mülâkat ideceğim. Berâ-yı ma'lûmât 'arz olunur.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'.Luh.M.K.'ı Gâlib</p>
358.sf.	Şifre	<p style="text-align: center;">Luhye, Zühre, Vâ'., Hacûr K.lıkları'na</p> <p>3/5/32 de Cerb'den ve 5/5/32 de 'Abis'den çıkararak 26/5/32 de 'avdet iden neccâbımızın 'Asir kumândânlığından getirdiği ma'lûmât-ı hayriye ve tezkere sûretleri naklolundu.</p> <p>2-Îcâbında isti'mâli bildirilmiş şifre el yevm müstakbel şifremdir. İbhâ ile muhâbere yirmi günde mümkün olduğuna nazaran 'Abis için emr-i kumândâniyeleri varsa hemân neccâb gönderilmek üzere emr ve irâdeleri.</p>

21/5/32 359. sf.	Cerb' den	<p>(orduya)</p> <p>3-Bir sûretleri de 'aynen orduya keşide edildiği ma'ruzdur.(firkaya)</p> <p>3-Her yerde muzaffer osmanlı ordusu târih-i celâdetine alçak ve korkakçasına teslim olarak çirkin ve seyyahiye ile süren Kınfüze denizlerinden ibret alarak ona göre nâmûs-ı devlet ve ordumuzun şerefini muhâfaza bu sûretle her tarafta ilelebed nazar-ı kuvvet ve telhiş ile yaradılacak vak'a-i mü'essifeye meydân virmemelerini ümit ve emniyet ettiğim Luhye müdâfi'lerine sûret-i lâzıme-i hayriyede ifhâmını talep iderim.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'.Luh.M.K.'ı Gâlib</p> <p style="text-align: center;">Tehâme Mıntıkâtü'l- harekâtı Kumândânlgı'na</p> <p>1-31/5/32 mıntıka vaz'ü'l- ceşinde bir tebeddül yoktur.</p> <p>2-4 ve 12/5 de 1/120' den Cerb'de birer vefi'ât vardır.</p> <p>3-8/5/ sabahı şimâlden gelen bir gambot, Alevî garbında demirledi.</p> <p>4-10/5/ gurub zamanı şimâlden geçmekte olan iki sanbuka gambot bir top atmış olsa da isâbet ettirememiştir.</p> <p>5-/1132 sabahı sâ'at 2/25 de mezkûr gambot Bavârid mezra'ı arasından geçerek Kamrân istikâmetine gitmiştir.</p> <p>6-14/5/32 de 2/120'den Cerb'de misafir bir nefer firâr etmiştir.</p> <p>7-16/5/32 de 2/12' de firâr iden bir nefer 'Abis'de derdest ile 25/5/32' de harp ordugâhına getirilmiş ve evrâkı 20/5/32' de takdim kılınmıştır.</p> <p>8- 17/5/32 kesretli boran sebebiyle Medîha'da topçu ve piyâde hayvânât âhûrunu mesâil-i inhidâm olduğundan hayvânât hârice çıkarılmış topçu zâbitân odası Medîha kal'a -i muhîti ve buraların ba'zı aksâmı muhaddem olmuştur. Koğuş kısmen harab ve duvarları yıkılmaya mahkum ve yeni yapılan koğuşun kemerleri umûmen yıkılmış kurulu çadırlar parçalanmış şiddetle gelen vâdî Sub'aşı'na bir âda hâlinde liva' ve Luhye ile muvâsalatı kat etmiş ise de  (...?....)zâ'iyât verdirmemiştir.</p> <p>10-16/5 ila 22/5 arasında Ârâhir'e yük vapurları Bevarid ve Hicr adaları arasından geçerek şimâle gitmişlerdir.</p> <p>11-26/5' de sâ'at 3 Merh âdası yakınında saydiyle meşkul birkaç Luhye sanbuğu üzerine İngiliz gambotu beş mermi indihat eylemiş yalnız bir araba</p>
---------------------	--------------	--

<p>29/5/32</p> <p>Cerb 'den mühîm ve gâyet müsta'c el</p> <p>360.sf.</p>	<p>isabet eden bir misketle hafifçe yaralanmıştır. Adaya firâr idenlerin sanbukları gambot tarafından yakalanmış ise de 'avdet edenlerin sanbûkları i'âde edilerek hiçbir zaman arap ahâlisini incitmek fikir ve niyetinde olmadıklarını gemi süvârisine bildirmiş. Yalnız 'avdet etmiş iki arabın iki sanbuğu Kamrân'a götürülmüştür.</p> <p>12-29/5/32 yağmurların şiddet ve kesreti Hacûr mevafıkı'ında ki beşinci altıncı, koşu ve beyti'l- vâdi karakollarını Medîha ve Şahil'deki teşîleye â'id dört hâneyi kâmilen mühezzem ve diğerlerini inhizâma mâ'il bir hale koymuştur.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'.Luh.M.K.'ı- Galib</p> <p style="text-align: center;">Ordu Kumândânlığı'na</p> <p style="text-align: center;">Tehâme Mintikatü'l -harekâtı Kumândânlığı'na</p> <p>Zeydî'den Bâb-ü'l-haml mahallesi'nden on dört sene evvel himâyesine gidüp ticâretle müştegil ve beş sene evvel de jandarmaya kayıt olunup cenâz vak'ası üzerine on bir Ramazanda Mekke'yi terk iderek 28/5/32' de Cerb Ordugahı'na gidüb Sayyiknâk Abdullâh bin Ahmed nâmındaki şahsın verebildiği ma'lûmât berveche zîrdir.</p> <p>1-Hebâne kıt'asında devâm iden şekâvet, katâ'uttarîk kâfilelere ve vuku' bulan ta'arruzdan dolayı Ramazândan iki mâh mukaddem Şerif Hüseyin 'azl olunur.</p> <p>2-Bunun üzerine Şerif ilan-ı cihâd ve 'isyân iderek Besse, Cerb, 'Atîbe ve Hudil, Leyte şark-ı akîl kabâilini Meşhed, Mekke, Tâif, Cidde, Leyte civârında toplar. Berâberinde Mekke ahâlisi hükümete mütehâyil gibi idilerse de Şerîf'in fesâdı ve ta'kîbiyle ile Şehare dâhilinde âilelerin tezyînâtına, erzâklarına hatta çamâşırlarına kadar vuku' bulan tecâvüzât üzerine Taif'deki Gâlib Paşa'nın vekili Hurşit Bey tarafından (38) mevcutlu Ciyâd kal'âsından idilen top indihâtıyla Şerîf'in kasd-ı hükümeti ve seksene karîb şerefâ mesâdât hâneleri hadem ve ihrâk olunur. Musâdeme (...Yazı çıkmamış...) Harem karyesinde Sahit denilen Şerandâr ve yanındaki nizâmiye karakolu bile Felfel Kal'ası iki gün müsâdemeden sonra tulumba ile sıkılan gazla işkâl husûle getirilerek teslîme mecbur olunur. Ba'dehu arabın Ciyad kal'asıyla Cervel kışlası tazyîkına başlayınız.</p> <p>2-Bu 'alvi 'isyan bittabi' Cidde'ye de sirâyet eder. Civâr kabâ'il Cidde'yi ve Cidde ile Mekke arasındaki Mevakı'ı muhâsara ve tazyîka başlarlar. 'İsyânı haber alan ve Cidde önünde oturan sekiz İngiliz gemisi Şa'bân'nın nısfında Cidde'yi bombardımâna başlarlar. Karadan arabân, denizden bombârdımânla</p>
--	--

Cidde kışlası tahrîp ve yedi gün sonra kışlayı teslim ve mecbur ettikten sonra 22 Şa'bân'da Hindî, Mısîrî, İngiliz kuvveti Cidde'yi işgâl ider ve on oniki vapur gelerek Cidde'ye bir çok erzâk çıkarır.

4-Mekke'de Ciyâd kal'asıyla Cervel kışlası kahramânâne müdâfa'a ile 800' den fazla arbânî hâk-ı helâke sürdüklerinden âciz kâlân Şerif Hüseyin oğlu Şerif Zeydî'yi Cidde'deki İngiliz Kumândân'ı na göndererek Mekke vazî'atı hakkında ma'lûmât î'ta ve kuvvet i'zâmı luzûmunu bildirir. Bunun üzerine iki bin esterli ve atlı üç tayyâre toplarıyla Cidde'den hareket iden İngiliz kuvveti Ramazan'nın beşinde Mekke'e önüne gelerek Ciyâd kal'asına hâkim Cebel-i Kıys'ı işkâl ve toplârını mevâzî'-ı muhtelifeye yerleştirerek evve'l- emirde cephâneyi tahrip ve bâ'dehu de Ciyâd kal'asını devirerek kışlasını bombârdımana teyyârelerle de yukarıdan bombâlâr yağdırmâğa başlarlar. Birgün Ciyâd ve üç gün Cerdel kışlası mukâvemetle teslime mecbûr olur. Üserâ Cidde'ye nakl ve Mekke'ye külliyyetli erzâk celp olunur. Cidde Mekke ve ikisi arasında teslime mecbur olan kuvvetimiz yedi bin kadar tahmîn olunuyor.

5-Mekke'nin teslîminden sonra İngiliz ve araban Tâif'e sevk olunur bu zamâna kadar mahsur kalûb Gâlib Paşa kumandasında kahramânâne müdâfa'a edilen Taif el'an yedi'imizdedir.

6-Küllî yevmin (her gün) sevk olunan şimendiferler Medine'de müctemi' ve nakl mikdârını bilmediği Vehib Paşa kumândasındaki kuvve-i kesire üç tayyâre ile on bir Ramazan'da Şerif Saydır'la berâber Medine'den Mekke'ye müsta'cilen hareket etmiş ve Şerif Saydır kabâ'ile mektûblar yâzarak asker ve jandârma yazmak sûretiyle kabâ'ili ele geçirmeye başlamıştır.

7-Bu kuvvetle beraber Medine hâricinde on sekiz bin bin Alman kuvvetinin bulunduğu ve kısm-ı mesâhileyi ta'kîb ile Cidde üzerine hareket ta'arruzunda bulunulduğu ifâdesinden anlaşılıyor.

8-Receb 'âyı zarfında kanâln ve Mısır'ın zapt olunduğunu ve Cidde'nin bombardıman edildiğini gazeteler yazıyormuş.

9-Merkûm on bir Ramazanda Mekke'den hareketle (15) de Leyte'ye muvâsalat ider. Orada /80 Şerif hanzelesi ve bir İngiliz vâpuru görür.

10- 16'da Leyte'den hareketle 17 Meşâka-18 Duka-19 El-ka'da- geceyi geçiren merkûm iki bölük tahmîn ettiği Elkâ' müfrezesi yanında evvelce Kûne kabilesi bulunduğu ve İngiliz'in Kınfude hâricinden topuyla Elkâ'da iki ariş yakması üzerine müfrezeye oradan çekilmelerini söyleyen mezkûr kabile İngiliz ve İdrîsi'ye iltihâk etmiştir.


11-19 Ramazân'da Elkâ'dan Mincâil üzerine çekilen müfreze ile hareket iden merkûm Karn-ı yibâ tarikiyle 21'de Salmâ'ya muvâsalat ider. İdrîs'in Ciyâd'dan Birg'e göndediği altı yüz hanzelesi ve Kınfude'den vâki' İngiliz teyakkuz ve tehdîdî üzerine Salmâ kabilesi de İdrîs'e iltihâka mecbûr olduğunu ve Birg'e de dört vapur ve bir çok sanbûk bulunup oraya erzâk ve mühimmât çıkarıldığını ve ba'de'l-'iyd Salmâ'nın da işgâl olunacağından Sevât'a, Savâmih'a, Benî Halâmî, Benî Yahya kabâilinin de İdrîs'e iltihât ettiğini ifâde idiyor.

12-Birge'den hareket eden Merkûm Kahim ve oradan arefe günü Şakif'e muvâsalatla burada kabâ'ilin muhâsara edildiğini Eş-şemsi ve buradan bayramın ikinci günü hareketle 'avdet Sıbya-Ebu Ariş-Sakâ-Sarsâ ve Rime mevâki' nda gecelemiş ve Ebû Ariş'den de Hakiyye'nin İdrîsî tarafından işkâl olduğunu işitmiştir.

13-Kınfüze'den Ciyâbe'ye kadar İngilizler tarafından telsiz telgrâf muhâberâtı temin olunmuştur.

14-İnşaallâh şimdiye kadar ordumuz Hakiyye'ye duhul ile Şerif' e lâıyk olduğu cezâyı vermiş olsa gerektir.

15-Şu ahvâl ve ma'lûmâta nazaran Asir'le günden güne mühim maksatlara ve müşkil vazî'atlere girdiği anlaşılıyor cenup cihetinden hiçbir tevfik görmemesi henüz Kemîş kabâilinin izehâtını teşvîş ve tevfiykıyla 'avinleri tarafından imâliye çalışılacaktır. Bunlara meydân kalmamak ve şimâldeki teşebbüsâtına sekte vermek için ber veche zîr fikr ve karâdayım.

1- Yahyâ Ali Sevâb' a Hacûr kâim-i mamâkâmı  (temvâtını) hemân verûb onu dahâ ziyâde te'mîn ederek ısındırmak.

2-Cebel-i Rime'deki 2/119 bakıyyesiyle 2/120' yi hemân mıntıkaya i'âde ettirmek.

3-2/119, 1/130, 2/120 tâbûrlarını evvelen Cerb'de ictimâ' ile 'Abis merkezine ya'nî Yahyâ Ali nezdinden girerek ona kuvveti zahr olmak.

4- İktizâ iderse 2/130 Safâ kısmını Ta'linde,Yağûsi mahallinde bırakarak mezkûr tâbûru cebelden aşağıya almak.

5- 2/118, 3/118 tâbûrlarını hâlen Luhye için terk itmek.

6-'Abis'de müctemi' kuvveti gören ve cesâret alan 'Abis ve Benî Mervânî İdrîsî Ali'nin teşvîk ve üzerine tüfenk patlatarak meşkûl etmek.

7-İcrâ-yı îcâbı re'-yi âlî -i kumândânileridir.


Kolorduya da 'arz olunduğu. (Fırkaya)


29/5/32	Hudey de'den	<p style="text-align: right;">Vâ'Luh. M.K.'1- Gâlib</p> <p style="text-align: center;">Va'.Luh. M. K.lığı'na</p> <p>1-'Asir kumândânlığından Cebâne ahvâline dâir alınan iki kıt'a tahrîrât sûretleri zîrde derç idilmiş olmakla evvelce de iş'âr idildiği vecihle ingiliz ve Şerif' le berâber olduğunu tahakkuk iden İdrîsî'ye karşı mıntıkaca dâima müteyakkız bulunulması ve bir musâdeme esnâsında kuvvetlerinden istifâde idilecek kabâil-i sâdfkanenin Celb kal'asına himmet olunması 25/5/32 tarihli kolordu vesikasıyla emr ve iş'âr buyurulmakla şu sırada Benî Mervân kabâilini de elde itmeğe gayret ve İngiliz, Şerif ve İdrîsî'nin meşkul buldukları bir zamanda Cebel ve Meydiye'nin boş bulunmasından bi'l-istifâde buraların zabt ve işgâliyle İdrîsî'ye nokta-i istinâd olan Ciyan'daki ingiliz askerini tehdîd ve bu sûretle İdrîsî'nin Şerif' le Kınfüze 'Asir cihetindeki teşebbüsüne ber hariyye ittirileceği bedihidir. Kınfüze'de Ve Cidde ve Mekke hakkında ve mesâ'id menâneşe ile ma'lûmât isti'mâline himmet ve bu bâbdaki mütâla'anızın da mufassalen ve serî'an ve ebnâ ve ilâveten kolordudan para talep olunacağı.</p> <p>2-Ba'zı kimselerden istîs'âma nazaran Mina, Arafat'la Mekke arasında Mekke'ye bir Arafat'a üç sâ'atdır. Mufassel bâb-ı İbrahim civârındaki Mekke'nin mahallesidir. Umre her ne kadar sorulmamış ise de bu nâmda bir mahalle ye kimse muttali' değildir. Yalnız Cidde'de ve Mekke arasında mühim ve pek kesir arîşe mâlik ve konak mahalli ve haritada görülmediği cihetle Bahire'dir. Cidde ve Mekke'ye altı sâ'at mesâfededir.</p> <p style="text-align: right;">Tehâme mıntikatü'l- harekâtı kumândan'ı Râgıb</p> <p style="text-align: center;">Sûret</p> <p>Şerif-i Mekke'nin ihâneti ile hiyân-ı arabânî-i Şerif'in taht-ı kumândasında tâ'ife-i Mekke, Cidde'deki zâbitanın evlerini yağma ederek hiyâne fırkasıyla musâdeme etmekte oldukları ve İdrîsî'nin de Şerif hareketiyle kıyâm-ı umûmi izhârına teşebbüs eylediği istimcar idildi. Yirmi beş gündür hiyâneler muvâsalamızın munkatı' bulunması bunu müeyyiddir.'Asir fırkasının fırka-i zeknâ îfâ için hazırlanmış olduğu 'arz ile ve şikk-ı mezkûr üzerine nazar-ı dikkati kumandânilerini celb ederim efendim.</p>
363 sf.		

364.sf.		<p style="text-align: center;">Diğer Sûret</p> <p>1-Müsâdeme üç gün devâm iderek Şerif'in yeni yaptığı hane ihrâk ve tahrib idilmiş ve Şerif Minâ'ya firâra mecbur olmuştur. Şerif'in oğlu 'Abdullâh Tâif üzerine hareket etmiş ise de münhezim olmuştur.</p> <p>2-Arâbânın 'Ayn-ı Zediye' yi kesmeleri üzerine Mekke'de üç gün susuzluk mûdâm etmiş ve bir tulum su bir liraya kadar çıkmıştır.</p> <p>Dördüncü günü hakkın ihsân buyurduğu yağmur Mekke'deki Sûk nahîlyelerini doldurduğundan bu ihtiyâç bertarâf edilmiştir.</p> <p>3-Cidde'deki İngilizler Şerif'e üçyüz deve erzâk göndermişlerse de hükümet-i milliye bu erzâkı Amr' da zapt iderek Mekke'ye getirmiştir. Mekke'den Taif'teki asker bir senelik erzâkı temin etmiştir.</p> <p>4-Müsâdemede 'arâbân bi'l-hâssa mesmelede küllîyetli zâyî'âta dûçâr olmuştur.</p> <p>5-Şerif'e Zü Hasan eşrâfına Kınfüde'ye hücumu nihâyet etmelerini teklifen kınfüde'dekiler islâmdır hucûmu Ciddedekiler üzerine yapmak vecîbedir cevabıyla red edilmiştir.</p> <p>6-Şerif İdrîsî ve İngilizlerle müttefiktir.</p> <p>7-İdrîsi Derîder'de cuyûş toplayarak kendisi de berâber olduğu halde Kınfüde üzerine hareketle Şerif ile hareket fikrindedir. Şehr-i hâlin yirmi üçüncü günü mekâ'in-i hayriyyenin Kınfüde' ye gelüp şehrin teslim edilmesini red ile mukâbele gören teklifleri eşkiyânın kınfüde havâlîsinde hareket edeceklerini gösteriyor. Efendim.</p>
29-30/5/32	Cerb'den Şifre	<p style="text-align: center;">Tehâme Mıntikatü'l- harekâtı Kumandânlığı'na</p> <p>C:29/5/32 şifre</p> <p>1-29/5/32 tarihli telgrafla Hibân'a ve 'Asir ve İdrîsî hakkındaki mâ'lumatı ve bu ahvâl ve vazî'ate karşı fikr ve karârımı 'arz ittim.</p> <p>2-Cebel ve Medine'nin zaptına karar vermek şimdiden mevzû-ı bahis olamaz. Hâlen kuvvetin 'Abis merkezinde içtimâ'ıyla varlığını göstermesi İdrîsî'yi teyakkuz ve tehdit idecek en iyi bir hareket-i vâsita olup bil'akis sâhile tagarrub ile eldeki bir avuç kuvveti ateşe atmak demek olur. Cebel ve Medine'nin ele geçirilmesi husûsu 'Abis'e girildikten ve Benî Mervan, Benî Bezli ve Ebu Ariş kızıştırıldıktan sonra düşünülecek bir meseledir.</p> <p>3-Ebhâ'ya ikinci neccâb gönderilmek üzere kolordudan emre intizâr olunduğu ma'ruzdur.</p>

365.sf	Safâ'dan	Vâ'.Luh.M.K.'ı- Gâlib Vâ'.M.K.lığı'na C:5/32 şifre 1-Himmetinizle Vâ'zât Ebhâ tarîkıyla küşâdından memnunum devâm-ı te'mîni için mümkün olan gayret sarf olunacaktır. 2-Asir'in mesâm-ı umûrı için bildirdiği şifre için icâbât iş bu şifrede kullanılacaktır. Vâsitanızla Asir'e yazılan şifreli telgrâfnâme merbûtunun Ebhâ'ya 'Îsâlini müsellemlen olan karyenizden beklerim. Kolordu Kumândân'ı-Tevfik
/32	Hudeyde'den	Vâ'.Luh.M.K.lığı'na 16/5/32 'Abis şeyhi'l meşâyihî Yahya Ali Sevâb'ın hizmet ve sadâkatlerinden bahisle paşalık zîresiyle taltifi hususu vilâyet tarafından bâb-ı âliye 'arz edildiği keyfiyetin mumâ ileyhe tebşiri kolordu kumândânlığının 2/6/32 telgrâfıyla iş'âr buyurulduğu cihetle tebşiri. Tehâme Mintikatü'l-harekâtı Kumândân'ı Râgıb
6/6/32	Hudeyde'den	Vâ'zât Luhye kumândânlığı vasıtasıyla 'Abis Luhye meşâyihî Hazreti Yahya Ali Sevab' a Halledildikten sonra gönderilecektir.
6/6/32	Hudeyde'den	Vâ'.Luh.M.K.lığı'na C:21/4/32 1-İ'tilâfnâme ile Ali Hârib hakkındaki cevabî şifreniz ve ayrıca merkûm hakkında raporda serâhât olduğundan bahisle ve tahrîrâta atfen kolorduya takdim edilmişti. Cevaben: Ali Hârib'in Mahlef ve Benî Neşir'e mensup beş âkil hakkında Vilâyetin re'y ve mütâla'ası iş'ârı olduğunu ve cevab-ı vürudunda icâbı bildirileceği ve rapor nihâyetinde meşâyihînden taltîfi hakkında serd edilen mütâla'a mühim yazılmış olmakla Luhye ve Va'zat Kumândânlığı'na tevcih ettirilmesi iş'âr buyurulmakla ol cevâbla icra ve inbâsı. Tihame M.K.'ı Râgıb
366.sf.		C: Hacûrussülüs şeyhi 'Abdullâh Şu'ayb'ın sene-i hâliye'den ma'âşî tevrih edildikçe kemâ fi's- sâbık masraf-ı tasdiyesi ve geçen sene matlûbu miktarının alâ veçhi bildirilmesi kolordu kumândânlığının emir ve iş'ârı iktizâsından

8/6/32	Luhye' den	<p>bulunduğu</p> <p style="text-align: right;">Tehâme Mıntıkâtü'l-harekâtı Kumândân'ı</p> <p style="text-align: right;">Râgıb</p> <p style="text-align: center;">Vâ'. Luh.M.K.lığı'na</p> <p>1:2/6/32 Vazî'atte tebeddül yoktur. 3/6/32 vapur şimâl istikâmetine hareket itti. 8/6/32 vazî'atte tebeddül yoktur.</p> <p style="text-align: right;">Luhye K.'ı</p> <p style="text-align: right;">Ârif</p>
8/6/32	Medîha 'dan	<p style="text-align: center;">Vâ'.Luh.M.K.lığı'na</p> <p>1-Bir hafta zarfında vukû'ât olmadığı ma'ruzdur.</p> <p style="text-align: right;">Hacûr Kumândân'ı</p> <p style="text-align: right;">Nâzım</p> <p style="text-align: center;">Sûretle</p> <p>İ'tilâf ve dehâlet-i müzâkerâtından maksat asla sükun ve âsâyışı idâme etmekte her iki taraf kabâ'ilinin kalblerini rencide itmeyerek her ikisini de hükmete ısrındırmak idi. Bunun husûsi ile bu son zamanlarda ne derece ehem bulunduğu iş'âr bulunarak ve ona göre davranılması defâ'atle bildirilmiştir.</p> <p>Hâdi Paşa'nın vilâyete yazdığı telgrâflarında hiçbir madde gösterilmemekle beraber dehâlet gâyesinde tamamıyla takib edilmediği ve mukabil tarafın daha ziyâde tutulduğunu iş'ar idiyor. Vâkı'an mûma ileyhin haklı ve haksız şikâyetine nihâyet verilmezse ma'dûriyetin hilâfında olarak hükümetin menfa'atine mütala'allık eden her meselede âvâza-i şikâyeti esri' idilecektir. Fakat siyâset ve tedbir mûmâ ileyhin bu kabîl feryâtlarına meydan vermeyerek maksad-ı hükümete vâkıfâne ta'kib etmekte Vâ'. Luh.M.K.lığı'nın bu husustaki gayret ve fedakârlığı bir an müşkilât ve müzâyı'a içinde bulunan vilâyet ve kolordu için pek nâfi' ve kıymettâr neticeler elde edilecektir. Mûmâ ileyhin İbrâz-ı rû'yiş eylemesi muntazırdır.</p> <p style="text-align: center;">..... Vâ'. Luh.M.K.lığı'na</p> <p>Kolordu Kumândânlığı'nın 9/6/32 tarihli telgrâfı aynen bâlâya nakl olunmuştur. Münderecâtına nazaran icrâ-yı icâbı.</p> <p style="text-align: right;">Tihame mintika Kumândân'ı -Râgıb</p> <p style="text-align: center;">Ordu Kumândânlığı'na</p> <p style="text-align: center;">Makâm-ı Sâmi-i Vilâyet Penâhiyye'ye</p>
367.sf 10/6/32	Hudey de'den	
10/6/32	Cerb' den	

<p>12/6/32</p> <p>Hudey de'den</p> <p>368.sf.</p>	<p>Şifreli telgrâfınızı 8/9/32'de alarak 10/6/32'de gönderildi. 10/6/32 de hâmilin diğer bir neccâp tahrik idileceğinden Asir'e 'îsâli hakkında emr-i telgrâflarının yevm-i mezkûra kadar keşide buyurulması ma'ruzdur.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'. Luh.M.K.'ı Gâlib</p> <p style="text-align: center;">Vâ'. Luh.M.K.lığı'na</p> <p>Taleb idilen emrin mıntıkadan aldırılması buranın bütün bütün müdâfa'asız kalacağından alınmaması hususu kolordudan istirhâm edilmişti. Bu kerre gelen 8/6/32 tarihli emr-i telgrâfımızda Yahyâ istirdat etmek emeliyle İngilizler olanca kuvvetlerini sarf etmektedirler. Gemilerinde mühim bir musâdeme vukû'a geldiği gibi havâların setleşeceği Eylül ve diğer aylarda da mezbuhanê mehaberelelerin vukû' bulacağı ağleb ihtimâldir. Düşmanın muhît müşkülâtı ile çarpışarak muhtelif esbâbtan dolayı zayıf düşen Luhye kitâ'atini 'aynı takviye müfrezesinin vurûdundan evvel sâlim piyâde kuvvetiyle takviye etmek mümkündür. Mâmâfih şimdiye kadar düşman duhûletlerini kıran topçu kuvvetini tezeyyüd etmek ve husûsiyle mezkûr son müsâdemelerde kullandığı uzun menzilli toplara karşı büyük çaplı top kullanmak sûretiyle mezkûr kitâ'ati takviye etmek ve kît'anızda kalan ebusi topunun esbab-ı mezkûra ve dolayısıyla Eylül'den evvel muhacceme yetiştirilmesi icâb idiyor. Mıntıka zâbitân ve kumândânlarının infisâm-ı gayretle ittihâz olunan tedâbir-i siyâsiye sâyesinde İdrîsî cenûba karşı mühim harekâta bulunacağı gibi Luhye'deki toplarımızı dahi şimdiye kadar olduğu gibi İngilizlerin ta'arruzatını mukâbele ve def' edebilecektir. İdrîsî ve İngilizlerin o taraflardaki teşebbüsâtıda efrâd ve zâbitanın fa'ailyet ve gayretiyle akim kalacaktır. Buna eminim. Binâ'en 'aleyh mıntıkanızdan ziyâde Luhye hakkındaki musâdemâttan me'yus bir halde buldukları görülmektedir. Bunların şevk ve gayretlerini tezyîd için menatik-ı sâirede olduğu gibi son gelenlerden mâ'ade 4/6/32 telgrâfla 27 adet arab madalyasının irsâline inâyet buyurulması.</p> <p>2-Ebusî topu için 23/4/32 şifresiyle ma'ruz ve kuvve-i tahmîlerle altı sâ'at kadar  (cebrine) müsâ'id olmayan onaltı hayvânı mevcut olup ihtiyât olarak lüzum olan ve oniki koşum hayvan mıntıkada olmadığı ve mevcût civânâtın ancak kadroları noksan ve taburların zayıf merde mahkûm kâç dâne sakâ civânâttan ibaret olduğu.</p> <p>3-Topun Luhye'den i'tibâren nakli esnâsında efrâd ve hayvanât i'âşesinin</p>
---	---


369.sf.	<p>meşî'eten ve nakline dâ'ir zerâyifinden geçileceğine göre icâb edenlere tebliğ etmek üzere sandığımızı 'îsâline ve ihtiyâç olunarak on paranın bile bulunmamasından oraca bi'l-hesap bir miktar paranın i'tâsı.</p> <p>4-Topun zirâ'iyetinden geçebileceğine nazaran ora siyasetinin vilâyet nezdinde ne merkezde olduğunun ve ba'zı mürâca'atlarının teshîli yoluna gidilemediğinden tasallut etmelerinin nazardan dûr tutulmamasının. Zîrâ beytü'l fuk'a jandarma parasının zâbitân ve asker ile gönderilebildiği.</p> <p>5-Mevcudu ma'lum olan cephânesinin kira develeriyle naklinden ücret nakliyesinin kezâ hesâba dâhil edilmesinin</p> <p>6-Matlûb ve lüzûmu kadar koşum hayvânatı olmadığından bulunamayacağı cihetle nakl-i elzem getirildiğine nazaran icâb ederse öküze dahi lüzum görüleceğinden bunlar için hesâbın tevsî'i icâb ettiği ve'l-hasıl elde para olursa fazlasının sehûlet olacağı ma'ruzdur diye yazılan altı maddelik her mühim tesir ve fâ'idesi dokunacak olan mezkûr ve ebûsun sür'at-i mümkününe ile Luhye'ye sevk olunacağından 23/4/32 tarihli şifreli telgrâfımızda zikredilen hayvan ihtiyacı mıntika hayvanâtından tedârik ve cebhâne kirâ develerine tahmil olunarak bütün mermiyât ve ateşe atılmış olanlar da dâhil olduğu halde bi'l-cümle mermiyâtla Sadîde -Beyte'l kaza - Zeydiye üzerine tahrik edilmek üzere top ihzâr ve inbâsı emr olunmakla Cevâben.</p> <p>7-Mıntıkaya nazaran Luhye'de Şuta'da bir kat daha ehemmiyetinin tezâyüd ettiği ma'lum olmasına nazaran mütebâki kalan bir adet ebûsî hemân sevk olunacak ise de 26/4/32 şifreyle de 'arz olduğu üzere icâb-ı mıntikadan müdâfa'a için elde hemân hiçbir vesâ'it hâli kalmamış oluyor. Sâ'ir sâye-i devletlerinde her ne kadar mıntika zâbitân ve kumândanlarının intikâm gayretleriyle ittihaz olunan tedâbir-i siyâsiye ile İdrîs'in cenûba karşı sâlim harekâta bulunamayacağı gibi Luhye'deki toplarımız ile zâbitân ve efrâdın fa'âliyet ve gayretlerine infihâm ederek mecbur ve cesâretleri sâyesinde akim kalacağından  (...?...) bulunduğu iş'ar buyurulduğu ve buna rağmen mıntikadaki el'an tedâfi'a peyderpey Luhye mıntikasına nakli ve sür'atle mıntika boşaltılmakta ahvâl-i harbiyye icâbı olacağı cihetle bir şey denilecek ise de sırf zabitân ve efrâdın gayretlerine kaldığı halde Luhye mıntikasında yapılan taltifâtın burada henüz icrâ edilmediğinden umum zâbitân ve efrâd telgrâfa cevâben verdiği mıntikanın derece-i hedemâtı ve zâbitânın bu husustaki fedakârlıklarını siyâseten düşünmekteyim ittihazı üzerine Tehâme'de</p>
---------	---

		<p>yararlıkları görülen zâbitanın terfiyeleri inhâ olunan telgrâfla arzedilmiş ve cevâb alınmıştır. Taltif defterleri musaddikan Luhye mıntıkasının defterleri gibi posta ile gönderilmiş ise de postaların ma'lûm olan hâlinden dolayı bi'l- firuz cevâpları te'hir etmiştir. Muhitin büyük müşkülâtı içinde çarpışan fedâkar Luhye zâbitânın derecat-ı muhtelifle ile taltifâtlarını inşâllâh yakında tebşîre muvaffak olurum. Yüz harp madalyasının da posta ile gönderildiği bildirilmişti. 2-Ebusi topunun Luhye'ye 'îsâli mültezem bulunmasına nazaran hazırlığın sür'at-i ikmâli lâzımdır. Mevcûd hayvânata bir kaç öküz ilâve etmek sûretiyle temîn-i sevkâte gayret edilmelidir. Gerek bunun için ve gerekse masârifât-ı nakliye ve zirâ'at mıntıkasından temin-i mürur için menâfi'a-yı hazıra dolayısıyla düşünülerek ahzına kadar mübelliğâ ihtiyâç varsa bizzat taraf-ı vâlâlarından hesap olunarak serî'an iş'âr ve ebûsî te'min sevki müsellemler olan hamiyet ve himmetlerinden muntazırdır.</p> <p>Cevâben :Mevrûd iki maddenin 'aynen bâlâya çıkarılmakla buraca hesap edilen para talep edilmiş ve gelmediğinden ve lüzûmunda Luhye'den buraya gelinceye kadar olan ihtiyâç gösterilecek lüzum üzerine hemân gönderileceğinden mezkûr obûsün hemân ihzâr ve tahrik edildiğini mevcut efrâd ve âvanenin ve sâ'iresi için tutulacak kira develeri adedince ve'l-hâsıl ona göre para göndermek ve icâbına bakılmak üzere iş'ârına şiddetle intizâr olunduğu.</p>
370.sf.		<p style="text-align: right;">Tehâme mıntika harekâtı Kumândân'ı Râgıb</p>
13/6/32	Cerb'den Şifre	<p style="text-align: center;">Tehâme Mıntikatü'l- harekâtı Kumândânlığı'na</p> <p>C: 6/325 Beş âkil hakkında vilâyetten gelecek re'y ve mütâla'aya intizârla berâber merkûmun salâhı kabûl etmedikleri sûretle derdestleri husûsunda mukâbil taraf meşâyihıyla mahzen ittihazı karar ve tedbir olunmuştur. Şu kadar var ki Mekke vukû'âtı bu hususta icrâ ve icâb hâlinde tatbiki lazım gelen şiddet ve vaz'iyetten ziyâde sükûnet ve siyâsetle halli meselesi lüzumunu ifhâm eylediğinden tedricen ta'kîb-i mes'ele olunmakta ve 'Abdullâh Şu'ayb nezâretindeki Sa'id Talha diğerlerini tedhiş etmemek maksadıyla Cerb'e alınmamaktadır. Rapordaki taltife gelince bu gün ben de sükuneti te'min için siyâsî nâmına sahiden binlerce lira verildiği ve aynı meşâyih ve kabâ'ili devlet kapusuna iltica ederek ma'aş teminini şeref addettikleri malûm bir keyfiyettir. Vakit buyurulursa mukâbil tarafın mıntıkaca evve'l- emirde bilâ kayd-ü şart dehâletleri 3/12/32 târihli mürâca'atlarıyla te'min olunmuştur. Bu da hükûmetin bir kabîleyi karşısına alarak pazarlık ediyorcasına ve onlara bir</p>

371. sf.

siyâsi sözü verir vermeden dehaletlerini temindir ki hükûmetin şerefini muhâfaza esasına müstenid idi. Burada hükûmete düşen vazife bu sûret ve hâlet-i mükâfât yüzünden birer menfa'at göstermek idi ki bu sûretle bunlara bir şeref ta'ayyün etmesi hakîkaten veledü'l-devle olduklarından kendilerince de kana'at getirmiş olacaktı. Halbuki rapor tarihine kadar bunlara da mükâfâ'at yapılmıştır. Evet ma'aş tahkiki kapısı kapalıdır fakat 8/3/32 tarihli takribde merbût cetvel ile yeniden bu veceye kâ'im yâpılmadan ve yine menfa'at-i devlet ve düsturlarının bunların azdırılması esbâbını ızdârı için siyâsi ve jandarma tahkikâtından tahvil sûretiyle müraca'atın vilâyet-i celîlece 18/4/32 tarihli derkenâr ile cevâb verilmesi sükûnet ve vazî'at-ı hâzırayı muhâfazadan hıfzı ve vazî'at-ı mıntıkaca ehl-i istikbâlen te'mine çalışılan gâyeleri istihsâlde müşkülâtı ve dikkat-ı hayâtı mûcib olmakdan başka bir şeyi tavsiye etmeyiz. On aydır mıntıkada ki sükûnete ve eğer mu'âdeme devam etseydi sarf olunacak İnsan, cephâne meşî'eten yekunlerine mukâbil olursa bunlar bir şeye müstehak değildirlir.

Bugün ordudan bir tazyık veya teveşşüh görseler de devlete dehâlet idenden ne gördük diyeler. Ne cevâb verilecek. Para bulunsa müstehak olduğu onlar da bilebilirler ve para verdiniz 'aynı teklifi etmezler ve etmiyorlar da esâsen

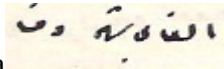

bütün  (bu red ile) mukâbele niçün bir asker araya giriyor da kabâili celb ve temin ediyor meselesidir. 29/2/32 târihli vilâyet-i celîleden Cerb'te mutasarrıflık vukû' bulan teblîgat te'yidinde kâfidir. binâ'en 'aleyh bu mıntıkada eslem olan üzerindeki bir ân evvel almak için esâseten olmayan ve sırf ahvâl ve hakikat-ı mahkeme-i vicdâne tevfiikan vâki' mürâca'atları hüsn-ü telakki ve Hacûr kıt'asına â'id siyâsî millî jandarma tahkikatının taraf-ı âcizinden vukû' bulacak iş'âra göre hemen ta'dilen kabulünün ta'yin buyurulması ve illâ makâsıd-ı devletin kudretsiz, kuvvetsiz ve salahiyyetsiz bir el ile mıntıkada te'min-i imkân veya ademinin te'emmül buyurulması ma'ruzdur.

Vâ' .Luh.M.K.'ı

Gâlib

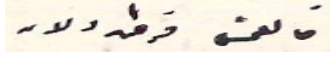
Sûret

İdrisî'nin Yahya Ali Sevâb'a gönderdiği mektubda ba'zı çareleri pek câlib-i dikkat olmakla izâh keyfiyeti lüzûmu görülmüştür. Şöyle ki: Hukûmet öteden beri kendisine ibrâz-ı sadâkat iden kabâ'il ve meşâyih içinde bilâ lüzum


15/6/32	Hudeyde 'den	<p>gücendirdiği ve bundan mukadder misülleri bulunduğu binâ'en 'aleyh hükümet tarafına gösterilen tevarüşkerâne mu'âmelete kat'iyen îtimât olunmayarak dâimâ adem-i 'itimât ve emniyet ibraz edilmiş ve hiçbir vakit hükümetin ibrâz-ı sadâkat edenlere iyilik yapmayacağı ve bunun esbâbı meydanda bulunduğu yollu ifâdât ile Yahya Ali Sevâb'a  (...?...) düşmanımızın serdettiği bû ifâdâtın aksini teyit ve ispat etmek ve hükümetin ibrâz-ı selâhat eden evlâtlarına dâima mu'amele-i şevkat feverânında bulunacağını merhaben göstermek üzere iki taraf kabâ'ilinin celb-i kulûbüne ve ne dereceye kadar siyan-ı muâmele îfâsı lüzumu pek âyan anlaşılıyor. Binâ'en 'aleyh: Bildirildiği vecihle muâmele-i 'adl ve mu'âvenetin iki taraf kabâ'iline siyâneten tatbîk edilmesi bu def'â da ehemmiyetle bildiriliyor.</p> <p style="text-align: center;">Vâ' .Luh.M.K.lığı'na</p> <p>10/6/32 şifreye zeyldir . ve 25/5/32 tezkereye cevâbdır:</p>
372.sf 15/6/32	Hudeyde 'den	<p>Kolordu K.lığı'nın 13/6/32 tarihli sûretleri 'aynen bâlâya nakl olunur.</p> <p style="text-align: right;">Tehâme mıntıka Kumândân'ı-Râgıb</p> <p style="text-align: center;">Vâ' .Luh.M.K.lığı'na</p> <p>C:29/5/32 Şifreye</p> <p>'Abis ile gönderilecek neccâba kolorduca verilecek bir emir bulunmadığı 14/6/32 telgrafla iş'âr olunmaktadır. 'Abis ile irtibâtı ve ora ahvâlini ta'kib edebilecek sūr'atle ma'lûmât istihsâli için neccab gönderilmesinin  (...?...) icrâ eyleyerek müfreze para, ve vazî'at- i askeriye hakkında itdirelecek ma'lûmâtın sūr'atle iş'ârı ma'ruzdur.</p> <p style="text-align: right;">Tehâme mıntıka Kumândân'ı Râgıb</p>
15/6/32	Hudeyde 'den	<p style="text-align: center;">Vâ' .Luh.M.K.lığı'na</p> <p>Hacûr'da Benî Medîha'da hükümet konağı ittihaz edilmiş binânın oraca muhâfazası için bir çavuşla on neferlik bir müfrezenin talep olduğu kumândanlıktan iş'âr olunur. Bu husustaki mütâla'anız ile verilmesi mümkün değilse bildirilmesi.</p> <p style="text-align: right;">Tehâme mıntıka Kumândân'ı Râgıb</p>

16/6/32	Hudeyde 'den	<p style="text-align: center;">Sûret</p> <p>Vâ'. Luh.M.K.lığı'nın Hacûr kazâsına muvâsalatında Ali Harib' ten Meşâbir'e harekât iş'ârınızın verilmiş silahları talep eylediği ve bunun tüfeklerin istirdâdında Ali Harib'le Hâdî Paşa arasındaki hücumundan meb'ası intikâlî neticesi olduğu müsta'cellik iş'ârına atfen vilâyetten bildirilmektedir. Evvelcede iş'âr edildiği üzere şu sırada gerek Kofa Kaymakamı'yla Mıntıka Kumândân'ı ve gerek Zeydiye'deki siyasetin hüsn-i sûretle te'minine sarf-ı gayret edilmesi matlubtur.</p> <p style="text-align: center;">Vâ'. Luh.M.K.lığı'na</p> <p>Kolordu kumândânlığı'nın 15/6/32 tarihli şifreli telgrâfı 'aynen bâlâya naklolunmuştur.</p> <p style="text-align: right;">Tehâme Mıntıka Kumândân'ı Râgıb</p> <p style="text-align: center;">Sûret</p> <p>1-Vazî'at-i me'kûlede bulunan 'Asir fırkasına yardım için ittihâz olunan karar doğrudur. Ancak vazî'at-i askeriye ve müzâyaka-i iş'âya şimdilik bu kararın tatbikine vâbestedir.</p> <p>2-İdrisî ve Şerif ile ittifak eden İngilizler Bahr-i ahmer ve denizlerimize ta'arruz ederek ba'zı askerleri zapt etmiş iken ve Hudeyde sâhili kısmının yegâne kuvve-i ihtiyâtasını teşkil eden kuvvetin ileriye sevki şimdilik vazî'ât ile kâbil-i tevfik değildir.</p> <p>3-Pek müşkülâtla kıtâ'atın i'âşe ve idâresi temin edilebildiği ve şurûtu itibâriyle İmâm Hazretleri'nin devam-ı mu'âviyetini ne dereceye kadar vardiacağı gayr-ı malûm idüğü Yemen'in vazî'at-i siyâsiye ve mâliyesine göre istiyat parasının tedârîki müstahsil bulunduğu bir-ri eyyâmında tahsîlata tahsis edilmiş ve henüz kuruş iktisâf edilmekte bulunan müfrezenin kesrine celp edilmesi muvâfık değildir.</p> <p>4-Esâsen Asir'in müşkül vazî'ati hakkında alınan ma'lûmât üzerine kolorduca mümkün olan mu'âvenet düşünülmüş ve sâdece müfrezesinin Harb'e ve Siyâb'e doğru İmam Hazretleri'nin mücâhitleriyle birlikte ta'arruzu kararlaştırılmış ve bunun içinde müfreze kumândânlığı'na emir verildiği gibi İmâm Hazretleri'ni te'kid-i keyfiyet edilmiştir.</p>
373. sf		

<p>374. sf. 18/6/32</p>	<p>Hudeyde 'den</p>	<p>5-Cûnbâ cihetinde kolordunun şimdilik 'Asir fırkasına yapacağı yardım ancak tedâbir-i siyâsiye ile İdrîsî'ye mütehâmmil kabâ'ilin peyderpey celblerine gayret etmekle olabilecektir.</p> <p style="text-align: center;">Vâ'. Luh.M.K.lığı'na</p> <p>C:29/5/32 madde 15: 5 maddelik fikir ve kararınıza:</p> <p>1-Fikir ve kararınızı tasdîken ve fakat yalnız Cebel-i Rime'deki 2/119 bakiyesiyle ve 2/130'yi hemân i'âde ve parçalara munkasım bulunmuş olmasından mevcûdî kuvvet ve asliha ve mühimmatın azlığı ve bi'l-âhare Hudeyde'ye bâki olacak hâle karşı boş bırakılmaması câiz olmayan ve icâbında ihtiyât kuvveti teşkil edebilmek üzere bu iki taburdan birisinin Hudeyde'de alıkonulması icâb ettiği ve bir diğerinin de oraya gönderilmesi.</p> <p>2-Mıntıkanın mesâhil olmak ve aynı zamanda mevcut kuvvete nazaran ve her noktasının nazar-ı dikkatten dûr tutulmayacak derecede ehem bulunmasından birdenbire pek de ileriye atılmayarak teennî ile hareket.</p> <p>3-Parası vesâit-i nakliyesi hiç ve teçhîzâtı noksan böyle bir firkanın bir dirhem ihtiyat-ı devrede parası olmadığı halde hâla fa'aileyete girmesi müşküldür. Binâ'en 'aleyh ileride fa'aliyete geçilmesi icâb ettiği takdirde mukaddemada 'arz olunduğu üzere ihtiyat parası ile hiç olmazsa askerinin ilk konak mahallinde yiyebileceği bir ihtiyat-ı erzâkın bulundurulması elzem bulunduğu diye 'arz olunmuştu. Mevrûd-ı cevâb 10/6/32 5 maddelik şifreli emirleri aynen bâlâya çıkarılmakla berâ-yı ma'lûmât bildiriyor.</p> <p style="text-align: right;">Tehâme mintıkatü'l-harekâtı Kumândân'ı Râgıb</p>
<p>375.sf 16/6/32</p>	<p>Cerb' den</p>	<p style="text-align: center;">Tehâme Mintıkatü'l- harekâtı Kumândânlığı'na</p> <p>Hacûr garbî şeyhi İbrahim Guzug celb ve mekâyih-ı lâzime îfâ ve iknâ olunarak bilâ kayd-u şart dehâlet-i te'mîn ve kabulü ile 'aynı ahd-ü mîsâk ettirilmiştir ve memnûnen i'âde edilmiştir. Salah ve sükun hususunda atılan Vâ'. zat'ın Sekâye ve Megâbişe'sini bir kat daha huzur veistirâhate sevk edeceği ve rehinesini getirdiği gün kendisine emniyetinin verileceği 'arz olunur.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'. Luh.M.K.'ı Gâlip</p>

16/6/32	Cerb'den	<p style="text-align: center;">Ordu Komutanlığı'na Tehâme Mıntıkâtü'l-harekâtı kumândânlığı'na</p> <p>Gâyet mühim şifre</p> <p>Şimdiye kadar yaptığı habâsetlerden dolayı vücudunun</p> <p> (tâli'i tartışılan) İdrîsî'yi katl için bu husûsda gâyet becerikli, tecrübeli ve 'Abisli birisini buldum. Dört neferi refikatiyle gönderdim. Beşbin riyâl va'addettim. Ol vecihle kumândâna 'arz ederim.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'.Luh.M.K.'ı</p>
17/6/32	Cerb'den	<p style="text-align: right;">Gâlib</p> <p style="text-align: center;">Mıntıka Topçu Vâ'. Luh.Zühre Kumândânlıkları'na</p> <p>1-Luhye'deki Abûsî görülen lüzum ve ihtiyâca binâ'en Muhic'e sevk olunmak üzere mintikanızca Hudeyde'ye iş'ar olunacaktır.</p> <p>2-Cerb'de bulunan eşya ve rukûmâtıyla Zühre'deki mesâhâtı Cerb'de Zühre'de topçu civânâtı ve ve mülâzım-ı evvel Ahmed Efendi râ'iyetiyle ve topun Luhye'den hareketinden iki gün sonra Zühre'den doğruca Hudeyde'ye hareket ettirileceği.</p> <p>3-Luhye'de bulunân eşyâ ve mühimmâtı Subâşî'inde bulunan topçu hayvanâtıyla (yazı silik çıktığından okunamadı)</p> <p>4-Topun kendi malı hayvânâtı kâmilen ve vasiyât olarak refiki lazım gelen âltı koşum hayvanâtın mintıka topçu civânâtından tefrîkıyla Luhye topçu gurubu Kumândân'ı Yüzbaşı Sabri Efendi ve râiyetiyle sevk olunacak.</p> <p>5-Topun hizmetine mahsus efrâd ve küçük zâbitânıyla hayvânâta bakacak birer neferi ve topçu onbaşısı berâber gönderilip fazla kalan efrâdı topçu bölüklerine ihtiyâcı nispetiyle tevzi' ve taksîm olunacak.</p> <p>6-Topun celbi hususunda mu'âvenet ve muhâfazasına dikkat ve nezâret etmek üzere Kaviyye taburunun ½ 'si silahlı olarak 50 - 100 kadar muhtemel efrâdı mülâzım-ı evvel Şehri Efendi ve diğer bir zâbitle berâber verilecek.</p> <p>7- Bu kıt'a Yüzbâşı Hayri Efendi'nin taht-ı emrindedir. Kıt'anın ve muhtelif kıta'attan olarak günlük yevmiyelerle iltihâk idecek efrât ve hayvânâtın sûret- i muntazaman ve mükemmelen bütün kolorduya 'âid olacak.</p> <p>8-Cerb, Zühre, Kahriye ve Sub'aşı develeri - sakâlar hâriç - topa 'âid malzemededen esterın nakl idemeyeceği mevâd ile efrâd ve hayvânât dura ve sâ'iresi, yolda efrâda bu günlerde geceleri lâzım olan kaputları hayli zamandır</p>

376. sf.

yağan yağmurlardan mütehammil çamurlarda top  (yazının mürekkebi dağılmış olduğundan okunamadı) seyrini musta'celi itmek üzere Luhye'den tahmil olanacak hiç olmazsa dört 'adet kalan ve zâbitânın portatif karyola ve bir tek battaniasini nakl için verilecek.

9- Bu mevcûdun yerine develerden mâ'ade ester ihtiyâç hasıl olursa Luhye Kumândânlığı'ndan tedârik ve itmâmla şimdilik i'âşeden tesviyesiyle hemân te'mîn olunmak üzere miktârı mıntıkaya bildirilecek.

10- Top efrâdının eşyâ-yı mîriyye ve çamâşırından fazla bir şey götürmesi memnû'dur.

11-Luhye'den K. Vekâletin'e eşya, cebhâne, sâire götüren hayavânât -topun betâ'at-i hareketini nazar-ı dikkate alarak - konak mahallerine evvelden sevk olunub bu vesile ile efrâda ekmek ve sıcak yemek husûsu düşünölmelidir.

12-Meşî' idecekleri mesâfe düşünölerek topa mahsus hayvânâtla eşyâ ve mühimmâtı nakl ideceklere kuvve-i bedeniyyelerini i'âde ve muhâfaza için hemân şimdiden tam istihkâk dûra virilmelidir.

13- Zühre'den doğuya gidecek hayvânât ve efrâda ihtiyâten altı günlük yiyecek verilmelidir.

14-Yolda zâbitânın ihtiyâcât-ı zarûriyyesine ve neccâbiyye ücretine medâr olabilmek üzere mıntıkaca Luhye'den gideceklere on iki Zühre'den gidecek Ahmed Efendi'ye iki riyâl verilebilmiştir.

15- Orduca bölük ibtidâsında Luhye'de bulunması mültezem mezkûr topun Dimeşk'e gideceği nazar-ı dikkate alınarak mıntıkaca el birliğiyle mu'âveneti vazife ve kemâl-i sür'at ve intizâm ile Hudeyde'ye 'îsâline me'mur olan zâbitân ve efrâddan intizâr ve ümîd iderim.

16- Top mümkün olabilen sür'atle Luhye'den tahrîki husûsu topçu ve kumândânlıkları'na muntazır.


17- Hudeyde'ye muvâsalat ve topçu neferâtıyla birlikte teslimden sonra topa âid on altı hayvân Hudeyde' de Yüzbâşı Hayri Efendi kumandasıyla mülâzım Ahmed Efendi'nin berâber olarak hayavanât ve efrâdın otuz günlük i'âşeleri Hudeyde'den alındıktan sonra Hudeyde'den mıntıkaya gönderilecek eşyâ ve sâ'ireyi alıb Zeydiye anbarındaki mıntıkaya 'âid olanların müstahsiben evvelden Zühre'ye gelinerek eşya Zühre anbârına bırakılacak. Luhye ve Kahriye'ye âid olan bâ mıntıkaya alarak her mıntıkaya 'âid efrâd ve hayvânât mahallerine i'âde olunacaktır. .

20/6/32	Cerb'den	<p style="text-align: right;">Vâ' . Luh. Min. Kumândânı</p> <p style="text-align: right;">Gâlib</p> <p style="text-align: center;">Tehâme Mıntıkâtü'l- harekâtı Kumândânlığı'na</p> <p>C:12/6/32 şifre :</p> <p>1-Ebûsun Eylülden evvel Luhye'ye yetiştirilmesi matlûb olduğundan zaman geçmiş ve bildirilecek ihtiyâç parasından vürûdu bir çok zamana muhtaç ve Zühre -Luhye hattının el-ân kırık bulunmasına nazaran top ve eşyanın Hudeyde'ye kadar sâlimen nakl ve teslîmi hususunda ma'lûmât-ı mahsûsa ile mıntıkaca te'min ve hemân tahriki için de topçu Kumândân'ı bizzat 17/6/32 de Cerb'den Luhye'ye gönderilmiştir. Mıntıka bi'l-âhire büsbütün elsiz, ayaksız kalmak üzere efrâd ve hayvânâtın onar günlük hemân Hudeyde'den i'âde buyurulması ma'ruzdur.</p>
21/6/32	Cerb'den	<p style="text-align: right;">Vâ' . Luh. M.K.'ı.</p> <p style="text-align: right;">Gâlib</p> <p style="text-align: center;">Vâ' . Luh. M.K.lığı'na</p> <p>1-Son hafta mıntıkada bir hareket olmadığı.</p> <p>2-1/130 naklen ta'yin olunan mülâzım-ı evvel Aziz Efendi 30/6/32 tarihinde mıntıkaya muvâsalat ettiği ma'ruzdur.</p>
31/6/32	Safâ'dan	<p style="text-align: right;">Vâ' . Kumândân'ı V.'i</p> <p style="text-align: right;">Şevket</p> <p style="text-align: center;">Vâ' . Luh. Mı. Kumândânlığı'na</p> <p>C: 16/6/32</p> <p>Teşebbüsünüz pek muvâfıktır. Cenâb-ı Hakk muvaffak eylesun.</p>
378. sf. 22/9/32	Cerb'den	<p style="text-align: right;">Kolordu K.'ı- Tevfik</p> <p style="text-align: center;">Vâ' . Luh. M.K.lığı'na</p> <p>16:21/6/32 vazî'atte bir tebeddül olmadığı ma'ruzdur.</p>
22/9/32	Cerb'den Şifre	<p style="text-align: right;">Luh. Mı. K.'ı</p> <p style="text-align: right;">Yüzbâşı Abdurrezzak</p> <p style="text-align: center;">Tehâme Mıntıkâtü'l- harekâtı Kumândânlığı'na</p> <p>20/6/32 Şifreye zeyldir:</p> <p>1-Obûsî 20/6/32 de Luhye'den hareket ettirilmiştir.</p> <p>2-Topun Cerb ve Zühre'de bulunan eşya ve mîsâk-ı mühimmâtı da 22/6/32' de Zühre'den ikinci bir kolla hareket ittirilcektir.Arz olunur.</p> <p style="text-align: right;">Vâ' .Luh.M.K.'ı</p> <p style="text-align: right;">Gâlib</p>

Ahâliye hitâben tevzi' idilen beyannâme sûretidir

Bismillahirrahmânirrahim

Ka'betullah muhâfazasına şer'an mecbur ve bu uğurda kanını akıtması, mâlını, cânını feda itmesi lâzımgelen müslümanlar size hitâb ediyorum. Selâmullâh, kelâmullâh tebliğ-i kudretullâh azîmetullâh size ihtâr etmek lüzumunu hissediyorum. Bundan yedi sekiz sene evvel Seyyid ile Fak'a kabâilinden evvelce müsevved İngiliz mektebinde İngiliz şerriyesiyle ya'ni kâfirin terbiyesiyle büyümüş, dîni, imâni kâfir parasıyla satılmış bir İdrîsi evvelen halifeye itâ'ata bahisle meşâyihı toplayub Allâh'ın halife-i müslîmine

ittirdiği itâ'at dururken bu itâatı bozarak  (...?...) bağlamaya kalkıştı. Evvelen ahâliden aldığı paralar fişenkler, tüfenkleri size vermek bahânesiyle evlatlarınızı aldı. Cibâ, Cirân zindanlarına demirleyerek attıktan sonra da câdı ilan itti. Sizi birbirinize ve halife-i müsliminin aleyhine teşvik itti. Ne oldu acaba tek bir kâfirin burnu mu kanadı acaba tek bir zengin bir kâfiri öldürmesi uğrunda beş parası mı sarf olundu. Hayır helâk olan müslüman evi, köyü batan yıkılan müslüman babası, kardaşı, amucası evlâdı gâib olan katl olan müslüman yağmur yüzü görmeyerek kahta uğrayan açlıktan ölen on parası olup da bu gün beş paraya muhtâç kalan müslümân hülâsa: Bütün bu Allâh'ın musîbetlerini peygamberin la'netlerini gören dünyanın zararını meşakkatini yüklenen müslümanlar. Bunlara sebep nedir sizin halife-i müslimeyn ordusuna karşı isyânınız itâ'atsizliğiniz İdrîsî gibi bir fâsidin sözine kavurdan almış para cephânesine tama'ınız sizlere şimdiye kadar gördüğünüz anladığınız bu müsâ'ibi uzun uzadıya anlatmağa lüzûm yok. Çünkü musîbetin içindesiniz alan onun acıları ateşle bile kavruluyor kıvranıyor. Bu musîbetlerin nereden geldiğine artık îmân getiriyorsunuz zann iderim. Size biraz İngiliz'den bahs ideyim. İdrîsî gibi İngiliz âdamı ve parmağıyla sizin gibi birbirleriyle boğuşan Mısır, Hind müslümânlarının tâkati kalmayınca İngiliz bilâdlarına girdi. Evvelâ hatta bir ekmek bıçağı kalmayınca kadar hepsini topladı. Onları karı gibi bıraktıktan sonra hâtem ididi. Paralarına kadınlarına varıncaya kadar asdı, kesdi, yakdı, soydı. O zengîn diyârların paralarıyla satun aldığı cephâne ve tüfengi vapurlarıyla yedi Cîzân'a çıkardı. Onun vâsıtası olan İdrîsî ile sizlere Mısır'da Hind'de oynadığı fesâd ve isyân oyunlarını buralardada tatbîka

380.sf	<p>başladı. Bundan maksadı ka'betüllâh'ın kapusu olan Yemen'i yakalamaktır. Evvelce Mısır'ı elde itmesi yine ka'be-i mu'azzamay'ı eline geçirmek müslümânların kalbine hançer vurmak istediği içündür ki müslümânların halifesi bu ka'be-i mu'azzama düşmanı İngilize bundan iki sene evvel i'lân-ı cihâd itdi. İki milyonluk müslim ordusu İngilizi Çanakkale'de Irâk'da tepeledi çiğnedi. Onda tâkat bırakmadı. Şimdiye kadar ikinci ka'be kapusu olan Mısır'ın tur'ası üzerine yürüdüğünü görünce gırtlığına Osmânlı bıçağı dayanarak bunalan kâfir bu def'ada kendine hicâzda bir el aradı. Şerîf-i Mekke unvânını alan Hüseyin Avn fir'avnını para ile yakaladı. Onı Mekke'nin harem kapusu olan Cîdde önüne da'vet itdi. Kâfirin topunu Cîdde'ye ya'ni Allah'ın kapusına atdırdı ve onı Cîddeye kabûl itdi. Evet küffâr ile müştereken yine küffâr aleyhine olmak şartıyla ittifâk olunur. Fakad müslümân aleyhine değil. Allah'ın kapusına ,müslümânlığın nâmusu izzeti, şânı demek olan 'arz-ı mukaddese tecâvüz sûretiyle değil. Cidde'de ki Allah'ın kapusına top atan, taş atan, orada ki müslümân evlerini yıkan İngilizle el ele virdi. Onı o mukaddes topraklara tecâvüz için ve 'avdet iden onunla ittifâk iden müslümânlığın en mukaddes nâmûs-ı şer'îsini telvîs iden şerîfe la'net olsun. Bundan fırsat bularak Mekke'nin Yemen kapusu demek olan Kinfuda'ya ta'arruz için yine İngiliz'e yüz viren fukarâ takımını para ile satun alup Mebde-i Cîzân'dan İngiliz vapurına bindirerek müslümânlara boğuşmak üzere, Kinfuda'ya, Cidde'ye, Hazel'e gönderen Yemen fâsidi Allâh'dan korkmaz, peygamberden utanmaz, hayâ itmez binlerce nüfusun kâtili beyt'ullâhın hâliki İdrîsî mel'ûmı İngilizle müslümânlık aleyhine hareket itmiyor da ne yapıyor. İngilizin Cîzân'da ne işi var. Cisyâya niçün me'mûrları gidiyor telgrâf yapıyor. Gice gündüz bu telgrâf vâsıtasıyla ingilizle konuşuyor her gün hâlâ binlerce müslim kanının dökülmesine hânemân sönmesine sebep olur. sizler daha ne zamâna kadar sûb-ı gafletde devâm ideceksiniz. Bu dolapları, bu İngiliz entrikalarını anlayamayacaksınız. Evet bu son zamanda sizlerde bir parça intibâh hâsıl oldu. Çünkü İdrîsî'nin İngiliz'e satmak istediği evlâdlarınızı virmediniz göndermediniz toplayabildiği 'ıyâl-i sevki Cîzân'dan İngiliz vapuruna yükleyüp gönderdi. Bunlar nereye gitdi neden bir tanesi olsun geri dönmedi. Evet bunlar küffârla müslim aleyhine hareket itdi. Allah'ın kapısıyla,azîmetiyle, kudretiyle oynamağa gitdi. Onun için gazabü'llâhı onların üzerinedir. Geri dönemezler çünkü onlar mahv ve helâke gitdi. Allâh-u azîm'üş-şân hâşâ ihmâl itmez imhâl ider. Yakında göreceksiniz ki ka'betü'llâh ile oynayanların ona</p>
381.sf	

İngilizle birleşerek hıyânet idenlerin cezâsını Allâh virecektir. İşte bu İngilizle ilâhi mukaddesi ve kelâm'ullâh'da küffârın ayak basmaması emr olunan bilâd-ı mukaddesemize küffârın pis, murdâr ayağını basdırarak kirletmek isteyen ve bu sûretle müslümânlığın en bî-amân düşmanı kesilen İngiliz ve çirkin cinâyetleri Şerîf Hüseyin Avn ve İdrîsîyi tel'în idiniz. Tekmîl müslümanlar ölmedikçe Cidde, Ka'be satılamaz. Kınfuda'da İngiliz oturamaz Cîzân'a İngiliz çıkamaz. Cisyâ'da İdrîsî ile sohbet kadınları gibi oturamazsınız. Yeter artık nedir bu cinâyet nedir bu iblîs nedir bu kan derseniz? Allâh'ın ikâbından, azâbından kurtulursunuz. Siz hâlen İdrîsî'nin parası boyunduruğı peşinde dolaşırsanız bir gün sizin de o İngiliz boyunduruğuna girmeniz karılarınızın kâfire köle olacağından hiç şüphe itmeyiniz. Evet: Halife ordusu bundan üç dört sene evvel İdrîs-i la'îni tepelemek istedi. Fakat: Sizlerde ona temâyül kendisine karşı adem-i emâmet gördüğü için sizi kendi hâlinize bıraktı tâ ki gözünüzle bu fenâlıkları kıtâlleri görerek anlayarak hâ'in-i dîn olan Allâhı vekîl-i peygamber olan sultânı tanımış olasınız. Müslümân kanı taşıyan insân paraya tapmaz. Müslümânın ma'bûdı Allâh'dır. Allâh'ın kapısı dökülüyor dürülüyor da hâlâ sukût mu idiyorsunuz ? Siz de İdrîsî gibi dininizi İngilizize mi satmak, İdrîsî'nin Şerîf'in ceplerini doldurtmak çubuklarını yakdırup onların ayakları altında sürünmek mi istiyorsunuz? Müslümân iseniz dînin direğini yıkdırmamak istiyorsanız geliniz derdleşelim.

<p>382. sf. 21/6/32</p>	<p>Cerb' den</p>	<p>Bu fesâd dolabına nihâyet virelim. Vücûdının kalkması şer'an farz olan İdrîsî'nin tama'ına hâtem çekelim ki bütün bilâdınızdan 'ıkâbu'llâh kalksın. Yerine evvel ki feyz ü bereketler gelsin. Evlâd-ü ahfâdınız sizleri la'netle değil hasenâtınızla yâd itsin. Dört beş aylık yerden ancak Bâb- 1 Ka'betü'llâhı muhâfaza uğrunda Yemen'e gelen bir mücâhid-i hakîki sıfatıyla benden size ıkâb ve nasîhatdır. Vechim bir sözüm bir, arzum sulh-ü salâh bu mukaddes ve mübârek topraklara ayak basmak isteyen İngilizlerle boğazlaşarak onı bu diyarlara kat'ıyyen sokmamak birbirimizle kardaşcasına el ele virüp fâsidlerin fesedesine fâsıkların fiskına nihâyet virmek âmâl-i iblisânelerine meydân virmemek. Amân istiyor iseniz vech ve aman virdikten sonra babamın kâtili hatta olsa aman vardır. Yalanı sevmem merd olanı merdcesine severim. Merd olmayanı şer'î göstermek emri mücebince mu'âmele itmek düşer amelimdir. Kimseden pervâm yokdur. El'hamdü-li'llâh alnım açık yüzüm pâkdir. Yalnız azîm'üş-şândan korkar peygamber-i zi-şândan hayâ ider müslümânlara elimden geldiği kadar yardım, kâfirlerden Allâh'ın emri mücebince intikâm almak için her vakit hâzır bulunurum. Harbdeyim herkesin mürâca'at ve mu'âvenetlerine kapım açıktır. Soranı cevâbsız geleni i'tibârsız bırakmam ve's-selâm.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'.Luhye M.K.'ı Gâlib</p> <p style="text-align: center;">Yahyâ Ali Sevâb 'a</p> <p>Ba'de's-selâm.....Size karşı ne derece muhabbetim olduğu tebeyyanâ hâsıl olan bu muhabbet ve merbûtiyetin lâ-yetezelerin olduğu şimdiye kadar olan hareket ve mu'âmelâtım bi't-tab'i size az çok bir fikir virmiştir. Ecdâdınızın bu dîn-ü devlete yaptığı hizmet ve fedâkârlığı ta'dâda lüzûm görmem..Şerikde ecdâdınızın hıdamât-ı sâbıkasına sâlik bulunduğunuza onlara hayr'ül-halef olduğınıza şüphe yokdur. Şu kadar var ki sizi vaktiyle rencîde idenin araya girüp hükûmeti iğfâl ve âlet ittihâz iderek sizi büsbütün uzaklaşdırarak te'mîn-i şefkat idenin sizin ger-şeref ve nâmusunuza hizmet idenlerin gözleri kör olsun demekden kendimi alamam. İşte: Emvâl-i sâbika-i gayr-ı lâyıkanı iyice bildiğim için incinmiş ve hatta kırılmış olan kalbinizi kesr olunan şerefınızı i'âde ile size lâyük olan mevki' ve ihtirâmı virmek isterim. Evet: Racül-i ma'lûmun bu gibi en âdî vesâ'ita mürâca'at ideceğini ya'ni İdrîsî ile elinden gelirse el ele virmeğe çalışacağını bilirim ve buna tamâmen kâni'im. Şimdiye kadar bu adam hakkında yazmadığım bir şey kalmadı. Bunun tekâmül kazanç ve kabâhatini</p>
-----------------------------	----------------------	---

yazdım anlatdım. Eğer vâlnin Şerik'le el ele virerek onun aleyhinde idâre-i kelâm itdiğimize zâhib olmayacağını bilsem yazalım bu hâlini anlatalım. Fakat bunun hakkında bu gibi ihbârâtı vâlnin orduya karşı gördüğimi demiş ola çünkü: Şimdiye kadar Hâdî'nin vilâyete Yahyâ Ali ile müştereken Benî ezme istiyor ben sâdıkım. Evlâdım emvâlîm size kurbândır terânesini çalıyor. Bu sebebden eğer onun mektûbunu veya kelâmının İdrîsî'ye cevâbını tutup neccâb ile berâber ele geçirecek olursak o zaman vâlîye karşı cumhûrun hiyânetini 'alenen isbât itmiş olacağından bu mühim isbâtı sizden beklerim. Bu isbât benim için ona en mühim ve iyi bir darbe olacak göreyim seni Muhacceb Sâdık Yahyâ Ali biz islâh-ı bilâd ,teskîn-i fitne husûsunda mücâhidiz salâha çalışmak olursa muhakkak sûretde cezâsını bulacağına îmânım vardır. Allâh'ın evine ingilizi kabûle yeltenen Şerîfî ya'ni küffâr ile birlikde Kınfuda islâhı üzerine cihâd iden iblîsi, Yahyâ Ali'nin hükûmet nazarında sâhib-i izz-ü rif'at ve şeref olundığını çekemeyerek iblîs ile samân altından muhabere iden Hâdî'yi lâ-büdü Allâh an-karîb cezâ-yi şedîd ve ikâb-ı azîme ile helâk idecektir. İzzetü'llâh ve uzmetü'llâha dokûnân bu mel'anetlere Allâh Azîm'üş-Şân artık meydân vermeyerek hâteme çekecektir.Üç beş gün zarfında kaviyyen haber-i beşâretin vürûdü her dürlü teşvîkât-ı teşebbûsâtı hal idecek küffâr ile hem-fikir müslim kıyâfetindeki kâfirleri tedhîş-ü terzîl idecektir. Sizden yalnız sabır dileyüb şimdilik Benî Neşir ve Mihlâf mes'elesinin sür'atle hallini talep iderek vilâyete karşı yüz aklığımı beni oraya karşı mahcûb itmemeyi istiyorum. Çünkü: Hacûr Kâim-i makâmı'nın te'mîn-i mevkı' ve 'arz-ı sadâkat değil nizâmîde izhâr-ı hiyânet itmek için Ali Kahim ve Hâdî Talhâ'nın devlete girüp çalışmaları bir harîsa diye vilâyete vâkı' ihbârâtını bir çok delâ'il ile isbâta çalışıyorum. Benî Neşir ve Mihlâf ukkâlî mes'elesini bir an evvel hal itmek benim bu isbâtlarımı bir elmas ta'lîkî sûretiyle tezyîn ü tettebbû' idecektir. Ma'mâfih: Kâim-i makâmın taht-ı muhâkemeye iltimâsına kadar çalışdım. İrtikâb eylediği ef'âlî onı bu gün huzûr-ı mahkemeye sürüklüyor. Allâh her vakit âdildir. İhmâl itmez imhâl ider hak ve bâtlı sıdk ve kizb ise yek-diğerinden ayrılacak hakâyık güneş gibi çıkacak paralayacak. Kardeşimiz Muhacceb'in ordûgâha vürûdü vilâyete karşı: İşte kâim-i makâmın sözine bir isbât daha didirtti. Diğer kardeşimiz Hasan oğlu Muhammed'in ve bi'l-hâssa sizin şeref-i kudûmünüz yüzümi bir takım fesede düşmânlara karşı bir kat daha ak idecek onlara karşı daha bir diyeceğiniz var mı didirtecek. Fakat ben hâl ve vaz'iyeti bildiğim için her şeyi size ve keyfinize terk ve havâle idürek sizi ta'cîz itmek istemedim. Bundan iki

gün evvel vilâyetle arada geçen bir muhâbere canımı çok sıkıdığı için uzun uzadıya yazılarla sizi tasdî' itdim. Kefâlet hakkında tahkîk ideceğim. Velev ki zarar gelse senin için gelecek her zarara katlanır i'âde itdiririm. Bu gibi şeyler nazarımda ehemmiyyetsizdir. vehmîdir.....selâmlar.

Vâ'. Luh.M.K.'ı

Gâlib

1-Bu gün sabahleyin Menâvisi, İbrahim Guzguz ile birlikte yanıma geldiler. İbrahim Guzguz ehâlisinden bir kısmının kendine muti' olduğunu beyân ile mu'âvenet talep etmek istedilerse de rehinesiyle hükümeti temin edinceye kadar misâfir nazariyle bakılacağını tefehhüm ittim. Beş yaşında bir nefer oğlundan mâ'adâ evlâdı olmadığından arzu ediliyorsa kardeşi ve oğlunu rehine vereceğini bildirdi. İfade-i hakikat olduğu takdirde kabul buyrulacağına söz verdim.

2-Seyyit 'Allân dün ikindinden Ahmed Zerkân'ın evine bugün öğleden sonra da Ahmed Zerkân ile birlikte yanıma geldiler. Vilâyet tarafından seyitliği ile birlikte zat-ı âlilerinizle Hâdî arasındaki siyâsiyet-i efkârı anlamak için vilâyet ve imâm tarafından me'mur ta'yin olunmuştur. Hatâsından ayrılmadıkça bu hususun tahkiki yalnız kendini ve deruhte ittiğini beyân ve Zerkân'ın dahî berâber bulunmasını talep etti. Yarın Dirşumâ'ya hareket edecekleri ve zan edersem Benî Neşir'e uğrayacakları me'mûl bulunduğu ma'ruzdur.

Hacûr Kumândân'ı

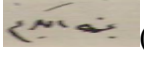
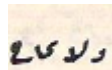
Nâzım


SÛRET

1-Üç gemiden birisinin gâmbot olduğunun tahkîk itti ve Kamran'a hareket eyledi. İki gemi ile istimbot hâlen duruyorlar.


2-Meşâyıha ve Zühre nâhiyesine lâzım gelen da'vet ve beyannâmeler tevzi' edildi. Taraf-ı siyâsilerden de Hâdî Paşa, Hebbâş Paşa'ya ve şeyh Ali Muhammed Mekâi ile Zaîle Şeyhi Hâdî Mukrini ve Talha Şeyhi Ahmed Ali Tûsi'ye yazılmak münâsibdir.

3-Birkaç gün evvel Luhye'nin ehemmiyeti sebebiyle müretteb jandarmanın miktârını tezyit etmek emr-i sâmiyelerine mukarren iken henüz bir nefer gelmedi ve böyle ahvâl-i mesâlimede merkez Kofa'da müretteb neferle muhâfaza-i hükümet ve tevzî-'i evâmirinin olamayacağından hiç olmazsa on nefer daha ilâvesinin îcâb idenlere emr buyrulması mütehammimdir.

23/6/32	Safâ'dan	<p style="text-align: center;">Vâ' .Luh.M.K.lığı'na</p> <p>Luhye Kaymakamlığı'ndan şimdi alınan 23 /6/32 târîhli telgrafnâme sûretleri bâlâyâ nakolundu.  (...?...?) muvâsalatı kuvve-i karîbeye gelen kuvve-i askeriyenin vürûdundan akdem bir muvafâkıyyet elde etmek emeli ile düşmânın yârın toprağımıza ayak basmak hususunda azmi sabrı meydan-ı bedâhette bulunduğundan buraların bir mevâhiş-i hukûmet üzere refâkatlerinden îcâb eden mücâhidin hemân bi'l-istikbâl sâhile koşmaları luzumu Luhye kaymakamlığı vâsıtasıyla bütün o civar meşâyihınca 'arz-ı hamiyet ve diyânetleri okşayabiliyor. sûret-i müessire ve kat'îyye de yârınleyin vâ'zât şeyhü'l meşâyihî Hâdî Paşa ile 'Abis şeyhü'l- meşâyihî Yahya Ali Sevâb'a şimdi vâsıta-i Behiyeler ile tabligat-ı müessire ve mütekayyıza îfâ</p>
385. sf.		<p>olunmuştur. Sâhil-i tekarruba  (...?...?)ise bir sevk ve huruç vukû'uhâlinde mıntikanızca icâb eden tedârik-i kat'îyye tedâbirinde icrât-i latifi vurûd edecek mücâhidinin nakkat-i lâzımeye tevzî'i ve tebliği ve oraca ittihaz ve îfâ olunacak vezâ'ifâtın mütehammimededen ve bu bâbda kolordu mıntika Kumândânlıkları'na taraf-ı penâhilerine tebliğât ifâsı lâ bûdde bulunulduğu diğer yerlerden gelecek mübâhiden temin-i maksadı gayr-ı kâfi gelüp Vâ'. zat şeyhi'l- meşâyihî ile Yahya Ali Sevâb'ın şimdiden mu'âvenetlerine mürâca'atlabûdde vürudu ise kendilerine yazılan telgrâfımızın irsâli lâzım değilse şimdilik nezdinde alıkonulması musennâdır.</p> <p style="text-align: right;">Vâli Mahmut Nedim</p>
24/6/32	Cerb'den	<p style="text-align: center;">Huzûr-ı Sâmi-i Vilâyet Penâhîyye'ye</p> <p>İhtiyat bir dirhem dûra olmadığı halde kabâil-i da'vet fâ'ide yerine ma'duriyet verir. Luhye'nin esbâb-ı müdafa'ası dura tedâriki ve yemek olduğundan evve'l-emirde bununla te'min buyurulmak hâzıran müsterhamdır.</p> <p style="text-align: right;">Vâ' .Luh.M.K.'ı Gâlib</p>
24/6/32	Medîha'dan	<p style="text-align: center;">Vâ' .Luh.M.K.lığı'na</p> <p>Hasan Tehâmî'nin rehinesi iki gün akdem tekerrüren evlâdıyla tebdil edilmiş olduğu ve Ali Menâvîs'in rehinesi vefât etmiş olan kardeşinin oğluyla yirmi gün evvel tebdil edilmiş olduğu ma'ruzdur.</p> <p style="text-align: right;">Hacûr Kumândân'ı Nâzım</p>

24/6/32	Cerb' den	<p style="text-align: center;">Tehâme Mıntıkâtü'l -harekâtı Kumândânlığı'na</p> <p>Hacûr kâim-i makâmı'nın ibdâ-i muvâsalatında kendisine harb-i askeriyece bir bina verilerek üstünde 'âilesi altında kendi oturuyordu. Bu def'aki yağmurlar kışla ve karakollar gibi bu binânın da bir kısmını harâp ettiğinden 'ailesiyle kalmadan hariç bulunan El-ka'ya inerek bir hâne istihbâriyle orasını hükümet merkezi ittihaz etmek istediği anlaşılıyor. Binanın tâmiri kâbil iken merkez hükümetin Hâzrec'e nakli ve müfreze neferliği müvâfik ve mümkün olmadığı ma'ruzdur.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'.Luh.M.K.'ı Gâlib</p>
386. sf. 2/6/32	Cerb' den Şifre	<p style="text-align: center;">'Asir mute'arrif ve müstakil fırkası Kumândânlığı'na</p> <p>1-Luhye vâsıtasıyla verilen sanbukların inkitâ'ıyla terâkim eden telgrâflardan bir kısmı melfûf listesiyle beraber takdim kılındı. İlim ve haberinize irsâl buyurulması</p> <p>2-Cenûb cihetinden ta'yin-husûsundaki mürâca'ata cevâb-ı muvâfakat alamadım. Sade'den yapılacak ta'yin-i tecârüb-ı mesâyıka ile anlaşıldığı üzere fâ'ide olamayacağı fikrindeyim.</p> <p>3-10/6/32' de gönderilip bir kaç güne kadar 'avdeti memûl neccâbımıza ve getireceği tebşîrâta bütünordu sabırsızlıkla muntazırdır.</p> <p>4-Mıntıkamızda sükûn hükümfâ olup bu günlerde İngilizin Luhye'yi  (...?...) mahiyetinde görülen Sermati Galip şeyhi ve lehül hamd bâriân feyz ve bereket duranın kilosunu 30 paraya kadar indirdiği halde buna mukâbil bir dirhem ihtiyatımızın bulunmaması ise câlib-i nazar ve dikkattir.</p> <p>5-Mıntıkamız ümerâ zâbitân ve efradın 'arz-ı ta'zîmât ile ve teşebbüsât ve ellerine intizârla berâber muvaffakıyât-ı âlîlerini diler efendim.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'.Luh.M.K.'ı Gâlib</p>
2/6/32	Cerb' den Şifre	<p style="text-align: center;">Tehâme Mıntıkâtü'l-harekâtı Kumândanlığı'na</p> <p>C:16/32 Şifre</p> <p>Ali Hârib'in vürudundan evvel oğlu hükümette rehine olmadığından rehine verdiği halde fi'l-hakika tevkıflerin istirdâdı hususu mevz-u bahs olmuştu. Geldikten bir müdde oturduktan sonra rehinesini getirmesini söyledim. Hacûr Kâim-ı makâmı rehine isterken evvelen tefakkuflardan bahse başladığı için yalnız rehinesini istiyoruz diye susuyorum. Luhye Kaymakamı' da şahittir.</p>

387.sf. 24/6/32	Cerb' den Şifre	<p>Yoksa merkûmdan tüfenk istenilmiş midir? Tüfenk istemek vaktini anlayamayan kaymakamın mürâca'atı ve ifâdesi ise mumâ ileyhânın bil'akis iktizâ eylediği ma'ruzdur.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'.Luh.M.K.'ı Gâlib</p> <p style="text-align: center;">Tehâme Mıntıkâtü'l- harekâtı Kumândânlığı'na</p> <p>C.</p> <p>Müte'addit mürâca'ata rağmen mu'mele-i âdil ve müsâvât henüz te'sis ve tatbik olunamamıştır. Bu tarafa nakl ve ric-i ma'aş verildiği ve mukâbil taraf meşâyihine on bin kuruş müsâ'ade olunmayarak seyyânen tanzimi mu'âmele olunmadığı halde mesâvatın tatbiki mıntıkaya âid olacağından binâ'en borç içinde bunaldığımız bir sırada bâ hiç kimseye bir şey verilmemesi veyahutta kâide-i müsâvatın evve'l -emirde vilâyet-i celilece te'mini ma'ruzdur.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'.Luh.M.K.'ı Gâlib</p>
25/6/32	Cerb' den	<p style="text-align: center;">Bismillahirrahmanirrahim (Rahman ve Rahim olan Allah'ın adı ile)</p> <p>Allah Es-seyyid Muhacceb Yahya bin Seyyid Hammad'ı Korusun. Ben Muhammed Basir'e dua ediyorum. Benim hürnetim saygım gizli değildir. Kafir İngiliz ile İdrîsi'nin Mekke Şerif'i ile iletişim içinde olduğunda şüphe yoktur. Müslüman kardeşlerimize yardım için acele etmeliyiz. İdrîsî'nin bu durumu müslümanlara bir ihanettir. Ben sizin dürüst ve güvenilir olduğunuzu biliyorum. Duanızı bekliyorum.</p> <p style="text-align: right;">Kâ'idü'l Vâ'zât ve Luhye Gâlib</p>
388.sf. 25/6/32	Cerb' den Şifre	<p style="text-align: center;">Tehâme Mıntıkâtü'l- harekâtı Kumândânlığı'na</p> <p>Hacûr Kâim-i makâm vekili tarafından Benî Medîha şeyhi Hasan Tehâmî'nin rehinesi üç gün akdem tekrâran evlâdıyla ve şeyh Ali Menâvir'in rehinesi vefât etmiş olan kardeşinin oğullarıyla 21 gün evvel tebdil edilmiş olduğu kumândânlığından bildiriliyor. Eğer havâlîde rehine tercihi yapıldığı salâhiyeti verilirse tehdit lüzumu ma'ruzdur.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'.Luh.M.K.'ı- Gâlib</p>
15/6/32	Cerb' den	<p style="text-align: center;">Mu'ayyen ve Cemâne telgrâf ve Posta Mu'âmelat Müfettişliği'ne</p> <p>Zeydiye-Zühre telgrâf hattının kat'iyen işlememesi esbabı:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1- Müteveffikan yapılmaması. 2- Az bir müddette 'ale'l-cümle baştan sadme yapılmaması

<p>389.Sf.</p> <p>26- 27/6/32</p> <p>Medîha' dan</p>	<p>3-Hasta ve za'if mîzâç Sabık Luhye müdiri Ali Efendi'nin çölde güneş altında ve hasta bir halde böyle bir vazifeye memur edilmesi.</p> <p>4-Ba'zı 'umûm hudûdunda dayandırılmayan kanbotların saban ipi i'mâline yarayan demir kuvvetlerin husûsan demir direklerde isti'mâli batariyesinin bile bile bu hatta da tekrarı.</p> <p>5-Hattın birinci derecede muhâfaza çavuşları olduğu halde yapılan kısır arkasında ta'kiben yürütülmeyerek mehakatasız itina olunmaması ve bu sebeple direğe halkı temubirine ikmâl olduğu zarp ettiği anda bir defacık olsun işaret vermemesi.</p> <p>6-Hattın aynı inşâatta ikinci derecede muhâfazası hususu hükümet-i âliyeye mürâca'at olunmuş ise cihet-i askeriye bu bâbda bir mürâca'at vâki' olmaması.</p> <p>7-Hat bir defa olsun ikmâlen işlettilirmeyip alâ hâle terk ve bundan sonra da rüzgar kum ve çakılların te'sîri ile birer ikişer devrilen çavuşsuz ve sahipsiz kalmış çöl ortasındaki direklerin bittabi' kıymâtı  (porlar) birer ikişer kırılmış ve aşırılmış olması.</p> <p>8-Bu harâbattan sonra ahşap takoz ta'likâtine çalışmâması ve onunda telin şekline adem-i tahammülü sunulamayarak porla şeklinde yapılması ve bil'âhare memur olan çavuşa tazmînine kalkışılması.</p> <p>9-Hülâsa: mıntıka her ne sebepte ise makâm-ı 'âidince inşâsında azm -i kat'â bulunmaması gibi hususât bugün mıntıkanın en mühim ve açık bir hattı muvasalası demek olan bu hatta ehemmiyetle mütenâsip bir memur bir teftîş bir tahkik heyeti ta'yîniyle esbâb-ı rahş tetkik olunmamış. Vaktiyle bu zillet inşa-yi mahsusta re'y ve fikir muhâlefeti gösteren bâ şimdiden hattın işlemeşi esbâbını hükümetin bu hususta lakaytlığa atf ve haml ile te'effülünde olmuştur. Hattın mıntıka dâiresinde inşâ ve ihtimâmı hâlinde ise Zühre'den Zeydiye'ye kadar muhâfazasına meskûn mıntıkadır ve bu hususta her türlü müzâkarâtın ibnâya hazırdır.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'.Luh.M.K.'ı Galib</p> <p style="text-align: center;">Vâ'.Luh.M.K.lığı'na</p> <p>Hasan-i tihâmî rehinesi olan oğlunu akrabasından birisiyle çoğunlukla tebeddül ettirmiş olduğu ma'ruzdur.</p> <p style="text-align: right;">Hacûr Kumândân'ı Nâzım</p>
--	--


27/6/32	Cerb'den Şifre	<p>Ordu Kumândânlığı'na</p> <p>Tehâme mıntikatü'l- harekâtı Kumândânlığı'na</p> <p>16/6/32 şifreye zeyldir.</p> <p>Sibyâ'ya gönderilen âdeme mahsustur. 26/6/32 tarihinde gelen mektupta muhâfızdan ikisinin hususi meşkûr için elde edildiği ve karîben işinin bitirileceği bildiriliyor.</p> <p>Vâ' .Luh.M.K.'ı Gâlib</p>
28/6/32	Cerb'den	<p>Vâ' .Luh.M.K.lığı'na</p> <p>Son gün zarfında mahallî âsâyiş bir vukû'ât olmadığı ma'ruzdur.</p> <p>Vâ'zât Kumândân V. Şevket</p>
390.sf. 28/6/36	Cerb' den Gâyet mahrem	<p>Hacûr Mıntıka Kumândânlığı'na</p> <p>Ali Hârib'in Mihlâf ve Benî Neşir'den malûm olan ukkali i'tası Benî Neşir'den Muhammed şeyhin ve bir Şubat'ta Hâdî ile i'tilâfî Hâdî'nin işine gelmeyen halden dolayı sessizliği ingilize dest-i mütevanetin mûzan olması Ceban ahvâli'nin henüz ri'an adei tahkiki gibi: Usul-u berveçe zire tedâbiri itnada mecburiyet hâsıl ettirdi: Şehr-i 'alâ şeyhi Ahmed Zürkan'a geceleyin yatağından alınmak üzere beş neferin verileceği gibi îcâbında mûmâ ileyh her türlü mu'âvenette bulunarak ondan istifâde olunacaktır. Ali Hâdî'nin terdiyesi hâlinde muma ileyh iyi bir mu'âvindir.</p> <p>2-Hâdî Talha ile Ali Kahim yirmi beş tüfenk verilecek ve kat'an tüfenkler evve'l-emirde Sadi Talha tarafından saniyen aldırılacaktır. Sizlerin de tanzim ve tasdîki için tüfenk numaralarının tarafıma irsâli ve ba'de'l kadîm gönderileceği.</p> <p>3-Her tüfenke yirmi birden Ahmed Reskan'a yüz yirmi beş ve diğerlerine bin fişeng verilecektir.</p> <p>4-Diğer meşâyıhın nazar-ı dikkati şüphelerini celb etmemek için mesele hafiyen söylenmeyecek.</p> <p>5-Nazar-i dikkatinizin Ali Hadi'ye ve ma'lûm olan ukkâle tevcih ve harekâtlarının ta'kibi.</p> <p>Vâ' .Luh.M.K.'ı Gâlib</p>
29/6/32	Mediha' dan	<p>Vâ' .Luh.M.K.lığı'na</p> <p>Dün sabâh kazâ kâim-i makâmı Hasan Tehâmî'nin hareketiyle Ali</p>

29/6/32	Cerb'den	<p>Menavesi'nin evine gittiği ve Ali Menâvesi'den civan istemiş ise de cevâb red olunduğundan bir günü iâde edüp Safâ'ya gitmek üzere Vârimî Mevâhura'dan Ahmed Bedri 'Abdullâh müteferrik hânesine gittiği evvelce irtikak ettiği ifâsat Şahil ahâlisine tevzî'inden halfen hareket itâ ettiği ve hiç kimseye tevkil etmediği anlaşılmiş berâ-yı malumat 'arz olunur.</p> <p style="text-align: right;">Hacûr Kumândân'ı Nâzım</p> <p style="text-align: center;">Tehâme Kumândânlığı'na</p> <p>25/6/32 şifre ye zeyldir.</p> <p>1-Hacûr kâim-i makâm vekili Senâ Efendi köyünde diğer oğluyla tebdîl ettiği Medîha şeyhi Hasan Tehâmî'nin Oğlu 26/6/32 köyünde akrabasından birisinin çocuğuyla tebdîl etmiştir. Ma'ruzdur.</p> <p style="text-align: right;">Va'zât Luhye Mıntıka Kumândân'ı Gâlib</p>
391.sf. 29/6/32	Cerb'den	<p style="text-align: center;">Tehâme Mıntıkâtü'l- harekâtı Kumândânlığı'na</p> <p>İki aya karip zamandır Luhye ile Zühre telgrâf ikmâline müte kayyittir. Bu sebeple telgrâfınız Ariş'e posta sür'atiyle gelebilmekte ve bura işâ'attar olunan cevâbların 'arz olunan husûsâtın te'ehhurunu mûcib olmaktadır. Bu hâlin devamı ise bâ husus Luhye'nin âni bir ta'ârûza vâki' olduğu bir halde müdâfa'ası hususunda mu'âvenet-i lâzime-i ve kayıtlı ifâyâ mâni' olacağından mesûliyet dâire-i idâresine âid kalmak üzere keyfiyet ehemmiyetle kolordu Kumândânlığı'na 'arz olunur.</p> <p style="text-align: right;">Va'zât Luhye M.ıntıka Kumândân'ı Gâlib</p>
29/6/32	Cerb'den Şifre	<p style="text-align: center;">Tehâme Mıntıkâtü'l- harekâtı Kumândanlığı'na</p> <p>21/4/32 tarihli rapora zeyldir:</p> <p>15/6/32 de Seyyit Efendi ismindeki İdrîsî âdemi Dirşubâ'ya geldi. Bir hafta kadar oturdu. Keyfiyet Hâdî Paşa'nın beç için tarık aradığı sûretle işâ'a olundu. Hatta başka bir teğayyüre uğramamak için seyyit Cîl'ân'a kadar giderek tekrar İdrîsî nezdine vürudunun merkûmu tutmak istedim. Merâdi'a harikında Sâdâtı alakadar zan ve tahmin ettiğim için seyyit Cîl'ân ve Abdalbâri şu sırada incitmiş olmamak ma'kûlasi ile i'âta 'add iderim.</p> <p>Mekke vukû'âtı bazılarına azıcık ferahlık verdi. Bunlarda Ali Hârib Mahlef ukkâli tahrikten hâli kalmadı. Benî Neşir Şeyhi Muhammed Şeyh 21/6/32' de akîl Muhammed Zamir'le Dirşûmâ'ya da'vet olundu. Muhammed şeyhin Amr</p>

Ahmed Şev'î Allân, Ali 'Abdullâh Tîrî ve Hasan Yahya muzâhareti tem'in olunduğunu Zâmir'in ihbârıyla anlaşıldı. Çünkü Muhammed Zamir el- yevm Yahya Ali ve Ali Kahim ile daha ziyâde muhib görünmek istiyor. Bunun üzerine Mahlef ve Benî Neşir ukkâli hakkında itihâz-ı tedâbir de bulunmak üzere Yahya Ali'nin Benî Neşir'e hareketi yazıldı. 23/2/32'de Yahya Ali Sevab bu mesâ'ilin hallinde en ziyâde alâkadar olan Muhammed Şeyh hânesine gitti. Zâhiren taraftar ve fakat: Dirşumâ'dan aldığı koku İle ayak sürdüreceği anlaşılan mumâ ileyhin Yahya Ali'siz bunları bana bırakınız ben onları yalnız göreceğim ifadesine karşı işte kendisine (yarım çıkmış) havâle etmek daha ehven idi. Yahya Ali kardâşı Muhacceb'i brakarak 24/256/32' de Mernâka döndü. Muhammed şeyh ile Muhacceb Mihlâf 'a gitdiler. Olunan müzâkere neticesi Muhammed Şeyh sekiz gün va'de talebiyle geri dönildi. Bu va'de Muhammed Şeyh için bir vakit kazanmaktan ibâret idi. Daha ileri varmak belki mûmâ ileyhin muhâlefetini mûcib olacağı için sabr-ü sükûti icâb itdiriyordu. Yahyâ Ali Muhammed Şeyh'in yanında bulunduğu sırada Refâka'daki kardeşi Şeyh Hasan Ali'nin yanına Aden-Cîzân- Meydî tarîkiyle Ahmed Sinân nâmında ki İngiliz adamı geldi. Ve şu teklîfi yaptı: İngiliz Abis'e top ,tüfenk, cephâne, asker, para, erzâk ve'l-hâsıl her verch ve sûretle mu'âvenete âmâdedir. Cebel ile Luhye arasındaki "Yahsıbı" mersânı tanzîm ve mu'âvenetini bu noktadan yapacaktır. İngiliz'in bu mu'âveneti yapmak için der-meyân itdiği birinci şart evve'l- emirde Yahyâ Ali'nin kabîlesini toplayarak mezkûr iskeleye inüp ihrâc hareketini setr ve te'mînden sonra her dürlü mu'âveneti îfâ iderek ba'dehüde Luhye ve Vâ'. zat'a yürümek ve oradaki kavgayı bitirmek. Bu husûsda Hâdî Heyç ile de i'tilâf ve râbıta yapılmış ve Vâ'zât daki kuvveti esîr iderek Luhye'ye yetişmesi te'mîn idilmiş olduğundan icrâ'âta girişmek için 'Abis'in kendisine zahîr olmasını ve 'Abis'e teklîf olunan sâhile inmek şartını kabûl itmenizi taleb idiyor ve idiyoruz. Cevâben: Kardaşım Benî Neşir'dedir. Gelsin görüşür cevâb viririz diyiniz. 27/6/32' de Hâdî Heyç sûreti merbût ve müte'accilen mülâkât talebini hâvi şâyân-ı dikkât mektûbı göndeririz. Bir gün evvel Ali Kahim'den aldığım mektûbında Seyyid Uclân'ın imâm tarafından berâ-yı tahkîk gönderildiği Cerb'e geleceklerini bildirdi. 27/6/32' de Mürtâf tarîkiyle geldiler. Yahyâ Ali ve meşâyihle olunacak ictimâ' Hâdî Heyci de göndermek üzere uclân Şehr-i 'alâ Şeyhi Ahmed Rezkân ile Dirşumâ'ya gitdiler. 27/6/32 sabâhı Hâdî'nin hastalığından münba'is mektûbuyla döndüler biz bâtarayada Muhammed

393.sf.		<p>Şeref'in hânesinde ictimâ' itdik. Takviye-i salâha Hâdim terbiye talebini sâde mürâce'at-nâme sûreti merbûtdur. Ukkâlin terbiyesi şu sırada iyi netîce vermeyeceğinden terbiye de tekâsül ve tesâmuh tevsî'-i fesâda hizmet ideceğinden, Luhye'ye bir ta'arruz hâlinde Vâ'.zat kuvvetinin büsbütün bağlanmasını mûcib olacağından binâ'en bu ukkâl ile öteden beri en ziyâde alâkâdâr teşvîkden hâli kalmayan Ali Hâdî'nin dikkat-i kuvveti hemân dühhâletini mûcib olacağından te'emmül olunmuş ise de bu mes'ele de kullanılabilecek kuvvetin Cebel-i Rîme'de bulunması Bâlâ'daki ingiliz dolabına nazaran yalnız Hacûr'daki taburla işe karışılması muvâfik ve kâfi gelmiyor. Hükûmet ve imâm nüfûzı müşterken ya'ni elli altmış kadar imâm mücâhidiyle Hacûr'daki taburun ve meşâyihın mu'âvenetiyle ve üç beş gün içinde hemân evve'l-emirde Ali Hâribi müte'âkıben İdrîsî'ye mütemâyil ve mütemerrid ukkâli toplamak cihet-i sühûleti işgâle safâ-i harîka bir an evvel itgâ-yı mûcib olacaktır. Ahvâl-i câriye hakkında telhîsan imâm hazretlerine de ma'lûmât virdim. Cephâne ahvâli üzerine vâki' olan mu'âvenet, mücâhede vesâ'irlerinden dolayı bir de arîza-i teşekkürâne gönderdim. Dîrşûma ile İngiliz'e işgâle vâsıta Zühre - Luhye- Kamrân yolu ve vâsıtalarıdır. Ta'kîbden geri kalmayacağım bu bâbda Luhye'ye ta'limât-ı lâzıme virdim. Cephâne hakkında henüz resmî ma'lûmât idinilemediğinden ve ahvâl-i ma'rûza içinde 331 Hacûr ba- tüfenk şekl-i diğerde işgâliyle Vâ'zât da sirâyeti ve burada Luhye'ye ta'arruz vukû'uyla müceb-i âr olacak hâle meydân virmekden ise ma'rûzâtımı bi't-tedkîk ona göre Ali Hârib ve ukkâli hakkında karârı kat'î ve âcilen ittihâz ve Luhye müdâfa'asına hizmet idecek elli bin köylü devrenin olsun şu ucuz zamânda Kahriye'de irzâdı lüzûmı arz olunur.</p> <p style="text-align: right;">Va'. Luh. M. K.'ı Gâlib</p> <p style="text-align: center;">Vâ'. Luh.M.K.lığı'na</p> <p>1-27/6/32' de 'arz olunan vukû'ât dan gayrı mıntıka dâhilinde vukû'ât olmadığı.</p> <p>2-Kaza kâ'im-i makâm vekîli mal-müdirini tevkîl itdiği bu gün ta'alluk itmekle ma'rûzdur.</p> <p style="text-align: right;">Hacûr K.'ı Nâzım</p>
30/6/32	Mediha'dan	

<p>30/6/32</p> <p>394. sf.</p>	<p>Hudey de'den</p>	<p style="text-align: center;">İlâ hazret-i Seyyid ü'l- imâm hıfz'ullâh</p> <p>Arz-ı ta'zîmât ve tekrîmâtıdan ve ebâdi-i dest siyâdet-penâhîlerine takbilden sonra...şu bulunduğım mıntıkada sukûn-ü salâhın te'mîni ve gün be-günde takviye tevsî'i husûsundaki mesa'-ı mücâhede-i âcizânem nezd-i siyâdetlerinden ma'lûmdur. hâlbûki müttefik sukûnun ihlâliyle ehl-i islâmın zararında arayan ba'z-ı müttefik-mütekayyız meşâyihinin Safâ'dan 'avdetinden beri îcâd-ı fesâd ve ihdâs-ı kavâ'ilden geri durmadıkları da ma'lûmdur. Ahvâlin tedkîk ve tahkîkiyle tahassumuna mün'ad bu fesâda nihâyet virilmesi asl-ı diyânet ve isâbetkerâneyle a'râm buyurulan Seyyid (tam çıkmamış) ahvâli tedkîk itdi. Nezd-i âcizâne ve Hâdî bin Ahmed yanına da gitdi görüşdi. Seyyid mûmâ ileyhın bu bâbda makâm-ı âlîlerine tafsîlât-ı lâzıme vireceği talebi bulunmakla beraber keyfiyetin telhîsında ber-vech-i zîr 'arz müsâ'adenizi istirhâm eylerim. Şöyle ki: Meşâyihın ilk ilhaka-i ictimâ'ına Ali Hârib icâbet itmedi. Mihlâf 'da ilgâ-yı fesâd için Şev'i Allân, Ali Abdullâh Tayr, Hüseyin Yahyâ Masîr'i ve Benî Neşir'den Ömer Ahmed'i iki def'a hânesinde topladı. Sulh- ü salâh hakkında yazılan jurnal (karalanmış) Sa'id Talhâ ile İdrîsî'ye gönderildi. Bu mektûb üzerine Ali Kahim evlâdları Meydeb'den Cîzân'a ve oradan Cisyâ' ya nakl olındı ve Hâzemî beray-ı keşf Bilâd-ı mesrûme geldi. Bu dört âkil oraya gitdiler. Hâzemîyi alup Benî Eslem'e getirdiler. Ali Gundî bedevîyi şeyh tanımak isteyerek Ali Kundî'yi savınmak ve Mihlâf ı bu sûretle tazyîk itmek istediler. Benî Eslem' den tutmak istedikleri dest-i mu'âvenet kırıldı. Vâ'zât'la 'Îsâ vesâ'irî'nin Benî El-müştâde ictimâ'mın irtesi günü bu dört âkil Cisyâ'ya gitdiler. Ba'de'l-'ıyd mu'âvenet va'dini alarak döndiler. İlk mektûbı götüren Sa'id Talhâ'yı 'avdetinde Yahyâ Ali ve Ali Kahim yakalayup teslim itdiler. Şev'i Allân'a nasîhat mektûbı yazıldı. Biraz yumuşar gibi oldu. Fakat Ali Hâribi dâ'imâ göregelediği için el'yevm fikrinde ma'ruzdır. Bu ahvâl üzerine Ali Hârib'in oğlını rehîne istedik virmedi kaçdı zahrında sadâkat olsaydı. Virmesi lâzım idi. Bu son zamanda Muhammed şeyh Dîrşûmâ'ya geldi. Bu ukkâlin der-desti husûsunda mesâ'id den geri kalmayan Yahyâ Ali Muhammed şeyh yanına geldi. Ef'âl ve harekâtında Muhammed şeyhin bu ukkâle âdeten zahîr olduğu anlaşıldı. Mes'ele alâ- hâle bırakıldı. Eğer bu ahvâle göz yumulursa daha ziyâde tevsî' ideceği şüphesizdir. Ve bunları en ziyâde te'sîme ve tedvîre çalışan da Ali Hârib'dir. Bunun çevresinin kalkamaması diğerlerinin kâffesine ders-i ibret olacak vâlâya lâhik-i ittikâsı daha müşkîl olacaktır. Bunun için aynı salâh ve</p>
--------------------------------	-------------------------	--

<p>395.sf. /6/32</p>	<p>Cerb' den Şifre</p>	<p>cihâd uğrunda cümlemize  (yerîr) olan zât-ı makâm siyâdet-penâhîlerinden evve'l-emirde vukû'unu teklîf eylerim. Ve's-selâm</p> <p style="text-align: right;">Vâ'.Luh.M. K.'ı Gâlib</p> <p style="text-align: center;">Luhye M.K.lığı'na</p> <p>İngiliz'in Ahmed Sinân nâmındaki adamı 'Abis'den Mernak'a geldi. Bu sırada Yahyâ Ali Benî Neşir'de idi. Kardaşı Hasan Ali ile görüşti. Teklîfi şudur:</p> <p>1-İngiliz her husûsda 'Abis'e mu'âvenet idecek ise de evve'l-emirde Yahyâ Ali kabîlesiyle Luhye şimâlindeki Bahsîsi iskelesine giderek ingilizin ihrâc hareketini setr idecek ba'dehü de Luhye üzerine yürünecek.</p> <p>Bu husûsda Hâdî Heyç ile i'tilâf ve râbita yapılmıştır. O da Va'zât' daki kuvvetin işini bitirecek sonra da Luhye'ye sarkacaksa da Yahyâ Ali'nin kendisine zahîr olmasını talep idiyormuş.</p> <p>2-28/6/32 de Yahyâ Ali ile görüşdüm. Hâdî'nin iki gün zarfında ameliyye olarak Yahya Ali ile mülâkât talebini hâvî mektûbunu gördüm. Şüphem daha ziyâde arttı.</p> <p>3-Hâdî'nin vâsıtaları Abd'ül-vedûd ve Ali Abdevi Kuşer oldığını Kamrân'la konuşulduğunu haber aldım. Luhye'deki vâsıtayı daha ziyâde ta'mîk itdiriyorum. Anlayabilirsem bildireceğim.</p> <p>4-Siz Kâim-i makâm'la berâber Abd'ül-vedûd hakkında hafî ta'kîbât ve terassudât dan geri durmayınız. Bir ipucu elde etmeye çalışınız ve eğer Luhye'ye bir ta'arruz vukû'ı hiss olunursa hemân 'Abd'ül-vedûdle Muhammed Sagîri demirleyüp Sub'aşı'na sevk idiniz.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'. Luh.M.K.'ı Gâlib</p>
<p>31/6/32</p>	<p>Cerb' den</p>	<p style="text-align: center;">Tehâme Mıntikatü'l-harekâtı K.lığı'na</p> <p>1-30/5/32 sabâhı sa'at 2.18 'de Kamrân'dan gelerek Mürğ adasının garb-ı cenûbundan dolaşan bir gambot nakliye sefinesi Mürğ ve Erita adaları arasına geldiklerinde şimâl istikâmetinden gelen bir istimbotun dört tur rangıld atması üzerine tevkîf itdiler. Ba'dehü kimi Himar adası garbından şimâle gidüp ve gambot 'Uluvv-i garbında demirledi. İstimbot bir sanbuk endihat itmişse de zarar virememiştir.</p> <p>2-3/6/32 sa'at 3.12'de gâmbot şimâle gitti ve silâhıyla İspârtalı Mustafa oğlu Halîl İbrâhîm ile 3/118 kimesneden Konyalı Salih Ahmed yalnız eşyâ-yı</p>

396.sf	<p>askeriyeleriyle firâr itdiler. (3. Madde metinde çıkmadığından yazılamamıştır)</p> <p>4-8/6/32 Hacûr'da Koful'da cümle kapusunun üstündeki koğuşlar kâmilen ve Medîha'daki hükûmet konağı ittihâz olunan binânın bir köşesi mâ'il-i inhidâm olduğundan Kâ'im-i makâm Vekîl'i tarafından yıktırılıp hânesini El-heyç'e nakl itdi.</p> <p>5-[10 /11]/10 sa'at 6 2/118 2 kişiden Kalğa Kazâsı'ndan Ömer oğlu Bekir ile Ankara'lı İsmâ'îl oğlu İbrâhîm firâr itdiler.</p> <p>6-20/6/32 3/120' den bir ester mürd oldu.</p> <p>7-22/6/32 sa'at 2 iki büyük nakliye seffnesiyle bir gambot ve istimbot Hıcr ve Bavârıt adaları arasına geldiler gambot bir sâ'at tevekküfla Kamrân istikâmetine gitdi. 1/120 2 kişiden emîn oğlu Mustafa eşyâ-yı askeriyesiyle firâr itdi.</p> <p>8-24/6/32 bera-yı tebdîl-hava Şahle'de bulunan 2/118 1 kişi mülâzım- evvel emîn ve 2/118 mülâzımâtını Sâmi Efendiler kıt'alarına iltihâk itmek üzere haml-i mezkûrdan hareket itdi. 2/118' den 3/118' ce nakl olunan Mülâzım-sânî İbrâhîm Efendi'nin iplik çıbanı henüz iyi olmadığından müddetini tahdîd lâzım geldi.</p> <p>9-27/6/32 sa'at 3 3/120' den Şahle'de üçüncü karakol civârında Ürdün'e giden efrâddan müslih Onbaşı Armıdılı Süleymân oğlu Mehmed âdî Cebelden mu'âvenetine gelen Onbaşı Ispartalı Mehmed oğlu Hasan üzerlerine hücum iden yirmi beş kişi tarafından darb ve cerh ile silâh ve cephânesi gasb olunarak merkûmât hastahâneye yatırılmış piyâdenin on beş topcının bir haftada cerîhası iltiyâm bulacağı bâ- rapor edilmiştir. Alunan ta'kîbâtla silâh ve cephâne geri alındı. Evrâk-ı tahkîka geldiyse de mevrûd telgrâfda ahâli ve zirâ'ın ağaç ve ekinine tecâvüz idilmemiş ve şeyhin göstereceği mahâlde hayvanâtın otlatdırılması hakikatı hattın iltimâsı tahrîran ve şifâhen emir virildiği hâlde iki kişi Kumândânlığın tensîbi neticesi şeyhin haberi olmaksızın ahâliye âid arâzîden odun kesildiğinden dolayı vukû'âtın hudûsüne sebep olduğu zikr olındığı hâlde buna dâ'ir tahkîkâtda bir şey görülemediğinden i'âde idildi. Vürûdunda takdîm idilecektir.</p> <p>10-27/6/32 de Hacûr-ı ârî celbinden bir ester mürd oldu.</p> <p>11-27/6/32 sabâhı kazâ Kâ'im-i makâm Vekîli Medîha Şeyhi Hasan Tehâmî'nin merkebine binerek Ali Münâdisi'nin evine gitdiği ve merkûmdan hayvan istemiş ise de virmediği ve Vâdi-i Mâzar'dan Ahen müdiri Abdullâh Şu'ayb hânesine giderek evvelce irtikâb itdiği ahvâlden dolayı Şahle ahâlisinin</p>
397.sf	

		<p>ta'arruzundan havfen hareketini ihfâ ve hiç kimseyi tevkîl itmediği.</p> <p>12- Hacûr kâ'im-i makâm vekîlinin mal müdirini tevkîl itdiği 30/6/32' de anlaşıldığı.</p> <p>13-23/6/32 ve bizi Luhye'den Zühre'ye neccâb geldiğinden ne vukû'ât haberi ve ne de telgrâflar alınamadığı.</p> <p>14- Vaz'ül-ceyşce bir tebeddül olmadığı ma'rûzdur.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'.LuhM.K.'ı Gâlib</p>
<p>..6/32</p> <p>398.sf.</p>	<p>Cerb'den</p>	<p style="text-align: center;">Hacûr Vâ'. Zühre.Luh.K.lıkları'na</p> <p>1- Şâhil'de şeyhin ma'lûmâtı olmaksızın Ürdü'ne giden müslih piyâde ve bir de topcı ustası üzerine 27/6/32' de yirmi beş müslih hücum itdi. Merkûmâtı başından cerh ve darb ile silâh ve cephânesini de aldı.</p> <p>2- Şâyân-ı ibret-i intibâh olan şu hâlin ne derecede bâ'is-i te'essüf ve şu hafif ve derece-i kâfiyede kuvvetimizin bulunduğu bir sırada mûcib-i ger şerefimiz olacağına îkâza lüzûm yoktur.</p> <p>3- Zâbit efrâdının nereye gitdiğini bilmez ve böyle körü körüne iş yaparsa bu gibi mûcib âr hicâb olan vukû'âta meydân virmiş olur. İşte 3/120 2 kişi zâbitâtının şu lâ-kaydîsi umûm mıntıkaya bir ders-i ibret olsun.</p> <p>4- Odun, ot, acur vesâ'ire tedârîki husûsunda mahallin me'mûruna veya kabâ'ilin şeyhine mürâca'atla kamu olmayan ve müsâ'ede olunan yerlerden ihtiyâc tedârik olunur.</p> <p>5- Bir daha bu gibi bir vukû'âta kat'iiyen meydân virmemek üzere ta'mîm olunur.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'.Luh M. K.'ı Gâlib</p>
<p>4/7/32</p>	<p>Cerb'den Şifre</p>	<p>26/6/32 vukû'ât telgrâfına zeyldir:</p> <p>1-26/6/32 Luhye önündeki vapurlardan birisi sabâh sâ'at 12' de Kamrân istikametinden ve bir sâ'at sonra da iki bâcâlî vâpur da şimâle gitti.</p> <p>2-29/6/32 Luhye önünden biri şimâle diğeri akşam cenuba doğru nakliye gemileri geçti.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'.Luh. M.K.'ı Gâlib</p> <p style="text-align: center;">Tehâme mıntikatü'l-harekâtı Kumândânlığı'na</p> <p>1-22/6/32 târihinden beri biriken telgrâflar 3/7/32 akşamı yani on üç günde gelebildi.</p>

4/7/32	Safâ'dan	<p>2-Cerb'e muvâsalat iden aynı telgrâf müfettişliğinin Zühre-Zeydiye hattı hakkındaki istifhâma verilen Zîyre'deki cevâbî sûretleri maksadı izâha kâfi bulunduğundan cevaben 'arz olunur.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'. Luh.M.K.'i Gâlib</p> <p>25/6/32 târîhli sırâya kayıt edildiğinden dolayı burada yazılmamıştır.</p> <p style="text-align: center;">Hacûr, Vâ'zat, Zühre, Luhye, K.lıkları'na</p> <p>1-İmâm Hazretleri'nin vâ'ad ettiği parayı vermediği müşkilât gösterdiği</p> <p>2-İ'âşenin pek kıt ve .. (yazı silik çıkmış , okunamadı) vâridâtın müte'avvür olduğu .</p> <p>3-Tedârik olunub gönderilebilen son pâra ile son derecede iktisâde ri'âyetle genişleyinceye kadar idâre idilmesi.</p> <p>4-Bu bâbda her kıt'a Kumândânı'nın kudret ve tahmammülünün 'inâyesine kadar sabr eylemesi.</p> <p>5-Bütün mevcudiyetimizle her koşulda ordumuzun şân ve şerefının te'âlisine çâlışılması.</p> <p>6- Hüsn-i netice istihsâlinde sıdk-ı himmet olunmasını teblîği kolordu vâsıtasıyla firkadan emr olunuyor teblîğ olunur.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'. Luh.M.K.'i Gâlib</p>
4/7/32	Cerb'den	<p style="text-align: center;">Vâ'. Luh. M. K.lığı'na</p> <p>C: 24/6/32 : Sûret-i iş'âriyelerine</p> <p>Asâkîri-i osmâniyeye dûra te'mîninden maksat ise vilâyet ve kolorduca şimdiye kadar varlık ve mevcudiyetinin bu uğurda sarf edildiği ve her ân fedakârlık ittihazından geri kalınmadığı ve kalınmayacağı zâtiyelerince ma'lûmdur. Ahâlînin cihâda da'vet ve sevkî vilâyetin üssü'l-esâsı ve vezâif-i kudsiyye ve sâlimesindendir. Her taraftan cihâd-ı ekberin 'ilân edildiği ve bu lâzımının vilâyetin bütün millet katına ta'mîm ve teblîği irâde-i seniyye hazreti melûkâneye şifren vilâyete teblîğ mevâdd-ı şerîfe îcâbından bulunduğu ma'lûm ve te'mîn edeceği menâfi'den vâreste kayd ve beyândır. Düşmanın bu mevzu'a vâki' müferrakanın def'i için ahâliye vâki' olan teblîğât üzerine tâvehâb-ı âlî ve sâfileden bile adamlar koşduğu düşmanın bu câmi'a- i islâmiyye karşı müthiş bir hâlde kâlarak emr-i havâliden taraf oluşu da m'lûmdur. Bu gün hep bu cihâd-ı ekber te'sîrâtı ve müşevvibât-ı ma'neviyye ve maddiyesi dolayısıyla Şeferliler iki senedenberi mâlen bedenlen isbât-ı cân</p>

		<p>etmektedirler. Cihâda koşacaklar bütün mallarıyla canlarıyla gelmeleri cihâdın îcâbâtı tabî'a ve ma'ruzasındandır.</p> <p style="text-align: right;">Muhammed el- Bedihi</p> <p style="text-align: center;">Sûret</p> <p style="text-align: center;">Yedinci Kolordu Kumândânlığı'na 22/6/32</p> <p>3/6/32 târihli telgrafnâme-i âlîleri 'arziye-i cevâbiyesidir.</p> <p>1-Fırka hakkında lütfen ibrâz buyurulân tevcih-i kumândânîlerine 'arz-ı teşekkür ederim.</p> <p>2-Nezâret-i celîle ile 22-23=154-45= sûretlerindeki şifre ile muhâbere edildiğinden telgrâfnâme-i âlîlerinin şifreli kısımları hal edilemediği cihetle evâmîr-i âliye-i kumândânîleri anlaşılamadı.</p> <p>3-Umûr-ı sâlimede isti'mâl edilmek üzere bir şifre tertibiyle safâhatın irsâline emr buyurulmasını ricâ ederim efendim.</p>
5/8/32	Cerb'den	<p style="text-align: center;">'Asir fırka-i Kumândân'ıVâli Muhammed el-Bedih</p> <p style="text-align: center;">Ordu Kumândânlığı'na</p> <p>1-'Asir mutasarrıf kumândânlığından mevrûd-ı cevâb ber veçhe bilâ 'arz idildi.</p> <p>2-Emr ve müsâ'ade buyurulursa ordu şifremizin emnen 'îsâl olunabileceği ma'rûzdur.</p> <p style="text-align: right;">Gâlib</p>
400.sf.		<p style="text-align: center;">Yemen Vilâyet-i celîlesi'ne</p> <p>Atûfetlü Efendim Hazretleri</p> <p>Dâhiliye nezâret-i celîlesine takdîm kılınmak üzere irsâl buyurulan 3/6/32 târihli şifre-i vilâyet-penâhileri yollar açıldığında ilk posta ile takdîm idilecektir. Yeni şâyân-ı arz bir şey olmadığı ma'rûzdur. Ol bâbda emr- ü fermân mukarrat men lehü'l-emrindir.</p> <p>6 Zi'l-kâ'de 334 ve 32/6/32</p>
5/7/32	Cerb'den	<p style="text-align: right;">Asîr mutasarrıf ve kumandânı</p> <p style="text-align: right;">Mirâlay Mihâleddîn</p> <p style="text-align: center;">Makâm-ı sâmi-i Vilâyet-i penâhîyye'ye</p> <p>1-Şifre-i vilâyet-i penâhileri'nin vusûlüne da'ir Asîr mutasarrıf ve kumandânlığından soru ve cevâb sûreti bâlâyâ 'arz olındı.</p> <p>2-Luhye ve Safâ'dan bu güne kadar mevrûd şifreli ve mevâdd-ı mühimmeyi hâvî telgrâflar kâmilten gönderilmiştir.</p> <p>3-Mevâdd-ı âdiyeyi hâvî telgrâfın da 'îsâline gayret olunacağı cihetle yalnız</p>

5/7/32	Cerb'den	<p>neccâbiye ücretlerinin te'mînine emr -ü irâde-i devletleri ma'rûzdur.</p> <p>Vâ'. Luh. M.K.'ı. Gâlib</p> <p>Makâm-ı Sâmi-i vilâyet-i penâhîyye'ye Ordu K.lığı'na Tehâme K.lığı'na Hacûr,Vâ'. , Zühre,Luhye K.'larına ve Luhye Kâim-i makâmılığı'na</p> <p>1-5/7/32 sa'at on da gelen neccâbın getirdiği Asîr haberi sûreti ber-vech-i zîrdir.</p> <p>2-Neccâbın ifâdesinde Asîr'in fevka'l-'âde zabt ü rabt altında bulunduğu çınar cihetinde sükûnetin ber-devâm ve gelen kuvvetden herkesin yeter yeter didiği.</p> <p>3-Üç şahsın ebhâda i'dâm idildiği ve elleri kesik Şerîf Ahmed'den on üç bin lira çıkarılarak el'yevm mahpûs idüldüğü.</p> <p>4-İdrîsi'nin hazlesi açlık ve korku belâsıyla dağılmakta olduğu.</p> <p>5-Berke, Vereb, Ümm'ül-habeş'de cezâ-i hazlesi bulunduğu.</p> <p>6-Rücâlü'l-ma'm taht-ı itâ'atde bulunduğu.</p> <p>7-Her gün Ebhâ'da Osmanlı mûsîkasının terennümü mutasarrıf ve Kumândânın Ebhâ'nın yüksek şatosundan istimâ' itmekde olduğu bildirilir.</p> <p>8-Keyfiyyet kolorduya da 'arz olındığı.[fırkaya]</p> <p>9-8/7/ve 15/7 de hareket itdirilecek neccâbla virilmek üzere telgrafların Cerb'e küşîd ve 'Îsâl buyurulması.</p> <p>10-Neccâbın iki gün sarfında sudan geçememesi ve ebhâda iki gün kalmaması mûcîb-i te'hiri olduğu.</p> <p>11-Neccâbiye mutasarrıfının te'minine müsa'ade buyrulduğu takdirde her hafta muntazamân i'zâmına çalışılacağı 'arz olunur.</p> <p>12-İş bu işâretliler ilâveten kolordı-ı vilâyete küşîde olunanlardır.</p> <p>Vâ'. Luh. K.'ı Gâlib</p>
--------	----------	--

Sûret

Vâ'. Luh. K.lığı'na

32/6/32

9/6/32 târîh ve 210 numaralı tahrîrâtınız cevâbıdır:

1-Neccâbınız 22/6/32' de geldi. Hemistirâhati için hem de cephâne hakkında yeni bir ma'lûmât virebilmek ümidiyle iki gün alıkonularak [24/25]/ 6/ 32 de yola çıkarıldı.

2-Virdiğiniz haberlere memnun olduk. Fırkadan Asîr hakkında beslediğiniz muhabbet ve ühuvvete de teşekkür ederim.

3-16/5/32 târîhinde bildirdiğim vecihle Asîr ve civârında hamd olsun hiçbir tebeddül yoktur. Müfrezemize ilkâ-i adet çekilmedi. Kozhalı'dadır ve yakında düşmandan intikâm alındığını tebşîr ideceğim. Kozhalı, Yenice civârı kabâ'ili hükûmete sâdık ve mutî'dir.

4-Kuvve-i te'diyenîn Cidde'yi, Mekke'yi, istirdâd itdiği mevsûkan istihbâr idildi. resmen te'yîdini beklerim.

5-Bize iyi haberler getiren neccâbınızı eksik etmeyiniz. Hicâz'dan alınacak resmî haberleri de neccâb-ı mahsûsla tebyîş ederim.

6- Miralay Ali Kadri Bey'in Leyne'de Ussât'a tesâdüf iderek esîr idildiği Konfuda'nın sükûtundan evvel haml-i mezkûr kâim-i makâmlıktan ihbâr idilmişdi. Şimdiye kadar mûmâ ileyh hakkında başka bir haber alınamadı.


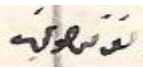
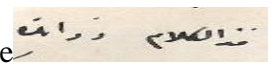
7-Size ve müfrezenizdeki silâh arkadaşlarımıza selâmlar ederiz.

Müstakîl 21' nci Asîr fırkası Kumândân'ı

(Yarım çıkmış)


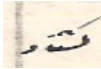
Hacûr meşâyihinin siyâsi jândarması için on beş gün akdem rub'î mâ'âş vurûd itmiş ise de yeni dehâlet iden meşâyihın inkisâr-ı kalblerini mûcib olmak için tevzî' edilmediği âlây vâsıtasıyla Tehâme Mıntıkâtü'l-harekâtı K.'lığı'na 'arz idilmiş idi. Bu gün alınan cevâba dehâlet iden meşâyih Vâ'. Luhye Kumândânlığı'na müraca'at olunması emr olunuyor. Vurûd iden rub'î ma'âş

402. sf.

		<p>tevzî' olunduğu müfrezede Mihlâf , Benî Neşir, Benî Eslem meşâyihinin ne sûretle hâletleri .  (...?...) olunacak ise emri ma'ruzdur.</p> <p style="text-align: right;">Hacûr K.'ı Nâzım</p> <p style="text-align: center;">Hacûr K.lığı'na</p> <p>C."</p> <p>Vâ'zât siyâsi ma'âşî tevzî' olunmamıştır ve bu parasızlıkta olunamayacaktır. Yalnız rızkân ve borçlu bulunân 'Abdullâh Şu'ayb'inkini gizlice verirsiniz.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'. Luh.M.K.'ı Gâlib</p>
<p>5/7/32</p> <p>5/7/32</p> <p>403.sf.</p>	<p>Cerb'den</p> <p>Cerb'den</p>	<p style="text-align: center;">Vâ'. Luh.M.K.lığı'na</p> <p>1-20/6/32 şifreyi 4/7/32' de aldım. Deve merkeb katarlarına bir nihâyet vererek böyle mevâd-ı mâle ve müsta'cilen merâkizde te'ehhura uğratılmaması esbâbının inkisâmı.</p> <p>3-Kımfûze'deki Şerif Nâsır vâsıtasıyla Luhye'ninin istilâsı için Şerif Huseyin ile İdrîsi arasında muhâbere cereyân etmekte olduğu ve evvelce i'zâm edilmiş olan İdrîsi kuvvetinin Cîyrân'a 'avdet ittiği el-ân Cîyrân'da Şerif Nâsır hüsn-i 'izzetine iki yüz nefer  (...?...) ingiliz vâpurunu muntazır bulunduğu Zühre müdürîyetinin mecelle-i müste'cirâtındandır.</p> <p>4- Luhye'nin şimâli taht-ı tarassuda âlındığı.</p> <p>5-Kâbâ'ile teblîğât-ı lâzîmenin icrâsı için vilâyetin nazar-ı dikkatini celbe ve  (fezâ kelâm zevâtın) bu vazîfeye ta'yinle ingilizlerin âmâl ve makasıdı hâ'inânelerine bir sed çekilmesi husûsâtına tevsi.</p> <p>6-Muhârib askeriyemizin miktârı azdır. Hakkıyla iş gören osmânî nâm (yarım çıkmış)</p> <p>7-Cebel-i Rîme tahsîlâtındaki kuvvetin mevcûdiyyetine şu sırada iftikâr ziyâdedir. Ortalık sükûnet bulınca vazîfe-i aslîlerine i'âde idilmek sûretiyle tesrî'-ı celîleleri fikrindeyim. Îcâb-ı mütevakkıf irâdeleridir.</p>

6/6/32	Medîha 'dan	<p style="text-align: right;">Luhye M. K.'nı Yüzbaşı-Abd'ür-rezzâ</p> <p style="text-align: center;">Va'.Luh.M.K. lığı'na</p> <p>'Uclânî'den nâm-ı âlinize cevâben vürüd iden mektûbı Cerb'e isâl için Seyyid 'Uclân dün Abd'u-llâh Şu'ayb'e viridi. Seyyîd 'Uclân mektûbı okudu. anlayabildiğime nazaran muvaffakıyyâtınızı takdîr ve muhâliflere müştereken harb itdirilmesini tezkîr ve 'Uclân'ın şehirde kalmasını tensîb ve imâmdan alacağı cevaba nazaran mücâhidîn tarafına mesrûk için Medîha'ya geleceği tahrîr idildiği ma'rûzdur.</p> <p style="text-align: right;">Hacûr K.'ı Nâzım</p> <p style="text-align: center;">Sûret</p> <p>1-Hacûr, Luhye ve vaz'ıyyet-i siyâsiye ve askeriyenin muhâfazası için iki taraf kabâ'ili siyâseten tutarak hiç bir tarafı rencîde itmemek hakkında ki mukadder evâmîr'e ve vâzıh sarih ta'lîmât ve vesâyaya da riâ'yet idilmediğini ve bi'l-'akis karşı taraf kabâ'iline mûmâşât olunmasına mukâbil öteden beri hükûmete îbrâz-ı sadâkatden hâli kalmayan meşâyihın rencîde idilmekde devâm idildiğini nazar-ı te'essüfle görüyorum.</p> <p>2-İdrîsî'nin son günlerde Yahyâ Ali Sevâb'a gönderdiği mektûbın câlib-i nazar-ı dikkat olan mündericâtı Meydeb'den gelen mektûbın hulâsasını mübeyyen 1/7/32 şifreli telgrâf-nâmenizin dördüncü maddesi ve bu mektûbın vilâyete gelen aslında arabaların desâ'isinden zarar idilerek hâssaten Hâdî Heyç Paşa ile Seyyid Cîylâ'nın şu sırada elde bulunmaları ihzâr idilmekde olduğu ve bu kerede imâm hazretlerinden vilâyet ve kolorduya mevrûd-ı müşterek tahrîrâtta yine Hâdî Heyç Paşa ile ittibâ'ının hükûmet-i seniyyeye pek âşikâr olan bunca hidemât ve sadâkat-kârânelerine mukâbil Gâlib Bey tarafından dûçâr-ı hakâret idilmekde olduğu ve mukâbil tarafın her sûretle mazhar-ı hürmet oldukları ve düşmanları tarafından gösterilen a'râza karşı müsâ'ade-kârâne davranıldığını ve bu hallerin bi'l-'âhare telâfisi gayr-ı mümkün bir hâle gelmesinden korkduklarını ve en sâdık olanların bile bi'zzarûre inhirâf idecekleri beyân idilür.</p>
--------	----------------	---

404.sf		<p>3-Buraya celb idilen mıntıka kumândân'ına vaz'ıyyet-i siyâsiye ve askeriye ve hâssaten Hâdî Heyc'e ittibâ'nın rencide idilmemesi hikmet-i hükûmet iktizâsından olduğu sarîh ve amîk bir sûretde anladılmış iken kumândân mûmâ ileyhın eski karar ve kanâ'atında emr-i irâdiyesi mucib olacaktır.</p> <p>4- Bu hâlınden Hacûr kâim-i makâm vekîli hakkında hurûcundan icrâ-yı tahkîkât eylesesinden ve Guzguz Şeyhi'ne ta'cîlât hakkında yazdığı tehdîdâmız beyânnâmeden mûmâ ileyhın kendisini icrâ'âtında müstakıl ve ğayr-i mes'ûl 'adederek vazîfe-i askeriyesi hâricinde bir tâkım müdâhalete salâhîdâr olduğunu zannediyor ki bu fikr ve zehâb pek yanlış ve iyi bir hareket değildir. Binâ'en 'aleyh son def'a olarak vesâyâ ve ihtârâta bulunuyorum.</p> <p>5- 'İzzet-i nefisleri kesr edilerek mütemâdiyen rencide edilen meşâyıh bi'l-ğurur kabillerle birlikde düşmân tarafına ilticâya mecbûr kalurlâr. Bâ husus şu bulunduğumuz zamân pek müsâ'iddir. Ma' zallah böyle bir hareketin vukû'undan tevellüd idecek mehâviz ve ve tehlike mıntıka kumândanının en âğır cezâyâ çarpdırılmasıyla telâfi edilemez. Mûmâ ileyhın evâmir ve ta'lîmâtın hilâfına bir tâkım mu'âmelâta devâm eylesesini mâzîdeki hizemâtını hiçe indireceği gibi istikbâli için de iyi olmayacaktır. Fî mâ ba'de cemiyet-i 'askeriyyeye âit husûsât için 'ala'l-usûl mahallî hükûmet emirleriyle muhâbere ve müzâkere edilerek teshîlât taleb edilecektir. Teshîlât irâe edilincesine vilâyete yazılmak üzere keyfiyeti tarafımızdan bildirilecektir. Buralarının mûmâ ileyhe lâyıık-ı vechile tebliğ ve tevâzi'i mahalline de tebliğ-i evâmir ve ta'lîmâta i'tâ ve bu bâbda ki eserime ittibâ' idilerek vukû' bulacak işârâtın mıntıkaca o sûretle tedvîri vaslı olamayacak mesâ'ilin buraya bilidrilmesini sûret-i kat'ıyyede taleb ideriz. Şu te'ezzünün pek mühim bir zamânda Hadî Paşa ile tavâbi'iden fîmâ ba'de hüsn-i mu'âmele ve iyi görmekte olduklarına dâir haber âlacağı kaviyyen ümid eylerim efendim.</p>
6/7/32	Hudeyde 'den	<p style="text-align: center;">Vâ'.Luh. M.K.lığı'na</p> <p>Kolordu Kumândânlığı'nın 5/7/32 târih ve beş maddelik şifreli telgrâfnâmesi 'aynen bâlâya yazılmıştır. Binâen 'aleyh Seyyid hânesinin câlib-i nazar ve ehemmiyet olmâsını şimdiye kadar kolordu ve fırkaca ma'lûm olan müdebbirâttan hareketle sâyesinde kâzânılân tevcîhin Mahmûd Hâdî yoluna</p>

405. sf.		<p>gece geçmeyeceklerini bildiğim ve ümîd ettiğim için tevekkî kârâne harekette bulunulmâsı ve muvâzene-i irâde ve neticelerine sarf ve gayret idilmesini hâlisâne tevcîh iderim</p> <p style="text-align: right;">Tehâme Mıntıkâtü'l-harekâtı Kumândân'ı</p> <p style="text-align: right;">Râgıb</p> <p style="text-align: center;">Tehâme Mıntıkâtü'l-harekâtı Kumândânlığı'na</p> <p>27/6/32 şifreye zeyldir:</p> <p>27/6/32 târihiyle Hâdi'nin Yahyâ Ali ile mülâkât talebini Hâdi'nin mektûbû üzerine Yahya Ali bu bâbdaki fikr ve müsâ'ademizi sordu. Mülâkâ'at idiniz fikrini anlayub bildiriniz dedim. 2/7/32'de şa'riye'de görüştüler. 5/7/32'de Muhîb ve Hasan Ali Sevâb ve Ali Kahim ordugâha geldiler. Hâdî'nin ber veche zîr ifâdâtını ve Yahyâ Ali cevâbını söylediler:</p> <p>1-Luhye kâim-i makâmlığıyla vilâyetten âldığım telgrâfda benîm ingilizlerle murâbîta yaptığımı sizden haber alarak mıntika Kumândân'ı tarafından ihbâr edildiği bildiriliyor.</p> <p>2- Siz İdrîsi ile iseniz sizinle berâberim. İmâm hazretlerine gitmek istiyorsanız berâber giderim ve devletten iseniz yine sizinle berâberim.</p> <p>3-Luhye'deki asker ve taburları Tahriye'ye çektiler. Luhye'ye bir ta'arruz olursa mıntika kumândanı ile birlikte yetişmekliğim hususunda telgrâf aldım. Dedi ki cüz'i kuvvetleriyle Luhye'yi müdâfa'a idemeyecekler eğer Vâ'zât'daki asker de giderse biz İdrîs'e karşı ne yaparız. Siz Luhye ta'arruzuna gitmek istiyor musunuz? İdrîsi size ta'arruz etmez mi? Onun için vilâyete müştereken mürâcâ'at idelim. Vâ'zât'daki kuvveti ikimizin emr ve râ'iyetine bırâksunlar biz onları istediğimiz yerde ikâme ve isti'mâl idelim.</p> <p>4- Eğer istiyorsanız Vâ'zât'daki kuvvet 'Abis'e gitsün bu sûretle biz de İdrîs'e kârşî dahâ ziyâde emniyet altında bulunmuş oluruz.</p> <p>5- Seyyit mütedeyyin bir adamdır. Bunun Sâlih, âbid bir zât olduğundan   (küşdâr ve kindâr) ettiği yerde emân verilmesine dâ'ir tarafınızdan musaddıkan eline bir vesfika verilmesini istiyorum.</p>
----------	--	--

6- Yâ Dîrşumâ veyâ Sûr'daki mernâk'a gidelim. Mıntika kumândanını da çağıralım bû mesâ'il hakkında görüşelim. Yahyâ Ali Cevâben ber-vech-i zîr ifâdede bulunmuşdır:

1-Evet: Vâ'zât ve diğerkabâ'ilin ingilizle ittifâk itdiğini söylüyorlar. Hatta ingiliz adamı bize kadar geldi. Sözi bunı te'yît itdi ve fakat, cevâb-ı müskit alarak gitdi.

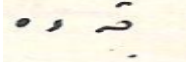
2-İdrîsî ve imâmla işimiz yokdır. Devletin taht-ı emrindeyiz.

3-İdrîsî ta'arruzuna ilk göğüs gelecek 'Abis'dir. 'Abis ortadan kalkarsa o zaman sıra Vâ'zât'a gelir. İdrîsî'nin kuvveti 'Abis'de o da elinden gitdiğinden nazarında muhâlif oldı. İngiliz Luhye'ye ta'arruz iderse her müslimin dîn düşmanına karşı gitmesi Allah'ın emridir. Bu sırada İdrîsî ta'arruza yeltenirse ona da cevâb vermeye Allâh kerîm. Ben Şâhile'de vukû' bulacak ta'arruzda mıntikanın emir ve işâretine bakarım. Öl didiği yerde ölür kal dediği yerde kalırım. Mürâca'at beyhûde ve bî-lüzûmdır. Askerin hâkimi Kumândân'ıdır. Haml ve sûret-ı inhidâmı hükûmete â'iddir. Sıfat-ı âmiriyet takınmak veya istemek bize yakışmaz. Bâ-husûs Kumândân'ında kumanda altına girecek göz yokdır. Senin Kumândân'ın altından askeri kurtarması buna iyi bir delîldir.


4-Bilâdımız bilâd'üd-devle olup kapularımız açıkdır. Devlet askerini istediği yerde ikâme ider ona karışamayız. Sen merâk itme. İdrîsî'ye göğüs görecek 'Abis'dir.

5-İdrîsî adamına aman ve vesîka vermekte ma'rûzdur.

6-Kumândân'ı ayağımıza çağırarak muvâfık değildir. Başka bir diyeceğiniz varsa ben kardeşlerimi yarından sonra ordugâha gönderirim. Siz de oraya geliniz dinir. Müfârakat idilür. Mülâkât-ı hülâsası ber-vech-i bâlâ 'arz idildi. Meşâyih 5/7 akşamı 'avdet itdiler. Bu mülâkât hakkında Hâdî'ye da'ir başka mütâla'ada bulunmayacağım. 4/7/32'de Benî Neşir ukkâli Ali Kahim ve Muhammed Şeyh Yahyâ Ali Sevâb'ın hânesinde birleşdiler. Muhammed şeyhi iyice hırpaladılar. Kendisinden bir rehîne daha almakla berâber on beş gün zarfında Ömer Ahmed'i teslim itmezse Âkili Ali Cevâdî'yi Benî Neşir şeyhi tanıyacaklarına karâr virdiler. Bu sûretle mukaddemâ Dîrşumâ'ya giderek mütemerrid ukkâle destek olmaya yeltenen Muhammed Şeyh'in cezâsını

407.sf.		<p>virdiler. İmâm âmili Seyyid ‘Uclân’ın evvelki telgrâfında ma‘rûz seyâhatı ve Yahyâ Ali ile mülâkâtımız ortalığa ya‘ni maznûnlara oldıkça telâş virdi. Ukkâlin ‘Abis’de ictimâ‘ı bu telâşın netîce-i mahsülesidir. Evvelki ma‘ruzâtım vechile Şehre elli altmış mücâhidînle a‘zâmı mes‘eleyi kolaylıkla hâle Hâdimdir. 6/7/32 gününde Abdî Ali Sevâb geldi. Hatta Leccâm-ı garzedeki arâzîlerini görmek üzere oralara kadar da gitdi ‘arz olunur.</p> <p style="text-align: right;">Vâ‘. Luh. M.K.’ı</p> <p style="text-align: right;">Gâlib</p>
/32	Mihlâf dan	<p style="text-align: center;">Mihlâf Şeyhi Hâdî Talhâ’dan gelen mektûbın tercümesidir</p> <p>Mihlâf’da bulunan fesedeler hakkında şimdiye kadar ittihâz eylediğiniz tedâbirin icrâ‘asına muvaffak olmak üzere sizden gelen mektûblarda taksîrât-ı vilâyetden olduğu anlaşılıyor. Aramızda yapılan ahd- ü mevâsik üzerine nâmusumuzu kırmak îcâb itmiyor. Müfsidlerin teşebbüsâtı oluyor bizim teşebbüsâtımız akîm kalıyor. İşte 5 Zi’l-hicce sene 334 târîhine müsâdif Pazarirtesi günü müfsid adamlar harb maksadıyla ellisi mahdaf ve ellisi ebtâliyân tûfengi olmak üzere yüz tûfenk ile on sandık cephâne İdrîsî’den getirdiler ve kabâ’illeri beyninde taksîm itdiler. Bir mikdâr para dahi aldılar bu harbin bayramdan evvel yapılacağına ‘azm itdiler. Mes’elenin bu gün yarın te’hiri sûret-i kat’iyyede câ‘iz değildir. Zaman geçirmek lâzım değildir . Bu adamlar İdrîsî’ye ilticâ ve biz hükûmete ilticâ itdik. Şimdi iki top bir piyâde bölüğü nezdimize gelir. Yüz veya iki yüz silâh virilir. Cemâ‘atımız için silâh, çadır lâzımdır. Asker bercelede kalır. Hacûr meşâyihlerinden birisiyle bir bölük Cebel-i hatmiyân bir top bir bölük ve Benî Neşir meşâyihından birisi olmak üzere  (...?...) müftinin hânesi üzerinde mantel topı Yafûs’da ve bize gelecek top Ahmed Rezkân’a emr idiniz. Topla berâber El-heka’ya kadar gelsün. Bizim cemâ‘atımızla berâber Heka’dan alırız. Abdu‘llâh Şu‘ayb El-kâhe’ye Cebel-i sûb’daki bölük müteyakkizâne davrânsûn.</p>
408.sf.	Cerb' den	<p style="text-align: right;">Hâdî Talhâ</p> <p style="text-align: center;">Luh. M.K.lığı’na</p> <p>1- Posta ve telgrâf merâsılasının tanzîmi hakkında mürâcâ‘at-ı lâzımede bulunuluyor. 2-Kuvve-i te’diyyemizin dehşetinden havfen cânını, solûğunu Meydî, Mısır ve sâir de arayan Şerif hazelesinden ceş sıfatıyla Cîyzân’da</p>

		<p>kimse yoktur. Kınfûzedekilerin kısm-ı a'zâmı dağılmış olub İdrîsi hazelesinden Ümmü'l haseb, Dereb, Birke' de cüz'i bir kısım vardır.</p> <p>3- Safâ'nın nazar-ı dikkatini celb için Luhye mundefa'ası demek dûra idhârı demek olduğunu 'arz ittim. Buralar Tefer livası gibi 'aynı zan olunduğu için mücâhidînin fi sebîlillah cihâda luzûmundan bâhis cavâbı sekt âldım. Ma'â mâ fih: Mıntıkaca bu bâb da propagandadan hâlî kalınıyor.</p> <p>4-Rîme kuvvetinin i'âdesi hakkında muhtelif vesâ'ite murâca'at olundu. Fâide yoktur. Bir ma'ruz hâlinde Vâ'zât kabâ'iliyle Yahya Ali kabâ'ilinin Luhye'yi kuşatacağını göreceksiniz.</p> <p>5-Şimdilik mıntıkanızın dûra ile takviyesi kuvvet ikâmesi demektir. Başkaca çâre ve imkân olmadığı.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'.Luh.M.K.'ı Gâlib</p> <p style="text-align: center;">Tehâme mıntikatü'l-harekâtı Kumândânlığı'na</p> <p>Hacûr'un ukkâl mes'elesini hal ile Vâ'zât kuvvetini serbest bırakabilmek ve Süveş ve Hicâz'da makhûr ve me'yûs İngiliz'in şu sıralarda buralarda mürâcâ'at etmeğe başladığı ifsâdâta nihâyet vermekle beraber manzara Luhye mudâfâ'asına da mu'âvenet idilmiş olmak için Cebel-i Rîme müfrezesinin sür'at-i i'âdesi luzûmu ma'ruzdur.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'.Luh.M.K.'ı Gâlib</p> <p style="text-align: center;">Müstakbel 'Asir fırkası kûmâdânlığı'na</p> <p>1-24/25/6/32' de Ebhâ' dan hareket iden neccâb 5/7/32 de Cerb' e geldi.</p> <p>2-24/6/32 târih ve 81 numarolu tebşîrât vâlâları cümlemizi memnun ve bir kât daha müsterih kıldı.</p> <p>3-İş bu neccâbıyla da melfuf listesi mevâcihince mevrûd telgrâfları tekdîm ediyorum. Vusûlünde iş'âr buyurulması.</p> <p>4-Edinebildiğim ma'lûmâtadan fırka ve kolorduya ma'rûz ma'lûmât sûretlerini</p>
	Cerb' den	
	Cerb' den	

409.sf.	<p>de leff etdim.</p> <p>5-İdrîsî bu cihetlerde pek ziyâde sönükdür  (...?...) kalkması için teşebbüsât-ı lâzîmede bulunmuyorum. Muvaffakıyyet Allah'dan inşallâh bu husûsustaki tebşîrât garîban sem-'i ittîlâ'ınıza vâsıl olur.</p> <p>6-'Arz-ı duhâlet iden kabâ'il ve bi'l-hâssa şeyh'ül-meşâyihî İdrîsî'nin baş kumândân'ı Yahyâ Ali Sevâb'ın dehâlet ve sadâkati bizi bu gibi müşkil günlerde bir çok sıkıntılardan, cephâne, para sarfîyâtından ingiliz fesâdına meydân virmeden kurtarmasından dolayı tamâmen meşrîh ve hâl sükûnundayız.</p> <p>7-Yahyâ Ali Sevâb'ın dehâlet mes'elesi Vâli Beyefendi'nin canını sıkımsı olduğundan mürâca'atlarım red ile mu'amele görmekte ve fakat: Lehü'l-hamd ikdâm ile gün be-gün takviye-i salâh nasîb olmaktadır.</p> <p>8-15/7/32 de ihtiyâr neccâbı göndereceğim. 21/6/32 de çıkarılan verilen telgrâfları müsteshiben inşâallâh vâsıl olmuştur.</p> <p>9-Asîr'in Osmânlılığa lâyük bir sûretde zabd-ü rabdî te'mîn iden ve bütün kabâ'ili celb ile mücep hoşnîdını âm olduğu ve Türklüğe daha kavî ve esâslî râbitlarla bağladığını ma'l- hassâse haber aldığı mutasarrıf ve kumândân-ı muhterem ve gayûrını mintikatü'l-âcizi ümerâ zâbitân ve efrâdı bî-şerîk ve devâm-ı muvaffakıyyât du'âlarını yek-dil olarak vürûd-ı ziyân idildiğini 'arz ve bi'l-'umûm silâh arkadaşlarına selâmlar eylerim efendim.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'.Luh. M. K.'ı</p> <p style="text-align: right;">Gâlib</p> <p style="text-align: center;">Luhye Mintika K.lığı'na</p> <p>1-Zeydiyye Kazâsı'nın Halîl kabilesi Şeyhi'nin Seyyid Muhammed Kahim'in Ragiyle'den Seyyid Eshaf'ın Kamrân'a gittikleri ve Seyyid Kahim'in iki yüz lira alarak Urbân'ı ifsâd ideceği Sûba'ya eşyâ ve erzâk çıkarmak için muvâfakat idildiği ve bu haftalarda ihrâcın me'mûl bulunduğunu Ragiyle vâsıtasıyla haber aldı.</p>
---------	---

410. sf.		<p>2-Seyyid Kahim'la Sub'a Şeyhi Ali Devsî'nin yedikleri ayrı gitmez birinin işinden diğerinin de ma'lûmâtı olur alınan haberin te'yîdine Kamrân'a gidüp gitmediklerinin ve el'an orada olup olmadıklarının hafiyen tahkîkına gayret.</p> <p>3-Eğer böyle bir niyet ve fikir var ise Zeydiyye hareketinden kuvvet bulunmadıkça hâlen Sûba'ya müfreze ikâmesini-Luhye mıntıkasından tefrîk olunabilecek kuvvet cüz'î olacağından- muvâfık bulmuyorum. Her zamandan ziyâde toplı bulunmak.</p> <p>4-Zeydiyye kazâsının şîrâze-i intizâmından çıktığından ve mazbût bir kâ'im-i makâm Zeydiyye de kuvvetlice bir müfreze bulunmadıkça bu gibi denâ'ete irtikâba idilmiş ihmâlinde bahs ile tarafınıza mürâca'at olunması (kâ'im-i makâmlığa)</p> <p>4-Cebel-i Rîme'den Zeydiyye için kuvvet celbi hakkında tekrâr yazılmıştır. Eğer haml-i mezkûre kuvvet celbi mümkün olursa veyahut şeyh Ali Devsî ele geçerse gözi açık ve oldıkça lisân-ı mahallîyi bilir bir zâbit kumandasında 403 mangalık bir kuvvetin tahvîf ve ittisâlâtı ve mürâselâtı kat' maksadıyla ikâmesi mavâfık olabilir.</p> <p>(Luhye K.lığı'na)</p> <p>5-Ragiyle şeyhi Hâdî Mukarra'nın iyi bir âdeme benzer. Seyyid Kahim da fenâ değildi. Bir def'a her ikisine mektûb yazarak da'vetle Hâdî Mukarra'nın fikrini istihrâc ve Kahim'de şimdiye kadar mücâhede ve tarafından bahisle nasîhat idilse fenâ olmaz zannındayım (Kâ'im-i makâmlığ'a)</p> <p>6-Şu hâl ve vaz'iyete nazaran Sûba'ya muhtemel bir tecâvizinde nazar-ı dikkate alarak icâbında Sub'aşı ve Kahri'ye piyâde kuvvetinin birden bire Luhye'ye celb idilmeyerek ihtiyâtkârâne isti'mâli.</p> <p style="text-align: right;">Vâ' Luh. M. K. 'ı</p> <p style="text-align: right;">Gâlib</p> <p style="text-align: center;">Tehâme Mıntikatü'l-harekâtı K.lığı'na</p> <p>1-Halîl'den Seyyid Kahim Ragîyle'den Seyyid İshak'ın Kamrân'a gitdikleri ve Kamrân'da iki bin lira aldığı ve el'an orada buldukları İngiliz'in Sûba'ya eşyâ ve erzâk çıkarmasına muvâfakat ve Ali Devsî'nin de iştirâki söyleniliyor.</p>
/32	Cerb'den Şifre	

411.sf 8/7/32	Luhye' den	<p>2-Çokdan beri Zeydiyye kazâsının kâ'im-i makâmını ve yollarının zabt-ü rabt olduğu ma'lûmdır. Merkezinde ise cüz'î bir kuvvet bulunduğundan cesâret alarak bu gibi bir mel'ûnâta kapılmaları muhtemeldir. Kazâyı susdurmak ve uslu oturmalarını te'mîn itmek Zeydiyye'de bir kuvvet bulundurmamakla mümkündür. Bulundurulmazsa ingiliz parasını görünce taparlar. Bin'âen 'aleyh Cebel-i Rîme kuvvetinin Celbiyle Zühre'deki 2/119' nin ikmâlî ve 2/120' nin topla birlikde evvelâ Zeydiyye' de ikâmesiyle hem ingiliz fikrinin izâlesi ve hem de bu vesîleyle orada aşâr tahsîli fikrindeyim ma'rûzâtın ehemmiyetiyle nazâr-ı dikkate iltimâsı ma'rûzdur.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'. Luh. M. K.'ı-Gâlib</p>
..1/8/32	Hudey de'den	<p style="text-align: center;">Vâ'.Luh. M. K.lığı'na</p> <p>1-Zeydiye'ye tâbi' Halîl kabâ'ilinden dört şeyh dün Ebî Abbâsî'den sevkle Kamrân'a gitmişlerdir.</p> <p>2-Bunların gidişleri ingilizle muhâbere husûsıyladır.</p> <p>3-Mîze Şeyhi de müzâkerete muntazırdır.</p> <p>4-Benî Câmî' kabâ'ili şimdilik sadâkatlerini muhâfaza itmekdedirler.</p> <p>5-Hakîkî ise Salîf kesb-i ehemmiyet ve nezâket itdiğinden teykkuzun arttırılması emrinin lâzım gelenlere îrâdesi.</p> <p>6-Sûba Şeyhi külliyyatlı dûra ve bura ahâlisinden hayli tuz mübây'e'a itdirmektedir. Herhâlde ingilizlere alacaktır. Sevk ideceği yerde bi't-tabî' Kamrândır. Merkûm celb itdirildi. Şimdi buradadır. Oğlunu rehîne getirtinceye kadar tevkîf ideceğim. Tehâme K.lığı'na da yazılmışdır.</p> <p style="text-align: right;">Luhye M. K.'ı Abdü'r-rezzâk</p>
		<p style="text-align: center;">Vâ'. Luh. M. K.lığı'na</p> <p>H. 8/7/32 şifreye</p> <p>Rîme müfrezesi'nin tesri'-i i'âdesi bu def'a da kolorduya yazılmışdır.</p> <p style="text-align: right;">Tehâme K.'ı- Râgıb</p>

10/7/32	Safâ'dan	<p style="text-align: center;">Vâ'. Luhye M. K.lığı'na</p> <p>C.</p> <p>1-Asîr kumândânlığıyla muhâbereye mahsûs olmak üzere tertîb edilmiş şifre miftâhı bu gün posta ile kumândân müşârun ileyhâya gönderilmiştir.</p> <p>2-Asîr'den mezkûr şifre ile vârid olacak telgrâfların 'aynen buraya küşîdesi.</p> <p style="text-align: right;">Kolordu Kumândân'ı</p> <p style="text-align: right;">Tevfik</p> <p style="text-align: center;">Sûret</p> <p>Va'zât ve Luhye Mıntıkası Kumândân'ı'nın 31/6/32 târîhli şifresini okudum. Mûmâ ileyhe virdiğim vasâyâ ve emirler hilâfında Hâdî paşa'nın izzet-i nefsinin kırmaya devâm itdikçe bu hâlin tehaddüs ideceğini tekrâran mıntıkada nüfûz-ı askeriyyeyi muhâfaza ve gayret hevesini kırmamak için kendisini himâye itdikçe emirlerimi tamamen tadbîk ideceğine aklına geleni yapmakda kusur itmedi. Gayr-ı mütenâsib bir zeminde tehlikeleri yaklaştırdı. Mukâbil tarafın dehâleti kendisini alt iderek Hadî Paşa'yı ezdirmek fikr-i hafisine müstenid olduğunu hâlâ anlamak istemiyor. Her iki tarafı hüsn-ü idâre itmek yolını tutamadı. İmâm Hazretleri'nin Hâdî Heyç Paşa'nın rencide idilmeyerek elde tutulması hakkında ki son vehâyâsını vaz'ıyyeti hâzıraya nazaran bunun muvafık-ı maslahat olduğunu arz amîk bildirdim. Para kafdânî merkez-i saltanatla muhâbere ve muvâselenin inkıtâ'ı kuvvetin azlığı açlık tehlikesi meydânda iken oralarda bir tarafın arzusu üzerine silâh patlatmak muvâfık-ı hükûmet değildir. İmâm hazretleri de vilâyetde bu fikirdedir. Mûmâ ileyhin hot-be-hot müşârun ileyh pazarlığı mektûbada bu cevâbı alacağına şüphe itmem. Binâ'en aleyh bildirdiğim vecihle Hâdî Paşa'yı elde tutmak için ne yapmak lazım ise mıntika kumândânı hemân yapmalı ve esâsen sâdıkım ve rehînesi Hacûr hükûmetçe alınmak sûretiyle tesviye idilecek olan Ali Hârib ve iki taraf kabâ'ilinin müşterek virdikleri ta'ahhüd-nâmenin beş ve altıncı maddelerde kabâ'ilce hal idilmesi îcâb iden Benî Neşir ve Mihlâf mes'elesinin ve sûret-i muslihânedeki serî'an halli için gayret itmek ve Hâdî Paşa'nın îcâb iden fikrini anlamak ve îcâb iden mesâyıhı virmek için Luhye kâ'im-i makâmıyla Abd'ül-vedûd'ün hemân Cerb'e gitmeleri taraf-ı vilâyetden bunca telgrâf yazıldı. Mıntika Kumândân'ı onlarla birleşsün. Behemehâl işi ta'mîre cehd itsün. Hakkında iyi bir netîce vermeyecek ve askerlikle kat'iyen</p>
---------	----------	--

7/32	Hudeyde 'den	<p>kâbîl-i te'lif olmayan keyfi harekâta nihâyet virerek ibrâz mahdûcüne çalışsun. Bu şifrenin serî'an mumâ ileyhe teblîği ehemmiyetle matlûbdur efendim.</p> <p style="text-align: center;">Vâ' .Luhye. M. K.lığı'na</p> <p>C. 31/6/32 ve 6/7/32 şifresine</p> <p>Şifreli telgrâfınız 'aynen kolorduya 'arz idilmişdi. Mevrûd 6/7/32 târîhli şifreli emir-nâme-i kumândânîleri 'aynen bâlâya yazılmışdır. Mûmâ ileyhin muvâseletlerinde birleşilerek işi bir hüsn-i netîceye bağlanması lâzımdır.</p> <p style="text-align: right;">TehâmeMıntıkâtü'l-harekâtı K.'ı</p> <p style="text-align: right;">Râgıb</p>
413.sf. /32	Cerb' den Şifre	<p style="text-align: center;">Luhye M.K.lığı'na</p> <p>C. 10/7/32</p> <p>1- Aldığınız ma'lûmât 10/7 ma'lûmâtımla tevâfuk idiyor.</p> <p>2- Halife hakkında mukaddemâ fırkaya mutâla'a-i lâzıme de bulunıldı. El-yevm halife Ebî Abbâs'a Sûba'nın müdâfa'a ve muhâfazası Zeydiyye'ye fevt-i ikâmesi ile kâ'imdir. Bu fevt İngilizin kabâ'il ile i'tilâfı ve tesbîtâtına bi't-te'sîr mâni' olur.</p> <p>3- Ali Devsî'nin rehînesi alınmakla berâber hattâ dura ve tuz hakkındaki tahkîkât netîcesine kadar da tahliye idilmemesi fâ'ideli olur.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'. Luh.M. K.'ı</p> <p style="text-align: right;">Gâlib</p>
7/32	Cerb' den Şifre	<p style="text-align: center;">Tehâme Mıntıkâtü'l -harekâtı K.lığı'na</p> <p>1-Deve tedârik itdiği haber alınan Ali Devsî'nin kâ'im-i makâmımla görüşülerek derdestiyle ibret gösterilmesi 7/7/32 telgrâfıyla Luhye kâ'im-i makâmlığı'na yazılmışdır.</p> <p>2-[9/10]/7 târîhli makâm-ı âlîlerine yazıldığı bildirilmiş. Luhye telgrâfındaki beşinci maddeye Ali Devsi'nin rehînesi alınmakla berâber hattâ deve ve tuz hakkındaki tahkîkât netîcesine kadar da tahliye idilmemesi fâ'ideli olur.</p>


15/7/32	Cerb'den	<p>3-Eğer Kamrân'a gidildiği sahih ise halife-ibn-i abbâs-Sûb'a kısm-ı sâhiline bir ingiliz tasallutını def' edecek en iyi vâsıta Zeydiyye'de fevt-i ikâmesidir. Bütün kabâ'ili geriden tehdîd iderek ingiliz ile i'tilâf ve tesbîtâta mâni' olur. Kabâ'ili bu kavli gördükçe i'tilâfa meyl itmez. İ'tilâf yapmış ise bozar binâ'en 'aleyh ve emelinden mu'âvenetsiz kalacak İngilizin tesbitine bu sûretle bi't-te'sîr meydân virilmemiş olur 'arz olunur.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'. Luhye M.K.'ı</p> <p style="text-align: right;">Gâlib</p> <p style="text-align: center;">'Asîr Mutasarrıf ve Kumândânlığı'na</p> <p>1-8/7/32 de gönderilmiş neccâbdan sonraki ma'lûmât sûretleri rabt idildi.</p> <p>2-Mevcûd ve terâkim telgrâflar listesiyle berâber takdîm kılındı.</p> <p>3-27/56 28/6/32 târîhinde Kahim'da bulunan bir arab Konfuda'nın istirdâdı haberini getirdi. Hesâb itdim. 24/6/32 târîhli tahrîrât-ı âliyelerindeki 'ahz intikâm tebşîrât günlerine müsâdef olmadığı için inşâallâh samîmidir didik.</p> <p>4-Başkaca şâyân-ı 'arz bir şey olmayup neccâbların orada birikmesi ihtimâline binâ'en arzu buyurıldığı fâsıla ile i'âdeleri men'ût-ı re'yi âlîleri bulunduğı.</p> <p>5-Mintika ümerâ ve zâbitânıAbu'l-sa'îd ezhâ'nın hakk-ı âlîlerine müncen ve mübârek olması ve devâm-ı muvaffakıyyet-i âlîleriyle şâfi ordumuzun kahraman savletlerle düşmanlarını zebûn ve perîşân eylemesi du'âsını vird ve zebân eyler ve fırka-i âlîlerine ümerâ ve zâbitânın mübârek bayramını da ayrıca tebrik eyler efendim.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'.Luh.M.K.'ı</p> <p style="text-align: right;">Gâlib</p>
414. sf.		<p style="text-align: center;">Vâ'. Luh.M. K.lığı'na</p> <p>H. 10/7/32 şifreye</p> <p>Rîme'de on beş gün sonra tahsîlâtın tamamıyla idrâk ideceğine göre tahsîlâtıdan a'zamî istifâde olunacağından ve imâm hazretlerinin henûz taksît götürmedikleri gibi göndermeleri de şüpheli bulunduğı ve açlık tehlikesine</p>
/7/32	Hudeyde'den	

7/32	Cerb'den Şifre	<p>ma'rûz kalmamak için tahsîlâtın büsbütün sarf-ı nazar muvâfık olmadığı ve binâ'en aleyh 2/120 taburının îcâbında mıntıkaya yetişebilecek bir kıt'a-i manzara hâlinde bulundurulması ve tahsîlât için ona göre dağılarak tahsîlât için rîme de îfâsıyla 2/119 nin Zeydiyye'ye aldırılması ve müfrezenin mahsûlâtı idrâk itmiş bulunan Halîl Zeydiyye mıntikasında tahsîlât icrâ eyleyerek i'âşeyi kısmen tedvîn itmesi ve ta'arruz vukû'unda sâhile yetiştirilmesi şart olduğu ve kâ'im-i makâm hakkında vekâlet ma'âşî virilemeyeceğinden mülkiyeden ehl-i münâsib bir vekîlin bulunması kâbil olmadığından lisân-ı muhassaba vâkıf-ı ehliyet ve gayrı musaddek bir zâbitin kâ'im-i makâmlık vekâletini deruhde itmesi kolordu kâ'im-i makâmlığının 13/7/32 târîhli emri iktizâsındandır. Binâ'en 'aleyh 2/119 nin tahrîki emri virildiği ve kâ'im-i makâm içinde muhâberede bulunduğu.</p> <p style="text-align: right;">Tehâme K.'ı Râgıb</p> <p style="text-align: center;">Tehâme Mıntikatü'l -hatakâtı K.lığı'na</p> <p>H. 20/7/32 şifreli zeyl-i telgrafeyn :</p> <p>12/7 sabâhı Luhye Kâ'im-i makâm'ı Abd'ül-vedûd ve Şerîf Mansûr Cerb'e geldiler. Dîrşûmâ'ya gitdiler. 13/7 sabâhı kâ'im-i makâmı Şerîf Mansûr 'avdet itdiler. Ordugâha gelmesi için mektûb yazalım mı didiler. Pek iyi dedim. Mektûb gitmesi üzerine Hâdî ve Abdü'l-vedûd geldiler oturduk yimek yidik. Hatalarını i'tirâfla fi-mâ ba'dü itâ'atde kusûr itmeyeceğini söyledi. Biz de geçmişi bıraktık didik. Dönüb gitdiler. Bütün kabâ'il son derece sevindiler. Defler çalarak kantargıya yaptılar. İ'lân-ı şâdumân itdiler. En ziyâde memnûn olan Hâdî idi. Hükûmet ba'demâ para ve zekât vireceğini hükûmet nâmına tahsîlât yapacağına dâ'ir kumândâna mürâca'atda bulunacağını ifâde itdiğini söylüyorlar. Şu sevinçler değil Vâ'zât bütün mıntika ve hatta İdrîsî içerülerine doğru satvet-i heybet-i askeriyenin şu mevcûd cezâ-i kalîl ile ne sûretle istihsâl idilmekte olduğu hükûmetten ayrılmanın ne büyük zarar ve helâk takarrübün ise muhâfaza-i cân ve şeref demek olacağını Hâdî'nin çokdan beri yarışmak husûsunda ne derece havâhişkîr birûnının ne kadar kırılmış bir daha lisân-ı tecâvüzünü ulu orta uzatamayacak kadar ağzı kapanmış olduğunu isbât ideceği gibi mıntıkada ta'kîb olunan hat-ı hareket silâh patlatmak mâhiyetinden pek uzak olup bi-l'akis tüfenk patlamasına ve ingiliz irtibât -ı ifsâdına kimsede cesâret ve</p>
------	----------------	--

7/32	Hudeyde 'den	<p>yürek bırakmayarak fenâlığa meydân virmeyüp şeref ve hamiyet-i askeriyeyi muhâfaza ve ordumuzu mahcûb itmemek esâsına müsteniddir. Bunı hâlen ahvâl göstermek de âtiyen de te'mîn ve tasdîkına çalışılmaktadır. Bundan evvelki şifreye ba'del-'ıyd cevâb virileceği 'arz olunur.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'. Luh. M.K.'ı</p> <p style="text-align: right;">Gâlib</p> <p style="text-align: center;">Vâ'. Luh.M.K.lığı'na</p> <p>15/7/32 şifreye zeyl:</p> <p>Zeydiyye ve civârından Kamrân'a giden ba'zı eşhâsın men' idilmeleri hakkında o havâlîden tâkâtü'l-i kelâm olan hadâdiye menbe'ı ceylân âbide meyze menbe'ı Seyyid Hammûd Bin Yahyâ El-ehdele irşâdâtında bulunmaları hakkında taraf-ı vilâyetden emr buyrulduğu kolordudan iş'âr olunmuştır.</p> <p style="text-align: right;">Tehâme Kumândân'ı</p> <p style="text-align: right;">Râgıb</p>
/7/32	Cerb' den	<p style="text-align: center;">Vâ'. Luh.K.'lığı'na</p> <p>Mıntıkada temessül-i âsâyiş bir vukû'ât olmadığı ma'rûzdur.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'. K.'ı</p> <p style="text-align: right;">Şevket</p>
416. sf. ..2/7/32	Cerb' den	<p style="text-align: center;">Vâ'. Luh. M. K.lığı'na</p> <p>Şimdi mülâzım-ı sâni Osmân Efendi Benî Neşir tarîkiyle Hacûr'dan avdet itdi. Ali Kahim Paşa mülâzım mûmâ ileyhe İdrîs'in Şû'î Allân'a elli tüfenk ile on sandık cephâne gönderdiği ve bunların 19/7/32 de Merkûm nezdine vâsıl olduğunu beyân itmiştir. Bunların bir kısmının Ali Hârib'e virileceğini veyahut Şû'î Allân'la Ali Hârib'in bu mes'elede müşterek bulunduğu meâlinde ayrıca ba'zı sözler de söylemiş ise de Osmân Efendi bu ciheti iyice anlayamadığını bildiriyor. 'Arz olunur.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'. K. Vekîli</p> <p style="text-align: right;">Şevket</p>

22/7/32	Hudeyde 'den	<p style="text-align: center;">Vâ' . Luh. M . K.lığı'na</p> <p>Gerek Meydeb'deki muhbir tarafından ve gerek mevsûk bir teb'adan alınan ma'lûmâta göre İdrîsî'ye ingilizler tarafından beş cesîm topla mikdâr-ı kâfi cephâne ve paranın i'tâ idildiği ve İdrîsî'nin ba'de'l-'ıyd Luhye'ye karşı ta'arruzda bulunacağı anlaşıldığı cihetle muhtemel bulunan iş bu harekâta karşı teykkuzda bulunması ve îcâbında kuvvet muzâheretlerinden istâfâde idilmek üzere o kabâ'il ve meşâyihın celb-i kulûblarına çalışılması kolordu kumândânlığından emir olunur. Zâten bu husûsa dâ'ir Luhye K.'lığından 18/7/32 de telgrâf alınmışdı. Bu gibi husûsâtın Luhye K.lığı'nın size merbût bulunduğunun hâtırlatılması ve bulunmakta olan teykkuzun bir kat daha arttırılması lâzımdır.</p> <p style="text-align: right;">Tehâme K.'ı Râgıb</p>
22/7/32	Luhye' den	<p style="text-align: center;">Tehâme Mıntikatü'l -harekâtı K.lığı'na</p> <p>Bundan bir hafta Meydeb'den Harz'a altmış deve tüfenk ve cephâne gitdiği haber alınmıştır. 8/7/32 târîhli Hâdî kelâm-ı mektûbunda Mîhlâf'da bulunan müfsidler hakkında şimdiye kadar ittihâz idildiği tedâbirin icrâsında muvaffak olduğunu yapılan ahd-ü mîsâk üzerine nâmûsını kırmak îcâb itdiği müfsidlerin teşebbüsâtı oluyor da niçün sözi ve mürâca'atı dinlenmeyerek akîm kaldığını müfsidler harb açmak maksadıyla İdrîsî'den aldıkları yüz tüfenk on sandık cephâne ve bir mikdâr para ile 19/7/32'de gelerek beyinlerinde taksîm itdikleri harbi bayramdan evvel açmak azminde buldukları ve ittihâz olunacak tedâbirin bu güne yârına te'hîri kat'iiyyen câ'iz ve vakit geçirmek zamânı olmadığı bu müfsidlerin İdrîsî'ye ve kendilerinin hükûmete ilticâ itdikleri ve hemân şimdi bir topla bir bölüğün Mîhlâf'a girerek Cebel-i rufâ'iyi işgâl ve bir mikdâr tüfenk ve cephâne husûsunda mu'âvenet olunmasını şâyed sür'atle imdâdımıza yetişmezse müfsidlerin pa-yi mezelleti altına girmekden ise kendi nefislerine cenâb-ı hakka mütevekkilen müdâfa'a -i nefis eyleyeceğini bundan başka bir şey talep itmeyeceğini bildiriyor. Ali Kahim'in Hacûr'dan Cerb'e inen mülâzım Osmân Efendi' ye virdiği ma'lûmâtında bunu te'yîd idiyor. Bu mesâ'ilde en çok zarar görecektir Mîhlâf ve Şeyhi Hâdî Talha'dır. Bunu İdrîsî'ye gidenlere karşı yalnız bırakmak câ'iz ve muvâfık değildir. Binâ'en</p>

		<p>‘aleyh 3/118’ den seksen kişilik bir kuvvetle bu gün Cerb’e müteveccihen hareket idiyorum. Orada icâbına göre hareket ve cephâne husûsunda tahkîk-i mu‘âvenet îfâ olunacağı ‘arz olunur.</p> <p style="text-align: right;">Vâ‘. Luh M. K.’ı</p> <p style="text-align: right;">Gâlib</p> <p style="text-align: center;">Ordu K.lığı’na</p> <p style="text-align: center;">Tehâme mıntikatü'l -harekât K.lığı’na</p> <p>27/6/32 şifreye vekîldir:</p> <p>1-[15/16] 7/32 Cum‘a gicesi İdrîsî’nin karınından cenbiye ile Cîyzân’da katl olunduğı.</p> <p>2-Fâ’illerinin İmrâ’ndan Fersân’a ve oradan Luhye’ye gelmek üzere yolda oldukları.</p> <p>3-Mes’ele mahallince son derece ketûm tutıldığı.</p> <p>4-[21/22]/ 7/32’ de adem-i mahsûsaların Cerb'e gelen kardaşının ifâdesinden ve gelen mektûbundan anlaşıldığı tebşîran ‘arz olunur.</p> <p style="text-align: right;">Va‘Luh. M. K.’ı</p> <p style="text-align: right;">Gâlib</p> <p>Luhye, Zühre, Hacûr K. lıkları’na da tensîb olunmuş. Luhye Kumândân ve Kâ’im-i makâmlığı’na da deniz cihetinden keyfiyyetin te’yîdi husûsunda ma‘lûmât-ı tedârik himmet olunması ilâve kılınmıştır.</p>
32/418.sf.	Luhye'den	<p style="text-align: center;">Luhye M. K. lığı’na</p> <p>1-3/118'den 75: 80 kişilik zinde bir kuvvet 23/7/32 sabâhı Cerb'de bulunmak üzere bu gün yola çıkarılacak.</p> <p>2-Bunların mümkünse 23/7 günki ekmekleriyle kaynak paraları virilecek.</p> <p>3-Efrâdın kaput ve battaniyeleri Sub’ası’ndan virilecek yardımcı makara ile Zühre’ye kadar nakl olunacak.</p> <p>4-Kuvvet ilim ve haberiyle gidecek.</p>

	Zühre' den	<p>5-Bu kuvvete Zühre' den de 30-40 kişilik bir kuvvet ilâve olunacak.</p> <p>6-Yüzbaşı Muhammed Nûri Efendi  (muhallat) bu müfreze kumanda idecek.</p> <p>7-Lüzûm-ı ehemmiyetine binâ'en evvelâ Zühre'ye ve oradan da Cerb'e yetiştirilmesi keyfiyetin te'mîni himmetinizden matlûbdur.</p> <p>8-Ben 23/7/32 sabâhı Cerb'deyim.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'. Luh.M.K.'ı</p> <p style="text-align: right;">Gâlib</p> <p style="text-align: center;">Zühre K.lığı Vekâletine</p> <p>1-2/119' dan kırk kişilik bir müfreze mülâzım-ı evvel Ziyâ Efendi kumandasında terfik olunacak diğer bir zâbitle berâber bu gece sa'at yedide yola çıkılarak Cerb'e gönderilecek.</p> <p>2-İş bu müfreze Cerb'e gelecek 3/117'den vekîlinin kumandasına tâbi' bulunacak.</p> <p>3-Dört sandık cephâne ile efrâdın kaput, beylik ve ordularında ki cephâne berâber bulunacak.</p> <p>4-23/7/32' den i'tibâren ilim ve haberlerleri tanzîm olunacak.</p> <p>5-Yola meş'iyet-i sükûnetle molalar virilerek su, eczâ-yı himâyesi düşünülecek.</p> <p>6-Yürüyüş muntazam ve ikişerli kol olarak Cerb köyüne vusûlden i'tibâren ordugâha kadar boru çalınarak girilecek.</p> <p>7-Bu gece Zühre'ye gelecek 3/118' in istirahatı te'mîn olunacak.</p> <p>8-23/7/32 akşamı Zühre'den hareket lüzûmı Kumândân' ı na tebliğ olunacak.</p> <p>9-Îcâb iden esirler için topçıya emir virilmiştir. Hurşîd Efendi'ye mürâca'at olunacak.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'. Luh.M.K.'ı- Gâlib</p>
--	---------------	--

	Zühre' den	<p style="text-align: center;">Vâ'. K.'lığı Vekâletin'e</p> <p>Yarın sabâh irkenden 1/120 ve topçısından mevcûd çadırları aralıklı olarak muntazamen ordukâhda rezk itdiriniz.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'. Luh. M.K.'ı- Gâlib</p>
419. sf.	Zühre' den	<p style="text-align: center;">Hacûr M. K. lığı'na</p> <p>1-Hacûr ve Mihlâf vaz'ıyyeti hakkında serî'an ma'lûmât viriniz.</p> <p>2-Mihlâf Şeyhi'ni Hâdî Talhâ'ya ma'lûm ve muhterem ukkâli tarafından tecâvüz vâki' olursa himâye ve muhâfaza için bi't-te'sîr mu'âvenet-i lâzime ifâ olunacak.</p> <p>3-Şû'î Allân'a İdrîsî'den gelen elli veyâhut yüz tüfenk ile on sandık cephâne tahkîk olunarak ma'lûmât virilecek.</p> <p>4-Teyakkuzun artırılması Yafûsi ve şehrin hâzır bulunması, Rezkân'dan ma'lûmât talebi.</p> <p>5-Emir virildiği anda Sub'a'ya hareket itmek üzere bir topla bir müfrezenin hâzır bulunması.</p> <p>6-Şâhle'deki tüfenklerin Medîha'ya celbi ve piyâde cephânesinin hafıyyen nakli ile orada fazla cephâne bulundurulması.</p> <p>7-2/119 ve 3/118' den birer müfrezenin 23 ve 24/7/32' de Cerb'de bulundurulacağı.</p> <p>8-2/119'nun Rîme de bulunan kısmının Zeydiyye'ye geleceği.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'.Luh. M. K.'ı Gâlib</p>
	'Asîr' den	<p style="text-align: center;">Vâ'. Luh. M. K.'lığı'na</p> <p>Ebhâ 14/7/32 31/6/32 târîh numarolu tahrîrâtınıza cevâbdır.</p> <p>1-Neccâbımız 12/7/32 öğleden evvel geldi. 14/7/32 yola çıkarıldı.</p> <p>2-Bizdeki miftâh ile hal idilemediği cihetle tahrîrâtınızın me'âli anlaşılmadı.</p>

<p>420 sf. 25/7/32</p>	<p>Cerb' den</p>	<p>Muharrem-i husûmât için melfûf şifre miftâhının isti'mâl idilmesi. 224 nomerolu tahrîrâtınızın dâhil edilerek veyâ melfûf miftâh ile şifre edilerek irsâli.</p> <p>3-Kuvve-yi imdâdiyenin Râbka işgâl idildikten sonra Mekke'ye hareket itdiği Ya'bâdü'l-kâ' meşâyihî tarafından ihbâr idildi ise de resmî bir iş'âr yoktur. Gâlib Paşa Hazretleri'ne gönderdiğim neccâb 'avdet iderek Tâ'if'in müdâfa'ada sebât itdiği ve vazâ'iyetlerinin iyi olup kuvve-yi imdâdiyesinin vürûduna muntazır bulduklarını meş'ur müşârun ileyh hazretlerinin cevâblarını getirdi.</p> <p>4-'Asîr de bir tebeddül yoktur. Fırka müfrezinize selâmlar iderim.</p> <p style="text-align: right;">Müstekıl 21' nci Asîr fırkası Kumândân'ı Mirâlay Muhyiddîn</p> <p style="text-align: center;">Tehâme Mıntıkâtü'l -harekâtı K.lığı'na Menâtıka Ta'mîm</p> <p>Ebhâ'dan alınan 14/7/32 târîh ve 23/3/32 vurûdlı ma'lûmâtda:</p> <p>1-Kuvve-i imdâdiyenin Râbka'yı işgâline sonra Mekke'ye hareket itdiği Ya'bâdü'l-kâ' meşâyihî tarafından ihbâr idildiği.</p> <p>2-Gâlib Paşâ hazretlerine gönderdiği neccâb 'avdet iderek Tâ'if'in müdâfa'ada sebât itdiği ve vazâ'iyetlerinin iyi olup kuvve-yi imdâdiyenin vürûdına tenzûr bulduklarını meş'ur müşârun ileyh hazretlerinin cevâblarını getirdiği.</p> <p>3-Asîr de bir tebeddül olmayup fırkanın müfrezemize selâmlar itdiği 23/7/32 Yahyâ Ali ma'lûmâtından:</p> <p>1-Asâkir-i osmâniyenin harben Konfuda'ya girerek hazeleye bir çok maktûl virdirildiği.</p> <p>2-Ciyzân ehlinin korkudan emvâl ve eşyâlarını aynı cihete sevk ve kaçmaya başladıkları.</p> <p>3-Meydeb'in de aynı havf ve telâşda buldukları bildirilmiştir. (fırkaya 'arz olunur.)</p> <p style="text-align: right;">Vâ'. Luh. M.K.'ı- Gâlib</p>
----------------------------	----------------------	--

6/7/32	Cerb'den	<p style="text-align: center;">Hacûr, Vâ'.Luh. Zühre. K. lıkları'na</p> <p>Rîme'deki 2/119 bakâyasının Zeydiyye'ye tahrîki emri virildiği firkanın 15/7/32 târîhli iş'âr-ı telgrâfiyeden anlaşıldığı.</p> <p style="text-align: right;">Va'Luh. Zühre K.'ı Gâlib</p>
/7/32		<p style="text-align: center;">Vâ'. M.K.'ı Vekâleti'ne</p> <p>1-Kahre'ye Zühre'den gelen kuvvetle 1/120' den bir bölük ve iki âdî Cebel top Kumândân'ıyla 30/7/32 sabâhı Cerb'den hareketle 'Âbdullâh Şu'ayb'e gidecek ve Hacûru's-sülüs müfrezesi nâmını alacak.</p> <p>2-Cebel-Sûb'a mensûb olduğu bölüğün sağlam efrâdıyla takviye olunarak emr ve kumânda cihetiyle ve Hacûru's-sülüs müfrezesine tâbi' bulunacak.</p> <p>3-Mükhâfe mevcûdu yirmiye eblâğı ve orada bir zâbit bulundurulacak.</p> <p>4-Mütebâki Cerb orduâhında kalacak kuvvetle Mükhâfe tepesi Yüzbâşı Mahmûd ve Sâmi Efendi'nin kumandasına tevdi' olunacak.</p> <p>5-Cebel-i Sûb ve Hacûru's-sülüs müfrezesi başında birer hiyyosta bulunacak.</p>
421.sf.		<p>6-Hacûr'dan otuz kişilik bir müfreze ile bir top Kuba'ya ve Medîha ve Şâhlerde cüz'î kuvvet bırakarak mütebâki kuvvetiyle bir âdî Cebel bir hayvân bir hiyyosta Binbaşî Nâzım Bey'le şehirde bulunacak.</p> <p>7-Efrâd-ı zâbitâne kifâyet idecek çadır berâber alınacak. Bu hareket üç ve nihâyet beş günlük bir nümâyişden ibâret olmadığı için fazla eşyâ vesâ'ire alınamayacak.</p> <p>8-Efrâdın firkatât karavanası bi'l-'umûm sakâlar ve bir mikdâr et ve îcâb iderse fi'ât-ı ma'lûmeyi geçmemek üzere mübâye'a olunacak dûra a'sât olarak müfrezede ta'kîbât cedveli tutulacak.</p> <p>9-Hacûru's-sülüs'den henüz a'sâr ve aġnâm alınmadığı için fırsat kaçırılmayarak hemân tahsîl ve mukâbiline 1/120 taburunca mazbata virilmek üzere şimdilik mavakkaten mazbata virilerek i'âşe te'mîne gayret olunacak.</p>

422. sf.	<p>10-İcâb iden ve Şehare vâsıtasıyla ma'lûmât virilirse bir bölük ve bir toplu Şâbire'nin Benî âmir'i tazyîk idecek kısmını ve mütebâki kuvvetle Cebel-i harîk tutularak Abd'ullâh Şu'ayb, Cîyrân yanınızda bulunacak.</p> <p>11-Eğer yalnız Ali Kahim, Abd'ullâh Şu'ayb, Cîrân, Ali Menâdisi, Sultân ve Müfettiş Rezkân, Hâdî Talhâ ve kabâ'ili ile mes'elenin hall -i lâzım gelürse kuvvet yine Abdullâh Şu'ayb da kalacak ve îcâb ider ve muzâheret taleb iderlerse üçüncü maddedeki mevâzi' işgâl ile ateş için Yafûs'un kâtilini işâret dimekdir. Oraya intizâr olunacak. Yafûsî'nin indihâht adedi hâvi celîlelerin te'sîri görülürse o kadar adede endâhatine ve fazla endihâhat itmemesine mikyâsdır. Toplar için ikişerden dört yola piyâde için on sandık cephâne berâberde kâfidir. Cephâne için mürâca'at iden olursa mu'âdeme tahakkuk itdiği hâlde 5-10'dan fazla virilecek.</p> <p>12-Yahyâ Ali ve meşâyihî Mihlâf' da Cebel-i rufâ'a'yada 1/8/32' de buluşacaktır. Ben 20/7/32 günü Şehare'ye çıkacağım.</p> <p>13-Hacûru's-sülûs kuvvetinin vazîfesi Benî Neşir'den Ali Kahim'in garben: Hacûru's-sülûs, Cîyrân vesâ'irenin Cevâben: Mihlâf'dan şimâlen, Şû'î 'Allân ,Ali Abd'ullâh Tayr vesâ'ireye karşı vuku' bulacak tehâcümü ve bunlara zahîr olmak üzere ve yine îcâb iderse üçüncü maddedeki mevâzi' işgâl itmek Kuvvetinizin vazîfesi şüpheli Ali Hârib'i yerinde oturtmaya sevk ve mecbûr itmek. Hâdî Talhâ ve gerekse Hacûr's-sülûs ve Benî Neşir'den vâki' olacak Kahre ve Mihlâf'a ukkâlin tazyîkâtına bi'l-hâssa Yafûsi ve Şehar'a toplarla mu'âdet ve zahîr olmaktadır.</p> <p>14-İrtibâtın Şehar'la ve Sûb'la te'mîni, intizâm ve zabt ü rabtın muhâfazası ve eğer piyâdeye vazîfe düşerse şiddet-ü savletle ibrâzı sûretiyle istihsâli matlûb olan neticeyi istihsâle gayret ve himmeti matlûbdır.</p> <p>15-Yollarda ve geceleri ictima'-ı istihsâli, sıhhat-i muhâfazayı ekl-ü şirbi noksân yapmamağa ve müceb -i hicâb olacak ahvâle meydân virilmeden ve inşâ'allâh mütemerrid ukkâli der-dest ve Abdu'llâh'ın, Sa'îd Talhâ ve refikini berâber alarak 'avdeti müyesser olur.</p> <p>16-Evve'l-emirde Mihlâf işi yazıldıktan sonra tarafımdan Benî Neşir'deki Ömer Ahmed taleb olunacak Şâhere'deki kuvvetin Cebel-i harîka iltimâsı ve</p>
----------	--

<p>29- 31/7/32</p>	<p>Cerb' den</p>	<p>bu esnâda Cebel-i Sûb'ın daha ziyâde teyekkuza ve Hâdî Heyç'in îcâb ve ihtiyâç hâsıl olursa Beşşâra, Müceddere' de muntazır bulunması lüzûmı tarafınızdan vakt-i mezkûrda bildirilmek ve şimdilik bu madde hafî tutulmak üzere ma'lûmât husûli.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'.Luh. M. K.'ı</p> <p style="text-align: right;">Gâlib</p> <p style="text-align: center;">Hacûr Kumândânlığı'na</p> <p>1-20/7/32 günü Şehare'ye çıkmak üzere Cerb'den hareket idiyorum. İsmâil Bey vürûduma inzâr itsün.</p> <p>2-1/8/32 Sabâhı Cîyrân, Sultân, Müfettiş, Menâdisi, Rezkân, Ali Hârib, Yahyâ Heyç ve Hasan Tihâmî'nin Şehare'de ictimâ'ı tebliğ olunacak.</p> <p>3-20/8/32 günü Binbaşı Şevket Bey kumandasında Hacûr's-sülûs müfrezeside Abd'ullâh Şu'ayb'a çıkacak.</p> <p>4-1/8/32 günü Yahyâ Ali rüfekâsı Cebel-i Rûfâ'a'ya gelecektir.</p> <p>5-Talhâ Ahmed Ali Bey Hacûr's-sülûs müfrezesi nezdinde kalacak.</p> <p>6-7/8/32 Sabâhı Kuba müfrezesini mahalline sevk ve Şehare'de kuvvetli bulunmak için ona göre tertîbâtınızı ahz (alınız) ve 30/7 akşamı da Şehare'de bulununuz.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'.Luh. M.K.'ı</p> <p style="text-align: right;">Gâlib</p>
<p>423.sf. /32</p>	<p>Cerb' den</p>	<p style="text-align: center;">Tehâme Mıntıkâtü'l-harekâtı Kumândanlığı'na</p> <p>1-30/7/32 günü Hacûr'a hareket idiyorum. Tertîbât-ı lâzime ahz-ü te'dîb husûsı te'mîn olunmuşdur.</p> <p>2-Mühacceb Sevâb, Ali Kakhâm, Benî Neşir ukkâli 29/7/32' de ordugâha geldiler. 10/8/32 günü Mihlâf a gelecek Yahyâ Ali ve Ali Efendi eğer ukkâli tarîk siyâsetiyle yakalayamazlarsa Şehare'ye celb itdikden sonra ve kabâ'ili öne sürdükden sonra top ve tüfenkle te'dîbe sıra gelecektir. 'Arz olunur.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'.Luh. M.K.'ı- Gâlib</p>

/32	Hudey de'den	<p style="text-align: center;">Vâ' .Luh. M. K. lıǵı'na</p> <p>2/119 taburunun merkezi Zeydiyye'dir. Taburun Zühre'deki bakâyası şimdilik orada terk idilecektir.</p> <p style="text-align: right;">Tehâme mıntikatü'l-harekât-ı Kumândan'ı</p> <p style="text-align: right;">Râgıb</p>
8/32	'Abdul lâh Şu'ayb'dan	<p style="text-align: center;">Vâ' . Luh. M.K. lıǵı'na</p> <p>1-Hacûru's-sülüs müfrezesindeki Abd'ullâh Şu'ayb karyesinde iki emren dokuz zâbit ile .../170 müsallah /25 gayr-ı müsallah piyâde ve /25 topcı ile otuz yedi esir ve bir hiyyosta ma'rûzdur.</p> <p>2-Cebel-i Sûb müfrezesinde ise iki zâbit 62 piyâde dört topcı ve bir hiyyosta olduğu ma'rûzdur.</p> <p style="text-align: right;">Hacûr-s-sülüs K.'ı</p> <p style="text-align: right;">Şevket</p>
8/32	Şehare'den	<p style="text-align: center;">Hacûr-s-sülüs K.lıǵı'na</p> <p>1-Yahyâ Ali, Muhammed Şeyh 1/8/32 öğle vakti Hâdî Talhâ nezdine geldikleri.</p> <p>2-[1/2]/8/gecesi veya 2/8/32 sabâhı Ali Gundî ile Ali Bedevî'ninde müvâsalet ideceği Hâdî Talhâ'dan gelen mektûbından anlaşılmışdır. Berâ-yı ma'lûmât bildirilir.</p> <p style="text-align: right;">Vâ' . Luh. M. K'ı</p> <p style="text-align: right;">Gâlib</p>
8/32	Şehare'den	<p style="text-align: center;">Luh, Cerb, Zühre Ordugâh K. lıkları'na</p> <p>1-3/8/32 sâ'at 4:5' de Yahyâ Ali Sevâb ve ihvânı Ali Kundî Muhammed Şeyh, Hâfız Şeyh, Ali Cevâdi, Hâdî Talhâ vesâ'ir ukkâli Şehare'ye muvâsalat itdiler.</p> <p>2-Akşama Mediha'ya çıkılacaktır. Berâ-yı ma'lûmât bildiriliyor.</p> <p style="text-align: right;">Vâ' . Luh. M. K. i</p> <p style="text-align: right;">Gâlib</p>

424. sf 3/8/32	Şehare' den	<p>Şû'î 'Allân, Hasan Yahyâ Masîr, Ali Yahyâ Kâdı, Ali Abd'ullâh Tayr'a</p> <p>Ben daha önce Şu'î Allan da yazmıştım. sizi bilgilendirmek istiyorum. Bizim gönderdiğimiz mesaj geldi. Ben de aynı mesajı tekrar ediyorum. Bütün meşâyihler hazırdır. Bu yüzden biz Salı günü saat üçte hukümetin bize ilettiği mesajı ulaştırmak istiyoruz. Vali Bey bu şekilde istedi. Bunu siz de biliyorsunuz.</p> <p style="text-align: right;">Vâ' .Luh.M.K.'ı</p> <p style="text-align: right;">Gâlib</p>
3/8/32	Şehare' den	<p style="text-align: center;">Hacûru's-sülüs K.lığı'na</p> <p>1-Bu gün sâ'at 8.5'de Şû'î 'Allân ve rufâkâsına 4/8/32 sabâhı on üçüne kadar Şehare'ye gelmedikleri sûretde me'mûn olmadıklarına dâ'ir tarafımdan ve umûm-ı meşâyih tarafından ayrı ayrı tezkire yazılmıştır.</p> <p>2-Abdu'llâh Şu'ayb'dan ma'lûmât olındı.</p> <p style="text-align: right;">Vâ' .Luh.M.K.'ı</p> <p style="text-align: right;">Gâlib</p>
3/8/32	Şehare' den	<p style="text-align: center;">Tehâme Mıntikatü'l- harekâtı Kumândanlığı'na</p> <p>1-1/8/32' de Şehare'ye çıktım. Aynı sâ'atte Yahyâ Ali Sevâb ve rüfekâsı Mihlâf' da Cebel-i rüfâ'a'ya geldiler. 2/8/32'de Ali Gundî dahi iltihâkla 3/8/32'de Şehare ve evlâdından Medîha'ya çıktılar.</p> <p>2-Mihlâf mes'elesinin hallinden sonra bu meşâyihî Luhye'ye götüreceğim.</p> <p>3-Yahyâ Ali Sevâb'ın makâm-ı vilâyete keşide eylediği telgrâf sûret-i mütercimesi zîre naklen 'arz olunur.</p> <p style="text-align: right;">Vâ' .Luh. M. K.'ı</p> <p style="text-align: right;">Gâlib</p>

425.sf.		<p style="text-align: center;">Sûret</p> <p>3/8/32 sabâhı kardaşlarım Ali Kundî Bedevî, Muhammed Şeyh, Ali Kahim, Hâdî Talhâ vesâ'ir rüfekâ berâber olduğumuz hâlde bundan evvel ve bu def'a İdrîsî ile temâsda bulunan fesedeyi aramızdan çıkarmak üzere Şehare'ye geldik. İnşâ'allâh mes'eleyi husn-i sûretle ve hükûmetinizin şânıyla mütenâsib bir sûrette hal ideceğiz. Safâ'ya gönderdiğimiz vekîllerimize emr-ü ahd-ü vilâyet-penâhîleri mû'cebince müsâ'ade buyrulduğu takdirde îfâ-i vazîfeye mübâşeret olunacağı ve bûrâdaki işimizin hitâmıyla emr-i devletlerini makine başında telakkî etmek üzere Luhye'ye hareket olunacağını ve hâmi-i dîn-i mübîn-i islâmî olan devlet ve tâ'at-i mutlaka ile halîfe-i zîşâna merbût bulunan umûm-i kazâ meşâyihinin ihtirâmâtı ve ubûdiyetlerini hâk-pây-sâmi-ivelâyet-penâhîlerine'arzeylerim.</p> <p style="text-align: right;">Fermân-ı şeyh'ül-meşâyihî: Yahyâ Ali Sevâb</p>
6/8/32	Hudey de'den	<p style="text-align: center;">Vâ'.Luh. M. K. lığı'na</p> <p>Ali Hârib vilâyet-i celîleye gönderdiği tahrîrâtta öteden beri hükûmete sadâkat ibrâz ittiğini ve Mihlâf'a mensûb âsî ukkâl ile kat'iyen münâsebetde bulunmadığını bildirildiği gerek vilâyetden ve gerek kolordudan sâbık hidamâtına mübeyyen ve takdîrâmiz tahrîrât ve telgrâfında 'aynen tahrîrâtına rabt ittiği ve şeyh-i mezkûrun öteden beri hükûmete sadâkat ve merbûtiyeti vilâyet tarafından bildirilmekte olması hâl ve zamanın ilcâ'ât nezd-i âtî hasebiyle merkûmun tadyîb-i hâtırı mültezim bulunmasına mebnî merkûmun hüsn-i irâdeye çalışılması îcâb ittiği ve cihet-i askeriyye ile mütehassir câna hizmet ve sadâkatde bulunması vilâyetden kaviyyen merkûme yazılmış olduğu kolordu K.lığı'ndan emr olunmakla oraca ol sûretle mu'âmele ve îcâb idenleri teblîgâtta bulunması lâzımdır.</p> <p style="text-align: right;">Tehâme Mintikatü'l-harekâtı K.lı Râgıb</p>

3/8/32	Hudey de'den	<p style="text-align: center;">Vâ' Luh. M. K. lığı'na</p> <p>1-2/119 Zeydiyye'ye geldi. /130 nefer mevcûdı vardır. Bunun yirmi neferini Uclânîye'ye ifrâr itdi.</p> <p>2- Mezkûr taburun Kınâvuz havâlisinde tahsîlât yapmasını kolordu emr itmişdir. Tahsîlât için Zeydiyye'den hareketde haml-i mezkûrda lâ-akal kırk nefer terk itmek mecbûriyetindedir. Hâlbûki mezkûr havâlîde mütebâki .../75 neferle tahsîlât yapmak mahâtaralıdır.</p> <p>3-Hem tabur cüz'-i te'mîni parçalamamak ve hem de tahsîlât müfrezesi kuvvetini (okunmuyor) eylemek üzere mezkûr taburun Zühre'deki efrâdından altmış neferi Zühre'deki âdî Cebel topuyla Zeydiyye'ye gönderüp tabura iltihâk itdirerek ve Zühre'de muhafız olarak yalnız kırk nefer terk eylemek ve icâbında 2/11 taburuyla gerek Zühre'deki ve gerek mıntıka gerek sâ'ir nukâtını takviye itmek fikrindeyim.</p> <p>4-Î'âşe keyfiyetinin şu sırada son derece de kesb-i ehemmiyet ile hüsn olmasını da nazar-ı dikkate alarak mıntıka Kumândân'ı bulunmanız dolayısıyla bu bâbdaki mütâlâ'anızın enbâsı</p> <p style="text-align: right;">Tehâme K.'ı Râgıb</p>
426. sf. 3/8/32	Hudey de'den	<p style="text-align: center;">Vâ'.Luh. M. K. lığı'na</p> <p>Cebel-i Sûb' da Mâdeyin ve Abireyn ve kabâ'il hayvânâtı üzerine ateş iderek vesîle-i münâkaşa olan misillemelerin kaldırılması husûsundaki iş'ârınız üzerine kolordudan mevrûd cevâbda Vâ'zat kabâ'ilinin hayvânâtı Benî Neşirliler tarafından nehb idilmekde olduğına rağmen hâl-i hâzırda Cebel-i Sûb misillemelerinin kat'iyen sükûneti ihlâl itmedikleri Hâdî Paşa tarafından bildirilmiş ise de Cebel-i Sûb'da yalnız nizâmiye kuvvetinin bulundurulması hakkındaki karârla infâzı cevâben vilâyetden paşa-i mûmâ ileyhe yazılmış olduğu ve mezkûr misillemelerin sükûneti ihlâl idüp itmedikleri Benî Neşirlilerin Vâ'zât aşîretine â'id hayvânâtı nehb ve gârat itmekde olup olmadıklarının etraflıca bi't-tahkîk iş'ârı emr olunmakla icrâ ve tesrî'-i enbâsı.</p> <p style="text-align: right;">Tehâme K.'ı- Râgıb</p>

3/8/32	Hudeyde 'den	<p style="text-align: center;">Sûret</p> <p>Benî Âmir ve kuvvâdî âkılleri berâberlerinde /16 sandık cephâne .../100 ‘aded-i muhtelifi elçisi esliha olduğu hâlde İdrîsî nezdinden ‘avdet itdikleri ve Benî Eslem için dahî esliha ve cephâne nakl itmek üzere 15 deve irsâli İdrîsî nezdinden kalmış olan Ahmed Vemûm tarafından Şeyh Ali Gundî’ye yazılmış olduğu Hacûr kâim-i makâmlığı’nın vilâyete olan iş’ârından anlaşılıyor. Bu bâbda ve sadâkati evvelce bildirilmiş olan Ali Gundî’inin hâl ve harekâtı hakkında tahkîkât-ı lâzîmenin icrâ ve enbâsı.</p> <p style="text-align: center;">Vâ‘.Luh. M. K. lığı’na</p> <p>Kolordu K.lığı'ndan alınan 2/8/32 târîhli telgrafnâmesine nazaran keyfiyetin Ali Gundî'den bi't-tahkîk enbâsı.</p> <p style="text-align: right;">Tehâme K.'ı Râgıb</p>
/8/32	Hudeyde 'den	<p style="text-align: center;">Vâ‘. Luh. M. K. lığı’na</p> <p>‘Ukkâl-i âsiyenin te’dîbi zımnında Hâdî Talhâ’ya iş’âr-ı sâbık vechiyle askerle îfâ-yı mu‘âvenet-i vilâyet-i celîleden de tasvîb idilirse de Hâdî Talhâ’nın Ali Hâribi ve ba‘zı Hacûr meşâyihıyla araları olmadığı te’dîb mes’elesi de ukkâl ve meşâyih-i sâdikanın rencîde idilmemesi de alâkada bildirdiği kolordu K.lığı'ndan iş’âr buyurulmakla dikkat idilmesi.</p> <p style="text-align: right;">Tehâme Kumandân'ı Râgıb</p>
427. sf. 4/8/32	Medîha 'dan	<p style="text-align: center;">Hacûru’s-sülüs M. K. lığı’na</p> <p style="text-align: center;">Hacûr Mıntıka K.lığı'na, Mıntıka Topçu K.lığı'na</p> <p>1-Şû‘î ‘Allan'dan gelen cevâb vakit kazanmak esâsına müsteniddir. Mûmâ ileyh ve ‘avenesinin terbiyesi şer‘an ve kânûnen lâzım geldiği.</p> <p>2-5/8/32 Çarşamba sabâhı teblîgât-ı sâbıka dâ’iresinde Cebel-i hatmiyân ve Cebel-i harîk işgâl olunacak ileri hareket olunmayarak bulunulan mûhit işgâl sûretiyle kabâ’ile muzâheretle iktifâ olunacak.</p>

3-Abdullâh Şu‘ayb Cebel-i harîk'da, şevkân, Muhammed Cîrân, Talhâ Cebel-i hatmiyân evlâdlarıyla ictima‘ itmiş bulunacak öğleye doğru Benî Neşir ve Mihlâf cihetlerinden tüfenk sesini işitmeleri üzerine meşâyıh kuvvet yanında kalarak evlâdları hemân ileri atılacak.

4-Sub'a müfrezesi altındaki Dâr Karyesi'ne ilerleyerek orada kalacak Sultân, Müfettiş evlâdları burada ictima‘ ve tüfenk sesi üzerine Benî Âmir üzerine atılacak.

5-Ahmed Rezkân, Yahyâ Heyç, Hasan Yahyâ Tehâmî, Münâdisi evlâd sabâhleyin Şehare'de ictima‘ iderek Ali Hârib'in hânesine indikten sonra Ali Hârib evlâdlarıyla birlikte tüfenk sesi işitmeleri üzerine ileri atılacak ve bu esnâda Şehare'de toplanacak kırk kişilik kuvvet ile âdî Cebel Ali Hârib'in köyüne inerek kuvvetü'z-zahîr olacak ve buradan ileriye geçecek.

6-Yafûsi, Koful ateşe hâzır bulunarak Şehare'den Yafûs'e virilecek boru işareti ve topın endâhtını müte‘âkib te'sîrli mesâfe de bulunacak toplar ateş idecek topların ateş adedi Yafûs'a tâbî‘ ise de ahvâl-i fevka'l-âde müstesnâdır.

7-Beher nefere virilecek cephâne mikdârı bildirilmiştir. Ahvâl-i fevk'al-âde müstesnâdır maksad netîceyi elde itmekdir.

8-Hazele diri toplanıldığı hâlde ya Şehare veya Binbaşı Şevket Bey'e teslîm olunacak.

9-Salâhın te'sîsi ve Ubâdullâh'ın istirâhatı uğrunda çalışıldığı şu mühim zamânda Şû'î Allân, Hasan Yahyâ Mâsîr'le, Ali Yahyâ Kâzî, Hasan Yahyâ Mâsîr emvâl ve eşyâsını nehb, kendilerini mümkünse diri diri yakalayub hükûmete teslîm helâldir ve emr-i iktizâsındandır.

10-Fevk'a'l-âde müteyakkız bulunması Cebel-i Sûb'da bulunduğu mahalli muhâfaza ve müdâfa'ası husûsunun tebliği.

11-Yahyâ Ali ve Muhammed Şeyh Hâfız ile ben Şehare'de bulunacağım Ali Kundî Bedevî de hareketde müşterek bulunması taht-ı ta'ahhüde alınmış bulunduğu bildiriliyor.

Vâ'.Luh.M.K.'1- Gâlib

	Mediha 'dan	<p style="text-align: center;">Hazreti şeyh'l-tihâme Ali Kundî'ye Allah onu korusun</p> <p>Selamdan sonraŞeyh Ali Kahim, Ali Muhacceb ile ilgili bilgi verdik. Ali Kahim'e ta'limât verdik. Selamlar.</p> <p style="text-align: right;">Vâ' .Luh. M.K.'1.</p> <p style="text-align: right;">Gâlib</p>
/20	Mediha 'dan	<p style="text-align: center;">Îlâ Hazreti Eşşeyhu'l- 'Abdullâh Sakîb</p> <p>Allah'ın selamı üzerine olsun. Yarın allah'ın izniyle Ali Âmir ve yandaşlarına karşı savaş davulları çalınacak. Muhammed Cibrân seninle berâberdir. Yahya'nın oğulları Heman Dağı'nda seninle beraberdir.</p> <p style="text-align: right;">Vâ' .Luh. M.K.'1</p> <p style="text-align: right;">Gâlib</p>
	'Abdullâh Şu'ayb' dan	<p style="text-align: center;">Vâ' .Luh. M. K. lığı'na</p> <p>1-Üç günden beri nezdimde bulındırdığım El-ehbere karyeli Sâlih Hâdim'le bir top virülsün. 'Ale's-sabah sâ'at on bire çeyrek kala Hatmiyân'a Abd'ullâh Şu'ayb adamları refâkatiyle iki bölük ve bir top onbir buçukda Cebel-i harîka sevk olındı.</p> <p>2-Hareketden evvel askere sabâh ta'âmı virildi.</p> <p>3-Ben sâ'at bir buçukda şâbîre'ye gideceğim. Ahvâl-i hâl-i tabî'îde cereyân iderse giceyi sa'dân karyesinde fevkal-'âde hâlde Cebel-i harîkda geçireceğim.</p> <p>4-Î'âşe ve ümûr-i hîsse tanzîm idildi.</p> <p>5-Hiyyosta eski yerindedir.</p> <p style="text-align: right;">Hacûr ru'ssülüs K.'1</p> <p style="text-align: right;">Şevket</p>

429. sf.	Mediha 'dan	<p style="text-align: center;">Hacûru's-sülüs M. K. lığı'na</p> <p>1-Bu günki vâzi'atte hiyyostanın Cebel-i harîka iltimâsı iyi olmadı. 6/8/32 sabâhı haml-i mezkûra alınmalıdır.</p> <p>2-Benî Neşir tarafından tehâcüm vâki' olup ol hadîkana dâ'ir ma'lûmât virmiyorsunuz.</p> <p>3-Bu gün Hasan Yahyâ Mâsîr ve diğçerleri nâmına ve vech talebiyle mürâca'at itmiş ise de kabul olunmamışdır.</p> <p>4-Yahyâ Ali Sevâb 6/8/32 günü cemâ'atini sevk içün Cebel-i rufâ'aya inmişdir.</p> <p>5-Bu günki mu'âdemede Şû'î 'Allân'dan üç maktûl ve Mihlâf 'dan iki hafif mecrûh vardır.</p> <p>6-6/8/32 sabâhı Cebel-i hatmiyânın bu günki ileri mevzı'ı tekrâr işğâl olunmalı ve Cîyrân o cihetden ileri sürülmelidir.</p> <p>7-Toplar te'sîr yapacağını tahmîn itmedikçe ateş itmemelidir.</p> <p>8-Ma'lûmât istihsâlini ve alacak ma'lûmâtı dâ'imâ hiyyosta itmeği unutmayınız.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'. Luh.M.K.'ı</p> <p style="text-align: right;">Gâlib</p> <p style="text-align: center;">Sûret</p> <p>Bize mu'âvenet iden meşâyıhın vechiyle Hasan Yahyâ Masîr şimdi buraya geldi. Şimdiye kadar muhâlif olanların umûmuna vekîldir. Hükûmete dühhâlet idiyor. Şû'î 'Allân vesâ'ire tarafından gönderilmiş hükûmet vech virecek olursa hükûmetin her emrine âmâde olduklarını ve bi'z-zât gidüb nezd-i kumândâna 'arz-ı dehâlet ideceklerini söyledi. Bizim mücâhidîn yarım sâ'at evvel Ali Hârib'in ahâlisinden bir arab vâsıtasıyla takdîm kılınan varaka-i âcizisîde 'arz olundığı vecihle her ne kadar tecâvüz itmeleri lüzûmunda isrâr idilmiş ise de mürâca'at-ı vâkî'anın hükûmetce şâyân-ı kabûl görölüb görölmeyeceği netîcesinden intikâl idiyorlar. Hasan Yahyâ Masîrî'ye vekâleten ifâde virmek</p>
----------	----------------	--

5-6/8/32	Şehare' den	<p>üzere Yahyâ Heyç nezd-i kumândâniye iş bu varakayı hâmil olduğu azîmet iylediği ma'rûzdur.</p> <p style="text-align: right;">Yüzbaşı Fâ'ik</p> <p style="text-align: center;">Vâ'.Luh. M. K. lığı'na</p> <p>Ali Hârib müfrezesinden vürûd iden raporun sûreti takdîm kılındı.</p> <p style="text-align: right;">Hacûr K.'ı Nâzım</p>
430.sf.	'Abdullâh Şu'ayb' dan	<p style="text-align: center;">Vâ'.Luh. M. K. lığı'na</p> <p>1-Cebel-i hatmiyân ve Harîk'ın işgâlini yazmışdım.</p> <p>2- Bir buçukda Şâbire'ye Muhammed Cîyrân'ın vürûdundan evvel top ve asker Şâbire'nin şimâlindeki tepeye aldırılmazsa cemâ'atın ileriye gönderilemeyeceğini söyleyerek ta'âm itmek üzere çukurlardan birine geçmiş idi. Ahmed Ali Talhâ ile Sâlih Hâdim askerin yanında idi. Topun eski top mevzîsinde bulunmasını tazyîk idemeyeceğinden top ve askeri El-cemre'nin cenûbundaki sırtlara aldım.</p> <p>3-Sâlih Hâdim ve Ahmed Ali Talhâ'nın cemâ'atından 23 nefer mevcûd idi. Merkûmlara onar fişenk virdirerek sâ'at dört buçukda ileri sevk itdim. Cîbrân hâlâ gelmemişdi. Beşi yirmi geçe Harîk'a gitmek üzere oradan ayrıldım. Yolda Cîbrân'a tesâdüf itdim ta'lîmât-ı lâzımeyi virerek yediyi çeyrek geçe Cebel-i harîka geldim. Abdullâh Şu'ayb'den bölükler yanında idi. Bir kısım cemâ'ati ileri sevk edilmişdi. Ali Kahim kardaşına bir sandık cephâne virildi. Sâ'at ona beş kala Sa'dân karyesine döndüm. Müfreze bölük sâ'at bir de Harîk'daki taburuna iltihâk itmişdir. Abd'ullâh Şu'ayb'den bu gece Cebel-i Harîk'da müfreze nezdinde bulunduğu ma'rûzdur.</p> <p style="text-align: right;">Hacûru's-sülüs M. K.'ı Şevket</p> <p style="text-align: center;">Sûret</p> <p>Yahyâ Ali Sevâb'ın Şâhale'den vilâyet-i celîleye keşîde ile ve yeni telgraf- nâmede evvelce kendisine va'd idilen Hacûr Kâ'im-i makâmılığı'nın teveccühünü istihâm idiyor. Vilâyetden virilecek ta'lîmât-ı lâzıme ve</p>

431.sf.		<p>mufâssalanın Hacûr'daki hiyyosta ile teblîği müşkil olacağı gibi Hacûr'un ehemmiyet-i mevkî'a ve siyâsiyesine mebnî virilecek ta'limât herhâlde şifâhen de tevzîh ve tevsî' i îcâb-ı hâlden bulunmakla mûmâ ileyhın Safâ'ya gelmesinin pek muvâffak olacağı ve 'avdetinin de mükerremen ve muzafferin gönderileceği cevâben bildirilmiştir. Vilâyetin teklîfi bi't-tab' îcâb-ı maslahatdan ise de mûmâ ileyhın Safâ'ya gelmekde tereddüd itmesi ihtimâline mebnî Vâ'zât, Luhye Mıntıka K.î tarafından bu husûsda teşvîkâtda bulunılması ve muhakkak sûretde i'zâz idileceğinden sûret-i münâsebede mûmâ ileyhe takdîmi Kolordu K.lığı'nın 6/8/32 şifresi 'aynen bâlâya çıkarıldı. Yahyâ Ali Sevâb' ın Hacûr'a kâ'im-i makâm olması için Safâ'ya gitmesine ihtiyâç gösterilür. Bir hükûmet me'mûrı olacağını göre mâ-fevki olacak vilâyetden ta'limât-ı şifâhiye almasında bir mahzûr görülemiyor. Hacûr'un ve mıntıkanın istikbâli-i siyâsiyesi nokta-i nazarından itthâmına vechle mûmâ ileyhın Hacûr Kâ'im-i makâmlığı'nın îfâ-yı vazîfesi fâ'ideden hâlî değilse Safâ'ya gitmesini teşvîk idiniz. Ve nitîceyi bildiriniz.</p>
6/8/32	Cebel-i Harik'dan	<p style="text-align: right;">Tehâme K.' ı</p> <p style="text-align: right;">Râğb</p> <p style="text-align: center;">Vâ'.Luh. M. K.lığı'na</p> <p>6/8/32 târihiyle Ali Kahim'den bir mektûb âldım. Emr olunan mahalle ya'ni hâneye girdiklerini ve benim ile Abd'ullâh Şu'ayb berâberce müzâkere itmek üzere Hîre'ye Hâdim Sâlih'in hânesine tulû'-ı şemsle berâber gelmekliğimizi yazıyor. Ben şimdi 'Abdullâh Şu'ayb ile mahal-i mezkûre gidiyorum. Hiyyosta merkezini Habl-i harîka nakl itdim. Emirlerinizin haml-i mezkûre yazılması ma'rûzdur.</p>
6/8/32	Zühre'den	<p style="text-align: right;">Hacûru's-sülüs K.î</p> <p style="text-align: right;">Şevket</p> <p style="text-align: center;">Vâ'.Luh.M.K.lığı'na</p> <p>Taburumuz Zeydiyye'ye geldi. Bölüklerin ba'zı eşyâsını almak üzere 2 kimesne mülâzım-ı sâni Sâdik Efendi Zühre'ye gelmiştir. Zeydiye'deki bölüklerin zâbitân kalemini bu sûretde Zühre'den bir zâbit taleb itmekdedir. Emrinize muntazırım.</p>

6/8/32	Cebel-i Harik'dan	<p style="text-align: right;">2/119 K. Vekîli Yüzbaşı Cemâl</p> <p style="text-align: center;">Vâ'.Luh. M. K.lığı'na</p> <p>1-Sabâhleyin El'hicre'de Ali Kahim Paşa ile görüşmek üzere talebine mebnî Abdullâh Şu'ayb ile haml-i mezkûre gitmişdim.</p> <p>2-Mûmâ ileyhi orada bulamadım. Yalnız Muhammed Cîyrân ve Sâlih Hâdim ve Ahmed Ali Talhâ ve Ali Kahim cemâ'atleriyle Şû'î 'Allân'ın o yöne gittiklerini işitdim.</p> <p>3-Abd'ullâh Şu'ayb cemâ'atiyle ilerüleyerek mezkûr meşâyıha mülâkî olmasını emir ve netîce itdikden sonra Hatmiyân ve Şâbire tarîkıyla şimdi Cebel-i harîka müvasalat itdiğim ma'rûzdur.</p> <p style="text-align: right;">Hacûru's-sülûs Kumândân'ı Şevket</p> <p style="text-align: center;">İlâ Eş-şeyh Ali Hârib</p> <p>Dün Mihlâf ve Benî Neşir'den ta'arruz olındığı hâlde Şehare'de sükût vâkî' oldu. Müfreze Kumândân'ının tebligât-ı mûte'addesine rağmen bir hareket yapılmadı. Bu gün de vakit lakırdı ile geçiyor. Bu dört adam bi'z-zât Şehare'de hükûmete dehhâlet itmezse ve vakti geçerse hem sudûr olmaklığın dolayısıyla bi'l-âhare sen mes'ül olursun sana bu bir baba nasîhatidir.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'.Luh. M. K. i Gâlib</p> <p>432.sf. Sekiz'i on geçerek müfreze nezdine geldim. Müfreze nezinde bulunan meşâyıh bu gün sabâh sâ'at on birde Hasan Yahyâ ve Ali Yahyâ Kâdı emrine harben dâhil oldıktan sonra Şû'î Allân rehînesini mezkûr meşâyıh yanına bırakup Ali Kahim ile mes'eleyi hal itmek üzere meşâyıh nezdinden ayrılmış ve Yahyâ Heyç dahi Hâdîn Talhâ ve Yahyâ Ali Sevâb 'ın yanına gidüp icra'atları hakkında tafsîlât virmiş ve mûmâ ileyheden Ali Kahim'in vireceği karâr bizce dahi makbûldür. Cevâbını alarak Yahyâ Heyç 'avdet itmiştir. Müfreze</p>
--------	-------------------	---

6/8/32	Harik'dan	<p>refâkatinde bulunan meşâyih cebren Şû'î Allân'ın karyesine girmek istemişler ise de merkûmın dehhâleti ve karyesinden cîdri hastalığı bulunduğundan tevekkuf itmedikleri tahkîkâtdan anlaşılmışdır.</p> <p style="text-align: right;">Hacûr K.'ı Nâzım</p> <p style="text-align: center;">Vâ'.Luh.M K. lığı'na</p> <p>1-Sâ'at on buçukda Hatmiyân'daki bölük ile top müfrezemize iltihâk itdi.</p> <p>2- Abdullâh Şu'ayb şimdi 'avdet itdi. Ömer Ahmed çoluk çocuk eşyâ ve hayvânâtıyla şu'âbiye şeyhi Ahmed Sâlih' in hânesine gittiği Abdullâh Şu'ayb ifâdesiyle 'arz olunur.</p> <p style="text-align: right;">Hacûru's-sülüs K.'ı Şevket</p>
6/7/32	Şehare'den	<p style="text-align: center;">Tehâme Mıntikatü'l-Harekâtı K. lığı'na</p> <p style="text-align: center;">Hacûr, Hacûru's-sülüs, Cerb ordugâhı ,Zühre, Luhye K.lıkları'na</p> <p>1-İdrîsî'ye mütemâyil Mihlâf mütemerridini buralarda emsâli nâ-mesbûk derecede bir havf ve haşyet ilkâsı ve satvet-i hükûmet vâridinden şerefini muhâfaza kayd ve şartla ve bunları muhît bütün kabâ'il-i sâdika İle yapılan tazyîk ve topların mu'âdet-i harbe mecbûr idilüp Benî Âmir âkili Şû'î Allân ve kuvvâd-i âkili Ali Abdullâh Tayr zencîr-i bend idilmiştir. Buyurulduğu ma'rûzdur.</p> <p>2-Tafsîlât ba'dehü 'arz idilecektir. 7/8/32 sabâhı Mihlâf ve Benî Neşir tarîkiyle Cebel-i harîka hareket ideceğim ma'rûzdur.</p> <p style="text-align: right;">Va'.Luh. M. K. i Gâlib</p>
433.sf.	7/8/32	<p style="text-align: center;">Hacûru's-sülüs K. lığı'na</p> <p>1-Bu gün sâ'at üçde Mihlâf'a iniyorum. Hazele ba'de'z-zahîr asker muhâfazası tahtında Cebel-i rüfâ'aye'den Ali Kahim hânesine sevk olunacaktır.</p>

7/8/32	Şehare' den	<p>2- Ali Kahim hânesinden göndereceğim haber üzerine bir zâbit kumandasında yirmi kişilik müfreze gönderilerek Merkûmât oradan Cebel-i harîka alınacaktır.</p> <p>3-Ben vaz'ıyyet ve ahvâle göre îcâb iderse Cebel-i harîka geleceğim. Nâmıma gelecek telgraflarını oradaki hiylposta alacaktır.</p> <p style="text-align: right;">Va'.Luh. M. K. i Gâlib</p> <p style="text-align: center;">Hacûr M. K. lığı'na</p> <p>1-Cebel-i rufâ'aye'de bulunan hazele bir zâbit ve iki manga muhâfazasında 7/8/32 ba'de'z-zâhir haml-i mezkûrdan hareketle ibreten li'ssâ'irîn Mihlâf vasatından geçirilerek Benî Neşir'de beyt-i Ali Kahim'a sevk ve irâde Cebel-i harîk müfrezesi tarafından teslim alınacağından muhâfızının hemân Cebel-i rufâ'aye i'tirâmı.</p> <p>2-Kıys ve Beyt-i Ali Hârib kuvvetlerinin vazîfesine hitâm virildiği.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'.Luh. M. K. i Gâlib</p> <p style="text-align: center;">Hacûr M. K. lığı'na</p>
7/8/32	Beyt- ,Cebel-i Rufâ'î 'den	<p>1-Şû'î 'Allân, Ali Abdullâh Tayr. Mülâzım Hamdi Efendi teslimen Şehare'ye gönderilmiştir.</p> <p>2-8/8/32 sabâhı Merkûmât-ı mahsûsda Kuba, Cebel-i maktûb, Cebel-i hatmiyân tarîkiyle Cebel-i harîk'da Hacûru's-sülüs K. lığı'na teslim olunacaktır.</p> <p>3-Müfettiş, Sultân, Rekzin, Ali Hârib cema'atından beşer nefer misle-i yemeklikleri Hâdî Talha'dan verilmek üzere 8.8.32 sabahı Beyt-i Melih'de ikame olunarak Yahya Ali tarafından gönderilecek biraderi veya amcası oğlanın taht-ı emrinde bulunacaktır.</p> <p>4-Hasan Yahya Maşer'in der-destiyle teslimi zımında Ali Hârib yazılan mektuba muma ileyhe gönderiniz. Müfettiş ve Sultan tarafından da merkûmun der-desti hususunda tâkiben geri kalmayacaktır.</p>

434. sf.		<p>5-Mihlâf ahvâli tecessüs olunarak inkişaf itecek ahvâlin vaktiyle enbâsı matlûbdur.</p> <p style="text-align: right;">Luh. M. K. 'i Gâlib</p>
7/8/32	Beyt-i Cebel-i Rûfâ'î'den	<p style="text-align: center;">Eş-şeyh Ali Hârib Selam üzerine olsun</p> <p>Kumandan Şevket Bey'den gelen telgraf bize ulaştı. Demektedir ki Amr bin Ahmet ve onun oğulları Ahmet Salih'in evinden kaçtı. Bu doğrudur. Sen onları kendi topraklarının dışına çıkar.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'.Luh. M. K. 'i Gâlib</p>
7/8/32	Hudeyde'den	<p style="text-align: center;">Vâ'.Luh. M. K.lığı'na</p> <p>Rîme tahsîlât müfrezesi ba'dehü i'âde idilmek üzere bera-yı tahsîlât Vasâb-ı Alî üzerinde doğruca Zeydîye tahrîki emri virilmiştir.</p> <p style="text-align: right;">Tehâme K. 'i Râgıb</p>
8/8/32	Beyt-i Ali Kahim'den	<p style="text-align: center;">Hacûr u's-sülüs K. lığı'na</p> <p>1-7/8/32 akşâmî Benî Neşir'e geldim.</p> <p>2-Bu gün Şû'î 'Allân ve Abdullâh Tayr Hacûr'dan mahfûzan Cebel-i harîk'a gönderilerek size teslim olunacaktır.</p> <p>3-Vakti'zzuhura kadar Benî Neşir Ömer Ahmed'in duhhâleti me'mûldür. Akşama Cebel-i harîk'dayım.</p> <p>4-Ömer Ahmed dühhâlet ve itâ'at itmezse 9/8/32 sabahı üzerine hareket itmek ve iderse Cerb'e 'avdet itmek üzere müfrezenin nakliyesini te'mîn idecek deve tedâriki ve eğer tedâriki mümkün değilse buraca îcâbına bakılmak üzere enbâsı.</p> <p>5-Gönderilen ilm ve haberin müfreze jurnaline idhâli.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'. Luh. M. K.'i Gâlib</p>

9/8/32	Hudeyde 'den	<p style="text-align: center;">Vâ'.Luh.M. K. lığı'na</p> <p>6/8/32 şifreye zeyldir.</p> <p>Yahyâ Ali Sevâb'ın Hacûr'a çıkub kâ'im-i makâmlığı uhdesine tevcîh idilmesini müte'âkîb sükûnet-tâmmenin i'âde idileceği ve Benî Neşir ile Vâ'. zat arasındaki ihtilâfın da mübeddel-i i'tilâf olacağı ağleb-i ihtimâl olduğına göre Cebel-i sûb'daki milîslerin o vakte kadar haml-i mezkûrda îfâsı. Kolordu K.'lığından emir olunmakla ol vecihle icrâsı lâzımdır. Ali Sevâb 'ın bir an evvel Safâ'ya kadar gitmesinin teşvîki elzem görülmekle bu bâbda 6/8/32 telgrafıyla da emir olunmuş idi. Tesrî'-i a'zâmi emir idiniz.</p> <p style="text-align: right;">Tehâme K. 'ı Râgıb</p>
435.sf. 9/8/32	Beyt-i 'Ali Kahim' den	<p style="text-align: center;">Hacûru's-sülüs K. lığı'na</p> <p>1-Ömer bin Ahmed firar itdikden karyesi yakılmış ve vazîfesi hitâm bulmuştur.</p> <p>2-Müfrezemiz geldiği yoldan Cerb ordugâhına 'avdet idecektir.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'.Luh. M. K.'ı Gâlib</p>
9-10/8/32	Cerb' den	<p style="text-align: center;">Tehâme Mıntıkâtü'l -harekâtı K.lığı'na</p> <p style="text-align: center;">Hacûr, Vâ'., Zühre, Luh. K.lıkları'na</p> <p>1-7/8/32 akşamı Benî Neşir'e geldim. 8/8/32 günü hükûmete 'arz-ı dühhâleti için Benî Neşir'li Ömer bin Ahmed meşâyih ve ukkâl vâsıtasıyla rif'atle tebliğ ve nasîhat idilmiştir. Ef'âlinin cezâsından korkan hâ'in [8/9]/ 8/32 de firâr itdi.</p> <p>2-9/8/32 sabâhı Hacûru's-sülüs müfrezesine ihtiyâtına Cebel-i harîk'da hâzırlık tertîbâtı aldırıldı. Ve bizzât Benî Neşir meşâyih ve ukkâli vâsıtasıyla merkûmun karyesi kâmilen ihrâk ve mukaddemâ İdrîsî mukaddemîlerine merkez ve mühimmât ve erzâkına an bâr olan dört 'aded burcıyerle berâber dümdüz idildi.</p> <p>3-Cebel-i Harîk'da vazîfesi hitâm bulan müfreze sekiz seneden beri asker yüzi görmeyen Benî Neşir'e indirilüb Pazar mahallinde istirâhat itdirildikten sonra</p>

		<p>Vâ'. zat hudûdına kadar Muhammed şeyh , Ali Kahim, Ali Cevâdî ve ukkâli ve bir çok Benî Neşir'li tarafından teşyî' ve kendilerine beyân -ı teşekkürle köylerine i'âde itdirildi. Ve sâ'at on birde Cerb ordugâhına bi'lâ-hâdise girildi. Berâ-yı ma'lûmât</p> <p>(firkasına 'arz olunur.)</p> <p>(menâtıka bildirilür)</p> <p style="text-align: right;">Vâ'.Luh. M. K.'ı</p> <p style="text-align: right;">Gâlib</p> <p style="text-align: center;">Vâ'.Luh. M. K. 'lığı Vekâletin'e</p>
0/8/32	Cerb'den	<p>1-Kahriye ve Zühre'den gelen kuvvet hitâm bulmuş ve bir günde istirahat itmişlerdir.</p> <p>2-2/119 'nın [10/11]/8/32 ve 3/118 in 11/8 akşamı mahallerine i'âdesi.</p> <p>3-Nakliyelerinin Cerb'de mevcûd mîrî develeriyle ve îcâb ve iktizâ iderse 1/120 mükâribleriyle de mu'âvenet-i îfâsı.</p> <p>4-Zühre'deki esbâb-ı istirahat ve i'âşeleri husûsunda nazar-ı dikkate alınması.</p> <p>5-Cebel-i Sûb'da âdî Cebel topuyla yirmi kişilik bir müfreze terk idere mütebâkîsinin 12/8/32 günü ordugâha celbi.</p> <p style="text-align: right;">Va'.Luh. M. K.'ı</p> <p style="text-align: right;">Gâlib</p>
436.sf.		<p style="text-align: center;">Tehâme Mıntıkâtü'l-Harekâtı K.lığı'na</p> <p style="text-align: center;">Hacûr, Vâ'. Zühre, Luhye, K.lıkları'na</p> <p>9/8/32 târîhli Yahyâ Ali mektûbında:</p> <p>1-Benî Mervân'la Benî Hasan arasında 9/8/32' de mu'âdeme vuku'û bulduğu.</p> <p>2-Benî Merdân'ın Mansûre kabîlesinden bir maktûl bir ölüm derecesinde mecrûh bir esîrle bir tüfenk aldığı.</p> <p>3-Mes'elenin hal ve tahkîkî zımnında Benî Hüs'n'e hareket itdiği ve netîceyi</p>
10/8/32	Cerb'den	

10/8/32	Cerb'den	<p>bildireceği beyân olunmuştur.</p> <p>4-Yahyâ Ali'nin Medîha'ya vürûdî İdrîsî'den tüfenk ve cepâne alan Şû'î Allân ve Ali Abdullâh Tayr'la der-desti İdrîsî'de 'Abis'e karşı tahammül bırakmadığından şu mu'âdeme irtibâtın tamâmen kat' olduğundan ve İdrîsî'yle 'Abis nezdinde tüfenk patladığından haklı ve artık şüphe bırakmayacak bir alâmetdir. (Fırkaya 'arz olunur.)</p> <p style="text-align: right;">Vâ'. Luh. M . K.'ı- Gâlib</p> <p style="text-align: center;">Tehâme Mıntıkâtü'l-harekâtı K.lığı'na</p> <p>1-10/8/32'ye kadar mıntıkada bir hâdise yoktur.</p> <p>2-10/7/32 sabâhı bir nakliye gemisi Luhye önünden şimâle geçdi.</p> <p>3-15/7/32 Hûb'a şeyhi Tevfik ve oğlu rehîne alındıktan sonra bir zâbita kumandasında yirmi beş kişilik müfreze Hûba'ya ikâme olındı.</p> <p>4-20/7/32 sabâhı bir gambot Bavârid adası şimâlinde durarak geceledi. 21/8/32 sabâhı şimâle gitdi.</p> <p>5-21/7/32 sâ'at sekizde iki bacalı gambot şimâlden Hûba'ya geçdi.</p> <p>6-23/7/32 de 3/118 den .../86 numaralı kuvvet Cerb'e tahrîk idildi.</p> <p>7-22/23/32 de 2/119 dan .../41 numaralı kuvvet Cerb'e tahrîk idildi.</p> <p>8-23/7/32'de 2/119 ve [22/23] /7/32'de 3/118 kuvvetleri Cerb'e ictima' ve 1/120 2 kişinin ilâvesiyle müretteb tabur teşkîl idildi ve bu sûret ve te'sîrle bayram (yarım çıkmış) olsun. Mihlâf 'a (yarım çıkmış) virdirildi.</p> <p>9-24/7/32 sabâhı bir bacalı üç direkli nakliye gemisi geçdi.</p> <p>10-[24/25]/7/32 de iki bacalı ve iki direkli gambot Hıcr Adası'nın şarkında geceleyerek sabâhı şimâle gitdi.</p> <p>11-30/7/32 müretteb taburla iki top Binbaşî Şevket Efendi kumandasında Hacûru's-sülüs'e tahrîk itdirildi.</p> <p>12-30/7/32 de Hacûr'a hareket idilmesi ve Luhye hattının ta'mîr olunmasından dolayı vukû'ât haberleri vaktiyle alınamaması 7/32 mâhına mahsûs iş bu</p>
---------	----------	--

<p>10/8/32</p> <p>Cerb'den</p> <p>438.sf.</p>	<p>vukû'ât ve Vaz'ül-ceyş hülâsasını 'avdete ta'likına sebep olduğu ma'rûzdur.</p> <p style="text-align: right;">Va'.Luh. M. K.'1</p> <p style="text-align: right;">Gâlib</p> <p style="text-align: center;">Ordu, Tehâme K.lıkları'na</p> <p style="text-align: center;">Hacûr, Vâ'., Zühre ,Luhye K.lıkları'na</p> <p>1-10/8/32 de Ebhâ'dan 'avdet iden neccâbın gezdiği Asîr K.'lığı tebşîrât sûretini bize naklen (ordu-i firkaya mahsûsdur.) Menâtika bildirilir.</p> <p style="text-align: right;">Va'.Luh. M. K.'1</p> <p style="text-align: right;">Gâlib</p> <p style="text-align: center;">Sûret</p> <p>1-Neccâbımız 30/7/32' de gelerek 1/8/32 de öğle vakti yola çıkarıldı.</p> <p>2-Eylül'ün on dördüncü günü Kuvez'deki müfrezemiz Kinfuda'ya ta'arrûz iderek iki sâ'at mu'âdemeden sonra 'avn-ı hakla Kinfudayı istirdâda muvaffak oldu. Şerîf Nâsır 23 maktûl sekseni mütecâviz hecîn elli bir sandık ingiliz eslihasına â'id cephâne ve yüz çuval kadar un vesâ'ire ile devriye, kılıç ve bayrağını terk iderek mecrûhan ve bahren firâr itdi. Kinfuda'nın bir sûret denâ'in-kârânede teslîm idilmesiyle firkaya sürûlmek istenilen Mekke-i asker, jandarma, şevkemizden yedi şehîd ve yedi mecrûhumuzun pâk kanlarıyla silindi.</p> <p>3-Muhammel Şerîf'in berâber bulunmasından kuvvetin bayramı Mekke'de yaptığı muhtemel ise de henüz bir haber gelmedi. Vürûdandan necâb-ı mahsûsla tebşîr iderim.</p> <p>4-Fırka-i 'Abdi Saîd Ezhâyı bi'l-mukâbele tebrîk, müfrezemiz zâbitânı haklarında müncen olmasını da temennî iderim.</p> <p style="text-align: right;">Müstakbel 21' inci firka Kumândân'ı</p> <p style="text-align: right;">Muhyiddîn</p> <p style="text-align: center;">Sûret</p> <p>1-Mihlâf ve Benî Neşir'deki âsî ukkâl mes'elesinin kemâl-i sükûnetle ve</p>
---	---

		<p>hükûmetin kuvvet nüfûzunu fi'len bi'l-'umûm kabâ'ile göstermek sûretiyle halidilmesi şâyân-ı takdîr ve teşekkürdür.</p> <p>2-Yahyâ Ali Sevâb'a yüz gösterilmekle on sandık cephâne ve Ali Gundî'ye kırk tüfenkle beş sandık cephâne ve Ali Kahim'a da bir mikdâr tüfenkle İki sandık cephâne virildiği ve Kuvâri ve Benî Âmir âkılleri rehîneleri hükûmete vermek istedikleri halde istimâ' olunmayarak rehînelerin Hâdî Talhâ'ya teslim olındığı istihbâr idildi.</p> <p>3-Kuvve-i hükûmetle alınan rehâ'inin hükûmete virilmeyerek meşâyıha teslim idilmesi muvâfık olamayacağından ve bunların hükûmetin muhâfazasına terk idilmeleri ezher-i cihet müceb-i istifâde olduğundan keyfiyyetin îzâhı ve meşâyıha virilen esliha ve cephânenin mikdârıyla ne esbâba virildiğinin ve buna karşı meşâyıhından ne alındığının enbâsı.</p> <p style="text-align: center;">Vâ' .Luh. M.K.lığı'na</p>
11/8/32	Hudeyde'den	<p>Kolordu K.lığı'ndan 11/8/32 târîhinde alınan şifreli telgrafnâme 'aynen bâlâyâ çıkarılmışdır.</p> <p style="text-align: right;">Tehâme K.'ı Râgıb</p>
11-12/8/32	Luhye'den	<p style="text-align: center;">Vâ' .Luh.M.K.lığı'na</p> <p>Müfreze bir âyî mütecâviz Hûba'da oturduğu hâlde zâbite bir ihbârda bulunmadığı taburun bakıyye-i mevcûdına pek ağır gelen hizemâtın tahkîki îcâb- ı kat'îsine binâ'en taburına iltihâklarını yazdım. 'Arz- ı ma'lûmât olunur.</p> <p style="text-align: right;">Luhye M.K.'ı Abdürrezzâk</p>
11-12/8/32	Cerb'den	<p style="text-align: center;">Vâ' .Luh. M.K. lığı'na</p> <p>H "</p> <p>1-3/118 11/8/32 akşâmı hareket itdi.</p> <p>2-Hûba müfrezesinin bir müddet daha kalması lâzımdır.</p> <p>3-Î'âşe ve suyunun tedârikinden müşkilât görülürse mevcûdu bir mikdâr daha tetkîki olunabilir.</p>

<p>439.sf. 16/8/32</p>	<p>Cerb' den</p>	<p style="text-align: right;">Vâ'. Luh.K'ı</p> <p style="text-align: right;">Gâlib</p> <p style="text-align: center;">Hacûr, Vâ'. ,Zühre. Luhye Kumândânlıkları'na</p> <p>Yahyâ Ali'den alınan 11/8/32 târîhli mektûbında:</p> <p>1-10/8/32 akşâmı Benî Hasan'dan 'avdet itdiği.</p> <p>2-Müdde'î 'aleyh olan Benî Hasanlı'yı Murtâf'a getirdiği.</p> <p>3-Müdde'î 'aleyhin Benî Mervân tarafından kendilerine teslîm ve Cisyâ'ya götürecekleri talebine karşı hak dâ'iresinde aralarında mes'elenin halli için her türlü teshîlât îfâsı hâzır ise de Cisyâ'ya göndermeye kat'ıyyen kâ'il olmadığı ve gayr-ı mümkün bulunduğu cevâbını virdiği.</p> <p>4-11/8/32 ba'de'zzuhur şimâlden harbî bir çok tüfenk sesleri işitdiği ve fakat çoğunun henüz anlayamadığı cihetle 12/8/32 ale'ssabâh tekrâr Benî Huseyn'e gireceği ve eğer Şâm cihetinden bir hareket varsa haber vireceği ve Benî Mervân'a karşı ma'ziyâdetin kâfi bulunduğu.</p> <p>5-Zannına göre Benî Mervân meşâyihinin endîşe-harâb ve fesâda gayr-ı müsâ'id ve mütemâyil buldukları.</p> <p>6-Haydar Muhacceb misillü ba'zı Benî Mervân meşâyihinden aldığı ma'lûmâta göre kendi vâsıtasıyla mıntıkadan amân ve veche varakası talebinde buldukları ve bu varakayı kendilerine erâ'i ile nezdinde hıfz idüp diğerlerini de celb ve ceziye vâsita olacağı tafsîlât virmek üzere birâderi Muhacceb'in Cerb'e geleceği bildiriliyor.</p> <p>7-Taleb olunan varakanın gönderileceği (berâ-yı ma'lûmât-ı merkûmeye 'arz olunur)</p> <p style="text-align: right;">Vâ'. Luh. M. K.'ı</p> <p style="text-align: right;">Gâlib</p> <p style="text-align: center;">Tehâme Mıntikatü'l- harekâtı K. lığı'na</p> <p>H.3/8/32 şifreye</p> <p>1-Îcâbında vaktiyle Luhye'ye yetişerek mu'âvenet lüzûmı ve Zühre ve</p>
<p>12/8/32</p>	<p>Cerb' den Şifre</p>	<p>1-Îcâbında vaktiyle Luhye'ye yetişerek mu'âvenet lüzûmı ve Zühre ve</p>

440. sf.		<p>civârında da tahsîlât yapılacağı te'emmül olunduğı hâlde mevki'in hizamât ve muhâfaza ve tahsîlâtına kırk nefer gayr-ı kâni'dir. Hatta bu def'a ki te'dîb harekâtına Zühre'den de /41 kişilik müfreze iştirâk sûretiyle istifâde edilerek [10/11]/8' de Zühre'ye i'âde idildi.</p> <p>2-Tabur haber nâmesini parçalamamak maksadıyla Zühre müfrezesinin kâmilen Zeydiyye'ye ihrâcî icâbında talep olunan mahalle sür'at-i sevkini te'mîn şartıyla kâbil ve bu da Vâ'zât'da vazîfesi kalmayan 1/125 taburından Zühre'ye iltimâsı ile mümkündür. Zühre'de müstekıl topcı tâkımı mecbûr bulındıklarından sevki hâlinde topları yerinden ayırmamak lâzım gelür.</p> <p>3-Zühre'deki 2/119 kâsası idâreten mıntıkanın kûzuvveli tahtında umûm-ı kâhîrisi add-ü i'tibâr olunmuşdur bu müfrezenin a'râmı hâlinde Zeydiyye'ye tahsîlâtın i'âşeye derce-i mu'âveneti yapılacak tahsîlât mıkdârına tâbi' olup bu da mıntıkaca mahsurlı bulunduğundan iktizâsına göre emr -ü irâdeleri ma'rûzdur</p> <p style="text-align: right;">Vâ'. Tehâme M. K.'ı</p> <p style="text-align: right;">Gâlib</p>
12/8/32	Hudeyde 'den	<p style="text-align: center;">Tehâme Mıntıkâtü'l-harekâtı K.lığı'na</p> <p>H.3/8/32 şifre</p> <p>1-'Abis vesâ'ire ile te'mîn-i i'tilâfdan sonra muhâlif vazı'ıyyet takınan Benî Neşir'li Ömer bin Ahmed'in harekâtı Cebel-i Sûb müfrezesinin temdîdî ikâmetine sebep oldu. El'yevm bu sebep zâ'il olduğundan kaldırılması ve efrâdın meşekkat ve zahmetten kurtarılması lâzımdır.</p> <p>2-Hâdî Paşa milîsinin vesîle-i münâkaşa ve sükûnetini ihlâl itmek zamânı geçmiştir. 1/12/31 den beri Benî Neşir'liler Vâ'zât'dan bir şey sirkat itmiş ise hemân i'âde itdirilmek üzere İş'âr buyurulması.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'. Luh. K. 'ı</p> <p style="text-align: right;">Gâlib</p>

12/8/32	Cerb'den	<p style="text-align: center;">Tehâme Mıntıkâtü'l- harekâtı K. lıǵı'na</p> <p>H.3/8/32 Şifre</p> <p>1-Kabâ'il terbiyesinde mıntıkaca ittihâz ve ta'kîb olunan usûl piyâde ile uzakdan bi't-te'sîr muzâheret topcı ile bi'l-fi'il mu'âdemâta iştirâk iderek kabâ'ili ileri sürmekdir ve bu def'a ki te'dibe de Mihlâf, Benî Neşir, Hacûr's-sülüs, Sevâh, Sultân, Müfettiş, Şehr-i a'la, Şehr-i esfel, Benî Medîha, Kofâliye kabâ'ili iştirâk itdirilmiş. Yahyâ Ali Sevâb'la Muhammed Şeyh Hâfız yanımda kalmışdır.</p> <p>2-Meşâyihın yek-diğlerine karşı vaz'ıyyetleri ve maksadları ma'lûm olduğundan kimsenin i'tibârına meydân virilmediği ve fi-mâ ba'dehü virilmeyeceği ma'rûzdur.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'. Luh. M.K.'ı</p> <p style="text-align: right;">Gâlib</p>
12/8/32	Cerb'den	<p style="text-align: center;">Tehâme Mıntıkâtü'l-harekât K. lıǵı'na</p> <p>H.3/8/32 Şifre</p> <p>1-Benî Âmir ve Kuvâdin'e yüz tüfenkle on sandık cephâne geldiği 22/7/32 telgrafiyla 'arz idildi.</p> <p>2-Ali Gundî vechi sağlam bir adamdır. İdrîsî nezdine şimdiye kadar kat'ıyyen gitmeyen Ali Gundî ve Ali Bedevî İdrîsî tecâvüzüne karşı hükûmetin Benî Eslem' de i'mâl-i nüfûz itmesine deĝin Ahmed Vemûm ismindeki adamlarını yalancı şeyh'ül-meşâyih telâkki ile oğlunu rehîne virdirdi. İdrîs'e karşı kendilerine sahte bir pir ittihâz ve zararından âzâde kalmışlardır.</p> <p>3-Yahyâ Ali İle Medîha'ya çıkup umûm meşâyih huzûrında sadâkatini herkese tasdîk itdirmiş ve (halâs) didirtmiş olmak için kelâmu'llâh üzerinde devlete sadâkatine mîsâk itdirdiğim ve bir İdrîsî tecâvüzi hâlinde kendisine muzâheret va'd itdiğim Ali Gundî'inin İdrîsî'den tüfenk kabûl itmesi ihtimâli yokdur. Mumâ ileyhe devletin şimdiden kendisine fi'li mu'âvenet ve muzâheratı dimek olan kırk tüfenk ve dört sandık da cephâne o gün ayrıca bağlanmışdır. Binâ'en 'aleyh: Meşâyihın hükûmet merkezi olan Medîha'ya vüsûllerinde ve bulındıkları üç gün zarfında meydânda görülmeyen kâ'im-i makâm vekîlinin</p>


.../8/32	Cerb'den	<p>virebileceği ma'lûmâtın kayd ihtiyâtıyla telakkî ve mntıkadan virilecek ma'lûmâta intizâr ve emniyyet buyurulması ma'rûzdur.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'. Luh. M.K.'ı</p> <p style="text-align: right;">Gâlib</p> <p style="text-align: center;">Tehâme Mntıkatü'l-harekâtı K.' lığı'na</p> <p>H. 3/8/32 şifre</p> <p>1-Vazîfe-i vaz'ıyyetemizi îfâ ve hükûmet-i osmâniyemizin satvet ve şevketini ibrâz uğrundaki hizemât-ı nâçizânemin müşfik ve büyük kalbli mâ'fevklerimiz tarafından lütfen mazhar-ı takdîr ve şükkrân buyurularak tebeddül- iltifât buyurulmadan mütevellid-ı hissiyât minnet-dârânemize şükkrân ve muhabbedle 'arz ve fî-mâ ba'dedehû hükûmet ve ordumuzun şerefini muhâfaza uğrunda istihkâr-i hayât-ı câna minnet bildiğimizi ve mntıkamızın nev-cihât kumândânlarına mazhariyetini en büyük mükâfât 'add idilmesini ma'l-mesâr 'arz eyleriz.</p> <p>2-Yahyâ Ali Sevâb'a yüz tüfenk ile on sandık Ali Gundî'ye kırk tüfenk ile dört sandık virilmiş ve mu'âdeme esnâsında Benî Neşir'e iki ve Ali Kahim'a bir sandıktan başka virilmemiştir. Maksad Benî Âmir ve Kuvvâdî âkıllarından rehîne almak olduğu için rehîneleri kabul olunmayarak kendileri der-dest idilmiştir.</p> <p>3-Kuvvet-i hükûmetle alunup meşâyıha teslîm olunmuş rehîne yoktur. Teryibeden evvel Benî Âmir ve Kuvvâdî ehemmiyetsiz altı kadar köy rehînesini Hâdî Talhâ'ya virmiştir. Bi'zzât demirlenen Şû'î Allân, Ali 'Abdullâh Tayr, Sa'îd Talhâ, Benî Neşir'den Ali Sagîr el'yevm Cerb ordugâhında olup evrâkıyla dîvân-ı harbe tevdi' kılınacakları ve Mihlâf 'a virilen esliha-i mütemerridîni mu'âvenet ve Benî Eslem ile 'Abis'e virilen silâh ve cephâne ise İdrîsî'ye karşı tüfenk patlatmak ve el-hâleten heze-i sadâkatlerinin bir mükâfâtını göremediklerinden tatyîb idilmiş olmak esbâb ve maksadıyla virilemediği.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'. Luh. M. K.'ı</p>
----------	----------	--

5/8/32 Mihlâf Te'dîbi Tafsîlât Raporu:

21/4/32 târîhli rapor ve 29/8/32 târîhli zeyl telgrâflarıyla Hacûr ve Vâ'zât mıntıkları ahvâl ve vaz'iyeti hakkında ta'kîb ve istihsâl olunan ma'lûmât tafsîlen 'arz ve vaktiyle terbiyeleri lüzûmı taleb idilmişdi. Bu mes'ele hakkında henüz bir karar-ı kat'i tebliğ buyurulmamakla berâber Hacûr Kâ'im-i makâmı'nın vâki' ihbârâtı üzerine keyfiyyet Hâdî Heyç'le i'tilâf ve ihrâc mes'elesine intikâl iderek esâsı-ı maraz 'alâ hâle kalmışdı ki bu da netîceyi İdrîsî silâhının Mihlâf 'a celbine zamân, fırsat, cesâret virmiş oldı. Luhye Subaşı'ndan 22/7/32 şifre ile ma'rûz ma'lûmât üzerine her ne olursa olsun mes'elenin şiddet ve sür'atle halli lâzım geldi. Çünkü panik başlamış dimekti. Adem-i itfâsı bu yangını bu yöne çekdi. Hemân Kahira'ya geldim. 3/118'den .../86 kişilik bir kuvvetin akşama hareketini tebliğ ile 7/22 akşamı Zühre'ye muvâselet ve 2/119'dan.../41 kişilik kuvveti de hemân Cerb yolına çıkardım. Vâ'zât'dan lede'ssûâl henüz Mihlâf ahvâlinde sükûneti olduğunu anlayınca Zühre'ye gelecek (3/118)'in [22/23]/7/32 akşamına kadar Zühre'de istirahatdan sonra hareketini tebliğ ile 7/23 sabâhı Cerb'e geldim. [22/23]/7 gicesi Zühre müfrezesinin [22/2]/7 gicesi de muhrib kuvvetinin borularını çala çala millî havalar teganni iderek müte'âkıben vüsûlleri Cerb ordugâhına duhûlleri karanlıkda gelen bu cüz'i kuvvet yekûnini kapatarak ortalığa ve Mihlâf bilâdına havf ve sükûnet virdiği gibi mukâbil taraf meşâyihına da hükûmetin îcâbında ve lüzûmı ânında sür'atle mu'âvenet muzâheretlerine yetişeceği fikrini virerek kabîlelerin emniyyet ve hükûmete karşı itâ'at ve irtibâtlarının takviyesine hizmet itdi. 25/7/32 telgrâfiyla Hâdî Talhâ mektûbı 'arz idilmişdi. 29/7/32' de Mühacceb Sevâb, Ali Kahim ve Benî Neşir 'ukkâli Cerb'e geldiler. Ba'de'l-mezkûre evve'l-emirde Yahyâ Ali ve Ali Gundî'inin 1/8/32' de Beyt-i rûfâ'aya'da bulunması ve oradan îcâb-ı hâle göre hareket lüzûmı takarrur itti. 20/7/32 sabâhı 3/118, 2/119, 1/ 120' den derc olunan /180 müsallah 20 gayr-ı müsallah .../11 ümerâ ve zâbitân-ı piyâde 121 âdî Cebel (25) topu bir hiyyosta (37) ester ve bir deveden ibâret ve Binbaşı Şevket Efendi kumandasındaki Hacûr's-sülüs müfrezesine ta'lîmât-ı lâzıme virilerek Benî Neşir'den Şeyh Ali Cevâdî, Muhammed Şû'î Fettâş, Ahmed Şû'î refâkatimizde olduğu hâlde emniyyet tertîbâtı ahziyle Cerb- i müzevvec, Benî Neşir-Vâdi-i hünkelâ tarfıyla 'Abdu'llâh Şu'ayb'ın karyesine muvâsaletle orada iskân idildi. Müfrezeyi burada terk ile 1/8/32 sabâhı Şehre çıkımdı.

Evvelce Hacûr K.lığı'na vukû' bulan teblîgât mucibince hafif bölükle bir toplu Kuba'da Hacûr meşâyihini da Şehare'de müctemi' buldum. Mûmâ ileyhe Şû'î 'Ullân ve Ali Abdullâh Tayr'ın (.....yarım çıkmış) kapıldıklarından dolayı te'dîbleri lüzûmına dâ'ir kat'ül-müfâd dersi virerek bu husûsdaki fikir ve mu'âvenetlerini sordum. Cümlesi emre hâzırız didiler. Beyân-ı teşekkürle boru çalındığı anda anda gelmelerini tenbîh iderek dağıtdım. Bu ictimâ'dan maksad terbiye husûsuna makâbil tarafla mütehaddidü'l fikir ve re'y oldukduklarını erâ'e 'ayn zamânında öteden beri Benî âmir'e destek olmaya çalışan Ali Hârib'den fâ'ide gelmeyeceği ve gelemeyeceğini Şû'î 'Ullân vesâ'ireye anlatmak idi. 1/8/32 Hâdî Talhâ mektûbla Yahyâ Ali ve Muhammed Şeyh'in Mihlâf 'a geldiği ve Ali Gundî'ye intizâr olunduğu ve 2/8/31 mektûbıyla da Ali Gundî'inin vürûdı haberi geldi. Meşâyih tarafından Şû'î 'Ullân ve refikine Cebel-i rufâ'a'ya gelmeleri hakkında gönderilen habere merkûmât tarafından cevâben gelen mektûb üzerine İdrîsî'ye bağlı olduğu anlaşılınca meşâyih Şehare celbi lâzım geldi. Mihlâf vaktiyle Benî Eslem'e merbût olduğu için 21/4/32 târîhli raporda zikr olunduğu üzere bu ukkâlin belki Benî Eslem' e güvendiği fikri hâsıl olduğundan Ali Gundî'inin Cebel'e çıkmaması lâzımdır. 2/8/32 de gönderilen mektûb üzerine 3/8/32 sabâhî sâ'at dört buçukda Yahyâ Ali Sevâb, Ali Gundî ve rüfekâsı tarafımızdan ve Hacûr meşâyihli tarafından Şehare karakoluna istikbâl idildiler. Yahyâ Ali'nin Hacûr'a çıktığını gören Hacûr meşâyihli mûmâ ileyhin bir fikr-i desîse olmadığı sadâkatine en büyük ve kâfi bir delîl olduğunu i'tirâf ve tasdik ile mıntıkaya hak virdiler. Cümlesi ile birlikde öğle yemeği yenildi. Gat ikrâm idildi. 3/8/32 Ve [3/4]/ 8/32 telgrâflarıyla 'arz olunduğu üzere Şû'î 'Ullan ve rufekâsına tarafımızdan ve umûm meşâyih tarafından son nasîhat ve itâ'at mektûbı gönderildi. 4/8/32 de cevâb geldi. Artık bunların vakit kazanmak, işi savsaklamak istedikleri anlaşıldı. Hemân Ali Gundî umûm meşâyih huzûrında tahfif idildi. Ailesiyle kardaşı oğlının Cederî'den vefât haberini alan mûmâ ileyhe (40) tüfenk (4) sandık virülüp yol virildi. Mihlâf , şimâlden Benî Neşir garbdan Hacûru's-sülüs ve Sevâh, Cebel-i harîk ve Cebel-i Hatmeyân'dan ya'ni cenûbdan müfettiş, Sultân, Eslem, Nâşir'den ya'ni cenûb-i şarkdan Münâdisi, Şehr-ı a'lâ, Şehr-ı esfel, Medîha ve Kofâliye şarkdan olmak üzere kabâ'il 5/8/32 vakti'zzuhurda tazyîke başlayacaklar. Şehare'den meşâyih ve evlâdiyla bir bölük ve bir top Şuhr-ı esfel'de Ali Hârib'e Kuba'daki müfreze beyt-i dâra-Kuba'nın/800 metre şimâl garbında - incek Hacûru's-sülüs müfrezesi

Cebel-i Hatmiyân ve Harîk'i işgâl iderek kabâ'ile kuvvetü'z-zahîr olmak, fi'len mu'âvenet itmek üzere Hacûr ve Hacûru's-sülüs K. lıkları'na tebligât ve meşâyihâ tebligât yapılarak yol virildi. 4/8/32 günü Benî Neşir'li Ömer bin Ahmed'in hazırlık yaptığı haber alındığından Cebel-i harîk daha kuvvetlice tutulmakla beraber ihtiyaten Benî Neşir meşâyihî Muhammed Hâfız, Yahyâ Ali ile Medîha'da nezdinde bırakıldı. 5/8/32 sabâhı birlikde vaz'iyet ve vukû'âtı seyr ü ta'kîb itmek üzere Medîha'dan inerek Koful'a çıkıldı. Yahya Ali mukaddemâ pederinin târihî makâmı olan odaya götürüldü. Oturtıldı. Birde hâtme idildi. Bundan fevka'l-âde memnûn oldu. Sâ'at 3.05 idi .../9'luk topun yanına gidildi. Bu esnâda Mihlâf ve Benî Neşir cihetinden kesretle tüfenk sadâları işidilmeye başladı. Bir müddet tedkîk idildi. Mu'âdeme vakti başlamağla berâber timâr idecekleri bir ân evvel tadbîk itmek ve te'dîbinin şifâ olmadığını anlatmak için top ateş emri virdirildi. Bu işâret üzerine Yafûsî beyt-i dâr, Hatmeyân, Harîk'dan atılan top sadâları ortalığa havf ve haşyeti ilkâ iderek kabâ'il Allâh, Peygamber. Es'sultân ve asâkire du'âsını ref' ü feryâda başladı. Koful'un ikinci dânesi Şû'î Ullân'ın burcını deldi geçdi. Yafûsî'nin şiddetli darbesi Benî Âmir ve Kuvvâdî'yi sindirdi. Mu'âdeme şimâl cenûbında şiddetle devâm eylediği bu sırada Beyt-i Ali Hârib'e müctemî' meşâyih belki mes'ele sulhan hal olunur ümîdiyle Benî Âmir'le müzâkereye kalkışmaları cenûb cihetinden vukû'ı-muntazır muhâcemeyi te'hîre sebep olduğu anlaşıldığından hemân Şehar'e inildi. Oradan Ali Hârib nezdindeki müfreze ve kabâ'ile virilen endâhat ve ileri işâreti üzerine bilâ-da'vet beş on adamıyla mahmûl vaka'aya gelen Benî Cebel Şeyhi Nâsır Birinci' nin topun atılmaması husûsundaki ısrârı üzerine tereddüd iden top patlayınca Cerb cihetinden de muhâceme başladı. Bunun üzerine Şehr-ı esfel' de müfreze kumândân'ı dururken meşâyihın vechiyle ve diğerleri nâmına Ali Hârib'in köyüne gelen Benî Âmir'li Hasan Yahyâ Masîr in ifâdesi olduğundan ve vech dilediğinden rehîne vireceklerinden temasla Yahyâ Heyç geldi. İdrîsî adamına amân ve veche yok. Rehîne de istenilmiyor. Şefleri isteniliyor. Vakit gâ'ib itmek zamânı değıldir. Bâbü'd-devle, bâbü'l-'adle ve el'emânadır. Hemân bi'lâ kayd -ı şart rihâlet istiyorum. Eğer siz Hacûrlılar böylelikle vakit geçirecek iseniz lüzûmınız yokdur. Didiniz diye mûmâ ileyhi bir parça hırpalamak lâzım geldi. Döndü gitdi. Korkularından Şehr-ı esfel'deki Hacûrlılar ilerüleyerek gecenin sâ'at birine kadar tüfenk patırtısı devâm itdi. Ve bu esnâda Benî Neşir'den Ali Kahim (yarım çıkmış) itdiği görüldü. Ve

haml-i mezkûrde sabâha kadar tüfenk sesi eksik olmadı. 5/8/32 Akşamı Yahyâ Ali'ye gelen bir mektûbında Şehr-ı esfel hareketde te'hir ve te'enni gösterdiğinden Mihlâf cihetinden sıvıştığı ve 'Abis'de Yahyâ Ali'nin hükûmet tarafından der-destle kumândân'ın mezh topları atıldığından bahisle teşevvüş-i efkâr-ı hâmil olduğu zikr olunuyordu. Hemân aşağı inmesini ve bu fikrin izâlesi lüzûmını bildirdim. Cebel-i rufâ'îye gitdi. [5/6]/ 8/32 gecesı Beytü'ş-şarkî'nin işgâlini gören Ali Abdullâh Tayr Ali Kahim'i tevassut ider. 6/8/32 sabâhı Şehr-ı esfel'den ilerüleyerek bir iki meşdân bakılıp fâzılın köyünü işgâl sırasında Şû'î Ullân köyünden atılan silâh sadâlarına Şehr-ı esfel ve Yafûsî toplarının hemân cevâb virişiyle berâber Muhammed Cîrân evlâdlarının merkûmun köyüne takarrubu Şû'î Ullân'a da silâhını bıraktırıp mûmâ ileyhın vechiyle Beytü'ş-şarkî Ali Kahim nezdine götürmesini taleb ve evlâdının da vechiyle Cebel-i rufâ'îye inerek demir pesend- idilmeleri ateşe nihâyet virdi. Bütün Benî Âmir'in cedri hastalığıyla musâb bulunmaları kabâ'ili temâsı husûsunda korkutduktan harîk veya tahrîbât îfâsına mâni' oldı. 6/8/32 akşamı Yahyâ Ali Sevâb' ın raporu Muhammed Cîrân Yahyâ Ali Kahim, Şeyh Muhammed Cevâdî Benî Neşir ukkâli Şehar'a geldiler. Benî Âmir ve kuvvâd-i âkillerinin demirli bulduklarını, amân dilediklerini ve eğer i'dâm mülâzime varsa zimmetlerinde olduğundan harbe devâm sûretiyle zabt ideceklerini hükûmetin her bir tekâlifini îfâdan sonra rehînelerini hükûmete teslîm ile salıverilmeleri husûsunı istirhâm eylediklerinden siyâseten (kabûl) dinülüp 7/8/32 de Şehare teslîm idildi. Ve Cebel-i rufâ'îye inildi. Yahyâ Ali ile Benî Neşir mes'elesi görüşüldi. Öğleden sonra Yahyâ Ali Mürtâfa gitdi. Bizde topcı Kumândân'ıyla birlikde mu'âdeme mahallerinden geçerek Benî Neşir'e geldik. Merkûmât 8/7/32' de Şehare'den sevkle Hacûru's-sülüs müfrezesine teslîm itdirildi. Bu mu'âdemede Mihlâf 'dan üç Benî Neşir'den beş mecrûh ve mukâbil taraftan 'Abdullâh Yûsuf isminde kuvvâdînin mu'âdil dinilen adamla  (?) ve Ali Kabûl maktûl, iki kadın ve henûz zâhire virmedikleri bir çok mecrûh vardır. 8/8/32 günü Ali Kahim yanında Benî Neşir'de toplandı. Kendilerinden Ömer bin Ahmed'in teslîmi taleb olındı. Muhammed Şeyh gitdi geldi. (Yarım Çıkmış) sûret-i hakîkada duhhâlet (tam çıkmamış) olmadığını söyledi. O halde mes'ûliyetin kendisine â'id olduğunu kendilerinin salâh arzûsı varsa bu çıbanı aralarından çıkarmak, koparmak lâzım geldiği hakkında bir çok nesâyih ve kısmende tatlı tehdîd kelâmlarıyla fikirleri imâle İdildi. [8/9]/8/32 gecesı sabâhleyin

irkenden köyünün basılması bulurlarsa bağlanması bulamazlarsa köyünün yakılıp yıkılması ve bir daha da Benî Neşir'e kat'ıyyen sokulmaması taht-ı karâra aldırıldı. İhtiyâtan Cebel-i harîk'da ictimâ' itdirilen Hacûru's-sülüs müfrezesine tertîbât-ı lâzime de aldırıldı. Sabâh oldu. Kaçtığı anlaşılınca başlarında Muhammed Şeyh olduğu hâlde Benî Neşirîler Merkûmun Karakûn ismindeki köyi kâmilen yakup yıkdılar. Sâ'at dörtde Hacûru's-sülüs müfrezesi berâberinde Sa'îd Talhâ, Ali Sagîr, Şû'î Ullân, Ali Abdullâh Tayr demirli oldukları hâlde Benî Neşir pazarına indirildi. Bir sâ'at istirahatdan sonra bütün Benî Neşirîler meveddet-i muhabbetle muhtezec,sevinçli du'â ve teşyî'ları arasında Vâ'zât hudûdına ve oradan sâ'at onda Cerb ordugâhına bi'lâ- hâdisе muvâselet idildi. 2/119 Müfrezesi [10/11] /8 Ve 3/118 11/8/32 akşamı mahallerine müvâcehen Cerb'den tahrîk idilerek bu sûretle mes'eleye nihâyet virildi. bu te'dîb harekâtında 89 atım muhtelif cins top .../16 sandıkla .../590 'aded büyük çaplı mavzer cephânesi sarfiyyâtına mukâbil kabâ'ilin hükûmetin emri altında 5/8/32 ve 6/8/32 günleri bi'lâ-ücret ve mütehad bir kütle hâlinde İdrîsî adamına tehâccümle hidmet itdirilmeleri ve bu vesîle ile Yahyâ Ali ve Ali Gundî'inin merkez hükûmet müvâseletleri ve bu hareketin Hacûru's-sülüs ve Hacûr kuvvetlerinden ibâret cem'an (320) tüfenk bir alay kuvvet ve mikdârında irâ'esi sûretiyle satvet-i ibrâz ve husn-i nefice 'îsâl idilerek itmâm ve ikmâl mahzan Cenâb-ı hakkın mu'âveneti ve mâ-fevklерimizin eser-i tevveccühâtı sâyesindedir. Te'dîbin ilgâ eylediği havf-ü haşyet ve ciddiyet kabâ'ilden İdrîsî'ye henüz meyl muhabbeti veya Cisyâ'ya gitmeye niyeti olan varsa fikir kalblerinden kâmilen silindi 1/12/31' de Hatmeyân şimâle atılmış İdrîsî cephesini bu zarar aynen faslen Benî Eslem-Benî 'Abis mıntıkası şimâline atarak İdrîsî'nin Yemen'i istîlâ âmâline bir sed çekildi. 328' de bu mıntıkadaki taburların adem-i fa'âliyetden tevellüd kabâ'il şimarıklıklarına nihâyet virerek zâbit, nefer, me'mûr onurını takınabildi İdrîsî'nin mahvına doğru atılan Şevketeyn-i hatvenin hatevât-ı serî'aya tahvîli ber vech-i âtî muvâdin emr ve tatbîkine ve müsâ'adesine vâbestedir:

1- Müte'addid def'alar Hacûr siyâsî jandarma tahsîsâtından tahvîl sûretiyle meşâyıha tahkîki 'arz olunup adem-i sadâkatlerinden bahisle red olunan ma'âşât bir ân evvel tahsîsa müsâ'de,

2-Gün be-gün çoğalan gelen gidene hiç olmazsa yemeklik ve gât ikrâmına ve bu sûretle ühuvvet ve muv'âneti te'sîse medâr olabilecek mestûre parası

		<p>îrsâline lütfu.</p> <p>3-Benî Mervân ve şimâline doğru propoganda mektûblarıyla imâle ihzârlarına öteden beri çalışılmakta olan meşâyih ve kabâ'il celb ve birer mikdârda cephâne virerek müstemi' nazarlarını ayırub İdrîsî muhîtine tüfenk patlatmak İçün 25 sandık cephânelik lüzûm ve mecbûriyyet görüldükçe sarf idilmesine şimdiden müsâ'ade,</p> <p>4-Velev bir taburla bir bataryanın 'Abis duhûlü bütün şimâl kabâ'ilenin intibâh-ı müceb olarak hükûmet müzâheratine başladı. İdrîsî'den korku kalmadı. Artık yürüyelim bu mel'ûnı ortadan kaldıralım. 'Aleniyân teşvîki mücib olacağından tahrîkine müsâ'ade buyurıldığı takdirde ba'de'l-harb hükûmet-i mu'azzame-i osmâniyemizin az masraf ve yorgunlukla Yemen'de istihsâli lâzım gelen âmâl ve menâfi'-i siyâsiyesini kabâ'ilin şimdiden kalbî sadâkat ve merbûtiyyet te'mîn nukât nizâmından fâ'ideli, şöhretli ve muvaffakiyetli netîceler istihsâli me'mûl kavî bulunduğî cihetle icrâ-yı îcâbı men'ût re'y-i 'âlî kumândânileri bulunduğîni mübeyyen raporum 'arz ve takdîm kılındı.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'. Luh. M.K.'ı</p> <p style="text-align: right;">Gâlib</p>
447.sf.	Cerb'den Şifre	<p style="text-align: center;">Tehâme Mintikatü'l-harekâtı K. lığı'na</p> <p>H.8/6/32 Şifre:</p> <p>1-Yahyâ Ali Sevâb'ın Koful'da bulunduğî esnâda Benî Âmir ve kuvvâdı te'dîbi için atılan top sesleri hükûmet Yahyâ Ali'yi yakaladı ferruh toplarını atıyor gibi 'Abis'de kıl- ü kâli teşvîş-i izhânı mücib oldu.</p> <p>2-Mûmâ ileyhin Medîha'ya hareketle 'avdeti kaç senedir aralarında haberiyyetli olmayan Benî Mervân Benî Hasan mu'âdemesini tevlîd itdi.</p> <p>3-Henüz şimâlde Benî Mervân vesâ'ire vaz'iyeti inkişâf ve hükûmete fi'len temâyül itdikçe hâlen Yahyâ Ali'nin 'Abis'den infikâkı muvâfık bulunduğundan vakt-i merhûn-i hulûlünde Safâ'ya azîmetini mansûr bulunduğî ma'rûzdur.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'. Luh. M.K.'ı</p> <p style="text-align: right;">Gâlib</p>

448.sf. 8/32	Cerb' den	<p style="text-align: center;">Mıntıka Topcı K.lıǵı'na</p> <p>1-Zühre'deki Âdî cebel takımı 2/119 bakıyesiyile 16/8/32 Akşamı Zeydiyye'ye hareket itdirilecek.</p> <p>2-(silik çıkmış) ihkâr nakliyesine taburunuzca mu'âvenetle tahrîk olunacak.</p> <p>3-Kahriye'den dönecek Cerb develeri 2/119 nakliyesine yardım ve 'avdetinde Zeydiyye'de ne varsa götürecek.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'.Luh. M.K.'ı</p> <p style="text-align: right;">Gâlib</p>
14/8/32	Cerb' den	<p style="text-align: center;">Zühre K.lıǵı' Vekâletine</p> <p>1-Zühre'deki 2/119 kasası ve 201 kişi bakıyyesi ve müstekil topcı tâkımı 16/8/32 akşâmı Zeydiyye'ye hareket iderek tabura iltimhâk idecek.</p> <p>2-3 Kişi zâbitânıyla beraber sekiz nefer daha ilâvesiyile kırk kişilik müfreze hâlinde Zühre'de kalacak ve Zeydiye'den mezkûr bölüğe â'id sekiz nefer gönderilerek bu neferler tebdil olunacak.</p> <p>3-Sakâ araba ve devesi Zühre'de terk ve müfrezenin i'âşesi taburca te'mîn ve müfreze cedveliyile idâre olunacak.</p> <p>4-Fazla eşyâ vâridât pey-derpey de sevk olunabileceğinden nakliye masrafı kabûl olunmayacak.</p> <p>5-Kahriye'den dönecek Cerb develeri nakliyenize virildiğinden 'avdetinde Zeydiyye'de ne varsa teslîm idilüp gönderilecek.</p> <p>6-Zâhirenizde mintıkaya â'id para Yüzbaşı İbrâhim Efendi'ye devr olunacak.</p> <p>7-Hareketinizin enbâsı.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'.Luh. M.K.'ı</p> <p style="text-align: right;">Gâlib</p>

14/8/32	Cerb'den Şifre	<p style="text-align: center;">Tehâme Mıntıkâtü'l- harekâtı K.lığı'na</p> <p>H.13/8/32 Şifre:</p> <p>1-[2/119] 3 kişiden kırk nefer zâbitânıyla berâber Zühre'de alıkonularak mütebâkîsi müstekil âdî cebel takımıyla 16/8/32 akşamı Zeydiyye'ye tahrîk olunacaktır.</p> <p>2-Bu bölüğü bırakmaktan maksad zâbitân dîvân-ı harbinde a'zâ bulunan mezkûr bölük K.Mülâzım-ı evvel Ziyâ Efendi'nin îcâbı hâlinde Cerb'e celb ile muhâkemeyi sekteden vikâyedir.</p> <p style="text-align: right;">Vâ' Luh.M.K.'ı</p> <p style="text-align: right;">Gâlib</p>
449.sf.	Cerb'den	<p style="text-align: center;">İlâ Eş-şeyh Haydar Muhacceb Allah'ın selamı üzerine olsun</p> <p>Sevgili kardeşim ben sana söylemek istiyorum ki senin arkadaşın Şeyh Yahya Sevab Paşa ki akıllı bir adamdır. Ona karşı dürüst ve güvenilir bir arkadaş olduğunu biliyorum. Sen bu yolda şeytanın yolundan uzaksın. Gittiğin yol iyi bir yoldur. Aynı zamanda sen müslümanların kanını akıtmak istemedin. Ben seni senin düşmanlarına karşı desteklemek istiyorum. Sana bir gerçeği daha belirtmek istiyorum ki hükümet ve ben seni desteklediğimiz sürece sen emniyet ve güvendesin. Sen yeter ki bize karşı dürüst ve güvenilir ol. Ne söylediysem Allah şahittir.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'. Luh.M.K.'ı</p> <p style="text-align: right;">Gâlib</p>
	Hudeyde'den	<p style="text-align: center;">Vâ'. Luh. M.K.lığı'na</p> <p>Benî 'Abis ile Benî Mervân arasında mu'âdeme başladığı ve Yahyâ Ali Sevâb'ın bu mes'eleyi hal itmek üzere bulunduğu anlaşıldığı bundan mâ'adâ vilâyet-i celîleye gelen diğer bir ma'lûmâtda ingilizlerin Cîrân'a on iki kadar top ile birlikte bir çok silâh çıkardıkları bildirildiği bu ma'lûmât ve harekât üzerine bu sırada Cerb 'deki kuvvetin zayıflatılması veya parçalandığının kabâ'ile ihsâsı muvâfık olacağından Zeydiyye tahsilat müfrezesinin ileride</p>

		<p>yine takviye idilmek üzere 2/119'un Zühre'deki müfrezesinden kal'anın muhâfaza ve hizemâtına kâfi efrâd terkinden sonra alınabilecek efrâdla takviyesi zarûri olduğu kolordudan iş'âr buyrulmakla zaten Zühre'den biraz kuvvet alınmış olduğundan şimdilik Cerb'den kuvvet tahrîk idilmemesi lâzımdır.</p> <p style="text-align: right;">Tehâme K. nı</p> <p style="text-align: right;">Râgıb</p> <p style="text-align: center;">Vâ'. Luh. M.K.lığı'na</p> <p>Mahza Şeyhi Abdullâh Muntasar'ın rehînesi bulunan oğlu torunu ile beş ay mukaddem üç gün evvelde torunu müstevfi kardaşı oğlu ile tebdil idildiği ve bu hâl devâm idecek olursa mübtesir rehîne kalmayacağı 'arz olunur.</p> <p style="text-align: right;">Hacûr K.'ı</p> <p style="text-align: right;">Nâzım</p>
450. sf. 16- 17/8/32	Cerb' den Şifre	<p style="text-align: center;">Tehâme Mintıkatü'l- harekâtı K.lığı'na</p> <p>14/8/32 Şifreye Zeyl</p> <p>2/119 Zühre müfrezesinden (68) piyâde iki esir dört deve (2) âdî Cebel (12) topcı esir, birinin mintıkadan dört esir ve dört deve nakliyesine ilâvesiyle masrafsız olarak [16/17]/8/32 sâ'at yarımında Zeydiyye'ye hareket itdirilmiştir.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'. Luh. M.K.'ı</p> <p style="text-align: right;">Gâlib</p>
17/8/32	Cerb' den	<p style="text-align: center;">Tehâme Mintıkatü'l- harekâtı K.lığı'na</p> <p>Bundan beş mâh mukaddem Mihlaf Şeyh'i Abdullâh Muntasar'ın rehîne oğlu torunu ile üç mâh makdem torunu müstevfi kardaşı oğluyla tebdil idildiği ve bu hâl devâm idecek olursa mübtesir rehîne kalmayacağı 16/8/32 târîhli Hacûr K.lığı telgrafiyla bildirülür. Dâ'imâ hurrâb ile meşgûl kâ'im-i makâm vekîli hakkında cezâ tatbîk olunmaması daha ziyâde cür'etini artırarak ahvâl-i mü'essefe husûsuna sebep olacağı 'arz olunur.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'. Luh. M.K.'ı- Gâlib</p>

18/8/32 451.sf.	Medîha 'dan	<p style="text-align: center;">Sûret</p> <p>Kumândân Gâlib Bey'le sâbıkan Cebel-i Benî Âmir için konuştuk. Tertîbsiz kalırsa hepimize zarardır. Ve mektûbı elimizdedir. Fakat terk ile şifâhen mürâca'at itmek istiyorum. Ma'mâ-fih hastayım ve işlerim çokdur. Memleket islâhı için tenezzülen ve muffazzalen yarın Pazartesi günü 'ale's-sabâh El-hekaya geliniz. Orada görüşelim. Ma'lûm-ı âlîniz der ki vazîfeniz vazîfemden büyüktür. Yahyâ Ali Sevâb'ın me'mûrı bu gün köyüne geçmiştir. Kardeşimiz evine avdet itmek istiyor. Milîslerin ekmekleri azalmaktadır. Benî Âmir'in Celb tahliyesi iyi değildir. Bu def'a habersiz oldu. Diğer def'a haber ile alınacaktır.</p> <p style="text-align: center;">Vâ' .Luh. M.K.lığı'na</p> <p>Hâdî Talhâ'dan aldığım mektûbın sûret-i mütercemesi Balâya alındı.</p> <p>1-Dün Şehare pazarının yanındaki kahvelikte görüşdüm. Evvelen bir top ile nizâmiyeden bir müfrezenin Cebel-i Âmir'e gönderilmesini teklîf itdi. Emir almadıkça teklîfini kabûl idemeyeceğimi cevâben söylediğimde oradaki milis adedinin tezyîdini ve yemeklerinin ve yemeklerinin askeriye virilmesini talep itdi. Yemeklerini siz virirseniz tezyîdi mümkündür. Mâdem ki yemek vermek istemiyorsunuz bu husûsa istîzân itmeğe mecbûrum didim.</p> <p>2-Dün Mihlâf a'shârına mahsûben 378 Kıyye dura geldi. Deve ücreti olarak 121 riyâl virildi. Düski görüşdüğümüz zâtla muhabbet esnâsında .../200 çuval dura tahsîl olduğunu söylüyorlar. Niçün böyle az gönderdiniz sü'âline kendisinin dört yüz riyâl zararı olduğunu ve bu tahsîlâtdan Yahyâ Ali'ye ve Muhammed Ali Kundî'ye hisse ayrılacağı cevâbını virirdi. Kuvvâdî haberi Âmir'den daha bir şey tahsîl olunamayacağından oraya müretteb milîsleri idâre râbîtâtını te'mîn idemeyeceği anlaşılıyor. Yapılacak mu'âmele müte'ezindir.</p> <p style="text-align: right;">Hacûr K.'ı Nâzım</p>
--------------------	----------------	--

<p>..8/32</p>	<p>Cerb' den</p>	<p>Hacûr K. lığı'na</p> <p>H.</p> <p>1-Cebel-i Âmir'de topa, askere, milliye lüzûm yokdur. İsterse kendisi yedirebilür.</p> <p>2-Îcâb ider ve sırası düşerse devletin hasârâtı daha çok olduğunu ve bu kadarcık duranın zekâtının hükûmete teslîminden dolâyı kumândânın mahcûb olduğunu tebliğ idiniz.</p> <p>Vâ'. Luh. M.K.'ı</p> <p>Gâlib</p>
<p>/8/32</p>	<p>Zeydiye' den</p>	<p>Vâ'. Luh. M.K.lığı'na</p> <p>Tahsîlâtın sür'atle icrâsı kuvvetin kesretine tâbi'dir. Velev muvakkat olsun. Ziyâ Efendi müfrezesinin iltihâkı olmadığı takdirde .../20 neferle bir zâbitin i'zâmına müsâ'ade buyurulmâsı.</p> <p>2/119 Kumândân</p> <p>Yüzbaşı Behçed</p>
<p>29/8/32</p>	<p>Cerb' den</p>	<p>2/119 K.lığı'na</p> <p>H.</p> <p>Hâlen Zühre'den bir şey tahrîk idemeyiz. Mu'âmele ve muhâbere geçdi. Teklîfâtımızı şimdilik te'hîr itdikleri için imkân müsâ'id değildir.</p> <p>Vâ'.Luh. M.K.'ı</p> <p>Gâlib</p>
<p>29/8/32</p>	<p>Cerb' den</p>	<p>Vâ'. Luh. M.K.lığı'na</p> <p>Topçu Kumândânlığı'na</p> <p>1-Cebel-i Sûb müfrezesinin ikâmesine lüzûm kalmamışdır.</p> <p>2-Müfreze âdî Cebel ile berâber [24/25]/8/32 sabâhı Cerb ordugâhına celb olunacaktır.</p> <p>Vâ'.Luh. M.K.'ı- Gâlib</p>

Hacûr Vâ' .Luhye Zühre K.lıkları'na Luhye Kâ'im-i makâmı'na

1-8/7/32de Mersûl neccâbı Ebû Arîş civârında yılan sokduğundan hastalanır. 'Abis haber gönderüp kardaşını celb iderek ebhâya gönderir. 26/8/32 sâ'at dördte gelen neccâbın getirdiği ma'lûmât ber-vech-i zîrdedir.

2-Şimdiye kadar Cerb'den neccâblarla mersûl telgrafların kâffesi ebhâya teslîm olındığı.

3-Virecek ücret olmadığından fî-mâ ba'de neccâb gönderilemeyeceği ma'ruzdur. (firkaya)

Vâ' .Luh. M.K.'ı - Gâlib

Sûret

Vâ' .Luh.M.K.lığı'na

Ebhâ/13/8/32

1-8/7/32 târîhli tahrîrâtınızı hâmil neccâb 9/8/32 de geldi. Üç gün istirâhat edilerek 12/8/32 de hareket itdirildi.

2-Yahyâ Ali Sevâb'm dühhâletindeki muvaffakîyetinizi tebrik ider teşebbüsât-ı sâ'irenizde de muvaffak olmanızı temenni iderim.

3-Asîr ve Sağma'daki hissiyâtınıza teşekkür iderim.

4-Kuvvetimizin Mekke'ye girmemesi havf ve telâşa düşürmemek maksadına müstenid olduğundan ve haccâcın haccı îfâ ile Mekke'den ayrılmalarını müte'âkib kuvvetin Mekke'ye gireceği Mekke'den 'avdet iden haccâcın ifâdesine 'atfen Konfida kâ'im-i makâm vekâletiyle kumândânlığından bildirildi.

5-Fırka müfrezesindeki silâh arkadaşlarına selâmlar ider.

Müstekil 21' nci Asîr firka-i Kumândân'ı

Mirâlay Mihâleddîn

Tehâme Mıntıkâtü'l-harekâtı K. lığı'na


9/32	Cerb'den Şifre	<p>1- 8/8/32'ye kadar şâyân-ı 'arz hâdise yokdur. 9/8/32' de 2/118, 3/118 ve topcusından birden üç nefer hâdimen 'avdet itmiş ve evrâkı takdîm kılınmıştır.</p> <p>2-23/8 de Cerb hastahânesinde topçıdan bir nefer vefât itmiştir.</p> <p>3-[23/24] /8'de künyesi belli olmayan bir kimse Luhye önünde adalar arasında giceleyüp irkenden hareket itmiştir.</p> <p>4-Cebel-i Sûb müfrezesinin ikâmesine lüzûm kalmadığından 23/8/32 sabâhı ordugâha alınmıştır.</p> <p>5-[20/21] /8 Süveyş'den gelen gâyet büyük iki vapurun bir çok yaralıyı hâmilen Kamarân'a uğrayarak Aden'e gittikleri ve Kamarân a gelen vapurun yarıya bayrak çekdikleri Luhye'den bildirilmiştir. . 31/8 de Cerb'e emir ve zâbiti ile Yahyâ Ali Sevâb'ın hânesine geldiği fevka'l-âde i'zâz ve ikrâm görüldü. Bu da bu günlerde hareket-i mel'anete yeltenen tüfenk cephâne para dükkânını açarak ortalığı ifsâd ve 'Abis'i tazyîk etmek isteyen İdrîsî dolabına hükûmetin 'Abis'e karşı muzâheratı zımnen göstermiş olmak maksadıyla yapıldı. 1/9/ da 'avdet olındı.</p> <p>2-Hacûr te'dîbâtı, Zühre müfrezesinin Zeydiyye'ye hareket-i vukû'âtı evvelce 'arz olındığı.</p>
253.sf.		<p style="text-align: right;">Vâ'. Luh. M.K.'ı</p> <p style="text-align: right;">Gâlib</p> <p style="text-align: center;">Tehâme Mıntıkâtü'l-harekâtı K.lığı'na</p>
9/32	Cerb'den	<p>1-'Abis'den yapılan tahkîkâtta Cîyzân'a top, tüfenk, cephâne, erzâk çıkarıldığı söyleniyor. Mikdâr-ı hakîkatı hakkında ma'lûmât mühîmme yokdur ve almakda mümkün değildir. Ekseriyâ mübâlağalı ve yalan işâ'âtında İdrîsî'nin öteden beri âdeti ve mesleğidir.</p> <p>2-Müştereken Luhye'ye ta'arruz için İngilizin İdrîsî'ye vâki' teklîfine hasâd zamânı olduğundan ortaya sürülerek sonraya ta'likı taleb olunmuştur.</p> <p>3-Yahyâ Ali'nin Hacûr harekâtıyla İdrîsî'ye karşı fi'len muhâsamesini göstermesi Benî Mervân ve Benî Hasan mu'âdemesini tevlîd ve Ahmed</p>

454.sf.	<p>Vemûm ile Hamsîyin Şeyhini fırsatdan bi'l-istifâde külah kapmak için İdrîsi yanına sevk ve tahrîk itdi. O da 41:15 yüz tüfenk ve cephâne ve para ile müreffehen î'âde itdi. Bunlar el-yevm yollarındaki vâsıtalar ile propogandadan hâlî kalmıyorlar.</p> <p>4-Bu tüfenk ve paralar Yahyâ Ali'ye fikir ve muhâlefet belleyen Şeyh Cîylan'ın küçük birâderini de teşvîkden hâlî kalmadı. O da kendi el-yevm 'Abis vürûdiyla berâber zabtına intizâr olunmaktadır.</p> <p>5-İdrîsi Cîyzân'a indi. Medîha'dan geleceği tevâtüren söyleniyor. Bu da sırf Yahyâ Ali'yi tazyîk ve belki tutduğu yoldan döndüririm esâsına müsteniddir.</p> <p>6-İdrîs'in vukû' bulacak ilk tazyîkdan müte'essir olacak Benî Hasan kabilesi ve şehidir. Mukaddemâ 'arz idilmiştir. Bu hâl ve vaz'iyet karşısında ve geceki mu'âdemede yaralanan evlâdını Cerb hastahânesine göndererek tedâvi itdiren ve bundan dolayı 'arz-ı teşekkür iden bu şeyhe hiç olmazsa 40030 tüfenk virmek îcâb ider.</p> <p>7-Şimdiye Kadar Va'zât'ın yüzünü görmeyen Benî Neşir Şeyhi Muhammed Şeyh Hâfız'ın tevahhuş ve vahşi'ttabi'a olduğu hâlde kendisinde hâsıl itdirilen emniyyet-i kalb ve muhabbetden dolayı bu def'a da 29/8/32'de ukkâliyle Cerb ordugâhına geldi. Benî Neşir bu muhîtin kalbidir. İfsâdın ocağı olduğu gibi ıslâhın da temelidir. Şu za'îf ve sükûne muhtâç olduğumuz bir zamânda bu gibileri boş çevirmek iyi değildir. Kabâ'iline karşı şerefini muhâfaza için taleb itdiği bir mikdâr silâhı emriniz olmadığı için viremedik. Kendisini memnûnen gönderemedik. Bir İdrîsi ifsâdında 'Abisin birinci mu'âdet ve muzâhiri Benî Neşirîliler'le şeyhinin kırılmaması için bir mikdâr tufengin i'tâsına müsâ'ade buyurulması ve vakt-i müsâ'ade mûmâ ileyhin de Yahyâ Ali ile berâber getirileceği ma'ruzdur.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'.Luh.M.K.'ı Gâlib</p>
---------	---

/9/32	Hudey de'den	<p style="text-align: center;">Vâ' .Luh. M.K. lıĝı'na</p> <p>H.12/8/32 târîhli üç kıt'a telgarfla bir şifreye:</p> <p>Dehâlet ve i'tilâf idecek meşâyıha ve kabâ'ile âncak rehîne mukâbilinde esliha ve cephâne virilebileceği doğrudan doğruya re'sen kolordu Kumândânlığı'na emir olunmuş olduğu iş'âr olunuyor. Bununla berâber mücâhidîn için kabâ'ile silâh ve cephâne tevzî'inde teblîgât-ı sâbıka mücebince alınacak mazbataya vâki'ül- imzâ ve meşâyıh ve ukkâlden rehâ'in ahzi hakkındaki mesâ'il ma'lûmunuz gibi ayrıca tarafımdan virilen emirde gedânın şerâ'it-i sâbıkaya ilâveten kuvvetli rehîneler iltimâsı emir olunmuş iken bu esliha ve cephâne ne vecihle ve ne gibi bir emre değinmek müse'adesiyle virilmiştir. Serî'an bildirilmesi Kolordu Kumândanlığı'nın emrine 'atfen bildirilür.</p> <p style="text-align: right;">Tehâme K. i Râĝıb</p>
1/9/32	Hudey de'den	<p style="text-align: center;">Vâ' .Luh. M.K.lıĝı'na</p> <p>H.14/8/32 (3) maddelik şifreye</p> <p>Yahyâ Ali Sevâb'ın Hacûr'a çıkışı hükûmete karşı olan sadâkât ve merbûtiyyet gösterilmesi ve bu bâbda kolordu ile vilâyetce kanâ'at hâsıl olmuş ise de imâm hazretlerinin taht-ı nüfûzlarında olan Zeydî ile meskûn ve Yemen'in en mühim kazâlarından ma'dûd olan Hacûr'un emr-ü idâresi uhdesine tevdi' idileceğine göre hem görüşülmek ve hem de İdrîsi ile tamâmen kat'i alaka itdiğine dâ'ir gerek imâm Hazretlerince ve gerekirse bütün kabâ'il nazarında bir itmi'nân-ı tâm hâsıl olmak üzere mûmâ ileyhın Safâ'ya gelmesi siyâseten ve idâreten olduğu ve Safâ'ya vürûdında kendisine beher hâl-i kâ'im-i makâmlık tevdi' olunacağı Kolordu K.lıĝı'ndan iş'âr buyurulmakla evvelce de yazıldığı üzere vakt-i münâsibde mûmâ ileyhın Safâ'ya uğramasıyla Hacûr mes'elesine hâtime virilmesi ehem-i ümûrdan olduğundan hemân dehâlet ve teşvîkâtta bulunulması lâzımdır.</p>

(....?....)	Hudeyde den	<p style="text-align: right;">Tehâme K.'ı Râgıb</p> <p style="text-align: center;">Vâ'. Luh. M.K.lığı'na</p> <p>Alınan haberlere nazaran İdrîs'in 'Abis, Luhye, Benî câmi' üzerine hareket yapması ihtimâli çoğaldığı ve Benî Eslem âkılı Ahmed Vemûm'ın Cisya'ya giderek İdrîsî'den elli tüfenk ve on iki sandık cephâne aldığı ve Hamîsîbîn Şeyhince de ayrıca bir mikdâr cephâne ve tüfenk virildiği Luhye Kâ'im-i makâmlığı'nın ve ingilizler tarafından İdrîsi'ye ma'cephâne on altı topla (1500) sandık cephânenin gönderildiği de Hâdî Paşa'nın iş'ârına 'atfen vilâyetden bildirildiği ve şu hâle nazaran mıntika için en mühim kuvvetü'zzahîr olacak kabâ'il ve meşâyih-i sâdikanın her zamândan ziyâde kemâl-i basîret ve hüsn-i idâre ve daha ziyâde takrîblerine himmet ve izzet olunması ve îcâbında kabâ'ilin kavgasız çağırılarak esbâb-ı muvâfakatın ihzârına çalışılması vilâyetce Luhye Kâ'im-i makâmlığı'na yazılmış olduğu kolordu K.lığı'nın iş'ârı üzerine bildirilir.</p> <p style="text-align: right;">Tehâme K.'ı- Râgıb</p>
./9/32	Cerb' den Şifre	<p style="text-align: center;">Tehâme Mıntikatü'l-Harekâtı K. lığı'na</p> <p>H.</p> <p>Dehâlet idecek kabâ'ilden idrîsiyle kat-'ı alâkaya vesîle ve vâsita olmak maksadıyla rehîne taleb idildiği fikrinde idim. Yahyâ Ali Hacûr'a çıktığı, Mihlâf te'dîb olındığı İdrîsî'den yüz tüfenk alan adamlar tutulduğu cihetle bunları rehîne almadan daha kuvvetli birer te'mînât telakkî itdim. Keyfiyyet-i istîzâna gelince vesâ'it-i muhârebenîn o esnâda ve arasında emir telakkîsine olan adem-i müsâ'adesi senelerden beri rihâletlerine uğraşılan şimdiye kadar İdrîs'in hayât-ü bekâsını te'mîn iden kabâ'il rü'esâsından bu za'îf zamânımızda görülen şu itâ'ate ve Benî Âmir ve Kuvâdî'nin İdrîsî'den aldığı tüfenklere karşı hükûmetin o esnada mukâbelesi lüzûm ve mecbûriyetine ve mâ' fevklerinin bu gibi bid'ad-ı zâtîyye ile hareket lâzım geldiği zamanlardaki müsâ'adelerine i'timâden virilmiştir. İttihâz olunan tedâbir ve ta'kîb olunan hatt-ı hareketle şimdiye kadar menâfi'-i devleti te'mîn ve kabâ'il kozu gibi taht-ı itâ'at ve du'âda bulındırıldığı ve bi'l-akis menâfi'-i devleti muhtemel hâdiseye meydân virilmediği ve rehînenin te'mîn ideceği menâfi'den daha şerefli</p>


456.sf. 2/9/32	Cerb' den	<p>te'mînât istihsâline çalışılacağı.</p> <p>Vâ'.Luh. M.K.' 1- Gâlib</p> <p>Tehâme Mıntıkâtü'l-harekâtı K.lığı'na</p> <p>H.1/9/32 şifreye</p> <p>İdrîsi'nin harekâtı, silâh vesâ'ire tevzî'âtı haber alınıyor. Buna mukâbele lâzım geliyor. Silâha silâhla mukâbele olunur. Vâ'zât Benî câmi' ve Luhye cephesi 'Abis mıntıkasıyla kapalıdır. Bunu en iyi seyr idecek Yahyâ Ali ve ona muzâheretdir. Kabâ'ilin 'aynı tarafa tevcîhi Yahyâ Ali'nin tevcîhiyle kâ'imdir. Bütün bu civârda bu günkü sükûnet tepsi üzerinde altunla gezildiği hâlde dokunulmamak onun hükûmete duhhâleti netîcesidir. Fi'l-hakîka mıntıka için en mühim kuvvetü'zzahîr kabâ'ildir. Esâsen bütün tesbîtât bu gâyeyi istihsâle ma'tuf ise de senelerce zindânlârda bi'lâ-hüküm mahkûm ve meşâyih zenciri altında eritilen bunca mazlûmına hükûmet i'timâz-ı ayn itdiği hâlde mıntıka bir iki neferi habs itdiğinden tüfenk virdiğinden dolayı su'al karşusunda buldukça inkisâre uğrayacak azm-i tahdîd olunmuş bid'at-ı zâtıye ile kabâ'ili âmâle keyfiyyeti kâbil olamaz. Matlûb olan müdâfa'a te'mîn ve kabâ'il çağrılmaz ve kimse de icâbet itmez. Bir hey'et-i tahkîkiye gönderilsin. Bir senedir şu mıntıkada kabâ'ilde yapılan inkilâb, itâ'at ve zabt rabt tedkîk olunur. Kabâ'ilin du'âları kulakla işdilsün. Devletin şerefini yükseltmekden sükûnet te'mîninden başka bir şey görülürse cezâm virilsün ve illâ bu kadarcık kuvvetle parasız te'mîn olunan bunca menâfi'a mukâbil yazılan husûsât adem-i kabûl ve mahdûd bir dâ'ire de kıvranmakla vazîfeye devâm beyhûde ve bî fâ'ide bulunduğundan Lahec mıntıkasında bir vazîfe tevdî'ine müsâ'de buyurulmasını 'arz ve şimdiye kadar mahzâ sâbıka-i hamıyyet ve gayretle ve ordumuzun şerefini muhâfaza uğruna vâki' mürâca'atlarımdan hatâ sâdır olduysa 'âvdetimi istihâm iylerim.</p>
-------------------	--------------	---


3/9/32	Cerb'den	<p style="text-align: right;">Vâ'.Luh.M.K.'ı</p> <p style="text-align: right;">Gâlib</p> <p style="text-align: center;">Mıntıka Topcı K. lıǵı'na</p> <p>İdrîsi harekâtı, ingiliz ve italyan parmaǵı mahsûsudür. Luhye'deki iki mântalın ester ve öküzlerle de  (cerî) ve hıyn-ı iktizâda mevki'-ı tebdîl ve topların geri çekilmesi husûsundaki nekâyı'ın ikmâlen enbâsı.</p>
457.sf ..9/32	Cerb'den Şifre	<p style="text-align: right;">Vâ'.Luh.M.K.'ı</p> <p style="text-align: right;">Gâlib</p> <p style="text-align: center;">Tehâme Mıntıkâtü'l-harekâtı K.lıǵı'na</p> <p>H.</p> <p>İdrîsi ef'âli, kabâ'il ihtilâfı, 'Abis ahvâli mintıkaca ta'kîb olındığı için Yahyâ Ali'nin şu sırada infikâkında fâ'ideden ziyâde mahzûr vardır. Vâli Beyefendi Hazretlerinin Safâ'daki va'di Kâim-i makâmlık tevcîhi mes'elesi Safâ'ya muvâsaletе ta'lik olunmayarak şimdiden is'âf buyurulmasında kazânın bir idrîsi hareketine karşı vaktiyle ikâzını daha iyi ve mübeyyen bir sûretde te'mîn nokta-i nazarından fâ'ide mevcûddur. Luhye'ye hareketinin te'hirine sebep ise zât-ı takaddümünün dahi kalmaması ve farazan tedârik imkânı olmadığı 'arz olunur.</p>
/32	Cerb'den	<p style="text-align: right;">Vâ'.Luh.M.K.'ı</p> <p style="text-align: right;">Gâlib</p> <p style="text-align: center;">Hacûr M. K.lıǵı'na</p> <p>H.16/8/32</p> <p>Mihlâf Şeyhi rehînesi hakkında mevrûd cevâb sûretler i zîrdedir ma'lûmât-i husûli.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'.Luh.M.K.'ı</p> <p style="text-align: right;">Gâlib</p>

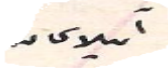
<p>.../.../32</p> <p>458. sf.</p>	<p>Hudeyde 'den</p>	<p style="text-align: center;">Sûret</p> <p>Mekke Şeyh'i 'Abd'ullah Munassır'ın rehîne olan oğlının torunu ile tebdîl idilmesi vilâyetin ma'lûmât-ı tahtında olmuştur. Evvelce de iş'âr olındığı vecihle Yahyâ Ali Sevâb 'ın Hacûr Kâ'im-i makâmlığı'na yakın idilmesi için muhâbere idilmekde olup ol vakte kadar mûmâ ileyhın idâre idilmesi lâzımdır. Ma' mâ-fih vekîl mûmâ ileyhe vilâyet tarafından ihzârât ve tenbîhât-ı lâzıme de bulunulmuştur.</p> <p style="text-align: right;">Kolordu K.'ı Tevfik</p> <p style="text-align: center;">Vâ' .Luh. M.K. lığı'na</p> <p>Her ne kadar Luhye mevki' kumândânlığı mıntikanıza merbût ise de ekser dikkatlerde Cerb telgrâf hudûdunun bozulmasından düşmana dâ'ir elde idilen ma'lûmât ile vakâyi-'i harbiyeye dâ'ir haberlerin Luhye K.lığı'nca size virüp ba'dehü fırkaya virilmesi bir hayli te'hiri mûcib ve hatta Luhye Kâ'im-i makâmı tarafından â'id olduğu makâma keşîde idilen telgrâf ve haberlerden sonra fırkanın haberdâr idilmesi gibi mahzûr tevlîd itdiğinden Luhye'nin tertîbinden dolayı vakt-ü zamânıyla ma'lûmât alabilmek için ba'dehü bu gibi vukû'âtın doğrudan doğruya evve'l-emirde fırkaya ve ba'dehü size virilmesi ve mükerrer olmaması için sizin de haberdâr idilmekliğiniz te'emmül ve muvâfik görülerek ol vecihle îfâsı için Luhye mevki' K.lığı'na emir virilmiştir.</p> <p style="text-align: right;">Tehâme M.K.'ı Râgıb</p> <p>Benî Mervân meşâyihından Celî, Benî el-â'id ve Benî Hitâ, Benî Câmî'a celb olındı. görüşmek üzere 3/9/32 sabâhı câmi'a'ya hareket olunacağı ma'ruzdur.</p> <p style="text-align: right;">Vâ' .Luh. M.K.'ı Gâlib</p>
-----------------------------------	-------------------------	--

<p>3/5-9/32</p>	<p>Luhye'den</p>	<p style="text-align: center;">Tehâme Mintikatü'l-Harekâtı K. lığı'na</p> <p>[2/7] /9/32 telgrâfına zeyldir.</p> <p>3/9/32 sâ'at beşde Dâhir'e geldim. Luhye Kâ'im-i makâm ve Kumândân'ı da geldi. Evvelki telgrâfımda ma'rûz üç şeyhle müdâvele-i efkâr ve îcâb iden nesâyih virildi. Hükûmet-i Osmâniye'ye duhhâletle mutî' ve münkâd olduklarına ve fî-mâ ba'de bu itâ'atden devâm ve bir İdrîsi tecâvüzüne karşı mukâbele ideceklerine diğeri Benî Mervân meşâyihı da peyderpey elde idilerek onlarla da ittihât ve ittifâk husûsuna ve taht ve tâ'ate almağa gayret itmek sûretiyle ibrâz-ı sadâkat ideceklerine dâ'ir ahd-ü mîsâk, elinde Benî câmi'le aralarında ki Kande mes'elesinden tevellüd kan da'vâları hal olunarak Benî Câmî' ve Kamrân'ın bir İdrîsi tecâvüzünde 'Abis ve dolayısıyla mezkûr Benî Mervân sâhili kabâ'iline müzâheretleri yine 'ahd ü mîsâkla te'yîd ve te'mîn idildi. Gidenlerine amân varakası virilecektir. Cerb'e 'avdetimde Yahyâ Ali'ye yazacağım. Îcâbında onun da muzâheratını te'mîn ideceğim. 'Abis'in garben bir kısmını muhît iş bu Benî Mervân sâhilinin duhhâleti 'Abis vaz'iyeti için fâ'ideli ya'ni Yahyâ Ali'nin sol yanı te'mîn idilmiş oldu. Bu meşâyihın celbi Yahyâ Ali'nin fî'lî sadâkatini gördüklerinden sebkât ve a'râmları tahtındadır. Bilâ kayd ve şart rihâletleri kabûl olunan iş bu meşâyihın da ayrılarak 4/9/32 sâ'at on bir'de Luhye'ye muvâsalet idildiği ma'rûzdur.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'.Luh.M.K.'ı</p> <p style="text-align: right;">Gâlib</p>
<p>5/9/32</p> <p>459.sf.</p>	<p>Hudeyde'den</p>	<p style="text-align: center;">Vâ'.Luh. M.K. lığı'na</p> <p>H. 2/8/32 Şifreye</p> <p>Telgrâfınız 'aynen ve yapılan hareket ve icrâ'âtın sarf-i menâfi-'i hükûmet nâmına olduğundan dolayı istîzân idilmeden bir kusûr ve hata yapılmış ise bile afvı hakkında kolordu K.lığı'ndan istirhâmda bulundum. Binâ'en 'aleyh hizmetiniz firkaca ma'lûm olduğundan bu gibi ehemmiyetsiz şeylerden nâşi asker olduğunuz için inkisâr-ı kalb ve ye'se lüzûm yokdur. Dâ'ima şevk ve gayretle vazîfenize devâm olunmasını isterim.</p> <p style="text-align: right;">Tehâme K.'ı</p> <p style="text-align: right;">Râgıb</p>

		<p style="text-align: center;">Sûret</p> <p>1-‘Abis kabâ’ilini tekrâr lehine çevirmek için İdrîsî’nin harekâta başlaması muhtemel ise yapılacak hareketin derece-i ciddiyeti henüz mechûldür. Silâh koparmak ve Vâ‘zât’daki kuvve-i nizâmiyeyi celb etmek ümidiyle kabâ’ilin tehlikeyi büyük ve harekâtı ciddi göstermeleri ihtimâlini nazar-ı dikkatden dûtutmamalıdır.</p> <p>2-Tehlikeli ciheti nazar-ı i‘tibâra alarak mesâ’ili sağlam esâsâta rabt etmek zarûretinden dolayı silâhların ancak rehîne mukâbilinde virilebileceği defe‘âtle emr olunmuş idi. Müsâ‘adem hâricinde son def‘a kabâ’ile virilen silâhlar hakkındaki kararımı ba‘dehü teblîğ etmekle berâber mezkûr eslihayâ mukâbil mümkün olduğu kadar rehîne iltimâsına gayret olunmalıdır. Alınmadığı takdirde Benî Hasan ile Benî Neşir kabîlelerine virilecek a‘zamî elli silâh o şart ile virilecektir. Şöyle ki bu silâhlar ile birlikte akdemce virilen silâhların aleyhimize kullanılmayacağını tarafınızdan i‘kâzı, Luhye Mıntıkası kumândân’ı tarafından te’mîn olunur. Ve takdîr edilirse silâhlar virilebilir.</p> <p>3-Gerek dehâlet iden ve gerekse evvelce bi’l-fi‘il hizmetleri görülen kabâ’ilin tatyîb-i kulûbleri ve İdrîsî’nin bir tecâvüzi hâlinde hükûmete mu‘âvenetlerinin te’mîni hakkında tevârih -i muhtelifede teblîğ idilen emirler dâ’iresinde hareket idilmesi ve ‘Abis kabâ’iline yardım etmek vesîlesiyle Va‘zat nizâmiye kuvvetinden hiçbir neferin buradan isindât edilmeden ‘Abis mıntikasına gönderilmesini ve mukarrerât umûmiyye hâricinde ittihâz olunacak tedâbîr için buraya mürâca‘at idilmek lüzûmını tekrâr beyân iderim.</p> <p style="text-align: center;">Vâ‘.Luh. M.K. lıgı’na</p> <p>Kolordu K.lıgı’nın 4/9/32 târîhli şifreli emri balâya çıkarılmıştır. Kumândânıza tevdî‘ olunan mıntıka, karârgaha dört ile sekiz günlük mesâfededir. Kabâ’il ile doğrudan doğruya temâsda siz bulunuyorsunuz. Silâh tevzî‘i lüzûmünün takdîri ancak tarafınızdan kâbildir. Kolordu Kumândân’ı ikinci maddesinin sonundaki mes’ûliyyet mes’elesini fırka deruhde idemez. Tarafınızdan bu mes’elenin deruhde idilüp idilmediğini kolorduya bildirmek üzere enbâ idiniz.</p> <p style="text-align: right;">Tehâme K.’ı Râgıb</p>
5/9/32	Hudeyde 'den	

460.sf.		<p style="text-align: center;">Sûret</p> <p>Dehâlet müzâkerâtının netîcesinde Cebel-i Sûb'un şimdilik müfreze-i nizâmîye ile tutulması kararlaştırılmış ve kaldırılması hakkında vukû' bulan müte'addid mürâca'âta mukâbil müfrezenin kaldırılmayarak iş'âr-ı ihbâra kadar ibkâsı emir olunmuş iken Cebel-i Sûb ne için tahliye idildi müfrezenin oraya i'âdesi ve enbâsı.</p>
.../9/32	Hudeyde 'den	<p style="text-align: center;">Vâ'.Luh. M.K. lıĝı'na</p> <p>H.1/9/32</p> <p>Cebel-i Sûb müfrezesini celb itdiğinizi ve firkaca kabûl olduğunu kolorduya 'arz itmişdim cevâb-ı telgrâf ber-veche bâlâ idilmiştir. Emrin vürûdıyla berâber mezkûr müfrezeyi eski mevki'ine i'âde ve müfreze yola çıkar çıkmaz keyfiyyetini bana bildiriniz.</p> <p style="text-align: right;">Tehâme K.'ı</p> <p style="text-align: right;">Râĝıb</p>
5/9/32	Luhye' den	<p style="text-align: center;">Luh. M.K. lıĝı'na</p> <p>1-Luhye'nin doğrudan doğruya garb sâhiline ya'ni cezîreden,</p> <p>2-'Alevî ya'ni Luhye'nin şimâl-i garb kısmi sâhilinden,</p> <p>3-Luhye'nin-top menzili hâricinden-şimâl veya cenûb kısmı sâhilinden vukû' bulacak bir ta'arruz-ı muhtemele karşı düşman kimi toplarının te'sîrâtı, Luhye teşkilât-ı 'arzıyyesi düşmanın behemehâl ihrâc maksadıyla yapacağı tesbîtâtı nazar-ı dikkate alarak ber-vech-i bâlâ üç maddeye göre iki mântelli iki âdî Cebel bataryasına (ihrâc esnâsında ve ihrâcdan sonra düşmana mukâbele için) aldırılacak mevâzı' hakkındaki mütâla'asını ve  (..?...) üzerindeki vaz'iyetin erâ'esini topçı K.lıĝı'ndan 7/9/32 sabâhına kadar taleb.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'.Luh.M.K.'ı- Gâlib</p>

<p>9/32</p> <p>Luhye' den</p>	<p style="text-align: center;">Tehâme Mıntıkâtü'l-harekâtı K.lıǵı'na</p> <p>H.5/9/32 şifre.</p> <p>1-İdrîs'in Yemen cihetine harekâta teşebbüsü hayâl hükmüne geçmiştir. Kabâ'il bu yola bir hareket-i nazar-ı istihkâkla karşılamaktadır.</p> <p>2-Sabr idilür ve  (mihr-ü) hasenâtım mesmû' olursa bunların değil rehînelerini, canlarını bile almak mümkün olacaktır. Yirmi bini mütecâviz silâhlı çıkaran 'Abis, Eslem, Benî Neşir, Mihlâf cebeller için üç beş yüz silâhın (yarım çıkmış) yokdur. (yarım çıkmış) iftihârî olarak virilür. Virilmiş virilecek tüfenklerden eğer bir teki dahi hükûmet aleyhine isti'mâl olunursa kendi i'dâmım gayrı kâfi geldiği hâlde Orhân ismindeki tek oğulum da bu uğurda kurbân olsun. Bu güne kadar utandırmayan Allâh'ın bundan sonrada utandırmayacağına îmânım vardır. Artık şüpheyeye mahal kalmamak üzere bir bir hey'et-i tedkikiyye ve tedkikiyyenin sür'at-i a'zâmıyla virecekleri rapora göre ya emniyyet hâsıl idilmesini veyâhut hatî'âtım varsa vazîfeden 'afvımla berâber cezâ-i sezâmın virilmesini talep ve istirhâm eylerim.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'.Luh.M.K.'ı</p> <p style="text-align: right;">Gâlib</p>
<p>461.sf.</p>	<p style="text-align: center;">Vâ'.Luh. M.K. lıǵı Vekâlet'in'e</p> <p>Cebel-i Sûb müfrezesinin i'âdesi kolordudan emir olunuyor. Mâni'a'ya gönderiniz.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'.Luh.M.K.'ı</p> <p style="text-align: right;">Gâlib</p>
<p>9/32</p> <p>Luhye' den Şifre</p>	<p style="text-align: center;">Tehâme Mıntıkâtü'l- harekâtı K.lıǵı'na</p> <p>H.5/9/32 şifre.</p> <p>12 ve [14/15] /8/32 telgrâflarıyla Cebel-i Sûb müfrezesinin lüzûm-ı ilkâsı 'arz ve 25/8/32 târihine kadar emr-i vürûdına intizâr idildi. Sükûn-ı muvâfakat ve vaz'iyete kanâ'at hâsıl oldu. Bildim. Safâ'daki lüzûm-ı ibkâ makâm-ı vilâyetce kabâ'ilin sadâkatine henüz i'timat olunamamasından münbe'is idi. Henüz şüphe zâ'il olmadıysa Benî Neşir şeyhine arzu olunan şey'i yaptırmak</p>
<p>6/9/32</p> <p>Luhye' den</p>	

<p>8/9/32</p> <p>Luhye'den</p> <p>462. sf</p>	<p>mümkindir. Nizâmî müfreze mahalline i'âde idildiği ma'ruzdur.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'.Luh.M.K.'ı</p> <p style="text-align: right;">Gâlib</p> <p style="text-align: center;">Vâ'.Luh. M.K. lığı'na</p> <p>H.5/9/32:</p> <p>Cevâb sûreti zîrdedir takdîm olunur.</p> <p style="text-align: right;">Luhye K.'ı</p> <p style="text-align: right;">Abdü'r-rezzâk</p> <p style="text-align: center;">Sûret</p> <p>Luhye tabî'aten bir istihkâmdır. Kısa piyâde için ateş hattı şarkdaki avâriz-ı zemîn her tarafa hâkim olduğundan ma'rûz avâriz-ı 'ayn muhîtime mâlikdir. Şu kadar var ki İngilizler de ihrâcı kayık ve sallar ile olmayup devrilerek ihrâc-ı kıta'âtının berâberlerinde bulındırdıkları bez sallarla yapıyor. Sür'at-i fevk'al-âde olarak mevcûd olduğundan mevcûd topcı kuvveti Cebel'de topcıların kuyusu civârında intizâr mevki'inde bulunmalıdır. Cebel (tam çıkmamış) ve hastahâne celbi top mevki'i olamaz. İhrâc garbda vukû'a gelirse liman dâ'iresi tepe veyâ civârına konacak tek top mahdûd cepheye Mizenmeş civârında mütehakka-i mevki'a konacak tek top vâsi' cepheye lâ-yenkati' ateş idebilir. 'Alevî cihetindeki ihrâcat da Cebel'in şimâl önünde taş ocakları civârında müntehaka</p> <p>iki  (apasman) şerâ'it-i lâzimeyi hâvîdir. Top menzili hâricindeki ihrâcın müsâ'id mahal Luhye ve Sûb arasında El-cehrâ köyüdür. İhrâcın müte'âkib barınacak arîşleri bakiyye nokta-i nazarından ihrâc mahalli kurbunda iyi bir müdâfa'a mevki'inin mevcûdiyyeti arzu olunacağından Luhye'nin bi-hakkın tahkîmâtına mensûb Sûb yolındaki tek kaleyi hâmil sırtlârdan karyeyi gizleyecek kumlukları vardır. Müdâfa'anın kuvvetini dağıtmak hiç olmazsa birinde muvaffak olmak için ihrâc mahalli birden ziyâde olursa Luhye'nin hârice ve hâricin Luhye'ye mu'âveneti 'Alvî'ye demirleyecek bir mezz-i haddî gemi ile kat' idileceğinden Luhye'deki toplardan istifâde idilemez.</p>
---	---

	Cerb 'den	<p style="text-align: center;">Vâ' .Luh. M.K. lıǵı'na</p> <p>H.[5/6]/9/32 Şifreye:</p> <p>Emriniz îfâ olındı.</p> <p style="text-align: right;">Vâ' . K. Vekîli Binbaşı-Şevket</p> <p style="text-align: center;">Sûret</p> <p>Evvelce de yazıldığı vecihle Yahyâ Ali Sevâb 'ın Safâ'ya gelmesinden maksad İdrîsî ile münâsebâtının münkatı' olduğunu bütün Yemen muhîtime göstermek kâ'im-i makâmlıǵı deruhde idecek olan mûmâ ileyhe şifâhen evâmîr ve ta'limât-ı lâzımevi virmek rehîne virilemeyeceğine göre Yemen idâre-i mülkiyyenin îcâbât-ı nizâmîyesinde olup kâ'im-i makâmın virecekleri kefil mes'elesini sûret-i münâsibede söz almak sûretiyle hal itmek içündür. Fi'l-hakîka mûmâ ileyh bu zamanda kâ'im-i makâmlıǵın tevcîhi, İdrîsî'nin muhtemel harekâtına karşı 'Abis kabâ'ilinin açıktan açığa fi'lî iştirâklerini mucîb olur. Mûmâ ileyhe bu vazîfenin tevcîhi vilâyet-i celîlecede sûret-i kat'iyede takarrur itmiştir. Binâ'en 'aleyh Vâ'zât -Luhye mıntıkası Kumândân'ı mûmâ ileyhin Safâ'ya i'zâmına mümkün olduğu kadar gayret itmelidir. Olacağı takdirde mûmâ ileyhi ve Hâdî Heyç Paşa'yı beraberce alarak hemân Zühre'ye veya Luhye'ye geldiler. Mûmâ ileyhimânın muvâsaletiyle makine başında kâ'im-i makâmlık mes'elesi hal olunacağından târih-i hareketlerinin enbâsı matlûbdur. Mu'ârefât için meşvere tertîbinden bir mikdâr para virilecektir.</p>
463.sf. 7/9/32	Hudeyde 'den	<p style="text-align: center;">Vâ' .Luh. M.K. lıǵı'na</p> <p>H. 6/9/32şifreye</p> <p>Yahyâ Ali Sevâb'ın Safâ'ya gitmesi hakkında kolordu K.lıǵı'nın cevâbı 6/9/32 târihli şifreli telgrâfnâme sûreti 'aynen bâlâya çıkarılmışdır. Netîceden</p>

7/9/32	Hudey de'den	<p>ma'lûmât i'tası matlûbdur.</p> <p style="text-align: right;">Tehâme K.'ı Râgıb</p> <p style="text-align: center;">Vâ' .Luh. M.K.'na</p> <p>5/9/32 şifreye zeyl ve H. 2/9/32 iki kıt'a şifreye.</p> <p>Esliha hakkında keyfiyyet kolorduya 'arz idilmişdi. Alınan [5/6]/9 /32 târihli şifreli telgrafnâmesi sûreti zîrde nakl olunmuşdur. Esâsen Cebel-i Sûb müfrezesinin i'âde olındığı telgrâfınız bu gün inmiş ve kolorduya 'arz idilmişdir. Ba'dühü evâmîr-i meblağa hilâfında hareket idilmemesi kat'iyyen matlûbdur.</p> <p style="text-align: right;">Tehâme K.'ı Râgıb</p> <p style="text-align: center;">Sûret</p> <p>Va'zât 'Abis mes'ele-i hâzırası askerlikden ziyâde siyâseten müte'allak olduğunu ve mes'ele-i mezkûrenin imâm hazretleri vilâyet ve kolorduca halline çalışılmakda olduğu ma'lûmdur. Yemen'in vaz'iyet-i hâzıra ve âtiyesi için bütün yükü mesâ'il-i siyâsiye içinde tahsîs-i ümûra uğraşan kolordu vaz'iyet-i umûmiyyeyi gözeterek ve îcâb itdikçe fırkayı tenvîr iderek cebel-i sûb müfrezesinin ilkâsı için vâki' olan istinâdınıza cevâben şimdilik kaldırılması ve daha evvelce rehînesiz silâh virilmemesi yazılmışken emrin hilâfında hareket İdilmişdir. Bu gibi hâletin tekrar İtmemesini ihtâr İderim.</p> <p style="text-align: right;">Kolordu K.'ı Tevfik</p> <p style="text-align: center;">Vâ' .Luh.M.K.lığı'na</p> <p>'Abis ve sâ'ir kabâ'ile virilen esliha vesâ'ir mesâ'ili Yahyâ Ali Sevâb'ın buraya veya Zühre'ye ve Luhye makine başına gelmesiyle hal idileceği ve tesrî-'i celbi kolordu K.lığı'nın emri iktizâsındadır.</p> <p style="text-align: right;">Tehâme Mıntakatü'l- harekâtı K.'ı Miralây Râgıb</p>
7/9/32	Hudey de'den	<p style="text-align: right;">Tehâme K.'ı Râgıb</p> <p style="text-align: center;">Sûret</p> <p>Va'zât 'Abis mes'ele-i hâzırası askerlikden ziyâde siyâseten müte'allak olduğunu ve mes'ele-i mezkûrenin imâm hazretleri vilâyet ve kolorduca halline çalışılmakda olduğu ma'lûmdur. Yemen'in vaz'iyet-i hâzıra ve âtiyesi için bütün yükü mesâ'il-i siyâsiye içinde tahsîs-i ümûra uğraşan kolordu vaz'iyet-i umûmiyyeyi gözeterek ve îcâb itdikçe fırkayı tenvîr iderek cebel-i sûb müfrezesinin ilkâsı için vâki' olan istinâdınıza cevâben şimdilik kaldırılması ve daha evvelce rehînesiz silâh virilmemesi yazılmışken emrin hilâfında hareket İdilmişdir. Bu gibi hâletin tekrar İtmemesini ihtâr İderim.</p> <p style="text-align: right;">Kolordu K.'ı Tevfik</p> <p style="text-align: center;">Vâ' .Luh.M.K.lığı'na</p> <p>'Abis ve sâ'ir kabâ'ile virilen esliha vesâ'ir mesâ'ili Yahyâ Ali Sevâb'ın buraya veya Zühre'ye ve Luhye makine başına gelmesiyle hal idileceği ve tesrî-'i celbi kolordu K.lığı'nın emri iktizâsındadır.</p> <p style="text-align: right;">Tehâme Mıntakatü'l- harekâtı K.'ı Miralây Râgıb</p>

464.sf.		<p>Ba'de's-selâm Benî câmi'a geldim. Cebel, Benî El-kâî, Benî Hitâm meşâyihîyle görüşdüm. Onlarla ahd-ü mîsâk idildi. Îcâbında gidenlerinde mu'âvenet ve muzâheratınızı talep itdiler. Gidenlerin de emrinize tâbi' olduklarını te'mîn itdiler. Diğeri Mervân meşâyihini da sûret-i münâsibe ile ittifâklarına celbe çalışacaklar inşa'allâh hüsn-i niyyet ve mesâ'inizle bu husûsda muvaffak olurlar. Kendilerine aman varakası virilmiştir. Ben dört gündür Luhye'deyim bir an hastalandım. Lehü'l-hamd bu gün iyiyim Vâli Bey'le Kumândân Paşa makine başında görüşmek istiyorlar. Ben sizi Zühre'de bekliyorum. Mahmûd Efendi'yi gönderdim her bir ümûrınızı bırakarak behemehâl Zühre'ye teşrîf zahmedini ihtiyâr eylemenizi ve 'arzu buyurduğunuz meşâyihî birlikte getirmenizi ricâ iderim. Beni mahcûb itmeyeceğinizi ümîd iderek cümledenize selâmlar iderim.</p>
.../9/32	Luhye'den	<p style="text-align: right;">Vâ'.Luh. M.K.' 1</p> <p style="text-align: right;">Gâlib</p> <p style="text-align: center;">Tehâme Mıntikatü'l-harekâtı K.lığı'na</p> <p>H.</p> <p>1-Yahyâ Ali Sevâb'ın ve meşâyihın Zühre'ye gelmeleri telgrafla yazıldı.</p> <p>2-8/9/32 sabâhı Kahriye'de tecdîden yapılacak ordugâh planını tatbik etmek üzere Luhye K.'la birlikte hareket olunacak ve 9/9/32 günü Zühre'ye muvâsaleatla fî-mâ ba'de orada ikâmet olunacak ma'rûzdur.</p>
...../9/32	Cerb'den	<p style="text-align: right;">Vâ'.Luh. M.K.' 1</p> <p style="text-align: right;">Gâlib</p> <p style="text-align: center;">Vâ'.Luh. M.K.lığı'na</p> <p>Mahmûd Efendi Mernâk'a gider gitmez meşâyihâ olan telgrâfınızı gördükden sonra mahallerine gönderdi bir gün sonra Hâdî Talhâ'dan mâ'adâsı gelmiştir. Mûmâ ileyhe hasta olduğundan birâderiyle mahdûmını göndermiştir. Muhacceb esâsen Mernâk'da olmadığından müzâkereyi gelmesine ta'lik itdiler. Mûmâ ileyhın vürûdundan ayrıca birbirleriyle müzâkere iderek Yahyâ Ali'nin şu sırada bir sâ'at bile oradan infikâkı ca'iz olmadığına karâr virilerek Mahmûd Efendi'ye büyük cevâb virdiler. Beyân itdikleri mühim husûsât ve esbâb ber-</p>

vech-i âtîdir:

1-Ahmed Vemûm esliha ve cephâne ve İdrîsî âmiliyle Benî Eslem'e gelmişler ve harb açmak fikriyle 'Abis evlâdından bir âdem katl itmişlerdir.

2-Cîylân ve Ömer Ahmed ve Vemûm vesâ'ire el'yevm İdrîsî'nin âmili nezdinde müzârekere idiyorlarmış ve esliha ve cephâne ve parayı ahâliye tevzî' itmişlerdir.

3-Bunun üzerine Ali Sevâb, Ali Bedevî'ye mektûb yazarak bu hâlin zımmını sormuş cevâben 'ahd-ü mîsâkdan tekevûl itmeyeceğini bildirmiştir.

4-'Abis develeri İdrîsî'nin emir ve tevcîhi üzerine Meydeb'den boş olarak ihrâc edilmiştir.

5-Hâdî Paşa Na'ma ehâlisini hânesine çağırarak ve makbûl zâ'id-i celb ile merkûmun hatt-ı destiyle kendi Na'miyeliler arasında bir mukâvele yaptırarak kendilerine îcâbında hangi taraftan üzerelerine harb açılıyorsa mu'âvenet ideceğini va'd ve te'ahhüd iderek Na'miyelilerden bir kısmını İdrîsî nezdine göndermiş ve orâdan tüfenk ve cephâne ve para ve altı çuval dûra almışlardır. Mu'âhedenin sûreti Muhammed Zâmir vâsıtasıyla elde edilerek merkûmın mektûbıyla Ali Kâhim'ın nezdinde imiş bu vesâ'ikayı bi'z-zât Mahmûd Efendi görmüş.

6-Ömer Ahmed İdrîsî'ye gitmiş Ahmed Vemûm'la birlikte 'avdet iderek el'yevm Benî Eslem'de ve karısı, evlâdı ve Şû'î 'Ullân'ın hayvânât vesâ'iresi Ali Hârib'in hânesinde imiş.


7-Hâdî Heyç Menâsibiy'e Mekke-i Şerîfe iki âdem göndererek İdrîsî'yle aralarında bulunmasına tevassut itmesini ricâ itmiş ve merkûmlar Şerîf'in mektûbıyla İdrîsî nezdine 'avdet itmişlerdir.

8-  (Cebellî) Sâ'id İdrîsîyle Hâdî'nin arasını bulmağa çalışıyorlarmış

9-Yahyâ Ali Sevâb mülâkât için Zühre'nin uzak olduğunu beyânla siz Cerb'e döndüğünüz hâlde Cerb'e gelerek burada müzâkere idebileceğini ve sizin Cerb'de olup olmadığınızı anlamak üzere bir adam göndermiştir. Bu adam Cerb'dedir cevâbınızı bekleriz.

12/9/32 Zühre' den 466. sf.	<p>10-Ali Kahim Yahyâ Ali ile gelmek üzere Mernâk'da kaldı.</p> <p>11-Tafsîlât almak isterseniz Mahmûd Efendi'yi Zühre'ye göndereyim.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'.K.Vekîli Şevket</p> <p style="text-align: center;">Tehâme.K.lığı'na</p> <p>Cerb'den Zühre'ye naklim Cebel-i Sûb'un tekrâr işgâli Yahyâ Ali ve rüfekâsında tereddüd husûlünü mûcib olduğundan alınan cevâbdan anlaşılıdır. 12/9/32 sâ'at 4' de Cerb'e hareket ittiğim ma'rûzdur.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'. Luh. M.K.'ı Gâlib</p> <p>Ba'des-selâm mektûblarını Zühre'de aldım. Sâ'at dörtde hareketle iki sâ'atde Cerb'e geldim. Esâsen Cebel Şeyhi'yle görüşmek üzere Benî câmi'a geçmişdim. Oradan Luhye'yi de göreyim didim. Gitdim orada bir mes'ele geçdi. Vakti olmadığını bilerek sizi Zühre'ye kadar yormak lâzım geldi. Telgrafla yazdım. Mahmûd Efendiyi de gönderdim. Kendim de size intizâr itmek üzere Zühreye geldim. Üç gün intizârım boşa çıkdı. Luhye kâ'im-i makâm ve Kumândân'ı da işgâle gelmişlerdi. Bi'ttab'i gerek bunları ve gerekse vilâyet ve ordunun yanında mahcûb kaldım. Bu sûretle mahcûb olacağım size karşı olan muhabbet ve i'timâdimdan dolayı hâtıra gelmişdi. Evet bir takım tahrîkât ve ifsâdât oluyor ve olacaktır. İdrîsî bu vaz'iyetden cesâret alarak istifâdeye kalkışacaktır. Benîm öteden beri gâye-i emelim hep sizin âmâde-i şeref ve refâhınız olduğu için bi'ttabi' bir çok yorgunluklara ma'rûz kalıyorum. Müttefiklerinizin îcâb itdirmediği bir husûs olsaydı sizi şu sırada yormak istemezdim. Şimdiye kadar hep bu noktayı ta'kîb itdim. Sizin şerefınızı belki sizden ziyâde i'âde-i istihsâle gayret ittiğim ma'lûmdur. Telgrâfınızı küşîdeye hâcet yok. Çünkü siz öyle İdrîs'e, Benî Eslem'e şuna buna ehemmiyyet virecek bir hâl ve vaz'iyet de değilseniz. İdrîsî'yle aczi büyük bir nüfûz ve te'sîr hâsıl idecekdir. Vâli ve kumândân makine başında sizinle konuşmak kâ'im-i makâmlığınızı kendileri tebliğ itmek sizin bir gün matlûb ve arzunuz varsa kendileriyle hal itmek istiyorlar. Ona birkaç def'a Cerb'e gelemeyeceğiniz muhakkak bahs olındı. Gelseniz de ben Cerb'de muhâbere itmek istiyorum.</p>
--	--

467. sf.		<p>Eğer henüz bize karşı bir emniyetsizlik varsa bunu ancak zaman ve ahvâl halidebiliyor. Makine başındaki muhâberenin hâsıl ideceği fevâ'id Muhammed Yahyâ ve Haydar Muhacceb vürûdına intizârdan ve daha fâ'ide bitmiştir. Ve yine makine başında Hâdî için bi'zzât kendiniz vilâyet ve ordu ile muhâbere idesiniz onun ef'âl ve ahvâlini bildirirseniz. Benîm yazmaklığım boşdur. Çünkü beni ona düşman size muhib sâdık ve muzâhir tanımışlardır. Hareketiniz şimdiye kadar hakkında kimi muhâberelerimde te'yid ve tadbîk itdirecektir. Daha fazla yazmak benim üzüldüğüm yorulduğum derece de sizi yormak ve üzmem istemem esâsen eşyâlarımı Zühre'ye nakl itdim. Bundan sonra Cerb'e gelmemeye 'azm itmişdim. Fakat mektûbunuz tereddüdünüz beni buraya kadar gelmeğe mecbûr iderek azmimi kırdı. İsterseniz oraya veya bataryaya gelüp birleşüp oradan berâber Zühre'ye gidelim. Ve eğer şüphe varsa bir binbaşy göndereyim. Mernâk'da 'avdetinize kadar otursun selâmlar.</p> <p style="text-align: right;">Vâ' .Luh. M.K.'ı Gâlib</p>
.../9/32	Zühre' den	<p style="text-align: center;">Tehâme Mıntıkâtü'l-harekâtı K.lığı'na</p> <p>Cerb'den Zühre'ye naklim Cebel-i Sûb'ın tekrâr işgâli Yahyâ Ali ve rüfekâsında tereddüd husûlini mûcib olduğu alınan cevâbdan anlaşılmışdır. 12/9/32 sâ'at dörtde hareket itdiğim ma'rûzdur.</p> <p style="text-align: right;">Vâ' .Luh.M.K.'ı Gâlib</p>
13/9/32	Zühre' den	<p style="text-align: center;">Vâ'zât Mıntıka K.'lığı Vekâletin'e</p> <p>H.[11/12] /9/32</p> <p>Kendim Cerb'e gelmek üzere şimdi sâ'at dörtde hareket idiyorum. Neccâb beklesün.</p> <p style="text-align: right;">Vâ' .Luh.M.K.'ı Gâlib</p>
13/9/32	Hudeyd e'den	<p style="text-align: center;">Vâ' .Luh.M.K.lığı'na</p> <p>İdrîsî tarafından Medîha'ya uğramaksızın sevk itdiği yirmi deve cephânenin Eslem meşâyihından Ahmed Vemûm ile Hamsîyin Şeyhi'ne i'ta eylediği esliha</p>

<p>13/9/32</p> <p>468. sf.</p>	<p>Medîha 'dan</p> <p>Hudey de'den</p>	<p>ve cephâne olduğı mutasarrıflık vekâletinden bildiriliyor.</p> <p style="text-align: right;">Tehâme K.'ı</p> <p style="text-align: right;">Râgıb</p> <p style="text-align: center;">Mektûb Sûreti</p> <p>Muhâfaza hususunda Şehar'a ve Benî Medîha meşâyihıyla görüşüldü .Biz kudretçe hakîr kimseleriz. Kuvveti bizden başkalarına nasıl virildi ve bizimle hükûmetin meşâyihından kifâyetin mevcûd olmasını mebnî muhâfazaya iktidârımız bu kadar. Bu size ma'lûmâttır.</p> <p style="text-align: center;">Vâ' .Luh. M.K.lığı'na</p> <p>Şâhil ehâlisi şimdiye kadar emîran kılınan harekât-i askeriyeye iştirâk itmediklerinden silâh ve cephâne virilmemişdir. İş görenlerin aldıklarına hased idiyorlar. Benî Cebel Şeyhi'ni nâsır, birinci Şâhilli'lerin bir kısmını pişvâ olmak ve fesâd çıkarmak emeline olduğı şâyi'dir. Merkûm kâ'im-i makâm vekîli tarafından yazılan mektûba gelen sûreti bâlâdaki muğlak cevâbda şâyi'ânın esâslı olduğını anlıyoruz. Bunun zabtı için vekil kâ'im-i makâm tarafından Yahyâ Kâsım Âmir'e mektûb yazılmışdır. Şâyi'âta nazaran Medîha'ya yapacakları hücûmda muvaffak olurlarsa Şâhale'de şâhaleliler hücûm ideceklermiş tasavvurâtlarının te'hîri askerin haberdâr olmasından ileri geldiği tevâtüren söylenilmektedir. Hasan Tehâme, Yahyâ Ali, Hâdi'nin medhal-dâr gösterilmesi  (...?..) tarafından sıbga olduğını tahmîn idiyorum. Binâ'en 'aleyh Tehâmî ve Heyç'e tenbîhât icrâ idilmişdir. Her ne taraftan olursa olsun kışlaya tüfenk bulmaya gidilecek olursa müsebbeb gidenler sanılarak karyeleri yakılacağı vukû'una tebliğ olunduğını ma'rûzdur.</p> <p style="text-align: right;">Hacûr K.'ı</p> <p style="text-align: right;">Nâzım</p> <p style="text-align: center;">Vâ' .Luh. M.K.lığı'na</p> <p>1-Hacûr mes'elesinin kolorduya 'arz idilmesi üzerine cevâben tarafımdan müsâ'ade idilmeksizin bir tek neferin bile tahrîk idilmemesi hakkındaki iş'ârâtım muhtasaran mıntıka hâricindeki 'Abis kabâ'ili dâhiline kuvvet sevkine â'iddir. Yoksa Vâ'zât-Luhye hattının müdâfa'ası mıntıka ve firka kumândânlığının uhdelerinde bulunduğından bi'tabi' mezkûr hat ve mıntıka ve</p>
--------------------------------	--	--

469. sf.	Cerb'den	<p>dâhilindeki nâkehâ- zuhûr-ı ahvâlin îcâb itdireceği tertîbât doğrudan doğruya ittihâz olunarak ve buraya ma'lûmât virilir diye emr olunuyor. Binâ'en 'aleyh 5/9/32 cevâbı şifreli telgrafnâme ile yazdığım vecihle Kumândân'ınıza mevdû' mıntika karârgâha uzak ve kabâ'il ile doğrudan doğruya temâsda bulunduğunuzdan mezkûr mes'eleyi îcâb-ı hâle göre hal idüp buraya bildiriniz.</p> <p>2-Bu gibi mesâ'ilin Yahyâ Ali Sevâb'ın kâ'im-i makâm yakın idilmesiyle hal ve raf' idileceği ve mes'elenin ta'rizi ile bi't-tabi' kâ'im-i makâm vekîlinin kaldırılacağı evvelce tarafınıza ve Yahyâ Ali Sevâb'ın bir ân evvel mümkünse Safâ'ya uğraması değilse Zühre veya Luhye'ye makine başına celbi lüzûmı bildirilmiş olduğu ve gelüp gelmeyeceğine dâ'ir bir iş'âr alınmadığını ve vaz'iyet ve esbâb-ı siyâsiye dolayısıyla Yahyâ Ali Sevâb 'ın şimdilik makine başına gelmesi mümkün değise kâ'im-i makâmlık mes'elesi vakt-i âharde hal olunmak üzere şimdilik kâ'im-i makâm vekîlinin yerine münâsib kâ'im-i makâmın i'zâmı vilâyet-i celîlece takrir itmiş ve kâ'im-i makâm ihzâr olduğunu emr ve iş'âr buyurulmuşdur.</p> <p style="text-align: right;">Tehâme K.'ı Râgıb</p> <p style="text-align: center;">Tehâme Mıntikatü'l- harekâtı K.lığı'na</p> <p>Benî Cebel şeyhi Nâsır Birinci'nin Şâhaleliler'in bir kısmı pîşvâ olmak ve fesâd çıkarmak emelinde olduğu Medîha'ya yapılacak hücumda muvaffak olurlarsa Şâhle'de şâhleliler'in hücum idecekleri ve ve tassavvûr âtlarının te'hiri askerini haberdâr olmasından ileri geldiği tevâtüren söylenilmekte ve Hasan Tehâmî, Yahyâ Heyç ve Ali Hârib'in medhaldâr gösterilmesi Seyyid Lukmî tarafından yapılmış sıbga olduğunu tahkîk itdiğini ve bir tecâvüz vukû' bulursa Medîha ve Kofâliye sânilayarak ilk def'a karyeleri yakılacağı merkûmâta tebliğ buyurıldığı Hacûr K.'lığından 12/9/32 târihiyle bildirilir. Benî Cebel Şeyhini imâm hazretleri vâsıtasıyla terbiye itmek muhtemel fesâda mâni' olur. Benî Cebel'den bir teşebbüs vâki' olursa Hasan Tehâmî ve Yahyâ Heyç muvâfakat ve ma'lûmâtı olması ve arâzîlerinden geçmeleri lâzım geleceğinden bi'l-mukâbele Medîha-i esfel ve Kofâliye tahrîb idilmekle berâber Vâ'zât'dan iki</p>
----------	----------	--

14/9/32	Cerb'den	<p>bölük ve bir topun berâ-yı mu'âvenet hemân evve'l- emirde Kubay'ı işgâl ve oradan îcâbına göre hareket itmek üzere tahrîk idileceği berâ-yı ma'lûmât 'arz olunur.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'.Luh. M.K.'ı</p> <p style="text-align: right;">Gâlib</p> <p style="text-align: center;">Hacûr K.lığı'na</p> <p>H. 12/9/32</p> <p>1-Bir ta'arruz vukû'ı daha ziyâde his idilür idilmez Vâ'. zat K.'lığı'na müte'accilen ma'lûmât i'tâsı hâlinde iki bölük bir cebel topı ve bir hiyosta evve'l-emirde hemân Kuba'yı işgâl itmek üzere hareket itdirilecek ve oradan emrinize tâbi' olacaktır.</p> <p>2-Teyekkuzumuzu daha ziyâde göstermek ve şâhleliler'e bir tehdîd-i zımnî olmak üzere bir cebel veya havânın Şâhel'e gönderilmesine lüzûm görüyorsanız gönderiniz.</p> <p>3-Bu mes'ele de Ahmed Rezkân'ın alacağı vaz'iyet ve yapacağı mu'âveneti ve Ali Hârîb'in müdâhalesini nazar--dikkate alarak ona göre Kuba'ya gelecek müfrezeyi kullanmak lâzımdır.</p> <p>4-Benî Cebel Şeyhi'nin imâm vâsıtasıyla terbiyesi lüzûmı yazılmışdır.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'.Luh.M.K.'ı</p> <p style="text-align: right;">Gâlib</p>
14/9/32	Cerb'den	<p style="text-align: center;">Vâ'.M.K.' lığı Vekâletin'e</p> <p>1-Benî Cebel Kofâli'ye Şehr-i esfel ve Şâhaleliler'in mahbûsı kurtarmak fikriyle Medîha ve Şâhi'le ta'arruzları ihtimâlından bahisle Hacûr K.lığı'ndan bildirilir.</p> <p>2-Hacûr'dan bir işâret ve mu'âvenet talebi vukû'unda iki bölük bir Cebel, bir hiyoposta hemân Kuba'ya çıkarak Hacûr K.lığı'na emrine tâbi' bulunacaktır. Kuvvetin tarafınızdan kumanda idilmesi daha fâ'ideli ve mü'essirdir.</p> <p>3-Hareketinizle beraber Muhammed Şeyh, Ali Kahim Yahyâ Ali ve Abdullâh Şu'ayb'in de haberdâr idilmesi lâzımdır.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'.Luh.M.K.'ı- Gâlib</p>

<p>470.sf. 14/9/32</p>	<p>Cerb' den</p>	<p style="text-align: center;">Tehâme Mıntıkâtü'l-harekâtı K.lığı'na</p> <p>H. 12/9/32 şifre.</p> <p>1-14/9/32 telgrafıyla yapılacak ve yapılması lâzım gelen husûsât 'arz idilmiştir.</p> <p>2-14/9/32 sâ'at 10'da alınan mektûbuyla Zühre' ye hareket idüp itmediğim Cerb'den soruluyor ve eğer hareket itmiş isem Zühre'ye gitmek üzere batâryaya müteveccihen hareket itdikleri bildiriliyor. 10/9/32 Vakti'zzuhurda Zühre'de bulunaklığımız me'mûldür. Üç sâ'at kadar batâryadan haber vürûdunun 'arz-ı ma'lûmât olunacağı</p> <p style="text-align: right;">Vâ' .Luh.M.K.'ı Gâlib</p> <p style="text-align: center;">Sûret</p> <p>Size vâsıl olan ba'zı haberlerde bizlerin fesâdı ve devletin merkezine hücum itmeği istediğimiz biz ise devlet-i aliyye erbâbından ve merkeze komşu bulduğumuzdan nâkillere sem' ve i'tibâr itmeyeceğimizden hâşâ diriz ve Gâlib Bey, Yahyâ Ali ile Ali Kundî'ye Hâdî Talhâ'ya Muhammed Şeyh'e esliha ve ve kuvveti virdi. Bizden kuvveti aldılar. Sizin ve size mutî' olan hazelelerin üzerine çevirdiler. Biz ise size hiyânet itmeyiz. Hizmetinizde ve devletin hizmetinde taksîr göstermeyiz ve bu size ma'lûmâtdâr. Dâ'im olunuz.</p> <p style="text-align: center;">X</p> <p>Benî Cebel Şeyh'i Nâsır berâberinde üç nefer cemâ'ati olduğu hâlde şimdi Nezdîm'e geldi. Erâ'e itdiği mektûbının sûreti leffen takdîm kılındı. Mündericâtına nazaran hükûmete sâdık olduklarını ve haklarında isnâd idilen mes'elenin her ne kadar asl-ü esâsı olmadığını beyân idiyorlarsa da dünkü mektûbla iş bu mektûb arasındaki külli bir tehâlûf görüldüğünden mes'elenin hakîkatine tamâmıyla vâkîf oluncaya kadar îcâb iden tedârikin elden bırakılmaması ma'rûzdur.</p>
<p>14/9/32</p>	<p>Meydiha 'dan</p>	<p style="text-align: center;">Vâ' .M.K.'lığı Vekâletin'e</p> <p>1-Kâ'im-i makâm tarafından gönderilen mektûb sûretiyle tezkire sûreti câlib-i nazar-ı dikkat olduğundan sûretleri bâlâyâ alındığı.</p>

<p>471. sf. 14- 15/9/32</p>	<p>Zühre' den Şifre</p>	<p>2-Dün Yahyâ Heyç ve Hasan Tehâmî tarafından şedûdî'l-me'âl ve tahkîr âciz tâcir Birinciye mektûb yazdırıldığı ve alacakları cevâb berâ-yı ma'lûmât ayrıca iş'âr olunacağı ma'rûzdur.</p> <p style="text-align: right;">Hacûr K.'ı Nâzım</p> <p style="text-align: center;">Tehâme Mıntikatü'l-harekâtı K.lığı'na</p> <p>14/9/32 sâ'at dördte Ali Kahim Cerb'e geldi. Sûretleri zîrde menkûl mektûbları getirdi. 12/9/32 akşamı Haydar Muhacceb Mernâk'a geldi. Yahyâ Ali'nin vaz'iyetinden muzîr olarak esliha ve cephâne deposını açan İdrîsî'nin şu sırada İngilizden gördüğü mu'âveneti ve Cîyzân'a çıkardığı top vesâ'ireyi nazâr-ı dikkate alarak ihyâya çabaladığı fesâdı silâh patlatmadan tadrîcen ve siyâseten kendi 'aleyhine çevirmek ve bunun için Muhammed Yahyâ Hasan ile görüşüp Ali Kahim evlâdıyla 'Abis'den kalan iki rehîneyi de kurtarmak husûsunda ittihâz-ı tedbîr itmek lüzûmı mevzû' bahs olduğu ve binâ'en aleyh: Görüşmeğe müsâ'ade olup olmadığının istîzânı istirhâmında bulundu. Vâli Bey'le makine başında görüşti. Görüşmelerine müsâ'ade buyurdıkları ki vaz'iyet-i hâzıraya pek muvâfıktır. Mektûblarına cevâb yazdım. Küşîd-i nefîceyi bildireceklerdir. 15/9 sabâhı Kâ'im-i makâm Bey'le berâber Zühre'ye 'avdet idildi. 'Arz olunur.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'.Luh.M.K.'ı Gâlib</p> <p style="text-align: center;">Sûret</p> <p style="text-align: center;">Gâlib Beyefendi'ye:</p> <p>Şeyh Yahyâ Ali Sevâb ve orâ meşâyihî ile vâki' olan irtibât kazıyyesinden dolayı muvaffakıyâtlarından doğrusı fevka'l-had memnûn ve müteşekkir kaldım. Bunun için min-gayri haddin hüsn-i mü'âşeret ve inhidâmlarını dilerim. Bir de merkûm şeyh Yahyâ Ali Sevâb vâsıtasıyla Şeyh Haydar Mühacceb nâm-ı kimesneye tebşîr buyurulan tahrîrât-ı aliyyelerine ittîlâ'ım hâsıl olmuş ve kendisi Benî Mervân'ın ilerü gelenlerinden olduğu münâsebetiyle kezâlik irtibâtı tâhtında iğiden tebeyyün ve vesâyâ-i lâzime îfâ idilmiş ve bu yüzden fevâ'id ve muhsînât husûle geleceği müştekî'i 'arz ve ta'rîf</p>
-------------------------------------	---------------------------------	--

olunmuştur. Bendeleri devlet-i ebed-i müddet Aliyye-i Osmâniye'nin cidden asdeka-i ahibbâlarından olduğum ve nasr-ı temkîni için lâ-yenkati' Cenâb-ı hakk'a du'â ve niyâz idilmekte bulunduğum münâbesesiyle iş bu arzımı Meydeb'den takdîme müsâre'at kılınarak vüsûlün esbâbı merkûm Şeyh Yahyâ Ali tarafından anlaşılacağı tabî'i olup ilcâ'ât-ı hâzıraya nazaran şimdilik devlet ve milletimize bâtınen ve diğere zâhiren hizmet eylemekdeyim. Bu bâbda ki sadâkat ve hizmet vilâyet-i celîle ile de Hudeyde ve Asîr mutasarrıf-ı âliyyelerince de ma'lûmdur. Zât-ı âfleri de ricâl-i devlet-i âliyyeden ve salâhı isteyen ve 'arzu idenlerden olduklarından nâşî emir ve muhâbereye ve kendimi bildirmeği muvâfık gördüm. Ve cevâb i'tâsına rağbet buyurulduğu takdîrde bu kere leffen taraf-ı vâlâlarına irsâl ve takdîm kılınan şifre mücebince tahrîr kılınması ve âcizlerde bundan böyle âna karşı cevâb vireceği ve esâs mes'ele isrârımızı be-gâyet mektûm tutularak zîrâ eshâb-ı fesâd ve nifâk dâ'imâ isrârı İdrîsî'ye ilgâ ve yazmaktadır efendim.

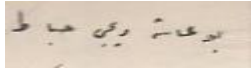

Muhammed Yahyâ

Diğere Sûret

İttifâ'en 'arz ve beyân kılınan şeyh Haydar Muhacceb nâm şahsı Benî Mervân'ın inhitârı olup kendisi dahî erbâb-ı 'ukûl ve siyâsilerdendir şu hâlde irtibâtın bir kat daha te'yîd ve takviyesiyle nezd-i âflerince ma'lûm ve burhan olduğu üzere tesrîr ve tatyîbine müsâ'ade buyurulması ve Şeyh Yahyâ Ali Sevâb'ın Medîha'ya gelmesi için taleb ve teklîf edilerek bundan maksad vâki' olan irtibâtı, İdrîsî'nin büsbütün aklını teşvîş itmekle berâber şu sırada fitnenin îkâz ve uyandırılması İngilizler'den çalışılmakta olduğu cihetle hâl-i hâzıra göre kuvvetin Mekke'ye 'isâline değin işin teskîni elzem ve muvâfık görüldüğünden Meydiye tehîfi ve her ne emir buyurulacak olursa icrâsına hâzır ve müheyyi bulunıldığı tehaşşiye eylerim.

Fermân

Muhammed Yahyâ Mübhî

<p>14- 15/9/32</p>	<p>Cerb' den</p>	<p>Şeyh Muhammed Yahyâ 'Avz'a (Allah'ın selâmı üzerine olsun)</p> <p>Mektûb vefâdârî ve sadâkat-kârilerini yed-i ihtirâmıma aldı. Bundan mutahassıl mahfiyyetimi ta'rîf idemem. Ma'lûm olduğı üzere müslümânlık ittihâd ve ittikâ ile kâ'imdir. Metîn ve münhad bir kitle hâlinde bulunan müslümânlık bu gün aded-i müslim olan bi'l-hâssa İngilizle çarpışmakta ve lehü'l-hamd her gün istihsâli eylemekte olduğunu zaferlerle pür-neşe harbe devâm itmektedir. Arada fesâda âlet olan beş on ve İdrîsî'nin avâkibi felâketini inşa'allâh pek yakîn bir zamânda göreceğiz. Maksud-ı salâh İdrîsî'nin maksud-ı mel'ûn-kârenesine nihâyet virmeğidir. Sizin bu nokta-i nazardan hizmet-i sadâkatınız cümlemizce öteden beri meşhûr olmaktadır. Fikriniz pek musîbdir. Siyâsetin hal idemeyeceğı mesâ'ili hal idecek kılınçdır. Siz evve'l-emirde Mühacceb Yahyâ Ali ve Haydar Mühacceb ile kuvve-yi râbita te'mîn iderek tesviye-i ümûra sa'y idiniz. Olmazsa Allâh'ın 'azameti ve rasûlü'llâh'ın muhabbeti için kalblerimiz İdrîsî'nin fesâdını ve vücûdını ortadan kaldırmak üzere bilenmiş ve hâzırır. Sizin her vakit yâd-ı haberinizde bulunan Muhacceb Ali Kahim evlâdı hakkında göstereceğiniz ve onları tahlîs uğrunda ki himmet ve gayretinizin de büyük ecri vardır. Beyân buyurulan şifre zuhûr itmediğinden irsâl buyurulduğı taktîrde ve arzu olunduğı zamânlarda muhâbere ve müdâvele-i ihkâra hâzırım. Pek çok selâmlar ve ihtirâmlar takdîm iderim. Sizi fî mâ ba'de ciddi ve hakîki bir muhib olarak tanır. Elden gelen mu'âvenet ve dâd-kârîyi îfâdan çekinmez ve salâhı uğrunda fedâ-yı nefis ider bir yılmaz olarak size kendimi takdîm ider hitâm-i mekâl eylerim.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'.Luh.M.K.'1</p> <p style="text-align: right;">Gâlib</p>
<p>473.sf 15- 16/9/32</p>	<p>Mediha 'dan</p>	<p>Vâ'.Luh. M.K. lığı'na</p> <p> (...?) müftûnin şeyhlikde bekâsını istiyorlar. Müteyakkin hazlesinin ve diğerk ukkâli kemâ-fî 's-sâbık Eslem Nâşir şeyhi sultânı kendilerine dahi şeyh yapmış hemân karâr-name yazılmışdır bu teşettüt-i efkâr sebebiyle Abdullâh Şu'ayb sultân tarafdarı olmak üzere  (...)araları son derece açılmış iki günden beri tarafeyn cemâ'ati siper arkasında bekliyorlar. Bunların beyyinelerini bulmak istesem mülkiyeye â'id işle iştigâl itdiğimden</p>

16/9/32	Zühre'den Şifre	<p>dolâyı itâbet olunacağım sükût itsem mıntıkam dâhilinde tüfenk patladılmakdan dolâyı mes'ül tutulacağım tevvâli-ebeden tahrîri ve şifâhi mürâca'atlara vazîfe hârici imiş görmeyeyim ve cihet-i askeriye'nin ehâliyi küsdürür diye kaçamaklı cevâblar viriyorum vazîfe sabâhı yokdur bu sivilce çıban olmadan tedâvisi ma'rûzdur.</p> <p style="text-align: right;">Hacûr K.'ı Nâzım</p> <p style="text-align: center;">Tehâme Mıntıkâtü'l-harekâtı K.lığı'na</p> <p>H. 10/ Ve 12 /9/32 Şifrelere.</p> <p>1-Ahmed Vemûm esliha ve cephâne ve İdrîsî âmiliyle avdet itdi. Harb açmak fikriyle 'Abis evlâdından bir âdem katl idildi. Maksad fitne ve fesâd çıkarmak olduğu için hepsi şimdilik sükût itdi.</p> <p>2-Cîlân, Ömer Ahmed, Ahmed Vemûm el'yevm Benî Eslem şimâlinde müzâkerede ve esliha ve cephâne ve parayı ahâliye tevzî' ile nâr-ı fesâdı işgâle çalışmaktadırlar.</p> <p>3-11/9/32 günü 'Abis develeri İdrîsî'nin emr ve tevcîhi İle Meydeb'den boş olarak çıkarıldı bir tek 'Abis'li hattı Benî Mervân mıntikasına gidemiyor ve gitmiyorlar. 'arz olunur.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'.Luh.M.K.'ı Gâlib</p>
16/9/32	Zühre'den	<p style="text-align: center;">Tehâme Mıntıkâtü'l-Harekâtı K.lığı'na</p> <p>Yahyâ Ali Sevâb'dan alınan 21 safer 325 târîhli mektûb sûreti zîrde naklen 'Arz olunur.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'.Luh.M.K.'ı Gâlib</p>

474.sf. 17/9/32	Zühre' den	<p style="text-align: center;">Hacûr K.lığı'na</p> <p>H.[15/16]/9/32.</p> <p>Mes'ele siper arkasına kadar geldiğine nazaran işe müdâhale ile beyyinelerini taslîha gayretiyle tüfenk patlamasına ve sükûnı ihlâlâ mâni' olunuz.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'.Luh.M.K.'ı</p> <p style="text-align: right;">Gâlib</p>
17- 18/9/32	Medîha 'dan	<p style="text-align: center;">Vâ'.Luh. M.K.lığı'na</p> <p>1-14/9/32 târîhli telgrâfin ikinci maddesinde zikr olunan mektûba cevâb virilmemiştir.</p> <p>2-Ali Hârib ile Şû'î 'Allân müştak [1] olduğu aralarında mukâvele-nâme bulunduğunu i'lân İdrîsî'den aldığı tüfenk ve cephâneden Ali Hârib'e dahi virildiğini Yahyâ Heyç huzurunuzda dahî firâr ideceğini beyân idiyor 'arz olunur.</p> <p style="text-align: right;">Hacûr K.'ı</p> <p style="text-align: right;">Nâzım</p>
17- 18/9/32	Medîha 'dan	<p style="text-align: center;">Vâ'.Luh. M.K. lığı'na</p> <p>1-İdrîsî'den kırk aded tüfenk ve mikdârı te'ayyün itmeyen cephâne para Benî Cebel Benî Havle'ye virilmek üzere Ali Gundî'ye gönderildiği ve Merkûm mevrûdâtı virmek için rehîne talebinde bulunduğu ve mezkûr iki kabîle rehîne virmediklerinden mersûlâtı henüz alamadıkları.</p> <p>2-Şahle ahâlisinden Seyyid Abdullâh, Benî Bedr âkılı Ahmed Âbid, Kavâka'dan Ahmed Hüseyin İdrîsîyle muhâbere itdikleri ve bunlar Ali Gundî'ye rehîne virdikleri takdîrde mikdâr-ı kâfi tüfenk, cephâne, para virileceği.</p> <p>3-Şirez'e gitmek bahânesiyle dört beş günden beri Şahale'den ayrılan Seyyid Abdullâh vâsıtasıyla muhâbere cereyân itdiği oldıkça mevsûk yerden haber aldığını ve merkûmun gönderdiği veya merkûma gelen mektûbı götürüne elli riyâl va'd olındığı ma'rûzdur.</p> <p style="text-align: right;">Hacûr K.'ı- Nâzım</p>

475. sf. 17- 18/9/32	Mediha 'dan	<p style="text-align: center;">Vâ' .Luh. M.K. lıǵı'na</p> <p>Benî Cebel ahâlisinin Yahyâ Heyç'in karyesine hüçûm ideceklerini Benî Havlî'den gelen bir arab haber virmiş ve merkûm ilerileyerek cebelleri tutarak müdâfa'a ya çağırıldığını haber gönderdiği berâ-yı ma'lûmât mâ'rûzdur.</p> <p style="text-align: right;">Hacûr K.'1- Nâzım</p>
18/9/32		<p style="text-align: center;">Vâ' .Luh. M.K. lıǵı'na</p> <p>H. 11/9/32</p> <p>Benî Cebel ahâlisinin ta'arruzlarına karşı Mediha şeyhi ve cemâ'ati tarafından mukâbele idilmek üzere ittihâz-ı tertîbât kılındığı gibi iki gün evvel Kahlân'a müvâselet iden imâm hazretlerinin âmili Seyyid Yahyâ Âmirî'den yazıldığı Hacûr kâ'im-i makâmlığının iş'ârına atfen vilâyetden bildirildiği ve ma' mâfih her dürlü ihtimâle karşı oradaki kuvvetce îcâb iden tedâbir ve teyakkuzda kusûr idilmemesi kolordu emri iktizâsındandır.</p> <p style="text-align: right;">Tehâme K.'1 Râğıb</p>
18/9/32	Zühre' den Şifre	<p style="text-align: center;">Hacûr K.lıǵı'na</p> <p>H.[17/18]/9/32 şifre.</p> <p>İfâdesini vermek üzere Yahyâ Heyç Cerb'e divan-ı harbine gönderiniz. Gelmezse evve'l-emirde ifadesini zabt itdürüp dîvân-ı mezkûr başına gönderiniz.</p> <p style="text-align: right;">Vâ' .Luh.M.K.'1 Gâlib</p>
18/9/32	Zühre' den Şifre	<p style="text-align: center;">Tehâme Mıntıkâtü'l- harekâtı K.lıǵı'na</p> <p>[17/18]/9/32 Şifre:</p> <p>Hacûr K.lıǵı' telgrâfında Ali Hârib'le Şû'î 'Ullân'ın müttelik ve aralarında mukavelenâme bulunduğunu Şû'î 'Ullân'ın İdrîsî'den aldığı tüfenk ve cephâneden Ali Hârib'e de virdiğini huzûrımızda dahi ikrâr ideceğini Yahyâ Heyç beyân eylemiş olduğu bildiriliyor. İfadesini vermek üzere dîvân-ı harbe</p>

18/9/32	Zühre' den Şifre	<p>uğraması. Gelemezse evve'l-emirde ifâdesinin zabtıyla irsâli cevâben bildirmiştir.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'.Luh.M.K.'ı Gâlib</p> <p style="text-align: center;">Cerb Dîvân-ı harbî Riyâseti'ne</p> <p>Ali Hârib'in Şû'î 'Ullân ile müttefik ve aralarında mukavelenâme bulunduğunu Şû'î 'Ullân'ın İdrîsî'den aldığı tüfenk ve cephâneden merkuma da virdiğini Yahyâ Heyç huzûrımızda dahi ikrâr ideceğini beyân itdiği Hacûr K.lığı'ndan bildiriliyor. Cevâben ifadesini virmek üzere dîvân harbe i'zâmı gelemezse evve'l-emirde ifâdesinin zabt ve riyâsete irsâlen bildirilmiştir. Kefiyyetin Şû'î 'Ullân da sûret-i münâsebede istîzâhı ve izhârına çalışılması.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'.Luh.M.K.'ı Gâlib</p>
476. sf. 18- 19/9/32	Zühre' den Şifre	<p style="text-align: center;">Tehâme Mıntıkâtü'l-harekâtı K. lığı'na</p> <p>1-İdrîsî'den kırk 'aded tüfenk bir mikdâr cephâne ve para Benî Cebel ve Benî Havle'ye virilmek üzere Ahmed Vemûm'a gönderildiği ve merkûm vâsıtasıyla rehîneleri talep olunmuş ise de virmediklerinden mersûlâtı henüz alamadıkları.</p> <p>2-Şâhile ahâlisinden Seyyid Abdullâh, Benî Bedir âkılı Ahmed Âbid; Havâka'dan Ahmed Hüseyin İdrîsîyle muhâbere itdikleri ve bunlar da Ahmed Vemûm'a rehîne virdikleri takdîrde mikdâr-ı kâfi tüfenk, para, cephâne virileceği.</p> <p>3-Şîraz'a gitmek bahânesiyle dört beş günden beri Şâhile'den ayrılan Seyyid Abdullâh vâsıtasıyla muhâbere cereyân itdiği oldıkça mevsûk bir münbe'iden haber aldığını ve merkûmın gönderdiği veya merkûma gelen mektûbı götürene elli riyâl va'd olndığı Hacûr K.lığı'ndan bildiriliyor. Benî Cebel ve Benî Havli hakkında İmâm Hazretleri'nin ve Şâhile'liler hakkında da hükûmet-i mahalliye'nin nazar-ı dikkatini celb itmek lüzûmı 'arz olunur.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'.Luh.M.K.'ı Gâlib</p>
	Zühre'	

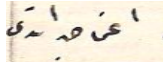
18/9/32	den Şifre	<p style="text-align: center;">Hacûr K.lığı'na</p> <p>1-Ali Kundî, Yahyâ Ali yanında ve el'yevm Cebel'dedir. Vâsita Ahmed Vemûm olsa gerekdir.</p> <p>2 -Benî Cevlî ve Cebel hakkında imâm hazretlerinin ve Şahaleliler hakkında hükûmet-i mahalliye'nin nazar-ı dikkatini celb itmek lüzûmı fırkaya yazıldı. Siz de oraca hükûmetin nazar-ı dikkatini celb idiniz.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'.Luh.M.K.'ı Gâlib</p>
477.sf 18- 19/9/32	Zühre' den Şifre	<p style="text-align: center;">Tehâme Mıntıkâtü'l-harekâtı K. lığı'na</p> <p>Benî Havlî'den gelen bir arab Benî Cebeleliler'in Yahyâ Heyç fırkasına hücum ideceğinizi haber virmesi üzerine Merkûm da ilerüsündeki Cebelelileri tutarak müdâfa' aya hâzırladığı ve haber gönderdiği Hacûr K.'lığından bildiriliyor. İmâm hazretleri mıntikasına â'id bu gibi kabâ'ilden hükûmet-i dâ'ire nüfûzına dâhil kabâ' ile bi'lâ-sebeb ta'arruz ve te'addî vukû' bulduğu sûrette tarafımızdan mukâbele ve mu'âvenet olunup olunmayacağı'nın enbâ buyurulması.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'.Luh.M.K.'ı Gâlib</p>
18- 19/9/32	Zühre' den Şifre	<p style="text-align: center;">Luhye M. K.lığı'na</p> <p>1-21/9/32 Pazartesi günü sa'at dörtde Mor Karyesi'nde ve Kahriye'den bir bölük ve Sûbâşı'ndan bir bölük cephânesiyle bir top bulındırılacaktır. Bu kuvvet Mor ve rağıyla tahsîlâtına me'mûrdur.</p> <p>2-Müfrezenin i'âşesi mahallen te'mîn olunacaksa da her bir ihtimâle karşı yalnız at parası olarak on beş günlük için bir mikdâr para virdirilecektir.</p> <p>3-Mûrd'da zabtı lâzım gelen kimse varsa tarafınızdan müfreze'ye ta'limât virilmek Kâ'im-i makâm Bey'den işti'ârı.</p> <p>4-Topcı K.lığı'na da emir virildiği.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'.Luh.M.K.'ı Gâlib</p>

19/9/32	Zühre'den	<p>Mıntıka Topcı K.lığı'na</p> <p>Mor ve Rağıyla tahsılâtı için 21/9/32 sabâhı Kahriye'den gönderilecek piyâde bölüğü bir büyük cephânesiyle bir âdî cebel topının terfi'î husûsının Luhye grub K. lığı'na tebliği</p> <p>Vâ'.Luh.M.K.'ı</p> <p>Gâlib</p>
19/9/32	Zühre'den	<p>Luhye M. K.lığı'na</p> <p>Îcâbında mantellerin sevk ve naklinde, mevzı' tebdîlinde, cephânenin ikmâlindeki hizemât ve Luhye'nin ehemmiyyet ve nezâketi nazar-ı dikkate alarak seçme sûretiyle muktezâ-i derûn sekiz neferin mezkûr iki topa 2/118 ve 3/118 taburlarından menâsikaten virdirilmesi.</p> <p>Vâ'.Luh.M.K.'ı</p> <p>Gâlib</p>
19/9/32	Hudeyde'den	<p>Vâ'.Luh.M.K.lığı'na</p> <p>H.18/9/32 şifreye.</p> <p>Dîvân-ı harbe tevdi' firkanın salâhiyyeti olduğu evvelce bildirilmişdi. Bi'l-âhara îcâbı yapılmak üzere evve'l-emirde ifâdesinin zabtı ile oradan tahkîkiyenin sür'at-i irsâli lâzımdır.</p> <p>Tehâme M. K.'ı</p> <p>Râgıb</p>
19/9/32	Zühre'den	<p>Tehâme Mıntıkâtü'l- harekâtı K.lığı'na</p> <p>H.19/9/32</p> <p>Şû'î 'Ullân mes'elesinde şâhid sıfatıyla ifâdesi alınacağı cihetle berâ-yı ma'lûmât 'arz idilmişdi.</p> <p>Vâ'.Luh.M.K.'ı</p> <p>Gâlib</p>

<p>478.sf. 19/9/32</p>	<p>Cerb' den</p>	<p style="text-align: center;">Vâ' .Luh.M.K.lığı'na</p> <p>Ali Sevâb'dan bir mektûb aldım sûreti ber-vech-i zîrdedir:</p> <p>1-Cebel'de Muhammed Yahyâ ile ictimâ'imızdan sonra hâneme döndüm. Cenâb-ı hakk'ın 'inâyetiyle ahvâl-i salâhdadır. Gâlib Bey'in Cerb'de veya Zühre'de mi olduğunu bildiriniz. Zühre'de ise kendisine telgrâf çekiniz. Yârınki pazar günü Luhye kâ'im-i makâmıyla Cerb'e geleceklerdir. Kendilerindeki evrâkı 'aynen göstermek ve şifâhen konuşmak içündür. Şâyed Gâlib Bey ve Kâ'im-i makâm Bey'ler Cerb'e gelmeleri mümkün değilse bildiriniz. Ali Kahim ve Mühacceb'i Zühre'ye gönderemem.</p> <p>2-Neccâb bekliyor ne emir buyuruyorsunuz ?</p> <p style="text-align: right;">Vâ' . K.Vekili Şevket</p>
<p>9/32</p>	<p>Zühre' den</p>	<p style="text-align: center;">Luhye Kâ'im-i makâmılığı'na</p> <p>Luhye K.'lığı şifresiyle</p> <p>Yahyâ Ali hânesine döndü .Bizlerin Cerb'de olup olmadığını soruyor cenâb-ı hakkın 'inâyetiyle ahvâl-i salâhdadır diyor. Şifâhen görüşmek ve kendilerindeki evrâkı 'aynen göstermek üzere Ali Kahim'la Mühacceb Pazarirtesi gecesini Cerb'e göndereceği ve Cerb'e gitmekliğimiz mümkün değilse Zühre'ye göndereceğini Şevket Şeye yazarak s'ual idiyor. Cevâben evvelki gün Luhye'ye gitdiğinizi ve ma'mâ fih Pazar günü Zühre'ye teşrîfiniz için telgrâf çekdiğimi ve Zühre'ye nakl-i mekân ittiğimizden şeyhlerin Zühre'ye gönderilmesini ve eğer buraya gelmelerinde bir mahzûr varsa birkaç sâ'at evvel haber virilerek Cerb'e de gelebileceğimizi yazdım. Yarın teşrîf buyurulursa görüşülmek vaz'iyet ve mes'ele anlaşılmış ve îcâb iderse makine başında Vâli Bey'le de görüşülmüş olur.</p> <p style="text-align: right;">Vâ' .Luh.M.K.'ı Gâlib</p>

19/9/32	Zühre'den	<p style="text-align: center;">Hazreti şeyh muhibbâ Yahyâ Ali Sevâb Pâşa'ya</p> <p>Selâm ederim. Luhye Kaymakamı Şevket Bey'in iki gün önce Luhye'ye gittiğini belirten bir telgraf aldım. Telgraf ona ulaşınca kadar Pazar öğleyi buldu. Ali Kahim ve birlikleri dinleniyorlar. Eğer herhangi bir risk yoksa Zühre'ye ulaşın. Mümkün olursa biz de Cerb tarafından hızlı bir şekilde oraya ulaşacağız.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'.Luh.M.K.'ı Gâlib</p>
479.sf. 19- 20/9/32	Luhye'den	<p style="text-align: center;">Vâ'.Luh.M.K.lığı'na</p> <p>H.</p> <p>Yarın ale's-sabâh hareket idiyorum efendim.</p> <p style="text-align: right;">Luhye Kâ'im-i makâmı Yûsuf Hasan</p>
20/9/32	Zühre'den	<p style="text-align: center;">Hacûr K. lığı'na</p> <p>H.[19/20]/9/32 .</p> <p>Ali Kundî ve Yahyâ Ali yüz elli nefer ma'iyyetiyle berâber vilâyetini ve benim ma'lûmâtım tahtında Mühacceb Yahyâ 'Avz ile görüşmeğe kendi da'vet itdi. Yahyâ Ali mintikanın ma'lumâtı olmaksızın hiçbir hareket de bulunmayacağına kanâ'at husûli ve ona göre ihbârâtın müvâzene olunması.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'.Luh.M.K.'ı Gâlib</p>
21/9/32	Zühre'den	<p style="text-align: center;">Ordu Kumândânlığı'na Tehâme Mintikatü'l-harekâtı K.lığı'na</p> <p>1-Yahyâ Ali [16/17] /9/32'de Mernâk'dan hareketle Cebel'e gitdi. Mühacceb Yahyâ ile mülâkâtdan sonra 18/9/32 akşamı Mernâk'a müvâselet itdiğini bildirdi. kardaşı Mühacceb ile Ali Kahim'ı makine başında îcâb iden emri telakkî itmek üzere Zühre'ye gönderdi 21/9/32' de muvâselet itdiler.</p> <p>2-Yahyâ Ali, Mühacceb Yahyâ ve Haydar Mühacceb'den mevrûd mektûb</p>

480.sf.	<p>sûretleri zîre naklen ve vilâyet-i celîleye ma'rûz Mühacceb Yahyâ mektûbî kâ'im-i makâmîlik şifre ve vâsıtasıyla makâm-ı müşârun ileyhâye 'arz idildi.</p> <p>3-Meşâyih makâm-ı vilâyet-i celîle ve kumandânlarından virilecek emre muntazırdılar. (Orduya)</p> <p>3-Keyfiyyet 'aynen kolorduya da 'arz olındığı. (Fırkaya)</p> <p>4-Te'hirden vikâye-i keyfiyyet-i makâm kumândânlarına 'arz ve fırkaya da 'aynen ma'lûmât idildiği. (Orduya)</p> <p style="text-align: right;">Vâ'.Luh.M.K.'1- Gâlib</p> <p style="text-align: center;">Sûret</p> <p style="text-align: center;">Vâ'.zât Luhye K.lığı'na</p> <p>15 Teşrîn-i sâni 332 târîhli tahrîrât-ı Aliyye-i cevâbiyyelerini kemâl-i meserret ve mefhâretle aldım ve bu bâbda himmetlerinden pek memnûn oldum. Şeyh Yahyâ Ali Sevâb, Haydar Mühacceb ile birleşüp râbitanın matlûb vechiyle te'yîd ve takviyesi yoluna gidilerek bunun için emîn olmaları ve evvelce şifrenin gönderildiği 'arz idilmiş ise de her nasılsa sehven burada alıkonularak bu kere leffen takdîm-i huzûr-ı sâmîleri kılındıktan muhâberâtımızın ânın üzerine tahrîr buyurulması ve bundan başka meşâyih merkûmunla uzun uzadıya mübâhaseye girişilerek Zühre'den vilâyet-i celîleye küşîde olunmak üzere irsâl kılınan telgrâfda derc olındığı misüllü mes'elenin vakt-i merhûnına değin te'hiriyle şimdilik fitnenin mâ'adâ bir çâre olmadığı 'arz ve isbât idildiği ve mutâla'asından keyfiyyet ve mutâle'asından buyurılacağı 'arz olunur.</p> <p style="text-align: right;">Mühacceb Yahyâ</p> <p style="text-align: center;">Sûret</p> <p>Selam ve saygıdan sonra size bilgi vermek istedim. Şeyh Muhammed Yahya Ali Sevab, Seyyid Ali Kahim amaçlarına ulaştılar. Biz acil bir şekilde bu anlaşma hakkında seni bilgilendirmek istedik.</p> <p style="text-align: right;">Haydar Muhacceb</p>
---------	---

<p>23/9/32</p> <p>Zühre'den Şifre</p> <p>481.sf.</p>	<p style="text-align: center;">Vilâyet-i Celîle'ye</p> <p style="text-align: center;">Ordu K.lığı'na</p> <p>Yahyâ Ali'nin Hacûr'a çıkışı ve harekâta iştirâkı İdrîsî fikrini teşvîş iderek mel'anete sevk itdi. Mektûblar yazdı. Ahmed Vemûm, Hamîbiş Şeyhi, Ömer Ahmed birlikde yanına gidenler. Tüfenk, para, cephâne (silinmiş) İdrîsî âmili ve ba'zı adamlarıyla döndiler. Ötekine berikine dağıtarak kendillerin 'adedini tezyîde çalışdılar. Ahmed Vemûm hem hudûd ve Yahyâ Ali'ye muhâlif 'Abis'den şeyh Ceylân'ın kardeşi ve diğere bir âkilide gitdiler. Dönüp Vemûm'ın yanına geldiler. Ali Gundî'yi tazyîk ve teşvîk itdiler. Cedriye'den bütün hânesi halkını gâ'ib iden Bedevî dahi bu musîbet başıma Seyyid'den geldi diye hâtıme almak için gitdi. Geçenlerde kendisine virilemeyen on beş yirmi silâhdan dolayı ana çok münkir-i iltihât olan Muhammed Şeyh Benî Neşir'den gitmek isteyen ehemmiyetsiz birkaç kişiye  (...?...) itdi. Silâh, para dükkamı açan İdrîsî râğıbları bu sûretle çoğalmağa başladı. Bu sırada idi ki bu hâli gören Yahyâ Ali Muhacceb Muhammed, Yahyâ ve Haydar Mühacceb geldiler. Muhammed Yahyâ İdrîsî tarafından 'Abis'e gitmekden men' idildi. Haydar Mühacceb Mernâk'a geldi. Bu sırada idi ki Yahyâ Ali'nin Zühre'ye da'veti telgrafı eline varmışdı. Meşâyih toplandı. Vaz'iyet hülâsa idildi. Ekseriyyet bu vaz'iyetin önüne geçilmesi siyâseten sükûnetin muhâfaza ve idâmesi fikrini ortaya koydu. Yahyâ Ali müşkil vaz'iyetinde kaldı. Ne olursa olsun söz sözdür. Ölürüm dönmem. Çağırıldım. Giderim didi ve hatta gatını alarak Haydar Mühacceb ve meşâyihle terkle üst kata çıktı. Kimseyi (tam çıkmamış) dinlemek istemiyordu. Netîce de Haydar Mühacceb, Mühacceb Sevâb, Mevsî Hasan, Ali Kahim bir def'a hükûmetin emr ve müsâ'adesini âlahım müsâ'ade olunursa ne a'lâ didiler. Ali Kahim'ı Cerb'e gönderdiler. Haleb'de mülâkâta müsâ'ade buyuruldu. Yahyâ Ali'ye teblîğ idildi. Artık umûma muhâlifet itmedi. Gitdiler. Ber vech-i âlâ ma'rûz ve vaz'iyete nazaran:</p> <p>1-İdrîsî'yi teskîn ve bu giden adamlara tüfenk vesâ'ir ve virdirmeğe mâni' olarak kesr-i nüfûzları cihetine gidüp kaviiyyen beyinlerinde muhtemel fesâda meydân bırakmamak.</p> <p>2-Bu vesîle ile 'aynı zamânda mütebâki İdrîsî yanında kalan 'Abis ve Benî Neşir'den üçer nefer evlâdı kurtararak bir alâka bırakmamak.</p>
--	--

<p>482.sf. 22/9/32</p>	<p>Safâ' dan Şifre</p>	<p>Sûret-i hâle gelince:</p> <p>Yahyâ Sevâb 'ın kardeşlerinden biri Haydar Mühacceb ve Muhammed Yahyâ kefâleti ve vechi te'min İdrîsî yanına giderek bu vesîle ile el'yevm İdrîsî yanında müctemi' tama'kârları eli boş hâ'iben döndürerek fesatlarına meydân vermemek.</p> <p>2-Şâyân-ı ehemmiyet-i lemhadan olmadığı Cerb'de bulunan Benî Neşir mahbûslarını Mernak'a göndererek işte hükûmet mahbûsları bize virdi sen de mahbûsları vir de Mernâk'da zabt altında bulunsunlar diye bu tâlebâtlarını İdrîs'e kabûl ve mahbûsları iâ'de itdirmek.</p> <p>Yahyâ Ali'nin sadâkatinden zerre kadar şüpheyeye mahal yokdur. Bi'ttamâme Mernâk'a müzâkerâtından İdrîsî'ye karşı olan tavr-ı hâsımânesini 'alenen göstermesi bu kanâ'ati büsbütün te'yîd itmiştir. Şu hâlde ve kuvvetin henüz Mekke'ye girmediği ve İngiliz'in silâh ve cephâne virerek İdrîsî'yi Yahyâ Ali üzerine sevk ve tahrîk ve tazyîk itmek istediği bir zamân da ber-vech-i ma'rûz mevâddın müsâ'ade ve tatbîkinde bir mahzûr var olmadığı fikrindeyiz. İcrâ-yı icâbı menût-ı re'y âlî velâyet-penâhîleri ve kumândânîleridir.</p> <p style="text-align: center;">Vâ'.Luh. Mın. K.'ı</p> <p style="text-align: center;">Gâlib</p> <p style="text-align: center;">Vâ'.Luh. M. K.lığı'na</p> <p style="text-align: right;">Luhye Kâimâ Yûsuf Hasan</p> <p>H.21/9/32</p> <p>Yahyâ Ali Sevâb'ın mektûbı ile Haydar Muhammed Muhacceb vilâyet-i celîleye küşîde itdikleri Urumîye telgrafını okudum. Muhammed Yahyâ Muhacceb ka'im-i makâmlık şifresiyle vilâyet-i celîleye çekilen tahrirâtında İdrîsî'nin 'Abis kabâ'iline ta'arruz itmemesi için Şû'î Ullân ve rûfekâsının koyuvirilmesi ve Hicâz'daki kuvvetin Yemen'e muvâseletine kadar Yahyâ Ali'nin birâderlerinden birisinin rehîne olarak İdrîsî'ye virilmesi münâsib olduğu ve Yahyâ Ali Sevâb ile münâsebâtın gizli kalmaması ve buna muvâfakat olunamadığı takdirde kuvve-i askeriye ile 'Âbis kabâ'iline mu'âvenet</p>
----------------------------	--------------------------------	---

22/9/32	Zühre 'den Şifre	<p>olunmaması veyahut İdrîsî mes'elesinin halli vakt-i merhûnuna terk olunarak sükûnetin te'mînine çalışılması bildiriliyor. Muhacceb ile Ali Kahim da bu hakâ'iki şifâhen haber vireceklerinden Yahyâ Ali Sevâb'ın mektûbında tasrîh idiliyor. Fi'l-hakîka Haleb'de Muhammed Yahyâ'nın bildirdiği maddelere karar virilmiştir. Muhacceb ile Ali Kahim bunu te'yîd idiyorlar mı? Bu keyfiyet tahakkuk itdiği takdirde Şû'î 'Ullân ve rüfekâsının koyuverilmesi hakkındaki mütâle'anız nedir? Cevâbı virilmek üzere keyfiyetin ser'ân enbâsı.</p> <p style="text-align: right;">Kolordu Kumândân'ı Tevfik</p> <p style="text-align: center;">Ordu Kumândânlığı'na</p> <p>H. 22/9/32</p> <p>1-Maksad Yahyâ Ali birâderlerinden birisini rehîne virmek değildir. Hattâ İdrîsî'nin bunu tevkîf itmesi ihtimâli 'Abisce nazar- ı dikkate alınarak Haydar Muhacceb birâderini rehîne bırakmak sûretiyle Yahyâ Ali birâderinin 'avdeti te'mîn olacaktır.</p> <p>2-Haleb'de bu karâr hafiyen virilmiş Fakat: Bundan hükûmetin emr-ü müsâ'adesi meşrût kılınmıştır. Ali Kahim ve Muhacceb şifâhen te'yîd idiyor ve Yahyâ Ali'den aldıkları son ta'lîmâtı ben hükûmetin emri ve vechi tahtındayım ve muvâfık olunursa onı îfâya hâzırım hâtîme-i kat'iyesinde.</p> <p>3-Şû'î 'Ullân ve rüfekâlarının koyuverilmesinde be'is yoktur. Bunlar Yahyâ Ali nezdinde muvakkat bir emânet olarak bırakılacaktır.</p> <p>4-Mutâla'a-ı vesâ'ire bundan evvel müştereken 'arz olındığı.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'.Luh.M.K.'ı Gâlib</p>
---------	------------------------	---

<p>283.sf. 22- 23/9/32</p>	<p>Hudey de'den</p>	<p>Vâ' .Luh.M. K.lığı'na</p> <p>H.19/9/32</p> <p>Ali Hârib'le Şû'î 'Ullân hakkındaki cihet-i mülkiye ile müştereken tahkîkât-ı icrâ ve evrâk-ı tahkîkiyenin kolorduya irsâli emr-i kumândân'ı iktizasındandır.</p> <p style="text-align: right;">Tehâme K.'ı Râgıb</p>
<p>23/9/32</p>	<p>Safâ' dan</p>	<p>Vâ' .Luh. M. K.lığı'na</p> <p>H.22/9/32 şifre.</p> <p>1-Yahyâ Ali Sevâb'ın birâderini rehîne olarak veyahut âhar sûretle İdrîsî'ne nezdinde velev bir müddet-i muvakkata için alıkonması muvâfık değilse de beyân-ı ahvâle nazaran iş bu keyfiyyet bi'z-zarûre kabûl edilmiştir. Ancak buna mukâbil bildirdiğiniz vecihle şimdiye kadar te'mîn idilen sükûnetin muhafazası ve herhangi bir bahâne ile olursa olsun İngilizin veya İdrîsî'nin teşvikiyle hükûmetden silâh alan kabâ'ilin mıntıkasına ta'arruz itmemelerinin ve hattâ mıntıkaya ta'arruz itmek üzere İdrîsî'nin başka kabâ'ilden cem' edebilecek kuvvetin adem-i mürûrına ve def'-ı telkîne gayret itmelerinin te'mini matlûbdur.</p> <p>2-Şifrenizin son maddesinde zikir ve Cerb'de tavkîf idilen mahbûsların Benî Neşir ve 'Âbis rehâ'ininin İdrîsî'den kurtarılmasına mukâbil Mernâk'a gönderilmeleri ve Yahyâ Sevâb'ın yed-i kefâletine tevdi'i ahvâlin aldığı şekli-i ahârdan dolayı zaruridir.</p> <p>3-İdrîsî'nin 'Âbis üzerine harekâtda bulunmasına meydân virmemek üzere Yahyâ Ali Sevâb ve mücâvir kabâ'il ile münâsebet-i hakkiye ve siyâsiye de bulunulması ezher-i cihet celb-i kulûblerine gayret idilmesi îcâb ider. Ma'mâfih iş bu vukû'ât üzerine ötedenberi hükûmete mütemâyil kabâ'ilin eskisinden ziyâde tadyîb-i hâtırlara iktifâ itmekde bu husûsa gâyet dikkat olunması</p>

<p>23/24/9 /32</p> <p>484.sf.</p>	<p>Zühre' den</p>	<p>lâzımdır.</p> <p style="text-align: right;">Kumândân: Tevfik Vâlî: Mahmûd Nedîm</p> <p style="text-align: center;">Şeyhü'l muhterem Muhibinâ Muhammed Yahyâ Sellemahullâh</p> <p>[5/6] /Safer 334 târihli mektûb-ı âlîleri alındı. Mersûl mektûbınız mahalli lâzımına 'îsâl olındı. Alınan cevâb leffen takdîm kılındı. İnşa'allâh bu bâbda himmet ve say-'ü gayret devr itdiğinizle her dürlü ümûr-ı dâ'ire-i emn-i amân ve salâhda istikrâr kılacaktır. Fî mâ ba'de gönderilecek mektûblar mersûl şifre mücebince takdîm olunacaktır. İttihâz olunan tedâbir-i hükmüyânenize i'timâden makâm-ı â'idince de müvâfakat buyurulmuş olduğundan bu bâbda îcâb ve mümkün olan her dürlü gayretin bî-dirîğ bulundırılamayacağına emîiniz. Eğer mümkün ise cederî aşısı celb buyurulacağı takdirde pek büyük hizmet ve bir çok evlâd-ı vatan ölümden kurtulmuş olacağından delâlet buyurulması bî'l-hâssa mütemennâdır. Bunun Aden veya Asmârâ'da bulunması kaviiyen me'mûldür. İş bu tahkiye-i muhibbî ve muhlis-i bî-hâmil muhbirin selâmet ve emniyeti evve'l-emirde hıfz-ı hemedâniye sâniyen de ma'lûm olan meserredde vatan-perverânenize mevdû'dur. Artık istihsâline el birliğiyle giriştiğimiz ve bi-ttevfik-ı te'âlâ muvakkafiyet ihtimâli harben me'mûl bu mücâhede-i diyânet ve vatan-pervarânemizin erâ-yı husûl olması cenâb-ı bârîden tazarru'dur.</p> <p style="text-align: right;">Luhye Kâ'im-i makâmliğı Yûsuf Hasan</p> <p>Vâ' .Luh.M.K.'ı</p> <p>Gâlib</p> <p style="text-align: center;">Yahyâ Ali Sevâb Paşa Sellemallâh (Allah'ın selamı üzerine olsun)</p> <p>Şeyh Muhammed geldikten sonra seni bilgilendirmek istedim. Biz saygi ve özlem onu karşıladık. Seyyid Ali Kahim ile hükumete çağrı yaptık. Senin tutum ve davranışlarının siyasi olarak hiç bir değişiklik göstermediğini, bunun da senin hükumete karşı bir saygıdan olduğunu belirttik. Vilayetten gelen cevapta sizin ve Muhammed Yahya, Muhammed Haydar'ın sözünde duran</p>
<p>23- 24/9/32</p>	<p>Zühre' den</p>	

<p>485.sf. 23- 24/9/32</p>	<p>Zühre' den</p>	<p>samimi müslümanlar olduğunuzu söyledi. İngiliz'e karşı müslümanların birlikte hareket etmesi gerekir. Kardeşlerimizi İngilizler için meydana salmaym. Biz sizin yerinizde kalmanızı istiyoruz. Ve biz sizi destekliyoruz. Şimdiye kadar da maddi ve manevi ne ihtiyacınız varsa destekledik.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'.Luh. M.K.'ı</p> <p style="text-align: right;">Gâlib</p> <p style="text-align: center;">Vâ'.K.lığı Vekâletin'e</p> <p>1-Yahyâ Ali Sevâb 'ın birâderi Cerb'e gönderilmiştir.</p> <p>2-Şû'î Ullân, Ali Abdullâh Tayr, Sa'îd Talhâ, Ali Sagîr mûmâ ileyhe teslîm olunarak Mernâk'a gönderilecektir.</p> <p>3-Bunların Beyt-i Hüseyin-i Şâyi'a kadar iki manga muhâfaza te'minine gönderilmeleri matlûbdur.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'.Luh.M.K.'ı</p> <p style="text-align: right;">Gâlib</p>
<p>23- 24/9/32</p>	<p>Hudeyde 'den</p>	<p style="text-align: center;">Vâ'.Luh. M. K.lığı'na</p> <p>H.20/9/32 şifreye</p> <p>Benî Medîha - Şâhle kışlalarına bir ta'arruz hâlinde mıntıkaca ittihâz olunacak hatt-ü hareket 13/9/32 târîhli iki maddelik şifrenin birinci maddesinde sarâhat-ı kâfiye bulunduğu ve hâricden vâki' olacak her türlü ta'arruza karşı kıta'ât kumândânlarının mukâbele itmeleri tabî'i olduğu ve bu mes'ele hakkında vilâyete yazıldığı kolordu kumândânlığının emr ve iş'ârıdır.</p> <p style="text-align: right;">Tehâme K. i</p> <p style="text-align: right;">Râgıb</p> <p style="text-align: center;">Sûret</p>
<p>486. sf.</p>		<p>Benî Cebel ve Benî Havle ahâlisine iki yüz kadar silâh virilmesi için İdrîsî tarafından Ali Kundî'ye emir virildiği ve Ali Kundî'inin de bu silâhlara mukâbil rehîne istediği yalnız 'ahd-ü mîsâk virmek isteyen mezkûr ahâlinin henüz silâh alamadıkları istihbâr kılındı. Hâlbûki Ali Kundî'inin hükûmete karşı sâdik bulunduğu i'timâd olunarak Vâ'zât-Luhye mıntıkası K.lığı'nca kırk</p>

23-24/9/32	Hudeyde'den	<p>silâh ile dört sandık cephâne virilmiş idi. Ahâli-i mezkûreye silâh vireceği doğru ise merkûmun şu hareketi en ziyâde câlib-i dikkatdir. Tahkîkiyle enbâsı.</p> <p style="text-align: center;">Vâ'.Luh.M. K.lığı'na</p> <p>Kolordu K.'lığından alınan 23/9/32 târîhli şifreli telgrafnâmesi bâlâyâ çıkarılmışdır. Keyfiyyetin tahkîkiyle enbâsı.</p> <p style="text-align: right;">Tehâme K.'ı</p> <p style="text-align: right;">Râgıb</p>
23-24/9/32	Hudeyde'en	<p style="text-align: center;">Vâ'.Luh. M. K.lığı'na</p> <p>[23/24]/9/32 şifreye zeyldir.</p> <p>Benî Cebel mes'elesi hakkında kolordudan mevrûd 32/9/32 târîhli şifre zîrde çıkarıldı. İmâm Hazretleri'nden cevâb-ı vürûdunda ayrıca bildirileceği yazılmakta olup vürûdunda hemân yazılacaktır.</p> <p style="text-align: right;">Tehâme K.'ı- Râgıb</p>
487.sf.		<p style="text-align: center;">Sûret</p> <p>Benî Cebel ve Havle mes'elesi hakkında imâm hazretleriyle âmilleri Seyyid Yahyâ bin Ahmed Âmir'e yazılması için vilâyete yazıldığı tarafınıza bildirilmişdi. Vilâyetden alınan cevâbda imâm hazretleri tarafından bu bâbda bir hâdise vukû'una meydân virilmemek için âmillerine yazıldığı ve Yahyâ Âmir'in Hacûr Kâ'im-i makâmı'lığı vekâletine yazdığı mektûbda Benî Cebel mes'elesinin ahîran Mihlâf, Eslem, Azelilerine silâh virildiği hâlde yalnız kendilerine silâh virilmediğinden münba'is bir infi'âl-i netîce olduğu ve kabâ'il-i vesâ'ireye virildiği gibi bunlara da muhâfaza-i tarîk için İmâm Hazretleri'nin senedleriyle silâh virilmesinin taleb idildiği ve ma' mâ-fih bu bâbda Âmil mektûbında bahisle İmâm Hazretleri'ne yazıldığı beyân idilmektedir. İmâm Hazretleri'ne cevâbı vürûdunda ayrıca tarafınıza bildirilecektir.</p> <p style="text-align: right;">Kumândân Tevfik</p>
24/9/32	Zühre'den Şifre	<p style="text-align: center;">Hacûr K.lığı'na</p> <p>18/9/32 şifreye zeyl</p> <p>Yahyâ Heyç vireceği ifâdenin cihet-i mülkiye ile müştereken ahz ve evrâkın</p>


24/9/32	Zühre'den	<p>kolorduya irsâli emr olındığı Tehâme K.lığı'ndan emr olunuyor. Ol vecihle icrâ-yı îcâbı</p> <p style="text-align: right;">Vâ'.Luh.M. K.'ı</p> <p style="text-align: right;">Gâlib</p> <p style="text-align: center;">Hacûr K.lığı'na</p> <p>Ali Hârib'in Mihlâf arâzi ve zira'ati işine müdâhale itdiğini Şeyh Hâdî ifade ediyor. Mûmâ ileyhe hükûmetce teblîgât-ı ebnâsı için tesbîtâtta bulunulması.</p>
24/9/32	Zühre'den Şifre	<p style="text-align: right;">Vâ'.Luh.M.K.'ı</p> <p style="text-align: right;">Gâlib</p> <p style="text-align: center;">Tehâme mıntikatü'l-harekât K.lığı'na</p> <p>H.[23/24]/9/32</p> <p>18/9/32 Madde 1'de keyfiyyet 'arz olunmuşdur. Teklîfi yapan Ahmed Vemûm'dur. Silâh 'adedi de kırkdır'arz olunur.</p>
24/9/32	Zühre'den Şifre	<p style="text-align: right;">Vâ'.Luh.M.K.'ı</p> <p style="text-align: right;">Gâlib</p> <p style="text-align: center;">Tehâme Mıntikatü'l-harekât K.lığı'na</p> <p>H.[23/9]/9/32</p> <p>Benî Cebel mes'elesinin esâsı Ali Hârib'in teşvîkâtıdır. Bunu zaman hal idecekdir. Ma'mâ-fih: Yahyâ Heyç Ali Hârib'den ayrıldı. Yalnız bırakıldı. Benî Cebel Şeyhi Nâsır Birinci kahve tüccârıdır. Kazanç yolu 'Abis'dir oraya mahkûmdur. Hükûmete karşı utanacak bir hareketi hiss olunursa emvâli tevkîf ve yolu sed olunacağına dâ'ir 'Abis Muhacceb vâsıtasıyla celîleye tehdîd ve fesâdına nihâyet virilecekdir. Benî Cebel'den geçecek olduğu için tarafı te'mîn itmesine ve binâ'en 'aleyh silâh virilmesine lüzûm olmadığı ma'rûzdur.</p>
488.sf. 24/9/32	Hudeyde'den	<p style="text-align: right;">Vâ'.Luh.M.K.'ı</p> <p style="text-align: right;">Gâlib</p> <p style="text-align: center;">Vâ'.Luh.M. K.lığı'na</p> <p>Benî Neşir meşâyihıyla Benî Eslem meşâyihinden Ali Kundî'inin İdrîsî nezdine gittikleri ve orada bulunan Ali Kundî tarafından cephâne celbi için istenilen rehîne ile berâber iki yüz devenin gönderildiği ve daha da deve tedârik idilmekde bulunduğu istîcâr kılındığı. Kolordu K.lığı'ndan iş'âr buyurulmakla</p>

24-25/9/32	'Ubeyd'den	<p>bi't-ta'mîm serî'an enbâsı.</p> <p style="text-align: right;">Tehâme K.'ı</p> <p style="text-align: right;">Râgıb</p> <p style="text-align: center;">Vâ'.Luh. M. K.lığı'na</p> <p>Mahbûslar berâberlerinde olduğu hâlde şimdi Ali Kahim ve birâderim Muhacceb tarafımıza vâsıl oldılar. Hükûmete olan ahd-ü mîsâkımız ve ittîbâ'ımız hiçbir sûretle hükûmetden ayrılmaz. Aile ve birâder ve evlâdlarımız helâk olsa bile ayrılmayız. Biz hükûmetin nazarı ve sizlerin nazarları altında yaşamak ve hükûmetin hidâmıyız. Muhacceb'in oraya gitmesine ancak تجارون (tüccârların) gördüğü meşâka karşı râzı olabildim. Rehâmız sizlerin ve hükûmetin rızâsına meşrûtdur. Ve bu şartla ki Şeyh Haydar berâber olsun. Maksudımız Ali Kahim'in evlâdından fikrinize bir şey gelmesün herbir ümûrda zâhiri ve bâtını biz sizdeniz. Hükûmetin uğruna kardeşim gitse bile ehemmiyeti yoktur. Lakin yakında selâmetle 'avdetini tebşîr eylerim. Efendim.</p> <p style="text-align: right;">Yahyâ Ali Sevâb</p>
../9/32	Medîha'dan	<p style="text-align: center;">Vâ'.Luh. M. K.lığı'na</p> <p>H.24/9/32 şifredir</p> <p>Bâ-tezkire tesbîtâtda bulunıldı. Alınacak cevâb 'arz olunacaktır.</p> <p style="text-align: right;">Hacûr K.'ı</p> <p style="text-align: right;">Nâzım</p>
../9/32	Medîha'dan	<p style="text-align: center;">Vâ'.Luh. M. K.lığı'na</p> <p>H.24/9/32 şifre.</p> <p>Yahyâ Heyç ifâdesini sûret-i resmîyede virmekden tehâşi idiyor. Faslında mülâzım Sâ'im Efendi'nin yanında söyletmek istedimse de tebdîl-i lisânla ifâdesinin mesmû'ât olduğunu beyân itdi. Binâ'en 'aleyh bura hükûmetiyle vicâhen görüşüp konuşmak imkânı kalmadığı ma'rûzdur.</p> <p style="text-align: right;">Hacûr K.'ı</p> <p style="text-align: right;">Nâzım</p>

489.sf. 25- 26/9/32	Benî Neşir' den Şifre	<p style="text-align: center;">İlâ Hazreti Cenâbi'l -kumândânı Galib Bey'e</p> <p>Çarşamba gecesi biz yola çıktık. bu gün Cuma günü. Varacağımız yere ulaştık Muhammed Zamir, Ali Abdullah, Muhammed Şeyh Kahim'in teşvikiyle Had Heyyeç ile anlaştı. Biz daha sonra Ahmet Seyyid İdrisi ile yola çıktık. Abdullah Şuayb'ın evine bir top ve asker geldi. Biraz pişmanlık olduysa da bu gibi şeyler yorucu olmakta. Biz Abdullah Şuayb'ın akıllı bir aşiret reisi olduğunu biliyoruz.</p> <p style="text-align: right;">Ehûküm (Kardeşiniz): Ali Kahim</p>
490. sf.		<p style="text-align: center;">BOŞ SAYFA</p> <p style="text-align: center;">(Metinde boş sayfa olarak geçmektedir.)</p>

491.sf. 45- 46/9/32	Hacur' dan	<p style="text-align: center;">Vâ' .Luh.M.K.lığı'na</p> <p>Bu gün Ali Kahim Paşa'nın evine uğradık. Muhammed Zâmir, Muhammed Şeyh ,Hâdî Paşa, Abdevî Ahmed. Mukîd Fettâş fesâd çıkarmak üzere beyinlerinde ahd-i ittifâk iderek Muhammed Zâmir, Ahmed Mukîd, Abdevî'yi İdrîsî nezdine gönderdikleri ve Cebel-i Sûb'ın takviyesiyle bir top ve Abdullâh Şu'ayb karyesine Hacûr'dan bir bölüğün gönderilmesini bildird. Bu mes'eleyi şifreli mektûbla size yazacaktır. Berâ-yı ma'lûmât 'arz olunur.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'.K.Vekîl'i Şevket</p>
45- 46/9/32	Medîha 'dan	<p style="text-align: center;">Vâ' .Luh. M. K.lığı'na</p> <p>Erkân-ı harb re'îsi kefân ve Topcı Kumândân'ı İsmâ'îl beylerle Hacûr'a muvâselet olındığı ma'rûzdur.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'.K.Vekili Şevket</p>
26/9/32	Hudey de'den	<p style="text-align: center;">Vâ' .Luh.M. K.lığı'na</p> <p>Cerb'den hayvânatla gelen otuz bir neferi Zühre'de terkle 2/119'nın evvelce Zühre'de bırakılan kırk neferi tahsîlâtda bulunan taburuna iltihâk ve tahsîlât kuvvetini tezyîd itmek üzere yekpâre olarak hemân Zeydiyye'ye tahrîk idiniz ve bildiriniz.</p> <p style="text-align: right;">Tehâme K.'ı Râgıb</p>
26/9/32	Luhye' den	<p style="text-align: center;">Vâ' .Luh. M. K.lığı'na</p> <p>Bu gün tabur K.'ları Luhye'ye geldiler. Ahvâl ve vaz'ıyyet hakkında yapılacak tertîbât husûsında mutâla'atda bulındılar o da budur:</p> <p>1-Luhye'de mevcûd mantelli ve cebelî toplarının mevzi'larından îfâ hâlinde merkezin iki takımla ve Sub'aş'ının bölüğün bakıyyesiyle muhâfaza itmek pek müşkîl ve kasr oldığı ve ihtiyât diye Kahriye'de bulındırılacak kuvvetin bir bombardumanda veya ihrâc hâlinde vaktinde yetişemeyeceği.</p>

492.sf.	Şifre	<p>2-İkinci şık ise tensîb kumândânları mücebince topları piyâdelerle birlikde Kahriye'de bulındırmak ve Subaşı ile Luhye'yi bir bölükle muhâfaza itmek mes'elesidir. Şıkkından hangisi tercîh buyurulacağı'nın emr -ü işâ' rı ma' rûzdur.</p> <p style="text-align: right;">Luhye M.K.'ı Abdü'r-rezzâk</p> <p style="text-align: center;">Topcı K.' na</p>
28/9/32	Zühre' den	<p>Cebel-i Sûb 27/9/32 sabâhı bir zâbit yirmi nefer ve bir âdî cebel topıyla takviye olunacaktır.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'.Luh. M.K.'ı Gâlib</p> <p style="text-align: center;">Tehâme Mintikatü'l-harekâtı K.lığı'na</p> <p>H. 26/9/32</p> <p>Cerb'den gelenler gayr-ı müsallah topcı efrâdıdır. Müfreze gönderilirse mevcûd mühimmâtın muhâfazasız kalacağı 'arz olunur.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'.Luh.M.K.'ı Gâlib</p>
28/9/32	Zühre' den Şifre	<p style="text-align: center;">Hacûr K.lığı'na</p> <p>1-Benî Âmir ve Kûvvâr-i şimâl-i ingiliz'den 27/9/32 sabâhı silâh sesleri işidilmiştir.</p> <p>2-Mihlâf'a fi'lî ta'rruz demek olduğundan Hâdî Talhâ'ya mürâca'atında kâfi mikdar cephâne virilecektir.</p> <p>3-Karakollar müteyakkuz bulunsun. Her kim tecâvüzâtda bulunursa derhâl mukâbele olunmalıdır.</p> <p>4-Ali Hârib'e uslu oturması ve 'aksi halde kafasının kırılacağı teblîğ olunsun.</p> <p>5-Cerb'den gönderilecek bir bölük ve bir topla 27/9/32 sabâhı Cebel-i harîk tutulmuş bulunacaktır. Ma'lûmât-ı husûsi.</p>


27/9/32 Zühre' den 493.sf.	<p>6-Cebel-i Sûb takviye olunmuştur. 3/118 Cerb'e gelecektir.</p> <p>7-Muhammed Şeyh'in vaz'iyyeti meşkükdür. Mürâca'atında Ali Kahim'a yirmi tüfenk ve iki sandık cephâne i'tâsı.</p> <p>8-Ahvâle dâ'ir ma'lûmât virilmesi.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'.Luh. M.K.' 1 Gâlib</p> <p style="text-align: center;">Luhye M. K.lığı'na</p> <p>H.26/9/32</p> <p>1-Sub'aşı ile Kahriye'nin Luhye'ye vaktinde yetişmek nokta-i nazarından farkı cüzîdir. Bu fırka ve kabile virilecek işâret ve hemân yapılacak hâzırlıklarla yürüyüş telâkki ider. Düşman hakîki bir ihrâc hareketinde getireceği büyük gemi toplarıyla Sub'aşını izâc idebilür. Bu nokta-i nazardan ordugâhın Kahriye'de te'sîsi ve mühimmâtın da oraya nakliyle kalacak mebânînin hattâ bir manga muhâfazasına terki ve kuvvetin el altında ve her an harekete kabiliyetli bir hâle ifrâğıyla muhtemel Sûb'a ve Cehr'e ihrâc iskelelerine karşı isti'mâli veyahut da îcâba göre Luhye'nin takviyesine şitâbı daha fâ'idelidir.</p> <p>2-Kahriye ordugâhı te'sisiyle eldeki kuvvet ve toplar her ân hareketekâbiliyetli bir hâle gelmedikçe muhtelif ân ve zamânlarda Miskad, Luhye, Cehre, Sûb'a</p> <p> (...?...) hitâm bulmadıkça Luhye'deki toplarla piyâde bölüğünün îkâsı lâzımdır.</p> <p>3-Luhye hakîki bir ihrâc hareketine karşı düşmana az çok bahâlîya mâl idilerek terki lâzım gelen bir mevzi'dir. Ciddi bir ta'arruz mukabele-i kat'iyeye kâfi kuvvet ve cephâne ile olur. Bu ise mevcûd olmadığından ve düşmanı dâhile ya'ni mahall-i istikâmetine çeküp kabâ'il yardımıyla darbeyi indirmek lâzım gelecektir.</p> <p>4-Hâlen 2/118 ve Kumândân'ı ve âdî cebel ve iki mantel ile Luhye müdâfa'asına me'mûrdur. Luhye' de bulunacak bölüğü büyük karakol ateş hattının Sub'aşı veya Kahriye' de bulunacak diğer bölükleri ileri karakol kısm-ı küllisi mesâbesinde ve 3/118' le diğer batarya ise Luhye mıntıkası sâhil</p>
-------------------------------------	---

27/9/32	Medîha 'dan	<p>ihtiyâtı demek olduğı.</p> <p style="text-align: right;">Vâ' .Luh. M.K.'ı</p> <p style="text-align: right;">Gâlib</p> <p style="text-align: center;">Vâ' .Luh. M .K.lığı'na</p> <p>Hacûr kal'a olmak münâsebetiyle matlûb müddetde mukâvemet idilmesi için erzâkında muzahhar olması lâzım iken Mevâki'da habbe-i vâhîde erzâk olmayup Cerb'den vürûd iden dûra ile kût-ı yevmiyye te'mîn idilegelmekdedir. İcâbında karakolların mukâvemeti için tensîb buyurulacak mikdârda ihtiyât erzâkının yine lüzûmında sarf idilmek üzere de ihtiyât akçenin irsâli.</p> <p style="text-align: right;">Hacûr M.K.'ı</p> <p style="text-align: right;">Nâzım</p>
494.sf. 27/9/32	Zühre' den	<p style="text-align: center;">Vâ' .K. lığı Vekâleti'ne</p> <p style="text-align: center;">Topcı K. lığı'na</p> <p>1-Bir bölük piyâde ve bir âdî Cebel topı ve bir hiyyosta İbrâhîm Velî ya'ni Hayt'a tarıkıyla 28/9/32 Pazartesi sabâh şafakla berâber Cebel-i harîk'da bulunmak üzere ordugâhdan sessizce 28/9/32 akşamı hareket idilecektir.</p> <p>2-1/120 esirleri şimdi Zühre'den binekleri tahmîlen gönderilmiştir.</p> <p>3-Bölük berâberinde küçük ağırlıkda ki cephânesini, sakâ, çadır, Kazgan, Beğlik kaputlarını berâber götürülecektir.</p> <p>4-Top için şimdilik iki yük cephâne götürülecektir.</p> <p>5-Bu kuvvetin nereye gideceği, vakit-i hareketi kimseye hissetdirilemeyecektir.</p> <p>6-Maksad-ı 'Abis ile fesâd çıkarmağa çalışan Benî Neşir'i tehdîddir.</p> <p>7-Bu kuvvetin birine 3/118'den Cerb'e bölük gelecektir.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'.Luh. M. K.'ı</p> <p style="text-align: right;">Gâlib</p>
27/9/32	Zühre' den	<p style="text-align: center;">Luhye M. K.lığı'na</p> <p>Benî Neşir 'Abis beyyinde fesâd çıkarub tüfenk patlatmak isteyenlere karşı Cebel-i Sûb'ı takviye ve Cebel-i Harîk'i işgâl lâzım geldi. 1/120' le takviye ve işgâl olındı. 3/118'den bir bölüğün sakâ, küçük ağırlık, cephânesi, beğlik ve tagyîbât ilm ve haberleriyle 28/9/32 sabâhı Zühre'de bulunmak üzere hareketi.</p> <p style="text-align: right;">Vâ' .Luh. M.K.'ı</p> <p style="text-align: right;">Gâlib</p>

<p>495.sf. 27/9/32</p>	<p>Cerb' den</p>	<p>Vâ' .Luh. M. K.lığı'na</p> <p>Hâdî Talhâ şimdi neccâb gönderdi. Zât-ı âlilerine hitâben gönderdiği mektûb yine o neccâbla Zühre'ye gönderildi. Benî Havli, Ali Hârib'le müttefikan Hasan Yahyâ Masîr hânesine tertîb idildiler. Hâdî Talhâ Benî Eslem 'den korkuyor. Cephâne talep idiyor. Ali Kahim'in neccâbı şimdi gitmiştir. Yahyâ Ali 'arz-ı ihtirâm ider. Muhacceb gitmiştir Efendim.</p> <p style="text-align: right;">Alây Kâtibî Mahmûd</p>
<p>27/9/32</p>	<p>Mihlâf' dan Neccab la</p>	<p>Gâlib Bey</p> <p>Pazar gecesi âniden farkettiğim bir şey hakkında bilgi vermek istiyorum. Biz Hasan Yahya'nın evinde Hüseyin Yahya, Benî Havlî toplandık. Benî Âmir de bizimle idi. Orada Yemen'in ücra yerlerinden gelen pek çok insan da vardı. Onlar arasında çiçek hastalığı varmış. Biz çiçek hastalığının ölüme yol açtığını biliyorduk. İki kutu ilaç götürdük Ali Kahim'e teslim etdik. Beni Âmir Yemen'in ücra yerlerinden gelen kabilelerin hâlen sözleşmeleri üzerinde durduğunu söyledi.</p> <p style="text-align: right;">Hâdî Talhâ</p>
<p>496.sf. 27- 28/9/32</p>	<p>Kahriye' den</p>	<p>Vâ' .Luh. M.K.'lığına</p> <p>H.27/9/32</p> <p>1-Yüzbaşı Selîm Efendi kumandasıyla ... /56 nefer sâ'at üçde yola çıkarıldı. 2-Taburun mükârisi az olduğu için 2/118'den mevtabiyeleri almağa giden hayvânlardan istifâde itdirildi. Tabi'î Zühre'ye kadar müfrezeze refâkat idecektir. 3-Zühre'den ötesi ya üç esir veya deveye ihtiyâcları olacaktır. Oradaki. topcı te'minine müsâ'ade buyurulması.</p> <p style="text-align: right;">Luhye K.'ı Abdü'r-rezzâk</p>
<p>27- 28/9/32</p>	<p>Medîha 'dan</p>	<p>Va' .Luh. M. K.lığı'na</p> <p>1-27/9/32 sabâhı topcı K.'ı ve mıntika erkânı İsmâil Kesfân Beyler'le Hacûr' da bulunuyorduk. Fecirle berâber fâsılalı sûretde Benî Âmirle Cebel kuvvâdinin şimâl-i şarkî ingilizden tüfenk sesleri duyuluyordu. İdilen tahkîkâta ve Hâdî Talhâ'dan Nâzım Bey'e gelen bir mektûba nazaran Benî Cebel, Benî Havle, Ali Hârib ve Ali Kundî'nin Mihlâf'a ta'arruz idecekleri bildiriliyordu. Tüfenk sesleri üçe kadar devâm itdi. Bu esnâda biz Hacûr'dan Şehara tarîkiyle</p>

497.sf.		<p>Benî Neşir'e indik. Ali Kahim'in köyüne gelindi. Mûmâ ileyh ber-vech-i âtî ifâdesinde bulundu:</p> <p>1-Muhammed Şeyh, Hâdî, Zâmir, Hârib beheme-hâl burada bir fenâlık çıkaracaklardır.</p> <p>2-Cephâne, tûfenge ihtiyâcım vardır virülsün.</p> <p>3-Sabâhdan öğleye kadar Şâbire'deki Sa'îd Talhâ tarafdârları Abdullâh Şu'ayb'ın hayvânâtına silâh atıyorlar.</p> <p>4-Sâ'at on iki de Cerb'e müvâselet olındığı bu esnâda ordugâhın takrîben sekiz on kilometre şarkdan fâsıllı tüfenk sadâları işidilmeğe başladı. Sâ'at bir buçukda kesildi.</p> <p>5-Emir olunan kuvvet hazırlandı. Sâ'at üçde hareket ideceklerdir.</p> <p>6-Dünki şifreli telgrafnâmenin îcâbı bu sabâh icrâ idildi.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'. K.Vekili Şevket</p>
27-28/9/32	Zühre'den	<p style="text-align: center;">Tehâme Mıntikatü'l-harekâtı Kumândânlığı'na</p> <p>1-27/9/32 sabâhı Mihlâf beyinlerinde başlayan mu'âdeme sâ'at üçe kadar devâm itdi.</p> <p>2-27/9/32 sâ'at on iki de Cerb'in 10 ile 12 kilometre şarkında başlayan fâsıllı tüfenk sadâları sâ'at bir buçuğa kadar devâm itdi Benî Neşir de olsa gerekdir.</p> <p>3-Şu işâret Mihlâf, 'Abis, Ali Kahim üzerine yapılmak istenilen bir tazyikden başka bir şey değildir. Hâdî Talhâ cephâne ile Ali Kahim'a yirmi tüfenk ve iki sandık cephâne ile mu'âvenet olunması Hacûr'a yazıldı.</p> <p>4-Cebel-i Sûb kuvvetlice tutuldu. Cebel-i harîk 28/9/32 sabâhı işgâl olunuyor. 3/118 Cerb alınıyor. 2/118 taleb vukû'unda Cerb'e tahrîki lüzûmı 'arz olunur.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'.Luh. M.K.'1 Gâlib</p>
27-28/9/32	Zühre'den	<p style="text-align: center;">Luh.M.K.lığı'na</p> <p>27/9/32 telgrâfına zeyl</p> <p>1-Bu gün Mihlâf ve Benî Neşir'de tüfenk patladı. Maksadları Hâdî Talhâ, Ali Kahim ve Yahyâ Ali'yi tazyîkdir.</p> <p>2-3/118 Yafûsî hafîf ve pek hâlsiz olanlarını kahriye'de i'âşe zâbiti kumandasında olarak ve hastahâneyi ba-ilim ve haber 2/118'ye devr ve bir mikdâr 'ale'l-hesâb para alarak 29/9/32 akşamı Zühre'ye hareket idecektir.</p> <p>3-Mor tahsîlâtındaki iki üç güne kadar Cerb'e iltihâk idecektir.</p> <p>4-28/9/32 sabâhı Zühre'den Kahriye'ye dört deve gönderilecektir.</p>

498.sf. 28/././... Şifre:	<p style="text-align: right;">Vâ' .Luh. M.K.'ı Gâlib</p> <p>1-Mükhâfe'yi de takviye idiniz ve bir zâbit bulundurunuz. 2-İhtiyâten Cebel-i Sûb ve Mükhâfe'de birkaç günlük dûra cephâne bulundurulsun. 3- Sûb ve Mükhâfe Va'zât'dan bir ta'arruz vuku' bulursa hedef Dirşûmâ burcudur. Yıkılsın. 4-3/118 kâmilen Cerb'e gelecektir. Cebel-i harîk hilyostâsıyla size merbûtdur. İcâbında mühimmâtını Hacûr virecektir. Fırsat ve zaman buldukca ihtiyâten gönderilsün. 5-Hâdî Talhâ'ya cephâne ve mürâca'atında Ali Kahim'a on ile yirmi tüfenkle iki sandık i'tâsı Hacûr'a bildirildi. 6-Bi'z-zât müfreze ve karakollara bir ta'arruz vuku' bulmadıkca ihtiyâr-ı sükût olunacaktır.</p>
27- 28/9/32	Zühre' den	<p style="text-align: right;">Vâ' .Luh.M.K.'ı Gâlib</p> <p style="text-align: center;">Hacûr K.lığı'na</p> <p>1-Cebel-i harîk Vâ'zât'a merbûtsa da Hiyyosta ittisâli te'mîn olunsun. 2- Cephâneye ihtiyâcı hâlinde sultân ve Abdullâh Şu'ayb vâsıtasıyla sevk olunsun. 3-Beyt-i mehâb'da devreniz varsa bir an evvel sevk olunsun.</p>
27- 28/9/32	Medîha 'dan	<p style="text-align: right;">Vâ' .Luh.M.K.'ı Gâlib</p> <p style="text-align: center;">Mektûb Sûreti Tercümesi</p> <p>Cumartesi gicesi Hasan Yahyâ, Masîr ve Benî Cebel, Benî Havle, Şehr-i esfel , Hasan Masîr ile Cebel Benî Âmir'i doldurdılar. Biz milîslere güvenirdik. Siz amân üzerine bâki iseniz Benî Âmir Cebel'e Benî havle üzerine topları çeviriniz ve hemân Gâlib Bey'e de bildiriniz. Ey Nâzım Bey ben de Ali Kundî cihet-i Şâmâ'dan üzerinize feth ider. Bizde cephâne azdır. İki sandıktan ibâret Es'seyyîd Âmir'e Ali Kahim'in Tehâme'den 'avdet itdiğini ve isneyn gününden sonra gideceğini yazınız. Ali Kahim da emânet üzere ise hareketini ta'yîn eylesün. Ahmed Rezkân tarafından açsun.</p> <p style="text-align: center;">Vâ' .Luh.M.K.lığı'na</p> <p>1-Hâdî Talha'dan şimdi aldığım mektûbım sûreti-i mütercimesi 'aynen bâlâyâ alındığı.</p>

499.sf.		<p>2-Sabâh namâzından beri Mihlâf hudûdunda tüfenk atılmakda olduğı. Şehare karakolunun zâbiti sâ'at ikide posta ile bildirdiği.</p> <p>3-Kazâ Kâ'im-i makâm Vekîl'i dün Yahyâ Kâsım Âmir ile görüşmek üzere Kehlân'a hareket itdiği ma'rûzdur.</p> <p style="text-align: right;">Hacûr K.'ı Nâzım</p>
27-28/9/32 :	Medîha'dan Şifre	<p style="text-align: center;">Vâ'.Luh. M.K.lığı'na</p> <p>1-Benî Âmir ile Mihlâf arasında bu gün akşama kadar hafif harb devâm itmiştir.</p> <p>2-İkinci vakti Benî Eslem dahi Mihlâf üzerine harb açmıştır.</p> <p>3-Hâdî Talhâ altı sandık cephâne talep itdiyse de emir almadan viremeyeceğimi cevâben bildirdim. İcâbı müste'zendir.</p> <p style="text-align: right;">Hacûr Luh. M. K.'ı - Nâzım</p>
27-28/9/32	Medîha'dan	<p style="text-align: center;">Va'Luh. M.K.lığı'na</p> <p>1-Ali Kundî, Bedevî ve Vemûm. İdrîsî'den 108 'aded mahdâf ve 605'aded  (ebûkark) ve mikdâr-ı kâfi cephâne aldığı ve bi'l-âhire 'Abis ve Vâ'.zat üzerine hareket itmek üzere Kahim ve Mihlâf'a ta'arruz emrini aldıkları.</p> <p>2-Yahyâ Ali 'arz maksadıyla hazlesinde vâki' Cebel üzerinde bir burc binâ itdiği tevâtüren tesbitimizdir.</p> <p style="text-align: right;">Hacûr K.'ı Nâzım</p>
28/9/32	Zühre'den	<p style="text-align: center;">Hacûr K.lığı'na</p> <p>H.[27/28]/9/32</p> <p>1-Benî Âmir ve Benî Eslem'in Mihlâf'a tecâvüzi hükûmete tecâvüz dimekdir. Mu'âvenetsizlik himâyesizliği kabûl dimekdir. Sükût fesâd yarasını tevsi' ider. Bunun için yalnız Benî Âmir'i Yafûsî ve Koful ile dönmek diğerlerine bir ders dimekdir.</p> <p>2- İstîzâne hâcet yokdur. Mihlâf'a cephâne ile mu'âvenet idiniz.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'.Luh. M.K.'ı Gâlib</p>


28/9/32	Zühre'den Şifre	<p style="text-align: center;">Vâ'.K.lıĝı Vekâleti'ne</p> <p>Hâdî Talhâ mektûbında Ali Kahim'a emânet üzere ise Seyyid Ahmed bin Âmir'in yanına gitmek üzere hareketini ta'cîl itsün ve Ahmed Rezkân tarafından aşsun diniyor. Cebel-i harîk vâsıtasıyla mûmâ ileyhe teblîĝi.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'.Luh.M.K.'ı Gâlib</p>
500.sf. 28/9/32	Zühre'den Şifre	<p style="text-align: center;">Vâ'.K.'lıĝı Vekâleti'ne</p> <p>Mûkhafe'deki zâbit gözi açık ve etrâfı iyi dinler ve anlar olmalıdır. Birûnın denilib de köyün âni bir baskınına meydân virmemeli ve îcâbında ve bir ta'arruz hissolındıĝı anda köyi hemân ateşlemeĝe ve bu sûretle tepenin asıl mühim olan şark cephesini ateşle kapamaĝı dâ'imâ hâtırında tutmalıdır.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'.Luh.M.K.'ı Gâlib</p>
28/9/32	Cerb'den	<p style="text-align: center;">Vâ'.Luh. M.K.lıĝı'na</p> <p>1-Ali Kahim sabâhleyin Cebel-i harîka müfreze nezdine çıkararak ./20 neferle bir zâbitin Benî Neşir ve dâhilinde Abdullâh Ahmed'in karyesini zabt iderek oraya ikâme idilirse Benî Neşir ahâlisinin hiçbir hareketde bulunamayacaklarını söyleyerek bir zâbitle yirmi neferin müfreze kumândânından aşağıya indirilmesini ve kendisine cephâne virilmesini talep itmişdir.</p> <p>2-Ben bunu muvâfık görmüyorum</p> <p>3-Cephâne için Hacûr K.lıĝı'na mürâce'atını teblîĝ itdim.</p> <p>4-Bi'l-fîl Benî Neşir dâhiline asker indirilmesi henüz meydânda olmayan bir ateşi körüklemektir. Gönderilüp gönderilemeyeceğinin iş'ârına muntazırım.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'.K. Vekîli Şevket</p>
28/9/32	Zühre'den	<p style="text-align: center;">Vâ'.k.lıĝı Vekâletin'e</p> <p>H. 28/9/32</p> <p>Muvâfık deĝildir. Fikriniz doĝrudur.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'.Luh.M.K.'ı Gâlib</p>
28/9/32	Hudeyde'den	<p style="text-align: center;">Vâ'.K.lıĝı Vekâletin'e</p> <p>H. 28/9/32</p> <p>Cerb'den gelmiş olan topcı efrâdı muvakkaten Zühre'de kalacaklarından tabur veya mıntıkadan teslîm idiniz ve mühimmâtı muhâfaza itdiriniz. Bi'l-âhare îcâb iderse başka mahâlden piyâde efrâdıyla da takviye idiliyor. Piyâde müfrezesini</p>

501. 27- 28/9/32	Hudey de'den	<p>taburına iltihâk itdiriniz.</p> <p style="text-align: right;">Tehâme K.'ı Râgıb</p> <p style="text-align: center;">Vâ'.Luh. K.lığı'na</p> <p>H. [27/ 28]/9/32</p> <p>Bu karışık bir zamân da tahsîlâtın ehemmiyetine nazaran mes'elenin mıntıkâ kuvvetiyle idâre-i maslahat idilmesi ve işin dağdağsızca teskînine gayret olunması lâzımdır.</p> <p style="text-align: right;">Tehâme K.'ı Râgıb</p>
28- 29/9/32	Zühre' den	<p style="text-align: center;">Tehâme Mıntıkâtü'l-harekât K.lığı'na</p> <p>Hacûr'un [27/28]/9 telgrâfında:</p> <p>1-27/9/32 sabâh namâzı vaktinden akşamına kadar Benî Âmir ile Mihlâf yanında hafif mu'âdeme devâm itdiği.</p> <p>2-27/9/32 sâ'at 10' da Eslem cihetinden Mihlâf üzerine ateş açıldığı.</p> <p>3-Hâdî Talhâ'nın altı sandık cephâne talep itdiği ve emir almadan viremediği bildirildi. Cevâben:</p> <p>1-Benî Âmir ve Eslem'in Mihlâf'a âteş açması hükûmete tecâvüz dimekdir. Mu'âvenetsizlik himâyesini kabûl dimekdir. Sükût fesâd yarasını tevsî' ider. Bunun için yalnız Benî Âmir'i takviyesi ve Koful toplarıyla dövmek ibret, diğerlerine bir ders dimekdir.</p> <p>2- İstizâne hâcet yokdur. Mihlâf 'a cephâne ile mu'âvenet idiniz. Diğer [27/28] /9/32 telgrâfında:</p> <p>1-Ali Bedevî ve Vemûm, İdrîsî'den/108 mahdâf/605 ebûkark tûfengiyle mikdâr-ı kâfi cephâne aldığı ve bi'l-âhare 'Abis üzerine hareket itmek üzere Ali Kahim ve Mihlâf'a ta'arruz emrini aldıkları.</p> <p>2-Yahyâ Ali Eslem'e karşı hareket itmek üzere Mürtâf civârındaki Cebel üzerinde bir burc binâ eylediği.</p> <p>28/9/32 Vâ'. zat telgrâfından</p> <p>1-Sâ'at yedi buçukda Hacûr'dan iki top sesi işidildiği hava kapalı olduğundan Cebel-i Harîk'dan mezkûr topların Koful'dan Mihlâf şimâline ya'ni Benî Eslem'e atıldığı bildirilmiştir.</p> <p>Hicâz ma'lûmâtından:</p> <p>1-Şerîfe gazânın gillet-i cem' olduğu</p> <p>2-Gündüz sâ'at dokuzda kapısı önünde katl olunan Şerîf'in irtesi günü dördüne</p>

502.sf.		<p>kadar cenâzesinin kaldırılmâması. Mekke'de galebâtı mûcib olduğundan şerîr Mekke hâricine kaçtığı</p> <p>3-Urbân'ın tamâmen şerîr aleyhine döndükleri. İdrîsî ma'lûmâtından:</p> <p>1-İki ay zarfında dört vapurla Cîyzân'a altısı 12 ile 15' lik vidalı kıyâmetli kârkadîm ebûkark 32' si 6/5' lik âdî ve eski top ve mühimmâtı çıktığı ve bunların el-yevm Cîyzân'da ve anbarda bulındıkları</p> <p>2-Port Sa'îd ve Süveyş'in zabtına dâ'ir Cabel şeyhinden mektûb aldığını ve bu haberin ekseriyetle söylenmekte olduğu</p> <p>3- Fersân'dan Meydeb'e giden bir senbûğa atılan/25 atım boşa gitdiğinden dolayı hiddetlenen Kâpudân telsiz telgrafla virdiği emir üzerine Cîyzân'a girmeğe muvaffak olan sanbûkda bir Luhye'li ve bir de Fersân'lı tâ'ifeyi durdurabildiği.</p> <p>4-Halle Şeyhi İdrîsî'ye mürâca'atla Şerîf adamlarının ta'arruzâtına karşı himâye ve mu'âvenet taleb itdiği.</p> <p>5-İngiliz'in ta'aruz husûsundaki tahrîkâtına fişenk terklerin meşîyyete kâbiliyeti arandığından harekâtı sıcak mevsime ta'lik istirahatında bulunduğu.</p> <p>6-Mihlâf 'a vâki' tecâvûze Yahyâ Ali'nin iştirâki me'mûl ve ancak 'avdet idecek kardeşine intizâr lâzım geldiği.</p>
28-29/6/32	Zühre'den	<p style="text-align: right;">Vâ'.Luh. M.K.'1 Gâlib</p> <p style="text-align: center;">Tehâme Mıntıkâtü'l-harekât K.lığı'na</p> <p>H.28/9/32 Zühre'deki topcı efrâd ve hayvânâtı Cerb'e i'âde olındı. Başka taraftan efrâd celbi şimdilik mümkün olmadığı ma'rûzdur.</p> <p style="text-align: right;">Va'Luh. M.K.'1 Gâlib</p>
28-29/9/32	Medîha'dan	<p style="text-align: center;">Vâ'.Luh. M. K.lığı'na</p> <p>Ma'âş kırmak mes'elesinden berâ'et itdiği takdirde mesleği dâhilinde bir me'mûriyetde inhidâm idilmek üzere Hüsnî Efendi'nin yerine Kamâ kâ'im-i makâm sâbıkı Nâ'il Efendi bitta'yîn i'zâm kılındığı telgrafiyen-i Safâ'dan bildirilmiştir.</p> <p style="text-align: right;">Hacûr K.'1 Nâzım</p>

503.sf.

Vâ' .Luh.M.K.lığı'na

Hâdî Talhâ 'aleyhine 27/9/32 sabâhı açılan harb Benî Eslem kâmilen ve
 (hamsîyen) ve Benî Saydân ve Mesrûh'un müdâhalesiyle tevessu'
itmiştir. Hâdî Talhâ evlâd-ı 'iyâlini, kardaşını Kofâliye'ye kaçırmıştır.
Kendüsüne iki sandık cephâne gönderdim. Kofâliye'den, Medîha'dan
mu'âvenet için cephâne sarfı kâbil olup olmayacağı ve Hâdî Talhâ'ya daha
fazla virilüp virilmeyeceği müte'ezzindir.

Hacûr K.'ı
Nâzım

Vâ' .Luh.M.K.lığı'na

1-Bu gün harb akşama kadar devâm itmiştir. Muhârebeler meyânında Nâsır
Birinci bulunduğu muhakkak Ali Hârib'in müdâhalesi olduğu ru'yet olunuyor.
2-Mihlâf'dan beş köy yakılmıştır.
3-Şimâl, Şark, Garb cihetlerinden Hâdî Talhâ tazyîk olunuyor.
4-Dokuzluk gurubla Benî Âmir'in ictima' itdikleri mahalle iki şarâpnel
atılmıştır. Bir maktûl vardır.
5-Yahyâ Mas'ri'nin kardaşını dün gece tüfenk kurşunuyla öldürdiler.
6-Hâzemi [27/28] /9/32 akşâmî külliyyatlı tüfenk ve cephâne ile Karyetü't-
dübâ'ya gelmiştir.
7-Hacûr meşâyih hâdemesini elde itmek için âdamlar gönderdiği matlûbları
mikdârında silâh ve cephâne vireceği va'd itdiği mevsûkan haber alınmıştır.

Hacûr K.'ı
Nâzım

Tehâme Mıntıkâtü'l-harekât K.lığı'na

1-Benî Eslem Cebel-i rufâ'ay'ı tazyîk çenberi içine almıştır.
2-Mes'ele nin tevsî'ine meydân kalmamak üzere 2/119 nin hemân ve âcilen
Cerb'e tahrîki lüzûmı 'arz olunur.

Vâ' .Luh. M.K.'ı
Gâlib

504.sf.

İşbu emrin vürûdunda bölük ve topunuzla berâber hemân Zühre'ye hareket
ediniz.

Vâ' .Luh. M.K.'ı
Gâlib

29/9/32	Zühre'den	<p style="text-align: center;">Hacûr K.lığı'na</p> <p>Fitnenin teskîni:</p> <p>1-Koful, Şehar, Yafûs'un göstereceği şiddete,</p> <p>2-Abdullâh Şu'ayb, Sultân, Ahmed ve daha emîn olduğunuz meşâyıha tüfenk ve cephâne i'tâsı sûretiyle mu'âvenetlerinden istifâdeye,</p> <p>3-Mahallin îcâb itirdiği her mes'ûliyyeti kabul iderek fedâkârlığa vâbestedir hiçbir şeye istîzâna haml ve zamân yoktur.</p> <p style="text-align: right;">Va'Luh. M.K.'ı- Gâlib</p>
29/9/32	Zühre'den	<p style="text-align: center;">Luh.K.lığı'na</p> <p>1-Luhye kuvveti çekildi demekdir. Şu hâle nazaran Luhye'deki topların sâhilde bulundurulması iyi değildir. Sûbâşî'nda toplı bulunmak daha evlâdır.</p> <p>2-Teşevvüşi mûcib olmak üzere giceleri tadrîcen Sûbâşî'na çekiniz. Hûb'a müfrezesini de alınız.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'.Luh. M.K.'ı Gâlib</p>
29/9/32	Zühre'den	<p style="text-align: center;">Tehâme Mıntıkâtü'l-ilhâkât K.lığı'na</p> <p>Hacûr K.'lığından alınan telgrâfda Hacûr kal'a olmak münâsebetiyle matlûb bir müddetde mukâvemet idebilmesi için ezrâkının da müzahhar olması lâzım iken Mevâki'da erzâk olmayub Cerb'den vürûd iden dûra ile Kût-ı yevmiyyeleri te'mîn idebilmekde olduğundan bir mikdâr ihtiyât-ı erzâkın yine lüzûmında sarf idebilmek üzere ihtiyât akçe irsâli taleb olunuyor.</p> <p>1-Her ne kadar kânun-ı evvel on beşine kadar olan devreleri Cerb'e sevk idilmiş ise de fitnenin teskînine kadar Cerb'den sevkiyyât kâbil olamayacaktır.</p> <p>2-Safâ'dan Cebel tarîkiyle Hacûr'a hemân para, deve sevk ve te'mîni lüzûmı ma'rûzdur.</p> <p style="text-align: right;">Va'.Luh. M.K.'ı Gâlib</p>
29/9/32	Zühre'den Şifre	<p style="text-align: center;">Vâ'.Luh. M.K.lığı'na</p> <p>1-Cebel-i harîk müfrezesi hıyn-ı iktizâda ya'ni vaz'iyet-i müşkile karşusunda bulunduğımı anlayarak çıkılması lâzım gelürse Cebel-i Sûb'a iltihâkı muvâfıktır. Kırkıdan evvel çekilmek kabâ'ili şımartacağı gibi sonraya kalmanın da mahzûrını düşünmek lâzımdır.</p> <p>2-Hacûr'dan ma'lûmât alınamadığına nazaran Harîk müfrezesi hiç olmazsa neccâbla ittisâli te'mîn ve o civârdan alacağı ma'lûmâtı size virmelidir.</p> <p>3-Harîk müfrezesi cephâneye mu'âveneti Ali Kahim'den esirgememelidir.</p>

<p>29/9/32</p> <p>Cerb'den</p> <p>506.sf.</p>		<p>Çünkü: Hacûr'dan celbe vakit ve imkân bulamaz.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'.Luh. M.K.'ı Gâlib</p> <p style="text-align: center;">Vâ'.Luh. .M.K.lığı'na</p> <p>Hâdî Paşa şimdi ordugâha geldi. Ber vech-i zîr ma'lûmât virmektedir:</p> <p>1-Ali Kundî Hâdî Talhâ'nın evini muhâsara iderek mumâ ileyhden rehîne istediği ve birâderini virdiği hâlde kabûl itmeyerek oğlını virmesini talep itdiği virilmediği hâlde ya kendisinin bu gice tutılacağı veyhut firâra mecbûr idileceği,</p> <p>2-Muhammed Şeyh'in İdrîsî'ye gitmediği fakat diğer Benî Neşir âkillerinin bi'l-hâssa Fettâş'ın amucasının gitdiği.</p> <p>3-Vaz'iyetimizin müşkilatından bahis ile sizin her ne yapub Zeydiyye'deki taburla diğer bir taburun daha Cerb'e celbi.</p> <p>4-Bu tedâbîr yapılmazsa kendisinin ya imâm nezdine gideceği veyahut İdrîsî'ye rehîne virmeğe mecbûr kalacağı.</p> <p>5-Yahyâ Ali'nin Pazar gicesi oğlu veya diğer kardeşleriyle berâber ya Cebel'e ya Medîha'ya gitdiklerinin muhakkak olduğu.</p> <p>6-Abdullâh Şu'ayb'a emniyyet idilemeyeceğinden Harîk'daki cüz'i kuvvetin mahvından korktığı,</p> <p>7-Hâdî Talhâ'ya yapılan mu'âmelenin birkaç gün zarfında Ali Kahim'a yapılması şüphesiz bulunduğu,</p> <p>8-Kendisi Safâ merkezini buldırub vâli ile muhâbere idecekdir. Berâ-yı ma'lûmât ma'rûzdur.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'.K. Vekîli Şevket</p>
<p>..9/32</p> <p>Zühre'den</p>		<p style="text-align: center;">Vâ'.K. Vekâletin'e</p> <p>H.29/9/32 Madde -2- 2/119 Cerb'e gelecekdir.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'.Luh. M.K.'ı Gâlib</p>
<p>/9/32</p> <p>Zühre'den</p>		<p style="text-align: center;">Eşşeyh Hâdî Heyç Paşa (Allah'ın selamı üzerine olsun.)</p> <p>Şevket Bey'den bir telgraf aldım. Lütfen Şevket Bey ile uyum içinde bir arada olun. Sizin yeriniz daha iyidir. Sizin fikirleriniz daha iyi bile olsa onun fikirlerini alın. Lütfen Ali Hadi Bey'le onun taraflarında olan güncel olaylarla ilgili yazışın. Nedim Bey'den yardım isteyebilirsiniz. Selam sizin üzerinize</p>

/9/32	Zühre'den	<p>olsun.</p> <p style="text-align: right;">Kumândânu'l-Va'zât ve'l-Luhye Gâlib</p> <p style="text-align: center;">Kofa, Hacur Meşayihî Hasan Tehâmi, Yahyâ Heyç, Ali Hârib Ahmed Rezkân, Ali Menâviz, Abdullah Sakîb 'e</p> <p>Selâm sizlerin üzerine olsun. Kuvvetler Va'zat'a ulaşıyorlar. Endişe etmeyin. Sakin olun. Sizinle savaşılan insanlarla siz de savaşın. Tüfenk ve çadırlar ile yardım geldi.</p> <p style="text-align: right;">Kumânan-ı Va'zat ve'l-luhye Galib</p>
507.sf		<p>H.[28/29] /9/32</p> <p>Mâdem ki bir çok kabâ'il tehâcüm gösteriyor. Gerek fî'lî mu'âvenete gidenlere ve gerekse Hâdî Talhâ'ya virilecek cephâneyi istîzâna mahal yokdur. Viriniz ve bi'l-hâssa Şehr-i esfel'i mu'âvenete icbâr idiniz.</p> <p style="text-align: right;">Va'Luh. M.K.'ı Gâlib</p>
29/9/32	Cerb'den	<p style="text-align: center;">Vâ' .Luh.M.K.lığı'na</p> <p>Selim Efendi'nin bölüğü gece sâ'at dokuzda sâlimen geldi.</p> <p style="text-align: right;">Vâ' .Luh. M.K.V.'i Şevket</p>
29/9/32	Cerb'den	<p style="text-align: center;">Vâ' .Luh. M.K.lığı'na</p> <p>Gündüz sâ'at 9.05 de Cebel-i harîk'dan hilyeposta ile alınan telgrafda:</p> <p>1-Bu gün Abdullâh Şu'ayb, Şeyh Sultân, Rezkân Ali Hârib üzerine yürüdiler.</p> <p>2- Hâdî Talhâ'yı kurtarmak için topla Ali Hârib'e Yafûs'dan da Hâdî'nin düşmanlara endâht idilmesi lüzûmı Ali Kahim tarafından Harîk müfrezesi K.lığı'na yazılmışdır.</p> <p>3-Hacûr K.lığı'na vaz'iyet ihâta idilerek toplu hareketine iştirâk edilmediğine göre birinci maddeyi kayd-ı ihtiyâtla telakki idiyorum.</p> <p>4-Havanın bozukluğundan Hacûr'la muhâbere idilemiyor.</p> <p>5-Harîk'dan îzâhât istedim. Alındığında yazarım.</p> <p style="text-align: right;">Vâ' . K. Vekîli Şevket</p>
/9/32	Zühre'den	<p style="text-align: center;">Hacûr K.lığı'na</p> <p>H.[28/29] /9/32 şifre</p> <p>1-Ali Hârib'e teblîgât-ı kat'iyeye de bulununuz müdâhalesi muhakkak ise</p>

508.sf.		<p>Rezkân'la birlikde kafasına vurınız.</p> <p>2-Koful yanan Mihlâf köylerini bîgâne seyr itmemelidir.</p> <p>3-Hâzemî silâhına ve cephânesine siz de mukâbele-i bi'l-misil yapınız. Ve meşâyih-ı sâdikayı elde etmek için gelenleri der-deste çalışınız.</p> <p>4-Akşâm ve sabâh vukû'ât ma'lûmâtı viriniz.</p> <p style="text-align: right;">Va'Luh. M.K.'ı Gâlib</p>
29/9/32	Zeydiye'den	<p style="text-align: center;">Vâ' .Luh.M.K.lığı'na</p> <p>Zühre müfrezesinin tabura iltihâkında ağırlıklarının Zeydiyye'ye ve müfrezenin Kınâvüz'a i'zâmı emrinin i'tâsına müsâ'ade buyurulması.</p> <p style="text-align: right;">2/119 K.'ı Behcet</p>
29/9/32	Safâ'dan	<p style="text-align: center;">Vâ' .Luh. M.K.lığı'na</p> <p>Ordudan ifâde-1-</p> <p>1-Cerb'in on iki kilometre şarkında vukû' bulduğunu bildirdiğiniz mu'âdeme hangi kabâ'il arasında cereyân itdi.</p> <p>2-El-Cerb'e celb idilen 3/118 taburı hangi maksâd için inhidâm idilecektir.</p> <p>3-Ali Kahim Yahyâ Ali Sevâb el-yevm nerede bulunuyorlar.</p> <p>4-3/118 Cerb'e vâsıl oldu mu?</p> <p style="text-align: right;">Kolordu K.'ı Tevfik</p>
29/9/32	Safâ'dan	<p style="text-align: center;">Vâ' .Luh.M.K.lığı'na</p> <p>Ordudan ifâde -2-</p> <p>1-Yahyâ Ali Sevâb Cebel' deki mukarrarâtından sonra Mernâk'a geldi mi? Yoksa hâlen Cebel'de mi bulunuyor? Muhacceb Ali Sevâb ile Ali Kahim Cebel mukarrarâtını şifâhen anlatmak üzere Zühre'ye gelmişti. Mukarrarâtın cevâbı vilâyet-i celîle ile müştereken tarafınıza bildirilmiş idi. Mezkûr cevâbı Muhammed Yahyâ ve Yahyâ Ali Sevâb'a tebliğ etmek üzere Cebel'e 'avdet itdirilir mi?</p> <p>2-Musâdeme Muhacceb Ali Sevâb ve Ali Kahim'in Cebel'e muvâsaletden evvel veya sonra mı vukû' (metnin devamı yok)</p> <p>3-Metâliblerinin is'âf idildiğini mübeyyen cevâbın Muhammed Yahyâ'ya tebliğinden ve alınan mahbûslar i'âde olındıktan sonra sükûnetin devâm bulacağı hakkındaki ta'ahhüd ittihâz idildi mi ?</p>
509.sf.		

/9/32	Safâ'dan	<p style="text-align: right;">Kolordu K. 1 Tevfik</p> <p style="text-align: center;">Vâ'.Luh. .M.K.lığı'na</p> <p>Ordudan ifâde -3-</p> <p>1-Şû'î 'Ullân ve diğêr mahbûslar salıvirildikden ve 'Abis kabâ'ilinin mühim rehînesi makâmında olan Muhacceb Ali Sevâb Medîha'ya gitdikden sonra Benî Âmir ve Kuvvâdi Hâdî Talhâ'ya ve bunu müte'âkib Benî Eslem'in Cebel-i rufâ'aya ta'arruz itmeleri Muhammed Yahyâ bâ-'arz ve semiyyesine muvâfik olduğunu ve Yahyâ Ali Sevâb'ın bilerek veya bilmeyerek iğfâl idildiğini vâzıhan gösteriyor.</p> <p>2-Hâdî Talhâ'yı kurtarmak için nizâmiye kuvvetinin ileri atılması Benî Neşir, Benî Âmir ve Kuvvâdi hazlelerini arkasında bırakarak Benî Eslem kabâ'ilini te'dîbe kıyâm itmiş, 'Abis'in henüz tevazzuh itmeyen vaz'iyetine karşı tehlikeden sâlim değildir.</p> <p>3-Yahyâ Ali Sevâb bu vukû'ata mukâbil ya bî-taraf kalarak müdâhale itmeyecek veyahut büsbütün İdrîsî tarafını iltizâm iderek Hâdî Talhâ'ya olan ta'arruza iştirâk idecek vayahut evvelce virmiş olduğu vech ve sözünde sebât iderek hükûmet ve Vâ'zât ve i'tilâfına vâz-'ı imzâ kabâ'il ile birlikde olarak Hâdî Talhâ'yı kurtarmağa gayret idecektir. Bu üç ihtimalden birisini lâyıkiyla keşf etmek lâzımdır. Binâ'en 'aleyh 'Abis'in vaz'iyeti lâyıkiyla anlaşılincaya kadar Hacûr ve Vâ'zât muvâki'-i askeriyyesinin kuvvetli tutulması ve i'tilâf-ı müzâkerâtından evvelki vaz'iyet nazar-ı i'tibâra alarak Vâ'zât Luhye hattına karşı vuku' bulacak ta'arruzâta âmâde bulunılması îcâb ider.</p> <p>4-Kabâ'il arasında vukû' bulan bu mu'âdemenin yine kabâ'il vâsıtasıyla hal idilmesi muktezâyı zamân ve siyâsiyeden ve ta'ahhüdnâmeleri îcâbından bulunduğundan ve şimdilik kuvve-i askeriye ile müdâhale idilmeyeceğine nazaran tahsîlâtda bulunan ve mîntika için i'âşe parasını tedârik itmekte bulunan 2/119 taburunun El-Cerb'e aldırılması (karalanmış) lüzûm-ı kat'i var mıdır serî'an enbâsı.</p> <p style="text-align: right;">Kolordu K.1 Tevfik</p>
-------	----------	--

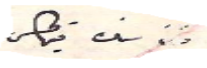
29/8/38	Safâ'dan	<p style="text-align: center;">Vâ' .Luh.M.K.lığı'na</p> <p>Ordudan ifâde -4-</p> <p>1-İlerî atılmakdan maksad nizâmiye kuvvetinin Mihlâf'a yardım itmek üzere Cebel-i rufâ'a ve civârına gitmesi ve Benî Eslem'e varmasıdır ki 'Abis'in vaz'iyeti tavazzuh itmeden işbu hareket doğru olamaz. Bunun için buradan emir almak lâzımdır. Hacûr ve mevâki' mahallesinden olan Cebel-i harîk'in kuvvetli tutulması pek muvâfıktır.</p> <p>2-İfâdenizin dördüncü maddesinde zikr idilen takviyeden maksad Hacûr ve Vâ'zât mevâki-'i askeriyyesinin kuvvetli tutulması için ise 2/119 tâburunun dahi celbi muvâfıktır.</p> <p>3-'Abis kabâ'ili Mihlâf 'ı kurtarmak için Benî Eslem ile kuvvâdi ve Benî Âmir kabîlelerini tevkîf idebilirler. Cereyân-ı ahvâle nazaran ihtiyâtlı bulunmak lâzımdır.</p> <p>4-2/119 taburunun El-Cerb'e sür'at-i tahrîki için mıntıka Kumândânlığı'na emir virildi. Evvelce Cebel mülâkâtına mukâbil virilen müşterek cevâbdan ve iş bu muhâberâtın netîcesinden fırkaya ma'lûmât virilmesi matlûbdur.</p> <p style="text-align: right;">Kolordû K.'ı Tevfik</p>
511.sf.	Zühre' den	<p style="text-align: center;">Kolordu Kûmândânlığı'na</p> <p>Mâkine başı muhâberesî</p> <p>1-Ordu ifâde -1- cevâbı:</p> <p>1-Benî Âmir ve kuvvâdi ile Hâdî Talhâ arasında.</p> <p>2-Cebel-i harîk ve Cebel-i Sûb işgâl olındığı için elde ihtiyât kuvveti bulunmak ve kabâ'ile karşı yine kuvvet geliyor diye kalbi za'îf olanlara nukûbet ve fesâda mütemâyillere korku virmek için celb olunuyor.</p> <p>3-Ali Kahim köyünde kendisine vuku'-ı muhtemel bir ta'arruza mukâbele hazırlığında. Yahyâ Ali'ye bu gün mektûb yazdım. Yarın sabâh cevâb bekliyorum.</p> <p>4-Bir bölüğü vâsıl oldu. Diğer bölüğü şimdi Zühre'den hareket idiyor. Üçüncü bölüğü 20/9/32 sabâhı Cerb'de bulunacaktır.</p> <p>Ordu ifâde -2- cevâbı:</p> <p>1-Yahyâ Ali Cebel 'e [16/17]/9/32 de kendi 18/9/32' de döndü. Ali Kahim, Muhacceb Benî Neşir, Ali Cevâdi, Ahmed Şû'î [27/28] /9/32'de Zühre'den Mernâk'a döndüler. 26/9/32 de yalnız Muhacceb Medîha'ya gitdi. 27/9/32 sabâhı tüfenk patladı.</p>

512.sf.		<p>2-Muhacceb'in hareket ve tüfenk patlama târîhlerine nazaran mülâkatdan evvel tüfenk patlamış oluyor.</p> <p>Ordu ifâde-3- cevâbı</p> <p>1-Cebel-i Rufâ'a ta'arruz doğrudan doğruya Yahyâ Ali'ye ta'arruz dimekdir.</p> <p>2-İleri alınmış nizâmiye kuvveti yokdur. Murad Cebel-i harîk kuvveti ise Benî Âmir ve Benî Neşir'in cenûbunda Hacûru'sülüs hazlesi dâhilinde ve Hacûr ile Cebel-i Sûb hattı arasında irtibât yolını muhâfazaya Benî Âmir ve Benî Neşir'i tehdîde müsâ'id. Hacûru's-sülüs ve şarkına doğru kabâ'ile kalbe kuvvet virecek. Hulâsa: Şâbire ile Cebel-i kâhire arasında Hacûr'a nev'î kuvveti'z-zahîr olmak ve fesâdı tevsi' itdirmemek için tutulan bir noktadır ki cephesine Ali Kahim hazlesi düşer ve mahfûz değildir.</p> <p>3-Yahyâ Ali'nin Hâdî Talhâ ta'arruzuna musâmaha veya ona iştirâki kâbil değildir. Mutlakâ Eslem'le aralarında tüfenk patlayacaktır. Vaz'iyet-i âmirede bir tebeddül yokdur. Ahvâlin îcâb ve inkişâfına intizâran âmâde bulunılmaktadır.</p> <p>4-Eslem İdrîsî'den dönüyor. Yahyâ Ali Kahim'a ta'arruz idiyor. Hâdî Talhâ İdrîsî tarafdarı olsa ta'arruzun vâki' olmaması lâzım gelir. Binâ'en 'aleyh mes'ele hükûmetin bî-taraf bulunması lâzım gelen şekilden çıkıyor. Takviyesizlik fesâdın tevsi'i belki de Benî Neşir'in iştirâki ve dolayısıyla hem Vâ'zât ve hem de 'Abis'in ısrârını mûcîbdir. Binâen 'aleyh 2/119 nin bir ân evvel sevkiyle istihsâl olunacak kâ'ide bu müddet zarfında ki tahsîlâtına fâ'ikdir. Mezkûr tabur Zeydiyye'de mîntıkayı değil ancak kendini güç doyuracak a'şâr bulabilir fikrindeyim. Sevkine lüzûm-i kat'î vardır 'arz olunur.</p> <p style="text-align: right;">Va'.Luh. M.K.'ı Gâlib</p>
29/9/32	Creb'den	<p style="text-align: center;">Vâ'.Luh. M.K.lığı'na</p> <p>Ali Sevâb'dan alınan ikinci mektûb 'aynen ber vech-i zîrdir. Vâki' olan arabın esbâbı Ali Hâribi ve Ali Gundî ve Vemûm ve Ali Bedevî ve atlarla berâber bir âmil vardır. Şimdi siz Hâdî Talhâ'ya iltifât idiniz. Mîhlâf ve Benî Âmir'e ve şark-ı kuvvâdiye sonra gönderiniz. Ali Kahim ve Muhammed Şeyh ve Abdullâh Şu'ayb berâber geride olacaktır. Bu mes'ele inşâallâh Ali Kundî'nin hânesinde hal olunacaktır. Şâm'dan aldığımız havâdisde devletimizin tayyâreleri Benî 'Avn kavmi üzerine hücum iderek fenâ sûrette telefât virdirdiler. Ve Harb ve Cûheyne kabîleleri hükûmete duhhâlet itdi. İtmeyenleri firâr itdiler. İngilizler kara da oturmalarını emir idiyor. Yalnız Cidde Yenboğ'da</p>

513.sf.		<p>otursunlar. Râbiğ üzerine hükûmetin topları atılıyor. Vakîsa fenâ halde mahsûrdur. Şerîf'in adamları sâhile dağıldılar. Ahâli Cidde ve Yenboğ'a ilticâ idiyorlar. İngilizler anları bahren himâye idiyor. Siz Mihlâf 'a iltifât idiniz. İmdâd ve kuvvet her hâlde yetiştiriniz.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'. K. Vekîli Şevket</p>
.../32	Cerb'den	<p style="text-align: center;">Vâ. 'Luh.M. K.lığı'na</p> <p>Bu gün 'ale's-sabâh Ali Sevâb'ın vilâyetin şifreli bir müstekîl telgraf-nâmesini neccâb-ı mahsûsla götürdüm. Neccâb şimdi geldi. Ma'kul bir mektûb getürdi. Bu mektûbında harbi açan Ali Hârib ve Kundî ve Ahmed Vemûm ve Ahmed Harezmi olduğunu ve kendi ahd-ü mîsâkından şüphe itmeliğimizi ve bu mes'eale ile iştigâl ittiğini Muhammed Yahyâ ve Haydar ma'lûmât ve Benî Neşir ahâlisinin nezdine gelmesi için ikinci neccâbı gönderdiğini ve kendisi hânesine yeni 'avdet ittiğinden Hâdî Talhâ henüz kendisi gelmedi zannıyla oğlını gönderdiği mektûbunda fesâdı teskîn için kardeşlerinden birini rehîne virdiğini ve bize ve havle me'mûl ise Hâdî Talhâ'ya cepâne ve imdâd göndermekliğimizi ve kendisinin cemâ'atını ikmâl ile uğraşarak Benî Eslem'e harb açacağını ve bu gece virilecek kararla vilâyetin şifresine cevâb yazarak tarafıma neccâbla göndereceğini bildiriyor.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'. K. Vekîli Şevket</p>
.../9/32	Zühre'den	<p style="text-align: center;">Vâ'. Hacûr Luh. M. K.lıkları'na</p> <p>Hâdî Talhâ 28/9/32 günü Ali Kundî'nin amucası oğlu Ahmed Sultân'ı bir usûl-ı münâsible yakalayup Bircen'de rehîne olarak tevkîf ittiğinden dolayı Benî Eslem kabâ'ili kâmilen firâr itmişlerdir. Berâ-yı ma'lûmât bildiriliyor.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'Luh. .M.K.'ı Gâlib</p>
514.sf. 29- 30/9/32	<p style="text-align: center;">Tehâme Mintikatü'l-harekât K.lığı'na</p> <p>28/9/32 Vâ'zât telgrâfında</p> <p>1-Hâdî Paşa ordugâha gelüp Ali Kundî Hâdî Talhâ'nın evini muhâsara iderek mûmâ ileyhdan rehîne istediği ve birâderini virdiği hâlde kabûl itmeyerek oğlını virmesini talep ittiği virilmediği hâlde kendisini [28/29]/9 gicesi ya tutacakları veyahut firâr mecbûriyetinde kalacağı.</p> <p>2-Muhammed Şeyh'in İdrîsî'ye gitmediği ve fakat Fettâş'ın amucası Münzir'in gitmediğini.</p>

515.sf.	<p>3-Vaz'iyetin müşkilâtından bahisle her ne yapub iki taburun Cerb'e celbi.</p> <p>4-Bu tedâbir yapılmazsa kendinin ya imâm nezdine gideceğini ve yahut da İdrîsî'ye rehîne virmeğe mecbur kalacağı.</p> <p>5-Abdullâh Şu'ayb'e emniyet edilmediğinden Harîk'daki kuvvetin mahvından korkduğunu.</p> <p>6-Hâdî Talhâ'ya yapılan mu'âmelerin bir kaç gün zarfında Ali Kahim'a yapılması şüphesiz bulunduğunu ifâde edildiği bildirilmiştir. Cevâben: Paşaya takviyenin geleceği metânетini muhâfazasını hizmete hazırlanmasını ve Ali Hârib'e nasîhat itmesini bildirdim.</p> <p>[28/29] /9 telgrâfında:</p> <p>Ali Kahim mektûbında bu gün Hâdî Talhâ için Benî Neşir meşâyihıyla müzâkere itdiğini Ali Kundî Benî Cebel, Benî Havle ve Şehar ahâlîsini toplayarak Benî Âmir ve Kuvvâdi ile Hâdî Talhâ'yı muhâsara itdiği ve rehînesini aldığı toplanan cemâ'ate kudretleri olmadığı ve zimmetimizde helâl olacaklarını bildirdiği.</p> <p>[28/29] /9 telgrâfında:</p> <p>1-Hâdî Talhâ 'aleyhine 27/9/32 de açılan harb Benî Eslem kâmilen Hamsîyen ve Mesrûh'un müdâhalesiyle tevessu' itdiği.</p> <p>2-Hâdî Talhâ evlâd, âile ve kardaşını Kofâliye'ye kaçırdığı kendisine iki sandık cephâne ile Kofâliye ve Mediha'ya mu'âvenet için ahâliye gönderildiği Şehr-i a'lâ ve Şehr-i Eşfel'e de yazdığı, gönderilen ahâli için cephâne sarfı kâbil olup olmayacağı ve Hâdî Talhâ'ya daha fazla virüp virilmeyeceği bildiriliyor. Cevâben:</p> <p>Mâdem ki bir çok kabâ'il tehâcüm gösteriyor. Gerek fi'lî mu'âvenete gidenlere ve gerekse Hâdî Talhâ'ya virilecek cephâneyi istîzâna mahal yokdur. Viriniz ve bi'l-hâssa Şehr-i Eşfel'i mu'âvenete icbâr idiniz dinilmiştir. 29/9/32 sâ'at 9.5 de Cebel-i Harîk'ın Vâ'zât'a virdiği Ali Kahim ma'lûmâtında:</p> <p>1-29/9 da Abdullâh Şu'ayb, Şeyh Sultân ve Şeyh Rezkân, Ali Hârib üzerine yürüdükleri.</p> <p>2-Hâdî Talhâ'yı kurtarmak için Kofa'nın mu'âvenetini bildiriyor.</p> <p>[28/29] /9/32 Hacûr telgrâfında</p> <p>1-28/9/32 günü harbin akşama kadar devâm itdiği mu'âdeme meydânında Benî Cebel Şeyhi Nâsır Birinci'nin bulunduğu tahakkuk ve Ali Hârib'in müdâhalesi ru'yet olındığı.</p> <p>2-Mihlâf 'dan beş köy yakıldığı</p>
---------	---

516.sf.		<p>3-Hâdî Talhâ şimâl, şark ve garb cihetlerinden tazyîk olındığı.</p> <p>4-9'luk grupla Benî Âmir'in ictimâ' itdikleri mahalle iki şarapnel atıldığı ve bir maktûl virildiği.</p> <p>5-Benî Âmir'den Yahyâ Masîr' in kardeşi [27/28] /9 gicesi kurşunla öldürüldüğü.</p> <p>6-Hâzemî külliyyâtlı cephâne ile Karyetü't-dübâ'ya gelerek Hacûr meşâyih-i sâdikasını elde itmek için adamlar gönderdiği. Matlûbları mikdârında silâh ve cephâne Va'd itdiği bildiriliyor. Cevâben:</p> <p>1-Ali Hârib'e teblîgât-ı kat'iyyede bulununuz. Müdâhalesi muhakkak ise şeyh Rezkân'la berâber kafasına vurunuz.</p> <p>2-Yanan Mihlâf köylerini Koful bîgâne seyr itmemelidir.</p> <p>3-Hâzemî silâh ve cephânesine siz de mukâbele-i bi'l-misil yapınız. Meşâyih-i sâdikayı elde itmek için gelenleri derdeste çalışınız denilmiştir. 29/9/32 de ordu ile makine başında muhâbere idildi. Neticede hülâsa-i ber vech-i zîr emir telakki idildi.</p> <p>1-'Âbis vaz'iyyeti tevazzuh itmeden nizâmiye kuvvetinin Mihlâf 'a yardım itmek üzere Cebel-i rufâ'a ve civârına inmesi muvâfık olmadığı bunun için emir almak lâzım olduğu Cebel-i Harîka'nın tutulması pek muvâfık olduğu.</p> <p>2-Mihlâf 'ı kurtarmak için 'Abis'in Eslem ve Kûvvâdi ve Benî Âmir'i tevkîf idebileceklerinden ahvâle nazaran ihtiyâtlı bulunmak lüzûmı teblîğ buyuruldu. Sûret-i muhâbere takdîm kılınacaktır.</p> <p>[29/30] /9/32 3.15 Vâ'zât telgrâfında:</p> <p>1-Ali Kahim'in Şû'î 'Ullân mahdûm ve avenesiyle 29/9/32 sâ'at 8' den i'tibâren akşama kadar harb itdiği ve itmekte bulunduğu.</p> <p>2- Cephâne isterse virilmesini veya Paşa'nın hazlesine ta'arruz idiliyorsa toplu mu'âvenet olunmasını Cebel-i harîk K.lığı'na emir idildiği bildirilmiştir ve muvâfıktır cevâbı virilmiştir 'arz olunur.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'. Luh.M. K.'ı Gâlib</p> <p style="text-align: center;">Vâ'Luh M. K.lığı'na</p> <p>1-Cebel-i harîk kumândânlığından gice sâ'at bir buçukda hiylyosta alınan haberde Ali Kahim'in Şû'î 'Ullan'ın mahdûm ve avânesiyle gündüz sâ'at sekizden i'tibâren akşama kadar harb itdiği ve itmekte bulunduğu bildiriliyor.</p> <p>2-Müfreze kumândânlığından cephâne isterse virilmesini veya paşayı mûmâ ileyhin hânesine ta'arruz idilürse topla mu'âvenet idilmesini emr itdim.</p>
29-30/9/32	Cerb'den	

517.sf. /32	Zühre' den	<p style="text-align: right;">Vâ' . K. Vekîli</p> <p style="text-align: center;">Vâ' .K.lıĝ'ı Vekâletin'e</p> <p>H.[29/30] /9/32</p> <p>Harîk hiylyostasıyla alınan ma'lûmâta virilen cevâbımız muvâfıktır.</p> <p style="text-align: right;">Vâ' .Luh. M.K.'ı Gâlib</p>
/32	Cerb' den	<p style="text-align: center;">Vâ' .K.lıĝ'ı Vekâletin'e</p> <p>H.29/9/32 târîh beş maddeli telgrâfına zeyldir:</p> <p>Ahmed Rezkân Şehare'den inmediğinden Sultân ve Abdullâh Şu'ayb Ali Hârib üzerine hareketden vaz geçmedikleri Cebel-i harîk müfrezesi K.lıĝ'ından bildirildi.</p> <p style="text-align: right;">Vâ' . K.'ı- Şevket</p>
29- 30/9/32	Cerb'den Şifre	<p style="text-align: center;">Hacûr K. lıĝ'ı'na</p> <p>1-29/9/32 de Ahmed Rezkân Şehare'den inmediğinden Abdullâh Şu'ayb ve Sultân'ın Ali Hârib üzerine hareketden vaz geçtikleri haber alınmıştır. Merkûmun mudâhalesi cem' ise Rezkân'ın tahrîki ve bu günkü tebligâtı mücebince  (silik çıkmış) gıyâsı ve ba'dehü de bir müfrezeye ile bir Cebel topının hânesine indirilmesi.</p> <p>2-Cebel-i rufâ'ıye tazyîk devâm idiyorsa topların sükût itmesi sûret-i kat'iyede matlûbdur.</p> <p>3-Yahyâ Ali bir iki güne kadar Benî Eslem'e harb açacaktır.</p> <p style="text-align: right;">Vâ' . Luh. M.K.'ı Gâlib</p>
../32	Zühre' den	<p style="text-align: center;">Vâ' . K.lıĝ'ı Vekâletin'e</p> <p>H.[2930/1/9/ (silik çıkmış) telgrâfına (silik çıkmış) bu bâbda Hacûr'a virdiğim üç maddelik şifrenin mutâle'ası.</p> <p style="text-align: right;">Vâ' .Luh. M.K.'ı Gâlib</p>
../32	Zühre' den	<p style="text-align: center;">Ordu K.lıĝ'ı'na</p> <p>Tehâme mintikatü'l-harekât K.lıĝ'ına</p> <p>1-[29/30] /9/32 sâ'at birde Benî Hasan Şeyhi Mûsâ Hasan'ın birâderi Şeyh Sa'îd Zühre'ye geldi.</p> <p>2-Yahyâ Ali Haleb'e giderken ma'lûmât virmediğinden üç gündür mektûb alamamışdım. [26/27] /9' da hareket ve 29/9 sabâhı Mernâk'a muvâselet itdiğini</p>
518.sf		

<p>29- 30/9/32</p> <p>Zühre' den</p> <p>519.sf.</p>	<p>diyârı bulunan Mihlâf haberini işiderek Medîha'ya tevcih iden kardeşi Muhacceb'in önini gidermek üzere neccâba saldırdığını söyledi.</p> <p>3-[29/30] /9 sâ'at üçde gelen Cerb vâsıtasıyla alınan iki kıt'a mektûb sûretleri zîrde naklen 'arz ve 2/119' nin bir an evvel tahrîki lüzûmü te'kîd olunur.</p> <p>4-Bir sûreti oraya 'arz olındığı (firkaya)</p> <p style="text-align: right;">Vâ' .Luh. M.K.'ı Gâlib</p> <p style="text-align: center;">Vâ' .Luh.M.K.lığı'na</p> <p>1-Bu gün Benî Eslem pazarı olduğu için muâ'deme olmamıştır. Gice ve yahut yarın sabâh Cebel-i rufâ'a'ya hüçûm idilmesi muhtemel olmadığını Hâdî beyân itdi.</p> <p>2-Hâdî Talhâ ile El-hekâ'da bu gün görüşdüm. Merkûm teskîn-i fesâd için her ne kadar kardaşı Abdevî'yi Ali Gundî'ye rehîne olarak vermiş ise de Ali Kundî bi'z-zât oğlını rehîne virmesini ve yanındaki rehînelerin tahliyesini talep itmiş. Mûmâ ileyh de muvâfakat itmeyerek mu'âdemeye karâr vermiş ve hükûmet kendisine her husûsda mu'âvenet ve muzâheratda bulundukca son nefesine kadar mu'âvenet ideceği ifâdesinden anlaşılmışdır.</p> <p>3-Safâ'da vâli ve kumândân ile görüştiğinden İdrîsî tarafından vâki' bulacak ta'arruzâtta her türlü mu'âvenete mazhar bulacağını müşârun ileyh tarafından Va'd idilmesine binâ'en mikdâr-ı kâfi asker ile bir cebel topının Bercen'e gönderilmesini ve bu yüz tüfenk ile yirmi sandık cephâne i'tâsını talep itdi. Makâmdan alacağım emre nazaran hareket ideceğimi cevâben kendisine söyledim. Ne yolda cevâb vireyim.</p> <p>4-Ali Hârib'i bu gün Beğ karakoluna celb itdim. Mihlâf 'aleyhinde isti'mâl-i silâh idecek olursa kafasında topın patlayacağını sûret-i kat'iyyede teblîğ ve hükûmete merbûtiyyetinin derecesi anlaşılmaq için Benî Âmir'e harb açmasını teklîf itdim ve cevâb-ı muvâfakat aldım.</p> <p>5-Bu gün Hâdî Talhâ'ya yine iki sandık cephâne gönderdim. Bi'l-fi'il mu'âveneti meşhûdum olan Yahyâ Heyç'e /250 sandık cephâne virdim. Harb vuku'unda bu mikdârda da Rezkân'a virilmesini Şehare'deki zâbite tenbîh itdim.</p> <p>6-Arkadan ve yandan Cebel-i rufâ'aya vâki' olacak tehâcûme karşı Paşa karakolundan endâht idilmek üzere âdî cebel gönderdim.</p> <p style="text-align: right;">Hacûr K.'ı Nâzım</p>
---	---

29-30/9/32	Cerb'den	<p style="text-align: center;">Vâ'. Luh.M.K. lığı'na</p> <p>1-Luhye grup Kumândân'ı tarafından şimdi beş'de aldığım telgrafda üçüncü bölüğün yola çıktığı.</p> <p>2-Luhye'de bölük ile mantelliler Sub'aşı'na çıkmak üzere olduğu bildiriliyor.</p> <p>3-Grup Kumândân'ı sûret-i hareketi hakkındaki emir taleb idiyor. Keyfiyyet müste'zendir.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'. Luh. M. Topcı K.'ı Binbaşı İsmail</p>
30/9/32	Zühre'den	<p style="text-align: center;">Luhye M. K. lığı'na</p> <p>1-2/119 ve 2/118 ve topcıya â'id mevcûd çadırların kâffesi,</p> <p>2-İsti'mâle elverişli bir hiylyostayı,</p> <p>3-Boyunduruğuyla iki çift öküzü sür'at-i sakine ile Zühre'ye gönderiniz.</p> <p>4-Kahre'deki dûra 2/118' ye devir olunub yedirilsün. Konturatcının Cerb'e vuku' bulacak sevkıyyâtı teshîl idilmiş olsun.</p> <p>5-Kahre'deki eşyâ vesâ'ire ve parâkende Sub'aşı'na cem' olunarak yalnız hastahâne kalsın. Subaşı'nda toplu bulunılsun.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'. Luh.M.K.'ı Gâlib</p>
30/9/32	Zühre'den	<p style="text-align: center;">Zeydiyye Müfreze K.lığı'na</p> <p>Taburınız belki de Kınâvüze'den hareket itmiş olacağından Zeydiye'de çadır ve kazanınız varsa deve tutub hemân Zühre'ye yetiştirmelisiniz.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'.Luh.M.K.'ı Gâlib</p>
520.sf.	Zühre'den	<p style="text-align: center;">Zeydiyye 2/119 K.lığı'na</p> <p>Cerb'e hareket emrini almış olacağınızdan bütün çadırlarınızla kazanlarınızı berâber getirmeniz matlûbdur.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'.Luh. M.K.'ı Gâlib</p>
20/9/32	Zühre'den Şifre	<p style="text-align: center;">Vâ'.Luh. M. Topcı K.lığı'na</p> <p>1-Luhye'den boyunduruğuyla iki çift öküzün Zühre'ye uğraması emri virildi.</p> <p>2-Mükhâfe'deki mantelin hareket kâbiliyetini te'mîn.</p> <p>3-Zühre'den gelecek bataryalarla berâber bütün Vâ'zât topcı kuvvetinin harekete hâzır bulundurulması lâzımdır.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'. Luh. M.K.'ı</p>

30/9/30	Zühre' den Şifre	<p style="text-align: right;">Gâlib</p> <p style="text-align: center;">Vâ'.M.K.lığı'na</p> <p>1-2/119 geliyor. 3/118 ve 1/120 ve topcı kuvvetiyle harekete âmâde bulunmak lâzım.</p> <p>2-Bu kuvvetin küçük büyük ağırlık i'âşe hey'eti ordugâhda kalacak zu'afâ-i zâbitân fazla eşyâ vesâ'ireyi bir araya derc itmeği bir müddet için dûra anbâr ve sevkiyyât me'mûrını ekmekci kâdınların berâber götürülebilmesi imkân husûsâtını şimdiden te'emmül idiniz.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'. Luh. M.K.'ı</p>
30/9/32	Zühre' den	<p style="text-align: right;">Gâlib</p> <p style="text-align: center;">Luhye M. lığı'na</p> <p>30/9 Telgrâfına zeyl.</p> <p>1-Kahriye'deki dûra Merkan'da olduğına nazaran Subaşı'na nakli ve hava aldığı halde sarf olununcaya kadar bozulub bozulmayacağını.</p> <p>2-Esliha ve cephânenin Subaşı'na ve fazla eşyâlarının Menâsîme hastahânedeki emr-i aslî koğuşuna vaz'ı.</p> <p>3-Arîşlile'rin bir müddet hâliyle muhâfazası husûsâtını veya bunlarla Subaşı'nın ikmâl hakkındaki îcâbı size terk idiyorum.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'. Luh M.K.'ı</p>
521.sf.	Zühre' den Şifre	<p style="text-align: right;">Gâlib</p> <p style="text-align: center;">Vâ'.Luh. M.Topcı K.lığı'na</p> <p>H.[29/30]/9/32 şifreye</p> <p>Luhye kuvveti az olduğu için topcı kuvvetinin Subaşı'nda ictimâ'ı lâzımdır.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'. Luh. M.K.'ı</p>
30/9/32	Zühre' den	<p style="text-align: right;">Gâlib</p> <p style="text-align: center;">Hacûr M.K.lığı'na</p> <p>H.[29/30]/9/32 şifreye</p> <p>1-Ali Hârib'i evvelâ Benî Âmir'le boğuşmağa sevk idiniz.</p> <p>2-Harb itmezse bunlarla müttelik dimekdir. Köyini tahrîb ve amâna mecbûr itdikden sonra bir bölük ve bir Cebel topını Şehr-i a'lâ, Kofâliye Medîhalılar'la berâber Şehr-i Esfel'e indirerek Cebel-i rufâ'a girişi te'mîn den sonra bir bölük ve bir Cebel topını Cebel-i rufâ'aya indiriniz.</p> <p>3-Yirmi tüfenkle dört sandık daha viriniz.</p> <p>4-Kuvvetin Benî Eslem'i te'dîb için Cerb'e toplandığı ve Yahyâ Ali ile müştereken hareket idileceğini ve mukâvemet itmesini selâmımla berâber tebliğ</p>

30/9/32	Cerb'den	<p>idiniz.</p> <p style="text-align: right;">Vâ'.Luh. M.K.'ı</p> <p style="text-align: right;">Gâlib</p> <p style="text-align: center;">Vâ'.Luh. M.K.'lığı'na</p> <p>3/118 2 kişi 29/30 sâ'at altı buçukda ordugâha gelmiştir.</p>
30/9/32	Luhye'den	<p style="text-align: right;">Vâ'.K.Vekîli</p> <p style="text-align: right;">Şevket</p> <p style="text-align: center;">Vâ'.Luh. M.K.'lığı'na</p> <p>3/118 K.'ı 57 neferle dün sâ'at on birde hareket ittiği ma'rûzdur.</p>
522.sf. 29/32	Zühre'den	<p style="text-align: right;">Luhye Kumândân'ı</p> <p style="text-align: right;">Abdü'rrezzâk</p> <p style="text-align: center;">Tehâme Mıntıkâtü'l-harekâtı K.lığı'na</p> <p>[29/30] /9/32 Hacûr telgrâfında:</p> <p>1-29/9/32'de Benî Eslem pazarı olduğu için musâdeme olmadığı [29/30] /9 veya 30/9 sabâhı Cebel-i rufâ'a 'ya hücûm muhtemel bulunduğî.</p> <p>2-Hâdî Talhâ ile 29/9/32 de El-haka'da görüştiği teskîn-i fesâd ve reft kazanmak için her ne kadar kardaşı Abdevi'yi Ali Gundî'ye rehîne olarak virmiş ise de Ali Kundî bi'z-zât oğlını rehîne virmesini ve yanındaki rehînelerin tahliyesini talep ve mûmâ ileyh muvâfakat itmeyerek mu'âdemeye karâr virmiş ve hükûmet kendisine mu'âvenet ve muzâheratda bulundukca son nefesine kadar mu'âvenet ideceğini ifâde eylemiştir.</p> <p>3-Safâ'da: Vâli Beyefendi Hazretleriyle Kumândân Paşa Hazretleri tarafından İdrîsî'den vâki' olacak ta'arruzâtta Hâdî Talhâ'nın her türlü mu'âvenete mazhar olacağı Va'd buyurulmasına binâen mikdâr-ı kâfi askerle bir cebel topının Bercen'e gönderilmesi ve bir mikdâr tüfenk ve cephâne i'tâsını talep eylemesi üzerine Hacûr Kumândân'ı alacağı emre nazaran hareket ideceğini cevâb virerek ne cevâb virileceğini mıntıkadan istîzân eylediğini,</p> <p>4-Ali Hâribi Beğ karakoluna celb iderek Mihlâf 'aleyhine isti'mâl-i silâh idecek olursa kafasında topın patlayacağını sûret-i kat'iyyede teblîğ ve hükûmete merbûtiyyetinin derecesi anlaşılmaq için Benî Âmir'e harb açması teklîf ve cevâb-ı muvâfakat aldığı bildirilmiştir. Cevâben:</p> <p>1-Ali Hârib'i evvelâ Benî Âmir'le boğuşmağa sevk idiniz.</p> <p>2-Harb itmezse bunlarla müttefik dimekdir. Köyini tahrîb ve amâna mecbûr itdikden sonra bir bölük ve bir cebelî topını Şehr-i a'lâ, Kofâlya, Medîhalılar'la berâber Şehr-i esfel'e indirerek Cebel-i rufâ'a girişi te'mînden sonra bir bölük</p>

ve bir cebel topını cebel-i rufâ'aya indiriniz.

3-20 tüfenkle dört sandık cephâne viriniz.

4-Kuvvetin Benî Eslem'i te'dîb için Cerb'de toplandığı ve Yahyâ Ali ile müştereken hareket idileceğini ve mukâvemet itmesini selâmımla berâber tebliğ idiniz.

30/9 ve [30/1] /10 sâ'at 3/5 vürüdü Ali Kahim mektûbında:

1-Hâdî Talhâ tazyîkine Benî Cebel ve Şehr-i esfelin de iştirâk itdiği ve Şehare'den maktûl vâki' olduğu.

2-Benî Âmir'e Beytü's-şarkî cihetinden harb açtığı.

3-Hâdiseyi duyan 'Âbis kabâ'ilinin bütün Benî Eslem (silik çıkmış) ve denizle ittisâlini kat' itdikleri ve harbin Benî Eslem'e gelmesiyle beyyinlerinde açılması muhakkak bulunduğu.

4-Ali Kundî'den bu hâdiseden nedâmet mektûbı aldığı.

5-Îdrîsî Âmili'nin Benî Eslem'e gelmesiyle teşvîkâtın arandığı ve ba'zı cühelâdan yanına gidenlere birer tüfenk elli fişenk 10 ile 12'şer riyâl virdiği.

6-Mektûbı yazdığı sırada Yahyâ Ali'den aldığı mektûbında harbi şiddetlendirmesini talep itdiği ve esâsen harbi açmış olduğu.

7-Muhammed Şeyh'in 'Abis'e gitdiği ve harbi açmak için Yahyâ Ali ile beyyinlerindeki tertîbâta henüz ittilâ' hâsıl itmediği.

8-Cebel-i harîkın işgâli, kuvvetin Cerb'de ictimâ'ı Muhammed Şeyh'in maraz kılınmasını iyileşdirdiği ve harbe teşvîk itdiği.

9-Tüfenk ve cephâne husûsunda mu'âvenet talep ve istirhâm eylediği Cevâben: Kendisine Vâ'. ve Hacûr K.lıkları'na o emr-i lâzime ve mu'âvenet ilgâsı tebliğ olındı.

10-Yahyâ Ali'den gelen mektûb ayrıca 'arz olındı. Başkaca bir ma'lûmât olmadığı 2/118'in bir ân evvel vürûdına intizâr olındığı ma'rûzdur.

Vâ'.Luh. M.K.'ı

Gâlib

SONUÇ

İncelemesini yaptığımız Yemen Va'zat-Luhye Harp Cerideleri 1915-1916 yıllarında Yemen'de Osmanlı askerinin durumunu anlatan en birincil kaynak durumundadır. Şimdiye kadar Yemen ile ilgili yapılan çalışmalar genel olarak hatırat niteliği taşıyan çalışmalar olduğundan öznel bir anlatım olması kaçınılmazdı. Oysa harp cerideleri yapısı gereği bu öznel anlatıma yer vermez. Çünkü ceridelerin tutuluş amaçlarından birisi de cephede ve cephe gerisinde kumandanlıklarda, düşmana karşı ortak bir strateji oluşturmaktır. Yanlış ya da yanlış bilgi ile oluşturulacak strateji de o birliğin zarar görmesi demektir. Bu açıdan Yemen Va'zat-Luhye Cerideleri Osmanlı Devleti'nin I. Dünya Savaşı'nda mücadele ettiği cepheler bağlamında yararlanılması gerekli belgeler arasındadır.

Ceridelerde Osmanlı Devleti'nin I. Dünya Savaşı'nda Yemen'deki durumu hakkında bilgiler yer almaktadır. Bu bilgiler arasında Osmanlı askerinin tanımadığı bir coğrafyada hayatta kalma mücadelesi anlatılmaktadır. Osmanlı Yemen'de diğer cephelerde olduğu gibi doğrudan İngiltere, İtalya gibi büyük devletlerle bire bir çarpışmaya girmemiştir. Ancak bu devletlerin desteklediği yerel unsurlarla sürekli mücadele etmek zorunda kalmıştır. Bu durum Osmanlı'yı bölgede oldukça yıpratmıştır. Çünkü mücadele edilen düşman kuvveti, bölgeyi çok iyi tanıyan Yemen'in yerlisi olan kabilelerdir. Osmanlı askeri ise, bu iklim şartlarında büyümüş, araziye çok iyi bilen yiyecek giyecek ve askeri teçhizat yönünden sürekli mensup olduğu kabilesinden destek gören, dağınık halde sürekli vur kaç yolunu seçen bir görünmeyen güce karşı mücadele etmek zorundaydı. Bu mücadelenin sonu yoktu. Nitekim olmadı da. Osmanlı Devleti Yemen'de her dönemde kendisine âsi bir şeyh ve kabile ile karşılaşmıştı. Bu isyan ve ayaklanmalar Osmanlı'nın güçsüz duruma düşmesine, asıl savaşması gereken diğer cephelere gerekli birlikleri yönlendirememesine yol açmıştır. Evet Yemen'de doğrudan düzenli bir orduya karşı savaşılmamıştır. Ancak neticede yerel güçlerle sonu bitmeyen bu mücadeleler Osmanlı'nın gücünü dağıtmış ve I. Dünya Savaşı'nın seyrinin Osmanlı Devleti'nin aleyhinde sonuçlanmasına dolaylı yönden büyük bir etkide bulunmuştur.

Yemen Türk Milleti için adı künulmamış bir sızıdır. Gidilen ama gelinmeyen bir cephe. Düşmanın bile tanınmadığı, bilinemediği bir cephe. Osmanlı Devleti Yemen'i binlerce şehidini vermek pahasına korumuştur. Bu koruma düşüncesinde etkili olan en temel unsur, kutsal topraklar olan Mekke ve Medine'ye küffâr ayağı basmasın, peygamber (SAV)'in emanenti ve İslâm'ın haremhâğı çiğnenmesin duygusu ve düşüncesidir. Üzerinde çalıştığımız Yemen Harp Cerideleri, bu yüce mefkure uğrunda canlarını veren ve Yemen toprağına bir daha dönmeyeceklerini bilerek gelen vatan evlatlarını tanımaya ve tanıtmaya vesile olur düşüncesindeyiz. Çünkü ecdâdından haberdar olmayan ve ecdâdının kahramanlıkları anlatılmayan bir nesil için; Vatan, millet ve din, uğrunda can verilmesi

gereken yüce değerler olmaktan çıkar. Sonunda değersizleştirilen bu birleştirici unsurlar kaybolduğunda bir bakmışız ki vatan bizim vatanımız olmaktan çıkıvermiş. Umarım bu denizde damla mesâbesindeki ceride çalışması Yemen'de şehit düşen vatan evlatlarını anmaya, onları anlayarak gelecek nesillere ve milletimize tanıtmaya bir vesile olur.

KAYNAKÇA

Ahmet İzzet Paşa, *Feryadım*, C. I, Nehir Yayınları, İstanbul 1992.

Ali Emîrî, *Yemen Hatıratı*, Yayına Haz: Yusuf Turan Günaydın, Hece Yay., Ankara 2007.

AYIŞIĞI, Metin, “Osmanlı’nın Son Vilayeti Yemen”, *XIII. Türk Tarih Kongresi*, Türk Tarih Kurumu Yay., Ankara 2002, s. 1985-2019.

.....*Mareşal Ahmet İzzet Paşa (Askerî ve Siyasî Hayatı)*, Türk Tarih Kurumu Yay., Ankara 1997.

BAŞER, Hakan, *Yemen Va'zat-Luhye Mıntıka Kumandanlığı Harp Ceridesi'nin Transkrişyon ve değerlendirilmesi*. Karatekin Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Çankırı 2014 (2. Defter 1. Kısım)

Balkan Savaşı'na Katılan Komutanların Yaşam Öyküleri (Alay ve Daha Üst Birlik Komutanları), Genelkurmay Basımevi, Ankara 2004.

Birinci Dünya Harbinde Türk Harbi, Osmanlı İmparatorluğunun Siyasi ve Askeri Hazırlıkları ve Harbe Girişİ, C. I, Genelkurmay Basımevi, Ankara 1970.

Birinci Dünya Harbinde Türk Harbi, Hicaz Asir Yemen Cepheleleri ve Libya Harekâtı 1914- 1918, C.IV, Genelkurmay Basımevi, Ankara 1978.

Birinci Dünya Savaşı'na Katılan Alay ve Daha Üst Kademedeki Komutanların Biyografileri, C. III., Genel Kurmay Yayınları, Ankara 2009.

BLUMI, İsa, “İmam Olmak: I. Dünya Savaşı sırasında Osmanlı Hâkimiyeti Altındaki Yemen’de İmparatorluk ve İktidar Macerası”, *Osmanlı Ansiklopedisi*, C. II, Ankara 1999, s. 609–621.

BOSTAN, İdris, “Yemen”, *İslam Ansiklopedisi*, C.XXXIII., TDV. Yay., İstanbul 2013, s. 406-412.

DENİZ, Galip, *Büyük Harpte 40. Tümen'in Asir'deki Harekâtı*, Askeri Mecmua S. 98, Askerî Matbaa, İstanbul 1935.

DEVELLİOĞLU, Ferit, *Osmanlıca – Türkçe Ansiklopedik Lûgat*, Ankara 2010.

DUYSAK, Cabir, *Osmanlı Belgelerine Göre Asîr Bölgesinde Seyyid İdrisî İsyanları ve Sonuçları (1908-1918)*, Marmara Üniversitesi, Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2005, 275 s.

EBU ZEHRA, Muhammed, İslam'da İtikadî, Siyasî ve Fıkhî Mezhepler Tarihi, Yeni Şafak Gazetesi Yay., İstanbul 2003.

EHİLOĞLU, Zeki, *Yemende Türkler*, Kardeş Matbaası, İstanbul 1952.

ERTUR, Esat K., *Tamu Yelleri (Emekli Yargıç Hüseyin Kâmil Ertur'un Anıları)*, Türk Tarih Kurumu Yay., Ankara 1994.

FIĞLALI, Ethem Ruhi, *Çağımızda İtikadî İslam Mezhepleri*, Birleşik Yay., İstanbul 1999.

GÖKALP, Yusuf, "Zeydiye Mezhebinin Doğuşu, Teşekkül Süreci ve Tarihçesi", *Çukurova Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, C.7., Sayı:2., Adana-Temmuz-Aralık 2007, s.91

.....: Zeydilik ve Yemen'de Yayılışı, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, (Basılmamış Doktora Tezi), Ankara, 2006.

HALAÇOĞLU, Yusuf, "Asîr", *İslam Ansiklopedisi*, C. III, TDV Yay., İstanbul 1991, s. 482-484.

İRTEM, Süleyman Kâni, *Osmanlı Devleti'nin Mısır Yemen Hicaz Meselesi, Temel Yayınları, İstanbul 1999, s.141.*

Hasan Kadri, *Yemen ve Hayatı*, Kader Matbaası, İstanbul 1902

KARABULUT, Veysi, *Meşihât Müsteşârî Hüseyin Kâmil Efendi'nin Yemen Hatıraları (1912-1913)*, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2006, 207 s.

KARAL, Enver Ziya, *Osmanlı Tarihi*, C. 9, Türk Tarih Kurumu, Ankara 1996.

Kara Kuvvetleri Komutanlığı Harp Ceridelerinin Yazılması ve Harp Belgeleri Dosyalarının Tutulması Özel Yönergesi, T.C. Genelkurmay Başkanlığı Kara Kuvvetleri Komutanlığı Yayınevi, Ankara, 1987.

Kara Kuvvetleri Tarihçe Yönergesi, T.C. Genelkurmay Başkanlığı Kara Kuvvetleri Komutanlığı Yayınevi, Ankara 2003.

KEHA, Murathan, *Salnamelere Göre Yemen Tarihi*, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Erzurum 2002.

KURTULUŞ, Rıza; “Hudeyde”, *İslam Ansiklopedisi*, C.XVIII., TDV Yay., İstanbul 1998, s. 299-301.

NEDİM, Mahmud, *Arabistan’da Bir Ömür*, (Der:Ali Birinci), İsis Yayınları, İstanbul 2001.

MERCAN, Mehmet, *Harp Ceridesi (1- İtalya ve Osmanlı Muharebesi 1328 2- Balkan Harbi 1328)* Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 1993.

....., Mehmet, *Tarih Kaynağı Olarak Harp Cerideleri*, Tarih Dergisi, Sayı, 46, İstanbul, 2009

Osmanlı Arşiv Belgelerinde Yemen, T.C.B.D.A. Genel Müdürlüğü, İstanbul 2008, s. 399.

ÖKE M. Kemal, KARAMAN, Lütfullah, *Adı Yemen’dir*, Ufuk Yay., İstanbul 2002.

SAMİ, Şemseddin, *Kâmûs-ı Türki*, Çağrı Yay., İstanbul 2009.

SEYHUN Mehmet Arif, *Katıldığım Dört Savaş ve Yaşam Öyküm*, Kültür Bakanlığı Yay., Ankara, 2000.

SIRMA, İhsan Süreyya, *Osmanlı Devletinin Yıkılışında Yemen İsyancıları*, Düşünce Yayınları, İstanbul 1980.

----- , İhsan Süreyya, “Yemen”, *İslam Ansiklopedisi*, C. XXIII., MEB Yay., İstanbul 1993, s.371-384.

TANRIKUT, Asaf, *Yemen Notları*, Güzel Sanatlar Matbası, Ankara 1965.

TOMAR, Cengiz, “Yemen”, *İslam Ansiklopedisi*, C.XXXXIII, TDV Yay., İstanbul 2103, s. 401-406.

TÜRKKAN, Hakan, *Askeri Mecmua’da Birinci Dünya Savaşı Türk Cepheleleri (1–45. Sayılar)*, Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Kırıkkale 2007, 157 s.

Türk Silahlı Kuvvetleri Tarihi, Balkan Harbi, Garp Ordusu Karadağ Cephesi, C.III/3. Kısım, Genelkurmay Basımevi, Ankara 1984.

Türk Silahlı Kuvvetleri Tarihi (1908–1920), C. II,1. Kitap, T.C. Genelkurmay Başkanlığı Kara Kuvvetleri Komutanlığı Yayınevi, Ankara 1971.

ÜMİT, Mehmet " *Usûlü 'd-dîne İlişkin İlk Zeydî Metinler* ", *Hitit Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, Çorum 2007/1, c. 6, sayı: 11.

ÜZEN, İsmet, *Osmanlı'nın Çöl Yürüyüşü (Kanal Seferleri)*, Paraf Yayınları, İstanbul 2011.

ÜZÜM, İlyas, "Zeydîler", *İslam Ansiklopedisi*, C. XXXXIV, TDV Yay., İstanbul 2013, s. 326-328.

YALÇIN, Hatice, *Harb Ceridesi (Birinci Dünya Savaşında Kafkas Cephesi)*, Gazi Osman Paşa Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Tokat 2008, 433 s.

YAVUZ, Hulusi, *Kâbe ve Haremeyn İçin Yemen'de Osmanlı Hâkimiyeti*, Serbest Matbaası, İstanbul 1984.

EKLER

- EK-1:** Yemen Va'zat-Luhye Harp ceridesinin 237. Sayfası.
- EK-2:** Yemen Va'zat-Luhye Harp ceridesinin 523. Sayfası.
- EK-3:** *Birinci Dünya Harbinde Türk Harbi, Hicaz Asir Yemen Cepheleeri ve Libya Harekâtı 1914- 1918*, C.IV, Genelkurmay Basımevi, Ankara 1978.
- EK-4:** Hicaz, Asir ve Yemen'in genel coğrafi durumu. (SEYHUN Mehmet Arif, *Katıldığım Dört Savaş ve Yaşam Öyküm*, Kültür Bakanlığı Yay, Ankara, 2000, s. 173.)
- EK-5:** Yemen'de Hamidiye Kışlası'nın açılış merasiminden bir fotoğraf (*Osmanlı Arşiv Belgelerinde Yemen*, T.C.B. D. A. Genel Müdürlüğü, İstanbul 2008, s. 315.)
- EK-6:** Sevkiyat öncesi Hudeyde Askeri Dairesi önünde yapılan resmi. (*Osmanlı Arşiv Belgelerinde Yemen*, T.C. B. D. A. Genel Müdürlüğü, İstanbul 2008, s. 311.)
- EK-7:** Yemen'de kale burçlarında Osmanlı topçu askerleri. (*Osmanlı Arşiv Belgelerinde Yemen*, T.C. B. D. A. Genel Müdürlüğü, İstanbul 2008, s. 327.)
- EK-8:** Kafel'de Osmanlı askerleri. (*Osmanlı Arşiv Belgelerinde Yemen*, T.C. B. D. A. Genel Müdürlüğü, İstanbul 2008, s. 319.)
- EK-9:** Yemen'de develere top nakliyatı. (*Osmanlı Arşiv Belgelerinde Yemen*, T.C. B. D. A. Genel Müdürlüğü, İstanbul 2008, s. 309.)
- EK-10:** Yemen çöllerinde askerlere erzak nakliyatı. (*Osmanlı Arşiv Belgelerinde Yemen*, T.C.B. D. A. Genel Müdürlüğü, İstanbul 2008, s. 309.)
- EK-11:** Son Yemen Valisi Mahmud Nedim Bey mâiyetiyle birlikte (*Osmanlı Arşiv Belgelerinde Yemen*, T.C.B.D. A. Genel Müdürlüğü, İstanbul 2008, s. 399.)
- EK-12:** Mustafa Galip Deniz'in Askeri Üniforma İle Çektirmiş Olduğu Fotoğrafi (Birinci Dünya Savaşı'na Katılan Alay ve Daha Üst Kademedeki Komutanların Biyografileri, C. III., Genel Kurmay Yayınları, Ankara 2009, s.212.)

۴ - تفکیر در حدیث جبر و اختیار

۵ - صوتی تا اسی تا اسیب اجماعی چون طویلانی و می علی ایله مشاکه حرکت
ایله جگه مقاومت ایله سلامه بار بیلیم ایله رسته

۹/۴ و ۹/۱ صوت درود علی تم تکون :

۱ - هده طمی تصفیه بی جی و کراسلف ده اسرآن ایله بی و کورده عقول داغ
اولی

۲ - بی عاره بیت الرقی جده و آیدلی

۳ - هادیه دیویانه عی قیامه سوزنی ایلم استی و کورده ایضا دی

صفا ایله دی و عید بی ایله بیلیم ایله ایله ایله

۴ - علی ضمیمه بو هادیه ده است مکه اولی

۵ - اریه عاملک بی ایله کورده نولغانه ایله دی و بیلیم جلاله بیله کورده

بر تفکیر ایله صفت

۶ - مکتوبی بار اولی حده ده بی علیه ایله مکتوب جری سوزنی طب

ایله بی و اساتوری احمد اولی

۷ - محمدتک عیله کورده بی احمد ایله بی علی ایله بیلیم کی زیاده صفا

ایله علی ایله بی

۸ - بیله صفت ایله صوتی جری ایله محمدتک و صفت ایله بیله

و صفت ایله بی

۹ - تفکیر و جبر خلوک هادیه طب و است علم ایله بیله صفا :

کورده داغ و جبر صفت ایله لازم و هادیه ایله بیله اولی

۱۰ - بی علیه کله تفکیر ایله جبر اولی بیله صفت ایله بیله

۱۱ - تک بر آه اول درود ایله تفکیر ایله بیله

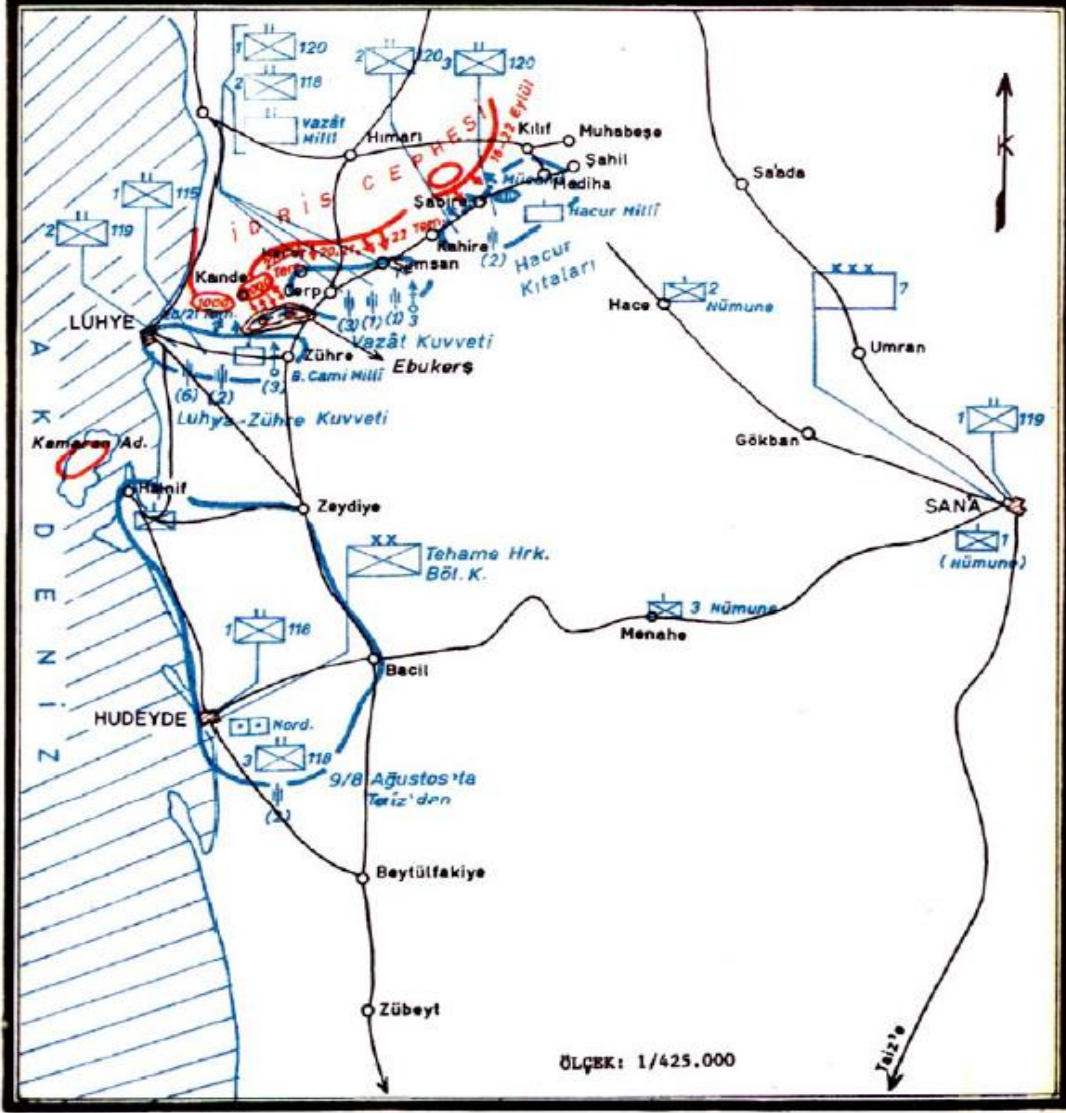
۱۲ -

Ek-2: Yemen Va'zat -Luhye Harp Ceridesi 523. sf.

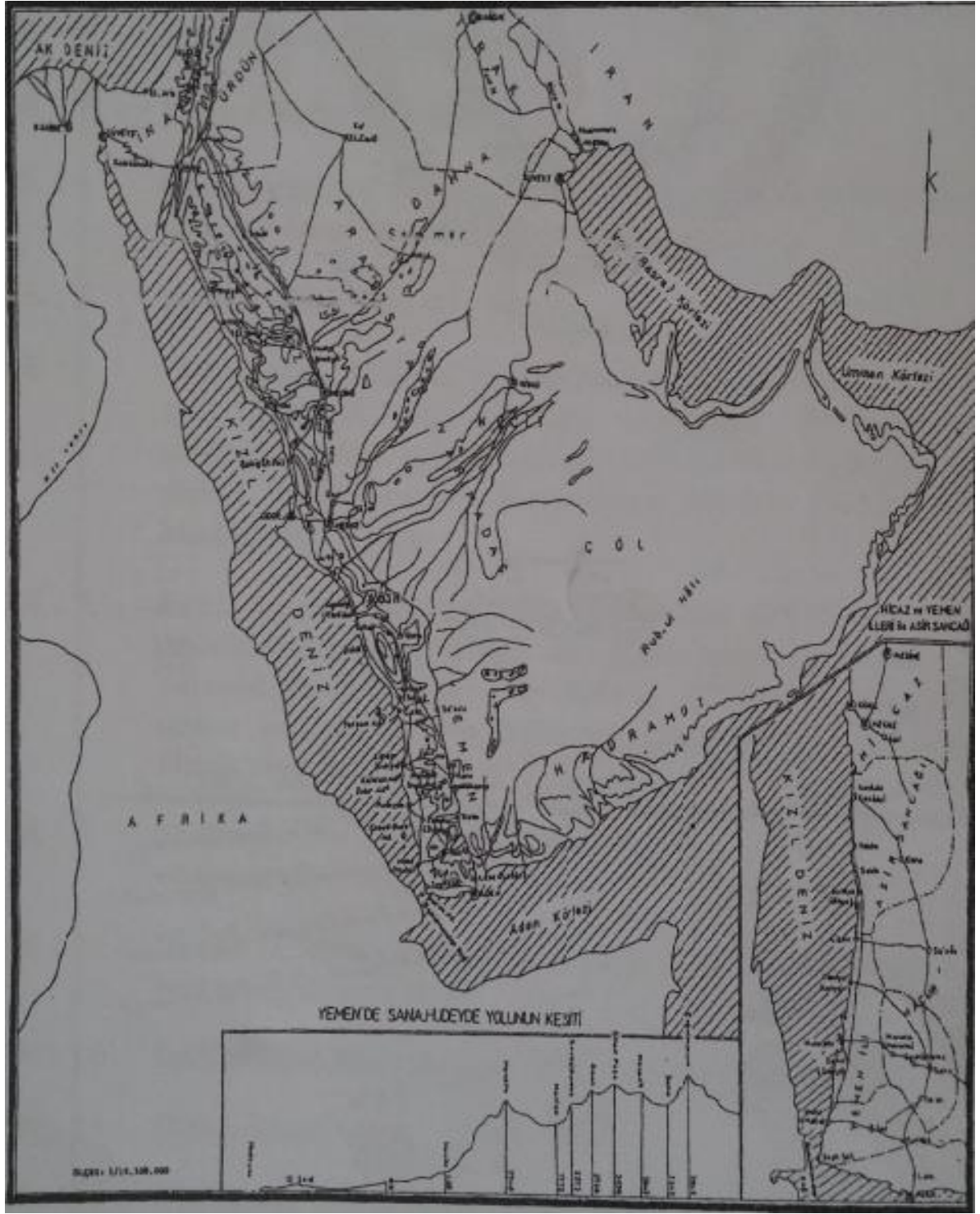
BİRİNCİ DÜNYA HARBİNDE TÜRK HARBI
VI ncı CİLT
HİCAZ, ASİR, YEMEN CEPHESİ VE LİBYA HAREKÂTI
Yemen Tehame Harekât Bölgesinde İdris Cephesinde
İki Taraf Kuvvetleri Arasında Geçen Başlıca Çarpışmalar
(Temmuz - Kasım 1915)

Gnkur.
Harp Tarihi Bşk.

Kroki: 53



Ek-3: Birinci Dünya Harbinde Türk Harbi, Hicaz Asir Yemen Cephesleri ve Libya Harekâtı 1914- 1918, C.IV, Genelkurmay Basımevi, Ankara 1978.



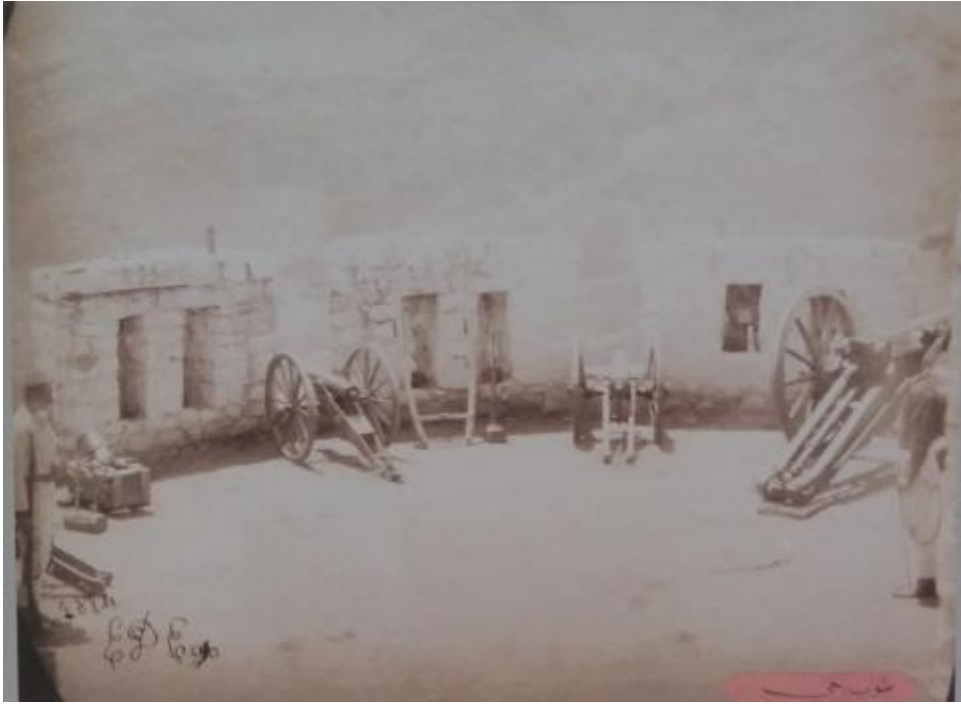
EK-4: Hicaz, Asir ve Yemen'in genel coğrafi durumu. (SEYHUN Mehmet Arif, *Katıldığım Dört Savaş ve Yaşam Öyküm*, Kültür Bakanlığı Yay., Ankara, 2000, s. 173.)



Ek-5: Yemen'de Hamidiye Kışlası'nın açılış merasiminden bir fotoğraf (*Osmanlı Arşiv Belgelerinde Yemen*, T.C.B. D. A. Genel Müdürlüğü, İstanbul 2008, s. 315.)



Ek-6: Sevkiyat öncesi Hudeyde Askeri Dairesi önünde yapılan resmi. (*Osmanlı Arşiv Belgelerinde Yemen*, T.C. B. D. A. Genel Müdürlüğü, İstanbul 2008, s. 311.)



Ek-7:Yemen’de kale burçlarında Osmanlı topçu askerleri. (*Osmanlı Arşiv Belgelerinde Yemen*, T.C. B. D. A. Genel Müdürlüğü, İstanbul 2008, s. 327.)



EK-8: Kafel’de Osmanlı askerleri. (*Osmanlı Arşiv Belgelerinde Yemen*, T.C. B. D. A. Genel Müdürlüğü, İstanbul 2008, s. 319.)



EK-9: Yemen’de develere top nakliyatı. (*Osmanlı Arşiv Belgelerinde Yemen*, T.C. B. D. A. Genel Müdürlüğü, İstanbul 2008, s. 309.)



EK-10: Yemen çöllerinde askerlere erzak nakliyatı. (*Osmanlı Arşiv Belgelerinde Yemen*, T.C.B. D. A. Genel Müdürlüğü, İstanbul 2008, s. 309.)



Ek-11: Son Yemen Valisi Mahmud Nedim Bey maiyetiyle birlikte (*Osmanlı Arşiv Belgelerinde Yemen*, T.C.B. D. A. Genel Müdürlüğü, İstanbul 2008, s. 399.)



EK-12: Mustafa Galip Deniz'in askeri üniforma ile çektiği fotoğrafı (Birinci Dünya Savaşı'na Katılan Alay ve Daha Üst Kademedeki Komutanların Biyografileri, C. III., Genel Kurmay Yayınları, Ankara 2009, s.212.)

ÖZGEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı Soyadı	Recep SEZER
Doğum Yeri	Çerkeş / ÇANKIRI
Doğum Tarihi	10.09.1972

LİSANS EĞİTİM BİLGİLERİ

Üniversite	Uludağ Üniversitesi
Fakülte	İlahiyat Fakültesi
Bölüm	---

YABANCI DİL BİLGİSİ

İngilizce	Yds (57) ÜDS (...) TOEFL (...) EILTS (...)

İŞ DENEYİMİ

Çalıştığı Kurum	MEB
Görevi/Pozisyonu	ÖĞRETMEN
Tecrübe Süresi	18 YIL

KATILDIĞI KURSLAR

Kurslar	• Kurs Numarası	• Katıldığı Kursların Adı	•
	2005180071	EĞİTİM YÖNETİMİNDE ÇAĞDAŞ YAKLAŞIMLAR SEMİNERİ	
	2005180102	İLKÖĞRETİM PROGRAMLARI TANITIM SEMİNERİ	
	2006180147	WEB TABANLI HİZMETİÇİ EĞİTİM BİLGİLENDİRME SEMİNERİ	
	2006180240	İLKÖĞRETİM VE ORTAÖĞRETİM KURUMLARI SINIF REHBERLİK PROGRAMI TANITIM SEMİNERİ	
	2007180024	WEB TABANLI BAŞVURU HİZMETLERİ SEMİNERİ	
	2007180026	İLSİS MODÜLLERİ KULLANIMI SEMİNERİ	
	2007180045	ERGEN SAĞLIĞI VE ÜREME SAĞLIĞI SEMİNERİ	
	2007180165	Bina-Tesis Güvenlik ve Koruma Amirliği Semineri	
	2008180059	Psikoeğitim Öğretmen Eğitimi Semineri	
	2008180201	Topyekûn Savunma Sivil Hizmetleri Eğitimi Semineri	
	2008180266	Anlayarak Hızlı Okuma Teknikleri, NLP ve Kişisel Gelişim Semineri	
	2009180072	Okullarda İlk Yardım- İlk Müdahale Semineri	
	2012180040	e-Taşınır Mal Yönetmeliği Semineri	
	2012180051	TEFBİS Uygulamaları Semineri	
	2012180171	Öğrenen Lider Öğretmen Semineri	
	2013180146	Özel Eğitim Hizmetleri Semineri	
	2004180001	BİLGİSAYAR VE İNTERNET KULLANIMI	
	2005180058	SORUŞTURMA İNCELEME VE DEFTER TUTMA TEK.	
	2006180106	İNTEL GELECEK İÇİN EĞİTİM KURSU	
	2007180037	BİLGİSAYAR VE İNTERNET KULLANIMI	
	2007180064	İntel Öğretmen Programı Kursu	
	2007180090	BDE LABORATUAR KULLANMA KURSU	
	2008180019	Photoshop CS2 Kursu	
	2008180041	Flash 8 kursu	
	2008180172	Okul Yönetimi Kursu	
	2008180267	Flash 8 Kursu	
	2011180010	Web Tasarım (Dreamweaver)Kursu	
	2011180061	MS Power Point Kursu	
	2014180123	Osmanlıca Türkçesi (I) Kursu	
	2014180131	Osmanlıca Türkçesi (Orta Seviye) Kursu	

İLETİŞİM

Adres	Ev Adresi: Buğday Pazarı Mah. Esentepe Cad. Akasya Sitesi C. Blok No:11 İş Yeri Adresi: İmam Hatip Ortaokulu / Çankırı.
E-mail	rna.s@hotmail.com